Bundel van de 1.3 Commissievergadering van 23 maart 2021

1 Opening BLOK ALGEMENE ZAKEN EN FINANCIËN

De vergadering begint over enkele ogenblikken.docx

De vergadering is geschorst.docx

2 Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad

lijst ingekomen stukken Raad 23-03-2021

1. Brief provincie over begroting gemeente Rozendaal en meerjarenraming.pdf

6. Raadsinformatiebrief cijfers criminaliteit en overlast

7. Verkoop aandelen Leisurelands

A. Besluitenlijst AB Groene Metropoolregio 13-01-2021.pdf

3 Besluitenlijst van de commissievergadering van 9 februari 2021

concept-besluitenlijst Commissievergadering 9 februari 2021.docx

4 Bespreking agendapunten raadsvergadering 23 maart 2021

Agendapunt 5: MOT-lijst;
Agendapunt 6: Grondexploitatie De Del;
Agendapunt 7: Eerste tussenrapportage 2021 (1e Turap);
Agendapunt 8: Plan van aanpak "Rozendaal 2030: de kracht van klein";
Agendapunt 9: Aanwijzingsbesluit Griffier en instelling werkgeverscommissie;
Agendapunt 10: Wijziging APV, parkeren in de berm:
Agendapunt 12: Ontwerpbegroting Veiligheids- en Gezondheidsregio (VGGM):

5. MOT-lijst 2021-03-23

6a Raadsvoorstel vaststellen grondexploitatie 2021.docx

6b Concept raadsbesluit vaststellen grondexploitatie 2021.docx

7a Raadsvoorstel Turap 1 2021.docx

7b Concept raadsbesluit Turap 1 2021.docx

7c Bijlage Turap 1 2021.docx

8a RV Plan van Aanpak Rozendaal 2030.docx

8b RB PvA Rozendaal 2030.docx

8c Hoofdlijnen PvA Rozendaal 2030 de kracht van klein.docx

9a Raadsvoorstel aanwijsbesluit griffier en instelling werkgeverscommissie.docx

9b Concept Raadsbesluit aanwijzing Griffier, verordening werkgeverscommissise en delegatiebesluit.docx

9c bijlage delegatiebesluit werkgeverscommissie.docx

9d Bijlage verordening werkgeverscommissie.docx

10a Raadsvoorstel wijziging APV parkeerverbod berm.docx

10b Concept Raadsbesluit wijziging APV parkeren in de berm.docx

12a Raadsvoorstel Ontwerp begroting VGGM.docx

12b Concept raadsbesluit ontwerp begroting VGGM.docx

12c Bijlage Aanbiedingsbrief.docx

12d Bijlage Ontwerp begroting VGGM 2022.docx

12e bijlage concept zienswijze op ontwerp begroting VGGM.docx

14a. Raadsvoorstel comptabiliteit 23 maart 2021.docx

14b. Concept raadsbesluit comptabiliteit 23 maart 2021.docx

14c Begrotingswijziging 2021-03 Jaarschijf Grondexploitatie 2021.xlsx

14d Begrotingswijziging 2021-04 Turap 1 2021.xlsx

14e Begrotingswijziging 2021-05 Kracht van klein.xlsx

5 Rondvraag

6 Schorsing
7 Heropening BLOK SOCIAAL DOMEIN
8 Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad
- lijst ingekomen stukken Raad 23-03-2021
- 2a CEO's Wmo en Jeugd. B&W voorstel.docx
- 2b CEO's Wmo en Jeugd. Bijl 1 Memo voor B&W.docx
- 2c CEO's Wmo en Jeugd. Bijl 2 CEO Wmo.pdf
- 2d CEO's Wmo en Jeugd. Bijl 3 CEO Jeugd.pdf
- 3a Def. vve rapport B&W voorstel.docx
- 3b Def. vve rapport. Bijl 1 Aanbiedingsbrief.docx
- 3c Def. vve rapport. Bijl 2 Eindrapport.pdf
- 3d Def. vve rapport. Bijl 3 Beleidsreactie.pdf
- 4a Overzicht welzijnssubsidies 2020. B&W voorstel.docx
- 4b Ovz. wz. subs. 2020 Bijl 1 Het overzicht.xlsx
- 4c Ovz. wz. subs. 2020 Bijl 2 Eenmalig.xlsx
- 4d Ovz. wz. subs. 2020 Bijl 3 Toelichting.docx
- 5 Raadsbrief Vragen en antwoorden Sociaal domein.docx

9 Besluitenlijst van de commissievergadering van 9 februari 2021
- concept-besluitenlijst Commissievergadering 9 februari 2021

10 Bespreking agendapunten raadsvergadering 23 maart 2021
- 5. MOT-lijst 2021-03-23.doc
- 11a Minimabeleid en SHV. raadsvoorstel.docx
- 11b Minimabeleid en SHV. raadsbesluit.docx
- 11c Minimabeleid en SHV. Bijl 1 Def Beleidskader.pdf
- 11d Minimabeleid en SHV. bijl 2 Overzicht lage inkomens Rozendaal.pdf
- 11e Minimabeleid en SHV. Bijl 3 Landelijk Convenant Vroegsignalering.docx

11 Rondvraag
12 Schorsing
13 Heropening BLOK VOLKSHUISVESTING, RO, MILIEU, OPENBARE WERKEN, VERKEER EN VERVOER
14 Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad
- lijst ingekomen stukken Raad 23-03-2021

15 Besluitenlijst van de commissievergadering van 9 februari 2021
- concept-besluitenlijst Commissievergadering 9 februari 2021.docx

16 Bespreking agendapunten raadsvergadering 23 maart 2021
- 5. MOT-lijst 2021-03-23.doc
- 13a Raadsvoorstel RPW.docx
- 13c aanbiedingsbrief RPW 2021-2024 (003).pdf
- 13b Concept raadsbesluit RPW.docx
- 13d RPW Arnhem-Nijmegen 2021-2024 definitief.pdf
- 13e Advies Ecorys benutten ontwikkelruimte RPW Arnhem-Nijmegen.pdf
- 13f Notitie advies invulling en beoordeling XXL-logistiek.pdf
- 13g Reactienota stukken concept RPW.pdf
- 13h Voorbereidende vragen en antwoorden herziening RPW 2021-2024.pdf

17 Rondvraag
18 Sluiting

De vergadering begint over enkele ogenblikken

De vergadering is tijdelijk geschorst

Gemeente ROZENDAAL

Raadsvergadering 23 maart 2021

lijst ingekomen stukken en mededelingen

Memo's/notities van B&W voor de raad	B&W stellen voor
1. Oordeel provincie over begroting en meerjarenraming	Voor kennisgeving aannemen
2. Cliëntervaringsonderzoeken Wmo en Jeugd	Voor kennisgeving aannemen
3. Definitief rapport kwaliteit voor en vroegschoolse educatie	Voor kennisgeving aannemen
4. Overzicht 2020 Welzijnssubsidies	Voor kennisgeving aannemen
5. Vragen en antwoorden raadsinformatiebijeenkomst sociaal domein op 23 februari 2021	Voor kennisgeving aannemen
6. Cijfers criminaliteit en overlast 2020	Voor kennisgeving aannemen
7. Verkoop aandelen Leisurelands	Voor kennisgeving aannemen

Ingekomen stukken door raads-/commissieleden opgevoerd ter bespreking
A. Besluitenlijst Algemeen bestuur Groene Metropoolregio

Besluit

Datum
10 februari 2021

Zaaknummer
2020-004047

Onderwerp
Begroting 2021

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 4

De raad van de gemeente Rozendaal
Postbus 9106
6880 HH VELP GLD

Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeren wij u over ons oordeel over de begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 en over de vorm van financieel toezicht die in 2021 voor uw gemeente van toepassing is en de gevolgen hiervan. Ook geven wij naar aanleiding van onze beoordeling van uw begroting een of meerdere aandachtspunten aan u mee. In de bijlage bij deze brief lichten wij deze aandachtspunten nader toe en vindt u daarnaast onze jaarlijkse risicobeoordeling van de financiële positie van uw gemeente.

Wij adviseren u om de opmerkingen uit de toelichting op ons besluit en ook de door ons genoemde aandachtspunten mee te nemen in uw financiële cyclus.

Beoordeling begroting en toezichtvorm
De begroting 2021 is naar ons oordeel structureel en reëel in evenwicht. Dit betekent dat uw begroting 2021 en de daarop betrekking hebbende begrotingswijzigingen geen goedkeuring van ons college behoeven en uw gemeente in 2021 onder repressief toezicht van de provincie staat. Dit is de reguliere vorm van toezicht.

Toelichting
In onderstaande grafiek ziet u het verloop van de saldi van uw begroting en meerjarenraming. De blauwe kolommen geven de begrotingssaldi weer, zoals die door u zijn vastgesteld. De groene kolommen bevatten de door ons becijferde reële en structurele uitkomsten. Wij corrigeren de saldi uit uw begroting voor incidentele en naar ons oordeel niet-reële posten.

In de grafiek kunt u zien dat het structurele en reële beeld volgens ons positiever uitkomt dan de door uw gemeente vastgestelde begrotingssaldi. Het verschil tussen het vastgestelde en structurele saldo wordt veroorzaakt door de incidentele baten en lasten. Hoewel alle begrotingsjaren (structureel en reëel) een positief saldo laten zien, valt wel op dat het positieve begrotingssaldo in de loop der jaren steeds verder afneemt en in 2024 een zeer gering positief saldo vertoont. U bent hiervan bewust en geeft aan dat indien het financieel perspectief met de kadernota 2022 verder verslechtert u voldoende tijd heeft om hierop te anticiperen.

Wij wijzen u erop dat het realiseren van uw begroting mede afhankelijk is van zaken die buiten uw invloedsfeer liggen zoals de effecten van de herverdeling van het Gemeentefonds, de uitkomsten van de landelijke onderzoeken naar de middelen voor het sociaal domein en de financiële effecten van Covid-19 en de compensatie hiervan door het Rijk. Wij verwachten dat in het komende jaar over deze zaken meer duidelijkheid komt.

Aandachtspunt(en) en motivering
Naar aanleiding van onze analyse van uw begroting geven wij de volgende aandachtspunten aan u mee:

- Covid-19

In de bijlage bij deze brief vindt u een nadere toelichting. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te informeren.

Meer informatie?
Heeft u vragen over de inhoud van deze brief of over ons financieel toezicht? Graag geven wij op uw uitnodiging een nadere toelichting of presentatie.

Neem hiervoor contact op met uw adviseur gemeentefinanciën via het provincieloket, telefoonnummer 026 359 99 99.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

John Berends
Commissaris van de Koning

Pieter Hilhorst
Secretaris

Voor deze beoordeling geldt:

- Gemeentewet, artikel 189 en artikel 203

Afschrift:
Het college van B&W van de gemeente Rozendaal, Postbus 9106, 6880 HH VELP GLD

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit bezwaar maken. Richt uw bezwaarschrift aan: Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie rechtsbescherming, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Graag 'bezwaarschrift' vermelden op de envelop en op de brief.
U kunt uw bezwaarschrift ook elektronisch indienen op het portaal Rechtsbescherming. Hiervoor gebruikt u DigiD, eHerkenning of eIDAS.
Meer informatie vindt u op www.gelderland.nl/bezwaren en bij het Provincieloket 026 359 99 99.
Als u een bezwaarschrift indient, kunt u bij de rechter een verzoek indienen voor een voorlopige voorziening. Zie www.rechtspraak.nl.

Bijlage

Aandachtspunten naar aanleiding van uw begroting 2021

Covid-19
De Covid-19 pandemie heeft in 2020 tot grote maatschappelijke gevolgen geleid en zal ook in 2021 nog impact hebben, ook op uw gemeente. Wij hebben veel waardering voor de wijze waarop uw gemeente en de andere Gelderse gemeenten de uitdagingen waar onze samenleving en wij als overheid samen voor staan het hoofd biedt.

Wij begrijpen dat het lastig is om een adequate inschatting te maken van de financiële consequenties van de lange(re) termijneffecten van de Covid-19 pandemie en deze op te nemen in de begroting en meerjarenraming. Wij hebben de wijze waarop uw gemeente rekening houdt met en anticipeert op deze effecten en financiële risico's betrokken in onze beoordeling van uw begroting. U heeft bij het opstellen van de begroting 2021 geen rekening gehouden met de financiële gevolgen van de coronacrisis. In de toelichting geeft u aan dat de directe financiële gevolgen beperkt zijn en de indirecte gevolgen nog niet te kunnen inschatten. Door het sterke weerstandsvermogen van de gemeente kunt u naar verwachting de financiële gevolgen opvangen. Dit neemt niet weg dat deze bij de begroting van 2022 verwerkt moeten worden. De verwachting is dat begin dit jaar meer inzicht komt in de structurele en incidentele financiële effecten van de Covid-19 pandemie.

Risicobeoordeling van uw financiële positie

Wij hebben een risicobeoordeling gemaakt van de financiële positie van uw gemeente op basis van vijf financiële kengetallen. Deze sluiten aan bij de zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten.

In onderstaande tabel ziet u de kengetallen voor uw gemeente. De waarden zijn ingedeeld in de categorieën A, B en C. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. De corresponderende categorieën van uw gemeente zijn gekleurd weergegeven.

Kengetal	Gelders gemiddelde	Waarde Rozendaal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote	67%	**-150%**	<90%	90-135%	>135%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd	59%	**-150%**	<90%	90-135%	>135%
3. Solvabiliteitsratio	30%	**83%**	>50%	20-50%	<20%
4. Grondexploitatie	9%	**0%**	<20%	20-35%	>35%
5a. Structurele exploitatieruimte Begr	0,20%	**0,30%**	Begr en MJR > 0%	Begr of MJR > 0%	Begr en MJR < 0%
5b. Structurele exploitatieruimte MJR	0,11%	**-0,30%**			
6. Belastingcapaciteit	104%	**123%**	<95%	95-105%	>105%
7. Weerstandsvermogen	1,73	**15,69**	> 1,0	0,8 - 1,0	< 0,8

Raadsinformatiebrief

Onderwerp
Cijfers criminaliteit en overlast 2020

Adviseur : K.S.
Portefeuillehouder : Burgemeester
Datum : 2 maart 2021

Aan de Raad

Geachte dames en heren,

Jaarlijks ontvangen wij van de politie, Basisteam IJsselwaarden (Rheden-Doesburg-Rozendaal), een overzicht van de operationele resultaten criminaliteit en overlast. Via deze raadsinformatiebrief willen wij uw raad kennis laten nemen van de resultaten over het jaar 2020. Wat ons betreft geven de resultaten geen aanleiding om beleidsmatige wijzigen door te voeren. Vanzelfsprekend houden we ook in 2021 oog voor actuele ontwikkelingen en passen we naar nodig beleid of uitvoering daarop aan.

Aandachtspunten
In zijn algemeenheid is Rozendaal een veilige gemeente. Een paar onderwerpen vallen op over 2020:
1. de gunstige ontwikkeling van het aantal woninginbraken (inclusief pogingen daartoe);
2. de (lichte) toename in 'horizontale fraude';
3. de meldingen overlast jeugd.

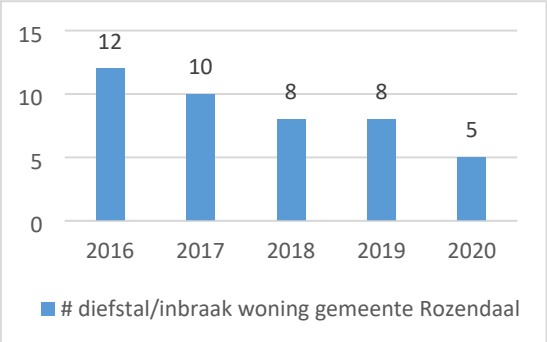

Ten eerste het aantal woninginbraken. In 2020 is er 5 keer sprake geweest van een woninginbraak of een poging daartoe. In 2017 was dat nog 10 keer het geval en, zowel in 2018 als in 2019, 8 keer. De oorzaak van die terugloop staat weliswaar niet vast, maar het goedwerkende WhatsApp veiligheidsnetwerk in Rozendaal zal vermoedelijk helpen. Logischerwijs mag ook verondersteld worden dat de coronacrisis, waardoor veel mensen thuis waren, invloed heeft gehad op de cijfers.

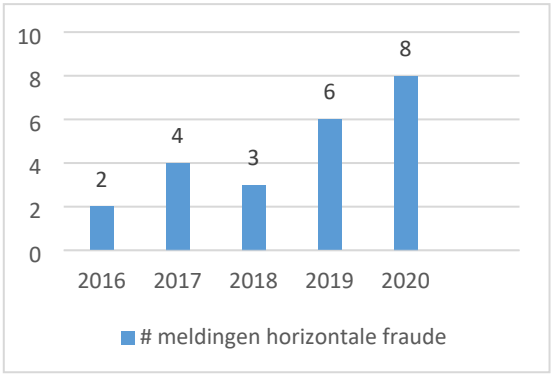

Ten tweede de zogenaamde horizontale fraude. Dat is fraude tussen burgers onderling, met name digitale fraude zoals oplichting via WhatsApp of Marktplaats. Die horizontale fraude is de laatste twee jaar toegenomen. Hoewel statistieken moeilijk toepasbaar zijn op de kleine aantallen van onze gemeente, willen we in In de Roos vaker aandacht aan digitale fraude en cybercrime besteden. We willen daarmee onze inwoners weerbaarder maken op dat gebied.

Ten slotte valt ten aanzien van overlast met name de toename van het aantal meldingen jeugd op.

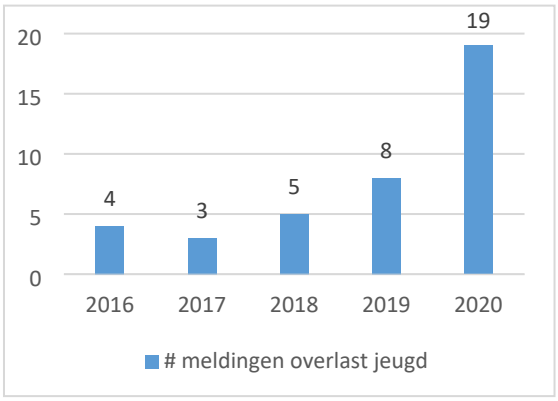

Navraag bij de politie heeft uitgewezen dat die toename voor een deel toe te schrijven is aan het aantal meldingen rond IKC Dorpsschool. Mogelijk spelen de coronamaatregelen hier een rol en dat het college de omwonenden heeft opgeroepen om actief melding te doen van overlast. Het college participeert met een groep omwonenden in een mediationtraject, waar ook overlast van jeugd aan de orde komt.

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Collegevoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Verkoop aandelen Leisurelands

Adviseur	: A. van der Wiel	**Behandeldatum**	: 2 maart 2021
Programma	: Recreatie	**Kenmerk**	:
Programmanummer	: 5	**Openbaar**	: **ja**
Portefeuillehouder	: S. Warmerdam		

Advies
1. De aandelen Leisurelands te verkopen
2. De raad hierover in kennis te stellen
3. Akkoord te gaan met de verkoop van de aandelen van de gemeente Brummen aan de gemeente Apeldoorn

Aanleiding
In juni 2019 kregen we bericht dat de gemeente Brummen haar aandelen in Leisurelands wilde verkopen. De reglementen geven aan dat bij verkoop van aandelen deze eerst aangeboden moeten worden aan de andere aandeelhouders. Door dit aanbod zijn we gaan nadenken over het nut van het aanhouden van onze aandelen in Leisurelands.

Beoogd effect
Door de verkoop van de aandelen willen we de werklast voor wethouder en ambtenaren verminderen.

Argumenten
In 2011 is het recreatieschap Veluwe (RGV) opgeheven (reeds in 2009 in gang gezet). Dit recreatieschap beheerde recreatievoorzieningen zoals zwemwater en fietspaden. Hiervoor in de plaats is Leisurelands gekomen. Leisurelands richt zich vooral op zwemwater.

Voor Rozendaal betekende de opheffing dat er geld (voor onderhoud en beheer van fietspaden) werd overgeheveld naar Rozendaal waarbij wij de verantwoordelijkheid kregen over deze fietspaden. Tegelijkertijd kregen de deelnemende gemeenten een aantal aandelen gebaseerd op hun inwoneraantal. Rozendaal heeft toen 308 (van de 179.694) aandelen om niet gekregen.
Het overgehevelde bedrag voor de fietspaden bedroeg ruim € 400.000. Destijds is dit geld langere tijd weggezet met het idee dat van de rente het onderhoud van de fietspaden betaald kon worden. Inmiddels zijn er verschillende fietspaden in het buitengebied van opgeknapt en is dit ontvangen geld nagenoeg op.

Aangezien Rozendaal geen zwemwater heeft onder de paraplu van Leisure Lands hebben wij geen direct belang in deze organisatie. Leisurelands keert geen dividend uit. Rendement wordt derhalve ook niet gemaakt.

De nominale waarde van de aandelen bedraagt € 1,- per stuk. Onze voormalige wethouder heeft samen met de gemeente Brummen opgetrokken in de verkoop van deze aandelen. Samen met Brummen hebben wij de gemeente Apeldoorn bereid gevonden de aandelen over te nemen voor een prijs van € 5,- per stuk. De aandelen hebben geen boekwaarde.

Kanttekeningen
Geen

Personele gevolgen
Door afstand te doen van ons belang hoeft er geen tijd meer te worden gestoken in de stukken en bijeenkomsten van Leisurelands. Dat levert een tijdsbesparing op voor wethouder en ambtenaren.

Financiën
De verkoop levert een boekwinst op van € 1.540,-.

Vervolg
Leisurelands gaat de verkoop formeel melden aan de andere aandeelhouders. Deze moeten de verkoop formeel goedkeuren. Deze brief is inmiddels verstuurd door Leisureland. De gemeente Rozendaal moet de verkoop van de aandelen door de gemeente Brummen goedkeuren (zie hiervoor de bijlage). Alle aandeelhoudende gemeenten dienen voor 1 mei 2021 de goedkeuring te hebben verleend. De raad van Apeldoorn gaat op korte termijn een definitief besluit nemen over de koop van de aandelen. Als dat allemaal rond is zal de verkoop via de notaris worden afgewikkeld. Brummen zal hierin het voortouw nemen.

Communicatie
Geen

Bijlage(n)
1. Brief akkoordverklaring verkoop aandelen door de gemeente Brummen

Besluitenlijst Algemeen Bestuur
(uitgebreide versie)

groene metropoolregio arnhem nijmegen

Gehouden op : 13 januari 2021
Voorzitter : L. van Riswijk en H. Bruls
Vergaderlocatie : Gemeentehuis Rheden in De Steeg

Aanwezig de leden: A. Marcouch (Arnhem), L. van der Meijs (Doesburg), H. Witjes (Lingewaard), M. Schoenakers (Heumen, plv), P. de Baat (Montferland), P. Baneke (Mook en Middelaar, plv), H. Bruls (Nijmegen), P. Hoytink-Roubos (Overbetuwe), A. Schaap (Renkum & bestuurlijk trekker), C. van Eert (Rheden & bestuurlijk trekker), E. Weststeijn (Rozendaal), M. van Beek (Wijchen), L. van Riswijk (Zevenaar).
De (overige**) bestuurlijk trekkers:** J. van Dellen, T. Burgers

Afwezig: M. Slinkman (Berg en Dal), C. van Rhee-Oud Ammerveld (Druten), H. Hieltjes (Duiven), M. Mittendorff (Heumen), W. Gradisen (Mook en Middelaar), A. van Hout (Westervoort), H. Tiemens (bestuurlijk trekker).
Voorts aanwezig: A. Joustra (interim-directeur). H. van den Berg (verslag)

In afschrift aan : Aan- en afwezigen, regiocoördinatoren, opgavemanagers, regioagendacommissie

---

0. Opening
Dhr. Van Riswijk, voorzitter van de Stuurgroep Versterking regionale samenwerking, opent de constitutionerende vergadering van het Algemeen Bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.

Dhr. R. Barends maakt gebruik van het inspreekrecht.

1. Ingekomen stukken
Kennisgenomen.

2. Formeel vaststellen van het Algemeen Bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Besluit: vastgesteld, zie bijlage 1.

3. Aanwijzen van een voorzitter van het Algemeen Bestuur
Besluit: burgemeester dhr. H. Bruls wordt bij acclamatie aangewezen als voorzitter.

4. Aanwijzen van een vicevoorzitter van het Algemeen Bestuur
Besluit: burgemeester dhr. L. van Riswijk wordt bij acclamatie aangewezen als vicevoorzitter.

5. Kiezen van het 3e lid van het Dagelijks Bestuur
Besluit: wethouder mevrouw H. Witjes wordt bij acclamatie gekozen als lid van het Dagelijks Bestuur.

6. Benoemen van dhr. A. Joustra als interim-directeur
Besluit: dhr. drs. A. Joustra te Hoofddorp wordt benoemd als directeur van de gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem-Nijmegen voor de periode van 15 december 2020 tot 1 juli 2021.

7. Nadere regelingen op grond van gemeenschappelijke regeling (GR) | betrekken van gemeenteraden bij nog vast te stellen documenten.
Besluit: AB-leden de mogelijkheid geven om over de volgende documenten hun raad te raadplegen:
- het informatieprotocol (onderdeel van het Reglement van Orde voor het AB);
- de toetredingsregeling en uittredingsregeling;
- de spelregels toetreding en uittreding aan een reeds gestarte opgave.

Deze documenten worden in concept in de AB vergadering van 24 februari 2021 vastgesteld en na het (eventueel) consulteren van de gemeenteraden, in de AB vergadering van 19 mei 2021 definitief vastgesteld.

Dhr. De Baat wijst het AB er op dat de gemeenteraad van Montferland een onderzoek uitvoert dat moet leiden tot een koersbepaling over de gewenste oriëntatie van zijn gemeente op de regionale samenwerking. Zowel de optie Regio Achterhoek als de optie regio Arnhem-Nijmegen zijn in het onderzoek betrokken. Later dit jaar spreekt de gemeenteraad zich uit.
Mevr. Van der Meijs meldt dat de gemeenteraad van Doesburg in het kader van het proces Toekomstvisie Doesburg 2040 zich ook oriënteert. Op zeer korte termijn bespreekt de gemeenteraad deze toekomstvisie. Zij verwacht dat deze visie geen directe gevolgen heeft voor de regionale oriëntatie van haar gemeente.

8. Ingediende moties

Het AB neemt de volgende besluiten over de moties met de navolgende thema's:
- Regioagendacommissie

Mevr. Schaap is enigszins verbaasd over het advies gelet op het aantal raden die de motie heeft aangenomen. Een helder signaal van het AB naar deze gemeenteraden is nodig.
Een aantal AB-leden achten het verantwoord dit procesvoorstel over te nemen. Het voorgestelde besluit van het AB is geen definitief oordeel. Het geeft de leden van de regioagendacommissie de ruimte, gelet ook op de moties die een kleinere commissie voorstaan, hier eerst zelf over van gedachten te wisselen.
Dhr. Van Riswijk benadrukt de kracht van dit procesvoorstel als belangrijke tussenstap waarin de raadsleden de gelegenheid wordt geboden o.m. over taakopvatting, rolneming, ondersteuning, frequentie eerst zelf gedachten en opvattingen te delen
Dhr. Van Eert concludeert dat niet alle moties identiek zijn. Hij doet de suggestie om vandaag al te besluiten de raadsontmoetingen vast te leggen in de GR. Besloten wordt, op advies van de voorzitter, dit nu niet te besluiten, maar mee te nemen bij aanstaande aanpassing van de GR na het gesprek met de regioagendacommissie.
Besluit: nu geen actie ondernemen om de GR te wijzigen. In de 1e regioagenda-commissie (2 februari) in gesprek gaan met de raadsleden over de inhoud van de moties en de op te stellen regeling.

- Monitor Brede Welvaart

Mevr. Witjes meldt dat deze motie niet in haar raad is aangenomen, maar dat ze hierover een toezegging heeft gedaan. De moties die zijn aangenomen over TEB staan niet vermeld in het overzicht is haar opgevallen. **Dhr. Van Dellen** antwoordt dat het thema verbinding van de Groene Metropoolregio met TEB een onderwerp is in het PFO Economie.
Mevr. Schaap: wat betekent de besluitvorming van enkele gemeenten om niet langer bij te dragen voor de activiteiten van TEB? **Dhr. Van Dellen**, boardlid, geeft aan dat hierover gesproken is met de directeur TEB en boardlid Van Eert. Betekent enerzijds 'pas op de plaats maken' maar anderzijds dat TEB nog meer energie in de verbinding moet stoppen.
Dhr. De Baat pleit ervoor de gezamenlijke, verbindende, thema's van de Groene Metropoolregio en de TEB vast te leggen in een gezamenlijke agenda.
Besluit: het AB in het tweede kwartaal van 2021 een voorstel voor te leggen over de inzet van de Monitor Brede Welvaart voor de regio Arnhem-Nijmegen.

- Openbaarheid en transparantie

Besluit: de gedane suggesties bij de inrichting van de regionale samenwerking in de op te stellen regelingen op te nemen.

- Opgaven/regionale agenda

Besluit: beide moties later dit jaar ter hand te nemen.

Mevr. Hoytink-Roubos merkt op dat de gemeenteraad van Overbetuwe bewust geen moties heeft aangenomen en dat de raadsrapporteurs, die de gemeenteraad van Overbetuwe kent, aan de slag willen.

9. Toetreding gemeente Beuningen

Besluit: kennisgenomen van het advies. Bij een positief besluit van de gemeenteraad van Beuningen volgt op 24 februari een voorstel voor een besluit om de regeling te wijzigen.
Als randvoorwaarde aan de nieuwe gemeenschappelijk regeling wordt verbonden dat Beuningen vanaf 1 januari 2021 aan haar (financiële) verplichtingen voldoet.

10. Instellen van de regioagendacommissie (conform art. 15 GR) | regeling van de taken en bevoegdheden van deze commissie

Besluit:
1. de regioagendacommissie in te stellen,
2. alvorens tot vaststelling van een regeling van taken van deze commissie over te gaan, de regioagendacommissie de gelegenheid te bieden hierover te adviseren.

11. Vaststellen begroting 2021

Besluit: de primitieve begroting 2021, afkomstig uit het bedrijfsplan, vast te stellen.

Voorzitter: het AB krijgt op 24 februari een nieuwe, uitgewerkte, begroting 2021 voorgelegd.

12. Benoemen van de 5 bestuurlijk opdrachtgevers (artikel 9 lid 2)

Besluit: op grond van artikel 9 lid 2 van de regeling de volgende bestuurlijk trekkers te benoemen:
- Carol van Eert opgave Groene Groeiregio
- Agnes Schaap opgave Ontspannen regio
- Jan van Dellen opgave Productieve regio
- Titus Burgers opgave Circulaire Regio
- Harriet Tiemens opgave Verbonden Regio.

13. Planning uitwerking opgaven | regionale agenda 2022

Toelichting door de directeur **Joustra**: ambitie is aan het AB van 7 april een concept uitwerking van de 5 opgaven, Daarna wordt dit voorgelegd aan de deelnemende gemeenten met de bijbehorende concept-opgaveovereenkomst. Voortouw ligt nu bij de bestuurlijk trekkers met zijn/haar ambtelijk opdrachtgever en opgavemanager, daarbij ondersteund door de bestuurlijk opgaveteam. De opgavemanagers zijn zojuist geworven en kunnen, deels vooralsnog parttime, starten.

Verbinding tussen de 5 opgaven wordt geborgd door het onderling overleg van de opgavemanagers. Zij zijn doende om ambtelijke schrijfteams te formeren.
Belangrijke rol hierbij ook weggelegd voor de regiocoördinatoren die de verbinding met en binnen de eigen gemeente borgen. Nu ook aandacht voor het opstellen van een helder format.
Het volgende AB wordt gebruikt om U over de voortgang bij te praten, weer in aanwezigheid van de bestuurlijk trekkers.
Ook de regioagendacommissie zal benut worden om het proces uit te leggen en zo de gemeenteraden aan de voorkant te betrekken.

Dhr. De Baat wijst op de mogelijkheden die pandemieherstelfondsen kunnen bieden. Wenselijk om voortvarend afspraken te maken om gezamenlijk vruchten te plukken van deze fondsen. **Dhr. Joustra** wijst op het onderscheid tussen korte termijn en lange termijn. De kansen die nieuwe fondsen bieden zijn besproken en nagedacht wordt wat dit kan betekenen**.**
Dhr. Van Dellen: binnen het PFO Economie is hier zeker al over gesproken. Een mooi voorbeeld is de transformatie van stads- en dorpskernen. Nadrukkelijk wordt nu gekeken welke maatregelen op korte termijn voorrang vragen.
De ontstane situatie heeft ook twee zijden, aldus **dhr. Van Riswijk**. Heeft de pandemie gevolgen voor de zojuist vastgestelde agenda en plannen? Op korte termijn wellicht niet direct. Anderzijds zijn er nu middelen beschikbaar. Van ons wordt gevaagd om alert te zijn en te lonken naar deze extra middelen, bijvoorbeeld bij onze partner, de provincie Gelderland.

De voorzitter merkt op dat het de taak van het AB is om de dwarsverbanden te leggen tussen de opgaven en daarop toe te blijven zien.

Afsluitend spreekt **dhr. Van Dellen** uit zeer tevreden te zijn over de aangestelde opgavemanagers.

14. Voortgang Bestuursakkoord Regio Arnhem Nijmegen-provincie Gelderland-The Economic Board

Na de presentatie van de intentieovereenkomst zijn de nodige stappen gezet, aldus **dhr. Van Riswijk**. Ambtelijke trekkers zijn aangewezen. Belangrijk dat de 5 opgaven tijdig input gaan leveren voor het Bestuursakkoord. Afstemming tussen beide processen is cruciaal. **Dhr. Joustra** wijst er op dat het nieuwe bestuursakkoord meer beleidsterreinen en meer participanten kent dan het akkoord uit 2017 dat het vervangt. Bestuursakkoord kent dezelfde planning als de uitwerking van de 5 opgaven dus dat vraagt intensief zwaluwstaarten. Daarnaast is het bestuursakkoord ook gebaseerd op het Strategisch- en Tactisch Plan van The Economic Board en de beleidsplannen van de provincie Gelderland. Veel materiaal is dus ook al beschikbaar. Ook hiervoor geldt dat 7 april een belangrijke datum is.

15. Vaststellen van het vergaderschema 2021 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Besluit: vastgesteld.
Voorzitter heeft signalen ontvangen dat het niet alle leden past. Er wordt naar gekeken welke oplossingen er zijn. Vooralsnog dit schema vastleggen; volgende AB meer duidelijkheid.

16. Rondvraag

Dhr. Schoenakers: wat is/wordt de rol van de PFO-overleggen in relatie tot de 5 opgaven? Hoe gaat e.e.a. in elkaar over? Is hier al duidelijkheid over?
Dhr. Van Riswijk: hierover is in de Stuurgroep gesproken. Deze 3 maanden, het 1e kwartaal van 2021, vormt een overgangsperiode. De 4 PFO's zijn nog actief. Naast overleg over de opgaven zal er behoefte blijven bij portefeuillehouders om elkaar te treffen over onderscheidende thema's. Deze drie maanden kunnen gebruikt worden door de portefeuillehouders om, in samenspraak met de bestuurlijk trekkers en bestuurlijke opgaventeams, van gedachten te wisselen en tot afspraken te komen. Ik nodig hen uit die gelegenheid te benutten en daar op 10 maart in het PFO afspraken over te maken. In het vergaderschema 2021 zijn al woensdagen en vrijdagochtenden geblokt.

Desgevraagd wordt besloten om de AB-vergaderingen vooralsnog digitaal te organiseren tenzij de agenda aanleiding geeft tot een fysieke (coronaproof) ontmoeting.
Besluit: digitaal, tenzij.

Bijlage:
Ledenlijst Algemeen Bestuur

Gemeente	Lid	Plaatsvervanger
Arnhem	Burg. A. Marcouch	Weth. J. van Dellen
Berg en Dal	Burg. M. Slinkman	Weth. S. Fleuren
Beuningen	*Burg. D. Bergman*	
Doesburg	Burg. L. van der Meijs	Weth. B. van Veldhuizen
Druten	Burg. C. van Rhee-Oud Ammerveld	Weth. W. Brink
Duiven	Burg. H. Hieltjes	Weth. G. Tiedink
Heumen	Burg. M. Mittendorff	Weth. F. Eetgerink
Lingewaard	Weth. H. Witjes *DB-lid*	Weth. A. Slob
Montferland	Burg. P. de Baat	Weth. W. Gerritsen
Mook en Middelaar	Burg. W. Gradisen	Weth. P. Baneke
Nijmegen	Burg. H. Bruls *voorzitter*	Weth. M. Esselbrugge
Overbetuwe	Burg. P. Hoytink-Roubos	Weth. W. Hol
Renkum	Burg. A. Schaap	Weth. J. Maouche
Rheden	Burg. C. van Eert	Weth. R. Haverkamp
Rozendaal	Burg. E. Weststeijn	Weth. A. Logemann
Westervoort	Burg. A. van Hout	Weth. H. Breunissen
Wijchen	Burg. M. van Beek	Weth. P. Loermans
Zevenaar	Burg. L. van Riswijk *vicevoorzitter*	Weth. N. van Dellen

Besloten 13 januari 2021 in De Steeg.

Besluitenlijst Commissie vergadering

Datum	09-02-2021
Tijd	19:00 - 21:00
Locatie	digitale vergadering
Voorzitter	GJ Willemse
Toelichting	Digitale vergadering via iBabs

1	**Opening Blok Algemene Zaken en Financiën** Aanwezig: de heer Willemse (voorzitter), de heren van Gorkum en de Jonge (Rosendael '74), de heren Van den Akker en Jansen (PAK), de heren Zendijk en Bischerbosch (BGR, mevrouw Weststeijn (burgemeester), mevrouw Albricht (wethouder) de heer Logemann (wethouder) en de heer Schaap (griffier) Opening door de voorzitter
2	**Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad** *Mededelingen:* Geen mededelingen *Ingekomen stukken:* De heer Bisterbosch en de heer Jansen over de brief van de minister van onderwijs c.a. over extra gelden voor cultuur in verband met corona.
3	**Notulen van de vergadering van de commissie van advies van 15 december 2020** Er zijn geen opmerkingen over de notulen van de vergadering van de commissie van advies van 15 december 2020.
4	**Bespreking van de agendapunten van de raadsvergadering van 9 februari 2021** • Agendapunt 5: MOT-lijst: Mededeling wethouder Albricht dat een voorstel over het kunstwerk op de Kapellenberg zal worden ingebracht bij de kadernota. • Agendapunt 7: Onderzoek De Del: Voorstel met verdeeld advies naar de raad • Agendapunt 9, Regionaal Programma Werklocaties: Voorstel met verdeeld advies naar de raad • Agendapunt 15, Tijdbestedingsnorm wethouder : Voorstel met positief advies naar de raad

5 **Rondvraag**

• De heer Bisterbosch over de toegang tot het kasteelpark voor inwoners van Rozendaal. De burgemeester geeft aan dit op te nemen met het Geldersch Landschap.

6 **Schorsing**

7 **Heropening met blok Sociaal Domein**

Aanwezig: de heer Willemse (voorzitter), mevrouw Ter Brugge en mevrouw Jurriens (Rosendael '74), de heer Van den Akker en mevrouw Van der Pas (PAK), mevrouw Hupkes en de heer Bisterbosch (BGR), mevrouw Weststeijn (burgemeester), mevrouw Albricht (wethouder) de heer Logemann (wethouder) en de heer Schaap (griffier)

Heropening door de voorzitter:

8 **Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad**

Geen mededelingen en geen opmerkingen over de ingekomen stukken.

9 **Notulen van de vergadering van de commissie van advies van 15 december 2020**

Geen opmerkingen over de notulen van de vergadering van de commissie van advies van 15 december 2020

10 **Bespreking van de agendapunten van de raadsvergadering van 9 februari 2021**

Agendapunt 5, MOT-lijst:
- Mevrouw Hupkes over de informatiebijeenkomst Sociaal Domein.

11 **Rondvraag**

---

12 **Schorsing**

13 **Heropening met blok Volkshuisvesting, RO, Milieu, Verkeer en Vervoer en Openbare Werken**

Aanwezig: de heer Willemse (voorzitter), de heren Van Gorkum en Hoek (Rosendael '74), de heren Jansen en Boers (PAK), de heren Diepenbroek en Ruseler (BGR), mevrouw Weststeijn (burgemeester), mevrouw Albricht (wethouder), de heer Logemann (wethouder) en de heer Schaap (griffier)

Heropening door de voorzitter

14 Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad

Geen mededelingen, geen opmerkingen over de ingekomen stukken.

15 Notulen van de vergadering van de commissie van advies van 15 december 2020

Geen opmerkingen over de notulen van de vergadering van de commissie van advies van 15 december 2020

16 Bespreking van de agendapunten van de raadsvergadering van 9 februari 2021

- Agendapunt 5, MOT-lijst: De heer Jansen over het akoestisch rapport.
- Agendapunt 6, Verkeersaanpassing Kerklaan/Beekhuizenseweg: Wethouder Albricht geeft aan de ter vergadering gedane suggesties ter overweging mee te nemen bij de uitvoering van het plan. Voorstel met positief advies door naar de raad.
- Agendapunt 8, Milieuprogramma 2021: Voorstel met positief advies door naar de raad
- Agendapunt 10, Nota Ruimtelijke kwaliteit: Voorstel met positief advies door naar de raad
- Agendapunt 11, Bestemmingsplan Pinkenberg 7: Voorstel met positief advies door naar de raad.

17 Rondvraag

---

18 Sluiting

Lijst van Moties en Toezeggingen (MOT) gemeenteraad Rozendaal

In de MOT-lijst worden naast de toezeggingen gedaan in de raads- en commissievergadering, ook de aanvaarde raadsmoties meegenomen

Moties

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Strekking motie	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
26-5-20	Raad	Verkeerstechnische aanpassingen Kerklaan	Een voorstel te doen voor een deugdelijke en afdoende verkeerstechnische oplossing over de gehele lengte van de Kerklaan, met als doel om genoemde onveilige verkeerssituaties op zo kort mogelijke termijn op te heffen	Warmerdam	Een voorstel ter zake is aangenomen in de raadvergadering van 9 februari 2021.	*Voorstel: van de lijst afvoeren.*

Toezeggingen

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
11-2-20	Raad	Akoestisch rapport IKC Dorpsschool	De voorgestelde maatregelen naar aanleiding van het akoestisch rapport worden met de omwonenden besproken.	Warmerdam	De geluidsoverlast en het rapport maken deel uit van het lopende mediationtraject met de omwonenden.	Onbekend
8-9-20	Raad	Onderzoek grondexploitatie de Del	Er vindt intern onderzoek plaats. De raad wordt daarbij	Warmerdam	Een raadsvoorstel is behandeld in de vergadering van 9 februari 2021.	*Voorstel: Van de lijst afvoeren*.

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
			betrokken. De rol van de accountant wordt bezien.			
3-11-20	Raad	Versterking regio Arnhem-Nijmegen	De wens om tijdig nader geïnformeerd te worden over het versterkingsproces inbrengen in de regio.	Weststeijn	In diverse gemeenten zijn tijdens de besluitvorming over het versterkingsproces moties aangenomen over de informatievoorziening en de rol en positie van de raden. Het AB van de nieuwe Groene Metropoolregio is inmiddels met deze moties aan de slag. Raadsleden kunnen hun ideeën onder meer inbrengen via de regioagendacommissie. In de meivergadering wordt het informatieprotocol van de regio aan uw raad voorgelegd. We vragen u nadrukkelijk om inbreng en ideeën over informatievoorziening en betrokkenheid bij ons onder de aandacht te brengen.	Voorjaar 2021
3-11-20	Commissie	Plan van aanpak omgevingsvisie	Om het gedeelte van het beschikbaar gestelde krediet bestemd voor een MER-procedure, alleen daar voor te gebruiken	Warmerdam	De eerste uitvraag heeft door overvraagde markt voor advies Omgevingswet geen resultaat opgeleverd. Een tweede uitvraag wordt in januari voorbereid.	1e helft 2021
10-11-20	Raad	Informatiebijeenkomst Sociaal Domein	Op korte termijn op een nader te bepalen tijdstip een informatiebijeenkomst sociaal domein te	Logemann	De informatiebijeenkomst heeft plaatsgevonden op 23 februari 2021.	23 februari 2021 *Voorstel: Van de lijst afvoeren*.

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
			houden			
15-12-20	Raad	Rondvraag/notulen inzake Verlichting kunstwerk Kapellenberg	Om bij de raad terug te komen met een voorstel over het al dan niet herstellen van de verlichting van het kunstwerk op de Kapellenberg	Warmerdam	Een voorstel wordt uitgewerkt voor de kadernota.	Juli 2021
15-12-20	Raad	Wijziging APV	Om in de eerste helft van 2021 bij de raad terug te komen met een voorstel om integraal een nieuwe APV vast te stellen, waarbij ten aanzien van alle artikelen heroverweging mogelijk is.	Weststeijn	Ambtelijk zijn de voorbereidingen gestart.	1e helft 2021

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Grondexploitatie De Del

Adviseur	: R. Berendsen	**Datum B&W**	: 9 maart 2021
Programma	: 8	**Datum Raad**	: 23 maart 2021
Portefeuillehouder	: S. Warmerdam	**Openbaar**	: **ja** (bijlage vertrouwelijk)

Aan de Raad

Aanleiding
De gemeente Rozendaal heeft samen met Credo Integrale Planontwikkeling BV een nieuw woongebied ontwikkeld. Bij deze gebiedsontwikkeling hoort een grondexploitatie die de grondkosten en grondopbrengsten van de gemeente Rozendaal bevat. Deze grondexploitatie wordt jaarlijks geactualiseerd om daarmee het financieel resultaat te monitoren. De laatste grondexploitatie is in juni 2020 door u vastgesteld.

Gevraagde beslissing
1. Vaststellen van de geactualiseerde grondexploitatie De Del.
2. Vaststellen jaarschijf 2021 voor een bedrag van € 395.957,-.
3. Bekrachtigen van de geheimhouding van de ter inzage gelegde Notitie Grondexploitatie De Del 2021 en alle daarmee samenhangende informatie krachtens artikel 25 lid 3 Gemeentewet op grond van artikel 10, tweede lid aanhef en onder b. van de Wet openbaarheid van bestuur.

Wat willen we bereiken?
De grondexploitatie wordt jaarlijks geactualiseerd om daarmee het financieel resultaat van het project te monitoren.

Argumenten
1. In 2020 was het verwachte resultaat geraamd op 4,42 miljoen. De ramingen van de kosten en opbrengsten zijn geactualiseerd. Deze actualisatie leidt tot een verwacht resultaat van 4,43 miljoen. Doordat de werkzaamheden eerder worden afgerond levert dit een klein faseringsvoordeel op.
2. In 2020 is er € 32.000,- aan planschade uitgekeerd. De post planschade is hiermee met € 12.000,- overschreden. Verzoeken om planschade kunnen worden ingediend tot 5 jaar nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is. Deze vijf-jaarstermijn is in november 2020 verstreken.
Op dit moment zijn er geen planschadeverzoeken meer in behandeling.
3. Daarnaast is de post plankosten met € 10.000,- opgehoogd om de resterende werkzaamheden afronden. Deze verhoging is mede ingegeven om budgettair ook ruimte te geven aan het intensiveren van toezicht en controle.
4. De overschrijding van het budget voor planschade en het naar boven bijstellen van de post plankosten zijn ten laste gebracht van de post onvoorzien. Daarmee blijven de totale kosten in de grondexploitatie ten opzichte van vorig jaar ongewijzigd.
5. Voorgesteld wordt om het bedrag voor de geplande werkzaamheden zoals opgenomen in de grondexploitatie in de jaarschijf 2021 beschikbaar te stellen zodat het krediet voor deze werkzaamheden ook beschikbaar is.

Kanttekeningen
1. In de grondexploitatie is een risicoparagraaf opgenomen. In een gevoeligheidsanalyse is aangegeven wat de financiële effecten zijn van veranderingen in de uitgangspunten die aan de grondexploitatie ten grondslag liggen. Variabelen die effect kunnen hebben op het resultaat zijn hogere kosten, lagere opbrengsten en een andere planning.
2. Doordat vrijwel alle kavels zijn verkocht en het grootste deel van de werkzaamheden zijn uitgevoerd hebben veranderingen in de kosten of opbrengsten een beperkte invloed op het eindresultaat van de grondexploitatie. Hierdoor is het risicoprofiel van de grondexploitatie beperkt.

Wat gaan we daarvoor doen?
Na vaststelling van de grondexploitatie en het krediet voor de geplande werkzaamheden kunnen deze worden uitgevoerd. Naar verwachting kunnen de resterende werkzaamheden dit jaar worden afgerond. Hierdoor zou de grondexploitatie bij de actualisatie in 2022 kunnen worden afgesloten.

a) Planning
Twee kavels zijn op dit moment nog in eigendom van de gemeente. Voor één van de kavels is al wel een koopovereenkomst ondertekend. Verwachting is dat de laatste kavels dit jaar worden verkocht. Voor wat betreft de resterende werkzaamheden die vallen onder de post bouw- en woonrijpmaken, is de verwachting dat de ze (voor de bouwvak) van 2021 worden afgerond.

b) Evaluatie
Niet van toepassing.

c) Participatie en communicatie
Niet van toepassing.

d) Publicatie verplicht?
Nee.

Wat mag het kosten?
In de begroting van 2021 was, op basis van de grondexploitatie De Del 2020, een bedrag gereserveerd van € 160.020,- gereserveerd voor uitgaven in 2021.
Op grond van de grondexploitatie de Del 2021 is een jaarschijf van € 395.957,- vereist voor de geplande uitgaven. Dit bedrag is hoger dan gepland omdat de uitgaven in 2020 lager waren dan gepland in de grondexploitatie van 2020. Hierdoor is er begrotingswijziging (zie agendapunt comptabiliteit) van € 235.937,- vereist. Deze aanpassing heeft geen effect op het regulier begrotingssaldo voor 2021. Het saldo van de lasten en de baten in de grondexploitatie wordt gemuteerd op de balans. De aanpassingen die effect hebben op het saldo uit de grondexploitatie worden in deze actualisatie van de grondexploitatie toegelicht.

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage(n)

1. Notitie Grondexploitatie de Del 2021 (VERTROUWELIJK)

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Grondexploitatie De Del 2021

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 maart 2021.

Besluit:

1. De grondexploitatie de Del vaststellen
2. De jaarschijf 2021 conform de grondexploitatie de Del vaststellen voor een bedrag van € 395.957,-
3. Bekrachtigen van de geheimhouding van de ter inzage gelegde Notitie Grondexploitatie De Del 2021 en alle daarmee samenhangende informatie krachtens artikel 25 lid 3 Gemeentewet op grond van artikel 10, tweede lid aanhef en onder b. van de Wet openbaarheid van bestuur.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 23 maart 2021

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Turap 1 2021

Adviseur	: A. van der Wiel	**Datum B&W**	: 2 maart 2021
Programma	: N.v.t.	**Datum Raad**	: 23 maart 2021
Portefeuillehouder	: S. Warmerdam	**Openbaar**	: **ja**

Aan de Raad

Aanleiding
Conform de financiële verordening wordt er drie keer per jaar een tussenrapportage aangebonden aan de raad. De eerste tussenrapportage is voorzien voor de raadsvergadering van mei. Omdat er een aantal tegenvallers te melden zijn is besloten de eerste tussenrapportage te vervroegen naar de raad van maart.

Gevraagde beslissing
1. De eerste tussenrapportage ter kennisgeving aan te nemen

Wat willen we bereiken?
De doelstelling is om de raad te informeren over de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Argumenten
Deze tussenrapportage laat een nadelig saldo zien van € 25.750. Hiervan is € 15.000 incidenteel. Na afboeking op het begrotingssaldo resteert er voor 2021 nog een voordelig saldo van € 260.
In de tussenrapportage kunt u een nadere beschrijving terugvinden.

Kanttekeningen
In de tussenrapportage wordt een voorwaarschuwing gegeven voor wat betreft de inhuur van personeel. Daar zijn een aantal redenen voor. In Turap 2 zal hier op worden teruggekomen omdat wij dan verwachten meer duidelijkheid te hebben.

Wat mag het kosten?
Het nadelige saldo van deze tussenrapportage ad € 25.750 kan worden opgevangen binnen het begrotingssaldo 2021.

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage(n)

1. Turap 1

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Turap 1 2021

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 maart 2021

Besluit:

1. De eerste tussenrapportage ter kennisname aan te nemen

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 23 maart 2021

De Griffier,
K.M. Schaap

De voorzitter,
Drs. E. Weststeijn

Gemeente
ROZENDAAL

Turap 1 2021

Voorwoord en leeswijzer

Voor u ligt de eerste tussenrapportage (Turap 1) van 2021. Qua opzet en lay-out sluit deze aan bij de overige documenten uit de P&C-cyclus, zoals de begroting, kadernota en jaarrekening.

Er is echter wel een belangrijk verschil, de tussenrapportages richten zich met name op relevante beleidsmatige en financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting. Dat betekent dat de omvang van de Turap over het algemeen vrij beperkt is, een totaaloverzicht op alle voornemens wordt bij de jaarrekening gegeven.

Opzet

Alleen wanneer er sprake is van een afwijking wordt daar in het betreffende programma aandacht aan geschonken, zowel beleidsmatig als financieel. Wanneer dat niet het geval is, komt het programma in deze Turap ook niet voor.

De Turap wordt afgesloten met een totaaloverzicht van de financiële effect op het financieel meerjarig perspectief en zo nodig met een toelichting op de ontwikkeling van de vermogenspositie en de weerstandsratio.

23 februari 2021

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Rozendaal,

de secretaris,	de burgemeester,
B. Boelens	drs. E. Weststeijn

Programma 0: Bestuur en organisatie

Personeel en organisatie
Door verschillende oorzaken verwachten we in 2021 meer uit te geven aan externe inhuur dan geraamd.

De oorzaken voor de hogere kosten voor externe inhuur zijn:
- Hoger en langduriger ziekteverzuim om medische redenen;
- Inhuur voor actualisatie P&O-beleid (gevolgen Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren, regelingen thuiswerken en reiskosten, e.d.);
- Inhuur voor extra werk als gevolg van de overgang financiële administratie naar De Connectie.

Financieel effect
We zullen hier in Turap 2 op terug komen. Dan verwachten we meer duidelijk te kunnen geven over de invulling van bovenstaande. We willen deze meerkosten beperken door de externe inhuur op structurele taken om te zetten in een dienstverband. Op dit moment is er nog geen aanleiding voor een bijstelling.

Programma 2: Verkeer en vervoer

Autonome ontwikkelingen

Verkeer, wegen en water
In 2020 wilden we het asfalt op De Moestuin/Outreinstraat vervangen door klinkers. In de begroting 2020 was hiervoor een bedrag opgenomen van € 165.000. Besloten is om de uitvoering hiervan te verschuiven naar 2021, omdat uit de aanbesteding in het voorjaar van 2020 bleek dat er een bedrag nodig was van € 237.355. Deze bijstelling hadden we in de begroting 2021 willen meenemen, maar dat repareren we nu in de Turap.

Financieel effect
De financiële verordening geeft aan de dat afschrijving start na het jaar van realisatie. De afschrijvingslasten van deze investering landen derhalve vanaf 2022 in de exploitatie. De afschrijvingstermijn hiervoor is 40 jaar. De afschrijvingslasten komen op jaarbasis derhalve € 1.800 hoger uit. Dit zal in de begroting 2022 worden meegenomen.

Programma 4: Onderwijs

Speerpunten (o.a. uit coalitieakkoord 2018-2022)

Openbaar basisonderwijs
De gemeente Rozendaal zit samen met de Scholengroep Veluwezoom in de Vereniging Van Eigenaren (VVE) IKC Dorpsschool Rozendaal. Deze VVE regelt alle gezamenlijke zaken, zoals het onderhoud van het gebouw. Bij de start van de bouw van de school is daartoe een meerjarige onderhoudsplan opgesteld. Op basis daarvan is de voorlopige bijdrage aan de VVE berekend en opgenomen in de begroting van de gemeente Rozendaal. Eind vorig jaar is een nieuw meerjarig onderhoudsplan opgesteld in opdracht van het administratiekantoor van de VVE. Hieruit blijkt dat de onderhoudskosten destijds te laag zijn opgenomen. Analyse wijst uit dat de onderhoudskosten van de installaties die ervoor zorgen dat het gebouw klimaatneutraal is niet juist waren opgenomen. Dat is met deze actualisatie gecorrigeerd. Dit leidt ertoe dat de bijdrage aan de VVE ook hoger wordt.

Financieel effect

In de begroting van Rozendaal is een bijdrage aan de VVE opgenomen van € 25.750. Deze bijdrage wordt nu € 36.500. Dit zal worden meegenomen in de kadernota en begroting 2022.

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Afval

De gemeente Rozendaal heeft in 2020/2021 een aanbesteding doorlopen voor de inzameling van het afval. Tegelijkertijd is gekeken hoe de hoeveelheid restafval kon worden teruggedrongen en of een andere manier van inzamelen wenselijk was. Dit heeft ertoe geleid dat er aanpassingen worden gedaan in de wijze van inzamelen. Om de inwoners hier goed over te kunnen informeren moeten kosten worden gemaakt. Onderdeel hiervan is een app waarin alle inzameldata staan voor de verschillende soorten afval. Voordeel hiervan is dat er geen kalenders hoeven te worden gedrukt als er iets wijzigt in de inzameldata. Daarnaast worden éénmalig afvalzakjes uitgereikt aan alle inwoners.

Financieel effect

Het betreft hier eenmalige kosten waardoor alleen in 2021 de kosten € 15.000 hoger uit zullen vallen.

Recapitulatie en reserves

Financiële samenvatting

In onderstaande tabel zijn alle afwijkingen samengevat en afgezet tegen het begrotingssaldo.

	2021
Primitief begrotingssaldo	**26.010**
Programma 4	
Kosten VVE	-10.750
Programma 7	
Communicatie afvalinzameling	-15.000
Bijgesteld begrotingssaldo (turap 1)	**260**

Vermogenspositie en weerstandsratio

In onderstaande tabel is een actueel overzicht van het vermogen opgenomen. De eerste kolom bevat de feitelijke stand per 31-12-2019 (conform voorlopige jaarrekeningcijfers). In de tweede kolom zijn de claims opgenomen. Dit betreffen raadsbesluiten op reserves die niet of niet geheel uitgevoerd zijn. De vierde kolom geeft daarmee in feite de beschikbare stand per reserve weer.

	Saldo 1-1-2020	Claims		Saldo beschikbaar
A. Algemene reserve				
Vrije algemene reserve	4.426.351	515.274	1	3.911.077
subtotaal A	**4.426.351**	**515.274**		**3.911.077**
B. Bestemmingsreserves				
Reserve monumenten	25.959	0		25.959
Reserve sociaal domein	620.154	0		620.154
Vervangingsreserve inventaris gemeentehuis	82.567	0		82.567
Reserve digitalisering	130.400	33.000	2	97.400
Reserve fietspaden	147.551	0		147.551
Reserve wegen	92.187	0		92.187
Reserve begraafplaats	18.913	0		18.913
Reserve dekking kapitaallasten	4.045.073	350.857	3	3.694.216
Reserve energietransitie	452.649	452.649	4	0
subtotaal B	**5.615.453**	**836.506**		**4.778.947**
C. Voorzieningen				
Voorziening riolering	883.000	0		883.000
Voorziening wachtgeld/pensioen wethouders	323.663	0		323.663
subtotaal C	**1.206.663**	**0**		**1.206.663**
Totaal	**11.248.467**	**1.351.780**		**9.896.687**

1 Dit betreft de (rest)kredieten voor: Verandermanagement € 25k, bestemmingsplannen 8k, speeltoestellen 11K, omgevingswet 36k, afvalbeleid 20K, inrichting groen school 44K, bestemmingsplan Steenhoek 15K, aansluiting DSO 10K, verkeer IKC Dorpsschool 57K, Geluid/camera raadszaal 42K, omgevingsvisie 85K, overheveling archief 15K, verkeersveiligheid/klimaat 47K, verkeersmaatregelen 79K en enkele kleinere posten.
2. Dit betreft de glasvezelverbinding voor de gemeentelijke organisatie.
3. Dit betreffen de afschrijvingslasten die conform de systematiek uit deze reserve worden onttrokken
4. Dit betreft de reeds beschikbaar gestelde kredieten voor de energietransitie en de subsidieregeling voor inwoners.

Weerstandsratio

Bij elke turap geven we ook de weerstandsratio aan. Het risicoprofiel is conform de meest recente begroting of jaarrekening (dat zijn de twee momenten in het jaar dat het profiel geactualiseerd wordt). Voor het weerstandsvermogen geldt het bedrag van de algemene reserve uit de derde kolom van bovenstaande tabel.

Weerstandsvermogen		**Beschikbaar**		**Benodigd**
Structureel	A	10.000	B	115.000
Incidenteel	C	3.911.077	D	152.500
Totaal	E	3.921.077	F	267.500
Structureel (A/B)		0,09		
Incidenteel (C/D)		25,65		
Totaal (E/F)		14,66		

De gemeente Rozendaal is hiermee uitstekend in staat om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het voorzieningenniveau in gevaar uitkomt. Bij materiële tegenvallers van structurele aard is er zodoende ook voldoende tijd om de maatregelen in kaart te brengen die nodig zijn om een structureel evenwicht tot stand te brengen.

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Plan van aanpak Rozendaal 2030: De kracht van klein

Adviseur	: B. Boelens	**Datum B&W**	: 9 maart 2021
Programma	: 0 Bestuur en organisatie	**Datum Raad**	: 23 maart 2021
Portefeuillehouder	: E. Weststeijn	**Openbaar**	: ja

Aan de Raad

Aanleiding
Net als veel andere gemeenten is de gemeente Rozendaal zich aan het oriënteren op een nieuwe strategische koers. De centrale vragen hierbij zijn: 'Wat voor gemeente willen wij zijn? Waar en voor wie maken wij het verschil? Wat is het verhaal van Rozendaal?' Eerder koos de gemeente voor het begrip 'beheergemeente 2.0'. Dit begrip bood onvoldoende inspiratie en hielp onvoldoende om tot noodzakelijke en gewenste strategische keuzes te komen. In overleggen met fractievoorzitters en informele gesprekken die de burgemeester met ieder commissie- en raadslid in de afgelopen periode heeft gevoerd, kwamen deze politieke zingevingsvragen nadrukkelijk aan de orde.

Tegelijkertijd zien we dat de organisatie versterking nodig heeft. In onze bestuurlijke reactie op het onderzoek De Del hebben wij in de raad van 9 februari 2021 aangekondigd dat wij gaan werken aan "een meer eigentijdse, professionele organisatie, waarin medewerkers gericht ondersteuning krijgen voor competenties zoals samenwerken, elkaar aanspreken op resultaten en bestuurlijke sensitiviteit. Specifiek zal aandacht besteed worden aan het opdrachtgeverschap van uitbestede taken. Voor de begeleiding van deze ontwikkeling van mens en organisatie vragen wij de ondersteuning van een bureau." Dit bouwt voort op de ambitie die wij in de memo 'Stand van zaken organisatieontwikkeling' van juni 2020 hebben geformuleerd en die wij met dit voorstel een belangrijke impuls geven.

Wij hebben een bureau gevonden dat ons kan ondersteunen op beide trajecten, te weten:
- Spoor A: 'wat voor gemeente willen we zijn' (politiek-bestuurlijke ontwikkeling);
- Spoor B: 'werken aan een eigentijdse, professionele organisatie' (organisatieontwikkeling).

Gevraagde beslissing
1. Kennis te nemen van het plan van aanpak Rozendaal 2030: de kracht van klein;
2. Een krediet beschikbaar te stellen van maximaal € 29.375.

Wat willen we bereiken?
Onze doelstelling is tweeledig:
- een visie formuleren voor Rozendaal in 2030;
- het versterken en professionaliseren van de organisatie.

Het uitgangspunt hierbij is 'de kracht van klein': het benutten van de kracht van onze kleine schaal voor onze inwoners, organisaties en bestuurlijke partners.

Argumenten

1. We voeren het gesprek eerst over de inhoud, dan over de vorm.

Omdat wij als gemeente met een lange historie van zelfstandigheid zelf de regie willen houden over onze toekomst, nemen wij zelf het initiatief voor een gesprek met elkaar (raad, college, organisatie) én onze inwoners en andere belanghebbenden over onze meerwaarde, onze rol en onze samenwerking. Hierdoor kunnen wij het gesprek over 'welke gemeente willen wij zijn en waarin maken wij het verschil' ook in de goede volgorde voeren, namelijk eerst de *inhoud* (wat voor gemeente willen we zijn) en daarna de *vorm* (hoe organiseren we dat).

2. De uitkomsten van het traject zijn richtinggevend voor een toekomstbestendig Rozendaal.

De uitkomsten van de discussie over Rozendaal 2030 levert een strategische agenda op die richting en houvast geeft voor een toekomstbestendige (bestuurlijke) organisatie van Rozendaal. Bij deze agenda gaan we uit van onze kracht ('de kracht van klein'): dat we als compacte organisatie wendbaar, nabij en slagvaardig kunnen handelen. Daarbij blijven we oog houden voor de kwetsbaarheden die onze schaalgrootte met zich meebrengt.

3. Organisatieontwikkeling is een doorgaande lijn, maar een extra impuls is nu nodig.

Sinds het BMC rapport 'Organisatiestrategie gemeente Rozendaal' uit 2017 is duidelijk dat er stappen gezet moeten worden in de ontwikkeling van de organisatie. Hoewel we de afgelopen jaren niet hebben stilgezeten, vragen de huidige ambities (waaronder meer in control komen, opdrachtgeverschap van uitbestede taken, digitalisering, risicomanagement) *nu* om een extra impuls. Ondersteuning van een deskundig en ervaren adviesbureau helpt ons om een 'foto' te maken van de huidige organisatie om van daaruit realistische stappen te zetten naar een eigentijdse professionele organisatie.

4. De provincie is aangehaakt op onze aanpak.

In lijn met het provinciale programma 'Sterk bestuur' moedigt de provincie Gelderland aan om te werken aan een toekomstbestendige organisatie, die in staat is het bestuur te ondersteunen bij het realiseren van lokale en regionale opgaven. De provincie is betrokken bij Rozendaal 2030 en heeft belangstelling voor onze aanpak. We zijn met de provincie in gesprek over een subsidie vanuit het provinciale programma Sterk Bestuur.

Kanttekeningen

1. We schuwen het gesprek over zelfstandigheid niet, maar vertrekpunt zijn de inhoudelijke ambities.

Het gesprek over 'wat voor gemeente willen wij zijn' en 'waarin maken wij het verschil' raakt ongetwijfeld de discussie over de (toegevoegde) waarde van een zelfstandig Rozendaal. Hier lopen wij niet voor weg. Los van het feit dat deze discussie al decennialang boven de markt hangt, zien wij Rozendaal 2030 als een kans om het gesprek in de goede volgorde te voeren: eerst de ambities voor onze Rozendaalse gemeenschap bepalen en vervolgens bekijken hoe je dat het beste kunt organiseren. De zelfstandigheid van de gemeente is daarbij geen doel op zich.

2. Na investeringen in de structuur investeren we nu in competenties en vaardigheden.

Dit raadsvoorstel kan de vraag oproepen waarom na het BMC-rapport 'Organisatiestrategie gemeente Rozendaal' uit 2017 opnieuw een substantiële investering in de organisatieontwikkeling noodzakelijk is. Het antwoord hierop is dat wij in de periode 2018-2020 vooral geïnvesteerd hebben aan het versterken van de structuur en het verminderen van kwetsbaarheden (uitbesteding van

taken: samenwerking met De Connectie en gemeente Rheden, verkenning ‘uitplaatsen’ Burgerzaken). Minder aandacht is uitgegaan naar aanbevelingen die betrekking hebben op competenties en vaardigheden. Met dit voorstel geven we daar een noodzakelijke impuls aan.

3. Subsidie vanuit de provincie is (nog) niet zeker.
Of de provincie daadwerkelijk een subsidie verleent voor Rozendaal 2030 is onzeker, evenals de hoogte van de eventuele bijdrage. Dit is onder meer afhankelijk van de voorwaarden die de provincie stelt. Wij hebben in het raadsvoorstel rekening gehouden met het pessimistische scenario, namelijk dat de provincie geen subsidie verstrekt.

Wat gaan we daarvoor doen?
Na goedkeuring door de raad gaan we het plan van aanpak uitvoeren. De hoofdlijnen van dit plan zijn opgenomen als bijlage bij dit voorstel. We houden u tussentijds op de hoogte via bijvoorbeeld raadsinformatiebrieven. Uw raad neemt een besluit op de uitkomst van spoor A; het college (feitelijk: de organisatie) is aan zet voor de uitwerking van spoor B.

a) Planning
Spoor A willen we in september/oktober 2021 afronden. Met spoor B zijn we net begonnen en de planning van activiteiten loopt door tot minimaal eind 2021. Zie verder de bijlage.

b) Evaluatie
Met het adviesbureau monitoren en evalueren we de aanpak gedurende het traject. De oplevering van het ‘eindproduct’ in spoor A is het ijkpunt voor het welslagen van dit traject en het moment om eventuele vervolgstappen te bepalen.

c) Participatie en communicatie
Kenmerk van spoor A is dat het interactief is. Inwoners, belanghebbenden, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuurlijke partners worden nadrukkelijk uitgenodigd om mee te praten over hun visie op de waarde van Rozendaal. Dit moet betrokken worden bij andere visietrajecten waarbij in grofweg dezelfde periode de interactie met inwoners en belanghebbenden gezocht wordt: de Omgevingsvisie en de Warmtevisie. We willen deze participatietrajecten op elkaar afstemmen zonder dat hierdoor e planning van een afzonderlijk traject in de knel komt.

d) Publicatie verplicht?
Nee.

Wat mag het kosten?
Het totale traject kost € 49.725 (€ 26.137,50 voor spoor A en € 23.587,50 voor spoor B). We kunnen € 20.000 uit het organisatiebudget 2021 bekostigen op basis van een inschatting van de verwachte kosten.

Als we geen subsidie ontvangen, hebben we voor het resterende bedrag (€ 29.725) een krediet nodig. We vragen u dit krediet als maximumbedrag beschikbaar te stellen.

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage(n)

1. Hoofdlijnen plan van aanpak Rozendaal 2030: de kracht van klein

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Plan van aanpak Rozendaal 2030: de kracht van klein

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 maart 2021

Besluit:

1. Kennis te nemen van het plan van aanpak Rozendaal 2030: de kracht van klein;
2. Een krediet beschikbaar te stellen van maximaal € 29.375.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 23 maart 2021.

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

Hoofdlijnen Plan van aanpak Rozendaal 2030: de kracht van klein
(maart 2021)

Vooraf
De gemeente Rozendaal oriënteert zich op een nieuwe strategische koers. De centrale vragen hierbij zijn 'Wat voor gemeente willen wij zijn? Waar en voor wie maken wij het verschil? Wat is het verhaal van Rozendaal?'. Tegelijkertijd zien we dat de organisatie versterking nodig heeft. We willen bouwen aan een eigentijdse, professionele organisatie, waarin medewerkers gericht ondersteuning krijgen op competentieontwikkeling. Voor de begeleiding van deze ontwikkeling van mens en organisatie hebben we drie bureaus gevraagd offerte uit te brengen. Bureau Hiemstra & de Vries is daarbij als meest geschikt uit de bus gekomen. Dit bureau heeft een plan van aanpak opgesteld voor zowel de politiek-bestuurlijk vraag als de doorontwikkeling van de organisatie.

Dit plan van aanpak vatten we in deze notitie op hoofdlijnen samen, ter ondersteuning van het raadsvoorstel en de bijbehorende kredietaanvraag.

Doel en resultaat
Het doel van het ontwikkeltraject is om te zorgen voor een gedeeld en helder beeld tussen gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie over 'wat voor gemeente Rozendaal wil zijn'. Op basis van dat beeld moeten wij in staat zijn om toekomstbestendige keuzes te maken op de verschillende opgaven waar de gemeente Rozendaal voor staat. Het plan bevat parallel hieraan een beeld van de consequenties hiervan voor de ambtelijke organisatie (in kwaliteit, kwantiteit en prioriteiten in de uitvoering van het werk).

Het proces dient de volgende (deel)resultaten op te leveren:
- Inzicht in de vraag 'wat voor gemeente wil Rozendaal zijn'.
- Inzicht in de thema's die voor de toekomst van de gemeente Rozendaal belangrijk zijn (waar zetten we dan op in) en een gedeeld beeld bij de daar bijbehorende ambities.
- Inzicht in wat dit betekent voor de ambtelijke organisatie.

De aanpak bestaat uit twee sporen, te weten:
- Spoor A: 'wat voor gemeente willen we zijn' (politiek-bestuurlijke ontwikkeling);
- Spoor B: 'werken aan een eigentijdse, professionele organisatie' (organisatieontwikkeling).

Plan van aanpak - spoor A
Het doel van dit spoor is om een scherp beeld te krijgen in de gemeente die we willen zijn. Wat betekent deze keuze voor de politieke sturingsmechanismes en in welke mate zijn we in staat om hierin daadwerkelijk impact te maken? De subvraag die hierbij van toepassing is, luidt: 'Welke wijze van organiseren helpt ons de gewenste impact maximaal te maken?' We voeren in deze fase verschillende stappen uit om tot dit beeld te kunnen komen.

Stap 1: Startgesprek en document analyse
Resultaat: een aangescherpt en gedeeld beeld van het traject, het team, de onderlinge verwachtingen en invulling van opdrachtgeverschap.

Stap 2: Gezamenlijke aftrap met college, raad en gemeentesecretaris
Resultaat: helderheid over het proces en het gewenste eindresultaat bij college, raad en gemeentesecretaris. Deze gezamenlijke aftrap legt de basis voor vertrouwen en verhoogd de kans op commitment aan resultaten.

Stap 3: Verkennende gesprekken
Om de vraag 'wat voor gemeente willen we zijn' te kunnen beantwoorden, helpt het om te werken vanuit de inhoud: concrete voorbeelden of thema's die actueel zijn voor de gemeente Rozendaal. Hiervoor vinden een aantal gesprekken plaats om deze opgaven te inventariseren en de inhoud daarvan scherp te krijgen:

1. Gesprek met de raadsleden van de drie fracties: In dit gesprek krijgen we een beeld van de onderwerpen die bij de gemeenteraad hoog op de agenda staan. Wat is *on top of mind* van de gemeenteraad, welke thema's zijn essentieel? Welke waarden zijn voor jullie van belang?
2. Werksessie met medewerkers van de organisatie: In dit gesprek krijgen we een beeld van de ambtelijke organisatie. Op welk niveau zijn de strategen aan zet? Wat zijn de hete hangijzers waar de organisatie zich nu voor gesteld ziet? Hoe wordt daar nu uitvoering aan gegeven? Wat is het ambitieniveau van het ambtelijk apparaat? Ook past hier de vraag in welke rol(len) men de gemeente ziet in het heden en toekomst. En welke waarden moeten hier dan geborgen worden. Hiermee krijgen we meer inzicht in de veranderkracht van de organisatie.
3. Gesprek met ketenpartners: de huidige tijd vraagt om samenwerking. Een gesprek met ketenpartners kan heel waardevol zijn om inzicht te krijgen in hun verwachtingen, hoe zij nu tegen de gemeente aankijken, wat zij van het lokaal bestuur in de toekomst verwachten, maar ook wat jullie voor elkaar kunnen betekenen. En, misschien nog belangrijker, welke concessies moet de gemeente Rozendaal doen en in hoeverre vinden wij die acceptabel? Ontstaat er spanning met onze politieke ambities en keuzes?
4. Burgerparticipatie: om er een participatief traject van te maken willen we ook graag de inwoners van Rozendaal betrekken. Er zijn verschillende geschikte methodieken om daar invulling aan te geven, waaronder het uitzetten van een digitale vragenlijst, een webinar met stellingen en vragen en/of een digitaal rondetafelgesprek met een burgerpanel. Welke vormen de voorkeur genieten wordt besproken in het startgesprek.

Resultaat: we hebben na deze stap een beter beeld van de opgaven van de gemeente Rozendaal, hoe de betrokken partijen tegen deze opgaven aankijken, het ambitieniveau voor de toekomst. We hebben op verschillende thema's een scherp beeld van waar de organisatie staat en wat de knelpunten en kansen zijn.

Stap 4: Gesprek met college en gemeentesecretaris
Met een helder beeld over de thema's en opgaven die voor gemeente Rozendaal nu en in de toekomst belangrijk zijn, vindt er een gesprek plaats met het college en de gemeentesecretaris. Het doel van dit gesprek is om ervoor te zorgen dat er een gedeeld beeld ontstaat bij wat voor gemeente we willen zijn en welke rol we willen spelen, hoe we willen sturen op de voor ons belangrijke thema's voor nu en in de toekomst. Om weg te blijven uit een te abstracte, 'hoog-over discussies', worden de beelden zo concreet en voorstelbaar mogelijk gemaakt aan de hand van de verschillende thema's die we in stap 3 hebben opgehaald. We bespreken wat de opgaven zijn voor de komende jaren, waar de gemeente nu voor staat en welke toekomstige rol(len) de gemeente op deze opgaven aan wil gaan. Op deze manier kunnen ontstaat er heel concreet een gesprek met elkaar over de ambities, in welke mate deze realistisch zijn en wat dit betekent voor zelfstandigheid, samenwerking en sturing. Het biedt de mogelijkheid om het gesprek op een niveau te tillen waarin we meer strategische keuzes kunnen maken.

Resultaat: een gezamenlijke ambitie voor de toekomst van de gemeente Rozendaal op de voor Rozendaal belangrijkste thema's, met een beeld waar de gemeente de regie op wil pakken en waar we de ruimte laten aan samenwerkingspartners.

Stap 5: Dialoogmapsessie met de raad
De uitkomst van de bijeenkomst met het college en de gemeentesecretaris is input voor een dialoogmapsessie met de raad. Hierbij krijgt de raad een duidelijk beeld van het ambitieniveau van het college en de haalbaarheid vanuit de ambtelijke organisatie. Het is een gestructureerde en gevisualiseerde dialoog op basis van vooraf geformuleerde vragen. Voor deze stap kunnen we er ook voor kiezen om de avond een 'open dorp karakter' te geven. In dat geval gaat het om open inschrijving om aan de avond deel te nemen. Naast raadsleden kunnen dan ook inwoners van Rozendaal aanwezig zijn en input leveren. Deze optie wordt besproken in het startgesprek.

Resultaat: door het informeren en betrekken van de raadsleden op de thema's die deze avond besproken worden ontstaat de concretisering daarvan. Aan het eind van deze stap is er antwoord op de deelvraag: 'Wat voor gemeente willen we zijn en wat is daarin onze opgave – ook in termen van de eigen rol en bijdrage?'

Stap 6: eindrapportage
Het spoor wordt afgesloten met een eindrapportage. In de eindrapportage worden de uitkomsten van stap 4 verrijkt met de uitkomsten en aanvullingen uit de dialoogmapsessie. Dit resulteert in een compacte en overzichtelijke eindrapportage op, gemaakt in powerpoint. Compactheid is geen doel op zich, maar zorgt ervoor dat het een aansprekend document is dat aanzet tot beweging.

Resultaat: compacte en aansprekende eindrapportage.

Plan van aanpak - spoor B

Doel van dit spoor is om aan de slag te gaan met de doorontwikkeling van de organisatie. Hoewel deze afhankelijk kunnen zijn van spoor A, wachten we niet op de uitkomsten van spoor A. De twee sporen kunnen naast elkaar bewegen, als ze maar op enig moment bij elkaar gebracht worden. Ook zonder de uitkomsten van spoor A kunnen we in de kwaliteitsontwikkeling van de beoogde organisatie stappen zetten. Dit spoor verloopt via een aantal stappen om gestructureerd en met de juiste interventies aan de slag te kunnen in de organisatie.

Stap 1: startgesprek en document analyse
Resultaat: we hebben een aangescherpt en gedeeld beeld van het traject, het team, de onderlinge verwachtingen en invulling van opdrachtgeverschap.

Stap 2: waar staan we nu?
In stap 2 wordt een quick scan gemaakt van de organisatie. Hiermee komt de organisatie als geheel 'op de foto'. Een denkkader dat aangrijpt op sturing en structuur, cultuur, gedrag en vaardigheden, bedrijfsvoering en wendbaarheid en omgevingsbewustzijn, biedt hierin richting.

Resultaat: we hebben een beeld van waar de organisatie staat, welk ambitieniveau realistisch is en wat de ingrediënten zijn voor een ontwikkelplan voor de doorontwikkeling van de organisatie.

Stap 3: Opstellen van het ontwikkelplan
Het ontwikkelplan is de uitvoeringsagenda voor de gemeente Rozendaal om te werken aan een toekomstbestendige organisatie. Het ontwikkelplan is een optelsom van kleine en tastbare veranderingen. Elk moment in het dagelijks handelen is een kans om het anders te gaan doen, elk overleg, elke interactie. Daarom geldt: alles wat je doet, doet ertoe. Kleine veranderingen maken samen een grote beweging. Daarbij ligt de focus op toepassen in het werk. Juist door de verandering plaats te laten vinden in het reguliere werk, gaan medewerkers de organisatieontwikkeling niet als 'extra' ervaren, maar als onderdeel van hun werk. Het ontwikkelplan geeft voor de afzonderlijke thema's en onderwerpen per thema aan wat er direct zou moeten gebeuren om een kwaliteitsimpuls te geven. Winstkansen en grote knelpunten worden er uitgelicht om als 'laaghangend fruit' direct op te kunnen pakken.

Resultaat: een ontwikkelplan als uitvoeringsagenda voor de organisatie om te werken aan een toekomstbestendige organisatie.

Stap 4: Starten met de uitvoering van het ontwikkelplan
In een presentatie geven we toelichting op welke wijze de gemeente Rozendaal vandaag al kan starten met de aanpak op basis van het opgeleverde ontwikkelplan. We leggen uit welke beweging wordt voorgesteld en stemmen af op welke wijze de organisatie invulling geeft aan de uitvoering van het ontwikkelplan en welke ondersteunende rol wij daarin kunnen spelen. Bij de interventies kan gedacht worden aan een training opdrachtgever-opdrachtnemerschap; koffie-coaching (korte coachmomenten: op een korte, indringende wijze reflecteren op een specifieke actuele vraag); spiegelen in het werk (adviseurs sluiten aan bij reguliere werkoverleggen en reflecteren, spiegelen en interveniëren ter plekke); 'werken vanuit de bedoeling' (in een training van één dag leren professionals hun werk in het teken van de maatschappelijke opgave te zetten) etc.

Resultaat: van start gaan met gerichte (nader te bepalen) interventies.

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Aanwijzingsbesluit griffier en instellen werkgeverscommissie

Adviseur	: GK	**Datum B&W**	: 2 maart 2021
Programma	: 0 Bestuur en ondersteuning	**Datum Raad**	: 23 maart 2021
Portefeuillehouder	: Burgemeester	**Openbaar**	: ja

Aan de Raad

Aanleiding
Met ingang van 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) in werking getreden. Hierdoor is de publiekrechtelijke aanstelling van de griffier van rechtswege gewijzigd in een privaatrechtelijke arbeidsovereenkomst. Voor sommige functionarissen, waaronder de griffier, is daarnaast een aanwijsbesluit nodig.

Met de WNRA is ook de positie van de raad als werkgever van de griffie (in het geval van Rozendaal bestaat de griffie alleen uit de griffier en een plaatsvervanger) explicieter geregeld. Terwijl alle andere medewerkers van de gemeente voor het college van B&W werken, werkt de griffier voor de raad. Hij wordt benoemd, geschorst en ontslagen door de raad. Om dit praktisch uit te voeren wordt bij de meeste gemeenteraden gewerkt met een werkgeverscommissie. De werkgeverscommissie, die namens de raad de werkgeversrol voor de griffie vervult, bestaat uit raadsleden.

Gevraagde beslissing
1. Als griffier, als bedoeld in artikel 107 van de Gemeentewet, wordt aangewezen degene die de functie van griffier heeft, of in diens plaats, de functie van adjunct-griffier heeft
2. De aanwijzing eindigt van rechtswege met ingang van de datum dat de uitoefening van de functie van griffier geen onderdeel meer uitmaakt van de werkzaamheden van de betreffende functionaris
3. Dat dit besluit in werking treedt op de dag na bekendmaking en terugwerkende kracht heeft tot en met 1 januari 2020
4. De verordening Werkgeverscommissie gemeente Rozendaal 2021 vast te stellen
5. Het delegatiebesluit werkgeverscommissie WNRA 2021 vast te stellen

Wat willen we bereiken?
Doelstelling is om te voldoen aan de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) voor wat betreft de aanstelling van en het regelen van het werkgeverschap voor de griffie(r).

Argumenten
1, 2 en 3: De wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) maakt een aanwijsbesluit voor de griffier noodzakelijk
Met ingang van 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) in werking getreden. Hierdoor is de publiekrechtelijke aanstelling van de griffier van rechtswege gewijzigd in een

privaatrechtelijke arbeidsovereenkomst. Voor een ambtenaar in de zin van de Ambtenarenwet 2017, die een functie bekleedt waaraan bij of krachtens de Wet bevoegdheden worden geattribueerd, betekent dit dat deze naast de arbeidsovereenkomst ook een aanwijsbesluit in de functie krijgt. De voormalige ambtelijke aanstelling gaf de griffier deze bevoegdheden. De nieuwe arbeidsovereenkomst geeft de griffier deze bevoegdheid niet automatisch. Voor de zorgvuldigheid is er nog een aanwijsbesluit nodig om de bevoegdheid toe te kennen aan de (adjunct)griffier die als zodanig is benoemd. Op grond van artikel 107 van de Gemeentewet is de gemeenteraad bevoegd de griffier aan te wijzen.

4.1: Het aanwijsbesluit is een goede gelegenheid om nu ook de instelling van een werkgeverscommissie te regelen, met de daarbij behorende verordening en delegatiebesluit.
Door de invoering van de WNRA is meer veranderd. Alle gemeenteambtenaren vallen vanaf januari 2020 niet langer onder de Ambtenarenwet, maar onder het Burgerlijk Wetboek, zoals werknemers in het bedrijfsleven. Vanaf die datum is de CAR UWO vervallen en de CAO gemeenten van toepassing. Dit impliceert dat vanaf dat moment ook sprake is van een tweezijdige arbeidsovereenkomst in plaats van een eenzijdige aanstelling.

De volgende zaken gelden per 1 januari 2020:

- De werkgever voor griffiepersoneel is de raad (Gemeentewet art. 107). De wetgever heeft de Gemeentewet ‘technisch’ aangepast: het werkgeverschap van de raad blijft zoals die is. In de Memorie van Toelichting bij de ‘Aanpassingswet WNRA’ maakt de minister duidelijk dat de raad, zoals nu ook het geval is, exclusief en met uitsluiting van het college de zeggenschap heeft over de griffieambtenaren.
- De Cao Gemeenten geldt direct voor het griffiepersoneel, waar voorheen formeel de raad steeds aanpassingen in de CAR-UWO moest vaststellen.
- De burgemeester ondertekent de arbeidsovereenkomsten voor het griffiepersoneel.
- De andere werkgeverstaken gebeuren zonder tussenkomst van de burgemeester. Deze taken kan de raad uitbesteden met delegatie of volmacht aan de werkgeverscommissie.

Op basis van bovenstaande punten wordt de raad explicieter genoemd als werkgever van de griffie. Om dit praktisch uit te voeren wordt bij de meeste gemeenteraden gewerkt met een werkgeverscommissie. De raad kan dan de werkgeversbevoegdheden delegeren aan de werkgeverscommissie, door middel van het vaststellen van een verordening en een delegatiebesluit. Het uitgangpunt is dat de raad voor de griffie in principe dezelfde personeelsregelingen wenst te volgen als het college voor het overige personeel in dienst van de gemeente heeft vastgesteld. Voor de gemeente Rozendaal is (nog) geen werkgeverscommissie ingesteld.

4.2: Om praktische en privacyoverwegingen is een werkgeverscommissie, samengesteld uit de raad, aan te bevelen
De raad is dus de werkgever van de griffie en zal dan ook de daaruit voortvloeiende verplichtingen en taken moeten uitvoeren. Echter, afgezien van de omvang van de raad, is het vanwege de vergaderfrequentie nauwelijks mogelijk ook de dagelijkse taken als werving en selectie, het voeren

van functionerings- en beoordelingsgesprekken, verlofverlening e.d. uit te voeren. Bovendien is het niet wenselijk dat personele aangelegenheden van de griffie in een (in principe openbare) raadsvergadering worden besproken. Om pragmatische redenen is het aan te bevelen met toepassing van artikel 83 Gemeentewet een werkgeverscommissie in te stellen bestaande uit leden van de raad. Gezien de omvang van de gemeente Rozendaal en de overlegstructuur zal de werkgeverscommissie de raad blijven informeren over de uitgeoefende bevoegdheden.

4.3: De werkgeverscommissie bestaat uit de fractievoorzitters
De verordening zoals we u nu voorleggen, regelt dat de werkgeverscommissie bestaat uit de fractievoorzitters uit de raad. Zij kiezen uit hun midden een voorzitter. De wet staat niet toe dat de burgemeester (of een wethouder) deel uitmaakt van een door de raad ingestelde commissie. De burgemeester kan desgewenst wel een adviserende rol vervullen.

4.4: De rechtspositie van de griffier verandert niet
Inhoudelijk brengt de WNRA geen wijzigingen met zich mee in de arbeidsverhouding en de rechtspositie van de griffier.

5: Een delegatiebesluit is nodig om bevoegdheden over te dragen van de raad naar de werkgeverscommissie
Met een delegatiebesluit geeft de raad de bevoegdheden van het werkgeverschap aan de werkgeverscommissie. Delegatie aan een bestuursorgaan waar de raad geen deel van uitmaakt, te weten de burgemeester of het college, is niet mogelijk. De werkgeverscommissie mag onder meer voor het werven van een nieuwe griffier een profiel opstellen, de werving en selectie van de griffier doen, functionerings- en beoordelingsgesprekken met de griffier voeren, de griffie aansturen, een functiebeschrijving en -waardering vaststellen, afspraken maken over werktijden, overwerk, gebruik hulpmiddelen en arbeidsomstandigheden.

Gelet op het bovenstaande stellen wij u voor in te stemmen met het aanwijsbesluit voor de griffier (en in diens plaats de adjunct-griffier), de verordening Werkgeverscommissie Rozendaal 2021 vast te stellen en het delegatiebesluit werkgeverscommissie WNRA 2021 vast te stellen.

Kanttekeningen
De combinatie griffier – beleidsmedewerker is minder gebruikelijk in het duale stelsel
De griffier is ook beleidsmedewerker (in dienst van het college van B&W). Daardoor leek er misschien geen aanleiding om hierin stappen te ondernemen. Echter, de raad is de werkgever van de griffie en het college van alle overige medewerkers. Dat betekent dat de raad de griffier benoemt, schorst en ontslaat, zo zoals in de artikelen 107 tot en met 107e van de Gemeentewet is bepaald.

Wat gaan we daarvoor doen?
We leggen het dienstverband van de griffier vast in een aparte arbeidsovereenkomst.

a) Planning
Na de besluitvorming en publicatie is de aanwijzing van kracht en worden de aanpassingen uitgevoerd. In april/mei kan de werkgeverscommissie formeel starten met een korte bijeenkomst, waarin taken en werkwijze worden afgestemd met de burgemeester.

b) Evaluatie
N.v.t.

c) Participatie en communicatie
De griffier is van te voren in kennis gesteld van de voorgenomen wijziging.

d) Publicatie verplicht?
Ja

Wat mag het kosten?
N.v.t.

Het college van burgemeester en wethouders van Rozendaal,

Ester Weststeijn, Burgemeester	Boele Boelens Secretaris

Bijlage(n)

1. **Verordening werkgeverscommissie**
2. **Delegatiebesluit werkgeverscommissie**
3. **Aanwijzingsbesluit griffier**
4. **Concept-raadsbesluit**

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Aanwijsbesluit griffier en instellen werkgeverscommissie

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 maart 2021

Besluit:

1. Als griffier , als bedoeld in artikel 107 van de Gemeentewet, wordt aangewezen degene die de functie van griffier heeft, en ter vervanging van de griffier, degene die functie van adjunct-griffier heeft;
   De aanwijzing eindigt van rechtswege met ingang van de datum dat de uitoefening van de functie van griffier c.q. de functie van adjunct-griffier, geen onderdeel meer uitmaakt van de werkzaamheden van de betreffende functionaris;
2. Dat dit besluit in werking treedt op de dag na bekendmaking en terugwerkende kracht heeft tot en met 1 januari 2020;
3. De verordening Werkgeverscommissie gemeente Rozendaal 2021 conform de bijlage bij het raadsvoorstel vast te stellen
4. Het delegatiebesluit werkgeverscommissie WNRA 2021 conform de bijlage bij het raadsvoorstel vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering op 23 maart 2021

De Griffier,
K.M. Schaap

De Voorzitter,
Drs. E. Weststeijn

Delegatiebesluit bevoegdheden van de gemeenteraad aan de werkgeverscommissie 2021

Artikel 1

1. Aan de door de gemeenteraad ingestelde werkgeverscommissie worden overgedragen de bevoegdheden te besluiten tot het aangaan, wijzigen en beëindigen van arbeidsovereenkomsten van de griffier (artikel 107 e lid 2 Gemeentewet),

2. Voor de griffier worden ten aanzien van de lokale regelingen voor arbeidsvoorwaarden die niet zijn geregeld in de landelijke geldende cao, de bepalingen gevolgd zoals die voor de gemeentelijke organisatie ressorterend onder de gemeentesecretaris zijn vastgelegd. Indien van toepassing daarvan een ongewenste of onredelijke situatie zou opleveren, kan de werkgeverscommissie hiervan besluiten af te wijken.

3. De werkgeverscommissie kan de aan haar overgedragen bevoegdheden laten uitvoeren door een gevolmachtigde.

Artikel 2

Het delegatiebesluit treedt in werking op de dag na bekendmaking en werkt terug tot 1 januari 2020.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 23 maart 2021

De Griffier,
K.M. Schaap

De Voorzitter,
Drs. E. Weststeijn

Gemeente ROZENDAAL

Verordening werkgeverscommissie gemeente Rozendaal 2021

Artikel 1. Taken en bevoegdheden werkgeverscommissie

1. De werkgeverscommissie oefent het werkgeverschap uit ten aanzien van de griffier en de overige op de griffie werkzame ambtenaren, zoals die door de raad aan haar zijn gedelegeerd;
2. Voor de griffier worden ten aanzien van de lokale regelingen voor arbeidsvoorwaarden die niet zijn geregeld in de landelijke geldende cao, de bepalingen gevolgd zoals die voor de gemeentelijke organisatie ressorterend onder de gemeentesecretaris zijn vastgelegd. Indien van toepassing daarvan een ongewenste of onredelijke situatie zou opleveren, kan de werkgeverscommissie hiervan besluiten af te wijken.
3. Tot de bevoegdheid van de werkgeverscommissie behoren ook de voorbereiding en uitvoering van de overige tot het werkgeverschap van de raad behorende besluiten en regelingen.

Artikel 2. Samenstelling werkgeverscommissie

1. De werkgeverscommissie bestaat uit de fractievoorzitters uit de raad. Zij kiezen uit hun midden een voorzitter.
2. De leden van de werkgeverscommissie worden door de raad uit zijn midden benoemd voor de duur van de zittingsperiode van de raad.
3. Het lidmaatschap van de werkgeverscommissie eindigt:
    a. op eigen verzoek; het lid doet daarvan schriftelijk mededeling aan de raad; het ontslag gaat in als de opvolger door de raad is benoemd;
    b. indien het lid aftreedt als lid van de raad;
    c. indien de raad van oordeel is dat het lid niet langer geschikt is de functie van lid van de werkgeverscommissie te vervullen.
4. De voorzitter van de raad en/of de gemeentesecretaris kan in voorkomende gevallen worden uitgenodigd om in de vergadering van de werkgeverscommissie aanwezig te zijn en eventueel optreden als informant en adviseur.

Artikel 3. Taken voorzitter

1. De voorzitter draagt in ieder geval zorg voor:
    a. het tijdig en periodiek bijeenroepen van de werkgeverscommissie;
    b. het leiden van de vergaderingen;
    c. het doen naleven van deze verordening;
    d. het ondertekenen van de stukken en de besluiten die van deze commissie uitgaan, alsmede het zorg dragen voor de uitvoering van de besluiten van de werkgeverscommissie;
    e. het fungeren als schakel tussen de werkgeverscommissie en de griffier als eerstverantwoordelijke voor de personele en organisatorische zaken van de griffie.

Artikel 4. Ondersteuning van de commissie
De griffier of een door deze aan te wijzen functionaris staat de werkgeverscommissie terzijde, draagt zorg voor het secretariaat en maakt met het college of de secretaris afspraken over ondersteuning.

Artikel 5. Besluitvorming
1. Besluiten worden genomen bij meerderheid van stemmen, uitgebracht door de leden zoals bedoeld in artikel 2;
2. Besluiten worden alleen genomen indien in de vergadering meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden aanwezig is.

Artikel 6. Verslaglegging
De griffier draagt zorg voor het opstellen van een besluitenlijst van elke vergadering. De besluitenlijst wordt in de eerstvolgende vergadering van de werkgeverscommissie definitief vastgesteld.

Artikel 7. Beslotenheid van vergaderingen
1. De vergaderingen van de werkgeverscommissie worden in het belang als bedoeld in artikel 10, tweede lid, onder e of f van de Wet openbaarheid van bestuur in beslotenheid gehouden.
2. De agenda, de stukken en de besluitenlijst zijn openbaar, tenzij de werkgeverscommissie beslist dat op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, hierop of een deel daarvan geheimhouding moet worden gelegd.
3. Indien een raadslid de stukken als bedoeld in het tweede lid wil inzien, kan hij daartoe een verzoek indienen bij de voorzitter van de werkgeverscommissie. De voorzitter weigert een dergelijk verzoek slechts als sprake is van strijd met het openbaar belang. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8. Vergaderfrequentie
De werkgeverscommissie vergadert tenminste tweemaal per jaar en voorts zo vaak als door de voorzitter of één van de leden nodig wordt geacht.

Artikel 9. Verantwoording
De werkgeverscommissie brengt met inachtneming van het bepaalde in artikel 7, jaarlijks verslag uit aan de raad van haar werkzaamheden en bevindingen.

Artikel 10. Onvoorziene omstandigheden
In gevallen waarin deze verordening niet voorziet of bij twijfel over de toepassing ervan beslist de werkgeverscommissie op voorstel van de voorzitter.

Artikel 11. Inwerkingtreding
Dit besluit treedt in werking op de dag volgende op die van zijn bekendmaking.

Artikel 12. Citeertitel
Dit besluit kan worden aangehaald als
'Verordening werkgeverscommissie gemeente Rozendaal 2021'.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 23 maart 2021

De Griffier,
K.M. Schaap

De voorzitter,
Drs. E. Weststeijn

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Wijziging APV parkeren in de berm

Adviseur	: KS	**Datum B&W**	: 23 februari 2021
Programma	: 0 Bestuur en ondersteuning	**Datum Raad**	: 23 maart 2021
Portefeuillehouder	: Burgemeester	**Openbaar**	: ja

Aan de Raad

Aanleiding
Door de voor onze gemeente opererende toezichthouders is geconstateerd dat er op de weg naar de parkeerplaatsen bij het Rozendaalse veld, De Kluizenaarsweg, veel in de berm van de weg wordt geparkeerd, zodra de parkeerplaatsen vol zijn. Op grond van de huidige APV kan daar nu niet tegen worden opgetreden. Naast schade aan het natuurgebied is daardoor ter plaatse de verkeerveiligheid in het geding.

Gevraagde beslissing
Vaststellen van een verordening tot wijziging van de Algemene plaatselijke verordening vanwege parkeeroverlast in de berm.

Wat willen we bereiken?
De mogelijkheid voor het college te openen om gebieden aan te wijzen waar specifiek voor de berm een parkeerverbod kan worden ingesteld, waar dat noodzakelijk is om de verkeersveiligheid te kunnen waarborgen en/of de natuur te ontzien.

Argumenten
1. Handhavers geven aan dat het noodzakelijk is om te kunnen handhaven op parkeren in de berm
Ook (maar niet alleen) door de COVID-19 crisis is het druk in onze natuurgebieden. Bij volle parkeerplaatsen gebruiken mensen de berm. Dit is niet wenselijk vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid en schade aan de natuur. Er is op dit moment geen juridische basis om hier tegen op te treden. In buurgemeente Rheden, waarin onze natuurgebieden overlopen en waar de handhavers ook actief zijn, is dit wel geregeld.

2. Jurisprudentie maakt duidelijk dat het instellen van een parkeerverbod alleen onvoldoende is als grond om bermparkeren te verbieden
Een berm maakt, op basis van artikel 1 onder b. van de Wegenverkeerswet 1994 (WVW) onderdeel uit van de weg. Op grond van artikel 10, lid 1 van het Reglement Verkeerstekens en Verkeersregels 1990 (RVV) gebruiken de bestuurders van motorvoertuigen de rijbaan. Voor het parkeren van hun voertuigen mogen zij ook andere weggedeelten gebruiken, behalve het trottoir, het voetpad, het fietspad, het fiets/bromfietspad of het ruiterpad. Het parkeren in de berm is daarmee toegestaan. Veelal is dit geen probleem, en in sommige gevallen ook nodig.

Er zijn echter situaties dat het bermparkeren ongewenst, schadelijk, hinderlijk en/of gevaarlijk is, zoals in natuurgebieden. Indien het college (als wegbeheerder) het parkeren in bermen wil tegengaan, kan er op die wegen een parkeerverbod worden ingesteld. Echter: het instellen van zo'n parkeerverbod strekt zich, naar aanleiding van de uitspraak van het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden van 23 mei 2016 niet langer mede uit over de berm van de weg. Daarmee volstaat een parkeerverbod dus niet als grond om parkeren in de berm te verbieden.

3. Een wijziging van de APV is een noodzakelijk voorwaarde om een parkeerverbod in te kunnen stellen voor de berm van een weg
Als een gemeente een parkeer- of stopverbod wil instellen voor andere weggedeelten dan de rijbaan, zoals voor bermen, is een aanvullende grondslag in de APV nodig. Een nieuw artikel 5:10 in onze APV, *'Parkeren of laten stilstaan van voertuigen anders dan op de rijbaan'* biedt de benodigde grondslag voor een verkeersbesluit tot het instellen van een parkeer- of stopverbod op andere weggedeelten dan de rijbaan. Dit geeft de handhavers desgewenst de juridische basis om handhavend op te kunnen treden.

4. Parkeren voor voertuigen die worden gebruikt voor werkzaamheden in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam zijn uitgesloten van het verbod.
Voertuigen die bijvoorbeeld kap- op snoeiwerkzaamheden uitvoeren in opdracht van de beheerder kunnen indien nodig nog altijd in de berm kunnen parkeren. Dit geldt ook voor hulpverleningsvoertuigen zoals de brandweer en ambulance (en overigens ook voor de voertuigen van de (groene) BOA's).

Gelet op het bovenstaande stellen wij u voor een verordening tot wijziging van de Algemene plaatselijke verordening vast te stellen, overeenkomstig het bij dit voorstel behorende conceptbesluit.

Kanttekeningen
1. Een voorstel voor een geactualiseerde APV volgt later dit jaar.
Het betreft hier de tweede voorgestelde tussentijdse wijziging van de algemene plaatselijke verordening. De eerste betrof de toevoeging van een artikel met betrekking tot carbidschieten in december 2020. Het voornemen is en blijft om een complete geactualiseerde APV in de loop van dit jaar aan uw raad voor te leggen. De voorliggende wijziging wilden wij tussentijds aan uw raad voorleggen om reeds op korte termijn iets aan de bij de aanleiding genoemde parkeerexcessen te kunnen doen.

Wat gaan we daarvoor doen?
Na het vaststellen van de verordening tot wijziging van de APV neemt het college een besluit over een aan te wijzen gebied(en) waar een verbod op het parkeren in de berm wordt ingesteld. Uw raad wordt hiervan via de lijst van ingekomen stukken op de hoogte gesteld.

a) Planning

Het college neemt zo spoedig mogelijk na de vaststelling van het raadsbesluit het(de) benodigde besluit(en).

b) Evaluatie
N.v.t.

c) Participatie en communicatie
De wijziging in de APV wordt gepubliceerd in In de Roos. De regeling ligt ter inzage bij de balie van het gemeentehuis. Landelijke publicatie gebeurt als gebruikelijk via https://decentrale.regelgeving.overheid.nl.
Het besluit en de planning van de vervolgacties wordt gecommuniceerd aan de (handhavers van de) gemeente Rheden.

d) Publicatie verplicht?
Ja

Wat mag het kosten?
N.v.t.

Burgemeester en wethouders van Rozendaal,

De Griffier
K.M. Schaap

De Voorzitter,
Drs. E. Weststeijn

Bijlage(n)
1. Concept raadsbesluit

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Wijziging APV parkeren in de berm

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 februari 2021,

Besluit:

Vast te stellen de navolgende verordening tot wijziging van de Algemene plaatselijke verordening (APV):

Artikel I:
Aan de Algemene plaatselijke verordening voor Rozendaal 2018 wordt het navolgende artikel 5:10 toegevoegd:

Artikel 5:10 Parkeren of laten stilstaan van voertuigen anders dan op de rijbaan

1. Het is verboden een voertuig te parkeren of te laten stilstaan op een door het college aangewezen, niet tot de rijbaan behorend weggedeelte.
2. Het verbod is niet van toepassing op voertuigen die worden gebruikt voor werkzaamheden in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam.

Artikel II:
Deze verordening treedt in werking op de dag na de dag van bekendmaking.

Artikel III:
Deze verordening wordt aangehaald als 2e wijzigingsverordening Algemene plaatselijke verordening voor Rozendaal 2018.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal 23 maart 2021.

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Ontwerp begroting Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden en Resultaatbestemming

Adviseur	: KS en AvdW	**Datum B&W**	: 9 maart 2021
Programma	: 1 Veiligheid	**Datum Raad**	: 23 maart 2021
Portefeuillehouder	: Burgemeester en wethouder Logemann	**Openbaar**	: ja

---

Aan de Raad

Aanleiding
Het DB van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM) heeft de ontwerp-begroting 2022 aangeboden. De brief van het DB is bijgevoegd. Op grond van artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen zijn de raden van de deelnemende gemeenten uitgenodigd om hun zienswijze over deze ontwerpbegroting naar voren te brengen. Dit moet op basis van de geldende termijn gebeuren vóór 3 mei. Het dagelijks bestuur voegt de zienswijzen van de gemeenten bij de ontwerpbegroting. De stukken worden aan het AB op 23 juni 2021 ter vaststelling aangeboden.

Tevens ligt een voorstel voor de bestemming van het resultaat over 2020 voor. Op 7 april 2021 stelt het AB het jaarverslag over 2020 vast. Ten aanzien van de voorgenomen resultaatbestemming worden de raden van deelnemende gemeenten nu, gelijk met de ontwerpbegroting, uitgenodigd een zienswijze uit te brengen.

Gevraagde beslissing
1. Kennis nemen van de ontwerpbegroting 2022 van de VGGM en de voorgenomen bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2020.
2. Een zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpbegroting van VGGM en de voorgenomen bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2020, overeenkomstig het bij dit voorstel behorende concept.

Wat willen we bereiken?
Doelstelling is om gebruik te maken van de in de Wet gemeenschappelijke regelingen geboden mogelijkheid om een zienswijze in te dienen, om daarmee de positie van de gemeente Rozendaal (wederom) onder de aandacht te brengen bij het AB.

Argumenten
1. Artikel 31 van de Gemeenschappelijke Regeling VGGM geeft de gemeenteraad gedurende acht weken gelegenheid zijn zienswijze ter kennis van het Dagelijks Bestuur te brengen.
Hiermee geeft de raad zijn betrokkenheid aan en is er gelegenheid (lokale) aandachtspunten in te brengen op de meerjarenbegroting van de VGGM.

2. Veranderingen in de kostenverdeelsleutel Brandweer vormen aanleiding voor het indienen van een zienswijze.
Voor de raad van Rozendaal is er onder ‘normale omstandigheden’ niet altijd aanleiding actief een zienswijze in te brengen. De omstandigheden in deze meerjarenbegroting zijn echter anders, door

het effect van (met name) de nieuwe kostenverdeelsleutel voor brandweerzorg. Het AB van VGGM heeft op 18 december 2019 besloten de verdeelsleutel brandweer te evalueren, waarbij de afspraak is gemaakt dat het effect hiervan in het begrotingsjaar 2022 gestalte zou krijgen. Uit die evaluatie is naar voren gekomen dat de huidige verdeelsleutel geen recht doet aan het gegeven dat in principe de brandweerzorg voor alle inwoners in de regio gelijkwaardig is. Bij die gelijkwaardigheid past niet dat er grote verschillen bestaan in de financiële bijdragen per inwoner door de verschillende gemeenten. Bij de regionalisering van de brandweer in 2014 is er voor gekozen die verschillen vooralsnog in stand te houden. Nu we jaren verder zijn en de regionale brandweerorganisatie als een echte regionale organisatie, met gelijkwaardige brandweerzorg voor een ieder functioneert, is een nieuwe toekomstbestendige verdeelsleutel nodig.

Nieuw verdeelmodel gebaseerd op systematiek Gemeentefonds

Op 20 januari 2021 heeft het AB besloten om het verdeelmodel 'Gemeentefonds, Cluster OOV-subcluster brandweer' te hanteren als nieuwe verdeelsleutel voor de financiering van de brandweerzorg per 2022. Dit is het model dat inmiddels door ca. 2/3^{e} van alle veiligheidsregio's wordt gehanteerd. De nieuwe verdeelsleutel is gebaseerd op de bijdrage die gemeenten ontvangen uit het Gemeentefonds voor brandweerzorg. Deze verdeelsleutel wordt in de onderliggende berekening sterk bepaald door fysieke kenmerken van de betreffende gemeente (o.a. aantal kernen, bebouwingsdichtheid, infrastructuur) en sluit daarmee redelijk goed aan bij verschillen in lokale brand risico's en lokale kosten. Voor enkele gemeenten, waaronder Rozendaal, pakt juist déze verdeelsleutel zeer ongunstig uit.

Effect voor Rozendaal

Het nieuwe verdeelmodel heeft tot gevolg dat Rozendaal jaarlijks € 70.400,-- meer moet betalen voor de brandweer. Om de pijn voor de nadeelgemeenten te verzachten is een overgangsmodel afgesproken waarbij de nadeelgemeenten in drie jaar tijd naar dat bedrag toegroeien, trapsgewijs met 5% - 25% - 30% hogere bijdrage per jaar. Op basis daarvan zijn drie gemeenten niet in drie jaar ingegroeid (Wageningen, Duiven en Rozendaal). Deze drie gemeenten maken de laatste sprong in het vierde jaar. De tabel in de paragraaf financiën geeft een overzicht van de bijdragen per jaar.

3. Veranderingen in de organisatie van de post Ede-Centrum werken structureel kostenverhogend voor alle deelnemende gemeenten.

De VGGM moet de post Ede-Centrum omvormen naar een 24/7 kazerne, met name in het kader van de arbeidstijdenwet. De structurele kosten die daar mee gemoeid zijn, worden omgeslagen over de deelnemende gemeenten. Voor Rozendaal betekent dat € 6.000,-- extra op jaarbasis.

4. Bestemming resultaat jaarrekening dempt de eerste drie jaar de meerkosten voor de brandweerzorg.

Op 7 april 2021 stelt het Algemeen Bestuur het jaarverslag over 2020 vast. Ten aanzien van de voorgenomen bestemming van het resultaat worden de raden van deelnemende gemeenten uitgenodigd een zienswijze in te dienen. Deze voorgenomen resultaatsbestemming is opgenomen in paragraaf 3.6 van de bij dit voorstel gevoegde ontwerpbegroting 2022. Het programma brandweerzorg heeft over 2020 een (fors) positief resultaat. De voorgenomen bestemming daarvan kan in vier onderdelen worden verdeeld.

1. *Overgangsregeling nieuwe verdeelsleutel:*
   Tussen de gemeenten zijn overgangsafspraken gemaakt. Het gevolg van die afspraken is dat de bijdrage aan gemeenten die minder gaan betalen sneller daalt dan dat de bijdrage van gemeenten die meer gaan betalen stijgt. Het voorstel is om hiervoor een bestemmingsreserve te vormen, zodat de afgesproken overgangsafspraak kan worden uitgevoerd. Dit verzacht de komende drie jaar de effecten in Rozendaal enigszins.
2. *Inhalen training en opleiding en achterstand implementatie ICT:*
   In 2020 heeft VGGM diverse activiteiten niet kunnen uitvoeren als gevolg van COVID-19. Het betreft onder andere specifieke opleidingen en trainingen voor brandweerpersoneel. Ook ten aanzien van de implementatie van ICT systemen is achterstand ontstaan. De bijbehorende budgetten zijn hierdoor niet uitgegeven, terwijl uitvoering op (korte) termijn wel noodzakelijk is. Het voorstel is om voor het inhalen van deze activiteiten een bestemmingsreserve te vormen.
3. *Invoering 24uurs bezetting van de post Ede-Centrum:*
   Binnen de brandweerorganisatie van Gelderland Midden was tot 1 januari 2021 een tijdelijke regeling met betrekking tot de post Ede van toepassing. Als gevolg van recente jurisprudentie werd in deze situatie de arbeidstijdenwet veelvuldig overschreden. Die situatie vroeg om aanpassing op korte termijn naar een model met 24/7 kazernering van medewerkers. Het voorstel is om het resultaat over 2020 deels te bestemmen ten behoeve van de invoering van de 24uurs bezetting van de Post Ede-Centrum.
4. *Resultaatuitkering aan de deelnemende gemeenten:*
   Op basis van het concept jaarverslag over 2020 zal naast deze resultaatbestemming een bedrag over blijven voor een resultaatuitkering aan de deelnemende gemeenten.

5. Voor het overige is er geen aanleiding tot het maken van opmerkingen ten aanzien van de ontwerpbegroting.
De geraamde gemeentelijke bijdrages van de onderdelen Bevolkingszorg, Jeugdgezondheidszorg GGD en het Rijksvaccinatieprogramma stijgen slechts met het inflatiepercentage. De gevraagde bijdrages passen binnen de begroting van Rozendaal.

Kanttekeningen
1. De invloed van de coronacrisis is deels onzeker.
De effecten van COVID-19 op de samenleving en dus op het werk van de VGGM zijn deels onbekend. Reeds bekende effecten zijn budgettair neutraal opgenomen. VGGM kan de kosten bij het ministerie declareren. Wel wordt aangegeven dat de effecten van COVID-19 mogelijk nog tot bijstelling kunnen gaan leiden. De invloed op het ziekteverzuim bij de VGGM zelf kan ervoor zorgen dat er keuzes moeten worden gemaakt over uitstel van werkzaamheden.

2. Het voornemen is om op termijn ook huisvestingskosten integraal op te nemen in de VGGM-begroting. Dit leidt voor de gemeente Rozendaal tot verdere stijging van de structurele kosten.
Het AB heeft bij de herziening van de verdeelsleutel brandweer besloten om op langere termijn ook de huisvestingskosten integraal deel uit te laten maken van de regionale kosten voor brandweerzorg. Deze worden dan volgens de nieuwe verdeelsleutel verrekend. De wens is om scheefheid in de gemeentelijke bijdragen aan huisvestingskosten te egaliseren. Het realiseren van dat uitgangspunt is complex en vraagt nader onderzoek. Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid leidt dit tot nadelige financiële gevolgen voor Rozendaal. In de conceptzienswijze is hierover de tekstsuggestie

opgenomen om verdere verhogingen van de gemeentelijke bijdragen, bijvoorbeeld naar aanleiding van een integrale verdeling van de huisvestingskosten, níet in de gemeente Rozendaal te laten neerslaan. Dit is een uitzondering die niet in lijn is met de gekozen systematiek, maar 'bijzondere situaties vragen om bijzondere maatregelen', juist uit het oogpunt van regionale solidariteit.

Wat gaan we daarvoor doen?
Het verzenden van een zienswijze ten aanzien van de ontwerp-begroting en de voorgenomen resultaatbestemming.

a) Planning
Zo spoedig mogelijk na de raadsvergadering, in ieder geval vóór 3 mei 2021.

b) Evaluatie
Bij de kadernota zal gesproken worden over de wijze waarop we de structureel hogere bijdrage vanaf 2025 opvangen.
De zienswijze van de gemeente wordt betrokken bij de vaststelling van de begroting door het algemeen bestuur van VGGM op 23 juni 2021.

c) Participatie en communicatie
Het betreft de behandeling van een openbaar voorstel in een openbare raadsvergadering.

d) Publicatie verplicht?
Nee.

Wat mag het kosten?
Effect verdeelsleutel brandweer en post Ede-Centrum
Onderstaande tabel geeft het verloop van de bijdrage aan brandweerzorg weer voor de gemeente Rozendaal. Het nadelige effect in de jaren 2022 tot en met 2023 kunnen en mogen we opvangen met incidentele middelen (dus: onttrekken uit de Algemene Reserve). Voor de discussie over de wijze waarop we de structureel hogere bijdrage vanaf 2025 opvangen hebben we voldoende tijd. Het eerste moment om dit gesprek te voeren is de discussie over de Kadernota 2022-2025.

			Uitgangspositie Rozendaal	**Nieuwe bijdrage Rozendaal**
	Effect verdeelsleutel	**Effect post Ede**		
2021	-	-	€ 80.000	€ 80.000
2022	+ € 4.000	+ € 6.000	€ 80.000	€ 90.000
2023	+ € 20.000	+ € 6.000	€ 80.000	€ 106.000
2024	+ € 24.000	+ € 6.000	€ 80.000	€ 110.000
2025	+ € 70.400	+ € 6.000	€ 80.000	€ 156.400

Effect overall
De bijdrage van de gemeente Rozendaal aan de VGGM bestaat naast de bijdrage aan de brandweer (Bijdrage Veiligheid) ook uit een bijdrage voor Bevolkingszorg, GGD, JGZ en RVP (rijksvaccinatieprogramma). Deels zijn deze gebaseerd op inwoneraantal, deels op aantallen jeugdigen. Ten aanzien van de andere onderwerpen zijn geen bijzondere financiële effecten te

vermelden. De gevraagde bijdrages passen binnen de begroting van Rozendaal. Bijlage 2 van de ontwerpbegroting bevat gespecificeerde overzichten.

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens,	Ester Weststeijn,
gemeentesecretaris	burgemeester

Bijlage(n)

1. Concept-Besluit ontwerp-begroting Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden en Resultaatbestemming
2. Aanbiedingsbrief
3. Ontwerp-begroting 2022 VGGM
4. Concept-zienswijze

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Ontwerp-begroting Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden en Resultaatbestemming

---

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 maart 2021

Besluit:

1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2022 van de VGGM en de voorgenomen bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2020.
2. Een zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpbegroting van VGGM en de voorgenomen bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2020, overeenkomstig het bij dit voorstel behorende concept.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal van 23 maart 2021.

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Aan: Colleges van Burgemeester en Wethouders en gemeenteraden van onze deelnemende gemeenten

Datum 2 maart 2021
Kenmerk 210204-0137
Contactpersoon Eric van Neerrijnen
E-mailadres eric.van.neerrijnen@vggm.nl

Onderwerp Ter consultatie: conceptbegroting VGGM 2022 en bestemming resultaat jaarrekening 2020

Geachte leden van de Raad, leden van het College,

Hierbij bieden wij u de ontwerpbegroting aan voor het begrotingsjaar 2022. Op grond van artikel 35 Wet Gemeenschappelijke Regelingen worden de raden van de deelnemende gemeenten uitgenodigd hun zienswijze over deze ontwerpbegroting naar voren brengen bij het dagelijks bestuur van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden. Het dagelijks bestuur voegt deze zienswijze bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur op 23 juni a.s. ter vaststelling wordt aangeboden. Wij verzoeken u vriendelijk uw zienswijze vóór 3 mei 2021 toe te sturen.

In deze brief maken wij van de gelegenheid gebruik een korte toelichting op de ontwerpbegroting te geven. Op onze website (www.vggm.nl/vggm/folders_en_publicaties/raadsinformatieronde) vindt u de achterliggende documentatie. Op deze pagina vindt u ook het Jaaroverzicht 2020.

Aankondiging digitale informatieve raadsbijeenkomsten
VGGM organiseert in 2021 een reeks van webinars voor raadsleden en collegeleden om een toelichting te geven op belangrijke ontwikkelingen. Voor de begroting 2022 is er voor gekozen om op 11 en 16 maart (19.00-20.30 uur) twee webinars te organiseren:

- Op 11 maart zal een toelichting gegeven worden op de verdeelsleutel brandweer en op de noodzakelijke aanpassing van de brandweerorganisatie die heeft geleid tot de vorming van een 24/7 beroeps brandweerpost in Ede-Stad per 1 januari 2021
- Op 16 maart zal een toelichting gegeven worden op enkele andere beleidsontwikkelingen, financieel-technische aspecten van de begroting, de (financiële) risico's en een toelichting op de gerealiseerde resultaten over 2020.

De uitnodiging voor beide webinars wordt separaat verstuurd.

Toelichting wijzigingen gemeentelijke bijdragen Veiligheid / brandweer 2022
In de begroting wordt ingegaan op een aantal wijzigingen. In de bijlage bij deze brief wordt overzicht gegeven van de financiële consequenties van de wijzigingen voor de gemeentelijke bedrage Veiligheid aan VGGM in 2022.

Twee wijzigingen vragen bijzondere aandacht:

1. **Noodzakelijke aanpassing brandweerorganisatie (vorming 24/7 beroepspost Ede)**

Bezoekadres
Eusebiusbuitensingel 43
6828 HZ Arnhem

Postadres
Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

Telefoon 0800 8446000
www.vggm.nl

In de vergadering van 2 december 2020 heeft het Algemeen Bestuur een besluit genomen over een noodzakelijke wijziging in de brandweerorganisatie die per 1 januari 2021 is ingegaan. Binnen de brandweerorganisatie van Gelderland-Midden kenden wij tot 2021 een model met een consignatieregeling voor vrijwilligers. Als gevolg van recente jurisprudentie (arrest Matzak) werd in dit model de arbeidstijdenwet veelvuldig overschreden. Vooral op de brandweerpost Ede Stad was de situatie nijpend en was een andere organisatiemodel op korte termijn noodzakelijk. Hiervoor zijn verschillende alternatieve modellen onderzocht. Op basis van dit onderzoek is besloten om deze post om te bouwen naar een 24/7 beroepsorganisatie per 1 januari 2021.

Ten aanzien van de financiering van de extra kosten (1,5 mln) die gepaard gaan met dit besluit, is door het Algemeen Bestuur een voorgenomen besluit genomen om de extra kosten voor het begrotingsjaar 2021 ten dele (1,2 mln) te dekken uit het te verwachten resultaat over het jaar 2020. De overige extra kosten (0,3 mln) worden gedragen door de gemeente Ede. Besloten is de extra kosten vanaf begrotingsjaar 2022 op basis van de nieuwe verdeelsleutel te verrekenen. Deze kosten zijn derhalve opgenomen in de conceptbegroting 2022. Een nadere toelichting op het besluit voor de aanpassing van de brandweerorganisatie is opgenomen in paragraaf 2b.1 van de begroting.

2. Verdeelsleutel brandweer

Het Algemeen Bestuur heeft op 18 december 2019 besloten de verdeelsleutel brandweer te evalueren, waarbij de afspraak is gemaakt dat het effect hiervan in het begrotingsjaar 2022 gestalte zou krijgen. Het onderzoek hiernaar heeft grotendeels plaatsgevonden in 2020. Geconstateerd is dat de huidige verdeelsleutel niet toekomstbestendig is, daar de regio en wet- en regelgeving zich ontwikkelen en de brandweerzorg zich hier continue op aanpast. Bovendien doet de huidige verdeelsleutel geen recht aan het gegeven dat in principe de brandweerzorg voor alle inwoners, bedrijven etc. in de regio gelijkwaardig is. Bij die gelijkwaardigheid past niet dat er grote verschillen bestaan in de financiële bijdragen per inwoner door de verschillende gemeenten. Bij de regionalisering van de brandweer in 2014 is er voor gekozen de verschillen (nagenoeg) in stand te houden. Door diverse organisatorische en maatschappelijke veranderingen zijn deze verschillen alleen maar groter geworden en dat zal zonder aanpassing van de verdeelsleutel ook in de toekomst zo zijn.
Nu we vele jaren verder zijn en de regionale brandweerorganisatie ook als echte regionale organisatie functioneert met gelijkwaardige brandweerzorg voor een ieder is het niet langer houdbaar dat er zo grote verschillen in de financiële bijdragen blijven bestaan en is een toekomstbestendige verdeelsleutel nodig. Hiertoe is een aantal alternatieven onderzocht.

Op 20 januari 2021 heeft het Algemeen Bestuur besloten om het verdeelmodel “Gemeentefonds, OOV-subcluster brandweer” te hanteren als nieuwe verdeelsleutel voor de financiering van de brandweerzorg per 2022. Dit is het model dat inmiddels door circa 2/3 van alle veiligheidsregio’s wordt gehanteerd als verdeelmodel. Het model wordt uitsluitend gebruikt om te bepalen hoe de kosten voor de brandweerzorg in onze regio worden verdeeld over de deelnemende gemeenten en niet om te bepalen wat de totale omvang van de brandweerkosten zijn. De ophanden zijnde herverdeling van het gemeentefonds heeft dus geen effect op de omvang van de totale brandweerkosten.

Bij invoering van een andere verdeelsleutel verschilt de huidige en toekomstige bijdrage van een gemeente aan de brandweerzorg soms fors. Dat is in een tijdperk waarin de meeste gemeenten toch al financiële zorgen hebben een complicerende factor. Door een groot aantal burgemeesters is daarom de wens uitgesproken om een overgangsregeling af te spreken.
Er zijn 3 groepen gemeenten te onderscheiden:
1) gemeenten waarvoor de kosten nagenoeg gelijk blijven
2) gemeenten die meer gaan betalen
3) gemeenten die minder gaan betalen

Gerealiseerd wordt dat gemeenten die meer gaan betalen die stap moeilijk in een keer kunnen maken. Tegelijkertijd is het niet uitlegbaar dat gemeenten die jarenlang meer hebben betaald daar nog lang mee zouden moeten doorgaan. Daarom is een overgangsregeling uitgewerkt waarin 12 van de 15 gemeenten in drie jaar toegroeien naar de nieuwe bijdrage door aftopping van de overgang op 5,

25 en 30% van de oorspronkelijke gemeentelijk bijdrage. Het Algemeen Bestuur vindt het uitlegbaar dat 3 gemeenten in vier in plaats van drie jaar naar het nieuwe bedrag toegroeien.

Het Algemeen Bestuur heeft bij de herziening van de verdeelsleutel brandweer het uitgangspunt bekrachtigd om op langere termijn ook de huisvestingskosten deel uit te laten maken van de regionale kosten voor brandweerzorg en deze volgens de nieuwe verdeelsleutel te verrekenen. De wens is om scheefheid in de gemeentelijke bijdragen aan huisvestingskosten te egaliseren.
Deze vervolgstap is complex en vraagt nader onderzoek. Het uitgangspunt is dat de eerste consequenties vanaf begrotingsjaar 2024 worden verwerkt. Een nadere toelichting op de verdeelsleutel is opgenomen in paragraaf 3.2 van de begroting.

Toelichting wijziging tijdspad en afbakening benchmarkonderzoek
In de begroting 2021 was een benchmark onderzoek aangekondigd met als doel te komen tot een beschrijving van de huidige activiteiten, de kwaliteit van deze activiteiten, de verwijzing met het (wettelijk) kader, de wijze waarop deze zijn georganiseerd, een benchmark van deze activiteit met een aantal andere regio's en een risico-evaluatie met analyse van het weerstandvermogen. Op basis van dit onderzoek ontstaat voor de gemeenten een beter inzicht in de taken van VGGM, de wijze waarop deze taken worden uitgevoerd en de samenhangende kwaliteit en ook de wijze waarop andere GR-en dit hebben vormgegeven. Op basis van de resultaten uit het benchmark-onderzoek kunnen de bestuurders aansluitend het gesprek voeren over de basistaken van VGGM, de bijbehorende structurele kosten, risico's en weerstandsvermogen.

In de zomer van 2020 heeft het bestuur van VGGM besloten om het benchmarkonderzoek op te schorten daar de bestrijding van het Covid-19 virus leidt tot een enorme inspanning van de gehele VGGM-organisatie en in het bijzonder voor de GGD. Het voorstel is om 2021 het benchmarkonderzoek uit te voeren en af te bakenen tot de programma's crisisbeheersing, brandweerzorg en overhead (bedrijfsvoering). Een nadere toelichting op dit onderzoek is opgenomen in paragraaf 3.3 van de begroting.

Consultatie resultaatbestemming 2020
Op 7 april 2021 stelt het Algemeen Bestuur het jaarverslag over 2020 vast. Ten aanzien van de voorgenomen bestemming van het resultaat worden de raden van deelnemende gemeenten uitgenodigd een zienswijze uit te brengen. Deze voorgenomen resultaatsbestemming is opgenomen in paragraaf 3.6 van de onderliggende begroting 2022.
Het Algemeen Bestuur neemt op 23 juni a.s. een definitief besluit over de bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2020 waarbij de ontvangen zienswijzen bij de besluitvorming worden betrokken.

Wij hopen u voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden,

Anton Slofstra
Directie

BIJLAGE: Financieel overzicht gemeentelijke bijdrage Veiligheid
Het budgettair kader Veiligheid wordt per 2022 verdeeld op basis van de verhoudingen binnen het gemeentefonds cluster OOV sub brandweer, met uitzondering van de niet geregionaliseerde taken en bijbehorende budgetten. De niet-geregionaliseerde taken en bijbehorende budgetten hebben betrekking op huisvesting, uitvoering van de FLO-regeling voor de gemeenten Arnhem en Ede en het beheer van het AED-netwerk voor de gemeente Barneveld. Hiermee wordt het totale kader verdeeld in een niet-geregionaliseerd en geregionaliseerd deel. Dat geeft de volgende verdeling van het kader per gemeente ultimo 2022:

In € x 1.000	GF OOV sub brw 2020	In %	**Kader niet geregionaliseerd 2022**	**Kader Geregionaliseerd 2022**	**Kader totaal 2022**
Arnhem	11.912	25,70%	**2.464**	**10.210**	**12.674**
Barneveld	4.246	9,20%	**153**	**3.644**	**3.797**
Doesburg	650	1,40%	**5**	**564**	**569**
Duiven	1.531	3,30%	**5**	**1.300**	**1.305**
Ede	7.908	17,10%	**791**	**6.764**	**7.555**
Lingewaard	2.547	5,50%	**197**	**2.177**	**2.374**
Nijkerk	2.581	5,60%	**52**	**2.237**	**2.289**
Overbetuwe	2.909	6,30%	**109**	**2.488**	**2.597**
Renkum	1.961	4,20%	**117**	**1.685**	**1.802**
Rheden	2.863	6,20%	**77**	**2.463**	**2.540**
Rozendaal	191	0,40%	**0**	**161**	**161**
Scherpenzeel	565	1,20%	**12**	**485**	**497**
Wageningen	2.684	5,80%	**33**	**2.285**	**2.318**
Westervoort	799	1,70%	**0**	**692**	**692**
Zevenaar	2.954	6,40%	**103**	**2.531**	**2.634**
Totaal	**46.301**	**0**	**4.118**	**39.686**	**43.804**

De mutatie van de begroting 2021 naar de bijdrage 2022 per gemeente kent dan de volgende stappen:

In € x 1.000	Begroting 2021	Loon- prijs compensatie	24/7 bezetting Ede Stad	Impuls Ext. Veiligheid	Specifiek	Mutatie verdeelsleutel	**Kader 2022**	Overgangs- bepaling	**Bijdrage 2022**
Arnhem	12.083	202	387	14		-12	**12.674**	-	**12.674**
Barneveld	3.748	60	138	5		-154	**3.797**	-	**3.797**
Doesburg	737	9	21	1		-199	**569**	163	**732**
Duiven	858	20	49	2		376	**1.305**	-335	**970**
Ede	6.727	118	256	9		445	**7.555**	-156	**7.399**
Lingewaard	2.046	37	82	3		206	**2.374**	-115	**2.259**
Nijkerk	2.908	37	84	3		-743	**2.289**	605	**2.894**
Overbetuwe	2.285	41	94	3		174	**2.597**	-69	**2.528**
Renkum	1.848	29	64	2		-141	**1.802**	56	**1.858**
Rheden	2.801	42	93	3	-76	-323	**2.540**	193	**2.733**
Rozendaal	82	2	6	0		71	**161**	-66	**95**
Scherpenzeel	501	7	18	1		-30	**497**	6	**503**
Wageningen	1.671	36	86	3		522	**2.318**	-440	**1.878**
Westervoort	866	11	26	1		-212	**692**	169	**861**
Zevenaar	2.474	41	96	3		20	**2.634**	-	**2.634**
Totaal	**41.635**	**692**	**1.500**	**53**	**-76**	**0**	**43.804**	**11**	**43.815**

De loonprijscompensatie en de impulsgelden omgevingsveiligheid zijn toegelicht in paragraaf 3.1 respectievelijk 2b.2 van de begroting 2022. De specifieke afspraken hebben betrekking op de verkoop van de brandweerkazerne Dieren aan de gemeente Rheden. Hierdoor dalen de exploitatielasten van VGGM en stijgen deze voor deze gemeenten. Om die reden wordt de gemeentelijke bijdrage aangepast, leidend tot een budget neutrale transactie voor beide partijen.

Ontwerp begroting 2022

BEGROTING & KADERS 2022

Ontwerpbegroting 2022

Bevat tevens de geactualiseerde begroting 2021

Versie ten behoeve van consultatie deelnemende gemeenten

1. Inleiding

Met deze begroting en kaders stuurt het bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden op zowel de inhoudelijke als de financiële kaders, taken en activiteiten voor het jaar 2022.

De begroting en kaders worden normaliter in december t-2 opgesteld. Een vertraging van 2 maanden is het gevolg van de evaluatie verdeelsleutel, welke in januari 2021 zijn afgerond en waarvan de gevolgen in deze begroting en kaders zijn verwerkt.
Het opstellen van dit document geeft eveneens de mogelijkheid om in tegenstelling tot vorig jaar de geactualiseerde begroting 2021 nauwkeuriger op te stellen, doordat diverse bekostigingsgesprekken voor 2021 in december 2020 worden afgerond. Denk hierbij aan afspraken met subsidiegevers, lokaal aanbod en zorgverzekeraar.

Afgelopen jaar staan de activiteiten van VGGM voor een belangrijk teken van de bestrijding van het COVID-19 virus gestaan. Dit zal ook voor 2021 het geval zijn. De kosten die samenhangen met de COVID19 bestrijding voor 2021 worden door VWS vergoed. Voor 2022 zijn nog geen concrete afspraken gemaakt.

De programmastructuur van deze begroting is:

Programma crisisbeheersing
- *Multi taken*
- *Bevolkingszorg*
- *Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie bij in de Regio (GHOR)*

Programma brandweerzorg
- *Operatie*
- *Risicobeheersing*
- *Meldkamer*

Programma GGD
- *Algemene Gezondheidszorg*
- *Jeugdgezondheidszorg*
- *Monitoring & Onderzoek*

Programma Ambulancezorg
- *Mobiele Zorg*
- *Zorgcoördinatie*

Programma bedrijfsvoering

Op basis van deze programma indeling wordt de volgende begroting voorgesteld:

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Programma Crisisbeheersing	3.684	4.167	4.693	4.660	4.660	4.660	4.660
Programma Brandweerzorg	34.191	35.047	38.200	38.133	38.033	37.933	37.930
Programma GGD	24.337	46.150	67.105	27.158	27.090	26.808	26.808
Programma Ambulancezorg	20.750	22.257	26.622	26.725	26.725	26.725	26.725
Programma Bedrijfsvoering	16.493	17.678	19.080	19.100	19.078	18.806	18.736
Lasten	**99.455**	**125.299**	**155.700**	**115.776**	**115.587**	**114.932**	**114.859**
Gemeentelijke bijdrage	56.128	60.674	62.858	64.907	64.627	64.682	64.897
Lokaal aanbod	6.479	6.158	6.527	6.530	6.530	6.530	6.530
BDUR	7.049	6.669	6.771	6.771	6.771	6.771	6.771
Zorgverzekeraars	21.614	22.175	25.775	25.990	25.990	25.990	25.990
Overige baten	9.051	28.584	50.918	10.519	10.519	10.519	10.519
Baten	**100.321**	**124.260**	**152.850**	**114.718**	**114.437**	**114.492**	**114.707**
Resultaat voor bestemming	**866**	**-1.039**	**-2.850**	**-1.058**	**-1.150**	**-440**	**-153**
Mutatie reserves	605	1.039	2.850	1.058	1.150	440	153
Resultaat na bestemming	**1.472**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**1.472**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Voor 2021 is een forse toename te zien binnen vrijwel alle programma's. De voornaamste oorzaak hiervan heeft betrekking op de bestrijding van het COVID19 virus (programma's crisisbeheersing en GGD), de invoering van de 24uursdienst bij de post Ede Stad (programma brandweerzorg) en een nieuwe functiewaardering voor verpleegkundig medewerkers werkzaam voor de ambulancezorg.
In de bijlagen zijn ontwikkelingen in de gemeentelijke bijdragen gepresenteerd.

In hoofdstuk 2 zijn de beleidsontwikkelingen, ambities, doelstellingen, risico's, lasten en dekkingsbronnen per pijler beschreven. Een deel van de ontwikkelingen bevindingen zich in een verkenningsfase. In dat geval zijn de consequenties op beleid, bedrijfsvoering en financiën nog onbekend en niet uitgewerkt in de voorliggende begroting. Na afronding van de verkenning zullen te maken keuzes op beleid, bedrijfsvoering en financiën besproken worden.

Voor de pijler multi taken en voor het programma brandweerzorg zijn de ontwikkelingen en ambities gebaseerd op de in 2019 vastgestelde beleidsplannen 2020-2023. Uitgangspunt bij het formuleren van de ambities is dat deze passen binnen de bestaande financiële uitgangspunten. De belangrijkste wijzigingen binnen de brandweerzorg heeft betrekking op de invoering van de 24uursdienst voor de post Ede Stad. Daarnaast zijn in de programma's Brandweerzorg en GGD de ontwikkelingen ten aanzien van de in te voeren omgevingswet beschreven, inclusief een nader op te stellen uitwerking met de gevolgen voor de aard en diepgang van de taken die daaruit voortkomen. Een overkoepelend speerpunt voor alle programma's is het informatie gestuurd werken. De huidige ICT-ontwikkelingen maken het complex om de bijbehorende kosten voor de komende jaren goed te kunnen schatten.

De financiële uitgangspunten zijn opgenomen in hoofdstuk 3, waaronder een toelichting op de nieuwe verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrage Veiligheid (brandweer). In overeenstemming met de begroting 2021 heeft het bestuur de verschillende verdeelsleutels geëvalueerd en heeft men besloten om de verdeelsleutel Veiligheid te herzien.
In de begroting 2021 was eveneens de doelstelling opgenomen om gezamenlijk het huishoudboekje van VGGM door te lichten aan de hand van een toetsing aan het wettelijk kader en een vergelijk te maken met andere organisaties. In overeenstemming met de 5 maandsrapportage is dit onderzoek uitgesteld om zo prioriteit te kunnen geven aan de bestrijding van het COVID19 virus. In paragraaf 3.3 is een voorstel opgenomen om in 2021 dit onderzoek uit te voeren en af te bakenen tot de programma's Crisisbeheersing, brandweerzorg en bedrijfsvoering. Paragraaf 3.5 bevat de actualisatie van de begroting 2021 en paragraaf 3.6 het voorstel resultaatbestemming over 2020.

De belangrijkste risico's voor VGGM hebben betrekking op:

- De meerjarige effecten van het COVID19 virus op de reguliere dienstverlening. Op dit moment worden onderkend preventie ten aanzien van kwetsbare groepen, advisering van hygiënemaatregelen, versterking infectieziektebestrijding, terug op niveau van reguliere diensten voor derden zoals reizigersvaccinaties en binden van medewerkers en vrijwilligers aan de organisatie.
- Naar aanleiding van de implementatie van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) is een complexiteit met betrekking tot de positie van de vrijwilligers ontstaan. Op basis van de huidige wet- en regelgeving is het onderscheid tussen een brandweervrijwilliger en een brandweermedewerker nauwelijks te maken. Hiermee heeft de invoering van WNRA een groot financieel risico op de betaalbaarheid van het huidige brandweermodel. Landelijk heeft een Denktank een oplossing voor deze ontstane situatie bedacht in de vorm van taakdifferentiatie. De financiële consequenties van de taakdifferentiatie worden nog nader geanalyseerd.
- Arbeidsontwikkelingen, waaronder functiewaardering van verpleegkundigen. Vergelijkbare organisaties hebben verpleegkundigen hoger ingeschaald. Een aanpassing van de functiewaardering heeft grote consequenties op het budget of op de dienstverlening van de Jeugdgezondheidszorg en Algemene gezondheidszorg.
- Sterk toenemende ICT-lasten als gevolg van verdere digitalisering en plaats onafhankelijk werken. Meerdere (verouderde) systemen dienen op korte termijn bij te tijd te worden gebracht en toenemende gebruikerswensen gebaseerd op maatschappelijke ontwikkelingen zijn niet passend binnen de huidige ICT-budgetten.
- Door grote druk op (gemeentelijke)financiën en bij andere opdrachtgevers leidt tot continuïteitsrisico's van niet door gemeentelijke bijdrage gefinancierde activiteiten.

De risico's zijn nader uitgewerkt in paragraaf 4.1.

Deze begroting en kaders bevatten niet de doelstellingen, taken en ontwikkelingen voor de Stichting Veilig Thuis, welke onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM valt. Met de bestuurlijke portefeuillehouders is afgesproken om voor de zomer van 2021 een separate begroting 2022 voor deze stichting op te stellen. In deze begroting kunnen dan de ontwikkelingen van Veilig Thuis over de eerste maanden van 2021 worden betrokken.

Om de leesbaarheid van de begroting te verbeteren is onderzocht om de begroting in een online omgeving te presenteren. Op dit moment vallen de kosten om dat mogelijk te maken buiten de financiële kaders.

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 2

2. ONTWIKKELINGEN 5

2a. Programma Crisisbeheersing 5

2b. Programma Brandweerzorg 12

2c. Programma GGD 21

2d. Programma Ambulancezorg 31

2e. Programma Bedrijfsvoering 34

3. FINANCIËN 37

3.1 Nominale ontwikkelingen 37

3.2 Verdeelsleutels 37

3.3 Evaluatie taken 39

3.4 Investeringen 40

3.5 Effect op lopende begrotingsjaar 2021 40

3.6 Voorstel bestemming resultaat over 2020 41

4. PARAGRAFEN 42

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 42

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen 45

4.3 Financiering 46

5. PLANNING EN CONTROL CYCLUS 47

BIJLAGE 1: ONTWIKKELINGEN IN GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN 48

a. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage Veiligheid 48

b. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg 48

c. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage GGD 49

d. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage JGZ 49

e. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage RVP 49

f. Verdeling van gemeentelijke bijdragen naar programma's 50

BIJLAGE 2: SPECIFICATIE GEMEENTELIJKE BIJDRAGE PER GEMEENTE 51

a. Gemeentelijke bijdrage Veiligheid 51

b. Gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg 52

c. Gemeentelijke bijdrage GGD 52

d. Budgettair kader bijdrage JGZ 53

d. Budgettair kader bijdrage RVP 54

e. Aantallen inwoners 54

BIJLAGE 3: GEPROGNOTISEERDE BALANS 55

BIJLAGE 4: RESERVES EN VOORZIENINGEN 56

BIJLAGE 5: MEERJAREN INVESTERINGSPLAN 2021 – 2025 57

BIJLAGE 6: TAAKVELDEN 58

2. Ontwikkelingen

In januari 2020 is onze afdeling infectieziektebestrijding door het RIVM op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen in Wuhan naar aanleiding van de COVID-19 uitbraak. Hierop is het team infectieziektebestrijding binnen de GGD gestart met de voorbereiding op een eventuele uitbraak in Nederland. Na de eerste besmetting in Nederland volgde snel een “intelligente lockdown” en sindsdien staan de activiteiten van VGGM voor een groot deel in het teken van de COVID-19 bestrijding. Ambities voor 2020 (en 2021) zijn niet of in een langzamer tempo gerealiseerd. Om die reden is de begroting relatief beleidsarm en bevat het met name ambities die vanuit 2020 en 2021 doorschuiven.

Daarnaast zijn de effecten op de langere termijn op dit moment niet te overzien en bestaat er onzekerheid over de mogelijke consequenties in 2022 en verder. De aard en omvang van activiteiten die direct of indirect het gevolg zijn van COVID-19 uitbraak zijn onzeker, denk hierbij onder andere aan het al dan niet continueren van testen, traceren en vaccineren, een nazorgfase, evaluatie, extra aandacht voor en de consequenties voor (kwetsbare) jongeren het al dan niet weer op niveau zijn van reizigersspreekuren etc. Deze onzekerheid is groot en heeft mogelijk (forse) impact op de geformuleerde doelen en de bijbehorende uitgavenen inkomsten.

2a. Programma Crisisbeheersing

Het programma crisisbeheersing valt uiteen in de pijlers multi taken, bevolkingszorg en GHOR. Voor het programma crisisbeheersing zijn geen overkoepelende doelstellingen en risico’s opgenomen. Voor het programma Crisisbeheersing is één ontwikkeling overkoepelende ontwikkeling, namelijk de evaluatie van de wet veiligheidsregio.

Evaluatie Wet Veiligheidsregio’s

De Wet veiligheidsregio’s wordt geëvalueerd. In de zomer van 2019 is hiertoe een evaluatiecommissie ingesteld. In december 2020 heeft deze commissie haar bevindingen gerapporteerd.
De evaluatie is van belang om zicht te krijgen op het functioneren van het stelsel zoals beschreven in de Wet Veiligheidsregio’s, zowel ten aanzien van de bestuurlijke als operationele componenten. Het gaat daarbij om de realisatie van efficiënte en kwalitatief hoogwaardige brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening, bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder bestuurlijke regie. De evaluatiecommissie heeft tot taak de doeltreffendheid en de effecten van de Wet Veiligheidsregio’s en onderliggende regelgeving in de praktijk te onderzoeken en daarbij ook te bezien of de huidige wet bruikbaar is in het licht van actuele en toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing.

De commissie heeft met haar bevindingen inzicht gegeven in wat goed werkt, waar verbetermogelijkheden zijn en wat bij knelpunten de oplossingsrichtingen zijn.
De verwachting is dat de uitkomsten uit het evaluatierapport worden betrokken bij het opstellen van het regeerakkoord na de 2e kamer verkiezingen in 2021. Voor nadere details wordt verwezen naar: Evaluatiecommissie Wet op de veiligheidsregio's (evaluatiewvr.nl).
Het is nog onduidelijk welke beleidsmatige en financiële consequenties voortkomen uit deze evaluatie.

Wat mag het kosten

Voor de aansluiting met de totale begroting zoals opgenomen in paragraaf 3.7 is wel een financieel totaaloverzicht opgenomen.

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Multi	2.252	2.296	2.590	2.655	2.655	2.655	2.655
GHOR	1.013	1.308	1.308	1.324	1.324	1.324	1.324
Bevolkingszorg	419	563	795	681	681	681	681
Lasten	**3.684**	**4.167**	**4.693**	**4.660**	**4.660**	**4.660**	**4.660**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	3.255	3.807	4.178	4.282	4.282	4.282	4.282
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	926	1.099	1.076	1.076	1.076	1.076	1.076
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	92	82	308	183	183	183	183
Baten	**4.273**	**4.988**	**5.562**	**5.540**	**5.540**	**5.540**	**5.540**
Resultaat voor bestemming	**589**	**821**	**869**	**880**	**880**	**880**	**880**
Mutatie reserves	357	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**946**	**821**	**869**	**880**	**880**	**880**	**880**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**946**	**821**	**869**	**880**	**880**	**880**	**880**

2a.1 Pijler multi

Binnen de veiligheidsregio wordt samengewerkt tussen gemeenten, politie, defensie, waterschap en andere partijen bij de uitvoering van taken op het terrein van brandweerzorg, rampen- en crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening, openbare orde en veiligheid. Binnen de pijler multi zijn de bestuurlijke en operationele activiteiten opgenomen die betrekking hebben op de samenwerking.

In 2019 is het beleidsplan veiligheidsregio voor 2020 tot en met 2023 met betrekking tot de multidisciplinaire taken vastgesteld. Dit beleidsplan beschrijft de ontwikkelingen in het risicoprofiel, wat het continueren van het huidige beleid in houdt en de thema's waarop komende jaren extra op wordt ingezet. Deze thema's zijn: rol van de veiligheidsregio, samenwerking, kwaliteit en informatievoorziening.

Nieuwe Meldkamer Oost Nederland

Gepland is dat eind 2022de meldkamer Oost-Nederland in Apeldoorn operationeel wordt. Vanaf dat moment vinden de meldkameractiviteiten voor de regio Gelderland Midden vanuit deze meldkamer plaats.
Per 1 januari 2020 zijn de beheeractiviteiten van de huidige meldkamer in Arnhem overgedragen aan de politie, in overeenstemming met de wetswijziging meldkamers. Dit betekent dat de huidige (systeem)beheerders die in dienst zijn bij VGGM over zijn gegaan naar de politieorganisatie (nieuwe werkgever).
Gelijktijdig met de overdracht van het beheer is landelijk afgesproken dat de totale budgetten van de meldkamer van brandweer en ambulancedienst worden overgeheveld naar de landelijke meldkamerorganisatie onder beheer van de politie. Dat betekent een afroming van de BDUR per 1 januari 2020 en op landelijk niveau overdracht van het beheerbudget voor de ambulancemeldkamer.

De kosten die VGGM in de periode tot aan het operationeel zijn van de meldkamer Oost-Nederland maakt voor de taken die niet worden overgeheveld zullen naar verwachting groter zijn dan het resterende budget. Dit bedrag wordt als maximaal 200.000 per jaar voor de jaren 2020 en 2021 verwacht. Voor deze lasten is vanuit het resultaat over het boekjaar 2019 een bestemmingsreserve gevormd.
Op basis van de gemaakte afspraken met de politie en het gegeven dat de meldkamers voor Gelderland Zuid en Gelderland Midden zijn samengevoegd is het risico minder groot als in 2019 geschat. Anderzijds zal het risico langer duren doordat de opening van de meldkamer in Apeldoorn in de tijd is uitgesteld naar eind 2022. De verwachting is dat de gevormde bestemmingsreserve het risico afdoende afdekt.
De verwachting is dat de financiële kaders na overgang in Apeldoorn wél dekkend zijn voor de uitvoering van de operationele meldkamertaken als gevolg van schaal efficiëntie in het operationeel proces.

Programma informatievoorziening Veiligheidsregio's

Het Programma Informatievoorziening 2020-2025 is in 2020 vastgesteld door het veiligheidsberaad en gebaseerd op de volgende hoofdlijnen:

- Continuïteit (onder andere versterking van de eigen informatiebeveiliging in de regio, voortzetting van de collegiale toetsing informatieveiligheid en aansluiting bij het National Cyber Security Centre)
- Samenwerking (met partners en met databronnen)
- Informatie gestuurd werken om beter beleid te kunnen maken, beter te kunnen managen, meer risico's te kunnen voorspellen en veiliger en efficiënter te kunnen werken.

De mogelijkheden - en (financiële) impact voor VGGM worden nog uitwerkt.

Veiligheidsinformatiecentrum

Op dit moment is de (multi) informatievoorziening ten behoeve van opschalingsituaties basaal ingericht. De 5 Veiligheidsregio's die vanaf eind 2022 samenwerken in de Meldkamer Oost Nederland hebben gezamenlijk informatievoorziening en informatie delen als een belangrijk thema voor de nieuwe meldkamer benoemd. Meer (achtergrond) informatie uit de eigen systemen en uit de systemen van partners op de meldkamer kan de (gezamenlijke) aanpak sterk verbeteren.
De politie kent al haar RTIC (Real-Time Intelligence Center) op de meldkamer. De veiligheidsregio's zijn soortgelijke ontwikkelingen gestart en de RAV's gaan voorzien in één functionaris, die de informatiespil is tussen haar eigen operationele proces en haar samenwerking partners in de meldkamer. Deze ontwikkelingen worden aan elkaar verbonden met als doel om, binnen de wettelijke kaders, elkaar zo actueel mogelijk van informatie te voorzien.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Multi	2.252	2.296	2.590	2.655	2.655	2.655	2.655
Lasten	**2.252**	**2.296**	**2.590**	**2.655**	**2.655**	**2.655**	**2.655**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	2.552	2.676	3.033	3.105	3.105	3.105	3.105
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	37	25	25	25	25	25	25
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	1	0	0	0	0	0	0
Baten	**2.590**	**2.701**	**3.058**	**3.130**	**3.130**	**3.130**	**3.130**
Resultaat voor bestemming	**339**	**405**	**468**	**474**	**474**	**474**	**474**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**339**	**405**	**468**	**474**	**474**	**474**	**474**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**339**	**405**	**468**	**474**	**474**	**474**	**474**

2a.2 Pijler bevolkingszorg

Gemeenten hebben als onderdeel van het openbaar bestuur een algemene zorgplicht voor hun inwoners en vervullen daarmee een essentiële rol in de crisisbeheersing. De activiteiten kunnen worden verdeeld naar de volgende taken: crisiscommunicatie, acute bevolkingszorg en (preparatie) nafase. In 2018 heeft het algemeen bestuur besloten om de regionale bevolkingszorgactiviteiten te versterken binnen VGGM. In 2019 is dit besluit geïmplementeerd. Momenteel wordt gewerkt volgens de nieuwe afspraken en het nieuwe beleid, een evaluatie hiervan moet nog plaatsvinden. Voor 2022 zijn geen andere beleidswijzigingen voorzien.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Bevolkingszorg	419	563	795	681	681	681	681
Lasten	**419**	**563**	**795**	**681**	**681**	**681**	**681**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	254	636	649	662	662	662	662
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	0	0	0	0	0	0	0
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	3	0	243	118	118	118	118
Baten	**257**	**636**	**892**	**779**	**779**	**779**	**779**
Resultaat voor bestemming	**-163**	**73**	**97**	**99**	**99**	**99**	**99**
Mutatie reserves	357	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**194**	**73**	**97**	**99**	**99**	**99**	**99**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**194**	**73**	**97**	**99**	**99**	**99**	**99**

2a.3 Pijler GHOR

De GHOR draagt zorg voor de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crisis. Ook adviseert de GHOR-gemeenten, andere overheden en organisaties op dat gebied.
Voor 2022 zijn de volgende beleidsmatige ontwikkelingen te benoemen.

Informatie-uitwisseling ten tijde van crisis

In 2021 wordt verder gewerkt aan netcentrisch werken in de geneeskundige keten. In 2022 is verdere doorontwikkeling noodzakelijk. Daarnaast is het nodig om op basis van de evaluaties in relatie tot de coronacrisis het proces informatie-uitwisseling verder te verbinden met het te ontwikkelen permanent toestandsbeeld capaciteit in de zorgketen.

Zorgcontinuïteit in de keten (acuut en niet acuut)

De coronacrisis heeft ontegenzeggelijk laten zien dat acute zorg niet onuitputtelijk flexibel en beschikbaar is. Daarnaast is er een almaar toenemende druk op de beschikbaarheid van de acute zorg door enerzijds krapte op de arbeidsmarkt en anderzijds een verhoogde vraag naar acute zorg als gevolg van een toename van kwetsbare burgers in de thuissituaties en een steeds ouder wordende groep ouderen. De verwachting is dat deze situatie de komende jaren niet alleen aanhoudt maar ook in ernst en frequentie toe zal nemen. Om (zorg- en maatschappelijke) risico's die hierdoor kunnen ontstaan, op tijd te signaleren is het van belang een continu inzicht te hebben in de beschikbaarheid van acute zorg. De ervaringen met de coronacrisis benadrukken dit nadrukkelijk en stimuleren de ontwikkeling daarvan. De ketenpartners, betrokken bij de in- door-en uitstroom in de acute zorg, kunnen op basis van deze informatie afgestemd op elkaar handelen. Het realiseren van een permanent toestandsbeeld wordt via de AMvB ROAZ bij de acute zorgpartners belegd. De GHOR moet hierop aansluiten en mee ontwikkelen om ten tijde van rampen en crisis uitvoering te kunnen geven aan haar (wettelijke) taak.
Het openbaar bestuur kan op basis van hetzelfde toestandsbeeld zo nodig haar rol nemen als het gaat om (mogelijke) effecten die leiden tot verstoring van de openbare orde en veiligheid.

Naast het hoofdproces acute gezondheidszorg is voor de GHOR ook in de niet-acute (koude) fase, een belangrijke rol weggelegd. De GHOR heeft een coördinatie- en regierol op het gebied van psychosociale hulpverlening, gezondheidsonderzoek, infectieziektebestrijding en medische milieukunde bij rampen en crisis. Om deze coördinatie- en regierol goed te kunnen vervullen is het van belang dat de GHOR ook in de koude fase goede contacten legt en onderhoudt met de ketenpartners in de regio en hen ondersteunt bij de voorbereiding op mogelijke rampen en crisis.

Toenemende evenementenadvisering

De veiligheidsregio verwacht bij afnemende maatregelen als gevolg van de coronacrisis een toename van risicovolle evenementen. Als gevolg van de kennis die is opgedaan met experimenten op het gebied van coronaveilig organiseren van evenementen zal er extra druk op de adviserende en voorbereidende rol van de veiligheidsregio komen te liggen. In de komende periode zal de veiligheidsregio en de vergunningverlener (gemeenten) gezamenlijk zich hierop moeten voorbereiden.
De Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen draagt zorg voor de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crisis. Ook adviseert de GHOR-gemeenten, andere overheden en organisaties op dat gebied.

Doelenboom

Wat willen bereiken?		**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wat is het beoogde effect?**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties**	**Maatschappelijk effect**
Regie op voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises	Zorginstellingen zijn zich bewust van hun rol en eigen verantwoordelijkheid binnen de zorgketen	- Actuele schriftelijke afspraken met acute- en publieke zorgpartners.	Zorgpartners zijn voorbereid op geneeskundige hulpverlening in geval van rampen en crises
Advisering van andere overheden en organisaties op het gebied van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises	Adviseert over crisisbeheersing (het optreden tijdens rampen en crises of (dreigende) verstoring van de zorg continuïteit)	Adviseren en bieden van ondersteuning aan partners in de zorgketen om hun zorg continuïteit te garanderen	Alle zorgorganisaties kunnen zorg verlenen onder alle omstandigheden, ook tijdens rampen en crises.
	Adviseert over risicobeheersing (het voorkomen van rampen en crises)	Bijdragen aan multidisciplinaire advisering over evenementen en infrastructurele projecten aan gemeenten, andere overheden en bedrijven (mede in relatie met de nieuwe Omgevingswet)	Beperken gezondheidsschade voor inwoners van GM
Het 24/7 in staat zijn om tijdens rampen en crises de geneeskundige hulpverlening te coördineren, aan te sturen en te regisseren.	24x7 paraatheid van kwalitatief hoogstaande crisisorganisatie	- Crisisorganisatie die voldoet aan toetsingskader inspectie J&V - Werven en selecteren nieuwe crisisfunctionarissen - Beschikbaar hebben van gekwalificeerde crisisfunctionarissen - OTO-plan; uitvoeren van activiteiten voor ontwikkeling en blijvende vakbekwaamheid. - Materieel (vervoer, communicatiemiddelen en kleding) permanent op orde	Efficiënt en effectief optreden van de crisisorganisatie tijdens rampen en crises.
	Verbinden van de geneeskundige hulpverlening met openbare orde en veiligheid tijdens crises of rampen.	- Informatiemanagement t.b.v. instellingen (m.b.v. GHOR 4all en LCMS) - Realiseren van een systeem tbv informatie-uitwisseling in de zorgketen in het kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing.	
	Visie zelfredzaamheid GHOR en Veiligheidsregio ten uitvoering brengen	- Netwerk bouwen - Analyseren van kwetsbare groepen - Bieden van handelingsperspectieven tijden rampen en crisis - Adviseren van sociale netwerk en zorginstelling rondom verminderd zelfredzamen. - Samenwerking met andere disciplines - Visie zelfredzaamheid toepassen in oefeningen. -	
In de voorbereiding op en tijdens rampen en crises is er specifiek aandacht voor niet of verminderd zelfredzamen. Er wordt daar waar mogelijk gebruikt gemaakt van de veerkracht van de bevolking.	Voorkomen en beperken van gezondheidsschade van burgers als gevolg van crises, rampen en zware ongevallen.	- Inzetten Psychosociale Hulpverlening, Medische milieukunde, Infectieziekten, gezondheidsonderzoek indien nodig. - OTO toepassen/ vakbekwaam houden van betrokken functionarissen. Procedures crisisorganisatie op orde brengen c.q. houden	Verminderd zelfredzamen worden zo goed mogelijk ondersteund tijdens rampen en crises. Er wordt tijdens een ramp en crises, daar waar mogelijk, een beroep gedaan op zelfredzame burgers t.b.v. de groep verminderd en niet zelfredzame burgers
Het doelmatig en doeltreffend inzetten van	Ondersteunen van bevoegd gezag bij incidenten met (mogelijke)maatschappelijke onrust	- Adviseren van bevoegd gezag en inzetten hulpverlening bij incidenten met (mogelijke) maatschappelijke onrust.	- Burgers ontvangen de meeste adequate hulp. - Beperken gezondheidsschade

publieke gezondheidstaken			- Burgers ontvangen de meest adequate hulp.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
GHOR	1.013	1.308	1.308	1.324	1.324	1.324	1.324
Lasten	**1.013**	**1.308**	**1.308**	**1.324**	**1.324**	**1.324**	**1.324**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	449	494	496	515	515	515	515
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	889	1.074	1.051	1.051	1.051	1.051	1.051
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	87	82	65	65	65	65	65
Baten	**1.426**	**1.650**	**1.611**	**1.631**	**1.631**	**1.631**	**1.631**
Resultaat voor bestemming	**413**	**343**	**303**	**307**	**307**	**307**	**307**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**413**	**343**	**303**	**307**	**307**	**307**	**307**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**413**	**343**	**303**	**307**	**307**	**307**	**307**

2b. Programma Brandweerzorg

De brandweerorganisatie voert de taken uit op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing zoals omschreven in de Wet Veiligheidsregio's. Het programma valt uiteen in 3 pijlers, namelijk operatie, risicobeheersing en meldkamer. De brandweer voert daarnaast de multidisciplinaire coördinatie uit in de voorbereiding van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, deze zijn uitgewerkt in het programma crisisbeheersing.

In 2019 is het beleidsplan brandweer voor 2020 tot en met 2023 vastgesteld. Dit beleidsplan beschrijft de speerpunten in relatie tot ontwikkelingen die op de brandweer afkomen. Deze speerpunten zijn: Vrijwilligheid en paraatheid, risicogerichtheid en meldkamer Oost-Nederland.

Voor de periode 2020-2023 wil Brandweer Gelderland-Midden zorgen voor een toekomstbestendige, slagvaardige organisatie met een sterke risicogerichte informatiepositie die anticipeert op maatschappelijke ontwikkelingen. Daarmee willen wij een belangrijke bijdrage te leveren aan een (brand)veiligere samenleving.
De prestaties blijven op het afgesproken niveau, waarbij de minimumeisen uit de wet worden gerespecteerd. Bij de opkomsttijden voldoet de regio niet 100% aan de wettelijk eis. Dit is in de praktijk ook niet haalbaar. Brandweer Nederland werkt aan een nieuwe systematiek, die mogelijk ook voor Gelderland-Midden nieuwe normen met zich mee kan brengen.

Brandweer Gelderland-Midden investeert in haar mensen; zowel in de beroeps en vrijwillige brandweermensen, alsook in de crisisorganisatie en zet deze mensen en het benodigde materieel optimaal en kostenbewust in om de samenleving van dienst te zijn.

Beleidsuitgangspunten regionaal:
- Aanwijsbeleid bedrijfsbrandweer 2018
- Handhavingsbeleid industriële veiligheid 2018
- Visie Basisbrandweerzorg 2014
- Visie Uitruk op maat 2014
- Visie Paraatheid 2014
- Visie Specialistische taken 2014
- Visie Brandveilig Leven 2014
- Dekkingsplan 2017

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Onvoorspelbaarheid financiële consequenties project Repressieve beroepsorganisatie Arnhem en Ede-Centrum	Reserveren extra financiële middelen voor personele en materiele aanpassingen
Paraatheid brandweer onder druk als gevolg van afnemende beschikbaarheid vrijwilligers en gevolgen invoering WNRA. Een afnemende beschikbaarheid van vrijwilligers leidt eveneens tot een grotere instroom van nieuwe vrijwilligers. Dit leidt tot hogere opleidingskosten.	Vanuit Brandweer Gelderland-Midden vroegtijdig inspelen op maatschappelijke verandering en landelijke ontwikkelingen van de arbeidsmarkt en het toepassen van een strategische personeelsplanning
Gevolgen 20-jarigenbeleid beroepsbrandweermensen repressieve dienst	Personeelsplanning afstemmen door in- doorstroom en uitstroombeleid
Vergrijzing samenleving en uitbreiding participatiemaatschappij waardoor minder zelfredzame mensen langer zelfstandig wonen	Landelijke gedragsbeïnvloeding risicogroepen, woningcorporaties, verzekeraars, zorgaanbieders e.d., versterken samenwerking met externe partijen en inzet van innovaties die bijdragen aan brandveiligheid
Verscherping milieuregels en invoering milieuzones voor diesel (brandweer)voertuigen met mogelijke versnelde afschrijving wagenpark met bijkomende extra financiële gevolgen	Vroegtijdig anticiperen vanuit investeringsschema en incorporeren in vervangingsschema wagenpark
Beperking capaciteit bluswater vanuit reguliere drinkwatervoorziening door aanpassing waterleidingnetwerk	Aanschaf tankwagens voor borging bluswatercapaciteit brandweer
Extra kosten door afkopen contracten waterleidingbedrijven en verwijderen brandkranen	Vroegtijdig voldoende financiële middelen reserveren. Op de lange termijn reductie kosten onderhoud en beheer brandkranen

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Operatie	28.096	29.661	32.486	32.631	32.631	32.631	32.629
Risicobeheersing	4.114	4.144	4.444	4.209	4.209	4.209	4.209
Meldkamer	1.981	1.242	1.270	1.293	1.193	1.093	1.093
Lasten	**34.191**	**35.047**	**38.200**	**38.133**	**38.033**	**37.933**	**37.930**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	36.209	38.120	39.428	41.023	40.742	40.797	41.012
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	5.820	5.265	5.383	5.383	5.383	5.383	5.383
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	2.247	1.056	1.545	1.770	1.770	1.770	1.770
Baten	**44.277**	**44.441**	**46.356**	**48.175**	**47.895**	**47.950**	**48.165**
Resultaat voor bestemming	**10.086**	**9.393**	**8.156**	**10.043**	**9.862**	**10.017**	**10.235**
Mutatie reserves	0	200	1.975	219	400	245	28
Resultaat na bestemming	**10.086**	**9.593**	**10.131**	**10.262**	**10.262**	**10.262**	**10.262**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**10.086**	**9.593**	**10.131**	**10.262**	**10.262**	**10.262**	**10.262**

2b.1 Pijler operatiën

De activiteiten met betrekking tot operatiën hebben betrekking op het (voorbereiden op) het bestrijden van brand en verlenen van hulp bij ongevallen.

Landelijke agenda brandweerzorg 2018-2022

In de landelijke agenda brandweerzorg wordt een aantal ontwikkelopgaven benoemd waar Brandweer Nederland de komende jaren zich op richt. In de kern komt het hierbij neer op de volgende ontwikkelopgaven: innovatief samenwerken, risicogericht werken, voor elke taak de juiste maat, vakmanschap versterken, vitale medewerker en organisatie.

Deze landelijke ontwikkelopgaven sluiten goed aan bij de vier kernwaarden die tot uiting zullen komen in het beleidsplan brandweer 2020-2023: Verbinding, Vertrouwen, Vakmanschap en Vitaliteit.

Rechtmatigheid repressieve beroepsorganisatie Ede-Centrum

Binnen de brandweerorganisatie van Gelderland-Midden was tot 1 januari 2021 een consignatieregeling met betrekking tot de post Ede-Centrum (Breelaan) van toepassing. Als gevolg van recente jurisprudentie (arrest Matzak) werd in deze situatie de arbeidstijdenwet veelvuldig overschreden. Daarnaast werd het steeds lastiger, zo niet onmogelijk, om nieuwe manschappen voor deze post aan te trekken door de bijbehorende woonplicht in Ede-Centrum. Deze situatie vroeg om aanpassing op korte termijn. Een uitgebreid onderzoek heeft plaatsgevonden naar de mogelijkheden om de paraatheid voor de post Ede-Centrum (Breelaan) op een andere wijze vorm te geven dan middels een consignatieregeling. Een model met 24/7 kazernering van medewerkers kwam als meest optimaal naar boven. Het Algemeen Bestuur heeft op 2 december 2002 besloten op 1 januari 2021 in Ede-Centrum te starten met een gekazerneerde 24/7 beroepsorganisatie. Het organiseren van 24/7 kazernering heeft gevolgen voor het dekkingsplan en voor de begroting. Per saldo leidt een organisatiemodel van 24/7 kazernering tot structureel € 1,5 mln. kostenuitzetting.
Met deze kostenuitzetting is inbegrepen een besparing van € 0,2 mln door de post Stadspoort te sluiten. Deze post is begin 2021 operationeel en een nadere evaluatie rondom de sluiting vindt in 2021 plaats. De kosten voor het operationeel zijn van deze post worden in 2021 door de gemeente Ede gedragen.

Project Repressieve beroepsorganisatie

Het project repressieve beroepsorganisatie Arnhem en Ede-Centrum passen binnen het speerpunt paraatheid van vrijwilligheid uit het beleidsplan brandweer 2020-2023. De uitrukposten Arnhem-Noord, Arnhem-Zuid en Ede-Centrum worden beroepsmatig bemenst. Bij de regionalisering is bewust gekozen om de beroepsorganisatie niet te harmoniseren. Dit leidt tot het gevolg dat binnen VGGM verschillend wordt omgegaan met arbeidsvoorwaarden en loopbaanbeleid. Daarnaast spelen maatschappelijke ontwikkelingen een rol alsmede in wetgeving (zie ook rechtmatigheid repressieve beroepsorganisatie).
Daarmee is de huidige repressieve organisatievorm voor Arnhem en Ede-Centrum niet passend voor de toekomst. Onderzocht is op welke wijze bovenstaande knelpunten kunnen worden opgelost en hoe de beroepsorganisatie kan worden geharmoniseerd. Naast een 24/7 bezetting voor de post Ede-centrum zal in 2021 een verdere harmonisatie plaatsvinden door aanpassingen in het organisatiemodel en verschuiving van activiteiten tussen posten.

Paraatheid brandweer in relatie tot beschikbaarheid vrijwilligers

Paraatheid brandweer in relatie tot beschikbaarheid vrijwilligers past binnen het speerpunt paraatheid van vrijwilligheid uit het beleidsplan brandweer 2020-2023. Binnen de regio zijn er drie posten met beroeps brandweerpersoneel, de andere 38 posten werken met vrijwilligers, die op basis van vrije instroom opkomen. Geïnventariseerd is welke piketregelingen er binnen de regio zijn ter borging van de paraatheid. Deze regelingen worden bezien in het licht van het vrije instroomprofiel en de gewenste situatie. De gewenste situatie is ook weer afhankelijk van de beschikbaarheid van vrijwilligers, met name overdag en in vakantieperioden. Dit onderwerp is meegenomen in het beleidsplan Brandweer Gelderland-Midden 2020-2023.
Landelijk is onlangs een “programmaplan Vrijwilligheid” opgesteld. Aanleiding hiervoor was de aankondiging van het kabinet in het regeerakkoord om voor onderzoek middelen vrij te maken (4x 0,5 mln).
Deze landelijke ontwikkelopgaven sluiten goed aan bij de vier kernwaarden die tot uiting zullen komen in het beleidsplan brandweer 2020-2023: Verbinding, Vertrouwen, Vakmanschap en Vitaliteit.

In-, doorstroom- en uitstroombeleid

In-, doorstroom en uitstroombeleid past binnen het speerpunt paraatheid van vrijwilligheid uit het beleidsplan brandweer 2020-2023. Gesignaleerd wordt dat de tijd dat een vrijwilliger verbonden is aan de organisatie korter wordt. De uitstroom is opgelopen van circa 5% in 2012 naar circa 9% nu. Dit brengt paraatheidsrisico’s met zich mee alsmede tekorten op het opleidingsbudget. Daarnaast is het zogenaamde 20-jarigenbeleid een belangrijke ontwikkeling: brandweermensen mogen niet langer dan 20 jaar hun bezwarende functie uitoefenen. De werkgever begeleidt hen naar een passende functie na deze 20 jaar. Dit geldt voor mensen die vanaf 2006 in dienst getreden zijn.

Doel is te komen tot vastgesteld beleid met betrekking tot instroom, doorstroom en uitstroom van repressief personeel (zowel vrijwillig als beroeps) met daarbij een implementatieplan. Het proces van werving en selectie valt hierbuiten.

Van aanbod naar vraag gestuurd oefenen

Op dit moment oefenen de eenheden van Brandweer Gelderland-Midden volgens de landelijke leidraad oefenen. Dat betekent dat alle eenheden min of meer hetzelfde programma afwerken. Inmiddels zijn ook landelijke brancherichtlijnen oefenen beschikbaar, die de eenheden meer ruimte geven om te oefenen op basis van de risico’s in hun omgeving. Ook vragen onze eenheden zelf om het oefenen gerichter te organiseren op basis van de incidenten en risico’s die zij in hun werk tegenkomen en ervaren. Het van tijd tot tijd checken van het niveau van vakbekwaamheid van de collega’s vormt een onderdeel van deze brancherichtlijnen. Zo kunnen individuele collega’s, maar ook ploegen op basis van de resultaten van deze profchecks effectiever oefenen. In 2019 hebben we positieve ervaringen opgedaan met een pilotuitvoering van de profcheck. We zullen de komende jaren de profchecks vaker inzetten en zorgvuldig het proces en de resultaten volgen.
De overgang van aanbod (leidraad) naar vraag gestuurd (brancherichtlijn) oefenen is een grote (cultuur)verandering en vergt meerdere jaren. Het is op dit moment nog niet duidelijk is hoe groot de benodigde financiële en personele inspanningen zijn om deze overgang te voltooien.

Innovatie in oefenen

In samenwerking met collega (buur-)regio’s wordt in 2020-2021 bij wijze van proef op beperkte schaal ervaring opgedaan met een Virtual Reality oefenprogramma. Doel hiervan is te kunnen bepalen welke (meer)waarde virtueel oefenen biedt ten opzichte van de huidige werkwijze. Daarbij wordt ook gekeken naar condities, consequenties en middelen. Een businesscase zal gestoeld zijn op kwaliteit, kosten en inspanningen. Op basis daarvan volgt beoordeling en besluitvorming over een eventuele structurele invoering en toepassing van VR-oefenprogramma’s binnen Brandweer Gelderland Midden.

Wagenpark personenvoertuigen in relatie tot duurzaamheid

Het wagenpark van de brandweer bestaat momenteel voornamelijk uit dieselvoertuigen. De maatschappelijke aandacht voor duurzaamheid en de daarmee gepaard gaande ontwikkeling van milieuzones leidt ertoe dat ook VGGM nadenkt over een transitie naar een meer duurzame oplossing voor haar personenvoertuigen. De ontwikkeling op het gebied van alternatief aangedreven personenauto’s gaan snel. Het is te verwachten dat op het moment van her-aanbesteding van het huidige wagenpark voldoende aanbod is aan emissie loze personenauto’s. De prijs van emissie loze voertuigen ligt op dit moment echter een stuk hoger dan de prijs van met fossiele brandstof aangedreven voertuigen. Het ligt in de lijn der verwachting dat deze prijzen op het moment dat het aanbod toeneemt zullen dalen, er is echter geen zekerheid op dat gebied. Op basis van het huidige budget en afschrijvingstermijnen is vervanging naar emissie loze personenwagens nog niet mogelijk. Op het moment van aanbesteden zullen we een nieuwe analyse maken en onderzoeken of het verlengen van de afschrijvingstermijnen een deel van de oplossing kan geven.

Investeringsschema

Bij de regionalisering van de brandweer is een omvangrijk investeringsprogramma vastgesteld waarmee onder meer de structurele vervanging van voertuigen en materialen is geborgd (ca € 50 mln). Het vervangingsschema is zodanig dat de afgelopen jaren geld “over” bleef in de wetenschap dat over enkele jaren een omslagpunt zal ontstaan waarna in

een beperkt aantal jaar daarna een “tekort” resteert. Bovendien is duidelijk geworden dat veel maar niet alle structurele vervangingen zijn ondergebracht in het investeringsprogramma. Dit betreft veelal materieel boven de sterkte. Hierdoor is het huidige budget te kort om in overeenstemming met het dekkings- en materieelplan alle vervangingen te kunnen uitvoeren. Het tekort is mogelijk op te lossen door een reductie van de specialistische voertuigen. Besluitvorming hierover zal in 2021 plaatsvinden.

Bluswatervoorziening

De primaire bluswatervoorziening (brandkranen) behoort tot de infrastructuur van Vitens in het kader van drinkwatervoorziening. De kwaliteit van drinkwater is hierbij het primaire belang wat soms op gespannen voet staat met voldoende bluswater. De tendens is dat de brandweer steeds minder afhankelijk wordt van de primaire bluswatervoorziening vanuit brandkranen en meer gebruik maakt van andere voorzieningen zoals tankwagens. Op de lange termijn reduceert hiermee ook de kosten van onderhoud en beheer van brandkranen.

Blusschuim

Ten behoeve van brandbestrijding wordt onder andere gebruik gemaakt van fluorhoudend blusschuim. Dit fluorhoudend blusschuim is milieubelastend en om die reden wordt gezocht naar een minder milieubelastend blusmiddel. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij landelijke ontwikkelingen om in de toekomst over te kunnen stappen.

Doelenboom

Wat willen we bereiken		**Wat gaan we ervoor doen**	**Wat is het beoogd maatschappelijk effect**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie 2021-2024**	
Effectief optreden bij brand en andere incidenten	Personeel in staat stellen op een professionele en veilige manier te werken	• Landelijke agenda brandweerzorg, innovatief samenwerken, risicogericht werken, voor welke taak de juiste maat, vakmanschap versterken, vitale medewerkere en organisatie. Kernwaarden Brandweer Gelderland-Midden, verbinding, vertrouwen, vakmanschap en vitaliteit • Paraatheid brandweer in relatie beschikbaarheid vrijwilligers (aansluiting bij landelijk programmaplan vrijwilligheid) • In-doorstroom- en uitstroombeleid • Project Repressieve beroepsorganisatie Arnhem-Ede-Centrum • Van aanbod naar vraag gestuurd oefenen • Innovatie in oefenen (interregionaal VR-programma) • Blijven investeren in het creëren van een veilig en gezond arbeidsklimaat voor repressieve medewerkers	Minder schade en slachtoffers bij brand en andere incidenten De burger weet wat hij wel, maar ook wat hij niet van de brandweer mag verwachten
	Verbeteren en vervangen van middelen en materieel nodig voor brandbestrijding en andere acute hulp	• Wagenpark in relatie tot duurzaamheid, onderzoeken mogelijkheid gefaseerd overgaan naar duurzaam wagenpark • Overgang van primaire bluswatervoorziening (reguliere drinkwatersysteem) naar alternatieve bluswatervoorziening in eigenbeheer (tankwagens). • Innoveren van informatie-uitwisseling in de veiligheidsketen (bijv. met behulp van geo-informatie, Live-OP, LCMS) • Innovatie op materieel en materiaal in te bedden in onze organisatie. Het gaat hier met name om landelijke ontwikkelingen die ook voor Brandweer Gelderland-Midden van meerwaarde zijn	
	Verbeteren van processen voor dagelijkse brandweerzorg en hulpverlening	• Uitruk op maat, waar gewenst doorvoeren van flexibelere repressieve organisatie met behoud van slagkracht • Kennisdeling (landelijk en regionaal) op basis van kenniscentrum, evaluaties en de resultaten van incidentgegevens • Structureel evalueren van brandweerinzetten, incidentgegevens en deze resultaten omzetten in betere werkwijzen	

		• Toewerken naar operationele grenzen, als vervanger van vaste regiogrenzen • Toewerken naar gebiedsgerichte opkomsttijden, in plaats van (nu nog) wettelijke verplichte objectgerichte opkomsttijden (project Rembrand) • Voorbereiding en implementatie van een gezamenlijke meldkamer Oost5	
	Uitbreiden interregionale samenwerking	• Verder intensiveren samenwerking oost5 en landelijke/interregionale projectgroepen • Voorbereiding en implementatie van een gezamenlijke meldkamer Oost5 • Onderzoeken mogelijke samenwerking Oost5 bij uitvoering duiktaak • Optimaliseren samenwerking en delen expertise natuurbrandbestrijding Oost5/landelijk • Brandbestrijding en hulpverlening effectiever en efficiënter maken door samenwerking met omringende regio's	
Duurzaam inzetbare medewerker, die goed is opgeleid en kennis en vaardigheden blijft ontwikkelen.	Aantoonbaar vakbekwaam	• Invoering Profchecks • Registratie: van kwantiteit naar kwaliteit	Groter veiligheidsgevoel Een betrokken brandweer organisatie
	Kwaliteit impuls oefenen op de post	• Opleiden ploeginstructeurs • Verder uitbouwen producten oefenen op maat • Team vakbekwaamheid maakt onderwijskundig onderbouwde producten • Gebruik maken van moderne inzichten (brein leren), middelen en technieken (Virtueel, argumented reality e.d.)	
	In balans brengen persoonlijk leren, teamleren en organisatieleren	• Van aanbod naar vraaggericht oefenen individueel en op postniveau • Meer risicogericht oefenen	
Duurzaam wagenpark	Terugbrengen van de uitlaatgas emissie	De markt actief volgen, aan de hand van nieuwe ontwikkelingen bijsturen, en indien mogelijk inzetten op emissiearme of emissie loze voertuigen.	Voorbeeldfunctie voor de energietransitie en behalen klimaatdoelstellingen.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Operatie	28.096	29.661	32.486	32.631	32.631	32.631	32.629
Lasten	**28.096**	**29.661**	**32.486**	**32.631**	**32.631**	**32.631**	**32.629**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	30.971	32.766	33.863	35.386	35.105	35.160	35.375
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	4.373	4.387	4.450	4.427	4.427	4.427	4.427
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	1.204	580	1.300	1.498	1.498	1.498	1.498
Baten	**36.549**	**37.733**	**39.614**	**41.311**	**41.031**	**41.086**	**41.301**
Resultaat voor bestemming	**8.453**	**8.072**	**7.128**	**8.680**	**8.399**	**8.455**	**8.672**
Mutatie reserves	0	0	1.475	19	300	245	28
Resultaat na bestemming	**8.453**	**8.072**	**8.603**	**8.699**	**8.699**	**8.699**	**8.699**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**8.453**	**8.072**	**8.603**	**8.699**	**8.699**	**8.699**	**8.699**

2b.2 Pijler Risicobeheersing

De activiteiten van risicobeheersing zijn gericht op een gezonde en veilige leefomgeving door de realisatie van: minder branden, minder slachtoffers en minder schade.

Impact omgevingswet en visie risicogerichtheid

De impact omgevingswet en visie risicogerichtheid past binnen het speerpunt risicogerichtheid uit het beleidsplan brandweer 2020-2023. De nieuwe Omgevingswet beoogt een veilige en gezonde fysieke leefomgeving te bereiken en in stand te houden. Na de decentralisaties in het sociaal domein bereiden gemeenten zich voor op deze decentralisatie binnen het fysieke domein. Door deze wetswijziging en de door de Raad van directeuren Veiligheidsregio's, Raad van Regionaal Brandweercommandanten en Raad van directeuren Publieke Gezondheid vastgestelde visie 'De beweging van risicobeheersing naar risicogerichtheid in 2020: Samen zorgen voor échte coproductie!', veranderen de advies- en toezichtrol op het gebied van een gezonde en (brand)veilige leefomgeving. Het heeft de voorkeur om in vroegtijdig stadium aan tafel te zitten zodat de brede scope van veiligheids- en gezondheidsaspecten meegenomen kunnen worden in omgevingsvisies, -plannen en de verdere uitwerking hiervan in de fysieke leefomgeving. In het licht van preventie en het verkleinen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen is de leefomgeving immers een belangrijke "knop" waaraan gedraaid kan worden. Daarnaast wordt steeds meer van de brandweer gevraagd om flexibel in te spelen op de maatschappelijke ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld ondermijning en illegaliteit. Om ook in de toekomst toegevoegde waarde te hebben investeert de brandweer in de vaardigheden en kennis van medewerkers. De specialist die op afstand plannen en vergunningen beoordeelt, ontwikkelt zich tot een adviseur die zijn rol en inbreng afstemt op de fase in het proces en de betrokken (maatschappelijke) partners. Meer "risicogericht werken" betekent ook voorbereid zijn op complexere vraagstukken (zoals de energietransitie). Naast inhoudelijke expertise vraagt dit communicatieve vaardigheden, overtuigingskracht en samenwerking in netwerken. Ook wordt aangesloten op een ander digitaal-stelsel en informatiehuizen. Middels een programma speelt de brandweer in op de bovengenoemde ontwikkelingen. In 2021 wordt aan het AB van VGGM-goedkeuring gevraagd om dit programma tot uitvoering te brengen. In het programma zullen meerdere scenario's worden voorgelegd, waarin de effecten op het budgettair kader van VGGM zijn meegenomen.

Onze omgeving en die van onze partners verandert. Om die reden willen wij een andere rol innemen binnen ons netwerk. Deze verandering leidt tot een andere kijk naar de omgeving en een andere kijk naar onze afdeling door onze partners. Onze langetermijnvisie is om door onze omgeving gezien te worden als expertisecentrum. Het expertisecentrum vervult de behoefte van onze omgeving aan betrouwbare informatie over brand- en omgevingsveiligheid. Zowel van de publieke als private partijen. Als expertisecentrum hebben wij een sterke informatiepositie en komen onderzoek, innovatie, samenwerking (tussen private en publieke partijen), onderwijs, voorlichting en evaluatie van incidenten bij elkaar.

Landelijke herijking Brandveilig Leven

Brandweer Nederland heeft op basis van nieuwe visies en onderzoeken vier speerpunten benoemd voor de toekomst. Zo worden risicogroepen gestructureerd geanalyseerd, wordt op Brandveilig Leven gestuurd door beïnvloeders, worden innovaties gestimuleerd en er wordt geïnvesteerd in de kennis en kwaliteit van het eigen personeel.

Deze speerpunten staan de komende jaren centraal en worden uitgewerkt in concrete acties. Vanuit deelnemende gemeenten is aangegeven dat de risicogroep ouderen bijzondere aandacht verdiend. De herijking gaat ervan uit dat de brandweer een goede informatiepositie heeft, maar andere partijen de grootste invloed hebben, zoals gemeenten, verzekeraars, zorgaanbieders, woningbouwcorporaties, cliëntenraden en media. Zij worden volgens de herijking nadrukkelijker ingezet. Dit vergt een andere benadering. Daarnaast is één van de speerpunten dat gedragsbeïnvloeding alleen onvoldoende is en ook ingezet wordt op innovaties die bijdragen aan brandveiligheid.

In 2019 is gestart met het opstellen van een programmaplan Brandveilig Leven, in 2020 zal dit worden afgerond en geïmplementeerd. In het programmaplan wordt beschreven hoe we de eigen medewerkers nadrukkelijker in kunnen zetten om het gedachtegoed te verspreiden, met innovatieve producten die hierbij ondersteunen. Daarnaast wordt beschreven hoe we andere partijen, zoals gemeenten, verzekeraars, zorgaanbieders, woningbouwcorporaties, cliëntenraden en media nadrukkelijker in kunnen zetten.

Impuls omgevingsveiligheid

De Veiligheidsregio's hebben momenteel de structurele adviestaken inzake de Besluiten Externe Veiligheid Inrichtingen, Externe Veiligheid Buisleidingen en Externe Veiligheid Transport. Het betreft de taakuitvoering van het lokale externe veiligheidsbeleid voor de wettelijke externe veiligheid adviezen over vergunningverlening, toezicht, handhaving (VTH) en ruimtelijke ordening. VGGM ontving jaarlijks circa € 135.000 voor deze taken van het Rijk.

Vanaf 2021 worden de gelden overgeheveld naar de reguliere fondsen. Aan het gemeentefonds voor de 15 gemeenten binnen Gelderland Midden wordt € 134.000 toegevoegd. Dit bedrag heeft betrekking op de volledige taakuitvoering van externe veiligheid/omgevingsveiligheid. Het is de bedoeling

dat de taakuitvoering van zowel de omgevingsdiensten als veiligheidsregio's met deze middelen gefinancierd worden. Hierbij wordt gedacht aan een verdeling van 60% respectievelijk 40%. Op basis van dit uitgangspunt wordt met ingang van 2021 in de begroting rekening gehouden met een verhoging van de gemeentelijke bijdrage van € 53.600.

Vanaf 2022 krijgen VGGM het toezicht op de BEVI-inrichtingen van de omgevingsdiensten overgeheveld. Dit betreffen 85 risico-objecten die in het reguliere adviestraject meegenomen gaan worden.

In 2021 wordt in samenhang met de implementatie van de omgevingswet en de overgang van de het toezicht op de BEVI-instellingen nader uitgewerkt worden op welke wijze de taken inzake omgevingsveiligheid uitgevoerd kunnen worden.

Wonen met zorg

Mede door demografische ontwikkelingen zijn afgelopen jaren diverse wooncomplexen gerealiseerd voor mensen die zorg nodig hebben. Deze complexen hebben een verhoogd veiligheidsrisico, mede omdat bewoners in geval van een incident veelal niet zelfstandig het complex kunnen verlaten. De wetgever is voornemens om in het Besluit Bouwen Leefomgeving (BBL) rekening te houden met "Wonen met zorg", onder andere door meer advisering en toezicht vanuit de brandweerorganisatie. In 2021 zal nader worden uitgewerkt om hoeveel objecten het in Gelderland Midden gaat en hoe invulling aan het aangepaste Besluit kan worden gegeven.

Doelenboom

Wat willen we bereiken		**Wat gaan we ervoor doen**	**Wat is het beoogd maatschappelijk effect**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie 2020-2023**	
Brandveilige samenleving door minder slachtoffers, minder branden en minder schade	Bewustzijn creëren over (brand)veiligheid bij burgers, bedrijven en (zorg)instellingen.	• Zorgen dat brandveiligheid een integraal onderdeel is van het gemeentelijk integraal veiligheidsplan • Samenwerking met betrokken gemeenten en woningcoöperaties continueren en uitbreiden, zowel voor domeinen wonen, onderwijs en zorg • Voorlichtingssessie in de wijk na een woningbrand • Bedrijven en (zorg)instellingen voeren zelf een brandveiligheidscontrole uit waarmee zij zicht krijgen in het eigen brandveiligheidsniveau • Met gemeenten de rookmelderdichtheid bevorderen en het bewustzijn van de gevaren van koolmonoxidevergiftiging vergroten	Een grotere (brand) veiligheid en een groter veiligheidsgevoel in de samenleving.
	Bijdragen aan brandveiligheid van bedrijven en hun omgeving	• Inzetten Risico Analyse Monitor, waarbij naast bouwkundige zaken en omgevingseffecten ook nadrukkelijke de organisatorische kant worden meegenomen. • Inspelen op en uitvoering geven aan de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouwen	
	Samenwerking met omgevingsdiensten continueren	• Uitvoering geven aan het gezamenlijk uitvoeringsprogramma	
	In beeld hebben van de brandrisico's in een brandrisicoprofiel	• Door ontwikkelen van het brandrisicoprofiel	
Omgevingsrechtproof maken van organisatie	Een toekomstbestendige brandweerorganisatie, die meebeweegt met de maatschappelijke ontwikkelingen en optimaal kan inspelen op de vragen die spelen	• Proactief bijdragen aan een integrale en samenhangende benadering van risico's door het bevoegd gezag met als resultaat een veiliger en gezonder fysieke leefomgeving • Bewegen van regel- naar risicogericht werken zodat we door differentiatie van risico's en vanuit onze specifieke deskundigheid ons kunnen richten op het bevorderen van de fysieke veiligheid bij (vooral) complexe risico's in de samenleving.	Een gezonde en vellige leefomgeving

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Risicobeheersing	4.114	4.144	4.444	4.209	4.209	4.209	4.209
Lasten	**4.114**	**4.144**	**4.444**	**4.209**	**4.209**	**4.209**	**4.209**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	5.238	5.354	5.565	5.637	5.637	5.637	5.637
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	0	0	0	0	0	0	0
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	216	214	-8	18	18	18	18
Baten	**5.454**	**5.568**	**5.557**	**5.655**	**5.655**	**5.655**	**5.655**
Resultaat voor bestemming	**1.340**	**1.424**	**1.112**	**1.446**	**1.446**	**1.446**	**1.446**
Mutatie reserves	0	0	300	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**1.340**	**1.424**	**1.412**	**1.446**	**1.446**	**1.446**	**1.446**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**1.340**	**1.424**	**1.412**	**1.446**	**1.446**	**1.446**	**1.446**

2b.3 Pijler meldkamerfunctie

De meldkamerfunctie past binnen het speerpunt Meldkamer Oost-Nederland uit het beleidsplan brandweer 2020-2023.
De activiteiten met betrekking tot de meldkamer hebben betrekking op het ontvangen van noodmeldingen van burgers of professionals en het alarmeren van eenheden in de regio.

De meldkamer activiteiten worden vanaf 2023 gezamenlijk met de Veiligheidsregio's Gelderland Zuid, Noord en Oost-Gelderland, IJsselland en Twente uitgevoerd vanuit de nieuw te realiseren meldkamer Oost-Nederland in Apeldoorn. De activiteiten in 2021 en 2022 zijn erop gericht om deze samenwerking mogelijk te maken, binnen de huidige financiële budgetten. De ambitie is om tot één functionerende meldkamer voor de provincies Gelderland en Overijssel te komen, waarbij één veiligheidsregio de betrokken medewerkers in dienst neemt. Door de samenwerking zijn schaalvoordelen te behalen, welke deels zijn overgedragen aan het Rijk en deels worden ingezet voor kwalitatieve verbeteringen. De belangrijkste verbetering betreft de wijze waarop invulling gaat worden gegeven aan de rol van calamiteiten coördinator.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Meldkamer	1.981	1.242	1.270	1.293	1.193	1.093	1.093
Lasten	**1.981**	**1.242**	**1.270**	**1.293**	**1.193**	**1.093**	**1.093**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0	0	0	0	0
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	1.447	877	933	956	956	956	956
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	827	263	252	254	254	254	254
Baten	**2.274**	**1.140**	**1.185**	**1.210**	**1.210**	**1.210**	**1.210**
Resultaat voor bestemming	**293**	**-103**	**-85**	**-83**	**17**	**117**	**117**
Mutatie reserves	0	200	200	200	100	0	0
Resultaat na bestemming	**293**	**97**	**115**	**117**	**117**	**117**	**117**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**293**	**97**	**115**	**117**	**117**	**117**	**117**

2c. Programma GGD

Het programma GGD bevat de activiteiten gericht op de gezondheid beschermde en gezondheid bevorderende maatregelen voor de bevolking of specifieke groepen daaruit, waaronder het voorkomen en het vroegtijdig opsporen van ziekten. Het programma valt uiteen in 3 pijlers, namelijk algemene gezondheidszorg, jeugdgezondheidszorg en monitoring & onderzoek. Voor alle pijlers is het moderniseren van het klantcontact en communicatie met stakeholders een speerpunt.

Moderniseren klantcontact en communicatie met stakeholders

Er komt meer regie bij de klant. Het doel waar we aan werken is dat klanten ons als GGD weten te vinden op een manier en op het moment dat zij willen en nodig hebben. Als GGD zorgen we ervoor dat we ons blijven aanpassen aan de wensen van de klant.
Dit betekent dat:

1. De klant inzicht heeft in het eigen dossier (Sinds 1 juli 2020 heeft de cliënt, op basis van de Wet Cliëntenrechten bij elektronische verwerking, een aantal nieuwe rechten, waaronder dat ze hun dossier gratis elektronisch mogen inzien)
2. De klant zelf zijn afspraken kan inplannen bij enkele afdelingen van de GGD
3. Feedback van klanten wordt gevraagd om continu te leren van de wensen van de klant en onze processen hierop aan te passen
4. De klant informatie kan krijgen in de door hem/haar gewenste vorm.

In 2020 is gestart met het vernieuwen van de website van VGGM en met de aanpassing van de telefooncentrale. Deze processen worden in 2021 en in 2022 afgerond.

Door de corona-uitbraak in 2020 is modernisering van klantcontact ook op een andere manier in een versnelling geraakt; consulten zijn steeds meer plaats gaan vinden via beeldbellen en andere vormen van videocontact.

De kosten die gepaard gaan met deze modernisering worden door reallocatie gedekt vanuit de exploitatie.

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Onvoldoende (deskundig) personeel	Wettelijke taken uitvoeren maar geen nieuwe taken uitvoeren Duurzame inzet bevorderen Max. inzetten in opleiden medewerkers Herwaardering van functies
Implementatie nieuwe registratie- en archiefsystemen (organisatiebreed)	Tijdelijke medewerkers inhuren voor ondersteuning bij werkzaamheden tijdens implementatie
Uitval ICT-voorzieningen	Noodplan met laptops Overstappen op 2e server
Vervallen of overhevelen naar gemeentefonds van ASG-regeling	Aangesloten blijven op landelijke ontwikkelingen Voldoen aan prestatieafspraken ASG-regeling
Dalende incidentie en op middellange termijn mogelijk onvoldoende bevoegd en bekwaam personeel (mn artsen)	Visie op toekomstbestendige organisatie van TBC opstellen i.s.m. GGD-en binnen Regionaal Expertisecentrum Noord Oost.
Onduidelijk of er een aanbesteding komt van de Medische arrestantenzorg en of de GGD de zorgverlening behoudt.	ZZP'ers minder of niet meer inzetten (niet bij GGD) Bij daling inkomsten ook daling kosten. Aantrekken nieuw personeel of extra opleiden tot forensisch arts van bestaand personeel.
Ketenpartners komen afspraken niet na op het gebied van voorbereid zijn op rampen en crises	- OTO-afspraken ketenpartners - Zorgcontinuïteit bij ketenpartners georganiseerd - Evaluatie convenanten en werkafspraken met ketenpartners
Onvoldoende capaciteit evenementenadvies	Continuïteit binnen afdeling geborgd.
Evenementadviezen worden niet overgenomen/opgevolgd	Middels een goede relatie met vergunningverlener, gemeenten overtuigen van toepassen advies t.b.v. vergunningverlening.

In Nederland hebben de 25 GGD-en een cruciale rol in de bestrijding van het coronavirus (COVID-19) met testen en traceren dat wil zeggen bron- en contactonderzoek en voorlichting aan inwoners en (zorg)partners. Begin 2021 starten de GGD-en met vaccineren. In 2021 zal bestrijding van het coronavirus extra inzet van GGD vragen. In hoeverre dat ook in 2022 het geval zal zijn (aard en omvang), is nog niet in te schatten.

Beheersmaatregelen:

- Aanvullende (landelijke) financiering voor extra taken coronabestrijding
- Ambities bijstellen: naast wettelijke taken en coronabestrijding is er beperkte ruimte voor nieuwe taken
- Max. inzetten op werven, inwerken en versneld opleiden nieuwe medewerkers

Door uitbraak van het coronavirus is het aantal Nederlanders dat een verre reis maakt, fors afgenomen. Hierdoor is de vraag naar

reizigersconsulten sterk gedaald. De verpleegkundigen die reizigers adviseren over een 'veilige en gezonde reis' worden nu ingezet t.b.v. coronabestrijding. In hoeverre zij in 2022 hun reguliere werk weer kunnen oppakken, is lastig in te schatten.

Beheersmaatregelen:
- Verpleegkundigen vervangende werkzaamheden aanbieden en hen binden door bijv. scholing

De werkzaamheden op het gebied van seksuele gezondheid worden bijna geheel vergoed door het ministerie van VWS. De subsidieregeling Aanvullende Seksuele Gezondheid (ASG-regeling) valt onder de landelijke subsidieregeling Publieke Gezondheid. Deze subsidieregeling vervalt per 1-1-2022. Een nieuw financieringsmodel is in ontwikkeling.

Beheersmaatregelen:
- Aangesloten blijven op landelijke ontwikkelingen
- Voldoen aan prestatieafspraken ASG-regeling

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
7.1 Volksgezondheid							
Jeugdgezondheidszorg	16.154	16.177	17.207	17.146	17.079	16.796	16.796
Algemene gezondheidszorg	6.527	28.095	47.735	7.989	7.989	7.989	7.989
Monitoring en Advies	1.655	1.878	2.163	2.022	2.022	2.022	2.022
Lasten	**24.337**	**46.150**	**67.105**	**27.158**	**27.090**	**26.808**	**26.808**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	16.664	18.747	19.252	19.603	19.603	19.603	19.603
Lokaal aanbod	6.479	6.158	6.527	6.530	6.530	6.530	6.530
BDUR	81	82	84	84	84	84	84
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	5.436	25.357	46.031	5.522	5.522	5.522	5.522
Baten	**28.661**	**50.344**	**71.894**	**31.738**	**31.738**	**31.738**	**31.738**
Resultaat voor bestemming	**4.324**	**4.194**	**4.790**	**4.580**	**4.648**	**4.930**	**4.930**
Mutatie reserves	5	473	450	375	308	25	25
Resultaat na bestemming	**4.330**	**4.667**	**5.240**	**4.955**	**4.955**	**4.955**	**4.955**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**4.330**	**4.667**	**5.240**	**4.955**	**4.955**	**4.955**	**4.955**

2c.1 Pijler algemene gezondheidszorg

De activiteiten behorend tot de algemene gezondheidszorg dragen bij aan de opzet, uitvoering en afstemming van preventieprogramma's met inbegrip van gezondheidsbevordering, preventieve maatregelen op het gebied van infectieziekte bestrijding en houden van toezicht op specifieke doelgroepen.

Nota volksgezondheid

Aan de hand van de VTV en input van o.a. VNG, diverse ministeries, gemeenten en GGD-en stelt de minister van VWS een landelijke nota volksgezondheid vast. Deze bevat landelijke prioriteiten op het gebied van PG. De landelijke nota zal een looptijd hebben van 2020 – 2023. De landelijke prioriteiten bieden gemeenten aanknopingspunten voor lokaal beleid. De landelijke nota is in mei 2020 uitgebracht.

In de nota worden vier vraagstukken geprioriteerd:
1. Gezondheid in de fysieke en sociale omgeving
2. Gezondheidspotentieel benutten
3. Druk op het dagelijks leven bij jeugd en volwassenen
4. Vitaal ouder worden

De GGD heeft inmiddels een ambtelijke werkgroep geïnitieerd om samen met de gemeenten te verkennen op welke wijze Gelderland-Midden regionaal kan bijdragen aan deze opgaven.

Infectieziektebestrijding

De impact van Corona op de maatschappij, de introductie van nieuwe infectieziekten in ons land (bijvoorbeeld Westnijlvirus) en de dreiging van nieuwe pandemieën in de toekomst, zal zeker leiden tot meer aandacht voor infectieziektepreventie en –bestrijding. Organisatorische en financiële consequenties zijn nog niet bekend.

Activiteiten om de vaccinatiegraad in het werkgebied te verhogen zullen ook de komende jaren onverminderd voortgezet worden.

Daarnaast is een Rijksvaccinatieprogramma voor ouderen in ontwikkeling, dat mooi aansluit bij het vraagstuk van 'vitaal ouder worden'. De GGD zal naar verwachting een belangrijke rol gaan spelen bij de uitvoering hiervan.

Ontwikkelingen in het domein fysieke leefomgeving

De Omgevingswet, die 1 januari 2022 in werking treedt, introduceert nieuwe instrumenten (o.a. omgevingsvisie en -plan) en stuurt aan op het herzien van processen. Uitgangspunt is dat in de toekomst meer ruimte is voor interactie en inbreng van inwoners en initiatiefnemers. Dit vraagt een andere wijze waarop deskundigen van VGGM hun kennis inbrengen.

De veranderende rol doet zijn intrede in periode waarin we als maatschappij voor diverse opgaven staan: klimaatadaptatie, duurzame mobiliteit en de energietransitie. Deze opgaven bieden keuzes die kunnen bijdragen aan gezondheidswinst. Denk aan het terugdringen van gezondheidsachterstanden, een gezondere leefstijl en vitaal ouder worden. Tegelijkertijd is er sprake van (nieuwe) veiligheids- en/of gezondheidsrisico's. VGGM investeert in een (door)ontwikkeling naar een deskundige en proactieve partner voor een 'veilige en gezonde leefomgeving'. Dat betekent domeinoverstijgend adviseren van gemeenten, zodat zij een integrale afweging kunnen maken waarbij gezondheid een vast onderdeel is van de belangenafweging in ruimtelijk beleid. Hiertoe leggen we verbindingen binnen VGGM (gezondheid en (brand)veiligheid) en buiten VGGM (Omgevingsdiensten, ruimtelijke ordening, sociaal domein).

Deze ontwikkeling is in een eerder stadium besproken. In 2021 zullen meerdere scenario's voorleggen, waarin de effecten op het budgettair kader van VGGM worden meegenomen.

Forensische Geneeskunde

In 2019 heeft de DPG-raad een herijkte visie op de forensische geneeskunde vastgesteld. Een onlangs vastgesteld uitvoeringsplan gaat in op de wijze waarop tussen oktober 2020 tot september 2022 deze visie gerealiseerd gaat worden. Stip op de horizon is een bovenregionale organisatie van het forensisch medisch onderzoek en de lijkschouw op het niveau van de 10 politieregio's.

De aanbestedingsprocedure voor de medische arrestantenzorg (MAZ) zal waarschijnlijk in 2021 worden gestart door de politie. Het is aannemelijk dat na de aanbesteding de medische arrestantenzorg op de schaal van de politieregio's zal worden uitgevoerd.

Met het losknippen en eventueel wegvallen van de MAZ zal het voor GGD'en steeds moeilijker worden om de overige taken – de lijkschouw en het forensisch medisch onderzoek – in stand te houden. Omdat beide trajecten uitgaan van organisatie op schaal van de politieregio's, worden de ontwikkelingen in nauwe samenwerking met de overige vier GGD-en in Oost-Nederland gevolgd en opgepakt.

TBC

De expertise van TBC-artsen en verpleegkundigen komt onder druk te staan door de dalende incidentie in Nederland. Daarnaast is de uitstroom van specialistische artsen groot en de instroom beperkt.

In 2019 zijn de eerste stappen gezet om te komen tot een toekomstbestendige TBC-zorg in Nederland. Door de uitbraak van het coronavirus is dit traject nagenoeg stil komen te liggen. In 2021 zal het traject worden hervat. Dit betreft zowel samenwerking tussen de 8 GGD-en van het Regionaal Expertisecentrum Noord-Oost als intensivering van de samenwerking tussen de drie Gelderse GGD-en. Financiële en organisatorische consequenties voor 2022 zijn nog niet bekend.

Toezicht op WMO-instellingen

In 2019 is de GGD als toezichthouder aangewezen door de 11 gemeenten aan de oostkant van de regio (incl. Wageningen). Voor de gemeenten aan de westkant van de regio was de GGD al toezichthouder. In 2020 is een pilot uitgevoerd voor proactief toezicht. Vanaf 2021 wordt het proactief toezicht structureel vormgegeven en geïmplementeerd. Er zal gedurende de implementatie alsook daarna continue afstemming en evaluatie blijven plaatsvinden.

Zorg en Veiligheid

Sinds de decentralisaties zijn gemeenten verantwoordelijk voor passende zorg en ondersteuning van haar inwoners. In de praktijk zien we dat complexe casuïstiek vraagt om een integrale, casusgerichte (keten)benadering en zowel zorg- als veiligheidsaspecten bevat. Onderstaande ontwikkelingen raken de taak en positie van het team OGGZ.

- Per 1 januari 2020 is de Wet verplichte ggz (WvGGZ) in werking getreden. In 2020 en 2021 vindt een deel van de gemeentelijke uitvoeringstaken door VGGM plaats. In 2021 besluiten gemeenten over de uitvoering in 2022 en verder.
- Makkelijker in beeld hebben welke andere hulpverleners betrokken zijn bij mensen met een kwetsbaarheid zoals verward gedrag, zodat er beter en sneller kan worden doorverwezen en/of een integraal plan van aanpak kan worden opgesteld, is doelstelling van het in 2019 gestarte project SluiS. SluiS staat voor Sluitend Samenwerken (0-100). Het is een digitaal systeem waarin professionals kunnen aangeven dat zij betrokken zijn bij kwetsbare burgers. In 2020 en 2021 worden in de gemeenten Arnhem en Ede pilots uitgevoerd. De resultaten van de pilots resulteren in een advies over verdere implementatie en bekostiging in 2022 e.v.
- In 2020 en 2021 worden er met subsidie van ZonMW projecten uitgevoerd rond meldpunten niet-acute zorg en het landelijk meldnummer Zorgwekkend gedrag. Organisatie en

bekostiging vanaf 2022 is afhankelijk van wijze waarop de gemeentelijke meldpunten niet-acute zorg vorm krijgen. De wettelijke borging van deze meldpunten wordt voorbereid in de Wet Aanpak Meervoudige problematiek Sociaal domein (WAMS). Deze wet treedt vermoedelijk eind 2022 in werking.
- In 2022 start de doordecentralisatie van Beschermd Wonen, met een ingroeipad van 10 jaar tot 2032. In 2026 vindt besluitvorming plaats over doordecentralisatie Maatschappelijke Opvang. Dit leidt mogelijk tot verschuivingen in verantwoordelijkheden en financiering van centrumgemeenten naar regiogemeenten. Consequenties voor (regionale) visie, capaciteit, werkprocessen en rollen van o.a. VGGM voor 2022 e.v. zijn nog niet bekend.

Al enkele jaren is een wetsvoorstel Regulering Sekswerk in de maak. Het voorstel m.b.t. een vergunningstelsel prostitutie wordt in 2021 ingediend. Onderdeel van het aanvragen van een vergunning is een 'zelfredzaamheidsgesprek'. Voor de uitvoering hiervan wordt aan de GGD gedacht.

Sturing Zorg & Veiligheid

In de regio is inmiddels ervaring opgedaan met het in gezamenlijkheid met veiligheidspartners en zorgorganisaties komen tot een meer sluitende aanpak voor personen met verward gedrag; stuurgroep en platform Verward Gedrag. Rond de Wvggz vindt periodiek overleg plaats tussen gemeente, geneesheer-directeuren, Openbaar Ministerie en politie. De voorbereiding hiervan wordt gerealiseerd vanuit VGGM in samenspraak met betrokken partijen.

In opdracht van het Algemeen Bestuur van VGGM (oktober 2019) vindt een analyse plaats van de overlegstructuur het themagebied Zorg en Veiligheid en van de wijze waarop het bestuurlijk overleg rond dit vraagstuk vorm te geven. Het resultaat hiervan wordt begin 2021 opgeleverd. Om na besluit door het AB tot een uitwerkingsvoorstel te komen t.a.v. bestuurlijke inrichting, voorbereiding en ondersteuning.

Doelenboom

Wat willen we bereiken?		**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wat is het beoogd effect?**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties**	**Maatschappelijk effect**
Het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid	Signaleren en bestrijden van infectieziekten + monitoren vaccinatiegraad	- Taken in het kader van bestrijding coronavirus - Afhandelen van meldingen van infectieziekten - Preventieve activiteiten om infectieziekten te voorkomen - Voorlichting en advies over hygiëne en gezondheid - Bijdragen aan kennisontwikkeling en activiteiten t.b.v. Antibioticaresistentie en infectiepreventie	Beperken verspreiding besmettelijke infectieziekten en daarmee verminderen ziektelast
	Opsporen van TBC en behandelen van patiënten	- Screening TBC - Consulten TBC - Behandeling actieve en latente TBC - Bron- en contactopsporing - Preventie/voorlichting	
	Het bevorderen en beschermen van risicogroepen tegen soa's	- Screening op SOA - Consulten Soa en Sense - Consulten PrEP - Behandeling SOA - Bron- en contactopsporing - Voorlichting aan jongeren en risicogroepen - Preventieve activiteiten	
	Beschermen van reizigers en voorkomen van verspreiding ziekten bij terugkeer	- Reizigersconsulten - Groepsvaccinaties (bedrijven, zorginstellingen e.d.) - Vaccinaties op maat (i.o.) - Voorlichting risicogroepen	
	Beschermen van inwoners tegen gezondheidsrisico's en bevorderen van een	- (Pro)actief adviseren over gezondheidsrisico's op gebied van milieu en RO	Een gezonde en veilige leefomgeving voor de inwoners van Gelderland-Midden

	leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag	- (Pro)actief adviseren over hoe de inrichting van de leefomgeving de gezondheid kan bevorderen - Adviseren over gezondheidsrisico's van gevaarlijke stoffen (koude en warme fase) - Ondersteunen van gemeenten bij invoering Omgevingswet en borging van gezondheid in omgevingsvisies en -plannen om gezondheid hierin te borgen - Voorlichting over o.a. asbest, eikenprocessierups, gewasbeschermingsmiddelen kwik, hitte, houtkachels en windmolens	
	Voorkomen van dakloosheid sociaal kwetsbare inwoners	- Meldpunt Ontruimingen - Meldpunt vroegsignalering voor risicovolle schulden - Meldpunt dreigende waterafsluiting (Vitens)	Voorkomen van verdere teloorgang, ontruiming of overlast en het toeleiden (van zorgmijders) naar zorg, dan wel organiseren van hulpverlening
	Cliënten maatschappelijke opvang in beeld hebben en waar nodig toeleiden naar passende hulpverlening	- Intake (dreigend) dak- en thuisloze individuen en gezinnen - Verpleegkundig spreekuur dak- en thuislozen - Passende begeleiding organiseren voor bezoekers Spoorhoek Arnhem	
	Bieden van kennis en ondersteuning aan inwoners, gemeenten en partners bij multi-problematiek	- Centraal meldpunt OGGZ - Meldpunt Onverzekerdenzorg - Project Woonhygiëne - (pro) actief adviseren over verbeterpunten ketensamenwerking	
	Bevorderen afstemming en samenwerking keten	- Beheren Verwijsindex	Bevorderen 1 gezin – 1 plan (voorkomen langs elkaar heen werken hulpverleners)
	Uitvoeren forensisch geneeskundige zorg	- Lijkschouw bij vermoeden van niet-natuurlijke dood en bij euthanasie.	Zorgen dat politie en OM op de hoogte zijn (van vermoedens) van niet-natuurlijke dood
		- Uitvoeren forensisch medisch onderzoek bij incidenten, huiselijk geweld, zedenzaken, kindermishandeling, etc. - Afname testen t.b.v. alcohol- en drugscontroles politie - Opstellen letselbeschrijvingen	Onderzoeken en beschrijven van letsels t.b.v. onderzoek politie en OM
		- Uitvoeren medische arrestantenzorg - Adviseren van politie (insluitadviezen e.d.)	Bieden van medische zorg aan arrestanten
	Monitoren van de gezondheid van de inwoners van Gelderland-Midden	- Elke 4 jaar een gezondheidsmonitor uitvoeren onder jongeren, volwassenen en ouderen om de gezondheidstoestand te beschrijven - Integrale rapportages opleveren op basis van cijfers vanuit de monitors, vanuit JGZ en vanuit andere afdelingen van VGGM - Adviseren over de trends in die worden gezien in de monitoring - Het doen van verdiepend onderzoek en analyses op eigen initiatief en op verzoek van gemeenten en ketenpartners	Bijdragen aan een beeld van de gezondheid van inwoners van Gelderland-Midden en bijdragen aan goed onderbouwde gezondheidsbeleidsbesluiten van gemeenten
Het houden van toezicht	Uitvoeren van toezicht op de kinderopvang	- Uitvoeren van jaarlijkse onderzoeken bij kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus	Toezien op een veilige en kwalitatief goede omgeving voor kwetsbare groepen (kinderen, cliënten, etc.) en

		- Uitvoeren van onderzoek bij aanvraag nieuwe opvanglocatie - Uitvoeren onderzoeken bij gastouders - Uitvoeren overige onderzoeken bij KDV, BSO, GOB en GO	gemeenten adviseren t.b.v. handhaving
	Uitvoeren van toezicht op jeugdverblijven /internaten	- Deelname aan landelijke pool en uitvoeren onderzoek bij jeugdverblijven/internaten in Oost-Nederland	
	Uitvoeren toezicht op WMO-instellingen	- Onderzoek (laten) doen bij aanbieders van Wmo ondersteuning en begeleiding waar sprake is van calamiteiten. - Inspecties uitvoeren bij aanbieders van Wmo ondersteuning en begeleiding (dagbesteding, begeleid en beschermd wonen, ambulante zorg, PGB e.d.)	
	Uitvoeren toezicht op vergunde bedrijven	- Inspecties uitvoeren en adviseren van • Ondernemers in de tatoeage, permanente make-up en piercingbranche • (Tijdelijke) huisvesting van vluchtelingen en statushouders • Seksbedrijven	Toezien op de hygiënevoorwaarden en gemeenten adviseren t.b.v. vergunningverlening

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
7.1 Volksgezondheid							
Algemene gezondheidszorg	6.527	28.095	47.735	7.989	7.989	7.989	7.989
Lasten	**6.527**	**28.095**	**47.735**	**7.989**	**7.989**	**7.989**	**7.989**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	2.488	2.625	2.694	2.764	2.764	2.764	2.764
Lokaal aanbod	2.298	2.953	3.314	3.317	3.317	3.317	3.317
BDUR	81	82	84	84	84	84	84
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	3.592	24.373	44.018	3.880	3.880	3.880	3.880
Baten	**8.459**	**30.033**	**50.111**	**10.045**	**10.045**	**10.045**	**10.045**
Resultaat voor bestemming	**1.932**	**1.938**	**2.375**	**2.056**	**2.056**	**2.056**	**2.056**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**1.932**	**1.938**	**2.375**	**2.056**	**2.056**	**2.056**	**2.056**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**1.932**	**1.938**	**2.375**	**2.056**	**2.056**	**2.056**	**2.056**

2c.2 Pijler jeugdgezondheidszorg

De jeugdgezondheidszorg volgt bijna alle kinderen in Nederland op meerdere momenten in hun leven. Zij adviseren, stellen ouders gerust of verwijzen door waar nodig. Zij voeren het goede gesprek over vaccineren, gezonde voeding of gezond gedrag. Zij investeren in het gewone opgroeien en opvoeden, in het normaliseren en demedicaliseren. De jeugdgezondheidszorg werkt samen met basisvoorzieningen en eerstelijns zorg, aan preventie en gelijke kansen voor alle kinderen.

Zorg op maat en digitale bereikbaarheid voor ouders en jeugdigen blijven de komende jaren een belangrijk thema. Redenen om deze ontwikkelingen verder in te zetten zijn onder meer de behoeften van ouders en jeugdigen om meer regie te krijgen over hun vraag naar informatie, advies en ondersteuning in de zorg en opvoeding door de JGZ. Als gevolg van de covid-maatregelen speelt daarbij in toenemende mate de vraag om ouders en jeugdigen via slimme digitale middelen te kunnen blijven bereiken, nu fysiek contact niet altijd mogelijk is en contactmomenten verschoven en/of niet uitgevoerd kunnen worden.
Om dit proces te versterken zijn wij vanaf 1 januari 2021 aangesloten bij de **Groeigids** app voor ouders waarin landelijk 17 JGZ organisaties participeren. De

Groeigids app biedt een digitaal groeiboek voor ouders en betrouwbare opvoedinformatie. Het geeft verder de mogelijkheid om te chatten met ouders.

In 2019 verscheen een publicatie van het Nederlands Jeugd Instituut over het gebruik van de jeugdzorg in Nederland. De daarin vertolkte zienswijze sluit aan bij de zienswijze die binnen VGGM in ontwikkeling is voor het meerjarenplan 2022-2024. Het zorggebruik is in de loop der jaren sterk gegroeid: kreeg twintig jaar geleden ongeveer 1 op de 27 kinderen en jongeren jeugdzorg, nu is dat 1 op de 8. De groei zwakt wel enigszins af, maar het zorggebruik is nog steeds hoog.
Extra geld om de groei van het zorggebruik op te vangen is niet voldoende. Er is zelfs een risico dat extra geld de groei in stand houdt. Om een beter functionerend stelsel te krijgen zijn een aantal zaken nodig namelijk versterking van de basis (gedeelde visie); versterking van preventie; verbetering eerstelijnszorg; intensieve hulp met duurzame effecten en focus op aanpak belangrijkste maatschappelijke vraagstukken.
De JGZ met als doelstelling preventie en normaliseren heeft zich ten doel gesteld om een bijdrage te leveren aan het terugdringen van de specialistische jeugdzorg door een verdere samenwerking en afstemming met deze zorgpartners.

Kansrijke Start

Kansrijke Start kent drie sporen voor, tijdens en na de zwangerschap. Stevig Ouderschap prenataal Voorzorg, prenatale huisbezoeken en Nu Niet Zwanger (NNZ) zijn interventies die passen binnen het eerste en tweede spoor (vóór en tijdens de zwangerschap). De doelstelling van NNZ is het vergroten van de regie op een kinderwens en het daarmee voorkomen van ongeplande en ongewenste zwangerschap bij kwetsbare (potentiële) ouders. Voor de overige 3 interventies geldt dat deze zijn gericht op advisering en begeleiding van kwetsbare zwangeren gedurende de zwangerschap en de voorbereiding op de ouder- kind relatie, op een meer of minder intensieve wijze.
In 2019 is de gemeente Arnhem gestart met deelname aan het landelijke programma. In juni 2020 zijn de gemeenten Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort en Zevenaar gestart.
De inhoudelijk coördinator is werkzaam bij de GGD, schoolt de professionals van organisaties tot aandachtsfunctionaris NNZ, voert complexe casuïstiek uit op aanvraag en houdt contact met aandachtsfunctionaris voor intervisie en registratie.
In 2021 wordt het pilottraject geëvalueerd. Het doel is om het programma Nu Niet Zwanger structureel in te zetten als voorziening vanuit VGGM.

In het derde spoor (na de zwangerschap) is de vraag hoe binnen de JGZ meer nadruk gelegd kan worden op de kerntaak ‘ondersteunen van ouders bij het opvoeden en opgroeien van kinderen door normaliseren’. Hierbij kan bijv. gedacht worden aan vormen waarbij ouders en jongeren contactmomenten niet meer individueel maar in groepsverband aangeboden krijgen.

Middels het programma Kansrijke Start is een subsidieaanvraag gedaan bij ZonMw in het programma “verbetering lokale praktijk kwetsbare zwangeren en kwetsbare jonge ouders”. De JGZ zal hierbij samen met ketenpartners binnen de VSV’s, Huisartsen, MEE Gelderse Poort, gemeenten en het sociaal domein zorgen voor een verbeterslag van de aansluiting van het medische- met het sociale domein. Begin 2021 wordt duidelijk of deze subsidieaanvraag gehonoreerd gaat worden.

Minister de Jonge heeft in het actieprogramma Kansrijke Start aangekondigd ‘het prenatale huisbezoek’ (PHB) op te willen nemen in de WPG. Dit wetsvoorstel ligt nu voor. Dat betekent waarschijnlijk dat gemeenten per 1 juli 2021 een wettelijke verantwoordelijkheid krijgen om prenatale huisbezoeken voor kwetsbare gezinnen in te kopen bij de jeugdgezondheidszorg. Landelijk komt er een bedrag van €5.3 miljoen beschikbaar op jaarbasis. Het budget wordt pas in de decembercirculaire opgenomen. De daadwerkelijke storting in het gemeentefonds vindt dan bij de meicirculaire in 2021 plaats. Dan is er ook meer bekend over de verdeelsleutel onder gemeenten. Nu wordt het PHB door alle 15 regiogemeenten ingekocht als lokaal aanbod. Voor de financiering van 2021 is afgesproken voor alsnog uit te gaan van het bedrag opgenomen in de offertes lokaal aanbod 2021. In de loop van het eerste half jaar zullen de inhoudelijke- en financiële consequenties van de veranderde wetgeving verder onderzocht worden.
In 2021 wordt het pilot traject geëvalueerd en vindt besluitvorming plaats over voortzetting in 2022 en verder. Het doel is om het programma Nu Niet Zwanger structureel in te zetten als voorziening vanuit VGGM.

Rijksvaccinatieprogramma 0-26 jaar

In 2022 zal de leeftijd waarop de HPV-vaccinatie wordt verstrekt verschuiven van het jaar waarin kinderen 13 worden, naar het jaar waarin ze 10 jaar worden. Behalve meisjes zullen vanaf 2022 ook jongens gevaccineerd worden tegen HPV. Dit betekent voor de periode 2022-2024 een inhaalcampagne van alle 13-18-jarige jongens en een cohortverschuiving. Omdat een HPV vaccinatieserie 2 of 3 prikken omvat met een vast interval, behelst dit een grote personele- en logistieke krachtsinspanning van de JGZ. De voorbereiding van deze grootschalige en 3-jarige campagne zal in 2021 plaatsvinden.
In 2021 zal naar alle waarschijnlijkheid de groep 16-17-jarigen een extra oproep krijgen om gemiste vaccinaties in te halen. Het streven is om ook jongeren tussen de 18 en 26 jaar de kans te bieden (een deel van de) gemiste vaccinaties in te halen. Dit wordt momenteel landelijk voorbereid.
In 2021 zal ook de informed consent procedure binnen het RVP ingeregeld moeten zijn.

Tevens speelt in 2020-2021 een landelijke verkenning en herijking van de inrichting en uitvoering van het RVP.

Doelenboom

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties**	**Maatschappelijk effect**
Veilig en gezond opgroeien van alle kinderen en jongeren in Gelderland-Midden	Uitvoeren basispakket JGZ	- Aanbieden van contactmomenten conform Landelijk Professioneel Kader en professionele richtlijnen	Creëren van een gezonde en veilige basis voor alle kinderen, met gelijkwaardige kansen in de maatschappij
	Aanbieden van extra zorg voor kinderen en jongeren met extra zorgbehoeften	- Aanbieden van extra contactmomenten	
Proactief inspelen op behoeften van gemeenten, ouders en jongeren op het gebied van jeugdgezondheidszorg	Uitvoeren lokaal aanbod JGZ	- Aanbieden zorg op maat - Differentiatie in aard, frequentie en discipline van contactmomenten	

Optimale start voor alle kinderen	Aanbieden van zorg op maat in eerste 1000 dagen van het kind	- Uitvoeren pre- en perinataal aanbod
		  o Prenataal huisbezoek
		  o Voorzorg
		  o Stevig Ouderschap (pre- en postnataal)
		  o Samen Starten
		- Participatie JGZ-preventieagenda
		- Participatie Kansrijke Start	

Bevorderen gezondheid van 'nieuwkomers' in onze gemeenten	Uitvoeren Publieke Gezondheidszorg voor asielzoekers (PGA)	- JGZ 0-18-jarigen - IZB-preventie en –bestrijding - THZ - Tbc-preventie en –bestrijding - Gezondheidsbevordering - Individuele seksuele gezondheidszorg en preventie van soa/hiv - Afstemming en participatie in de lokale zorgketen	
Optimale vaccinatiegraad van kinderen en jongeren	Minimaal 95% van kinderen en jongeren (WHO-norm) is gevaccineerd conform RVP	- Uitvoeren Rijksvaccinatieprogramma	Voorkomen van betreffende infectieziekten op individueel- en populatieniveau

Behouden en verstevigen van de unieke kennis-positie op het gebied van jeugdgezondheid	Informeren en adviseren van gemeenten over gezondheidsbeleid	- Opstellen Integrale Jeugdrapportage
		- Gezondheidsmonitor
		  o Kindmonitor
		  o Jeugdmonitor
			Input leveren voor gemeentelijke beleidsontwikkeling

Sluitend aanbod van preventieve en gespecialiseerde zorg	Samenwerking in sociaal domein versterken	Deelname in netwerkoverleggen en lokale coalities	- Optimaal aanbod van zorg voor alle kinderen en jongeren - Voorkomen van versnippering van aanbod

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
7.1 Volksgezondheid							
Jeugdgezondheidszorg	16.154	16.177	17.207	17.146	17.079	16.796	16.796
Lasten	**16.154**	**16.177**	**17.207**	**17.146**	**17.079**	**16.796**	**16.796**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	13.325	15.223	15.636	15.893	15.893	15.893	15.893
Lokaal aanbod	4.182	3.205	3.213	3.213	3.213	3.213	3.213
BDUR	0	0	0	0	0	0	0
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	1.699	834	1.532	1.338	1.338	1.338	1.338
Baten	**19.205**	**19.262**	**20.381**	**20.444**	**20.444**	**20.444**	**20.444**
Resultaat voor bestemming	**3.050**	**3.086**	**3.175**	**3.297**	**3.364**	**3.647**	**3.647**
Mutatie reserves	3	403	450	375	308	25	25
Resultaat na bestemming	**3.053**	**3.489**	**3.625**	**3.672**	**3.672**	**3.672**	**3.672**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**3.053**	**3.489**	**3.625**	**3.672**	**3.672**	**3.672**	**3.672**

2c.3 Pijler Monitoring & Onderzoek

De activiteiten binnen de pijler Monitoring & Onderzoek zijn gericht op het systematisch vergaren van gezondheidsinformatie binnen de regio in brede zin, het analyseren van deze informatie en gemeenten adviseren naar aanleiding van gesignaleerde ontwikkelingen.
Daarnaast krijgt informatie gestuurd werken een meer centrale plaats door de informatievoorziening zowel intern als extern verder vorm te geven.

Gezondheidsmonitor

In het najaar van 2020 is de vierjaarlijkse gezondheidsmonitor uitgevoerd. In elke gemeente zijn inwoners van 19 jaar en ouder door middel van een steekproef geselecteerd om een vragenlijst in te vullen over hun gezondheid en welzijn. De volgende monitor is gepland in 2024.

Doorontwikkeling gezondheidsmonitor

De respons op de steekproef loopt terug, dit is een landelijk fenomeen. Nieuwe manieren van monitoring zijn nodig. Verdere digitalisering kan helpen om de respons te vergoten. Maar ook zijn we, met universiteiten en gemeenten, in gesprek over nieuwe methoden om inwoners te bevragen. Zoals panelonderzoek en andere manieren van kwalitatief onderzoek, liefst zo lokaal mogelijk. Hiermee wordt de monitoringsrol versterkt en sluit beter aan bij de behoefte van gemeenten om zo lokaal mogelijk informatie te verzamelen en kennis beschikbaar te hebben. Ook sluit deze manier aan bij het vormgeven van de monitoring van de lokale preventieakkoorden waarin bijvoorbeeld ook programma's als JOGG en GIDS monitoren. Samen met de gemeenten formuleren we handelingsperspectieven om nog verder te ondersteunen bij de monitoring van het regionaal en gemeentelijk publieke gezondheidszorgbeleid.

Doelenboom

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties**	**Maatschappelijk effect**
Het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid	Monitoren van de gezondheid van de inwoners van Gelderland-Midden	- Elke 4 jaar een gezondheidsmonitor uitvoeren onder jongeren, volwassenen en ouderen om de gezondheidstoestand te beschrijven - Integrale rapportages opleveren op basis van cijfers vanuit de monitors, vanuit JGZ en vanuit andere afdelingen van VGGM - Adviseren over de trends in die worden gezien in de monitoring - Het doen van verdiepend onderzoek en analyses op eigen initiatief en op verzoek van gemeenten en ketenpartners	Bijdragen aan een beeld van de gezondheid van inwoners van Gelderland-Midden en bijdragen aan goed onderbouwde gezondheidsbeleidsbesluiten van gemeenten

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
7.1 Volksgezondheid							
Monitoring en Advies	1.655	1.878	2.163	2.022	2.022	2.022	2.022
Lasten	**1.655**	**1.878**	**2.163**	**2.022**	**2.022**	**2.022**	**2.022**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	851	898	922	946	946	946	946
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	0	0	0	0	0	0	0
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	146	150	481	304	304	304	304
Baten	**997**	**1.048**	**1.403**	**1.250**	**1.250**	**1.250**	**1.250**
Resultaat voor bestemming	**-658**	**-830**	**-761**	**-773**	**-773**	**-773**	**-773**
Mutatie reserves	3	70	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-655**	**-760**	**-761**	**-773**	**-773**	**-773**	**-773**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-655**	**-760**	**-761**	**-773**	**-773**	**-773**	**-773**

2d. Programma Ambulancezorg

Het programma ambulancezorg heeft tot taak om acute en niet-acute zorg te verlenen aan zieken en gewonden. Het programma is opgedeeld in 2 pijlers, namelijk zorgcoördinatiecentrum (waaronder de meldkamer) en mobiele zorg (waaronder de rijdende dienst).

Wetgeving ambulancezorg

De ordening van de ambulancezorg is sinds 2013 geregeld in de Tijdelijke wet ambulancezorg (Twaz). Deze wet is van tijdelijke aard en was oorspronkelijk bedoeld met een looptijd tot 1 januari 2018. Omdat het niet is gelukt om voor 1 januari 2018 een nieuwe regeling ambulancezorg op te stellen werd de Twaz met drie jaar verlengd. Per 1 januari 2021 is de (nieuwe) Wet ambulancezorg in werking getreden. Op basis van deze nieuwe wet hebben de huidige aanbieders van ambulancezorg voor onbepaalde tijd een aanwijzing ontvangen. De impact van de invoering van deze Wet op beleidsplannen en governance worden in 2021nader onderzocht.

Samenwerking met Gelderland-Zuid

Met buurregio Ambulancezorg Gelderland-Zuid is de samenwerking de afgelopen jaren toegenomen. Zo wordt er gewerkt met een gezamenlijke meldkamer in Arnhem, is er een gezamenlijke materialencommissie en verzorgen beide regio's gezamenlijk de scholing vanaf één locatie. Vanaf 2021 zal de samenwerking worden geïntensiveerd, denk onder andere samenwerking op het gebied aan medische advisering en minder complexe ambulance.

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Onvoldoende (gekwalificeerd) personeel	• Duurzame inzetbaarheid bevorderen; maximaal opleiden van nieuwe medewerkers • Ambulancebijstandsplan • Inhuur derden • Efficiënter scholing geven zodat opgeleid personeel beschikbaar wordt in de paraatheid
Sluiting (delen) locaties	• Andere locaties/opkomstplaatsen bepalen in overleg met de brandweer. • Meldkamer: 'fall-back' naar andere regio.
Uitval ICT-voorzieningen	• Meldkamer: Uitwijkplan lokaal en landelijk hanteren.
Wetsverandering, verlichte aanbesteding?	• Sectoraal afstemmen koers wetswijziging. • Vooraf nadenken over inrichting 'verlichte' aanbesteding.
Tekort materialen/middelen	• Tijdelijk overhevelen materiaal naar andere post.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
7.1 Volksgezondheid							
Zorgcoordinatie	1.700	1.566	2.594	2.623	2.623	2.623	2.623
Mobiele zorg	19.050	20.692	24.028	24.102	24.102	24.102	24.102
Lasten	**20.750**	**22.257**	**26.622**	**26.725**	**26.725**	**26.725**	**26.725**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0	0	0	0	0
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	175	177	181	181	181	181	181
Zorgverzekeraars	21.614	22.175	25.775	25.990	25.990	25.990	25.990
Overige baten	651	1.598	2.346	2.258	2.258	2.258	2.258
Baten	**22.440**	**23.950**	**28.302**	**28.429**	**28.429**	**28.429**	**28.429**
Resultaat voor bestemming	**1.690**	**1.692**	**1.680**	**1.703**	**1.703**	**1.703**	**1.703**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**1.690**	**1.692**	**1.680**	**1.703**	**1.703**	**1.703**	**1.703**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**1.690**	**1.692**	**1.680**	**1.703**	**1.703**	**1.703**	**1.703**

2d.1 Mobiele zorg

Beschikbaarheid

Spreiding- en beschikbaarheidskader RIVM
Ieder jaar berekent het RIVM voor de ambulancesector het aantal diensten dat de regionale ambulancevoorzieningen op de weg moet staan. De dekking voor een gebied is gebaseerd op standplaatsen en gaat uit van het principe van 'open grenzen' en de bereidheid van regio's om elkaar incidenteel te helpen bij zorgvragen in grensgebied van twee regio's. In het actieplan ambulancezorg staat aangegeven dat het huidige Landelijke Referentiekader Spreiding- en Beschikbaarheid verder kan worden verbeterd. Ook knelpunten rondom structurele en incidentele burenhulp in grensgebieden van regio's worden daarmee opnieuw bekeken. In 2020 zullen verdere stappen worden gezet met een herijking van het Spreiding- en Beschikbaarheidskader van het RIVM, dat vanaf 2021 van kracht zal zijn. Dit heeft niet geleid tot fundamentele aanpassingen voor het werkgebied Gelderland-Midden. Om de prestaties voor het gebied Nijkerk te verbeteren zijn specifieke afspraken met de RAVU gemaakt.

Standplaatsen

Wijzigingen in demografie, nieuwe infrastructuur en nieuwbouw van woningen maken dat Ambulancezorg G-M de plaatsing van haar ambulanceposten wil herzien, zodat de meest optimale dekking in de regio wordt bereikt. De eerste stappen zijn gezet met het in kaart brengen van de dekking van de regio vanaf de huidige standplaatsen en zijn alternatieven verkend voor nieuwe locaties. Verdiepende gesprekken zullen plaatsvinden met betreffende gemeenten en zorgverzekeraars om duidelijkheid te krijgen over andere locaties die een bijdrage leveren aan de dekking van de regio.

Doelenboom

Nota Goede ambulancezorg	Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?	Wat is het beoogd maatschappelijk effect?
	Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	
Bereikbare en beschikbare zorg	De patiënt kan 24/7 de ambulancedienst bereiken	De patiënt voorzien van tijdige ambulancezorg	• A1 binnen 15 min • A2 binnen 30 min • In absolute aantallen meer ritten op tijd in 2020 dan in 2019	De patiënt zo snel mogelijk naar de juiste zorg leiden.
Bereikbare en beschikbare zorg	De juiste zorg op de juiste plek door de juiste zorgverlener op het juiste moment	In 2025 wendt de patiënt met een acute zorgvraag zich tot het regionale loket voor de acute zorg.	• Opzetten zorgcoördinatiecentrum	Ongeacht de zorgvraag van een patiënt komt, hij/zij wordt geholpen door de juiste zorgverlener.
Patiënt centraal	De patiënt weet waar de ambulancedienst voor staat.	Potentiële patiënten richten zich met de juiste zorgvraag tot de ambulancezorg	• Patiëntervaringen worden ingezet in het optimaliseren van de zorgverlening	De zorgverlening is patiëntgericht.
Veiligheid	Veilige zorgverlening	Leveren van zorg in een veilige werkomgeving	• Certificering informatie-beveiliging behaald	Veiligheid patiënt optimaal gewaarborgd.
Professionaliteit en professionele standaard	Leveren van goede ambulancezorg	Ambulancezorg G-M houdt zich aan landelijke richtlijnen en wetgeving voor goede ambulancezorg	• Medewerkers zijn optimaal (bij)geschoold • Er is inzicht in de vaccinatiestatus van medewerkers • Doen van VIM meldingen • Alle medewerkers zijn bevoegd en bekwaam • Klachten worden binnen 31 dagen teruggekoppeld aan de klager.	De patiënt ontvangt hoge kwaliteit van zorg.
Professionaliteit en professionele standaard/ samenwerken	Verantwoorde ambulancezorg bij rampenbestrijding en crisis-beheersing	Werken volgens GGB	• Deelname aan Multirealistisch Oefenen en TECC door alle medewerkers van de rijdende dienst.	Medewerkers optimaal getraind in het verlenen van grootschalige geneeskundige hulpverlening
Samenwerken	Meerwaarde voor de keten van acute zorg door kennisdeling en samenwerking met partners binnen de sector	Knelpunten in acute zorg dienstverlening zoveel mogelijk voorkomen	• Doen van meldingen kindermishandeling en huiselijk geweld bij Veilig Thuis. • Participeren in ROAZ overleggen	Doelmatige, goed afgestemde keten van diensten op het gebied van acute en opgeschaalde gezondheidszorg

			• Meldingen over ketenpartners bespreken en verbeterafspraken maken	

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
7.1 Volksgezondheid							
Mobiele Zorg	19.050	20.692	24.028	24.102	24.102	24.102	24.102
Lasten	**19.050**	**20.692**	**24.028**	**24.102**	**24.102**	**24.102**	**24.102**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0	0	0	0	0
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	62	63	64	64	64	64	64
Zorgverzekeraars	19.893	20.604	23.515	23.698	23.698	23.698	23.698
Overige baten	637	1.598	1.996	1.908	1.908	1.908	1.908
Baten	**20.592**	**22.264**	**25.575**	**25.670**	**25.670**	**25.670**	**25.670**
Resultaat voor bestemming	**1.541**	**1.572**	**1.547**	**1.568**	**1.568**	**1.568**	**1.568**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**1.541**	**1.572**	**1.547**	**1.568**	**1.568**	**1.568**	**1.568**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**1.541**	**1.572**	**1.547**	**1.568**	**1.568**	**1.568**	**1.568**

2d.2 Zorgcoördinatie

Meldkamerdomein

De meldkamers ambulancezorg van Gelderland-Zuid en Gelderland-Midden vervullen vanaf één locatie in Arnhem hun meldkamerfunctie. Deze samenvoeging maakt het mogelijk om in beperkte mate voor te sorteren op ontwikkelingen in het kader van zorgcoördinatie en samenwerking met HAP's en ProPersona, welk project in 2021 start. Bovendien gaat de ontwikkeling van de LMS-locatie in Apeldoorn door, wat inhoudt dat alle 112 meldingen via de meldkamer in Apeldoorn worden afgehandeld en de niet-acute meldingen via het zorgcoördinatiecentrum op een zo effectief en efficiënt mogelijke manier worden uitgezet. Voor Ambulancezorg G-M is het van belang om bij de ontwikkeling van de LMS-locatie aangesloten te blijven.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
7.1 Volksgezondheid							
Zorgcoördinatie	1.700	1.566	2.594	2.623	2.623	2.623	2.623
Lasten	**1.700**	**1.566**	**2.594**	**2.623**	**2.623**	**2.623**	**2.623**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0	0	0	0	0
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	113	114	117	117	117	117	117
Zorgverzekeraars	1.721	1.572	2.260	2.292	2.292	2.292	2.292
Overige baten	14	0	350	350	350	350	350
Baten	**1.848**	**1.686**	**2.727**	**2.758**	**2.758**	**2.758**	**2.758**
Resultaat voor bestemming	**148**	**120**	**133**	**135**	**135**	**135**	**135**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**148**	**120**	**133**	**135**	**135**	**135**	**135**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**148**	**120**	**133**	**135**	**135**	**135**	**135**

2e. Programma Bedrijfsvoering

Het programma bedrijfsvoering is ondersteunend aan de andere programma's en bestaat uit de activiteiten met betrekking tot personeel & organisatie, financiën, control, Informatie Management, ICT, facilitaire ondersteuning, inkoop, juridische zaken en communicatie.

Uitgangspunten die worden gehanteerd:
- Ondersteunend aan het primair proces, binnen wet- en regelgeving en de inhoudelijke kaders die door het bestuur zijn gesteld
- Functioneren binnen financiële kaders die samenhangen met de bestuurlijk vastgestelde begroting
- Functionerend binnen de door de organisatie gebruikte kwaliteitssystemen
- Werken op basis van informatie delen en toegankelijkheid, waarbij digitalisering – met als randvoorwaarde een goede borging van aspecten van informatieveiligheid en privacy – actief wordt opgepakt
- Duurzame bedrijfsvoering gericht op het tegengaan van verspilling van grondstoffen en energie
- Duurzame inzetbaarheid van medewerkers

Versterking informatievoorziening

Net als voor veel andere organisaties wordt een sterke informatiepositie steeds belangrijker. Zowel ten behoeve van de interne organisatie als ten behoeve van de externe adviesrol aan gemeenten en andere partners is een verdere versterking van de informatievoorziening nodig. Hierbij gaat het onder meer om versterking op het gebied van de operationele regie op ICT-systemen, specialistisch advies op het gebied van geo-informatie en extra capaciteit voor informatiearchitectuur.

VGGM is een brede organisatie en heeft in de loop van de jaren veel informatie verzameld. Daarnaast verzamelt zij jaarlijks informatie door het uitvoeren van de GGD-taken. Gemeenten ontvangen meerdere rapportages over haar inwoners. VGGM streeft ernaar om deze informatie zo integraal mogelijk te analyseren en aan te bieden. In bijvoorbeeld de integrale jeugdrapportages zijn de cijfers van de verschillende afdelingen (o.a. JGZ, Maatschappelijke zorg en Ambulancezorg) van VGGM gebundeld. Hiermee zijn verbanden tussen cijfers beter zichtbaar, zodat lokale aangrijpingspunten geformuleerd kunnen worden en gemeenten beter geadviseerd worden.
Op het gebied van informatievoorziening heeft VGGM drie ambities voor 2022:
- Het nog breder (Publieke Gezondheid/Brandweer) ontsluiten en verbinden van onze gegevens. Analyseren vanuit BI, datascience en epidemiologie. De informatie in een dashboard interactief beschikbaar maken voor gemeenten (en ketenpartners). De kennis delen met dezelfde partners.
- VGGM-data verbinden met landelijk beschikbare data en, in samenwerking met gemeenten, lokale data om zo goed mogelijk te kunnen analyseren op het gebied van Publieke Gezondheid en Veiligheid

Digitalisering

VGGM beschikt over een veelheid aan informatie welke gebruikt worden in haar eigen werkprocessen, door de aangesloten gemeenten, ketenpartners of inwoners. De behoefte aan eenduidige informatie en bijbehorende ontsluiting en robotisering van de werkprocessen neemt hiermee sterk toe. Binnen de organisatie lopen diverse projecten om dat mogelijk te maken, denk hierbij aan het klantcontactcentrum, veiligheidsbeeld, de gezondheidsmonitor etc. De verwachting is dat dergelijke projecten komende periode een vlucht zullen nemen.

Eenduidige aanspraken na dienstongevallen en eigen risicodragerschap

De Veiligheidsregio's zijn de afgelopen jaren geconfronteerd met de verharding van de verzekeringsmarkt. Dit is de aanleiding geweest voor de gezamenlijke veiligheidsregio's nu te overwegen tot eigen risicodragerschap voor bepaalde risico's over te gaan en te onderzoeken welke juridische, financiële en contractuele vorm dit zou kunnen krijgen. Gedacht wordt aan een Stichting waarborgfonds veiligheidsregio's. Hiervoor zijn eenduidige aanspraken ontwikkeld.

De aanspraken en de bijbehorende financiering wordt naar verwachting in het voorjaar 2021 aan de besturen van de veiligheidsregio's ter besluitvorming voorgelegd. Indien wordt besloten tot de oprichting van een privaatrechtelijke rechtspersoon dan worden de gemeenteraden vervolgens in de gelegenheid gesteld om hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Wet open overheid

In december 2020 is de aangepaste Wet Open Overheid (WOO) aangenomen. De WOO beoogt de transparantie en verantwoording van de overheden te bevorderen door overheden te verplichten zo veel als mogelijk informatie in een vroegtijdig stadium actief openbaar te maken en te publiceren. De impact van deze wet op VGGM wordt nader onderzocht.

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Door omgevingsontwikkelingen wegvallende inkomsten: ontvlechting, teruglopende subsidies e.d.	Sturen op mogelijkheden van taakverbreding, bevorderen employability en flexibiliteit
Uitval ICT en elektriciteit	Uitvoering geven aan beheersmaatregelen uit continuïteitsplan
Onvoldoende (deskundig) personeel	Continue monitoren
Ontoereikend niveau van informatiebeveiliging	• Implementeren van privacybeleid overeenkomstig de Algemene Verordening gegevensbescherming (AVG), het beheren van een privacyregister en de medewerkers op een actieve manier bewust maken van de do's en dont's bij het werken met gevoelige persoonsinformatie • Focus houden op het melden van incidenten met lekken van persoonsgegevens volgens de Wet op de datalekken • Vaststellen van een beleidsplan informatiebeveiliging binnen de landelijke norm voor VR's (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten en NEN 7510) en uitvoering geven aan de noodzakelijk geachte beheersmaatregelen om de beveiliging van de binnen de organisatie aanwezige informatie te borgen. Dit kan kosten met zich meebrengen, waarvoor geen voorziening in de begroting aanwezig is

Doelenboom

Wat willen we bereiken		Wat gaan we ervoor doen	Wat is het beoogd maatschappelijk effect
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties 2020 - 2023**	
Doelmatige, doeltreffende en verantwoorde organisatie	Stroomlijnen en digitaliseren registratieve en administratieve processen voor betere en snellere informatievoorziening	• Het vereenvoudigen en digitaliseren van processtappen en procedures • Terugbrengen formatie administratie als gevolg van digitalisering	Betaalbare overheid met een verantwoorde bedrijfsvoering en gewenste dienstverlening op adequaat niveau
	Meer voor minder	• Realiseren inkoopvoordelen • Doelmatig beheren en gebruiken van alle gebouwen die de VGGM gebruikt	
	Duurzaam ondernemen	• Voorkomen van verspilling van grondstoffen en energie • Verduurzaming van het wagenpark • Inkoop/gebruik van duurzame en verantwoorde materialen • Invoeren e-facturering	
Gezonde financiële huishouding	Adequaat budgetteren en transparant verantwoorden	• Optimaal inzetten van beschikbare gelden voor het realiseren van de doelen van de organisatie • Transparant verantwoorden over bestedingen	Verantwoorde besteding van gemeenschapsgeld
	Realiseren van voldoende financiële weerstand	• Jaarlijks actualiseren van het risicoprofiel in relatie tot het vastgestelde reservebeleid	
Kwaliteit van de externe (bestuurlijke) informatie en communicatie verhogen	Voldoen aan de archiefwetgeving voor digitalisering	• Vernieuwing Document Management Systeem en herinrichting digitaal archief	Een goede en transparante besturing van de organisatie en het in verbinding zijn met de relaties van de organisatie (gemeenten, ketenpartners, burgers, bedrijven) door middel van informatie-uitwisseling
	Tevredenheid bestuursorganen/ raden over de opgeleverde informatie	• Door vormgeving en digitalisering toegankelijk maken van beleids- en verantwoordingsdocumenten • Directie en medewerkers van de VGGM onderhouden en bestendigen op ambtelijk en bestuurlijk niveau goede contacten met de gemeenten. De raadsinformatieavonden, netwerkdagen en gesprekken met stakeholders zijn terugkerende initiatieven	
	Tijdige, rechtmatige en juiste informatie delen met ketenpartners en burgers	• Informatie beschikbaar stellen conform de standaard voor veiligheidsregio's (Veiligheidsregio Referentie Architectuur)	

		• Planmatig realiseren van een samenhangend informatiestelsel (met elkaar verbinden van registraties) • Implementeren van het vastgestelde beleid voor informatiemanagement	
Goed werkgeverschap	Realiseren duurzaam inzetbaar personeel en gevarieerd medewerkersbestand	• Investeren in leiderschap (gericht op kwaliteit werkrelaties, ontwikkeling talent en duurzame inzetbaarheid personeel) • VGGM voor mensen met een beperking tot de arbeidsmarkt toegankelijker te maken	Een organisatie die een afspiegeling vormt van de maatschappij, met medewerkers die vakbekwaam zijn én blijven waarbij continu geanticipeerd wordt op ontwikkelingen
	Aantrekkelijk werkgever zijn nu en in de toekomst (borgen continuïteit van de organisatie)	• Verder invulling geven aan tijd- en plaats onafhankelijk werken • Bepalen profiel van de VGGM als (toekomstig) werkgever en het zichtbaar maken van de VGGM als werkgever (presentatie /marketing/werving)	

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
0.4 Overhead							
Bedrijfsvoering	16.493	17.678	19.080	19.100	19.078	18.806	18.736
Lasten	**16.493**	**17.678**	**19.080**	**19.100**	**19.078**	**18.806**	**18.736**
0.4 Overhead							
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0	0	0	0	0
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	46	46	47	47	47	47	47
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	625	491	688	788	788	788	788
Baten	**671**	**538**	**736**	**835**	**835**	**835**	**835**
Resultaat voor bestemming	**-15.822**	**-17.140**	**-18.344**	**-18.265**	**-18.242**	**-17.971**	**-17.900**
Mutatie reserves	243	366	425	464	442	170	100
Resultaat na bestemming	**-15.579**	**-16.774**	**-17.919**	**-17.800**	**-17.800**	**-17.800**	**-17.800**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-15.579**	**-16.774**	**-17.919**	**-17.800**	**-17.800**	**-17.800**	**-17.800**

3. Financiën

Voor het opstellen van de bestuursbegroting 2022 is de vertreksituatie de jaarschijf 2021 zoals opgenomen in de bestuursbegroting 2022.

De financiële beschouwingen bevat de volgende onderwerpen:

- Nominale ontwikkelingen: ontwikkelingen vanaf de vaststelling van de programmabegroting 2020 en de prijs- en loonindexering.
- Investeringen
- Effect op het lopende begrotingsjaar 2021
- Financiële begroting

3.1 Nominale ontwikkelingen

De door het Algemeen Bestuur vastgestelde systematiek voor loon- en prijscompensatie bestaat uit een voorcalculatie voor 2022 en een nacalculatie over 2020.

- In de voorcalculatie van de begroting 2022 wordt uitgegaan van de raming van het CPB in de Macro Economische Verkenning 2021 (hierna: MEV). In de MEV (september 2020) wordt voor de collectieve sector rekening gehouden met een loonkostenstijging in 2022 van 1,5% en hogere materiele kosten van 1,5%. Deze percentages zijn in vergelijking met eerdere jaren fors lager. In de huidige onzekere tijd verwachten wij met name bij de loonkosten nog forse bijstellingen door toenemende pensioenpremies en sociale lasten. Hierdoor is het risico reëel dat de opgenomen raming gaat leiden tot structurele tekort in 2022-2024 (daarna wordt een eventueel tekort weer aangevuld door de nacalculatie)

- In de nacalculatie van de begroting 2022 wordt de werkelijke loonkostenontwikkeling in 2020 (het zogenaamde inhaaleffect) vastgesteld. Hiervoor gebruiken we eveneens de MEV 2021. In de begroting 2020 was rekening gehouden met een loonkostenontwikkeling van 3,4% en 1,6% voor prijsontwikkeling. (MEV 2019). Deze percentages zijn volgens de MEV 2021 voor 2020 respectievelijk 3,6% en 1,5%. Dit betekent een nacalculatie van 0,2% op de lonen en -/-0,1% op de prijzen.

- Als de voor- en nacalculatie worden gecombineerd dan bedraagt de indexatie voor loon 1,7% en voor prijzen 1,4%.

- Uitgangspunt bij het toepassen van bovenstaande systematiek is dat 70% van de begrote kosten betrekking hebben op loon en 30% op prijs.

3.2 Verdeelsleutels

Gemeentelijke bijdragen aan brandweertaken

In het verleden heeft het Algemeen Bestuur de financieringsstructuur van de brandweer vastgesteld. De basis hiervan vormt het oorspronkelijk ingebrachte budget.

Evaluatie verdeelsleutel

In 2019 heeft het Algemeen Bestuur gevraagd om de verdeelsleutel brandweer te evalueren. Deze evaluatie heeft in 2020 en 2021 plaatsgevonden. In deze begroting is de uitkomst van deze evaluatie opgenomen. Deze uitkomst heeft gevolgen op de verdeling van de brandweerbijdragen over de gemeenten per 2022.

Waarom een andere verdeelsleutel

Elke gemeente profiteert van de goed geoutilleerde regionale brandweerzorg zoals die nu bestaat.

Het Algemeen Bestuur is van mening dat de overgang naar een andere, geobjectiveerde en toekomstbestendige verdeelsleutel wenselijk is, mede omdat:

- De brandweerorganisatie zich tussen 2014 en 2020 doorontwikkeld heeft tot een echte regionale organisatie, met goed opgeleide lokale ploegen en specialistische teams
- Er een bundeling en herschikking heeft plaatsgevonden van specialismen en specialistisch materieel waardoor ook in lokale ploegen wijzigingen hebben plaatsgevonden
- De voor iedereen beschikbare specialismen en specialistisch materieel een - in deze tijd noodzakelijke en solidaire - aanvulling is op de vanzelfsprekende ‘klassieke burenhulp’
- De brandweerzorg in de hele regio kwalitatief op een gelijkwaardig en hoger niveau staat en voor iedereen beschikbaar is als dat nodig is
- Sommige gemeenten huisvestingskosten betalen voor regionale taken
- Het in stand houden van voor iedereen goede en tijdig beschikbare brandweerzorg alleen kan met een regionaal dekkingsplan, geen enkele gemeente kan het nog alleen.

Bovendien doet de huidige verdeelsleutel geen recht aan het gegeven dat in principe de brandweerzorg voor alle inwoners, bedrijven etc. in de regio gelijkwaardig is. Bij die gelijkwaardigheid past niet dat er grote verschillen bestaan in de financiële bijdragen per inwoner door de verschillende gemeenten. Bij de regionalisering van de brandweer in 2014 is ervoor gekozen de verschillen (nagenoeg) in stand te houden. Door diverse organisatorische en

maatschappelijke veranderingen zijn deze verschillen alleen maar groter geworden en dat zal zonder aanpassing van de verdeelsleutel ook in de toekomst zo zijn. Nu we vele jaren verder zijn en de regionale brandweerorganisatie ook als echte regionale organisatie functioneert met gelijkwaardige brandweerzorg voor eenieder is het niet langer houdbaar dat er zo grote verschillen in de financiële bijdragen blijven bestaan en zal er een toekomstbestendige verdeelsleutel moeten komen.

Wat is een passende verdeelsleutel?

Een meer gelijkwaardige financiële bijdrage van gemeenten vraagt om een andere verdeelsleutel, met de volgende eigenschappen:

- Gebaseerd op regionale solidariteit
- Toekomstbestendig
- Herkenbaar, uitlegbaar
- Robuust, eenvoudig
- Rekening houden met specifieke lokale omstandigheden (bijvoorbeeld weg, water, bos, historische binnenstad, uitgestrektheid platteland, verspreide bebouwing)
- Aansluiten bij bekende systemen (bijvoorbeeld Gemeentefonds, andere regio's)

Op 20 januari 2021 heeft het Algemeen Bestuur de verdeelsleutel GF-OOV-sub cluster brandweer als gezamenlijke oplossingsrichting gekozen (GF=Gemeentefonds, OOV=Openbare Orde en Veiligheid). Ruim twee derde van de Veiligheidsregio's in Nederland heeft eerder voor deze verdeelsleutel gekozen.

Het model wordt uitsluitend gebruikt om te bepalen hoe de kosten voor de brandweerzorg in onze regio worden verdeeld over de deelnemende gemeenten en niet om te bepalen wat de totale omvang van de brandweerkosten zijn. De ophanden zijnde herverdeling van het gemeentefonds heeft dus geen effect op de omvang van de totale brandweerkosten.

Overgangsregeling

Er zijn 3 groepen gemeenten te onderscheiden:

1) Gemeenten waarvoor de kosten nagenoeg gelijk blijven
2) Gemeenten die meer gaan betalen
3) Gemeenten die minder gaan betalen

Bij invoering van een andere verdeelsleutel zal de huidige en toekomstige bijdrage van een gemeente aan de brandweerzorg soms fors verschillen. Dat is in een tijdperk waarin de meeste gemeenten toch al financiële zorgen hebben een complicerende factor. Gerealiseerd wordt dat gemeenten die meer moeten gaan betalen die stap moeilijk in een keer kunnen maken. Tegelijkertijd is het niet uitlegbaar dat gemeenten die jarenlang meer hebben betaald daar nog lang mee zouden moeten doorgaan. Daarom is een overgangsregeling uitgewerkt die aan beide tegemoetkomt. Het Algemeen Bestuur heeft gekozen voor een overgangsmodel waarin 12 van de 15 gemeenten in drie jaar toegroeien naar de nieuwe bijdrage met percentuele stappen van 5% – 25% - 30 % ten opzichte van de oorspronkelijke bijdrage. Het Algemeen Bestuur vindt het uitlegbaar dat 3 gemeenten in vier in plaats van drie jaar naar het nieuwe bedrag toegroeien.

Uitgesloten van de verdeelsleutel

Een aantal componenten van de brandweerbijdrage zijn uitgesloten van de verdeelsleutel omdat deze betrekking hebben op lasten die niet zijn geregionaliseerd. Het betreffen de bijdragen voor functioneel leeftijd ontslag (FLO) voor de gemeenten Arnhem en Ede, de bijdrage voor het in stand van het AED-netwerk in Barneveld en de huisvestingsbijdrage.

Voor de huisvestingskosten heeft het Algemeen Bestuur geconcludeerd dat het wenselijk is om deze kosten ook te regionaliseren. Op deze wijze kan de regio beter sturen op het regionale dekkingsplan en worden kosten voor bijvoorbeeld de stalling van regionaal materieel, de werkplaatsen en kantoren regionaal gedragen in plaats van dat deze kosten ten laste komen van de gemeente waar de betreffende functie is gehuisvest.
De diversiteit in het vastgoedgebruik, de verschillende gemeentelijke afspraken over gebruik, beheer en onderhoud en de ontwikkelingen in de bouwkundige en energetische eisen aan vastgoed maken het regionaliseren van de huisvestingslasten complex. Komende periode wordt nader onderzocht wanneer en op welke wijze gekomen kan worden tot een adequaat en toekomstgericht financieel huisvestingskader, inclusief mogelijke overgangsmodellen. Het uitgangspunt is dat de eerste consequenties vanaf begrotingsjaar 2024 worden verwerkt.

Gemeentelijke bijdragen aan GGD, GHOR en bevolkingszorgtaken

De financiering van het basispakket voor GGD-taken, de GHOR-taken en bevolkingszorgtaken wordt middels een inwonerbijdrage verdeeld over de deelnemende gemeenten. Specifiek voor het basisaanbod van de jeugdgezondheidszorg 0-4-jarigen wordt uitgegaan van het aantal inwoners 0-18-jarigen.

Volgens de gemeenschappelijke regeling wordt het aantal inwoners is gebaseerd op de situatie per 1 januari voorafgaand aan het begrotingsjaar (voor 2022 dus per 1 januari 2021).

De uitvoering van het Rijksvaccinactieprogramma wordt op basis van gemaakte afspraken verrekend op basis van de bedragen die voor deze verantwoordelijkheid zijn opgenomen in het gemeentefonds.

Aanvullende pakketten worden op basis van maatwerkafspraken bij de betreffende gemeente in rekening gebracht.

Bij de overgang van de jeugdgezondheidzorgtaken 0-4 was afgesproken om de verdeelsleutel jeugdgezondheidszorg 0-4 in 2020 te evalueren. In 2020 hebben de bestuurlijke portefeuillehouders gezondheidszorg de huidige verdeelsleutel besproken, inclusief eventuele andere modellen. De conclusie is dat de huidige verdeelsleutel recht doet aan de feitelijke taken van de jeugdgezondheidszorg 0-4. Een eventuele herziening van de verdeelsleutel wordt niet nodig geacht.

3.3 Evaluatie taken

De bestuurders van VGGM constateren dat gemeenten momenteel financiële tekorten hebben en vragen partners/ verbonden partijen mee te bewegen in deze financiële uitdaging. Hierbij wordt nadrukkelijk aangegeven dat de bestuurders een discussie willen voeren over de scope van activiteiten ten laste van de gemeentelijke budgetten. Bijvoorbeeld door gezamenlijk het huishoudboekje van VGGM door te lichten aan de hand van een toetsing aan het wettelijk kader en een vergelijk te maken met andere organisaties. Met de uitkomst van deze benchmark kan aansluitend het gesprek worden gevoerd over de gewenste omvang en kwaliteit van de aan VGGM opgedragen taken.

Bekostigingsonderzoek in relatie tot taken

VGGM heeft een brede scope aan taken en bijbehorende activiteiten. Gemeenten vragen aan VGGM mee te bewegen met de financiële spanning waarin zij zich momenteel bevinden. Het is echter complex om eenduidig aan te geven welke activiteiten minder kunnen, nu mogelijk te ruim zijn ingericht en/of inefficiënt worden uitgevoerd. Om die reden is het voorstel om een benchmark onderzoek uit te laten voeren door een externe partij. Het resultaat van dit benchmark onderzoek is een beschrijving van de huidige activiteiten, de kwaliteit van deze activiteiten, de verwijzing met het (wettelijk) kader, de wijze waarop deze zijn georganiseerd, een benchmark van deze activiteit met een aantal andere regio's en een risico-evaluatie met analyse van het weerstandvermogen. Op basis van dit onderzoek ontstaat voor de gemeenten een beter inzicht in de taken van VGGM, de wijze waarop deze taken worden uitgevoerd en de samenhangende kwaliteit en ook de wijze waarop andere GR-en dit hebben vormgegeven.
Voor dit benchmark onderzoek is de financiële commissie als begeleidingsgroep benoemd. De rol van deze begeleidingsgroep is vervolgens om de scope van de opdracht te bepalen, de voortgang van het onderzoek te bewaken en een eerste duiding van de resultaten te maken.

Realistische bekostiging

Op basis van de resultaten uit het benchmark-onderzoek kunnen de bestuurders aansluitend het gesprek voeren over de basistaken van VGGM, de bijbehorende structurele kosten, risico's en weerstandsvermogen.

Tijdspad

De bestrijding van het Covid-19 virus leidt tot een enorme inspanning van de gehele VGGM-organisatie, maar specifiek voor de GGD. Om die reden is het voorstel om de evaluatie kerntaken en benchmark af te bakenen tot de programma's crisisbeheersing, brandweerzorg en overhead (bedrijfsvoering). In 2022 kan dan worden bekeken hoe de evaluatie voor GGD-vorm kan worden gegeven.

3.4 Investeringen

Investeringen zijn uitgaven waarvan het economisch nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Investeringen worden geactiveerd op de balans en worden afgeschreven op basis van de economische levensduur van de investering. De kapitaallasten (rente en afschrijving) komen ten laste van de programma's en moeten worden gedekt binnen de baten en lasten van de programmabegroting. Als onderdeel van deze

Programmabegroting 2022 is het MJIP 2021 - 2025 geactualiseerd.

Geplande vervangingsinvesteringen zijn beoordeeld op nut en noodzaak en er is, voor zover mogelijk, beoordeeld of de opgenomen vervangingsbedragen toereikend zijn. Dit leidt tot fluctuatie van investeringsvolumen in de verschillende jaren. De geplande investeringen worden opgenomen in de meerjarige inkoopkalender, zodat de ondersteuning op het gebied van inkoop hierop afgestemd kan worden.
In de periode 2021-2025 is de prognose dat voor € 46,8 miljoen wordt geïnvesteerd. De totale waarde van de materiële vaste activa wordt per eind 2024 geraamd op € 39,5 miljoen. In bijlage 4 is een detailoverzicht van het investeringsplan opgenomen.

3.5 Effect op lopende begrotingsjaar 2021

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid wordt bij het vaststellen van de begroting 2022 ook de eerste actualisatie van de begroting 2021 aan het bestuur voorgelegd. Eventueel vindt naar aanleiding van de halfjaarrapportage over 2021 een tweede actualisatie plaats.

Het verloop van de bestuursbegroting 2021 naar de geactualiseerde begroting 2021 kan als volgt worden weergegeven:

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2021	*Reserves*	*Gem. bijdrage*	*Lokaal aanbod*	*NZA*	*BDUR*	*Covid-19*	*Overig*	Gew.begr. 2021
Programma Crisisbeheersing	4.108	0	-3	0	0	-31	126	494	4.693
Programma Brandweerzorg	36.640	1.775	516	0	0	296	0	-1.027	38.200
Programma GGD	25.633	115	-15	785	0	3	40.347	237	67.105
Programma Ambulancezorg	20.918	0	0	0	4.723	7	0	975	26.622
Programma Bedrijfsvoering	16.129	225	0	0	-9	2	344	2.389	19.080
Lasten	**103.428**	**2.115**	**498**	**785**	**4.713**	**276**	**40.817**	**3.068**	**155.700**
Gemeentelijke bijdrage	62.379	0	498	0	0	0	0	-19	62.858
Lokaal aanbod	5.742	0	0	785	0	0	0	0	6.527
BDUR	6.495	0	0	0	0	276	0	0	6.771
Zorgverzekeraars	21.062	0	0	0	4.713	0	0	0	25.775
Overige baten	7.015	0	0	0	0	0	40.817	3.087	50.918
Baten	**102.693**	**0**	**498**	**785**	**4.713**	**276**	**40.817**	**3.068**	**152.850**
Resultaat voor bestemming	**-735**	**-2.115**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-2.850**
Mutatie reserves	735	2.115	0	0	0	0	0	0	2.850
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

In de geactualiseerde begroting 2021 zijn de navolgende aanpassingen opgenomen:

Reserves

De mutatie op de reserves heeft voor € 1,2 mln betrekking op de 24 uursdienst Ede. In overeenstemming met paragraaf 2b.1 heeft de post Ede Stad per 2021 een 24 uursdienst om in overeenstemming met de arbeidstijdenwet de operatie te kunnen uitvoeren. De invoering van de 24/7 leidt tot ca 1,5 mln extra personele kosten. Bij deze kostenuitzetting is rekening gehouden met het sluiten van de post Ede Stadspoort en het beleggen van beheersmatige taken bij de 24 uursdienst.
De dekking van deze extra lasten voor 2021 wordt gevonden in het overschot op de brandweerzorg in 2020 voor € 1,2 mln. De resterende € 0,3 mln wordt door de gemeente Ede gedragen. Daarnaast draagt de gemeente Ede € 0,2 mln voor het continueren van de post Ede Stadspoort.
De resterende mutatie van € 0,9 mln heeft met name betrekking op consequenties van het resultaatvoorstel over het boekjaar 2019 en het voorgestelde resultaatvoorstel van 2020 inzake niet uitgevoerde werkzaamheden door Covid19 welke later worden ingehaald. Daarnaast zijn in 2020 niet alle reserves volgen bestemming besteed door uitstellen van ontwikkelactiviteiten als gevolg Covid19. De besteding is vervolgens in 2021 of 2022 gepland.

Gemeentelijke bijdrage
De gemeentelijke bijdrage muteert met € 500.000 voor de hierboven genoemde bijdrage van Ede, alsmede met € 54.000 voor de impulsgelden externe veiligheid, met -/- € 38.000 voor de terug levering van de kazerne in Dieren aan de gemeente Rheden gedurende 2021 en -/- 18.000 voor de bijdrage GGD als correctie op het aantal inwoners per 1/1/2019 leidend tot een aanpassing van de inwonerbijdrage voor 2021.

Opbrengsten gemeenten regionaal (lokaal aanbod)
Het verschil wordt veroorzaakt door wijziging van het werkelijke lokaalaanbod ten opzichte van de begroting. Het lokaal aanbod wordt altijd 1 jaar van tevoren afgesproken, leidend tot deze bijstelling. Een groot deel van de toename is te verklaren door de aanvullende bijdrage als gevolg van de Wet op de Verplichte GGZ.

Opbrengsten rijk (BDUR)
De bijdrage van het rijk muteert naar aanleiding van de hoger dan geraamde indexering.

Bijdrage VWS inzake COVID-19 (Overige baten)
Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben de GGD-en opdracht gegeven om het COVID19 virus middelen testen, traceren en vaccineren te bestrijden. De kosten die hiervoor worden gemaakt worden op basis van werkelijke kosten bij VWS worden gedeclareerd. Daarnaast kunnen de GGD-en en de Veiligheidsregio's hun gederfde inkomsten, eventuele andere extra kosten als gevolg van COVID19, onder aftrek van de minderkosten, bij VWS declareren. In de gewijzigde begroting 2021 is een voorlopige inschatting van de totale bijdrage vanuit VWS opgenomen.

Overige
De kolom overige betreft met name de mutatie in de overige baten als gevolg van detacheringen, subsidieverstrekkingen en overige diensten. Daarnaast vindt in de lasten een verschuiving tussen de programma's plaats als gevolg van een administratieve opschoning en hogere ICT-lasten door vernieuwing van het applicatielandschap om plaats en tijd onafhankelijk te kunnen samenwerken.

3.6 Voorstel bestemming resultaat over 2020

Het jaarverslag over 2020 is per half februari opgesteld en de accountantscontrole wordt naar verwachting begin maart 2021 afgerond. Over 2020 zijn fors meer kosten gemaakt ten behoeve van de COVID19 bestrijding. Deze kosten zijn voornamelijk gemaakt binnen het programma GGD. Het Ministerie van VWS vergoed de kosten voor zover deze niet vanuit de inwonerbijdrage kunnen worden gedekt.

Het programma brandweerzorg heeft een (fors) positief resultaat. Als gevolg van de COVID19 maatregelen zijn minder kosten gemaakt voor opleidingen en oefeningen en is vertraging ontstaan in de vervanging van spullen en automatisering. In het jaarverslag over 2020 wordt het resultaat nader geanalyseerd.
Onderstaand voorstel voor de bestemming van het resultaat over 2020 is in deze ontwerpbegroting verwerkt. Op basis van het concept jaarverslag over 2020 zal naast deze resultaatbestemming een bedrag over blijven voor een resultaatuitkering aan de deelnemende gemeenten.

24uurs bezetting Ede Stad
In overeenstemming met paragraaf 2b.1en paragraaf 3.5 is het voorstel om uit het resultaat over 2020 € 1,2mln te bestemmen ten behoeve van de invoering van de 24uurs bezetting van de Post Ede Stad.

Reservering verdeelsleutel
In overeenstemming met paragraaf 3.2 wordt met ingang van 2022 een nieuwe verdeelsleutel voor de bijdrage Veiligheid/ brandweer toegepast. Tussen de gemeenten zijn overgangsafspraken gemaakt. De afspraak is dat de bijdrage als gevolg van de nieuwe verdeelsleutel in 2022 niet met meer of minder muteert dan 5% van de bijdrage in 2020. Dit percentage bedraagt voor 2023 25% en voor 2024 30%. Het gevolg van deze afspraak is dat de bijdrage aan gemeenten die minder gaan betalen sneller daalt dan dat de bijdrage van gemeente die meer gaan betalen stijgt. Voor 2022 ontstaat een overschot van € 11.000 en voor 2023 en 2023 een tekort van € 269.000 respectievelijk € 215.000. Het voorstel is om voor het saldo van € 474.000 een bestemmingsreserve te vormen, zodat de afgesproken overgangsafspraak kan worden uitgevoerd.

In te halen activiteiten
In 2020 heeft VGGM diverse activiteiten niet kunnen uitvoeren als gevolg van COVID-19. Het betreft onder andere specifieke opleidingen en trainingen voor brandweerpersoneel en de implementatie van ICT-systemen. De bijbehorende budgetten zijn hierdoor niet uitgegeven, terwijl uitvoering op (korte) termijn wel noodzakelijk is. Denk bijvoorbeeld aan het verlopen van accreditatie door onvoldoende training of het niet meer ondersteunen van verouderde licenties door de leveranciers.
Voor de opleidingen en trainingen is in beeld gebracht welke opleidingen in 2021 of 2022 ingehaald worden om medewerkers voldoende opgeleid en geoefend te houden. Het totaalbedrag voor deze opleidingen bedraagt circa € 250.000.
Voor de implementatie van ICT-systemen bedraagt de achterstand in de planning circa € 100.000.
Het voorstel is om voor in het inhalen van deze activiteiten een bestemmingsreserve te vormen.

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Reservebeleid

De Veiligheidsregio houdt gewenst reserveniveau aan, dat uitgaat van de situatie dat de gemeenten een deel van het risicodragerschap voor hun rekening nemen. Met deze reserve wordt ervan uitgegaan dat te verwachten risico's goed zijn op te vangen.

Risico's

Hieronder is een inventarisatie van de belangrijkste risico's opgenomen.

Risico's voor heel VGGM

Arbeidsmarkt

De krappere arbeidsmarkt maakt het moeilijk om medewerkers en vrijwilligers te vinden en te binden. Voor dit moment specifiek geldt dat de COVID19 maatregelen leiden tot het risico van een hoger verloop van vrijwilligers doordat de sociale binding met de organisatie afstandelijker is geworden.
Het risico bestaat dat de formatie niet op orde is en afgesproken prestaties om die reden niet kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast nemen kosten om leemtes in de planning te ondervangen met tijdelijke inhuur van medewerkers toe en is de inspanning die geleverd wordt om verloop van medewerkers op te vangen groot. Dit noopt de organisatie om haar arbeidsmarktstrategie te evalueren en te zoeken naar alternatieve mogelijkheden om (tijdelijk) personeel aan te trekken.

Bestuurlijke verantwoordelijkheid

De Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM. Er is geen sprake van financiële verwevenheid tussen de stichting en de gemeenschappelijke regeling. De financieringsstromen en vermogensbestanddelen blijven in de toekomst strikt gescheiden. Dit beperkt de risico's voor de gemeenschappelijke regeling.

Consequenties Covid-19 - ziekteverzuim

Het is van maatschappelijk belang dat de taken die vallen onder de Wet publieke gezondheid en Wet Veiligheidsregio zoveel mogelijk worden uitgevoerd. De Coronabestrijding vraagt ruime tijd veel extra inzet van VGGM-medewerkers. Alles tezamen is er een verhoogd risico op ziekteverzuim:

- Het COVID-19 virus zelf;
- De werkdruk als gevolg van de Coronabestrijding
- Algemene maatschappelijke effecten als gevolg van de COVID19 bestrijding (minder reguliere zorg, mentale gevolgen etc)

In voorkomende gevallen betekent dit dat soms keuzes gemaakt moeten worden: welke werkzaamheden kunnen uitgesteld worden (en hoe lang) en welke activiteiten worden als eerste niet uitgevoerd bij krapte aan personeel.

Consequenties Covid-19 – *effect* op taken

Het is nog onduidelijk welke effecten COVID19 en de bestrijding van het virus heeft op de samenleving. Denk hierbij aan de impact op kwetsbare jongeren of vraag naar reizigersvaccinaties. Deze onzekerheid heeft mogelijk gevolgen op de uitvoering van de omvang en aard van de taken in 2022 en verder.

Programma brandweerzorg

Groot onderhoud brandweerkazernes

Ten tijde van de regionalisering van de brandweer is de bestuurlijke keuze gemaakt de kazernes niet over te dragen aan de veiligheidsregio en in eigendom te laten van de gemeenten. Drie argumenten speelden daarbij een rol:

- Voor gemeenten vertegenwoordigen de kazernes een maatschappelijk en/of economische belang;
- VGGM wil zich te beperken tot het uitvoeren van de kerntaken en daar valt het beheer van onroerend goed niet onder. Liever maakt VGGM gebruik van de vastgoedkennis die bij gemeenten aanwezig is;
- De ontvlechting van de kazernes is niet eenvoudig omdat er op veel plaatsen sprake is van complicerende factoren zoals gedeeld gebruik met andere gemeentelijke diensten en/of nog af te wikkelen investeringen in nieuw- en verbouw.

In de lijn van bovenstaande keuze is het budget voor de kapitaallasten en het groot onderhoud bij de gemeente achtergebleven. In het budget voor de brandweer zijn de gebruikerslasten opgenomen (denk aan schoonmaakkosten, energie, klein onderhoud, etc.). VGGM heeft in de jaarrekening een onderhoudsreserve gevormd voor het groot onderhoud dat door de gebruiker moet worden uitgevoerd.

Rechtspositie vrijwilligers brandweer

De invoering van de Wet normalisering rechtsposities ambtenaren is ingegaan per 1 januari 2020. Een onverkorte invoering heeft waarschijnlijke grote ongewenste effecten voor, met name, de vrijwilligers bij de brandweer. Om deze reden is voor veiligheidsregio's uitstel verleend om de gevolgen in kaart te brengen en met alternatieve voorstellen te komen.
In de brandweerkamer wordt samen met de Ministers de mogelijkheid verkend de vrijwilligers uit de Wnra te houden.

Financiering inzet 25kv

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu versterkt een jaarlijkse bijdrage van € 324.000 om VGGM in staat te stellen expertise toe te passen bij het optreden bij spoorwegincidenten op de Betuweroute, met name gerelateerd aan de 25kV bovenleiding. Binnenkort wordt een besluit verwacht ten aanzien van de continuering van deze vergoeding.

Programma GGD

Projecten Medische Milieukunde

VGGM participeert regelmatig in Europese projecten en in diverse projecten van de Academische Werkplaats. Voor deze projecten vindt afrekening aan het einde van de looptijd plaats. Dat betekent dat tussentijds geen financieel resultaat in de exploitatie zichtbaar wordt. Tussentijds wordt binnen VGGM vastgesteld of kosten die zijn gemaakt ook subsidiabel zijn. Dat is een toets op de rechtmatigheid. Bij afronding van een project kan het wel zo zijn dat VGGM hogere kosten heeft moeten maken door in het bijzonder meer capaciteit voor een project in te zetten. Dat is een vraagstuk van doelmatigheid.

Bedrijfsvoeringsrisico's MZ

De afdeling Maatschappelijke Zorg (MZ) kent een aantal bedrijfsvoering risico's waaronder de kwetsbaarheid in de opbouw van het personeelsbestand. Binnen de specialistische functies is sprake van een vergrijzing van het personeelsbestand. Ook is het vanwege de krapte op de arbeidsmarkt voor met name deze specialistische functies een uitdaging om de juiste mensen aan te trekken. Hierdoor kan de continuïteit van de werkzaamheden in gevaar kan komen.

Naast deze uitdaging bestaan onzekerheden ten aanzien van de inkomsten door (mogelijke) veranderingen in wet- en regelgeving en overige (externe) ontwikkelingen.

Functiewaardering

Landelijk blijken er verschillen te bestaan tussen de inschaling van verpleegkundigen. Bij de meeste vergelijkbare organisaties zijn verpleegkundigen 1 schaal hoger ingedeeld dan bij de VGGM. Dit leidt tot het risico van uitstroom van verpleegkundigen naar andere/ons omringende GGD-organisaties en beperktere instroom van nieuwe verpleegkundigen. Het aanpassen van de functiewaardering leidt tot grote financiële effecten voor de organisatie.
Ook voor de artsen JGZ zijn er landelijke verschillen. Ook hier loopt een functiewaarderingstraject met mogelijke financiële effecten.

Daarnaast is er een grote groep werknemers die na de overgang van STMG en Icare in dienst zijn gekomen bij de Stichting PG. Zij vallen hiermee onder een andere CAO dan de medewerkers van VGGM. Binnen de organisatie geeft dit onwenselijke verschillen. Het uit faseren van de Stichting heeft echter een grote financiële impact op de organisatie door toepassing van de arbeidsvoorwaarden die VGGM heeft.

Lokaal aanbod JGZ

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van zowel de jeugdgezondheidszorg als voor preventie en jeugdhulp op basis van de Jeugdwet. JGZ-organisaties zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor de primaire invulling van het JGZ-aanbod.
De JGZ richt zich op het vroegtijdig signaleren, geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding. Hiermee kan de eigen kracht van kinderen, jongeren en ouders worden versterkt en (indien mogelijk) kunnen ervaren problemen worden genormaliseerd. Preventie en lichte ondersteuning kunnen zwaardere hulp mogelijk voorkomen. Dit basispakket JGZ valt onder de Wpg. Bepaalde interventies uitgevoerd door de JGZ, zoals Voorzorg en Stevig Ouderschap, vallen onder de Jeugdwet.
Om bovenstaand te realiseren en in te kunnen spelen op de lokale zorgbehoefte, in aansluiting met de zorg vanuit het jeugd -en sociale domein kopen gemeenten naast het wettelijk (regionale) deel van de JGZ ook gemeentelijk lokaal aanbod in.

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de Jeugdzorg. De overheveling van de jeugdzorg naar gemeenten is gepaard gegaan met een flinke bezuiniging. Afgelopen jaren zien we bij bijna alle gemeenten een stijging van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van de jeugdzorg.
De insteek een verschuiving te creëren naar meer preventieve en informele zorg heeft tot heden voor gemeenten onvoldoende opgeleverd Dit lijdt in toenemende mate tot overschrijding van gemeentelijke budgetten en tekorten.

Rijksvaccinatieprogramma

Met ingang van 1 januari 2019 is de uitvoering van het RVP een taak welke onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van gemeenten valt. Hiermee wordt de samenhang tussen de uitvoering van het RVP en de Jeugdgezondheidszorg versterkt. Voor 2019 en 2020 is afgesproken de hiervoor aan het gemeentefonds toegevoegde middelen, één op één door te zetten naar de jeugdgezondheidszorg ten behoeve van het RVP. Voor 2021 is afgesproken deze afspraken te verlengen. Als er in de toekomst gekozen wordt voor een andere financiering van het RVP, bv voor een pxq financiering, dan neemt het financieel risico toe. Vooral in gemeenten waar de opkomst laag is, zullen de inkomsten achterblijven. Juist in die gemeenten is extra inzet op communicatie en toegankelijkheid belangrijk. VGGM zet daarom in op het toevoegen van de RVP gelden uit het gemeentefonds aan de middelen van de JGZ.

De uitvoering van de groepsvaccinaties in het kader van het RVP kent extra financiële risico's door

COVID-19. De beleidsmaatregelen die aangeven hoeveel mensen in een ruimte mogen zijn fluctueren met enige regelmaat. De borging van de anderhalve meter, de extra inzet van logistieke middelen en personeel en de kleinere aantallen die in een sessie kunnen worden opgeroepen leiden tot extra kosten. Voor 2021 is hier op voorhand op geanticipeerd.

Publieke gezondheid Asielzoekers

Sinds maart 2019 heeft COA laten weten dat zij middels een aanbestedingstraject op zoek is naar een opdrachtnemer die landelijk de jeugdgezondheidszorg (JGZ) aan kan bieden aan alle kinderen van 0 tot 18 jaar die vallen onder de COA. GGD GHOR NL heeft de aanbesteding PGA COA gegund gekregen.
Dit nieuwe contract is ingegaan op 1 augustus 2020 en heeft een looptijd van twee jaar met de mogelijkheid het contract tweemaal met 24 maanden te verlengen.
Het nieuwe contract stelt de uitvoerende GGD'en/JGZ-organisaties voor een aantal grote veranderingen:

- Het COA stelt als voorwaarde dat er vanaf 1 augustus 2020 met één digitaal dossier gewerkt moet worden.
  100% van de kinderen die in Nederland aankomen moeten binnen zes weken worden gezien door een jeugdverpleegkundige en een jeugdarts voor een verpleegkundige intake en een medisch onderzoek.
  Hiervoor heeft COA i.s.m. GGDGHOR een landelijke registratieschil ontwikkelt waarin contactmomenten en vaccinaties worden geregistreerd en van waaruit de overdracht naar andere organisaties plaats vindt.
  In tweede instantie zal gekeken worden naar aansluiting van deze functionaliteit in het DD-JGZ dossier.
- De vergoeding van de dienstverlening verandert. GGD'en/JGZ-organisaties ontvangen vanaf 2021 een vast bedrag per opvangdag per kind en een bedrag per uitgevoerde volledige intake. Omdat de nieuwe bekostigingssystematiek deels op basis van realisatie is, kan het budget op het niveau van de individuele GGD/ JGZ-organisatie wel hoger of lager zijn dan in 2020.

Programma Bedrijfsvoering

ICT-ontwikkelingen

ICT-ontwikkelingen in de samenleving gaan momenteel snel. Stakeholders hebben een navenant hogere verwachting van de mogelijkheden alsmede van een tijdige en juiste informatie-ontsluiting. Daarnaast stoppen leveranciers de ondersteuning van oudere ICT-applicaties.

De komende jaren worden om deze redenen diverse bedrijfsvoeringssystemen up-to-date gebracht en met elkaar gekoppeld. De kosten van implementatie en van vernieuwde licenties nemen sterk toe. Deze kosten kunnen niet in alle gevallen worden terugverdiend in de primaire of ondersteunende processen of door reduceren van applicaties met vergelijkbare toepassingsmogelijkheden. In voorkomende gevallen zullen keuzes moeten worden gemaakt.

Weerstandsvermogen

Aan de hand van de zogenaamde "kans x effect"-methode wordt jaarlijks een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico's en een kwantificering daarvan. Bij benadering wordt er en indicatie gegeven van het voor de organisatie benodigde weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen wordt gevormd door de totale impact van de gekwantificeerde risico's te relateren aan de weerstands-capaciteit (zijnde het beschikbare eigen vermogen).
Het eigen vermogen van VGGM is beperkt. Het streven is de algemene reserve op het in 2015 vastgestelde niveau van € 1.453.000 te consolideren. In het kader van het financiële onderzoek zoals beschreven in hoofdstuk 3 wordt in 2020 dit niveau opnieuw geëvalueerd.

Solvabiliteit

Naast een buffer tegen optredende risico's, wordt eigen vermogen benut voor de financiering van investeringen. Investeringen worden ook gefinancierd met vreemd vermogen (leningen). Een gezonde verhouding tussen vreemd en eigen vermogen (solvabiliteit) draagt bij aan een doeltreffende en efficiënte vervulling van de publieke functie van de VGGM. Deze solvabiliteit wordt uitgedrukt in een ratio. De ratio per 1 januari 2020 is naar verwachting 9,1% (per eind 2018: circa 16,7%. Voor een overheidsorganisatie is dit een redelijke waarde.

Netto Schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlasten t.o.v. de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De netto schuldquote van 35% blijft ruim onder dit gestelde maximum.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een veiligheidsregio heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Structurele uitgaven en inkomsten zijn binnen de VGGM in evenwicht.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn goederen welke een meerjarig nut hebben ten behoeve van de productie. In de volksmond worden deze vaak investeringen

genoemd. Het gaat daarbij veelal om zaken die na de eerste aanschaf regelmatig onderhoud vergen. Binnen de VGGM zijn de belangrijkste kapitaalgoederen de crisis- en hulpverleningsvoertuigen, de beschermende kleding, de (inrichting van) kazernes en panden en ICT-middelen.

- Crisis- en hulpverleningsvoertuigen worden jaarlijks gekeurd en veelal onderhouden op basis van de kilometerstand. Wanneer gebreken tussentijds worden geconstateerd, vindt direct onderhoudt plaats. Vervanging van de voertuigen is opgenomen in het Meerjareninvesteringsplan. Het onderhoud is opgenomen in de begroting.

- Beschermende kleding wordt direct na een incident geïnspecteerd. Bij schade vindt reparatie of vervanging plaats. Voor vervanging en onderhoud is budget beschikbaar in de begroting.

- Eind 2013 zijn de kazernes Bemmel, Dieren, Harskamp, Doorwerth, Pannerden en Valburg van gemeenten overgenomen door VGGM. De kazerne Doorwerth is in voorgaande jaren weer terug verkocht aan de gemeente Renkum. De andere kazernes zullen komende jaren worden terug verkocht. De overige kazernes zijn in eigendom en in beheer van de deelnemende gemeentes.

- Voor de gebouwen in eigendom van de VGGM, met name ten behoeve van de ambulancezorg, zijn meerjarenonderhoudsplannen beschikbaar.

4.3 Financiering

Algemeen

Wet fido

Het Rijk heeft regels gesteld aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal beheren. Die regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), en gelden ook voor gemeenschappelijke regelingen als de VGGM. Hoeveel geld gemeenten en provincies mogen lenen, is afhankelijk van de hoogte van de begroting. De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld ze mogen lenen voor een periode van maximaal 1 jaar. De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan 1 jaar.

- Gemeenten en provincies mogen liquide middelen aanhouden bij de schatkist (schatkistbankieren). Hier krijgen ze een rentevergoeding voor. De VGGM hanteert de volgende doelstellingen op gebied van financiering:
  - Beschikbaar hebben van voldoende liquiditeiten om de vastgestelde plannen te kunnen uitvoeren
  - Beheersen van de risico's die zijn verbonden aan de financieringsfunctie, zoals renterisico en debiteurenrisico
  - Minimaliseren van de kosten van geldleningen
  - Verkrijgen en handhaven van toegang tot de financiële markten.

Renterisico kort en langlopende financiering

Kasgeldlimiet

De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de gemiddelde korte schuld (< 1 jaar) per kwartaal tot 8,2% van de totale lasten van de programmabegroting. Voor 2021 bedraagt de limiet 8,3 miljoen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijd van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moeten worden aangepast. Het rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Voor de VGGM komt dat neer op een bedrag van € 20 miljoen. In 2020 en 2021 zal naar verwachting € 16 miljoen moeten worden gefinancierd, dat ruimschoots onder de gestelde norm ligt.

Financiering

Voor het uitoefenen van de treasuryfunctie is inzicht nodig in de huidige en toekomstige kasstromen. Deze kasstromen bestaan uit:

1. De kasstroom uit operationele activiteiten (de exploitatie)
2. De kasstroom uit investeringen
3. De kasstroom uit financieringsactiviteiten (aflossingen en stortingen van aangetrokken geldleningen)

Het inzicht hierin wordt verkregen door het regelmatig actualiseren van onze liquiditeitsplanning. Hierbij zijn de ontvangsten en uitgaven volgens de programmabegroting en het investeringsplan het uitgangspunt.

Op basis van het meerjarige investeringsplan (zie bijlage 4) en de in 2019 afgesloten meerjarige lening van € 15 miljoen wordt geen liquiditeitstekort verwacht.

Renteomslag en financieringsresultaat

Voor vergelijkbaarheid tussen overheidsorganisaties, schrijft de BBV de manier van bepalen van de

renteomslag voor. Voor de VGGM bedraagt de renteomslag 0,5%.

5. Planning en control cyclus

Op hoofdlijnen kan de planning & control cyclus voor begrotingsjaar 2022 als volgt worden geschetst:

Wanneer	Wat	Wie
Februari 2021	Bespreken kaderbrief & ontwerp-begroting 2022	Algemeen Bestuur
Mrt – mei 2021	Consultatie kaderbrief & ontwerp-begroting 2022	Colleges van B&W en gemeente raden
26 mei/ 2 juni 2021	Bespreken zienswijze en begroting 2022	Financiële Commissie en Dagelijks Bestuur
23 juni 2020	Bespreken zienswijze en vaststellen begroting 2022	Algemeen Bestuur
Maart - sept 2022	Bespreking begrotingswijzigingen	Fin cie, Dagelijks Bestuur en Algemeen bestuur
Maart 2023	Bespreking jaarrekening 2022	Financiële Commissie en Dagelijks Bestuur
April 2023	Bespreking en vaststellen jaarrekening 2022	Algemeen Bestuur

Bijlage 1: Ontwikkelingen in gemeentelijke bijdragen

a. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage Veiligheid

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader van de gemeentelijke bijdrage Veiligheid (brandweer).

In € x 1.000	2021	**2022**	2023	2024	2025
Begroting t-1 (2021)	40.524	**41.634**	41.634	41.634	41.634
Mutatie met bevolkingszorg	-	**-**	-	-	-
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)	1.130	**P.M.**	P.M.	P.M.	P.M.
Specifieke afspraken (***)	-19	**-**	-	-	-
MJB 2020-2024	41.634	**41.634**	41.634	41.634	41.634
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		**692**	692	692	692
Externe veiligheid	54	**54**	54	54	54
Beroepsorganisatie Ede (*)	500	**1.500**	1.500	1.500	1.500
Ingroei herverdeling (**)		**11**	-269	-215	
Specifieke afspraken (***)	-38	**-76**	-76	-184	-203
MJB 2021-2025	**42.150**	**43.815**	**43.535**	**43.481**	**43.677**

De voormalige subsidie voor externe veiligheid is per 1-1-2021 overgeheveld naar het gemeentefonds.
(*) In 2021 financiert de gemeente Ede 500k voor de nieuwe beroepsbrandweer. Vanaf 2022 worden de totale kosten van 1,5mln door de regiogemeenten gemeenschappelijk betaald.
(**) Vanaf 2022 is sprake van een nieuw verdeelmodel met een ingroei voor verschillende gemeenten. Hierdoor fluctueert de totale gemeentelijke bijdrage
(***) De specifieke afspraken hebben betrekking op de verkoop van de brandweerkazerne Dieren aan de gemeente Rheden en de verkoop kazerne Harskamp aan de gemeente Ede. Hierdoor dalen de exploitatielasten van VGGM en stijgen deze voor deze gemeenten. Om die reden wordt de gemeentelijke bijdrage aangepast, leidend tot een budget neutrale transactie voor beide partijen.

b. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader gemeentelijke bijdrage bevolkingszorg:

In € x 1.000	2021	**2022**	2023	2024	2025
Begroting t-1 (2021)	636	**650**	650	650	650
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)	14	**P.M.**	P.M.	P.M.	P.M.
MJB 2020-2024	650	**650**	650	650	650
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		**7**	7	7	7
Mutatie inwoneraantallen (*)	-1	**5**	5	5	5
MJB 2021-2025	**649**	**662**	**662**	**662**	**662**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 0,95 (2021: € 0,94). Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2020.

c. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage GGD

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader gemeentelijke bijdrage GGD:

In € x 1.000	2021	**2022**	2023	2024	2025
Begroting t-1 (2021)	9.891	**10.167**	10.167	10.167	10.167
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)	276	**P.M.**	P.M.	P.M.	P.M.
MJB 2020-2024	10.167	**10.167**	10.167	10.167	10.167
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		**167**	167	167	167
Mutatie inwoneraantallen (*)	-17	**80**	80	80	80
MJB 2021-2025	**10.150**	**10.414**	**10.414**	**10.414**	**10.414**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 14,95 (2021: € 14,71) voor het basispakket. Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2020.

d. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage JGZ

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader Publieke Gezondheid:

In € x 1.000	2021	**2022**	2023	2024	2025
Begroting t-1 (2021)	8.333	**8.565**	8.565	8.565	8.565
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)	232	**P.M.**	P.M.	P.M.	P.M.
MJB 2020-2024	8.565	**8.565**	8.565	8.565	8.565
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		**136**	136	136	136
Mutatie inwoneraantallen	0	**-41**	-41	-41	-41
MJB 2021-2025	**8.565**	**8.660**	**8.660**	**8.660**	**8.660**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 62,30 (2021: € 61,32) per jeugd inwoner. Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2020.

e. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage RVP

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader Publieke Gezondheid:

In € x 1.000	2021	**2022**	2023	2024	2025
Begroting t-1 (2021)	1.310	**1.342**	1.342	1.342	1.342
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)	32	**P.M.**	P.M.	P.M.	P.M.
MJB 2020-2024	1.342	**1.342**	1.342	1.342	1.342
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		**19**	19	19	19
Mutatie inwoneraantallen	0	**-6**	-6	-6	-6
Vaccinatie Meningokokken (*)	P.M.	**P.M.**	P.M.	P.M.	P.M.
MJB 2021-2025	**1.342**	**1.355**	**1.355**	**1.355**	**1.355**

(*) Ook het budget voor de vaccinatie Meningokokken is per 1-1-2021 overgeheveld naar het gemeentefonds. Op dit moment zijn de bedragen nog niet bekend.

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 9,75 (2021: € 9,61) per jeugd inwoner. Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2020 (exclusief meningokokken).

f. Verdeling van gemeentelijke bijdragen naar programma's

VGGM verdeelt onder 5 categorieën haar te ontvangen bijdragen van de gemeente, namelijk Veiligheid, Bevolkingszorg, GGD, Jeugdgezondheidszorg en Rijksvaccinatieprogramma. De aansluiting tussen deze bijdragen en de verschillende programma's is als volgt:

In € x 1.000	**Bijdragen 2022**				
	BZ	PG	JGZ	RVP	**Totaal**
Crisisbeheersing					
- Multi		312			**3.105**
- Bevolkingszorg	662				**662**
- GHOR		516			**516**
Subtotaal crisisbeheersing	662	828	0	0	**4.282**
Brandweerzorg					
- Operatie					**35.386**
- Risicobeheersing					**5.637**
Subtotaal brandweerzorg	0	0	0	0	**41.023**
PG					
- Algemene gezondheidszorg		2.764			**2.764**
- Jeugdgezondheidszorg		5.876	8.660	1.355	**15.891**
- Monitoring & advies		946			**946**
Subtotaal PG	0	9.586	8.660	1.355	**19.601**
Totaal	**662**	**10.414**	**8.660**	**1.355**	**64.907**

Bijlage 2: Specificatie gemeentelijke bijdrage per gemeente

a. Gemeentelijke bijdrage Veiligheid

In overeenstemming met paragraaf 3.2 is voor de verdeling van het budgettair kader Veiligheid per 2022 een verdeling op basis van het gemeentefonds cluster OOV sub brandweer van toepassing, met uitzondering van de niet geregionaliseerde taken en bijbehorende budgetten. De niet-geregionaliseerde taken en bijbehorende budgetten hebben betrekking op huisvesting, uitvoering van de FLO-regeling voor de gemeenten Arnhem en Ede en het beheer van het AED-netwerk voor de gemeente Barneveld. Hiermee wordt het totale kader verdeeld in een niet-geregionaliseerd en geregionaliseerd deel. Het geregionaliseerde kader wordt verdeeld op basis van de verdeelsleutel Gemeentefonds OOV sub brandweer. Dat geeft de volgende verdeling van het kader per gemeente ultimo 2022:

In € x 1.000	GF OOV sub brw 2020	In %	**Kader niet geregionaliseerd 2022**	**Kader Geregionaliseerd 2022**	**Kader totaal 2022**
Arnhem	11.912	25,70%	**2.464**	**10.210**	**12.674**
Barneveld	4.246	9,20%	**153**	**3.644**	**3.797**
Doesburg	650	1,40%	**5**	**564**	**569**
Duiven	1.531	3,30%	**5**	**1.300**	**1.305**
Ede	7.908	17,10%	**791**	**6.764**	**7.555**
Lingewaard	2.547	5,50%	**197**	**2.177**	**2.374**
Nijkerk	2.581	5,60%	**52**	**2.237**	**2.289**
Overbetuwe	2.909	6,30%	**109**	**2.488**	**2.597**
Renkum	1.961	4,20%	**117**	**1.685**	**1.802**
Rheden	2.863	6,20%	**77**	**2.463**	**2.540**
Rozendaal	191	0,40%	**0**	**161**	**161**
Scherpenzeel	565	1,20%	**12**	**485**	**497**
Wageningen	2.684	5,80%	**33**	**2.285**	**2.318**
Westervoort	799	1,70%	**0**	**692**	**692**
Zevenaar	2.954	6,40%	**103**	**2.531**	**2.634**
Totaal	**46.301**	**0**	**4.118**	**39.686**	**43.804**

De mutatie van de begroting 2021 naar de bijdrage 2022 per gemeente kent dan de volgende stappen:

In € x 1.000	Begroting 2021	Loon- prijs compensatie (§ 3.1)	24/7 bezetting Ede Stad (§ 2b.1)	Impuls Ext. Veiligheid (§ 2b.2)	Specifiek	Mutatie verdeelsleutel	**Kader 2022**	Overgangs- bepaling (§ 3.2)	**Bijdrage 2022**
Arnhem	12.083	202	387	14		-12	**12.674**	-	**12.674**
Barneveld	3.748	60	138	5		-154	**3.797**	-	**3.797**
Doesburg	737	9	21	1		-199	**569**	163	**732**
Duiven	858	20	49	2		376	**1.305**	-335	**970**
Ede	6.727	118	256	9		445	**7.555**	-156	**7.399**
Lingewaard	2.046	37	82	3		206	**2.374**	-115	**2.259**
Nijkerk	2.908	37	84	3		-743	**2.289**	605	**2.894**
Overbetuwe	2.285	41	94	3		174	**2.597**	-69	**2.528**
Renkum	1.848	29	64	2		-141	**1.802**	56	**1.858**
Rheden	2.801	42	93	3	-76	-323	**2.540**	193	**2.733**
Rozendaal	82	2	6	0		71	**161**	-66	**95**
Scherpenzeel	501	7	18	1		-30	**497**	6	**503**
Wageningen	1.671	36	86	3		522	**2.318**	-440	**1.878**
Westervoort	866	11	26	1		-212	**692**	169	**861**
Zevenaar	2.474	41	96	3		20	**2.634**	-	**2.634**
Totaal	**41.635**	**692**	**1.500**	**53**	**-76**	**0**	**43.804**	**11**	**43.815**

De specifieke afspraken hebben betrekking op de verkoop van de brandweerkazerne Dieren aan de gemeente Rheden. Hierdoor dalen de exploitatielasten van VGGM en stijgen deze voor deze gemeenten. Om die reden wordt de gemeentelijke bijdrage aangepast, leidend tot een budget neutrale transactie voor beide partijen.

b. Gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage voor bevolkingszorg is gebaseerd op een tarief van € 0,95 (2021: € 0,94) per inwoner. Op basis van het aantal inwoners per 1 januari 2020 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	Inwoners	Begroting 2021	Mutatie inwoners	Loon en prijs-compensatie	**Bijdrage 2022**
Arnhem	161.348	**150**	2	1	**153**
Barneveld	59.082	**55**	1	-	**56**
Doesburg	11.077	**10**	-	-	**10**
Duiven	25.126	**24**	-	-	**24**
Ede	117.165	**109**	1	1	**111**
Lingewaard	46.601	**44**	-	-	**44**
Nijkerk	43.171	**40**	-	1	**41**
Overbetuwe	47.906	**45**	-	1	**46**
Renkum	31.419	**29**	-	1	**30**
Rheden	43.761	**41**	-	1	**42**
Rozendaal	1.704	**2**	-	-	**2**
Scherpenzeel	9.880	**9**	-	-	**9**
Wageningen	39.664	**36**	1	1	**38**
Westervoort	14.971	**14**	-	-	**14**
Zevenaar	43.750	**42**	-	-	**42**
Totaal	**696.625**	**650**	**5**	**7**	**662**

c. Gemeentelijke bijdrage GGD

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage GGD is gebaseerd op een tarief van € 14,95 (2021: € 14,71) per inwoner. Op basis van het aantal inwoners per 1 januari 2020 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	Inwoners 1-1-2020	Kader 2021	Mutatie inwoners	Loon en prijs-compensatie	**Bijdrage 2022**
Arnhem	161.348	2.343	18	39	**2.400**
Barneveld	59.082	853	7	14	**874**
Doesburg	11.077	164	1	3	**168**
Duiven	25.126	373	3	6	**382**
Ede	117.165	1.702	13	28	**1.743**
Lingewaard	46.601	684	5	11	**700**
Nijkerk	43.171	632	5	10	**647**
Overbetuwe	47.906	699	5	11	**716**
Renkum	31.419	460	4	8	**472**
Rheden	43.761	642	5	11	**657**
Rozendaal	1.704	24	0	0	**25**
Scherpenzeel	9.880	145	1	2	**149**
Wageningen	39.664	570	5	9	**584**
Westervoort	14.971	220	2	4	**225**
Zevenaar	43.750	657	5	11	**672**
Totaal	**696.625**	**10.167**	**80**	**167**	**10.414**

d. Budgettair kader bijdrage JGZ

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage GGD is gebaseerd op een tarief van € 62,30 (2021: € 61,32) per jeugdinwoner. Op basis van het aantal inwoners per 1 januari 2019 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	Jeugdinwoners 1-1-2020	Kader 2021	Mutatie inwoners	Loon en prijs-compensatie	**Bijdrage 2022**
Arnhem	30.340	1.861	-10	30	**1.881**
Barneveld	15.151	917	-5	15	**927**
Doesburg	1.774	113	-1	2	**115**
Duiven	4.696	302	-1	5	**305**
Ede	25.500	1.564	-8	25	**1.581**
Lingewaard	9.380	582	-3	9	**588**
Nijkerk	9.654	597	-3	9	**603**
Overbetuwe	10.340	640	-3	10	**647**
Renkum	5.533	342	-2	5	**346**
Rheden	7.556	469	-2	7	**474**
Rozendaal	393	23	0	0	**23**
Scherpenzeel	0	141	0	2	**144**
Wageningen	2.250	362	-1	6	**368**
Westervoort	5.984	168	-2	3	**169**
Zevenaar	2.717	483	-1	8	**490**
Totaal	**131.268**	**8.566**	**-41**	**136**	**8.661**

d. Budgettair kader bijdrage RVP

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage RVP is gebaseerd op een tarief van € 9,61 per jeugdinwoner. Op basis van het aantal inwoners per 1 januari 2019 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	Jeugdinwoners 1-1-2020	Kader 2021	Mutatie inwoners	Loon en prijs-compensatie	Menigo-kokken	**Bijdrage 2022**
Arnhem	30.340	292	-1	4	PM	**294**
Barneveld	15.151	144	-1	2	PM	**145**
Doesburg	1.774	18	0	0	PM	**18**
Duiven	4.696	47	0	1	PM	**48**
Ede	25.500	245	-1	4	PM	**247**
Lingewaard	9.380	91	0	1	PM	**92**
Nijkerk	9.654	94	0	1	PM	**94**
Overbetuwe	10.340	100	-1	1	PM	**101**
Renkum	5.533	54	0	1	PM	**54**
Rheden	7.556	74	0	1	PM	**74**
Rozendaal	393	4	0	0	PM	**4**
Scherpenzeel	2.250	22	0	0	PM	**22**
Wageningen	5.984	57	0	1	PM	**58**
Westervoort	2.717	26	0	0	PM	**26**
Zevenaar	7.750	76	0	1	PM	**77**
Totaal	**131.268**	**1.342**	**-6**	**19**	**0**	**1.355**

e. Aantallen inwoners

Het aantal inwoners per 1 januari 2020 zoals gehanteerd in deze begroting is als volgt te specificeren:

	1 januari 2020		1 januari 2019	
	Inwoners	Jeugd	Inwoners	Jeugd
Arnhem	161.348	30.340	159.265	30.355
Barneveld	59.082	15.151	57.971	14.961
Doesburg	11.077	1.774	11.148	1.850
Duiven	25.126	4.696	25.332	4.917
Ede	117.165	25.500	115.710	25.504
Lingewaard	46.601	9.380	46.475	9.493
Nijkerk	43.171	9.654	42.943	9.731
Overbetuwe	47.906	10.340	47.543	10.434
Renkum	31.419	5.533	31.302	5.585
Rheden	43.761	7.556	43.640	7.653
Rozendaal	1.704	393	1.654	374
Scherpenzeel	9.880	2.250	9.873	2.304
Wageningen	39.664	5.984	38.774	5.911
Westervoort	14.971	2.717	14.944	2.746
Zevenaar	43.750	7.750	43.488	7.872
Totaal	**696.625**	**139.018**	**690.062**	**139.690**

Bijlage 3: Geprognotiseerde balans

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2019	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Activa						
Vaste activa						
Materiele vaste activa						
Grond	1.451	698	33	33	0	0
Gebouwen	8.147	6.170	4.519	4.292	3.718	3.715
Vervoermiddelen	18.676	22.425	23.625	23.649	24.427	24.533
Bedrijfsmiddelen	10.409	13.402	11.794	8.916	10.960	11.211
	38.682	42.695	39.972	36.891	39.106	39.460
Financiele vaste activa						
Waarborgsommen	24	24	24	24	24	24
Totaal vaste activa	38.707	42.720	39.996	36.915	39.130	39.484
Vlottende activa						
Voorraden	53	43	43	43	43	43
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar						
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	4.971	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Vordering op stichting PG	0	0	0	0	0	0
Overige vorderingen	4.232	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
	9.203	5.500	5.500	5.500	5.500	5.500
Liquide middelen						
Banksaldi	9	9	9	9	9	9
Kas	4	1	1	1	1	1
	13	10	10	10	10	10
Overlopende activa						
Vooruitbetaalde posten	2.550	2.550	2.550	2.550	2.550	2.550
Totaal vlottende activa	11.819	8.103	8.103	8.103	8.103	8.103
Totaal activa	50.525	50.822	48.099	45.018	47.232	47.586
Passiva						
Vaste passiva						
Eigen vermogen						
Algemene reserves	1.453	1.453	1.453	1.453	1.453	1.453
Bestemmingsreserves	4.443	4.098	3.039	1.890	1.449	1.297
Gerealiseerd resultaat	1.472	0	0	0	0	0
	7.367	5.551	4.492	3.343	2.902	2.750
Voorzieningen	8.537	6.236	5.108	5.106	5.106	5.106
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer						
Onderhandse leningen	21.408	16.402	15.286	15.277	15.000	15.000
Overige leningen	0	0	0	0	0	0
	21.408	16.402	15.286	15.277	15.000	15.000
Totaal vaste passiva	37.312	28.189	24.887	23.726	23.009	22.856
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar						
Overige kasgeldleningen (sluitpost)	0	13.133	13.712	11.792	14.724	15.230
Banksaldi	0	0	0	0	0	0
Overige schulden	3.781	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	3.781	18.133	18.712	16.792	19.724	20.230
Overlopende passiva						
Verplichtingen in het begrotingsjaar opgebouwd						
die in het volgend begrotingsjaar tot betaling komen	6.097	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Overige vooruitontvangen bedragen	3.335	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
	9.432	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
Totaal vlottende passiva	13.214	22.633	23.212	21.292	24.224	24.730
Totaal passiva	50.525	50.822	48.099	45.018	47.232	47.586
Totaal	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Bijlage 4: Reserves en voorzieningen

Algemene reserves

Bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2020	Toevoeging 2021	Onttrekking 2021	Saldo 31-12-2021	Toevoeging 2022	Onttrekking 2022	Saldo 31-12-2022	Verwachting ultimo 2023	2024	2025
Algemene reserve	1.453	0	0	1.453	0	0	1.453	1.453	1.453	1.453
Totaal	**1.453**	**0**	**0**	**1.453**	**0**	**0**	**1.453**	**1.453**	**1.453**	**1.453**

Bestemmingsreserves

Bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2020	Toevoeging 2021	Onttrekking 2021	Saldo 31-12-2021	Toevoeging 2022	Onttrekking 2022	Saldo 31-12-2022	Verwachting ultimo 2023	2024	2025
Aanvaardbare kosten Ambulancezorg	834	0	0	834	0	0	834	834	834	834
Aanvaardbare kosten CPA	31	0	0	31	0	0	31	31	31	31
Onderhoud kazernes-gebruikersdeel	877	0	100	777	0	100	677	577	477	377
Activa brandweer Ede	370	0	100	270	0	100	170	70	0	0
Arbeidshygiene brandweer	148	0	30	118	0	30	88	58	28	0
Informatietechnologie rampenbestr.	39	0	0	39	0	39	0	0	0	0
Reserve JGZ	1.058	0	425	633	0	350	283	0	0	0
Onderhoud consultatiebureau's	179	0	25	154	0	25	129	104	79	54
Reserve ICT	192	0	75	117	0	75	42	0	0	0
Reserve Meldkamer Brandweer	500	0	200	300	0	200	100	0	0	0
Reserve Reorganisatie Bedrijfsvoering (bestemming 2019)	400	0	100	300	0	100	200	0	0	0
Reserve Doorontwikkeling Risicobeheersing (bestemming 2019)	300	0	300	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Ede 24 uur (bestemming 2020)	1.200	0	1.200	0	0	0	0	0	0	0
Reserve brandweer (inhalen werkzaamheden) (bestemming 2020)	245	0	245	0	0	0	0	0	0	0
Reserve verdeelsleutels brandweer (bestemming 2020)	474	0	0	474	11	0	485	215	0	0
Reserve bedrijfsvoering (inhalen werkzaamheden) (bestemming 2020)	100	0	50	50	0	50	0	0	0	0
Totaal	**6.948**	**0**	**2.850**	**4.098**	**11**	**1.069**	**3.039**	**1.890**	**1.449**	**1.297**

Voorzieningen

Bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2020	Toevoeging 2021	Onttrekking 2021	Saldo 31-12-2021	Toevoeging 2022	Onttrekking 2022	Saldo 31-12-2022	Verwachting ultimo 2023	2024	2025
Voorziening afbouw BMI	1.122	0	561	561	0	561	0	0	0	0
Voorziening personeelsaangelegenheden	562	0	314	247	0	247	0	0	0	0
Voorziening Reorganisatie Bedrijfsvoering	290	0	250	40	0	40	0	0	0	0
Voorziening PLB-RAV	1.292	0	0	1.292	0	0	1.292	1.292	1.292	1.292
Voorziening KOD	24	0	11	13	0	11	2	0	0	0
Voorziening FLO/huisvesting Arnhem	4.360	0	277	4.083	0	268	3.815	3.815	3.815	3.815
Totaal	**7.649**	**0**	**1.413**	**6.236**	**0**	**1.128**	**5.108**	**5.106**	**5.106**	**5.106**

Bijlage 5: Meerjaren investeringsplan 2021 – 2025

Uitgangspunten voor het meerjaren investeringsplan zijn:
- Vervanging van huidige materieel op basis van verwachte levensduur
- Realiseren van het regionale materieelplan ten behoeve van het regionale dekkingsplan

Een deel van het te vervangen is ten tijde van de regionalisering om niet of tegen een lage waarde verkregen. In het budget van VGGM is rekening gehouden met de toekomstig hogere afschrijvingen. Voor 2020 bedroeg deze budgettaire ruimte € 179.000. Door COVID19 is vertraging ontstaan in de investeringen in 2020, welke in 2021 wordt ingelopen. Als gevolg van de geplande investeringen in 2021 en 2022 loopt deze budgettaire ruimte in 2020 terug naar nihil.

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Programma GGD						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	3	244	21	17	81	140
Voertuigen	7	0	0	66	0	0
Totaal programma GGD	**10**	**244**	**21**	**82**	**81**	**140**
Programma Brandweerzorg						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	570	2.436	784	998	2.851	1.765
Voertuigen	3.411	4.845	3.660	1.115	4.144	3.530
Totaal programma Brandweerzorg	**3.981**	**7.280**	**4.444**	**2.113**	**6.994**	**5.294**
Programma Crisisbeheersing						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	0	253	95	0	130	0
Voertuigen	0	0	0	180	0	0
Totaal programma Crisisbeheersing	**0**	**253**	**95**	**180**	**130**	**0**
Programma Ambulance zorg						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	80	0	293
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	599	2.154	831	19	150	688
Voertuigen	442	1.041	983	2.107	6	86
Totaal programma Ambulance zorg	**1.041**	**3.195**	**1.814**	**2.206**	**156**	**1.067**
Programma Bedrijfsvoering						
Bouwkundige aanpassingen	0	361	254	0	0	0
ICT middelen	642	3.563	659	242	2.868	1.622
Bedrijfsmiddelen	101	692	162	24	107	325
Voertuigen	0	70	0	0	0	40
Totaal programma Bedrijfsvoering	**743**	**4.685**	**1.074**	**265**	**2.975**	**1.987**
Totaal investeringen	**5.775**	**15.657**	**7.448**	**4.845**	**10.334**	**8.487**

Bijlage 6: Taakvelden

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019			Gew. Begr. 2020			Gew. Begr. 2021			Begroting 2022		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid	51.101	45.087	**6.014**	74.294	68.407	**5.887**	100.197	93.727	**6.470**	60.167	53.883	**6.284**
Crisisbeheersing en brandweer	48.550	37.875	**10.675**	49.428	39.214	**10.214**	51.917	42.893	**9.024**	53.716	42.793	**10.923**
Treasury	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Overhead	671	16.493	**-15.822**	538	17.678	**-17.140**	736	19.080	**-18.344**	835	19.100	**-18.265**
Overige baten en lasten	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Saldo van baten en lasten	**100.321**	**99.455**	**866**	**124.260**	**125.299**	**-1.039**	**152.850**	**155.700**	**-2.850**	**114.718**	**115.776**	**-1.058**
Mutatie reserves	605	0	**605**	1.039	0	**1.039**	2.850	0	**2.850**	1.058	0	**1.058**
Resultaat	**100.926**	**99.455**	**1.472**	**125.299**	**125.299**	**0**	**155.700**	**155.700**	**0**	**115.776**	**115.776**	**0**

Bedragen x € 1.000	Raming 2023			Raming 2024			Raming 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid	60.167	53.816	**6.351**	60.167	53.533	**6.634**	60.167	53.533	**6.634**
Crisisbeheersing en brandweer	53.435	42.693	**10.742**	53.490	42.593	**10.897**	53.705	42.591	**11.114**
Treasury	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Overhead	835	19.078	**-18.242**	835	18.806	**-17.971**	835	18.736	**-17.900**
Overige baten en lasten	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Saldo van baten en lasten	**114.437**	**115.587**	**-1.150**	**114.492**	**114.932**	**-440**	**114.707**	**114.859**	**-153**
Mutatie reserves	1.150	0	**1.150**	440	0	**440**	153	0	**153**
Resultaat	**115.587**	**115.587**	**0**	**114.932**	**114.932**	**0**	**114.859**	**114.859**	**0**

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM):
verzorgt Ambulance, Brandweer, GGD en GHOR voor de gemeenten van Gelderland-Midden.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM
T 0800 8446 000
E info@vggm.nl
I www.vggm.nl

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

GEMEENTE ROZENDAAL

Kerklaan 1, 6891 CL Rozendaal

Aan het dagelijks bestuur van VGGM
T.a.v. de directie, dhr. Slofstra
Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

Briefnr.:	03-21
Behandeld door:	KS
Doorkiesnr:	026-3843661
Uw briefkenmerk:	2 maart 2021,
Bijlage(n):	210204-0137
Datum:	23 maart 2021

Onderwerp: Zienswijze conceptbegroting VGGM 2022 en voorgenomen bestemming resultaat jaarrekening 2020

Geacht bestuur,

In zijn vergadering van 23 maart 2021 heeft de gemeenteraad de ontwerpbegroting 2022 van de VGGM behandeld. Overeenkomstig Artikel 31 van de Gemeenschappelijke Regeling VGGM brengen wij hierbij onze zienswijze ter kennis van uw bestuur.

Algemeen

De gemeenteraad spreekt waardering uit voor de inzichtelijke wijze waarop de begroting is ingericht. De informatie is goed toegankelijk en transparant. Op hoofdlijnen hebben wij geen opmerkingen over de beleidsmatige ontwikkelingen zoals opgenomen in de ontwerpbegroting.

Nieuwe verdeelsleutel

In januari 2021 heeft uw bestuur een besluit genomen over een nieuwe kostenverdeelsleutel voor de brandweerzorg. Wij constateren met uw bestuur dat een verdeelsleutel op basis van de historische afspraken geen recht doet aan de situatie nu. We onderschrijven daarmee de behoefte om tot een nieuwe verdeelsleutel te komen. We erkennen ook dat voor een aantal gemeenten binnen onze regio de huidige bijdrage, uitgedrukt per inwoner per jaar, fors hoger zijn dan voor anderen en dat deze verschillen niet passen bij een geregionaliseerde en geprofessionaliseerde organisatie als de brandweer Gelderland-Midden.

Een nieuwe verdeelsleutel dient administratief eenvoudig te zijn, toekomstbestendig en uitlegbaar. Bovendien betoogt uw bestuur dat regionale solidariteit het uitgangspunt dient te zijn. We onderschrijven dit van harte. De uitkomst van de gekozen verdeelsleutel (op basis van het Gemeentefonds, cluster OOV, subcluster Brandweer) is voor de gemeente Rozendaal niet in overeenstemming met deze principes. Wij menen dat de gevolgen voor de brandweerbijdrage per 2022 vanaf het jaar 2025 onevenredig uitvallen voor Rozendaal. Wij vinden dat daarmee het beoogde effect van regionale solidariteit niet verbeterd, maar juist onder spanning komt te staan.

Van een inwonerbijdrage van ca. €47 groeit de gemeente Rozendaal in 2025 toe naar een inwonerbijdrage van ca. € 88. Deze (bijna) verdubbeling van kosten is nog zonder de effecten van de toegenomen bijdrage voor de brandweerzorg in de post Ede-Centrum en zonder het waarschijnlijke effect van de huisvestingsdiscussie. Om één en ander in perspectief te plaatsen: deze bijdrage is nog eens 1.5 maal hoger dan de inwonerbijdrage van ca. € 66, waartegen een deel van de voormalige nadeelgemeenten al enige jaren ageren.

Wij hebben de inspanningen van de portefeuillehouder in het Algemeen Bestuur gezien en zien dat er in het regionale krachtenveld geen andere uitkomst acceptabel bleek. We erkennen ook dat de gemeente Rozendaal op basis van het genoemde deel van het Gemeentefonds een fors hogere (niet-geoormerkte) bijdrage van het rijk ontvangt, dan het bedrag dat Rozendaal daadwerkelijk uitgeeft aan brandweerzorg. Daarmee is het besluit wat het is. Wél geeft de gemeenteraad u mee om verdere verhogingen van de gemeentelijke bijdragen, bijvoorbeeld naar aanleiding van een integrale verdeling van de huisvestingskosten, niet in de gemeente Rozendaal te laten neerslaan. We doen dit verzoek op basis van het uitgangspunt van regionale solidariteit. Dit uitgangspunt telt voor de gemeenteraad zwaarder dan de strakke lijn met de gekozen systematiek, omdat 'bijzondere situaties nu eenmaal vragen om bijzondere maatregelen'.

Voorgenomen bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2020

De gemeenteraad heeft tevens kennisgenomen van de voorgenomen bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2020. We onderschrijven het voorstel van het bestuur om uit het positieve financiële resultaat over 2020 deels te gebruiken om een bestemmingsreserve te vormen om de overgangsafspraken van de nieuwe verdeelsleutel uit te voeren. We waarderen deze poging om daarmee de effecten voor de gemeente Rozendaal enigszins de dempen. Het is echter wel een druppel op een gloeiende plaat en heft de structureel ingrijpende effecten voor onze gemeente niet op.

Bekostigingsonderzoek in relatie tot taken/realistische bekostiging

U geeft aan een benchmarkonderzoek uit te gaan voeren. We waarderen de insteek voor dit onderzoek, namelijk dat op basis hiervan een beter inzicht ontstaat in de taken, de uitvoering en kwaliteit daarvan en de wijze waarop andere GR-en taken hebben vormgegeven. We benadrukken het belang om op basis van de uitkomsten van dit onderzoek kritisch te kijken naar de omvang van de totaalbegroting van de VGGM en mogelijkheden om de komende jaren verdere besparingen te realiseren. In een tijd waarin vele gemeenten financieel onder druk staan, achten wij het van belang dat ook de VGGM deze handschoen oppakt.

Effect COVID-19

De effecten van COVID-19 op de samenleving en dus op het werk van de VGGM zijn deels onbekend. Reeds bekende effecten zijn budgettair neutraal opgenomen. VGGM kan de kosten bij het ministerie declareren. Wel wordt aangegeven dat de effecten van COVID-19 mogelijk nog tot bijstelling kunnen gaan leiden. Wij verzoeken u om alles in het werk te stellen om te voorkomen dat dit leidt tot meerkosten voor de gemeenten.

Wij ontvangen graag na uw vergadering van het Algemeen Bestuur op 23 juni 2021 uw reactie over wat er met de zienswijze is gebeurd en tot welke aanpassingen dit in de ontwerpbegroting heeft geleid.

Hoogachtend,
De gemeenteraad van Rozendaal,

De Griffier
K.M. Schaap

De voorzitter,
Drs. E. Weststeijn

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Comptabiliteit

Contactpersoon	: A. van der Wiel	**Datum B&W**	: n.v.t.
Programma	: Paragraaf 4 Financiering	**Datum Raad**	: 23 maart 2021
Portefeuillehouder	: S. Warmerdam	**Openbaar**	: ja

Aan de Raad

Aanleiding
Achterliggend treft u aan het concept-besluit tot wijzigingen op de investerings- en financieringsstaat/begrotingswijziging 2021 als gevolg van voorstellen met financiële consequenties.

Gevraagde beslissing
De investerings- en financieringsstaat / begrotingswijzigingen voor bovengenoemd dienstjaar te wijzigen als aangegeven in de bij dit besluit behorende begrotingswijzigingen (nrs. 2021-03, 2021-04 en 2021-05

Burgemeester en wethouders van Rozendaal,

Boele Boelens,
Secretaris

Ester Weststeijn,
Burgemeester

Bijlage(n)
3 Begrotingswijzigingen

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Comptabiliteit 23 maart 2021

De raad van de gemeente Rozendaal

Besluit:

De investerings- en financieringsstaat / begrotingswijzigingen voor bovengenoemd dienstjaar te wijzigen als aangegeven in de bij dit besluit behorende begrotingswijzigingen (nrs. 2021-03, 2021-04 en 2021-05).

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal 23 maart 2021.

Klaas Schaap,
Griffier

Ester Weststeijn,
Burgemeester

Begrotingswijziging

Begrotingsjaar:	2021
Nummer:	3
Datum raadsbesluit:	23 maart 2021
Onderwerp:	Jaarschijf grondexploitatie De Del 2021

Exploitatie

Lasten		**€**
a Grootboekrekening/kostensoort:	608200/43204	235.937
a Omschrijving	GREX 2021 jaarschijf	
Totaal		**235.937**

Balansmutatie

Lasten		**€**
a balansrekening	02010	235.937
a Omschrijving	Grondexploitatie De Del	
Totaal		**235.937**

Baten		**€**
a Grootboekrekening/kostensoort: a Omschrijving	608200/87500 Naar onderhanden werk	235.937
Totaal		**235.937**

Baten		**€**
Totaal		**0**

Begrotingswijziging

Begrotingsjaar: 2021
Nummer: 4
Datum raadsbesluit: 23 maart 2021
Onderwerp: Turap 1

Exploitatie

Lasten		**€**	**Baten**	
Grootboekrekening/kostensoort:	604100/43822			
Omschrijving	Bijdrage VVE	10.750		
Grootboekrekening/kostensoort:	607300/43822			
Omschrijving	Afval communicatie	15.000		
Grootboekrekening/kostensoort:	600111/47100			
Omschrijving	Begrotingssaldo	-25.750		
Totaal		**0**	**Totaal**	

€
0

Begrotingswijziging

Begrotingsjaar:	2021
Nummer:	5
Datum raadsbesluit:	23 maart 2021
Onderwerp:	Kracht van Klein

Exploitatie

Lasten		**€**
a Grootboekrekening/kostensoort:	600405/43822	29.375
a Omschrijving	Kracht van klein	
Totaal		**29.375**

Balansmutatie

Lasten		**€**
b balansrekening	0400/47100	-29.375
b Omschrijving	Onttreking algemene reserve	
Totaal		**-29.375**

Baten		**€**
a Grootboekrekening/kostensoort: a Omschrijving	601000/871000 Onttrekking alg. reserve	29.375
Totaal		**29.375**

Baten		**€**
b Grootboekrekening/kostensoort: b Omschrijving		
Totaal		**0**

Gemeente ROZENDAAL

Raadsvergadering 23 maart 2021

lijst ingekomen stukken en mededelingen

Memo's/notities van B&W voor de raad	B&W stellen voor
1. Oordeel provincie over begroting en meerjarenraming	Voor kennisgeving aannemen
2. Cliëntervaringsonderzoeken Wmo en Jeugd	Voor kennisgeving aannemen
3. Definitief rapport kwaliteit voor en vroegschoolse educatie	Voor kennisgeving aannemen
4. Overzicht 2020 Welzijnssubsidies	Voor kennisgeving aannemen
5. Vragen en antwoorden raadsinformatiebijeenkomst sociaal domein op 23 februari 2021	Voor kennisgeving aannemen
6. Cijfers criminaliteit en overlast 2020	Voor kennisgeving aannemen
7. Verkoop aandelen Leisurelands	Voor kennisgeving aannemen

Ingekomen stukken door raads-/commissieleden opgevoerd ter bespreking
A. Besluitenlijst Algemeen bestuur Groene Metropoolregio

Collegevoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Cliëntervaringsonderzoeken Wmo en Jeugd

Adviseur	: M. Jansma	**Behandeldatum**	:2 maart 2021
Programma	: Sociaal domein	**Kenmerk**	: MJ-21-08
Programmanummer	: 6	**Openbaar**	: **ja**
Portefeuillehouder	: A. Logemann		

Advies
1. Kennis nemen van de uitkomsten van het cliëntervaringsonderzoek Wmo;
2. Kennis nemen van de uitkomsten van het cliëntervaringsonderzoek Jeugd;
3. De informatie ter kennisname aanbieden aan de gemeenteraad, de inwoners van Rozendaal en de Adviesraad cliënten- en inwonerparticipatie Rheden-Rozendaal.

Aanleiding
Zowel de Jeugdwet als de Wmo kennen een horizontale verantwoording. Gemeenten zijn wettelijk verplicht cliëntervaringsonderzoeken (CEO's) uit te voeren onder burgers die als cliënt te maken hebben of hebben gehad met een voorziening in het kader van de Jeugdwet of de Wmo. De gemeente Rheden heeft, mede namens Rozendaal, de onderzoeken laten uitvoeren door het daartoe geaccrediteerde onderzoeksbureau Moventem.
De inwoners van Rozendaal zijn in de steekproeven voor de onderzoeken meegenomen. Dit ligt voor de hand omdat de gemeente Rheden de cliëntcontacten verzorgt en dus ook de cliëntgegevens beheert. Hiermee heeft onze gemeente aan haar wettelijke verplichtingen voldaan.

Beoogd effect
Doelstelling van de cliëntervaringsonderzoeken Wmo en Jeugdwet is om inzicht te krijgen in de kwaliteit van de dienstverlening. Op basis van de uitkomsten kunnen verbeteringen worden doorgevoerd.
In bijgevoegd Memo van de gemeente Rheden (* bijlage 1) vindt u een samenvatting en duiding van de resultaten, verbeterpunten en een beschouwing over de doorontwikkeling van de zorg en ondersteuning Wmo en Jeugd.

Argumenten
1. Wettelijk kader
Op grond van artikel 2.10 van de Jeugdwet en de artikelen 2.1.3 derde lid en 2.5.1 van de Wmo (officieel: Wmo 2015) dienen gemeenten een cliëntervaringsonderzoek (CEO) uit te voeren, waarbij wordt onderzocht wat de ervaringen zijn van cliënten met de gemeentelijke voorzieningen in het kader van de Jeugdwet en de Wmo en welk effect burgers hebben ondervonden van deze voorzieningen op het gezond en veilig opgroeien, het groeien naar zelfstandigheid, het verbeteren van hun zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie. Met het uitvoeren van deze CEO's voldoen wij aan onze wettelijke verplichting.

2. Belang voor de uitvoering
Bij de CEO's gaat het om cliëntervaringen in brede zin, op de volgende drie onderdelen:
1. Toegankelijkheid: Ervaringen met toegang tot maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp;

2. Kwaliteit: Ervaringen met kwaliteit van voorzieningen en ondersteuning;
3. Maatschappelijk effect: Bijdrage van ondersteuning aan zelfredzaamheid en participatie.

De CEO's maken onderdeel uit van een cyclisch beleidsproces van agendavorming, beleidsvoorbereiding, besluitvorming, beleidsuitvoering en evaluatie. Input uit de CEO's wordt meegenomen voor de verbetering van beleid en uitvoering.
In dit verband is het positief te melden dat de respondenten relatief tevreden waren met de hulp en ondersteuning vanuit de gemeente. Bij de Wmo werd deze door de respondenten uit de gemeente Rheden (n=323) beoordeeld met een 7,7, in Rozendaal met een 8,0 (n=9). Bij de Jeugd werd het contact met de gemeente door de respondenten uit beide gemeenten (n=42) beoordeeld met een7,8.

Kanttekeningen
1. Afbakening onderzoeksperiode
Het is niet eenvoudig om de onderzoeksperiode af te bakenen. Bijgevoegde CEO's hebben officieel betrekking op 2019. De vragenlijsten zijn afgenomen in juli en augustus 2020. De inwoners hebben de vragen beantwoord toen de coronamaatregelen al speelden. In de onderzoeken zijn ook vragen gesteld over de dienstverlening in coronatijd. Ondanks dat de vragen over het voorgaande jaar gingen, hebben de maatregelen de antwoorden van inwoners beïnvloed. Dit is overigens benoemd bij de resultaten.

2. Informatie over Rozendaal
Bij het CEO Jeugd hebben 83 inwoners uit Rheden en 1 uit Rozendaal deelgenomen. In de rapportage zijn deze uitkomsten samengevoegd. Bij het CEO Wmo waren deze aantallen 455 respectievelijk 9. Hier zijn de uitkomsten uit Rozendaal in aparte tabellen weergegeven. Vanwege het geringe aantal respondenten zijn de resultaten voor Rozendaal indicatief en niet te vergelijken met Rheden of met een landelijke gemiddelde.

Personele gevolgen
N.v.t.

Financiën
N.v.t.

Vervolg
1. Acties naar aanleiding van de verbeterpunten
Uit de onderzoeken blijkt dat de gemeente Rheden in de grote lijn positief wordt beoordeeld. Er is bij de Wmo sprake van een lichte daling in de beoordeling. Bij de Jeugd is er sprake van een lichte stijging. Het aantal vragen om ondersteuning is de afgelopen jaren toegenomen. De consulenten zijn in staat geweest om in kortere tijd meer inwoners te helpen.
De vragenlijsten zijn afgenomen toen de maatregelen vanwege corona al speelden. Dit heeft zijn effect gehad op de scores. Desondanks zijn de cijfers de afgelopen periode (2017, 2018, 2019 en deels 2020) redelijk stabiel gebleven.

Uit beide CEO' kwamen de volgende verbeterpunten naar voren (zie bijgevoegd Memo, bijlage 1):
1. Snel geholpen worden;
2. Stimuleren van eigen en voorliggende mogelijkheden bij volwassen inwoners;
3. Onafhankelijke cliëntondersteuning.

Om de tevredenheid, kwaliteit en betaalbaarheid te behouden dan wel te vergroten, heeft gemeente Rheden als vervolg op de verbeterpunten, een aantal acties ondernomen. Deze acties passen binnen de beleidslijn zoals uitgezet in het Transformatieplan 2.0 (in onze gemeenteraad van 10 sept 2019 van toepassing verklaard op Rozendaal). Het betreft:

- Doorontwikkeling van de Toegang;
- Lokale aanbesteding inkoop sociale basis (voorheen welzijnsdiensten), ingang per 1 jan 2021;
- Lokale aanbesteding inkoop maatwerkdiensten jeugdhulp; ingang per 1 jan 2021.

2. Communicatie met VWS
De resultaten van de verplichte vragen van het cliëntervaringsonderzoek Wmo zijn in 2020 tijdig opgenomen in de gemeentelijke monitor Sociaal Domein (waarstaatjegemeente.nl).

Zie verder hierna, bij 'Communicatie'.

Communicatie
1. De Cliëntervaringsonderzoeken (CEO's) worden inclusief dit B&W advies en het Memo, op de lijst van ingekomen stukken gezet voor de raad van 23 maart
2. De resultaten worden bekendgemaakt aan de inwoners, via In de Roos en de website.
3. De CEO's worden ter kennis gebracht van de Adviesraad cliënten- en inwonerparticipatie Rheden-Rozendaal.

Bijlagen
1. Memo 'Uitkomsten cliëntervaringsonderzoeken Wmo en Jeugdhulp 2019'
2. Cliëntervaringsonderzoek Wmo
3. Cliëntervaringsonderzoek Jeugd

gemeente Rheden

Memo - uitkomsten cliëntervaringsonderzoeken Wmo en Jeugdhulp 2019

datum	voor	Afdeling/cluster
11 maart 2021	College	Sociaal Domein
behandeld door	**ons kenmerk**	**bijlage(n)**
D. Linkerhof		2

Onderwerp
Memo uitkomsten cliënt ervaringsonderzoeken Wmo en Jeugdhulp 2019/2020

1. Aanleiding

Ieder jaar voert de gemeente Rheden een cliënt ervaringsonderzoek (CEO) uit onder de cliënten van de Wmo en Jeugdhulp. Voor zowel het CEO Wmo als het CEO Jeugdhulp is gebruik gemaakt van een door de VNG ontwikkelde standaard vragenlijst. In de landelijke monitor Sociaal Domein (waarstaatjegemeente.nl) worden de verplichte vragen (Wmo) gepubliceerd.

Let op! Het onderzoek is uitgevoerd in de maanden juli en augustus 2020. De vragen gaan over de ondersteuning van het voorgaande jaar, namelijk 2019.
Inwoners hebben de vragen beantwoord toen de Corona maatregelen al speelden. Dit heeft de antwoorden van inwoners beïnvloedt.

Het onderzoek is net als voorgaande jaren uitgevoerd door onderzoeksbureau Moventem.
De rapportages (Wmo en Jeugdhulp) zijn als bijlage opgenomen in dit memo. Voor beide onderzoeken zijn cliënten uit Rheden en Rozendaal benaderd. De uitkomsten betreffen daarom de gemeente Rheden en de gemeente Rozendaal.
Beide onderzoeken leveren inzichten over:
a) de dienstverlening van de toegang en
b) de dienstverlening van de geleverde ondersteuning/zorg.

Het CEO bestaat uit drie delen, te weten:
1. Toegankelijkheid: Ervaringen met toegang tot maatschappelijke ondersteuning
2. Kwaliteit: Ervaringen met kwaliteit van voorzieningen en ondersteuning
3. Maatschappelijk effect: Bijdrage van ondersteuning aan zelfredzaamheid en participatie

In deze memo gaan we in op de resultaten van beide onderzoeken en de ontwikkelingen in onze lokale toegang.

2. Algemene conclusie

Uit het onderzoek blijkt dat de door de gemeente geleverde ondersteuning in de grote lijn positief beoordeeld wordt.
Er is bij Wmo sprake van een lichte daling in de beoordeling. Bij Jeugd is er sprake van een lichte stijging.
De aantal vragen om ondersteuning zijn de afgelopen jaren toegenomen. Onze consulenten zijn in staat geweest om in kortere tijd meerdere inwoners te helpen.
De vragenlijsten zijn afgenomen toen de maatregelen vanwege Corona al speelden. Dit heeft zijn effecten gehad op de scores.
Desondanks zijn de cijfers zijn de afgelopen drie jaar (2017-2020) redelijk stabiel gebleven.

3. Deelname aan het onderzoek

3.1 Deelname inwoners CEO Wmo
Aan het cliënt ervaringsonderzoek Wmo 2019 hebben 455 inwoners uit Rheden en 9 inwoners uit Rozendaal meegedaan. Dit zijn allen inwoners met een Wmo-voorziening. Het onderzoek bestaat deels uit een verplichte vragenlijst, wat de vergelijking met alle andere gemeenten mogelijk maakt.

3.2 Deelname inwoners CEO Jeugdwet
Aan het cliënt ervaringsonderzoek jeugdhulp 2020 hebben 83 inwoners uit Rheden en 1 inwoner uit Rozendaal meegedaan.
De vragen voor jeugd zijn niet verplicht en vormvrij. Hierdoor is er geen benchmark mogelijk met andere gemeenten. De vragenlijsten van voorgaande jaren zijn zo veel als mogelijk gelijk gebleven, zodat vergelijking mogelijk is. Er is gebruik gemaakt van overeenkomstige vragen met de Wmo, omdat er sprake is van één Toegang en een integrale werkwijze.

4. Toegankelijkheid

Hieronder gaan we in op de resultaten met betrekking tot onze toegang. De cijfers over ervaringen met de toegankelijkheid laten een positief beeld zien.

4.1 Toegankelijkheid Wmo
De toegang tot zorg via de consulenten uit de sociale gebiedsteams, het contact met de gemeente, scoort wederom een ruime voldoende met een 7,3.

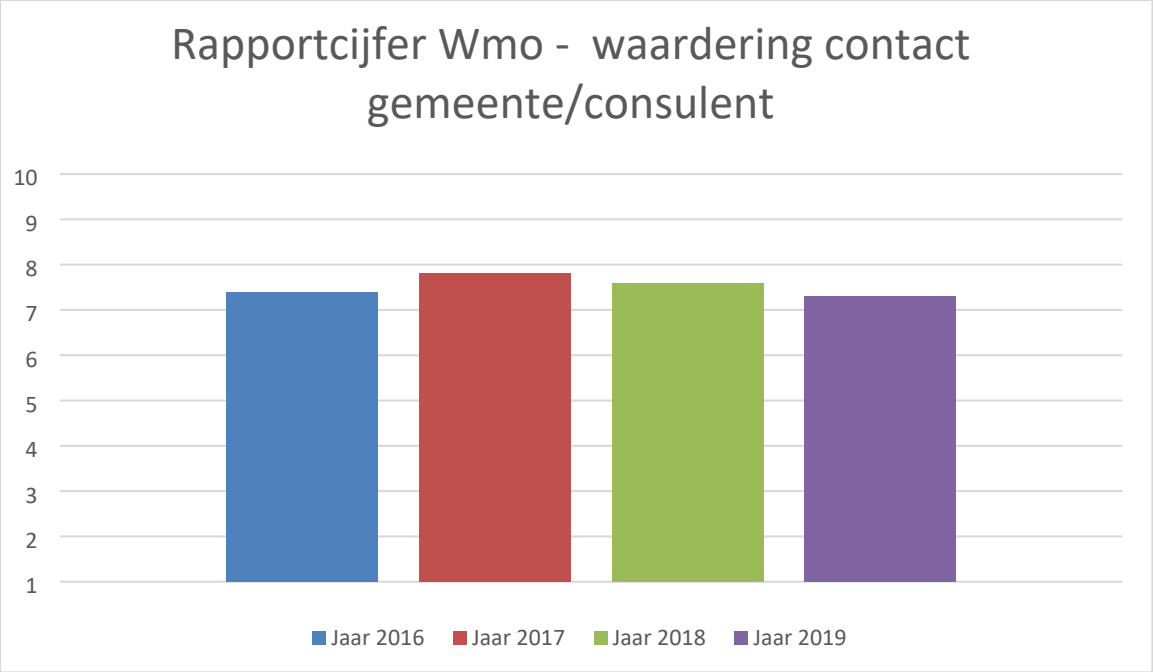

Grafiek 4.1

Er is al jaren sprake van een stijgende vraag naar ondersteuning vanuit de jeugd en Wmo. Hierom is het een goede prestatie dat het niveau van dienstverlening op peil is gehouden.

Hieronder een nadere specificering van de cijfers over het contact met de gemeente.

Uit het CEO blijkt dat onze inwoners het meest tevreden zijn over het gesprek met de consulent.

- 68% van de respondenten wist waar zij moesten zijn met hun hulpvraag. Dit is nagenoeg gelijk aan de afgelopen jaren.
- Van de respondenten geeft 67% aan snel geholpen te zijn. Het aantal inwoners dat de bij de toegang aanklopt is ook toegenomen de laatste jaren.
- Van de respondenten die contact heeft gehad met de toegang van de gemeente geeft ruim de helft aan (57%) dat er samen naar oplossingen binnen het eigen netwerk is gekeken. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren.
  Het blijft een speerpunt van de gemeente om het netwerk en de voorliggende mogelijkheden voor onze inwoners te versterken. Het versterken van het gewone leven is daarbij het uitgangspunt. Belangrijk hierbij is om te beseffen dat niet bij alle vragen om

ondersteuning het netwerk een oplossing kan bieden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan fysieke beperkingen (scootmobiel, rolstoel, woningaanpassing).

- Het keukentafelgesprek wordt als prettig ervaren door de inwoner (81%), afspraken worden nagekomen door de consulenten (79%), de inwoner voelt zich serieus genomen door de consulenten (82%) en inwoners zijn tevreden over het plan of verslag van de consulent.
- De bekendheid met de mogelijke inzet van een onafhankelijke cliëntondersteuner is licht gestegen (28%). Desondanks is dit lager dan het landelijk gemiddelde (35%). We zien hier in de afgelopen jaren een lichte groei in. Mede door de in 2019 doorgevoerde nieuwe afspraken hierover met MEE Gelderse Poort over de communicatie.
  Vanaf juli 2020 is de gemeente Rheden aangewezen als koploper gemeente voor onafhankelijke cliënt ondersteuning. Dit betekent er een project is gestart om de cliëntondersteuning verder te ontwikkelen en verbeteren.

4.2 Toegankelijkheid Jeugdwet
De toegang tot zorg via de consulenten uit de sociale gebiedsteams, het contact met de gemeente, scoort wederom een ruime voldoende met een 7,8. Dit is het hoogste cijfer tot nu toe.

Bij jeugdhulp kan contact over de hulp- of zorgvraag via de toegang van de gemeente lopen, maar ook via andere partijen zoals een huisarts, kinderarts, instelling voor jeugdbescherming en kinderrechter.

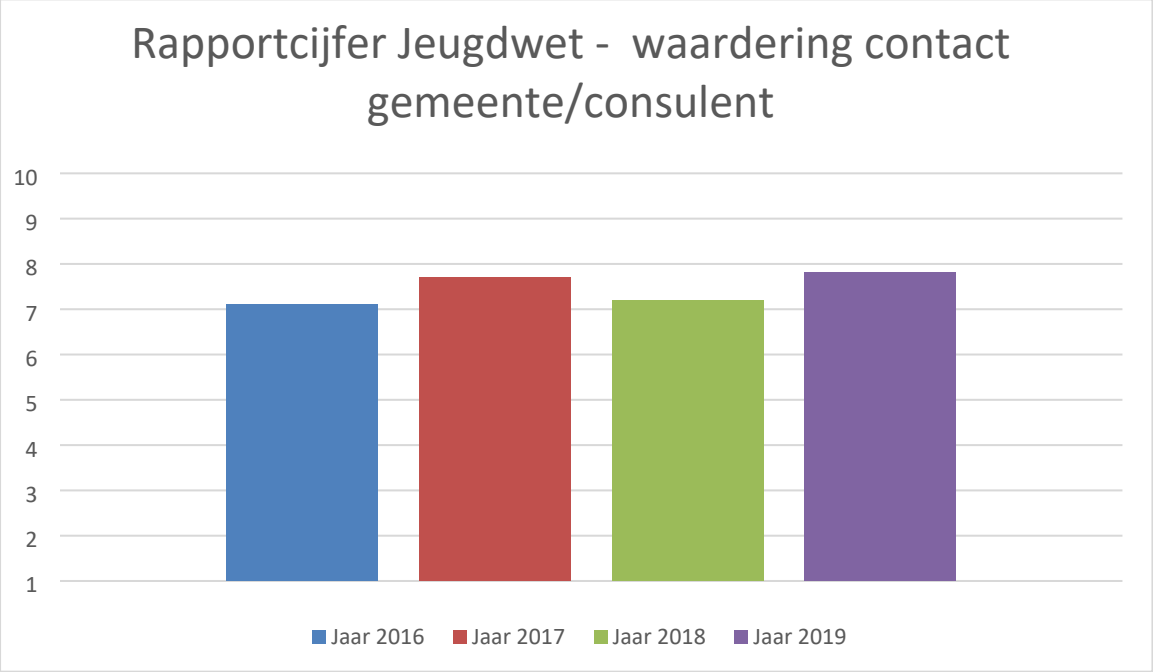

Grafiek 4.2

Er is al jaren sprake van een stijgende vraag naar ondersteuning vanuit de jeugd en Wmo. Hierom is het een goede prestatie dat het niveau van dienstverlening op peil is gehouden.

Hieronder een nadere specificering van de cijfers over het contact met de gemeente.

In de grote lijn is er op veel gebieden verbetering zichtbaar ten opzichte van vorig jaar.

- 58% van de respondenten wist waar zij moesten zijn met hun hupvraag. Respondenten die niet wisten waar ze naartoe moesten, zijn doorverwezen door bijv. de school, de huisarts of het consultatiebureau en dan dus via deze vindplaatsen wel op de juiste plek terecht gekomen. Deze partners weten na enkele jaren de gemeentelijke toegang te vinden.

- Van de respondenten geeft 63% aan snel geholpen te zijn. Het aantal inwoners dat de bij de toegang aanklopt is ook toegenomen de laatste jaren. Bij jeugdzaken beoordeelt de toegang bij het eerste contact of er dringend hulp ingezet moet worden.
- Van de respondenten die contact heeft gehad met de toegang van de gemeente geeft 88% aan dat er samen naar oplossingen binnen het eigen netwerk is gekeken. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren.
  Het blijft een speerpunt van de gemeente om het netwerk en de voorliggende mogelijkheden voor onze inwoners te versterken. Het versterken van het gewone leven is daarbij het uitgangspunt. Belangrijk hierbij is om te beseffen dat niet bij alle vragen om ondersteuning het netwerk een oplossing kan bieden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan behandeling bij cognitieve of psychiatrische problemen (autisme, dyslexie).
- Het keukentafelgesprek wordt als prettig ervaren door de inwoner (89%), afspraken worden nagekomen door de consulenten (85%), de inwoner voelt zich serieus genomen door de consulenten en inwoners zijn tevreden over het plan of verslag van de consulent.
- De bekendheid met de mogelijke inzet van een onafhankelijke cliëntondersteuner is gestegen van 22% naar 34%. Voor jeugdhulp is er geen (landelijke) benchmark, maar het percentage komt in de buurt van het landelijk gemiddelde vanuit de Wmo van 35%. Sinds 2019 is er extra aandacht besteed aan de bekendheid van de onafhankelijke cliënt ondersteuning door MEE Gelderse Poort over de communicatie.
  Vanaf juli 2020 is de gemeente Rheden aangewezen als koploper gemeente voor onafhankelijke cliënt ondersteuning. Dit betekent er een project is gestart om de cliëntondersteuning verder te ontwikkelen en verbeteren.

5. Kwaliteit van ondersteuning en voorzieningen

Ook bij de ondersteuning/zorg scoren we een ruime voldoende. Met de ondersteuning/zorg wordt het traject bij de zorgaanbieders bedoeld.

5.1 Kwaliteit binnen de Wmo
De respondenten zijn over de grote lijn positief over de ondersteuning die zij vanuit de Wmo ontvangen.

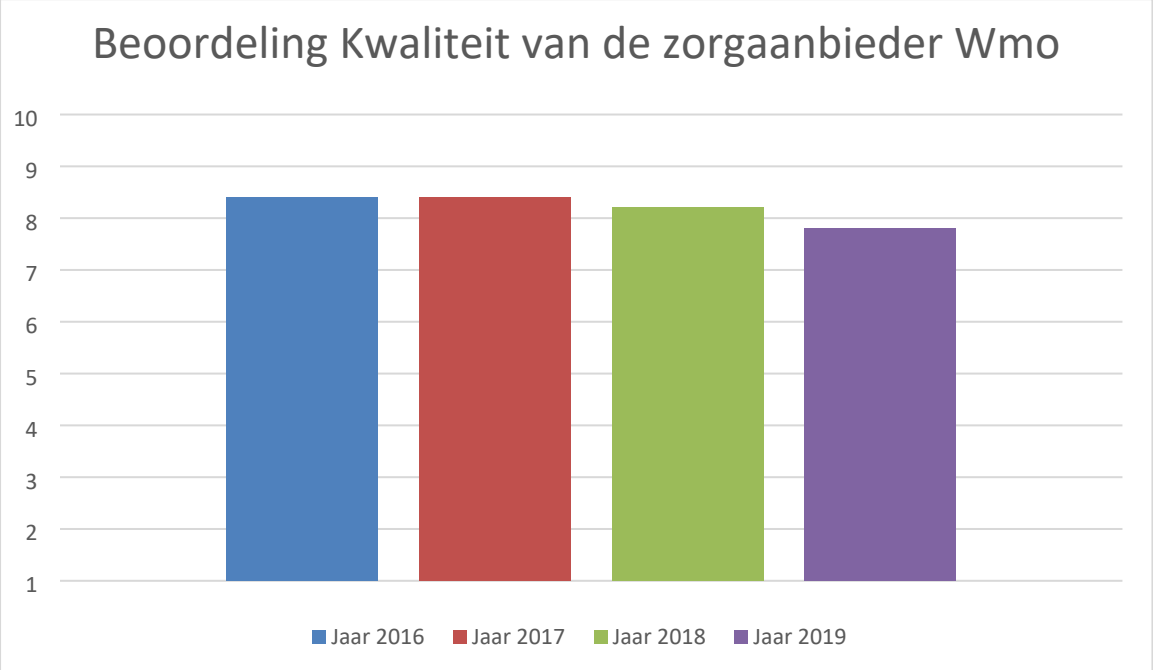

De tevredenheid over de zorg/ondersteuning geeft de volgende resultaten:

- Over de kwaliteit van voorzieningen en de ondersteuning zijn de respondenten ruimschoots positief (78%).
- Van de resultaten geeft 76% aan dat de ondersteuning past bij de hulpvraag.

- 69% van de respondenten geeft aan dat men zich door de ondersteuning beter kan redden in het dagelijks leven.
- 81% van de respondenten geven aan dat men zich beter kan redden door de ondersteuning. Dit percentage is nagenoeg gelijk aan voorgaande jaren (2018: 81%).
- 70% van de respondenten geven aan een betere kwaliteit van leven te ervaren door de ondersteuning (2018: 81%).
- Het vervoer vanuit Avan wordt beoordeeld met gemiddeld 7,5. In 2019 heeft ook Avan een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Daarin geven de klanten gemiddeld een 7,8 voor het vervoer. Via de vervoersorganisatie blijven we sturen op de kwaliteit en de verbetering van de klachtafhandeling.
- Vanaf 1 januari 2019 geldt het abonnementstarief voor ondersteuning vanuit de Wmo. Dit is in 2020 €19 per maand. Van de respondenten betaalt 78% een eigen bijdrage. 88% geeft aan dat de eigen bijdrage betaalbaar is.
- 22% van de respondenten geeft aan mantelzorg te bieden aan bijvoorbeeld familie, vrienden of buren. 69% daarvan geeft aan dit goed aan te kunnen. Dit is een stijging in vergelijking met voorgaanden jaren.

5.1.1 Huishoudelijke hulp
Geconcludeerd kan worden dat de tevredenheid over de kwaliteit is toegenomen. Ook lijken de respondenten de hulp bij het huishouden over de grote lijn passend te vinden bij hun situatie.

- Van de respondenten geeft 80% aan dat de hulp bij het huishouden goed op hun situatie en het huishouden is afgestemd.
- De kwaliteit van de huishoudelijke ondersteuning wordt als beter ervaren dan vorig jaar (78%)
- 70% van de respondenten ontving huishoudelijke hulp (totaal 252 inwoners). Van deze respondenten geeft 80% aan dat de hulp bij het huishouden goed op de situatie en het huishouden is afgestemd.
- Van de respondenten vindt 78% de kwaliteit van de huishoudelijke hulp goed. Dit percentage is hoger dan het jaar ervoor (65%).
- Een aantal respondenten lijkt meer hulp bij het huishouden te willen ontvangen. Deze groep is echter kleiner dan de jaren ervoor.
- 73% geeft aan dat het aantal uren van hulp bij het huishouden passend is bij hun situatie. Het jaar ervoor was dit 57%.

Opvallend is dat de tevredenheid van inwoners is toegenomen sinds de inzet van de algemene voorziening HbH. Dit kan komen doordat de algemene voorziening HbH inspeelt op de knelpunten die inwoners eerder hebben aangegeven. De zorgaanbieders zijn nu beter in staat de afspraken met inwoners na te komen en hebben in mindere mate problemen om daadwerkelijk ondersteuning te bieden. Voorheen lukte dit bij 20% niet door onder andere de toenemende vraag.

5.1 Kwaliteit binnen de Jeugdwet
De respondenten zijn over de grote lijn positief over de ondersteuning die zij vanuit de Jeugdwet ontvangen.

Dit betreft de ondersteuning/zorg door de zorgaanbieders. Over het algemeen is dit positief beoordeeld. De tevredenheid over de inzet van de ondersteuning/zorg scoort een 7,9 (2018: 7,8). Met name dat de hulp/ondersteuning op maat is wordt goed gevonden door de respondenten.

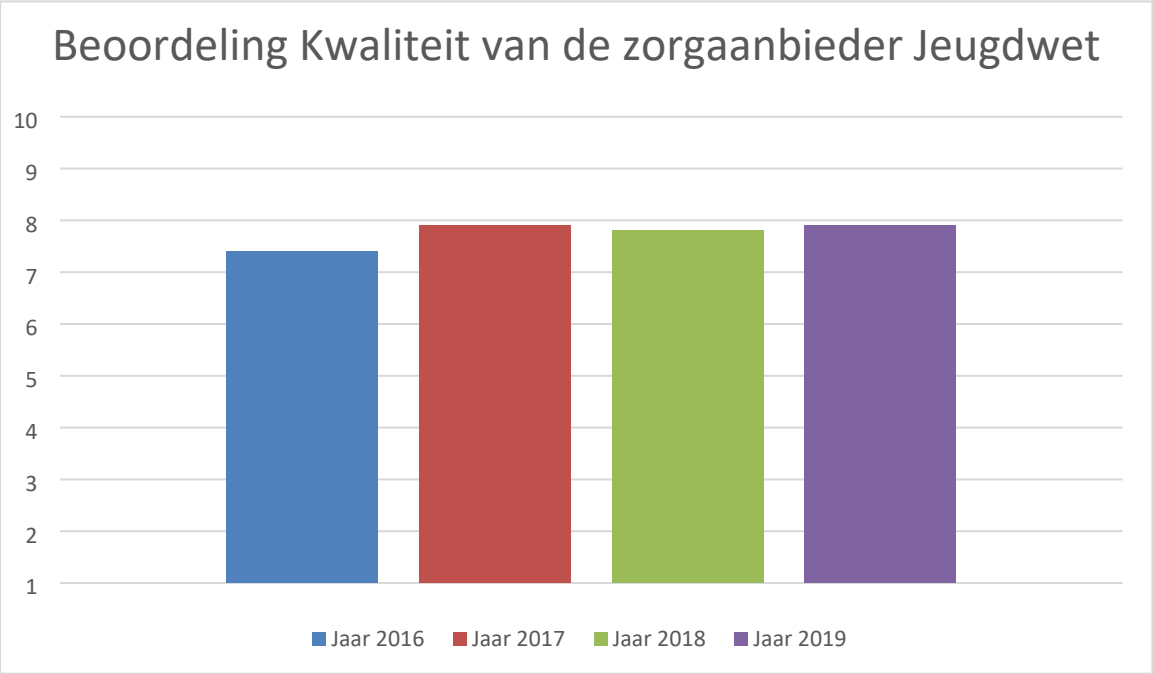

De tevredenheid over de zorg/ondersteuning geeft de volgende resultaten:

- Van de resultaten geeft 74% aan dat de ondersteuning past bij de hulpvraag. En hierin waarderen de respondenten dat er echt sprake is van maatwerk.
- Vergelijkbaar met voorgaande jaren geeft 84% aan dat het beter met het kind gaat.
- In 92% van de antwoorden is aangeven dat de jeugdhulp overeenkomt met wat is afgesproken met de gemeente. We blijven vanuit de regierol via de plannen en evaluaties sturen op passende zorg.
- Van de kinderen waarbij het onderwerp veiligheid onderdeel uitmaakte van de hulpvraag, is dit bij 79% van die kinderen verbeterd. Dit is de afgelopen jaren aanzienlijk gestegen.
- Bij het vervoer is er vanwege het lage responscijfer (20) sprake van een indicatieve uitkomst en is vergelijking met voorgaande jaren niet goed mogelijk. In 2019 heeft ook Avan een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Daarin geven de klanten gemiddeld een 7,8 voor het vervoer. Via de vervoersorganisatie blijven we sturen op de kwaliteit en de verbetering van de klachtafhandeling.

6. Verbeterpunten en acties

Hieronder gaan we nog nader in op verbeterpunten die naar voren kwamen uit het onderzoek Hierbij zijn ook actiepunten geformuleerd.

6.1 Verbeterpunt: Snel geholpen worden
In de afgelopen 2 jaar is een daling zichtbaar in hoe snel inwoners geholpen worden bij de toegang (ca. -10%). Dit is een logische ontwikkeling door de toename van zowel Jeugd als Wmo vragen. Ondanks dat het onderzoek officieel de dienstverlening en ondersteuning uit 2019 betreft, blijkt uit aanvullende vragen over de effecten van de Corona maatregelen, dat dit voornamelijk speelt sinds de pandemie.

- **Actiepunt:** Ondanks de afname, blijft de tevredenheid over de dienstverlening stabiel hoog. Doordat uit het onderzoek blijkt dat de corona maatregelen een negatief effect hebben gehad op de beantwoording van de vragen, wordt dit mee genomen als aandachtspunt binnen de Toegang. Bij komend Ceo dient gekeken te worden wat de onderliggende oorzaken zijn.

6.2 Verbeterpunt: Stimuleren van eigen en voorliggende mogelijkheden bij volwassen inwoners.

Bij de inwoners die aanspraak willen maken op de Wmo, is het lastig voor de consulent om te sturen op oplossingen in het netwerk en de eigen omgeving van inwoners. Mede door het abonnementstarief is het voor consulenten lastig om inwoners te stimuleren en activeren om gebruik te maken van en op zoek te gaan naar eigen oplossingen en oplossingen binnen het netwerk. De Wmo biedt immers de goedkoopste en makkelijkste oplossing.

- **Actiepunt:** Eind 2019 zijn de nieuwe beleidsregels Wmo ingegaan. Hierdoor hebben consulenten meerdere kaders en houvast om hun werk uit te voeren. Consulenten worden gestimuleerd meer de principes van het Rhedens Model toe te passen. Zij verwijzen, indien passend, door naar het voorliggend veld. Denk hierbij aan de beweegcoaches, vrijwilligersinitiatieven, maatschappelijk werk.
  Daarnaast leren de consulenten van elkaar in hun werkwijze. Hiervoor worden intervisie en vakgroep overleggen ingezet. Dit actiepunt dient in 2021 navolging te krijgen.

6.3 Onafhankelijke cliëntondersteuning
Het aantal respondenten dat op de hoogte was van de mogelijkheid om van een onafhankelijke cliëntondersteuning bij het gesprek gebruik te maken is iets gestegen (Wmo: 28% Jeugd: 34%). Dit is lager dan het landelijk gemiddelde van 35%.

De vraag over de bekendheid van (onafhankelijke) cliënt ondersteuning bij het CEO heeft betrekking op de formele cliënt ondersteuning. Onder formele cliënt ondersteuning vallen de algemene cliënt ondersteuning vanuit MEE en voor de mensen met geheugenproblematiek. Inwoners die geholpen worden door een cliënt ondersteuner en hierdoor niet bij de gemeente terecht komen met hun vraag, zijn voor de gemeente onbekend en ontvangen hierom de vragenlijst van het CEO niet.
Onder informele cliënt ondersteuning vallen het steunende netwerk (familie, vrienden, buren) en vrijwilligers organisaties.

- **Actiepunt:** Vanaf juli 2020 is de gemeente Rheden een project gestart om zowel de informele als formele cliëntondersteuning beter te positioneren, met elkaar te verbinden, expertise te delen en vergroten. We zien een verbetering en verwachten dat dit naar de toekomst toe verder verbetert.

7. Doorontwikkelingen zorg en ondersteuning Wmo en Jeugd

Voor de komende jaren sturen we op kwaliteit en kwantiteit in de contractering van aanbieders. De nieuwe contracten zijn ingegaan op 1 juli 2020. Daarbij is stevig ingezet op kwaliteitseisen voor toelating. Hierdoor is het totaal aantal zorgaanbieders afgenomen en zijn de kwalitatief goede en betrouwbare zorgaanbieders gecontracteerd.
Ook in de opdrachtomschrijving zijn de producten geherdefinieerd waardoor we nog meer in staat zijn te sturen op passende en kwalitatief goede zorg. Uiteindelijk leidt dit ook tot betere betaalbaarheid van de zorg.
Daarnaast zetten we in 2020 als gemeente Rheden en tevens ook voor Rozendaal in op een nieuwe lokale inkoop per 2021 voor (delen van) Wmo en jeugdhulp om nog meer te kunnen sturen op transformatie en financiën.
En is de aanbesteding in voorbereiding voor de inkoop van de sociale basis. Het versterken daarvan moet ook leiden tot een minder beroep op de geïndiceerde hulp en ondersteuning.

Bijlage:
- Onderzoeksrapport CEO Wmo Gemeenten Rheden en Rozendaal, Moventem oktober 2020.
- Onderzoeksrapport CEO Jeugdhulp Gemeenten Rheden en Rozendaal, Moventem oktober 2020.

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Cliëntervaringsonderzoek Wmo

Gemeente Rheden en Rozendaal

Kwartaal 3, 2020

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Cliëntervaringsonderzoek Wmo

Gemeente Rheden en Rozendaal

Kwartaal 3, 2020
Projectnummer: 20031

Auteurs:
Hannemarie Hardeman, Senior onderzoeker
Jessica Tuenter, Onderzoeker

Moventem BV
T 0575 84 3738
E info@moventem.nl
W www.moventem.nl

Moventem werkt conform de Gedragscode voor Onderzoek & Statistiek van de Nederlandse Marktonderzoek Associatie (MOA) en mag het Fair Data Keurmerk voeren, waarmee wordt aangetoond dat op verantwoorde wijze met data en persoonsgegevens wordt omgaan. Tevens is Moventem aangesloten bij de Europese Vereniging voor Marktonderzoek (ESOMAR) en wordt voldaan aan de Internationale Code voor Markt- en Sociaalwetenschappelijk onderzoek. Dit rapport is met grote zorg samengesteld. Desondanks kan het voorkomen dat informatie fout en/of onvolledig is. Moventem is niet aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade die zou kunnen ontstaan door het gebruik van de aangeboden informatie.

MOA
Center for Information Based Decision Making & Marketing Research

ESOMAR WORLD RESEARCH
ESOMAR
MEMBER

Inhoudsopgave

Management samenvatting **Pagina 4**

1 Inleiding **Pagina 9**
1.1 Onderzoeksopzet Pagina 10

2 Resultaten **Pagina 12**
2.1 Vragen modelvragenlijst Rheden Pagina 13
2.2 Vragen modelvragenlijst Rozendaal Pagina 19
2.3 Contact gemeente hulp/ondersteuning Rheden Pagina 21
2.4 Contact gemeente hulp/ondersteuning Rozendaal Pagina 30
2.5 Algemeen toegankelijke voorzieningen Rheden Pagina 31
2.6 Algemeen toegankelijke voorzieningen Rozendaal Pagina 32
2.7 Huishoudelijke hulp Rheden Pagina 33
2.8 Huishoudelijke hulp Rozendaal Pagina 35
2.9 Mantelzorg Rheden Pagina 36
2.10 Mantelzorg Rozendaal Pagina 37
2.11 Hulp/ondersteuning vanuit gemeente Rheden Pagina 38
2.12 Hulp/ondersteuning vanuit gemeente Rozendaal Pagina 43
2.13 Eigen bijdrage Rheden Pagina 45
2.14 Eigen bijdrage Rozendaal Pagina 47
2.15 Corona Rheden Pagina 48
2.16 Corona Rozendaal Pagina 50

Bijlagen **Pagina 52**
Bijlage I – Achtergrondgegevens respondenten Pagina 53
Bijlage II – Onderzoeksverantwoording Pagina 57

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Management samenvatting

Management samenvatting

Vragen modelvragenlijst

- 68% van de respondenten uit gemeente Rheden wist waar zij moesten zijn met hun hulpvraag. Dit percentage is nagenoeg gelijk aan 2019, en 2018 en lager dan 2017 (2019: 70%, 2018: 68%, 2017: 73%). Meer dan de helft van de respondenten geeft aan dat zij snel geholpen werden, namelijk 67%. Dit percentage is lager dan in voorgaande jaren (2019: 70%, 2018:81%, 2017: 76%).

- Het percentage respondenten uit Rheden dat vindt dat de medewerker hem/haar serieus neemt is in vergelijking met 2019 gestegen naar 82% (2019: 80%, 2018: 91%, 2017: 85%). Het percentage respondenten dat het (helemaal) eens is met de stelling 'De medewerker en ik hebben in het gesprek samen naar oplossingen gezocht' is eveneens gestegen naar 77% (2019: 72%; 2018: 80%, 2017: 79%).

- In Rheden weet het grootste deel van de respondenten (72%) niet dat men gebruik kan maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner. 28% was hiervan wel op de hoogte (2019: 27%; 2018: 26%, 2017: 26%). 13% van de respondenten geeft in het huidige onderzoek aan dat zij gebruik hadden willen maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner.

- 78% van de respondenten uit Rheden vindt de kwaliteit van de ondersteuning goed (2019: 82%: 2018: 84%, 2017: 84%). 76% is het (helemaal) eens met de stelling 'De ondersteuning die ik krijg past bij mijn hulpvraag' (2019: 82%; 2018: 84%, 2017: 79%).

- 69% van de respondenten uit Rheden geeft aan dat men door de ondersteuning beter de dingen kan doen die men wil (2019: 75%: 2018: 76%, 2017: 71%). 81% geeft aan dat men zich beter kan redden door de ondersteuning (2019: 81%; 2018: 83%; 2017: 79%).

- Vergeleken met eerdere jaren heeft er een daling plaatsgevonden bij respondenten uit gemeente Rheden wat betreft de stelling 'Door de ondersteuning die ik krijg heb ik een betere kwaliteit van leven'. 70% is het (zeer) eens met deze stelling (2019: 75%; 2018: 75%; 2017: 74%).

Contact gemeente hulp/ondersteuning

- Ruim de helft (51%) van de respondenten uit Rheden geeft aan dat zij een gesprek hadden met een consulent van de gemeente voor de hulp/ondersteuning in 2019. Bij dit gesprek was in 70% van de gevallen nog iemand anders aanwezig, voornamelijk familie (45%).

- Respondenten uit Rheden die een gesprek hebben gehad met een consulent van de gemeente hebben bovenstaande stellingen beantwoord. In het figuur is te zien dat een grote meerderheid (81%) het (keukentafel) gesprek als prettig heeft ervaren. Tevens vindt 79% dat de consulent de afspraken nakomt. Beide stellingen scoren hoger of gelijk ten opzichte van 2019.

- Meer dan de helft van de respondenten (57%) uit Rheden geeft aan dat ze na afloop van het gesprek een (integraal) plan of gespreksverslag hebben ontvangen. Dit percentage is hoger dan voorgaande jaren (2019: 55%; 2018: 49%; 2017: 33%). 79% van de respondenten die een (integraal) plan of gespreksverslag heeft ontvangen, is het eens met de inhoud hiervan. Dit percentage is lager dan voorgaande jaren en nagenoeg gelijk aan 2017 (2019: 84%, 2018; 92%, 2017: 78%).

- Meer dan de helft (57%) van de respondenten uit Rheden geeft aan dat de consulent samen met de cliënt naar oplossingen in eigen netwerk en omgeving heeft gekeken. Dit is hetzelfde als in 2019 (57%), lager dan in 2018 (66%) en hoger dan in 2017 (56%).

Management samenvatting

- Het contact met de gemeente wordt door de respondenten uit Rheden gemiddeld beoordeeld met een 7,3. Dit is een daling ten opzichte van voorgaande jaren.

- 43% van de respondenten uit Rheden heeft zichzelf aangemeld bij de gemeente. In 4% van de gevallen heeft het ziekenhuis namens de respondent een aanvraag ingediend bij de gemeente. 12% heeft ‘anders, namelijk:’ geantwoord. De open antwoorden tonen dat veel respondenten zijn aangemeld bij de gemeente door familie.

- 40% van de respondenten uit Rheden heeft geprobeerd om hun vraag zelf op te lossen, tegenover 33% die dit niet heeft gedaan. 27% van de respondenten weet niet meer of zij zelf geprobeerd hebben om hun vraag op te lossen. Respondenten hebben vervolgens aangegeven wat zij hebben geprobeerd.

- Van alle respondenten uit Rheden geeft 49% aan dat zij de telefonische bereikbaarheid van de gemeente (zeer) goed vinden, tegenover 14% die aangeeft dat zij de telefonische bereikbaarheid (zeer) slecht vinden. 16% van de respondenten geeft aan dat zij het niet weten.

Huishoudelijke hulp

- 70% van de respondenten uit Rheden ontving in het afgelopen jaar (2019) huishoudelijke hulp met toeslag van de gemeente. Van deze respondenten geeft 80% aan dat de hulp bij het huishouden goed op de situatie en het huishouden is afgestemd. Een aantal respondenten heeft een opmerking gegeven over het aantal uren huishoudelijke hulp dat men krijg en/of over de hoogte van de eigen bijdrage. De respondenten geven voornamelijk aan dat ze meer ondersteuning wensen / uitbreiding van uren.

- Van de respondenten uit Rheden die in 2019 huishoudelijke hulp met toeslag ontvingen van de gemeente, vindt 78% de kwaliteit van de huishoudelijke hulp goed. Dit percentage is hoger dan in 2019, maar lager dan in 2018 en 2017 (2019: 65%; 2018: 83%; 2017: 81%). Vervolgens hebben de respondenten die huishoudelijke hulp met toeslag ontvangen aangegeven of het aantal uren huishoudelijke hulp past bij hun huishouden/situatie. 73% is het hiermee (helemaal) eens, tegenover 16% die het hiermee (helemaal) niet eens is. In 2019 was 57% van de respondenten het (helemaal) eens met deze stelling. In 2018 lag dit percentage ook op 73%.

- 56% (5 in aantal) van de respondenten uit Rozendaal ontving in 2019 huishoudelijke hulp met toeslag van de gemeente. De respondenten die huishoudelijke hulp met toeslag van de gemeente ontvangen, hebben een aantal stellingen beantwoord. 4 van de 5 respondenten zijn het (helemaal) eens met de stelling “De hulp bij het huishouden is goed op mijn situatie en huishouden afgestemd”. De andere respondent heeft ‘neutraal’ geantwoord. 4 van de 5 respondenten zijn het (helemaal) eens met de stelling “Ik vind de kwaliteit van de huishoudelijke hulp goed”. 1 respondent heeft ‘niet mee eens’ geantwoord. De stelling “Het aantal uren huishoudelijke hulp past bij mijn huishouden/situatie” is door 4 respondenten met (helemaal) mee eens beantwoord. De overige respondent heeft ‘geen mening’ geantwoord.

Mantelzorg

- Tevens hebben de respondenten vragen beantwoord over mantelzorg. 22% van de respondenten uit Rheden geeft hulp of ondersteuning aan bijvoorbeeld partner, familie, vrienden of buren. Dit is een daling van 4% ten opzichte van 2019. Van deze groep geeft 69% aan dat zij de hulp die zij geven aankunnen. In 2019 was dit 61% en in 2018 was dit 62%.

Management samenvatting

Hulp/ondersteuning vanuit gemeente

- De meeste respondenten uit Rheden (36%) ontvangen hulp bij het huishouden. Daarnaast maakt 31% gebruik van een hulpmiddel of is de woning aangepast. 4% van de respondenten ontvangt een financiële tegemoetkoming en 3% woont begeleid.

- De respondenten uit Rheden die gebruik maken van Avan beoordelen vervoer van Avan gemiddeld met een 7,5. 6% heeft het vervoer door Avan met een onvoldoende beoordeeld.

- 80% van de respondenten uit Rheden heeft de ondersteuning of het hulpmiddel gekregen zoals afgesproken met de gemeente. Dit is een stijging ten opzichte van 2019, maar een daling ten opzichte van 2018 en 2017 (2019: 71%; 2018: 87%; 2017: 83%). Vervolgens is aan respondenten gevraagd of zij zich serieus voelen genomen door de hulpverleners. 83% is het hiermee (helemaal) eens. Dit percentage is hoger dan in 2019 (77%). 5% is het (helemaal) niet eens. 67% van de respondenten is het (helemaal) eens met de stelling ‘door de hulp of ondersteuning gaat het beter met mij’. In 2019 was 61% het hier (helemaal) mee eens.

- De hulp of begeleiding in Rheden wordt, net als in 2019 en 2017, gemiddeld beoordeeld met een 7,7. 5% geeft een onvoldoende. In 2018 was het gemiddelde een 7,8.

- De hulp of ondersteuning wordt door de 9 respondenten uit gemeente Rozendaal gemiddeld met een 8,0 als rapportcijfer beoordeeld.

Eigen bijdrage

- Van de respondenten uit Rheden betaalt 78% een eigen bijdrage voor de ondersteuning of hulp die zij krijgen. Naar verhouding betalen meer mensen een eigen bijdrage dan vorig jaar, maar minder dan de jaren daarvoor (2019: 67%; 2018: 81%; 2017 90%). Een ruime meerderheid (55%) van de respondenten die een eigen bijdrage betaalt, is het (helemaal) eens met de stelling: ‘Er is gekeken naar mijn financiële situatie in relatie tot de eigen bijdrage’. 15% van de respondenten is het (helemaal) niet eens met deze stelling.

- Van de respondenten uit Rheden die een eigen bijdrage betalen, geeft 79% aan dat de eigen bijdrage is besproken (2019: 63%; 2018: 68%; 2017: 67%). 88% van de respondenten geeft aan dat zij de eigen bijdrage kunnen betalen (2019: 74%; 2018: 77%), tegenover 3% die de eigen bijdrage niet kan betalen (2019: 5%, 2018: 6%).

- Van de respondenten uit gemeente Rozendaal betaalt 89% (8 in aantal) een eigen bijdrage voor de ondersteuning/hulp die zij krijgen. Zij hebben een drietal stellingen beantwoord. 4 respondenten zijn het (helemaal) eens met de stelling ‘De eigen bijdrage voor de ondersteuning/hulp is met mij besproken’. 2 respondenten hebben ‘neutraal’ geantwoord en 1 respondent heeft geen mening gegeven. Met de stelling ‘Ik kan de eigen bijdrage betalen’ zijn 7 respondenten het (helemaal) eens en 1 respondent heeft ‘neutraal’ geantwoord. Tot slot, 3 respondenten zijn het (helemaal) eens met de stelling ‘Er is gekeken naar mijn financiële situatie in relatie tot de eigen bijdrage’, tegenover 1 respondent die het hier niet mee eens is. 2 respondenten hebben aangegeven dat de stelling niet van toepassing is.

Management samenvatting

Corona Rheden/ Rozendaal

- Ten tijde van de overheidsmaatregelen door corona heeft 90% van de respondenten uit Rheden geen contact gehad met het Sociaal Meldpunt van de gemeente. 10% heeft dit wel. 42% van deze respondenten is het (helemaal) eens met de stelling ‘Ik heb het contact met het Sociaal Meldpunt als goed ervaren’, tegenover 53% die het hier (helemaal) niet mee eens is.

- 44% van de respondenten uit Rheden heeft ten tijde van de overheidsmaatregelen door corona hulp of ondersteuning ontvangen vanuit de Wmo. Van deze respondenten is 83% het (helemaal) eens met de stelling 'Ik heb de hulp of ondersteuning als goed ervaren’. 6% is het (helemaal) niet eens met deze stelling.

- Ten tijde van de overheidsmaatregelen door corona heeft 89% van de respondenten uit Rozendaal (8 in aantal) geen contact gehad met het Sociaal Meldpunt van de gemeente. 11% heeft dit wel (1 in aantal). Deze persoon is het (helemaal) eens met de stelling ‘Ik heb het contact met het Sociaal Meldpunt als goed ervaren’.

- 50% van de respondenten uit Rozendaal (4 in aantal) heeft ten tijde van de overheidsmaatregelen door corona hulp of ondersteuning ontvangen vanuit de Wmo. 3 van de 4 respondenten is het (helemaal) eens met de stelling 'Ik heb de hulp of ondersteuning als goed ervaren’. 1 respondent heeft de vraag niet beantwoord.

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Inleiding

1.1 Onderzoeksopzet

- In opdracht van gemeenten Rheden en Rozendaal heeft Moventem een onderzoek uitgevoerd naar de ervaringen met Wmo in 2019 in de gemeenten Rheden en Rozendaal. Het onderzoek is in juli/augustus 2020 uitgevoerd.

- Gemeenten zijn volgens de Wmo 2015 artikel 2.5.1 verplicht om een representatief cliëntervaringsonderzoek uit te voeren. In overeenstemming met het Wmo-artikel 2.5.1 en 2.5.2 is het verplichte cliëntervaringsonderzoek (CEO) opgesteld. Met de voorgeschreven vragenlijst wordt onderzocht hoe de cliënten de toegankelijkheid en kwaliteit van de voorzieningen ervaren en welk effect ze ervan ondervinden op hun zelfredzaamheid.

- Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van een wettelijk verplichte modelvragenlijst. Deze wordt ook door andere gemeenten gebruikt, waardoor een vergelijking met andere gemeenten over een aantal aspecten in de toekomst mogelijk is. Via de website van VNG Realisatie (www.waarstaatjegemeente.nl) is een benchmark mogelijk met de resultaten van de verplichte vragen, zodra deze gepubliceerd worden. Daarnaast is een aantal aanvullende vragen gesteld.

- De doelgroep van het CEO bestaat uit alle cliënten met een individuele voorziening op basis van de Wmo. Dit zijn voorzieningen waaraan een beschikking ten grondslag ligt. Er is onderscheid gemaakt tussen twee groepen; de nieuwe en bestaande cliënten. De bestaande cliënten zijn inwoners die eerder dan 2019 Wmo-cliënt zijn geworden en in 2019 niet meer door de consulent zijn gezien. De resultaten van deze twee groepen worden in dit document gezamenlijk weergegeven.

- Er zijn in gemeente Rheden in totaal 2.650 cliënten die in 2019 gebruik hebben gemaakt van Wmo-voorzieningen. 1.178 mensen uit de gemeente Rheden hebben een uitnodigingsbrief voor het onderzoek ontvangen. Ze konden kiezen om de vragenlijst schriftelijk in te vullen en gratis te retourneren of om de vragenlijst online in te vullen. Uiteindelijk hebben 455 respondenten uit Rheden aan het onderzoek deelgenomen, waarvan 219 nieuwe cliënten en 236 bestaande cliënten. In totaal hebben 405 respondenten de vragenlijst schriftelijk ingevuld en de overige 50 respondenten hebben de vragenlijst online ingevuld. Met dit aantal respondenten is een respons-rate van 39% gerealiseerd. Er kunnen met een betrouwbaarheid van 95% en een foutmarge van 4,18% uitspraken gedaan worden over de populatie.

- Waar mogelijk wordt een vergelijking met de resultaten van het cliëntervaringonderzoek Wmo van gemeente Rheden uit 2017, 2018 en 2019 weergegeven. Omdat een andere vragenlijst is gebruikt dan voorgaande jaren, is een vergelijking niet overal mogelijk. Indien de resultaten van voorgaande onderzoeken niet worden genoemd, dan is de betreffende vraag niet (op dezelfde wijze) gesteld.

- Er zijn in gemeente Rozendaal in totaal 22 cliënten die in 2019 gebruik hebben gemaakt van Wmo-voorzieningen. Zij hebben allen een uitnodigingsbrief voor het onderzoek ontvangen. Zij konden kiezen om de vragenlijst schriftelijk in te vullen en gratis te retourneren of om de vragenlijst online in te vullen. Uiteindelijk hebben 9 respondenten uit Rozendaal aan het onderzoek deelgenomen, waarvan 1 nieuwe cliënt en 8 bestaande cliënten. In totaal hebben 8 respondenten uit Rozendaal de vragenlijst schriftelijk ingevuld en de overige respondent heeft de vragenlijst online ingevuld. Met dit aantal respondenten is een respons-rate van 41% gerealiseerd. Vanwege het lage aantal respondenten zijn de resultaten niet betrouwbaar en representatief voor alle (22) inwoners uit Rozendaal die Wmo ontvangen. Daarnaast is vanwege het lage aantal respondenten uit Rozendaal geen vergelijking mogelijk met de cliëntervaringonderzoeken van voorgaande jaren.

1.1 Onderzoeksopzet

- De resultaten van dit onderzoek worden in het voorliggende document beschreven middels diagrammen en tabellen. Door routes in de vragenlijst en vragen waarbij meerdere antwoorden mogelijk zijn, kan het voorkomen dat het aantal respondenten en/of het aantal antwoorden niet overal gelijk is in deze rapportage. Daarnaast worden respondenten die de vraag met 'niet van toepassing' hebben beantwoord niet getoond in grafieken/figuren. Om deze redenen wordt ter volledigheid bij de resultaten aangeven hoeveel respondenten ('n') de betreffende vraag hebben beantwoord. Door afrondingsverschillen telt niet alles op tot 100%. Bij sommige vragen konden respondenten meerdere antwoorden geven. Het totale percentage komt dan hoger dan 100% te liggen.

- Respondenten die 4 of meer vragen niet beantwoord hebben van de eerste tien verplichte vragen, zijn niet meegenomen in de analyse van de verplichte vragen. Zij zijn wel meegenomen in de analyse van de overige vragen. Hierdoor kan het voorkomen dat het aantal respondenten en/of het aantal antwoorden niet overal gelijk is. In totaal betreft dit 35 respondenten uit gemeente Rheden.

- Voor Rozendaal zijn enkele resultaten middels diagrammen en tabellen beschreven. De overige resultaten zijn in de tekst weergegeven omdat het respondentenaantal te laag is voor diagrammen en tabellen.

- In bijlage 1 van deze rapportage staan de achtergrondgegevens van de respondenten weergegeven. In bijlage 2 van deze rapportage wordt nader ingegaan op de betrouwbaarheid, nauwkeurigheid en representativiteit van de resultaten. Deze bijlagen zijn aan het einde van deze rapportage te vinden.

- Er is een aantal open vragen gesteld aan de respondenten. Alle open antwoorden worden getoond in 'Bijlagenboek bij Cliëntervaringsonderzoek Wmo – Gemeente Rheden en Rozendaal'.

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Resultaten

2.1 Vragen modelvragenlijst Rheden

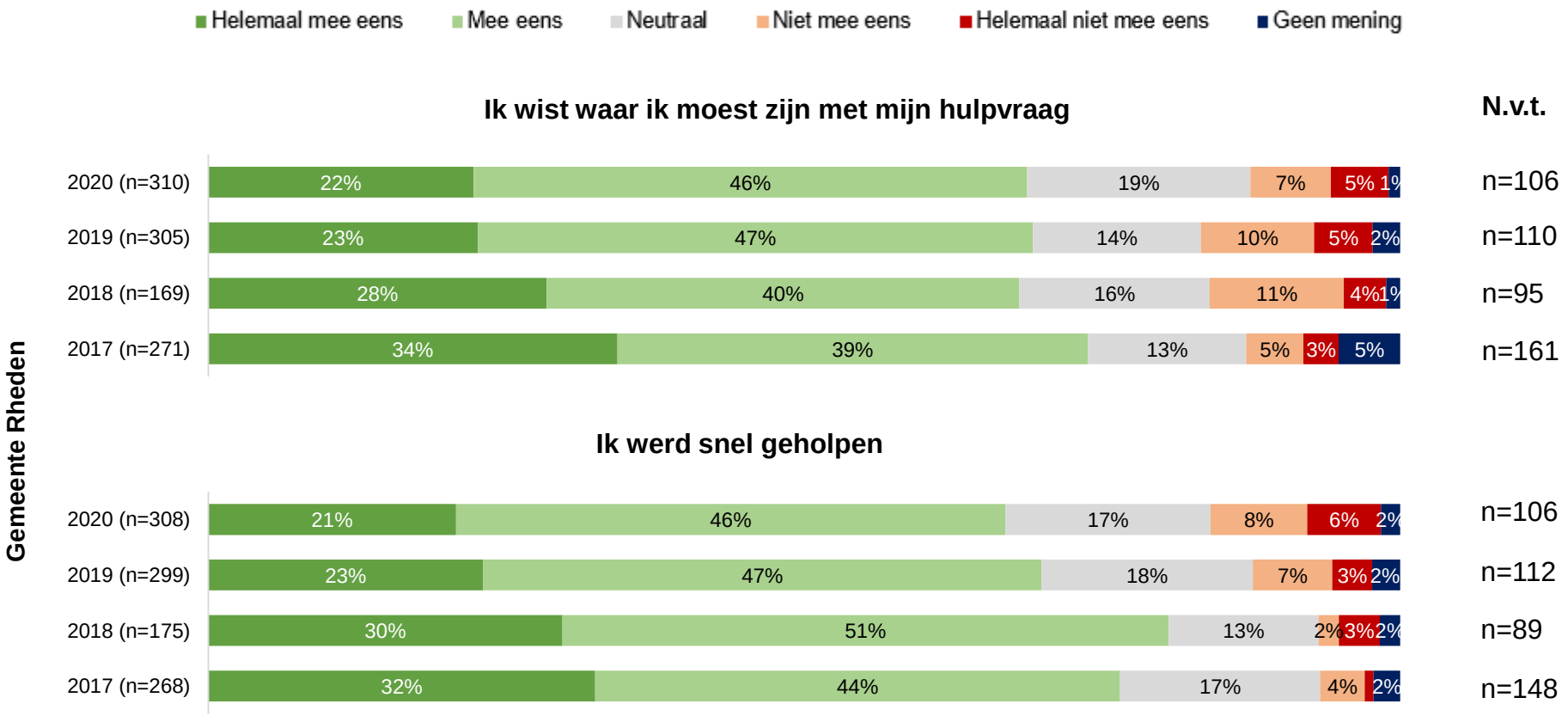

68% van de respondenten uit gemeente Rheden wist waar zij moesten zijn met hun hulpvraag. Dit percentage is nagenoeg gelijk aan 2019 en 2018 en lager dan 2017 (2019: 70%, 2018: 68%, 2017: 73%). Meer dan de helft van de respondenten geeft aan dat zij snel geholpen werden, namelijk 67%. Dit percentage is lager dan in voorgaande jaren (2019: 70%, 2018:81%, 2017: 76%).

2.1 Vragen modelvragenlijst Rheden

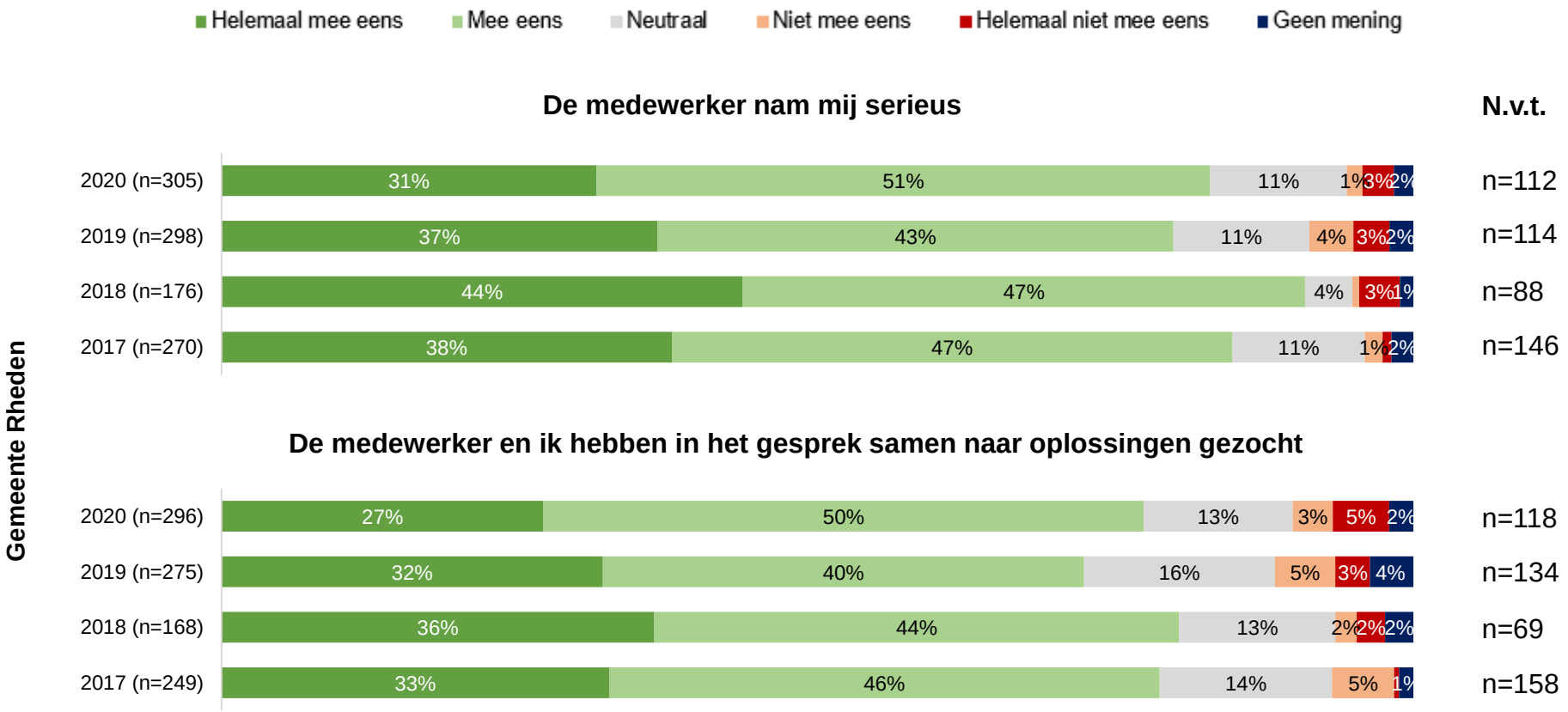

Het percentage dat vindt dat de medewerker hem/haar serieus neemt is in vergelijking met 2019 gestegen naar 82% (2019: 80%, 2018: 91%, 2017: 85%). Het percentage respondenten dat het (helemaal) eens is met de stelling ‘De medewerker en ik hebben in het gesprek samen naar oplossingen gezocht’ is eveneens gestegen naar 77% (2019: 72%; 2018: 80%, 2017: 79%).

2.1 Vragen modelvragenlijst Rheden

Gemeente Rheden

Wist u dat u gebruik kon maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner? (n=394)

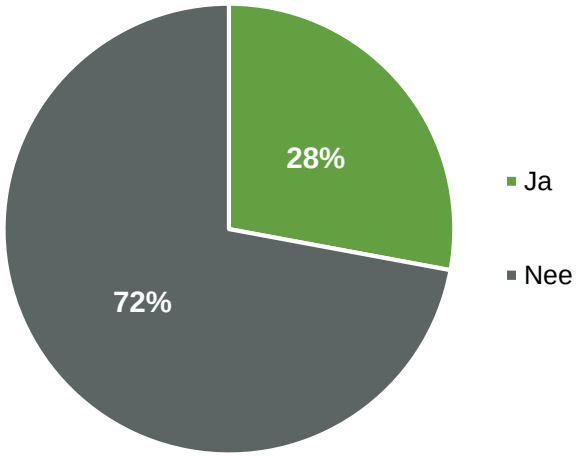

	Ja	Nee
2020 (n=394)	28%	72%
2019 (n=428)	27%	73%
2018 (n=202)	26%	74%
2017 (n=399)	26%	74%

Had u gebruik willen maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner? (n=439)

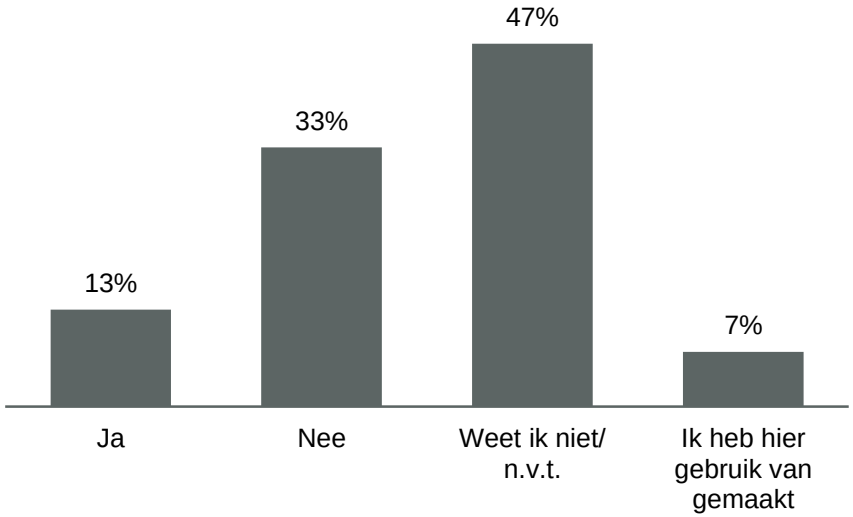

In Rheden weet het grootste deel van de respondenten (72%) *niet* dat men gebruik kan maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner. 28% was hiervan wel op de hoogte (2019: 27%; 2018: 26%, 2017: 26%). 13% van de respondenten geeft in het huidige onderzoek aan dat zij gebruik hadden willen maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner.

2.1 Vragen modelvragenlijst Rheden

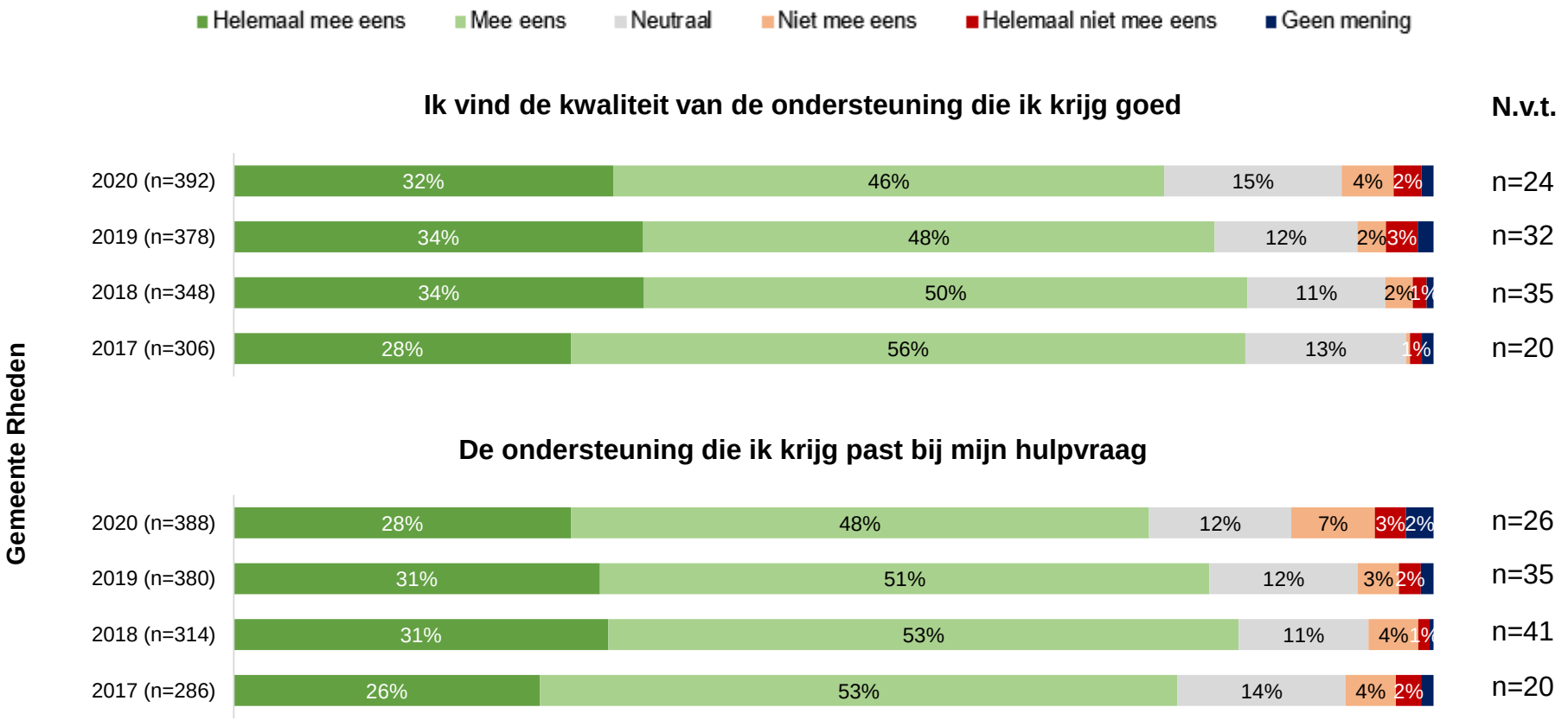

78% van de respondenten uit Rheden vindt de kwaliteit van de ondersteuning goed (2019: 82%: 2018: 84%, 2017: 84%). 76% is het (helemaal) eens met de stelling ‘De ondersteuning die ik krijg past bij mijn hulpvraag’ (2019: 82%; 2018: 84%, 2017: 79%).

2.1 Vragen modelvragenlijst Rheden

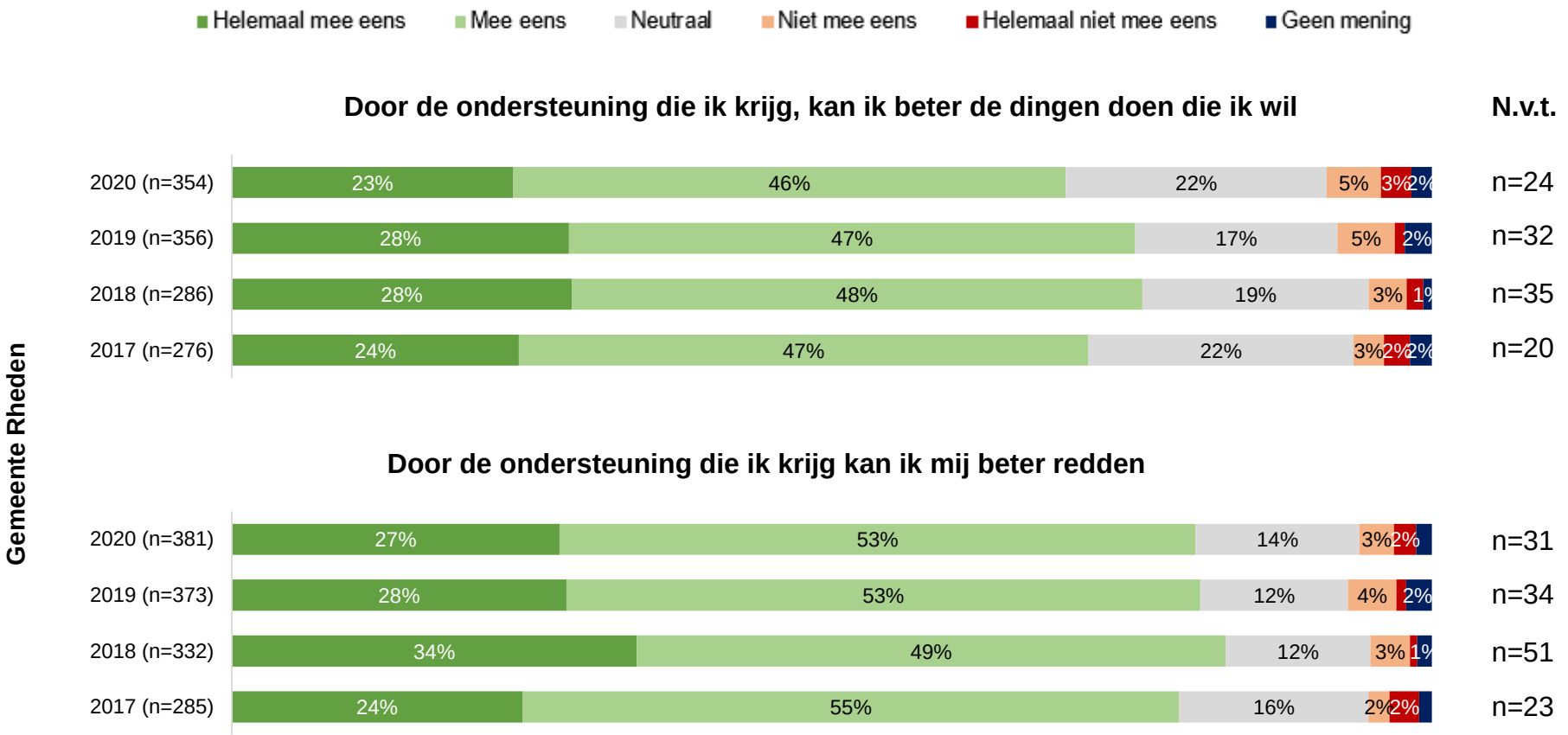

69% van de respondenten geeft aan dat men door de ondersteuning beter de dingen kan doen die men wil (2019: 75%: 2018: 76%, 2017: 71%). 81% geeft aan dat men zich beter kan redden door de ondersteuning (2019: 81%; 2018: 83%; 2017: 79%).

2.1 Vragen modelvragenlijst Rheden

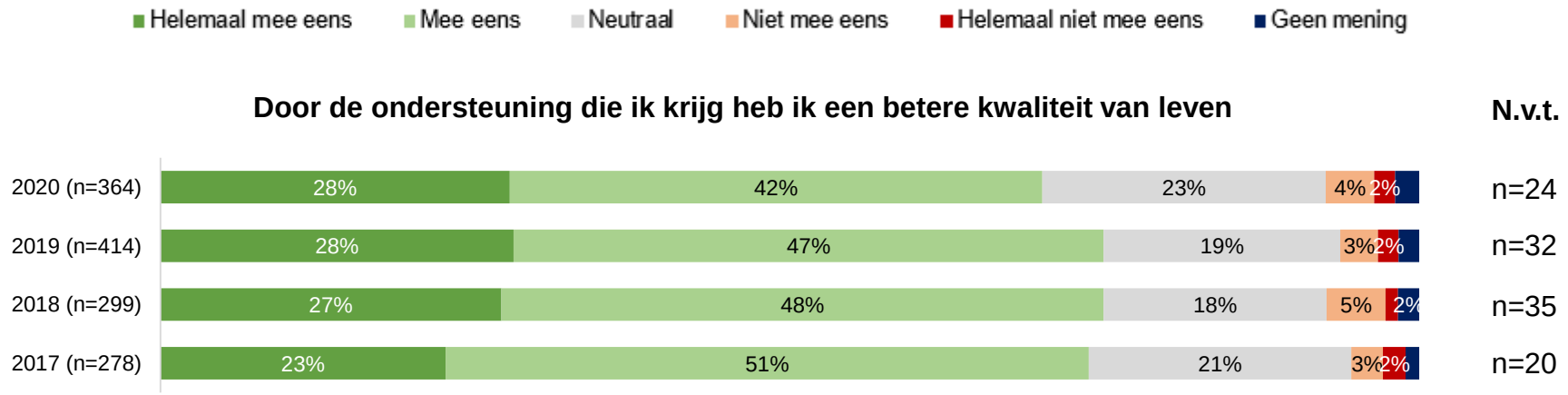

Gemeente Rheden

Vergeleken met eerdere jaren heeft er een daling plaatsgevonden bij respondenten uit gemeente Rheden wat betreft de stelling ‘Door de ondersteuning die ik krijg heb ik een betere kwaliteit van leven’. 70% is het (zeer) eens met deze stelling (2019: 75%; 2018: 75%; 2017: 74%).

2.2 Vragen modelvragenlijst Rozendaal

Gemeente Rozendaal

In hoeverre bent u het eens met onderstaande stellingen?

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens	Geen mening	N.v.t.
Ik wist waar ik moest zijn met mijn hulpvraag	0	3	0	1	0	0	5
Ik werd snel geholpen	0	3	1	0	0	0	5
De medewerker nam mij serieus	0	4	0	0	0	0	5
De medewerker en ik hebben in het gesprek samen naar oplossingen gezocht	0	3	0	0	0	0	5
Ik vind de kwaliteit van de ondersteuning die ik krijg goed	3	5	0	1	0	0	0
De ondersteuning die ik krijg past bij mijn hulpvraag	3	3	2	1	0	0	0
Door de ondersteuning die ik krijg, kan ik beter de dingen doen die ik wil	3	4	2	0	0	0	0
Door de ondersteuning die ik krijg kan ik mij beter redden	3	2	4	0	0	0	0
Door de ondersteuning die ik krijg heb ik een betere kwaliteit van leven	3	4	2	0	0	0	0

De respondenten uit Rozendaal (9 in aantal) hebben een aantal stellingen beoordeeld. Zoals blijkt uit bovenstaande tabel, wisten 3 van de 9 respondenten waar ze moesten zijn met hun hulpvraag. 1 respondent heeft ‘niet mee eens’ geantwoord en 5 respondenten geven aan dat de stelling niet van toepassing is. 3 van de 9 respondenten geven aan dat zij snel werden geholpen. 8 van de 9 respondenten vinden de kwaliteit van de ondersteuning die ze krijgen goed.

2.2 Vragen modelvragenlijst Rozendaal

Gemeente Rozendaal

Wist u dat u gebruik kon maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner? (n=9)

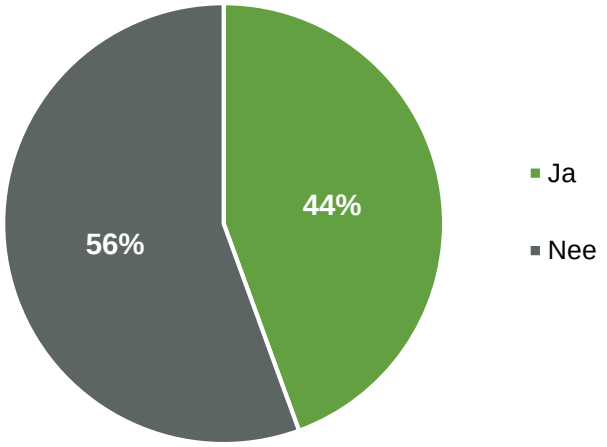

Had u gebruik willen maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner? (n=8)

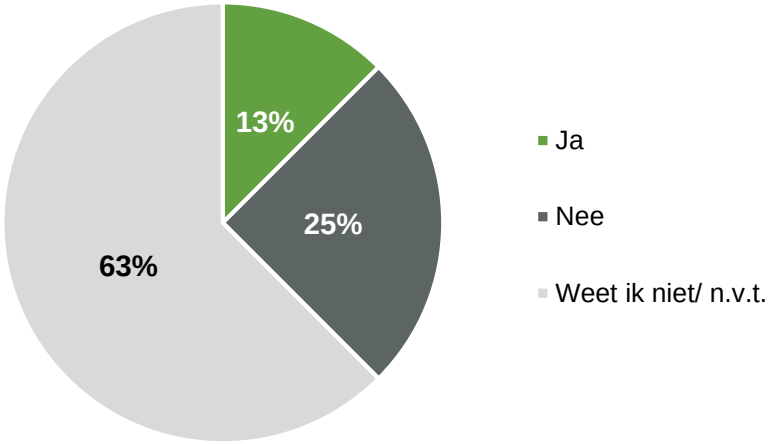

44% van de respondenten uit Rozendaal wist dat zij gebruik konden maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner (4 in aantal). De respondenten uit Rozendaal hebben vervolgens aangegeven of zij gebruik hadden willen maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner. 1 had hiervan gebruik willen maken. 2 respondenten hadden hiervan geen gebruik willen maken en 5 respondenten hebben ‘weet ik niet/ niet van toepassing’ geantwoord. De overige respondent heeft de vraag niet beantwoord.

2.3 Contact gemeente hulp/ondersteuning Rheden

Gemeente Rheden

Had u een gesprek met een consulent van de gemeente voor uw hulp/ondersteuning in 2019? (n=427)

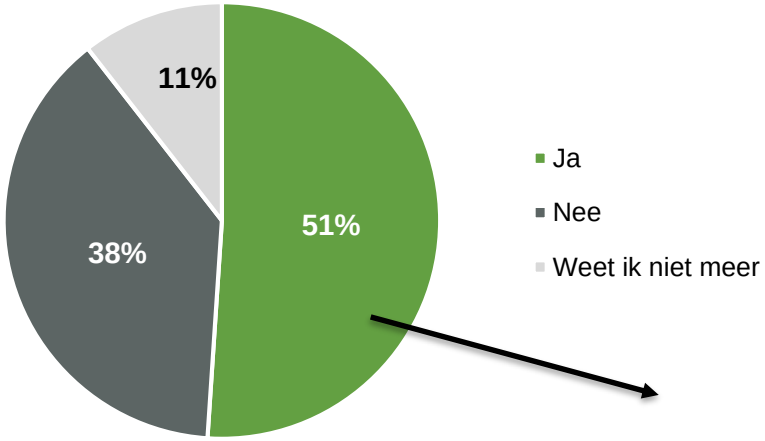

Was er bij het (keukentafel)gesprek nog iemand anders aanwezig? (n=205)

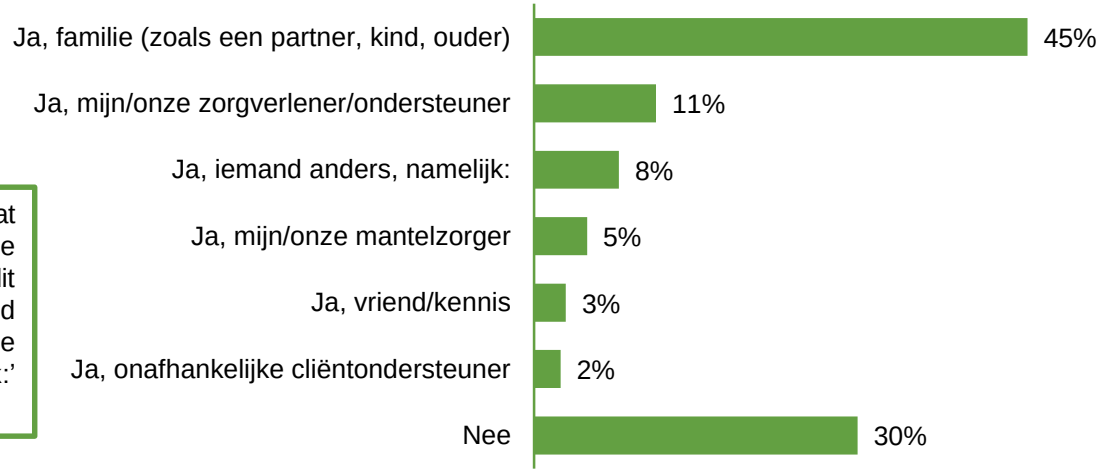

Ruim de helft (51%) van de respondenten geeft aan dat zij een gesprek hadden met een consulent van de gemeente voor de hulp/ondersteuning in 2019. Bij dit gesprek was in 70% van de gevallen nog iemand anders aanwezig, voornamelijk familie (45%). De antwoorden gegeven bij ‘Ja, iemand anders, namelijk:’ staan weergegeven in het bijlagenboek.

2.3 Contact gemeente hulp/ondersteuning Rheden

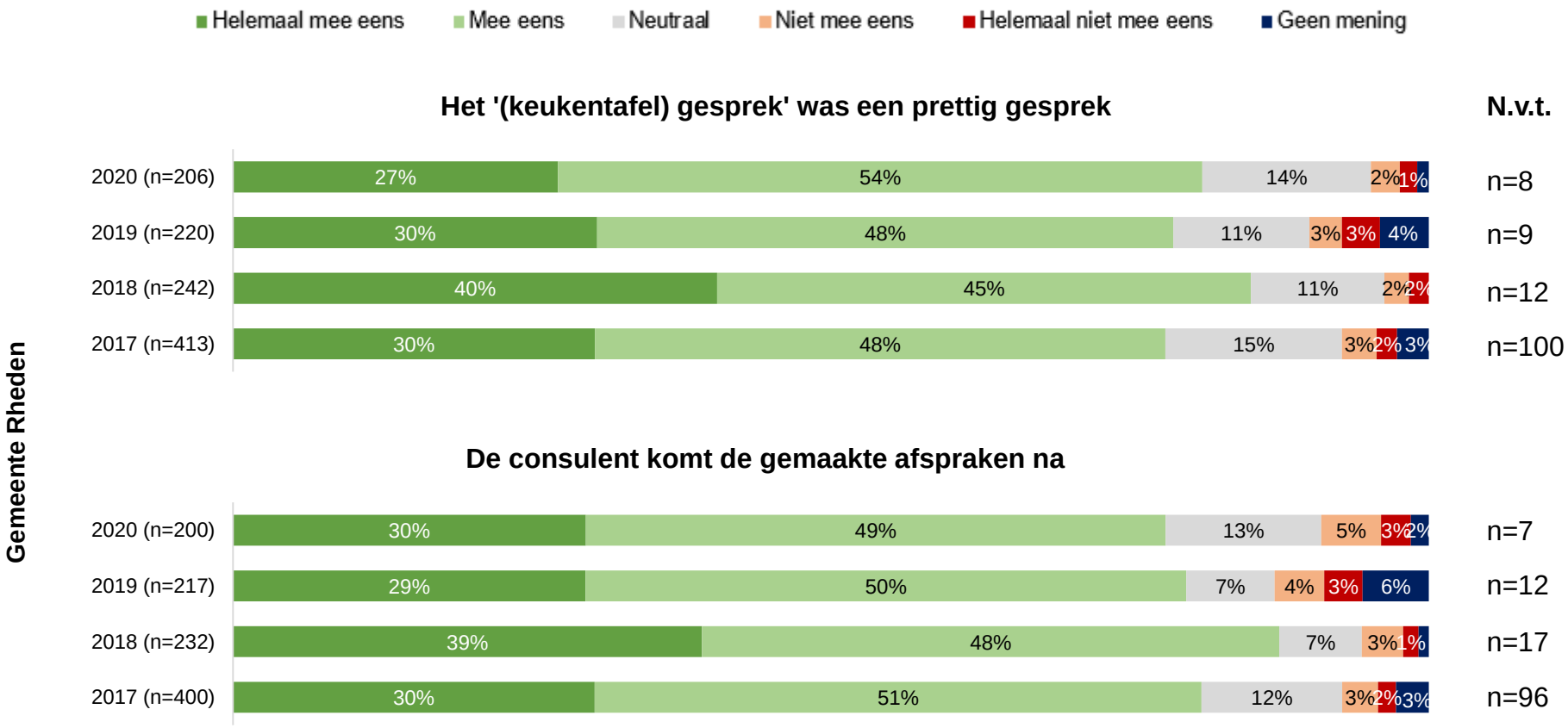

Respondenten die een gesprek hebben gehad met een consulent van de gemeente hebben bovenstaande stellingen beantwoord. In het figuur is te zien dat een grote meerderheid (81%) het (keukentafel) gesprek als prettig heeft ervaren. Tevens vindt 79% dat de consulent de afspraken nakomt. Beide stellingen scoren hoger of gelijk ten opzichte van 2019.

2.3 Contact gemeente hulp/ondersteuning Rheden

Gemeente Rheden

Heeft u na het gesprek met de consulent een (Integraal) Plan/ Gespreksverslag ontvangen? (n=207)

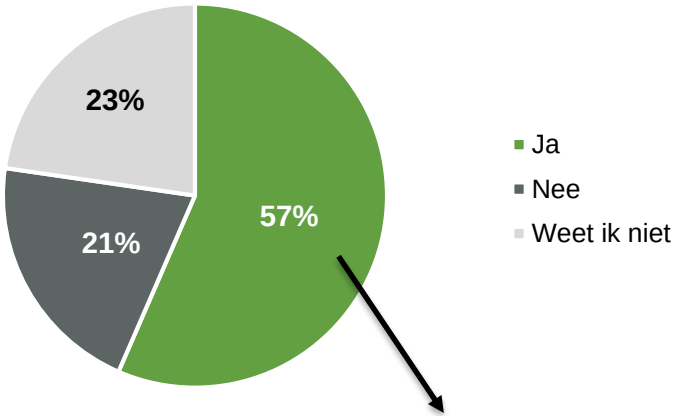

	Ja	Nee	Weet ik niet
2020 (n=207)	57%	21%	23%
2019 (n=229)	55%	23%	23%
2018 (n=250)	49%	28%	24%
2017 (n=428)	33%	31%	36%

Ik ben het eens met de inhoud van het (Integraal) Plan/ gespreksverslag

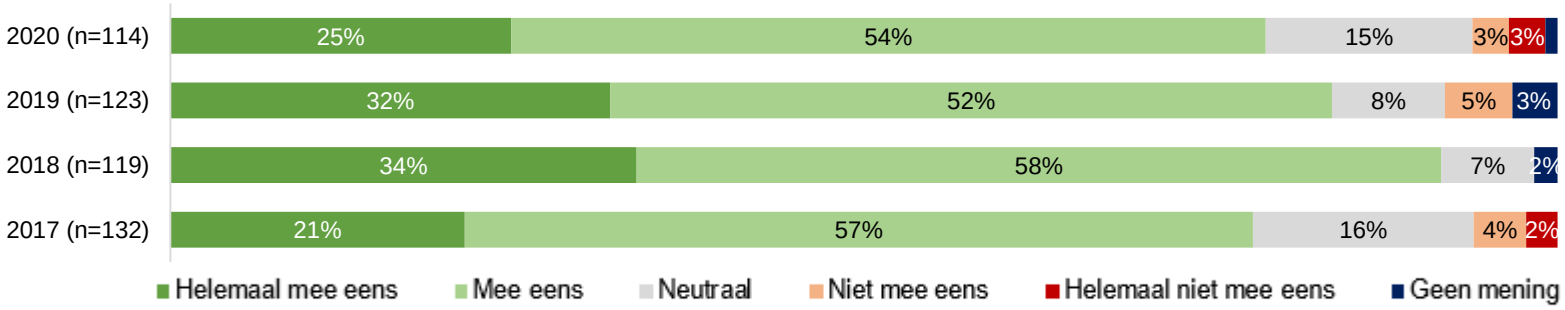

N.v.t.

n=0
n=2
n=3
n=5

Meer dan de helft van de respondenten (57%) geeft aan dat ze na afloop van het gesprek een (integraal) plan of gespreksverslag hebben ontvangen. Dit percentage is hoger dan voorgaande jaren (2019: 55%; 2018: 49%; 2017: 33%). 79% van de respondenten die een (integraal) plan of gespreksverslag heeft ontvangen, is het eens met de inhoud hiervan. Dit percentage is lager dan voorgaande jaren en nagenoeg gelijk aan 2017 (2019: 84%; 2018: 92%; 2017: 78%).

2.3 Contact gemeente hulp/ondersteuning Rheden

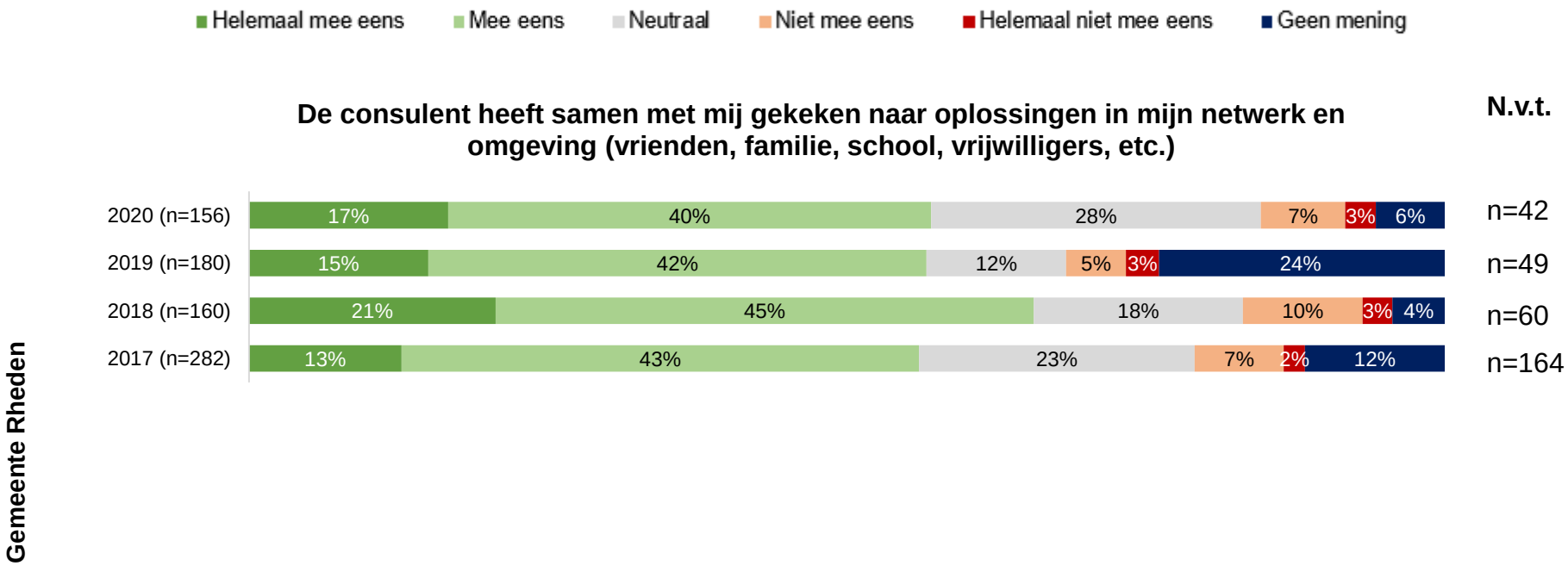

Meer dan de helft (57%) van de respondenten geeft aan dat de consulent samen met de cliënt naar oplossingen in eigen netwerk en omgeving heeft gekeken. Dit is hetzelfde als in 2019 (57%), lager dan in 2018 (66%) en hoger dan in 2017 (56%).

2.3 Contact gemeente hulp/ondersteuning Rheden

Wat voor cijfer geeft u het contact met de gemeente/ uw consulent? (n=196)

Gemeente Rheden

Gemiddelde cijfer 2020: 7,3
Gemiddelde cijfer 2019: 7,6
Gemiddelde cijfer 2018: 7,8
Gemiddelde cijfer 2017: 7,4

% onvoldoende 2020: 11%
% onvoldoende 2019: 11%
% onvoldoende 2018: 5%
% onvoldoende 2017: 8%

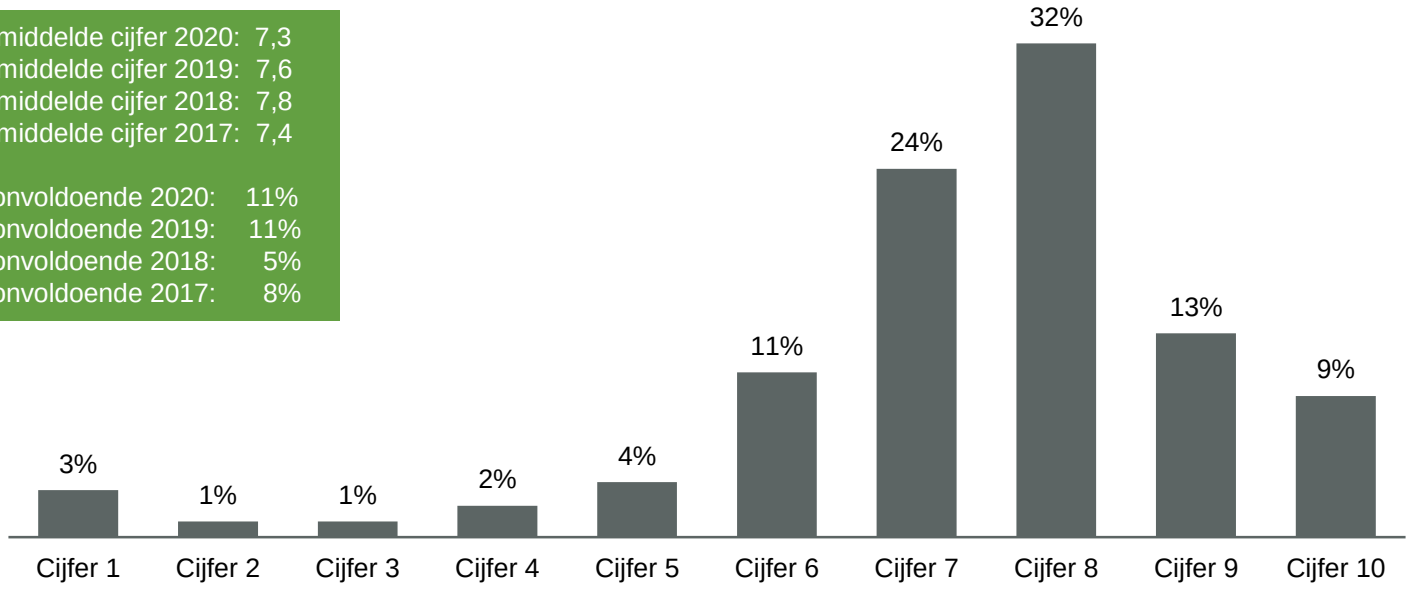

N.v.t.
n=17

Het contact met de gemeente wordt door de respondenten uit Rheden gemiddeld beoordeeld met een 7,3. Dit is een daling ten opzichte van voorgaande jaren.

2.3 Contact gemeente hulp/ondersteuning Rheden

Gemeente Rheden

Wat vindt/ vond u goed aan het contact met de gemeente/ uw consulent? Enkele quotes:

- *"De personen waren vriendelijk"*
- *"Er werd geluisterd naar mijn probleem"*
- *"Gesprek was prettig"*
- *"Goed bereikbaar"*
- *"Goed gesprek"*
- *"Je wordt direct geholpen"*
- *"Ze denken mee met mijn situatie en problemen"*
- *"Ze nam mij serieus en ging mee met mijn voorstel over hulp en ook mijn gekozen hulp"*

Wat vindt/ vond u minder goed aan het contact met de gemeente/ uw consulent? Enkele quotes:

- *"De aanvraag voor verlening liet nogal op zicht wachten. Geen antwoord op de mail"*
- *"Het duurde nogal lang voor er actie werd ondernomen"*
- *"Ik mis de terugkoppeling van de consulent/ gemeente of het probleem is opgelost/ afgehandeld."*
- *"Komen afspraken niet na"*
- *"Telefonisch moeilijk bereikbaar, kost moeite om met de juiste persoon in contact te komen"*
- *"Weinig overleg en planning"*
- *"Ze hebben nooit terugkoppeling gedaan"*

De overige toelichtingen staan weergegeven in het bijlagenboek.

2.3 Contact gemeente hulp/ondersteuning Rheden

Gemeente Rheden

Hoe bent u bij de gemeente terecht gekomen? (n=441)

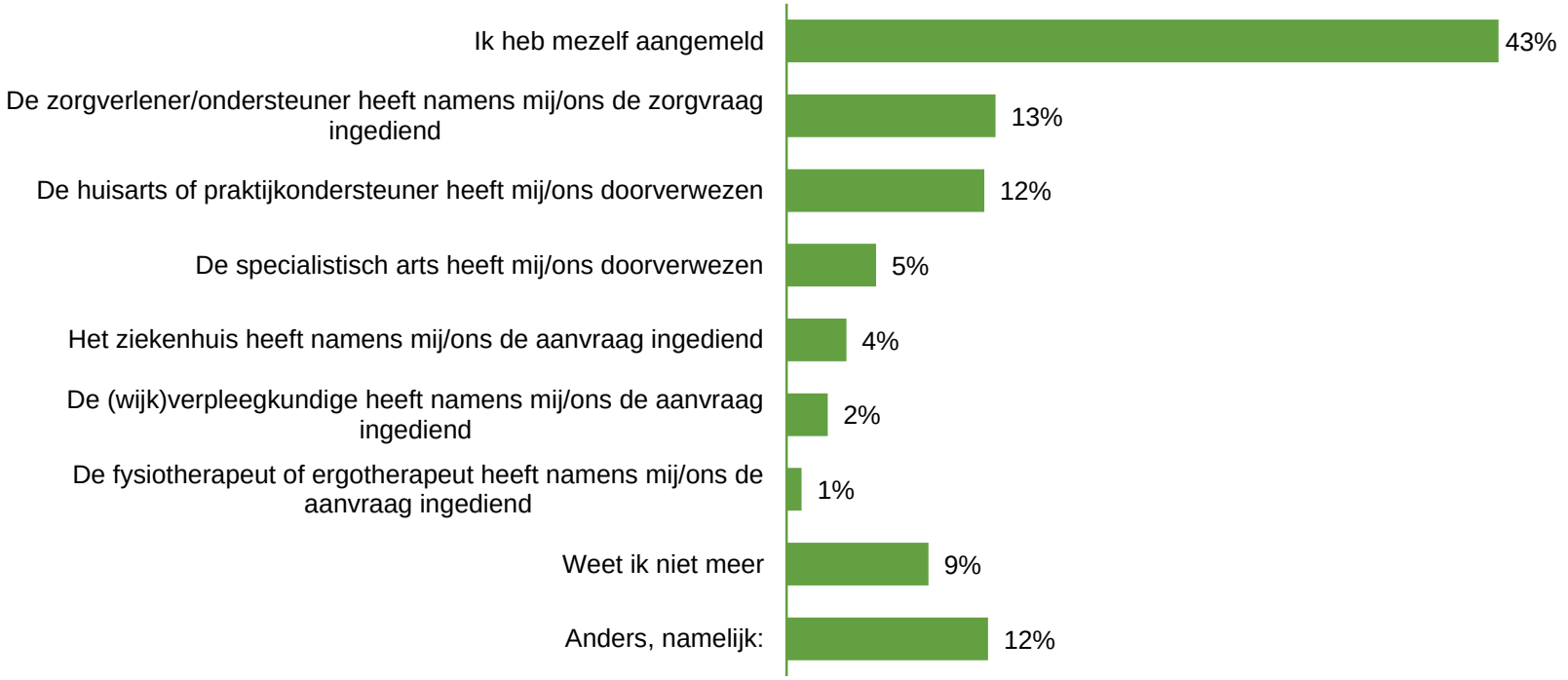

43% van de respondenten heeft zichzelf aangemeld bij de gemeente. In 4% van de gevallen heeft het ziekenhuis namens de respondent een aanvraag ingediend bij de gemeente. 12% heeft ‘anders, namelijk:’ geantwoord. De open antwoorden tonen dat veel respondenten zijn aangemeld bij de gemeente door familie.

2.3 Contact gemeente hulp/ondersteuning Rheden

Gemeente Rheden

Heeft u geprobeerd uw vraag zelf op te lossen? (n=411)

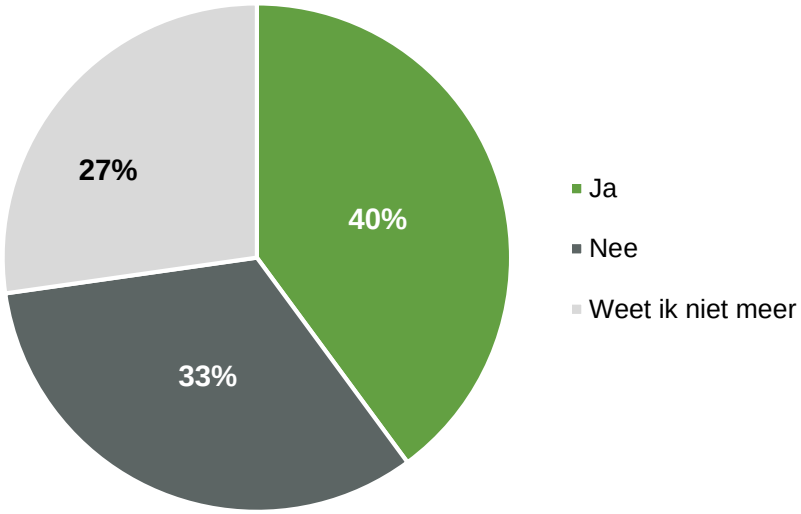

40% van de respondenten heeft geprobeerd om hun vraag zelf op te lossen, tegenover 33% die dit niet heeft gedaan. 27% van de respondenten weet niet meer of zij zelf geprobeerd hebben om hun vraag op te lossen. Respondenten hebben vervolgens aangegeven wat zij hebben geprobeerd. De open antwoorden tonen onder andere dat men heeft geprobeerd om familie/ eigen netwerk in te schakelen om de vraag zelf op te lossen. De gegeven antwoorden staan weergeven in het bijlagenboek.

2.3 Contact gemeente hulp/ondersteuning Rheden

Gemeente Rheden

Hoe vond u de telefonische bereikbaarheid van de gemeente? (n=429)

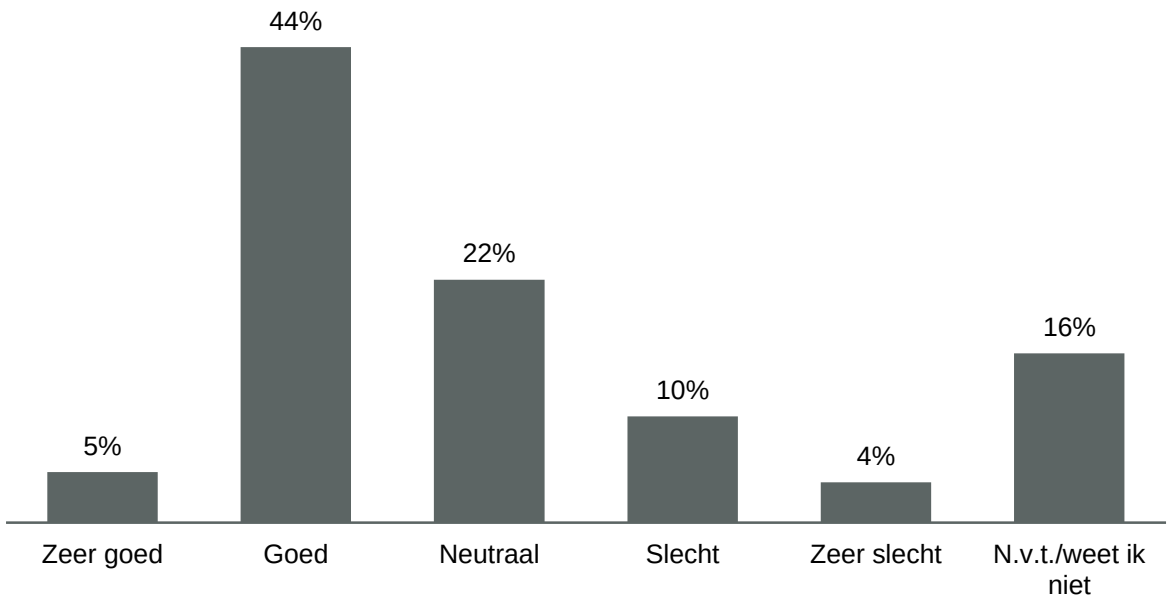

Van alle respondenten uit Rheden geeft 49% aan dat zij de telefonische bereikbaarheid van de gemeente (zeer) goed vinden, tegenover 14% die aangeeft dat zij de telefonische bereikbaarheid (zeer) slecht vinden. 16% van de respondenten geeft aan dat zij het niet weten.

2.4 Contact gemeente hulp/ondersteuning Rozendaal

Gemeente Rozendaal

- 4 van de 9 respondenten uit Rozendaal hadden een gesprek met een consulent van de gemeente voor hulp of ondersteuning in 2019. 3 respondenten hadden dit niet en 2 respondenten weten het niet meer.
- 4 respondenten die een gesprek hebben gehad met een consulent van de gemeente, geven aan dat er bij het gesprek familie aanwezig was.
- De 4 respondenten uit Rozendaal die een gesprek hebben gehad met een consulent van de gemeente hebben enkele stellingen beantwoord. Alle respondenten zijn het (helemaal) eens met de stelling “Het (keukentafel) gesprek was een prettig gesprek”. 3 van de 4 respondenten zijn het (helemaal) eens met de stelling “De consulent komt de gemaakte afspraken na”. 1 respondent heeft ‘niet mee eens’ geantwoord. 2 van de 4 respondenten zijn het (helemaal) eens met de stelling “De consulent heeft samen met mij gekeken naar oplossingen in mijn netwerk en omgeving”. 1 respondent is het hiermee niet eens en 1 respondent heeft de vraag niet beantwoord.
- Van de 4 respondenten die een gesprek met de consulent hebben gehad, hebben 3 respondenten een (Integraal) Plan/ Gespreksplan ontvangen. 1 respondent heeft dit niet ontvangen.
- 2 van de 3 respondenten die een (Integraal) Plan/ Gespreksplan hebben ontvangen, zijn het (helemaal) eens met de inhoud van het plan. 1 respondent is het er niet mee eens.
- De 4 respondenten die contact hebben gehad met de gemeente hebben hiervoor een rapportcijfer gegeven. Zij beoordelen het contact met de gemeente gemiddeld met een 8,0 als rapportcijfer.
- De 9 respondenten uit Rozendaal hebben aangegeven hoe zij bij de gemeente terecht zijn gekomen. 4 van hen hebben zichzelf aangemeld en 4 respondenten zijn doorverwezen door de huisarts of praktijkondersteuner en 1 respondent heeft ‘anders, namelijk’ geantwoord. Deze respondent geeft aan dat hij is aangemeld door zijn dochter.
- 2 respondenten hebben geprobeerd om hun vraag zelf op te lossen en 2 respondenten hebben dit niet gedaan. Ook geven 2 respondenten aan het niet te weten en hebben 3 respondenten de vraag niet beantwoord.
- De vraag “Hoe vond u de telefonische bereikbaarheid van de gemeente?” is door 8 respondenten met ‘(zeer) goed’ beantwoord. 1 respondent heeft ‘neutraal’ geantwoord.

2.5 Algemeen toegankelijke voorzieningen Rheden

Gemeente Rheden

Heeft u het afgelopen jaar gebruik gemaakt van een van de onderstaande mogelijkheden binnen de gemeente? (n=428)

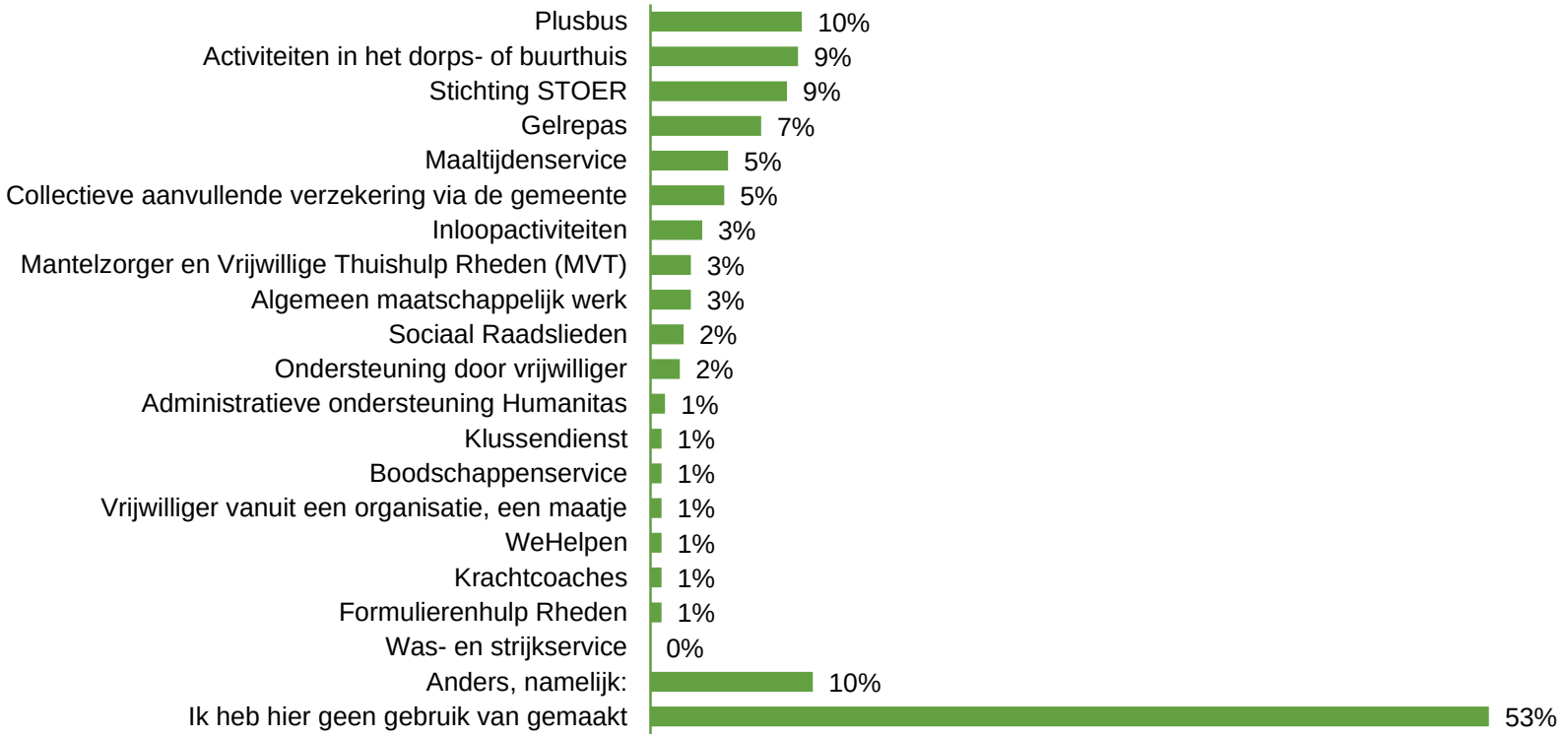

10% van de respondenten heeft in het afgelopen jaar gebruik gemaakt van de Plusbus. Daarnaast heeft 9% gebruik gemaakt van activiteiten in het dorps- of buurthuis en stichting STOER. 10% van de respondenten heeft ‘anders, namelijk:’ geantwoord. Zij geven onder andere aan dat zij huishoudelijke hulp en thuiszorg ontvingen.

2.6 Algemeen toegankelijke voorzieningen Rozendaal

Gemeente Rozendaal

Heeft u het afgelopen jaar gebruik gemaakt van een van de onderstaande mogelijkheden binnen de gemeente? (n=5)

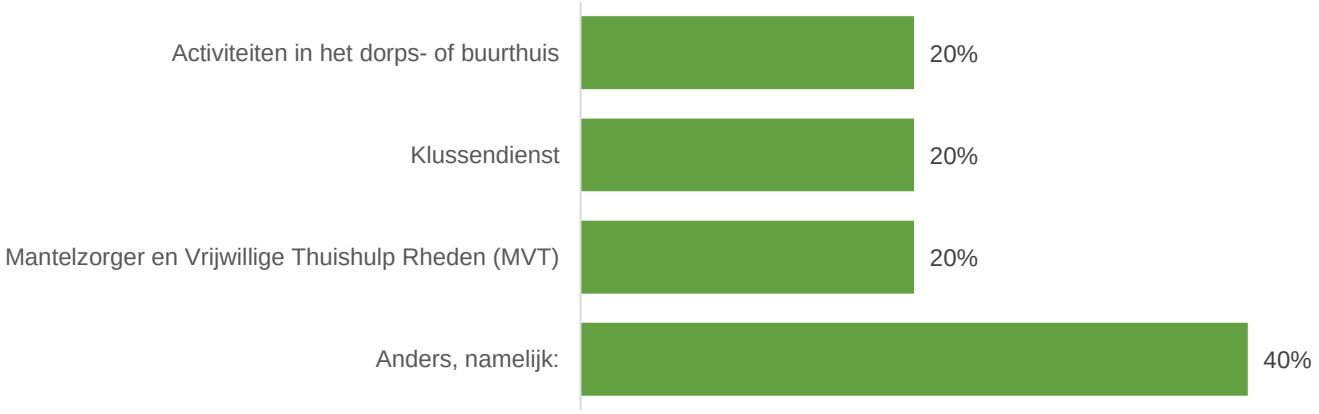

5 respondenten uit Rozendaal hebben het afgelopen jaar gebruik gemaakt van een algemeen toegankelijke voorziening. 1 respondent maakte gebruik van activiteiten in het dorps- of buurthuis, 1 van de klussendienst en 1 van MVT. 2 respondenten kozen voor ‘anders, namelijk’ en 4 respondenten gaven aan dat ze het afgelopen jaar van geen van de mogelijkheden binnen de gemeente gebruik hadden gemaakt.

2.7 Huishoudelijke hulp Rheden

Gemeente Rheden

Ontving u in 2019 huishoudelijke hulp met toeslag van de gemeente? (n=405)

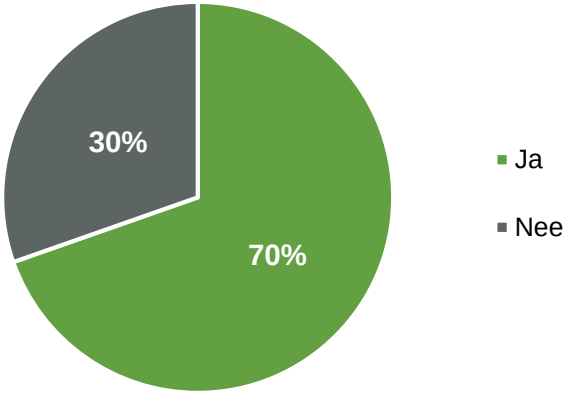

De hulp bij het huishouden is goed op mijn situatie en huishouden afgestemd

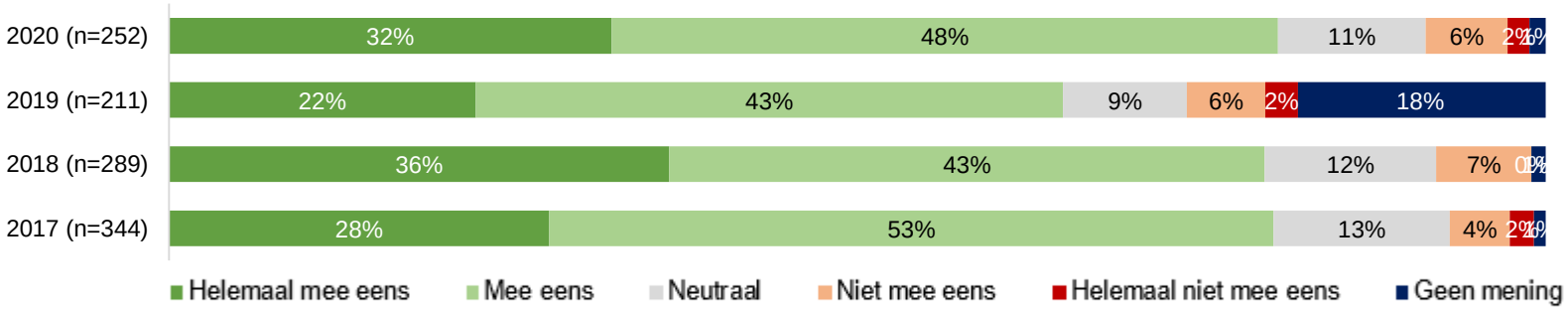

70% van de respondenten ontving in het afgelopen jaar (2019) huishoudelijke hulp met toeslag van de gemeente. Van deze respondenten geeft 80% aan dat de hulp bij het huishouden goed op de situatie en het huishouden is afgestemd. Een aantal respondenten heeft een opmerking gegeven over het aantal uren huishoudelijke hulp dat men krijg en/of over de hoogte van de eigen bijdrage. Deze zijn te vinden in het bijlagenboek. De respondenten geven voornamelijk aan dat ze meer ondersteuning wensen / uitbreiding van uren.

2.7 Huishoudelijke hulp Rheden

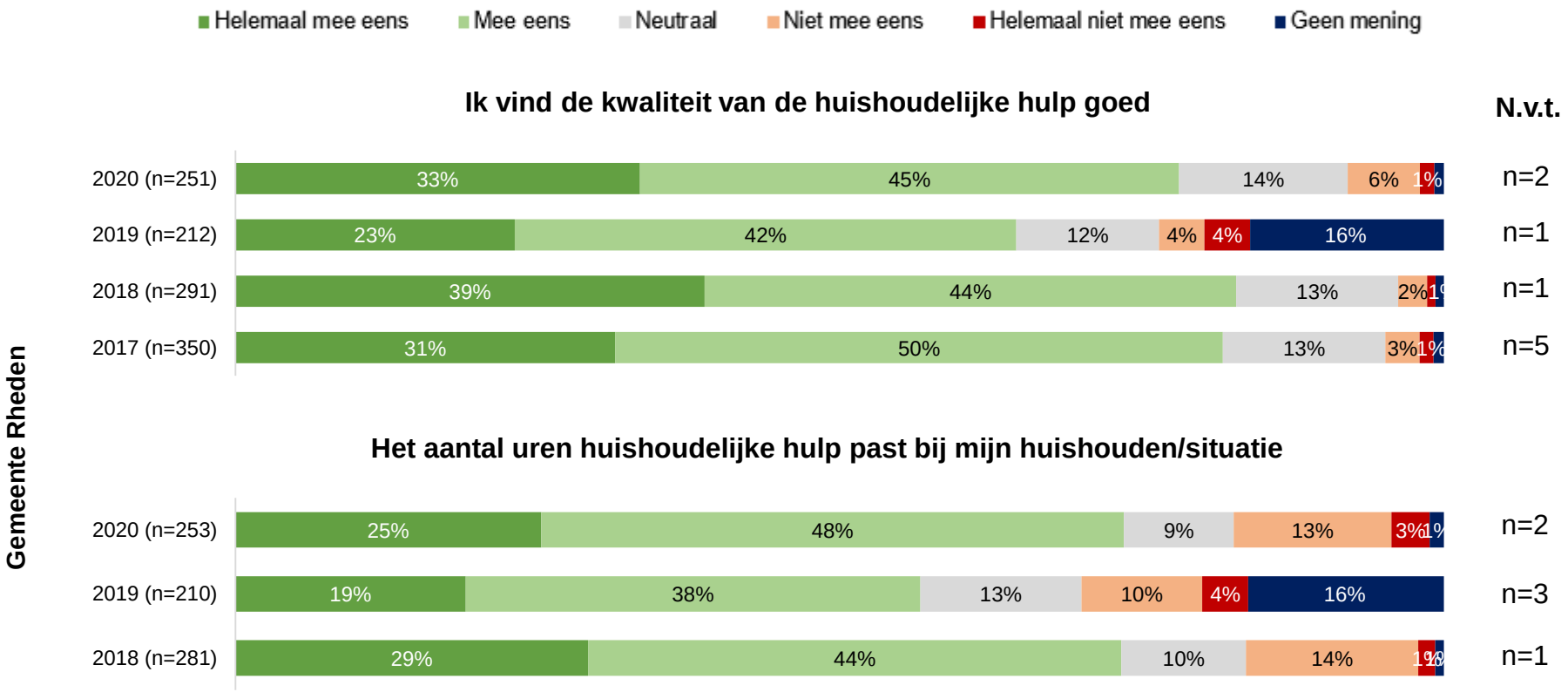

Van de respondenten die in 2019 huishoudelijke hulp met toeslag ontvingen van de gemeente, vindt 78% de kwaliteit van de huishoudelijke hulp goed. Dit percentage is hoger dan in 2019, maar lager dan in 2018 en 2017 (2019: 65%; 2018; 83%, 2017: 81%). Vervolgens hebben de respondenten die huishoudelijke hulp met toeslag ontvangen aangegeven of het aantal uren huishoudelijke hulp past bij hun huishouden/situatie. 73% is het hiermee (helemaal) eens, tegenover 16% die het hiermee (helemaal) niet eens is. In 2019 was 57% van de respondenten het (helemaal) eens met deze stelling. In 2018 lag dit percentage ook op 73%.

2.8 Huishoudelijke hulp Rozendaal

Gemeente Rozendaal

Ontving u in 2019 huishoudelijke hulp met toeslag van de gemeente? (n=9)

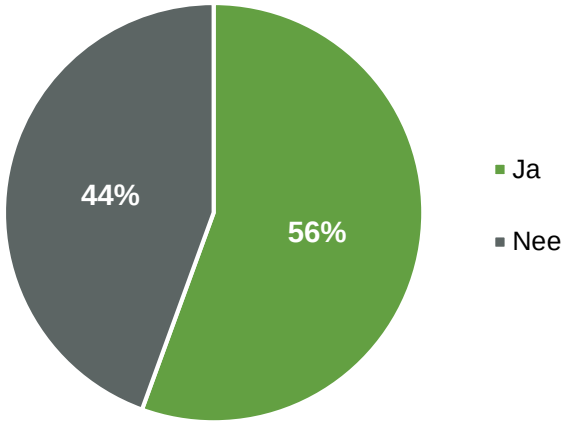

56% (5 in aantal) van de respondenten uit Rozendaal ontving in 2019 huishoudelijke hulp met toeslag van de gemeente. De respondenten die huishoudelijke hulp met toeslag van de gemeente ontvangen, hebben een aantal stellingen beantwoord. 4 van de 5 respondenten zijn het (helemaal) eens met de stelling “De hulp bij het huishouden is goed op mijn situatie en huishouden afgestemd”. De andere respondent heeft ‘neutraal’ geantwoord. Ook zijn 4 van de 5 respondenten het (helemaal) eens met de stelling “Ik vind de kwaliteit van de huishoudelijke hulp goed”. 1 respondent heeft ‘niet mee eens’ geantwoord. De stelling “Het aantal uren huishoudelijke hulp past bij mijn huishouden/situatie” is door 4 respondenten met (helemaal) mee eens beantwoord. De overige respondent heeft ‘geen mening’ geantwoord.

2.9 Mantelzorg Rheden

Gemeente Rheden

Geeft u hulp/ondersteuning aan bijvoorbeeld uw partner, familie, vrienden of buren? (n=407)

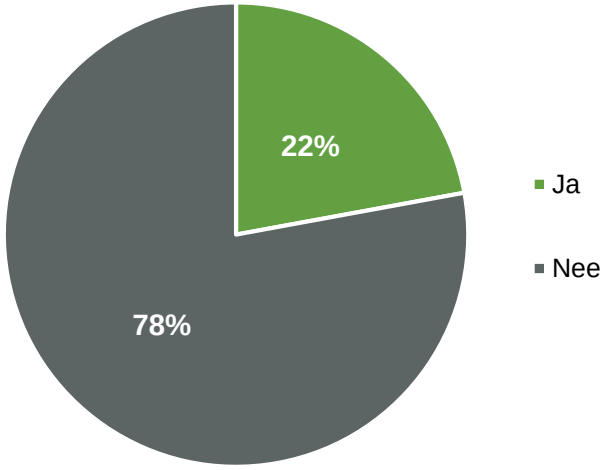

	Ja	Nee
2020 (n=407)	22%	78%
2019 (n=453)	26%	74%
2018 (n=407)	20%	80%

Kunt u de hulp/ondersteuning aan die u geeft aan bijvoorbeeld uw partner, familie, vrienden of buren? (n=72)

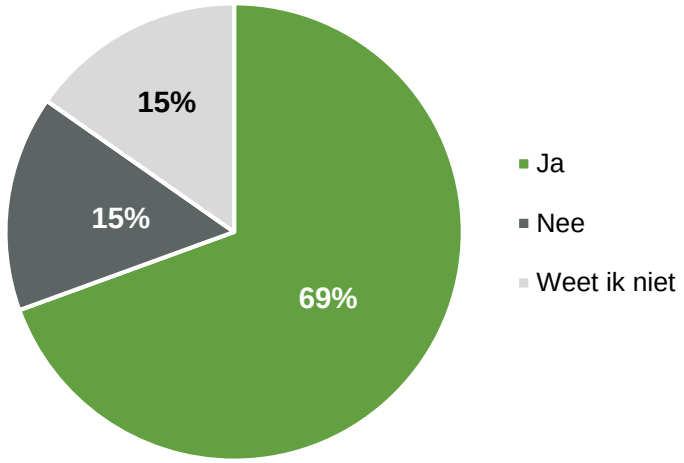

	Ja	Nee	Weet ik niet
2020 (n=72)	69%	15%	15%
2019 (n=119)	61%	14%	24%
2018 (n=76)	62%	22%	16%

Tevens hebben de respondenten vragen beantwoord over mantelzorg. 22% van de respondenten geeft hulp of ondersteuning aan bijvoorbeeld partner, familie, vrienden of buren. Dit is een daling van 4% ten opzichte van 2019.
Van de groep die hulp/ ondersteuning geeft, geeft 69% aan dat zij de hulp die zij geven aankunnen. In 2019 was dit 61% en in 2018 was dit 62%.

2.10 Mantelzorg Rozendaal

Gemeente Rozendaal

Geeft u hulp/ondersteuning aan bijvoorbeeld uw partner, familie, vrienden of buren? (n=9)

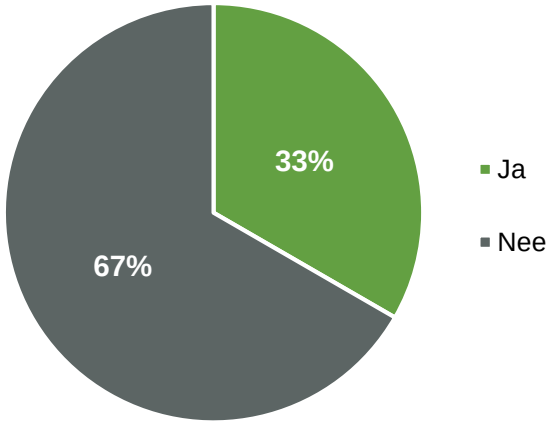

Kunt u de hulp/ondersteuning aan die u geeft aan bijvoorbeeld uw partner, familie, vrienden of buren? (n=2)

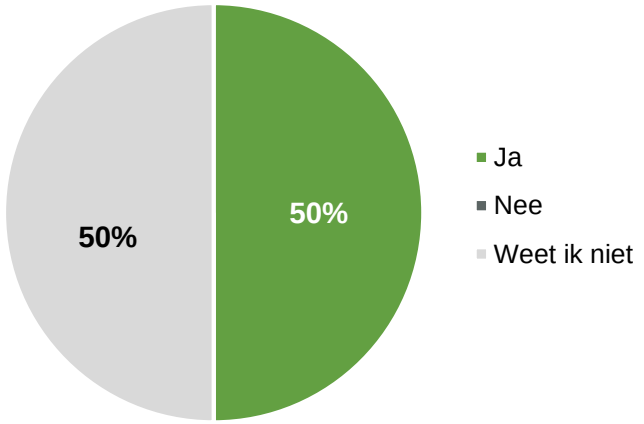

33% (3 in aantal) van de respondenten uit Rozendaal geeft hulp of ondersteuning aan bijvoorbeeld hun partner, familie, vrienden of buren. Van deze respondenten, kan 50% (1 in aantal) de hulp aan die zij geven. De overige 50% (1 in aantal) weet niet of zij de hulp aankunnen die zij geven aan bijvoorbeeld hun partner, familie, vrienden of buren.

2.11 Hulp/ondersteuning vanuit gemeente Rheden

Welke hulp/ondersteuning ontvangt u of heeft u ontvangen vanuit de gemeente? Het maakt niet uit of dit via een persoonsgebonden budget (pgb) was of niet (n=350)

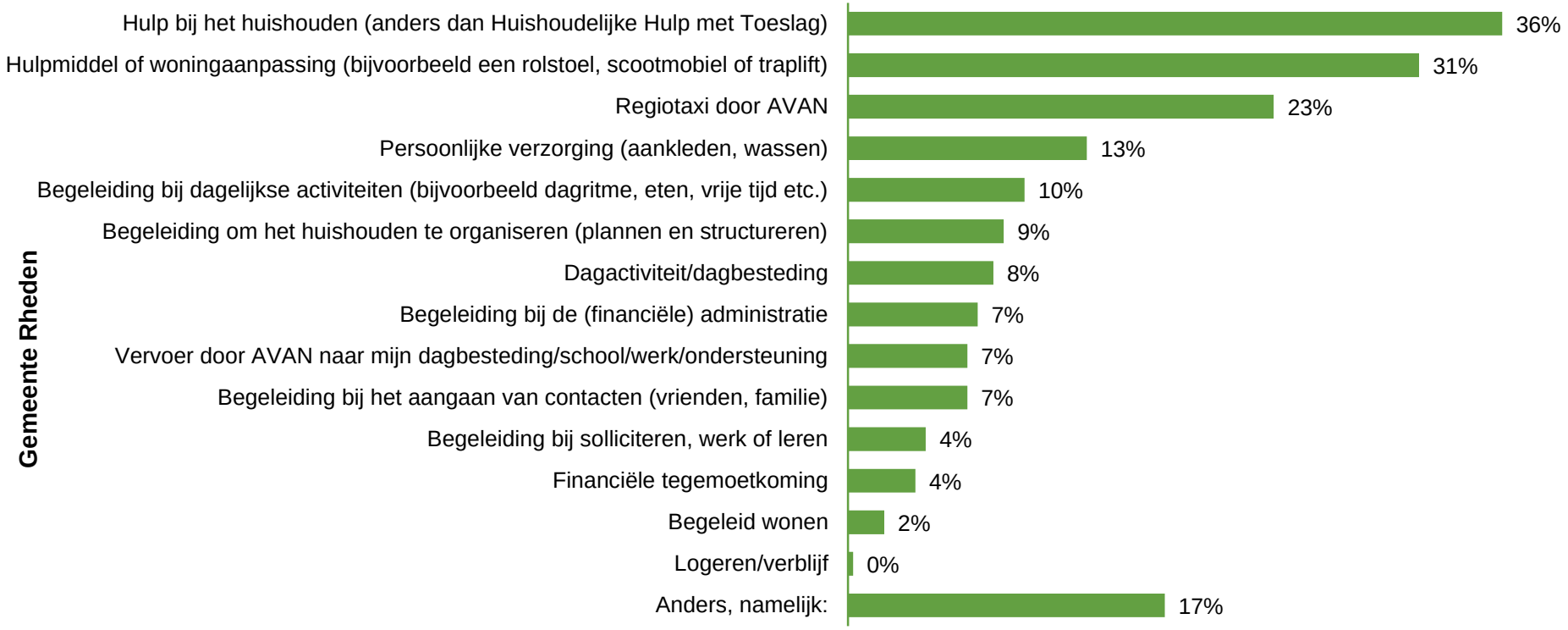

De meeste respondenten (36%) ontvangen hulp bij het huishouden. Daarnaast maakt 31% gebruik van een hulpmiddel of is de woning aangepast. 4% van de respondenten ontvangt een financiële tegemoetkoming en 3% woont begeleid. De antwoorden gegeven bij ‘anders, namelijk:’ staan weergegeven in het bijlagenboek.

2.11 Hulp/ondersteuning vanuit gemeente Rheden

Wat voor cijfer geeft u voor het vervoer door Avan? (n=82)

Gemeente Rheden

Gemiddelde cijfer 2020: 7,5
Gemiddelde cijfer 2019: 7,5

% onvoldoende 2020: 6%
% onvoldoende 2019: 10%

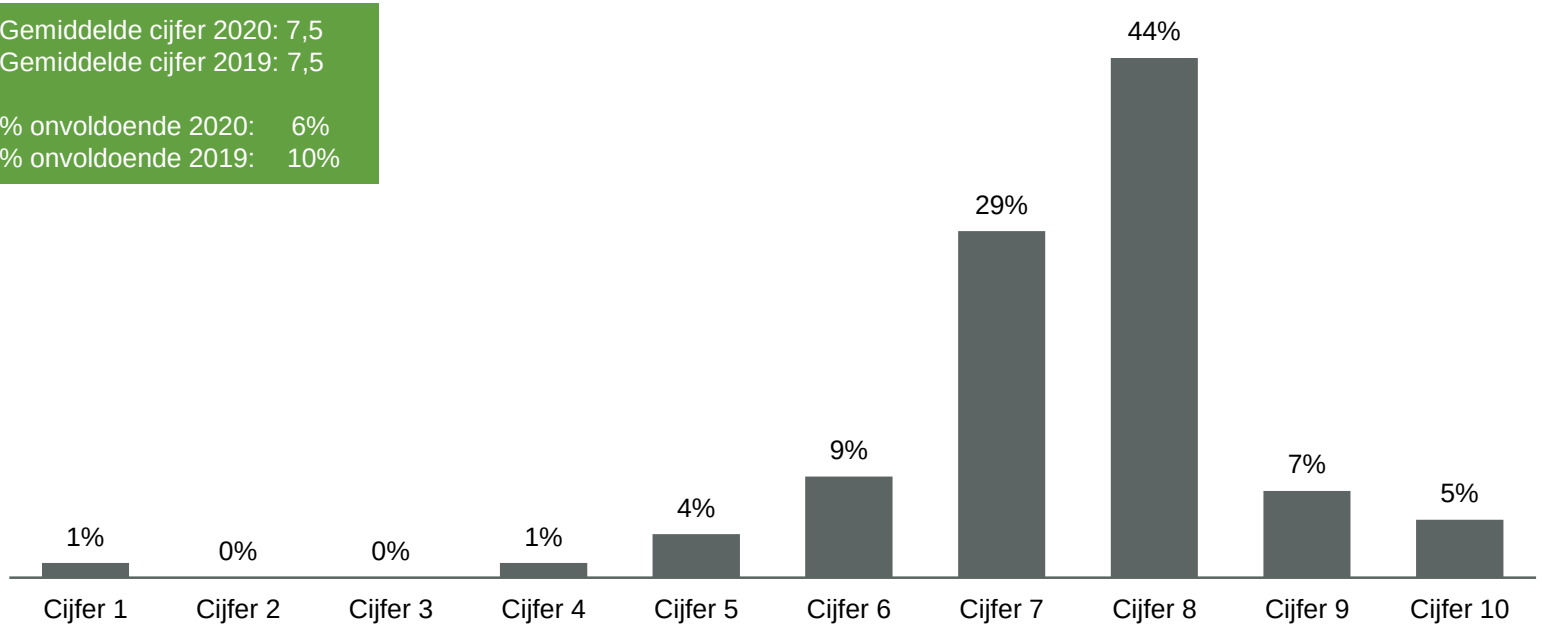

N.v.t.
n=8

Deze vraag is alleen beantwoord door respondenten die gebruik maken van het vervoer door Avan. Zij beoordelen het vervoer gemiddeld met een 7,5. 6% heeft het vervoer door Avan met een onvoldoende beoordeeld.

2.11 Hulp/ondersteuning vanuit gemeente Rheden

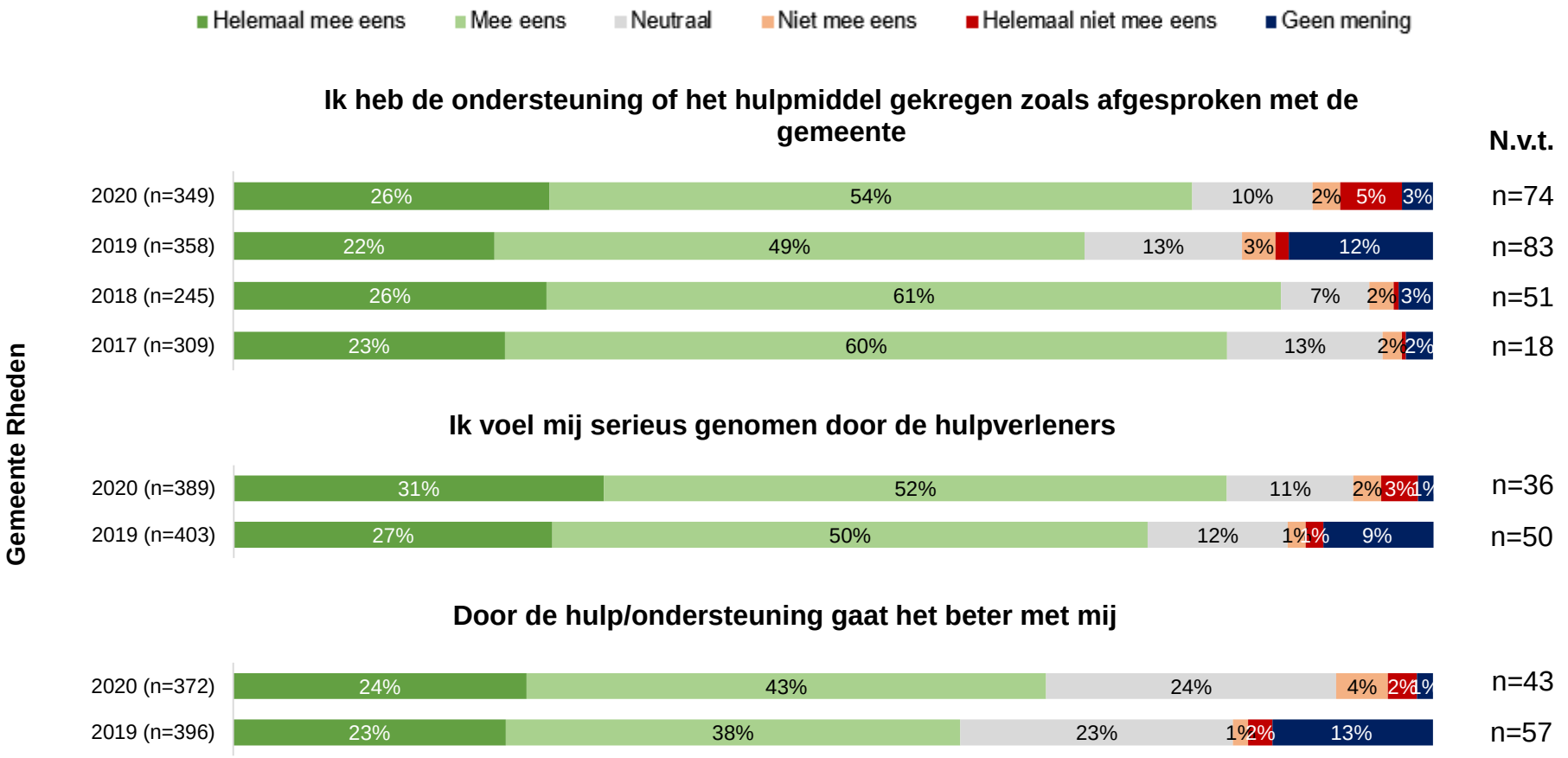

80% van de respondenten heeft de ondersteuning of het hulpmiddel gekregen zoals afgesproken met de gemeente. Dit is een stijging ten opzichte van 2019, maar een daling ten opzichte van 2018 en 2017 (2019: 71%; 2018: 87%; 2017: 83%). Een aantal respondenten heeft een toelichting gegeven bij hun antwoord. Deze toelichtingen zijn te vinden in het bijlagenboek. Vervolgens is aan respondenten gevraagd of zij zich serieus voelen genomen door de hulpverleners. 83% is het hiermee (helemaal) eens. Dit percentage is hoger dan in 2019 (77%). 5% is het (helemaal) niet eens. 67% van de respondenten is het (helemaal) eens met de stelling ‘door de hulp of ondersteuning gaat het beter met mij’. In 2019 was 61% het hier (helemaal) mee eens.

2.11 Hulp/ondersteuning vanuit gemeente Rheden

Wat voor cijfer geeft u de hulp of ondersteuning? (n=323)

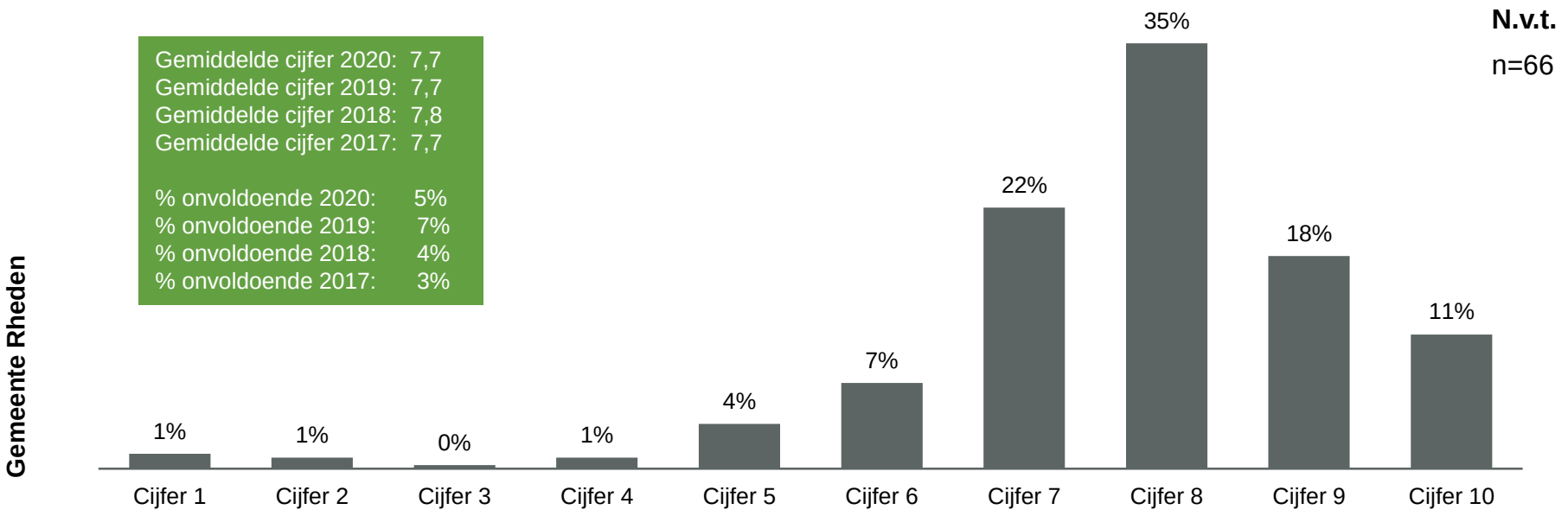

De hulp of begeleiding wordt, net als in 2019 en 2017, gemiddeld beoordeeld met een 7,7. 5% geeft een onvoldoende. In 2018 was het gemiddelde een 7,8.

2.11 Hulp/ondersteuning vanuit gemeente Rheden

Gemeente Rheden

Wat vindt/ vond u goed aan de hulp/ondersteuning? Enkele quotes:

- *"Altijd op tijd"*
- *"Bereidheid en klaar staan"*
- *"Fijn dat ik hulp krijg en ze maken een praatje, is ook belangrijk"*
- *"Goede samenwerking"*
- *"Ik ben erg tevreden over de huishoudelijke hulp van de thuiszorg. Ze luisteren goed naar de wens van de klant"*
- *"Snel en goed geholpen"*
- *"Respectvol, gelijkwaardig, empathisch, professioneel"*
- *"Ze luistert goed. Het voelt wel veilig"*
- *"Ze maken mijn problemen minder"*

Wat vindt/vond u minder goed aan de hulp/ondersteuning? Enkele quotes:

- *"Dag en tijd wisselt nogal"*
- *"De vervangers kunnen echt niet aanpakken en netjes werken"*
- *"Lange wachttijd"*
- *"Niet altijd op de afgesproken tijd"*
- *"Te veel wisselingen in personeel, waardoor ik steeds opnieuw instructie moest geven. Is vermoeiend en belastend"*
- *"Te weinig hulp"*
- *"Zonder enig bericht afwezig zijn"*

De overige toelichtingen staan weergegeven in het bijlagenboek.

2.12 Hulp/ondersteuning vanuit gemeente Rozendaal

Gemeente Rozendaal

Welke hulp/ondersteuning ontvangt u of heeft u ontvangen vanuit de gemeente? Het maakt niet uit of dit via een persoonsgebonden budget (pgb) was of niet (n=9)

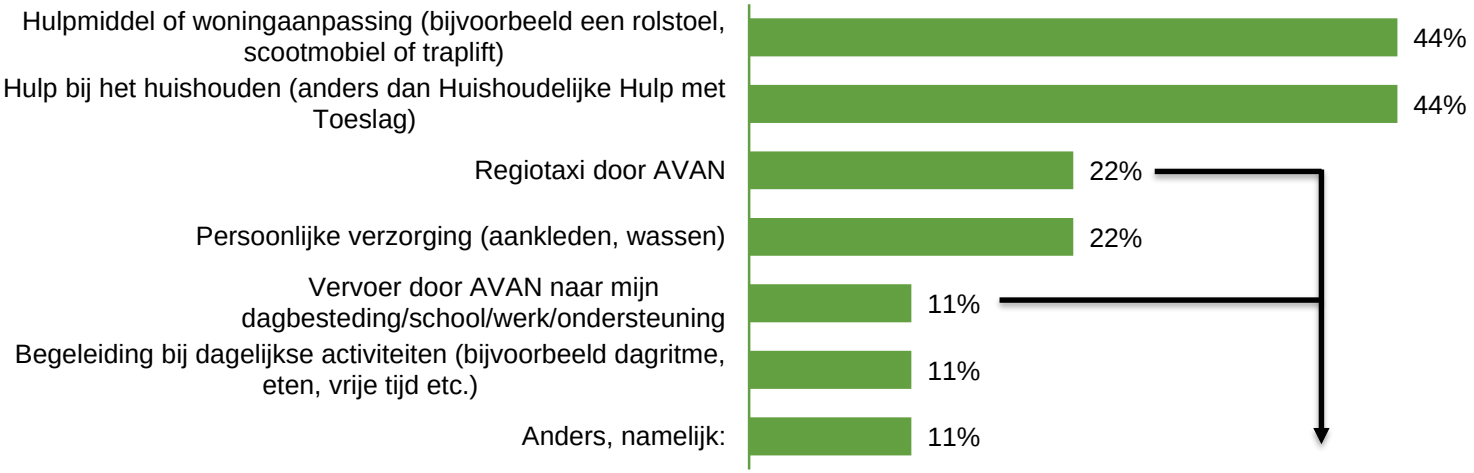

Wat voor cijfer geeft u voor het vervoer door Avan? (n=3)

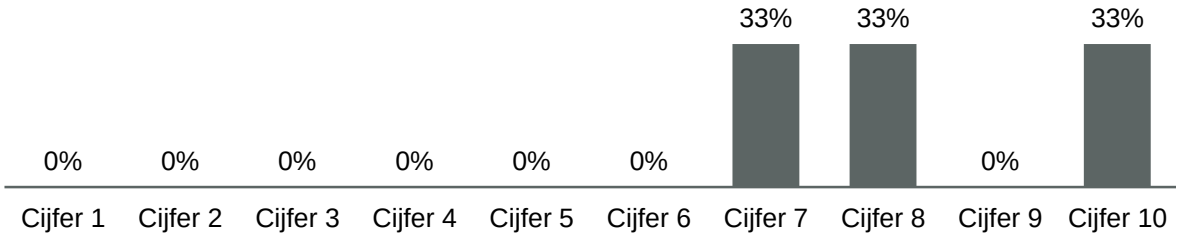

De meeste respondenten (44%, 4 in aantal) maken gebruik van een hulpmiddel of hebben een woningaanpassing gedaan. Ook heeft hetzelfde aantal respondenten hulp bij het huishouden. 22% (2 in aantal) maakt gebruik van de regiotaxi van Avan en krijgt hulp bij de persoonlijke verzorging. 1 respondent heeft ‘Anders, namelijk:’ geantwoord. Deze persoon geeft aan dat hij/zij door corona nog geen hulp heeft ontvangen, maar begeleiding bij dagelijkse activiteiten en vervoer door Avan zou krijgen. De 3 respondenten die gebruik maken van vervoer door Avan, beoordelen het vervoer gemiddeld met een 8,3 als rapportcijfer.

2.12 Hulp/ondersteuning vanuit gemeente Rozendaal

- 8 respondenten uit Rozendaal geven aan dat zij de ondersteuning of het hulpmiddel gekregen hebben zoals afgesproken met de gemeente. 1 respondent geeft aan dat deze stelling niet van toepassing is.
- Aan de respondenten is gevraagd in hoeverre zij het eens zijn met de stelling “Ik voel mij serieus genomen door de hulpverleners”. 6 respondenten zijn het hiermee (helemaal) eens. 1 respondent heeft ‘neutraal’ geantwoord, 1 respondent heeft geen mening en 1 respondent heeft aangegeven dat deze stelling niet van toepassing is.
- 6 respondenten zijn het (helemaal) eens met de stelling “Door de hulp/ondersteuning gaat het beter met mij”. 1 respondent heeft ‘neutraal’ geantwoord, 1 respondent is het er niet mee eens en 1 respondent heeft aangegeven dat deze stelling niet van toepassing is.
- De hulp of ondersteuning wordt door respondenten uit gemeente Rozendaal gemiddeld met een 8,0 als rapportcijfer beoordeeld.

Gemeente Rozendaal

Wat voor cijfer geeft u de hulp of ondersteuning? (n=9)

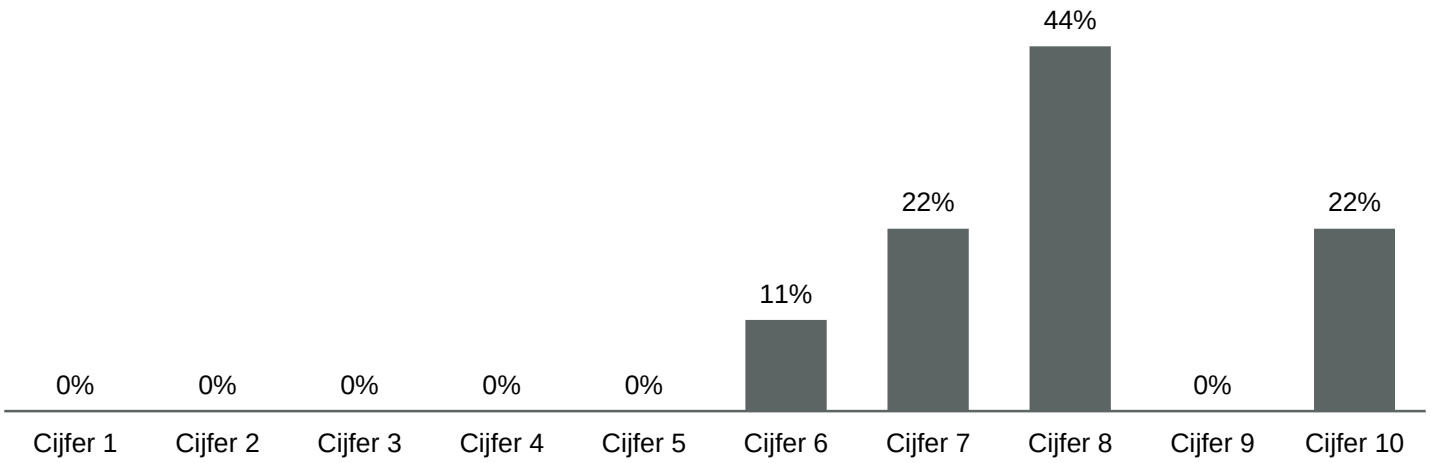

2.13 Eigen bijdrage Rheden

Gemeente Rheden

Betaalt u een eigen bijdrage voor de ondersteuning/hulp die u krijgt? (n=416)

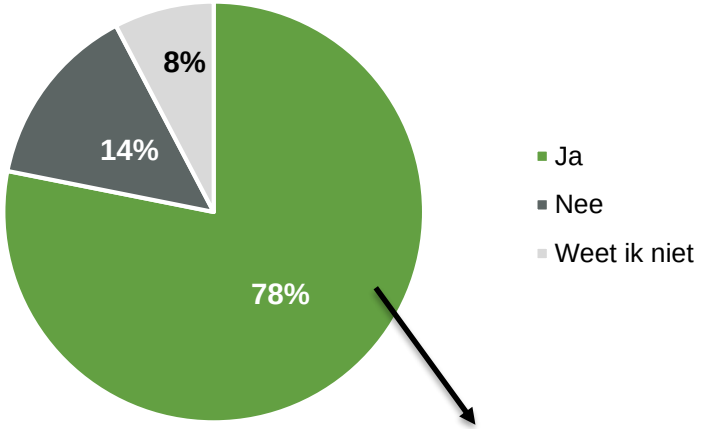

	Ja	Nee	Weet ik niet
2020 (n=416)	78%	14%	8%
2019 (n=454)	67%	19%	14%
2018 (n=391)	81%	10%	9%
2017 (n=322)	90%	10%	0%

Er is gekeken naar mijn financiële situatie in relatie tot de eigen bijdrage

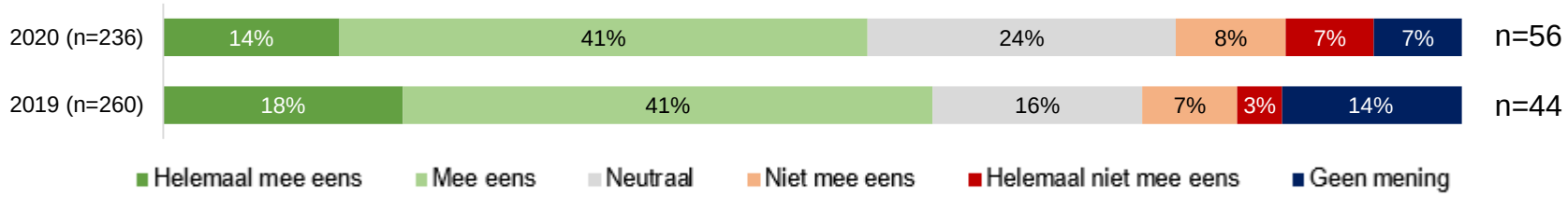

Van de respondenten betaalt 78% een eigen bijdrage voor de ondersteuning of hulp die zij krijgen. Naar verhouding betalen meer mensen een eigen bijdrage dan vorig jaar, maar minder dan de jaren daarvoor (2019: 67%; 2018: 81%; 2017 90%). Een ruime meerderheid (55%) van de respondenten die een eigen bijdrage betaalt, is het (helemaal) eens met de stelling: ‘Er is gekeken naar mijn financiële situatie in relatie tot de eigen bijdrage’. 15% van de respondenten is het (helemaal) niet eens met deze stelling.

2.13 Eigen bijdrage Rheden

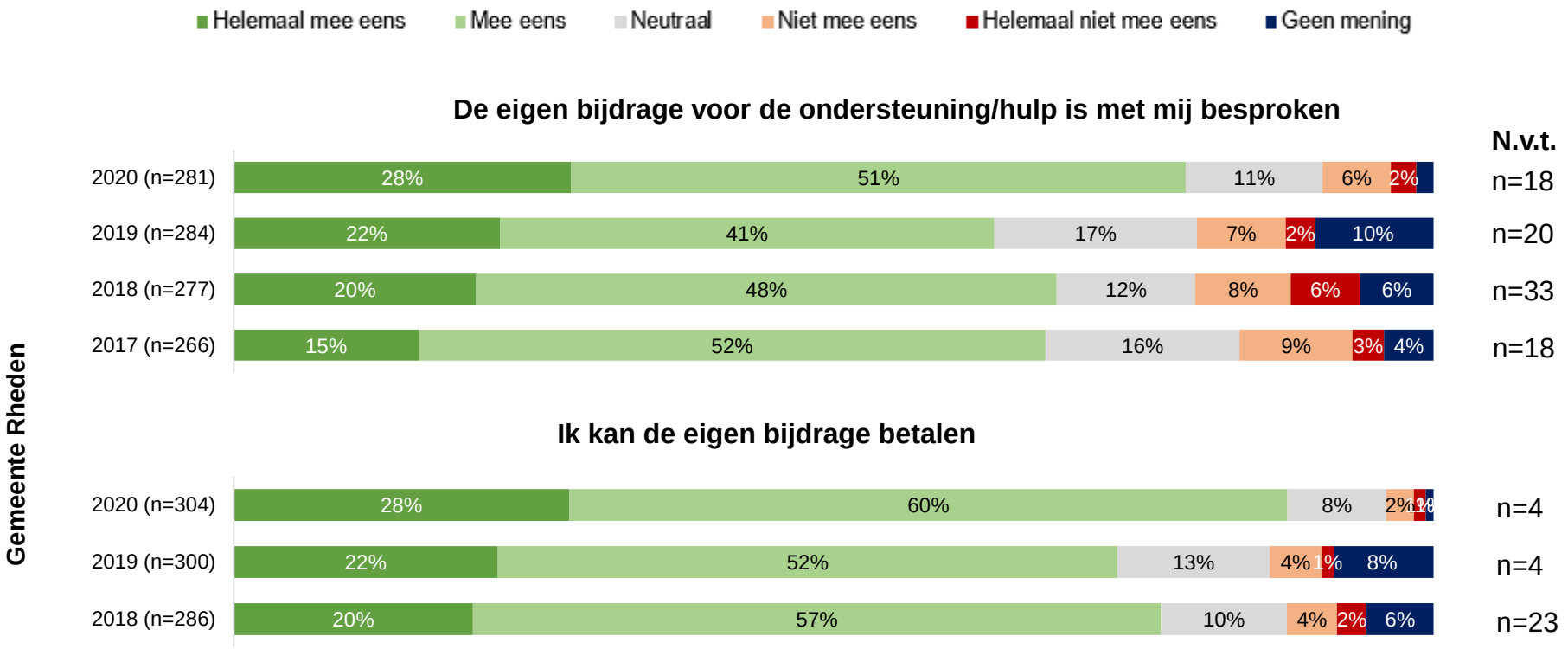

Van de respondenten die een eigen bijdrage betalen, geeft 79% aan dat de eigen bijdrage is besproken met hen (2019: 63%; 2018: 68%; 2017: 67%). 88% van de respondenten geeft aan dat zij de eigen bijdrage kunnen betalen (2019: 74%; 2018: 77%), tegenover 3% die de eigen bijdrage niet kan betalen (2019: 5%; 2018: 6%).

2.14 Eigen bijdrage Rozendaal

Gemeente Rozendaal

Betaalt u een eigen bijdrage voor de ondersteuning/hulp die u krijgt? (n=9)

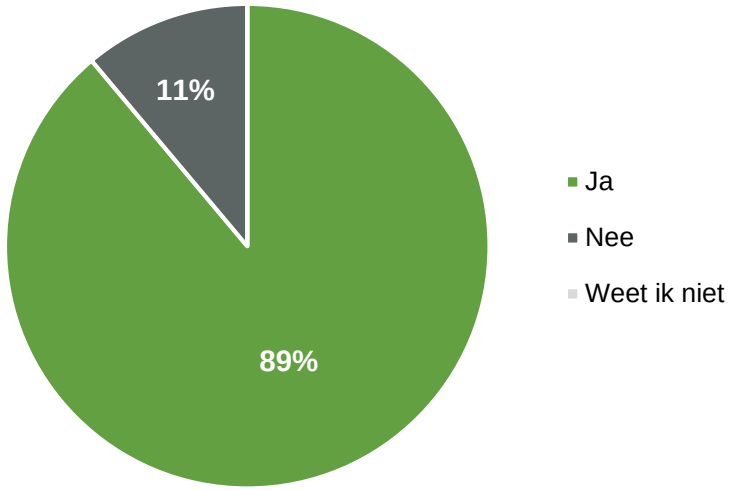

Van de respondenten uit gemeente Rozendaal betaalt 89% (8 in aantal) een eigen bijdrage voor de ondersteuning/hulp die zij krijgen. Zij hebben een drietal stellingen beantwoord. 4 respondenten zijn het (helemaal) eens met de stelling ‘De eigen bijdrage voor de ondersteuning/hulp is met mij besproken’. 2 respondenten hebben ‘neutraal’ geantwoord en 1 respondent heeft geen mening gegeven. Met de stelling ‘Ik kan de eigen bijdrage betalen’ zijn 7 respondenten het (helemaal) eens en 1 respondent heeft ‘neutraal’ geantwoord. Tot slot, 3 respondenten zijn het (helemaal) eens met de stelling ‘Er is gekeken naar mijn financiële situatie in relatie tot de eigen bijdrage’, tegenover 1 respondent die het hier niet mee eens is. 2 respondenten hebben aangegeven dat de stelling niet van toepassing is.

2.15 Corona Rheden

Gemeente Rheden

Heeft u ten tijde van de overheidsmaatregelen door corona contact gehad met het Sociaal Meldpunt van de gemeente? (n=421)

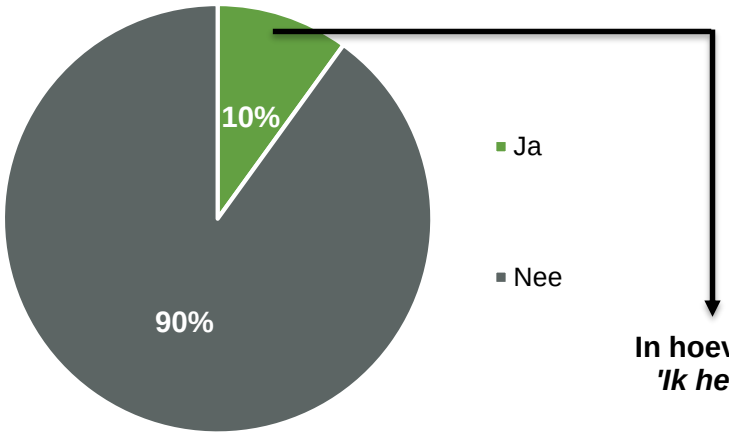

In hoeverre bent u het eens met de onderstaande stelling? (n=38)
'Ik heb het contact met het Sociaal Meldpunt als goed ervaren'

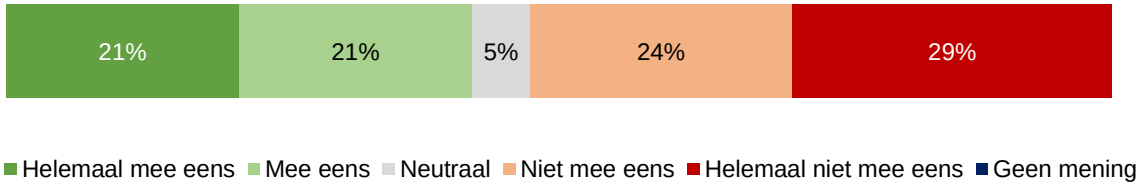

Ten tijde van de overheidsmaatregelen door corona heeft 90% geen contact gehad met het Sociaal Meldpunt van de gemeente. 10% heeft dit wel. 42% van deze respondenten is het (helemaal) eens met de stelling ‘Ik heb het contact met het Sociaal Meldpunt als goed ervaren’, tegenover 53% die het hier (helemaal) niet mee eens is.

2.15 Corona Rheden

Gemeente Rheden

Heeft u ten tijde van de overheidsmaatregelen door corona hulp of ondersteuning ontvangen vanuit de Wmo? (n=414)

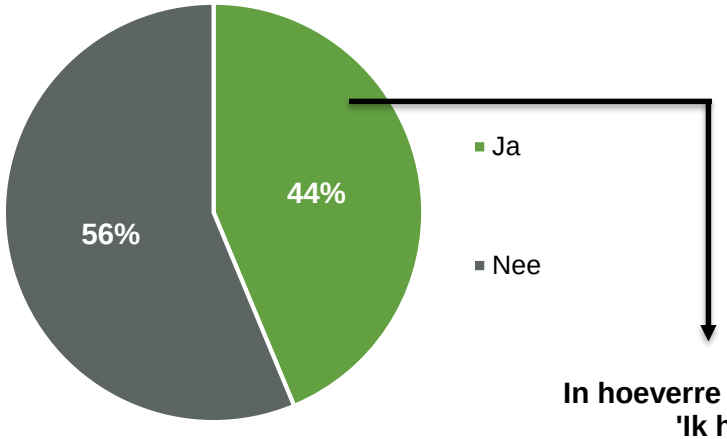

In hoeverre bent u het eens met de onderstaande stelling? (n=164)
'Ik heb de hulp of ondersteuning als goed ervaren'

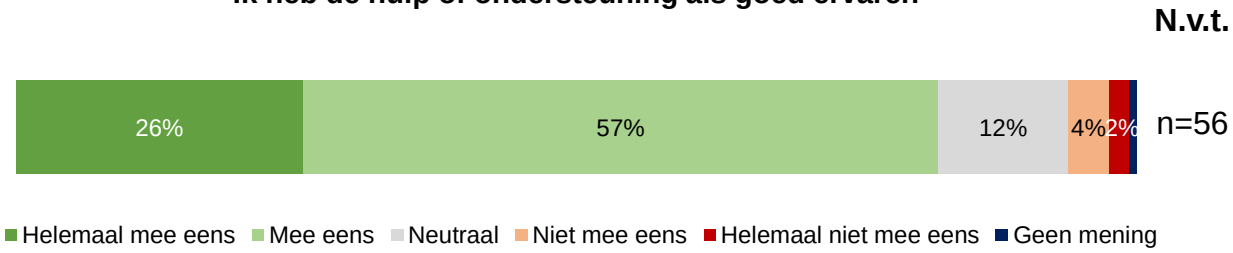

44% van de respondenten heeft ten tijde van de overheidsmaatregelen door corona hulp of ondersteuning ontvangen vanuit de Wmo. Van deze respondenten is 83% het (helemaal) eens met de stelling 'Ik heb de hulp of ondersteuning als goed ervaren'. 6% is het (helemaal) niet eens met deze stelling.

2.16 Corona Rozendaal

Gemeente Rozendaal

Heeft u ten tijde van de overheidsmaatregelen door corona contact gehad met het Sociaal Meldpunt van de gemeente? (n=9)

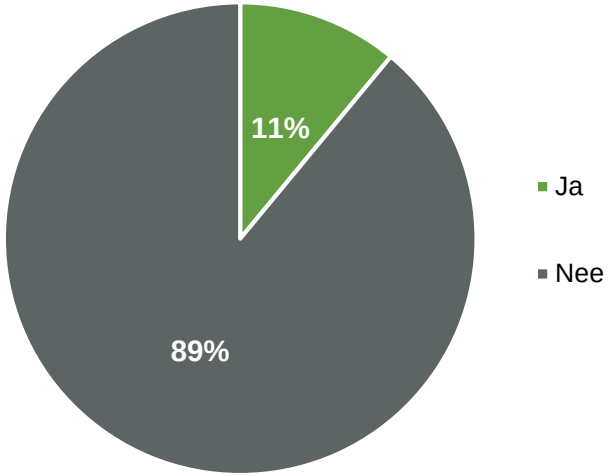

Ten tijde van de overheidsmaatregelen door corona heeft 89% (8 in aantal) geen contact gehad met het Sociaal Meldpunt van de gemeente. 11% heeft dit wel (1 in aantal). Deze persoon is het (helemaal) eens met de stelling ‘Ik heb het contact met het Sociaal Meldpunt als goed ervaren’.

2.16 Corona Rozendaal

Heeft u ten tijde van de overheidsmaatregelen door corona hulp of ondersteuning ontvangen vanuit de Wmo? (n=8)

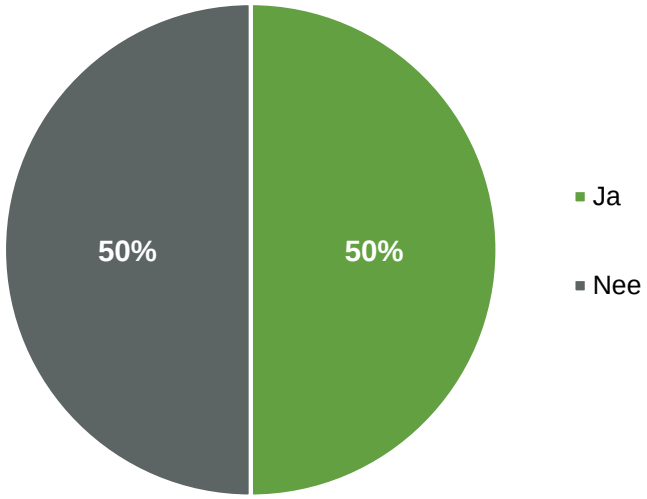

50% van de respondenten (4 in aantal) heeft ten tijde van de overheidsmaatregelen door corona hulp of ondersteuning ontvangen vanuit de Wmo. 3 van de 4 respondenten is het (helemaal) eens met de stelling 'Ik heb de hulp of ondersteuning als goed ervaren'. 1 respondent heeft de vraag niet beantwoord.

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Bijlagen

Bijlage I – Achtergrondgegevens respondenten

Gemeente Rheden

Woonplaats (n=455)

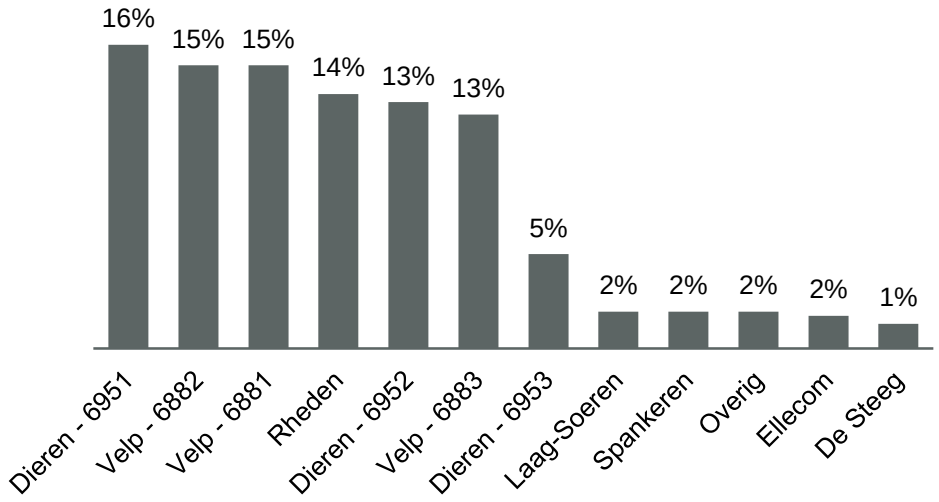

Leeftijd (n=450)

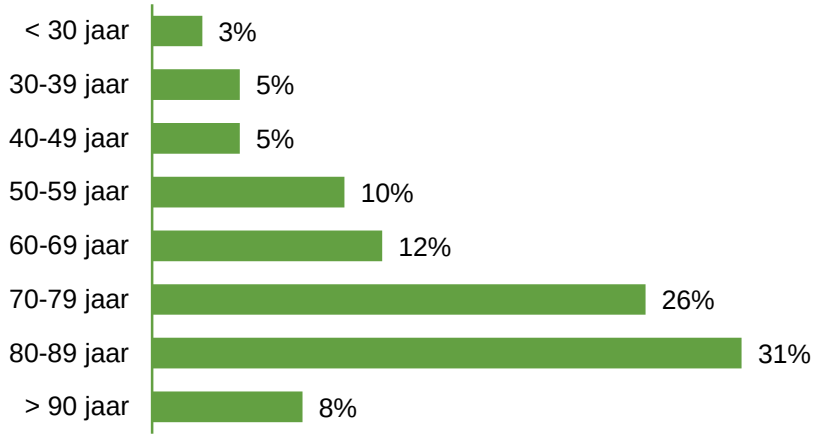

Geslacht (n=455)

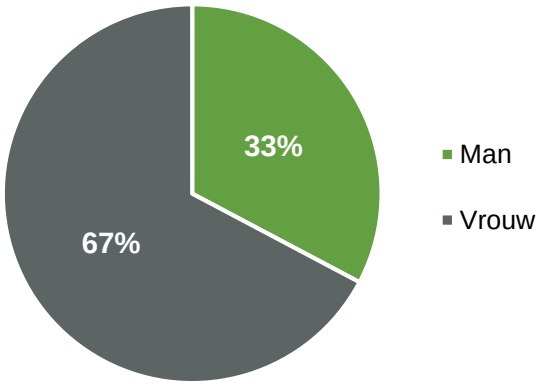

Woonsituatie (n=453)

Bijlage I – Achtergrondgegevens respondenten

Heeft u hulp gehad bij het invullen van deze vragenlijst? (n=444)

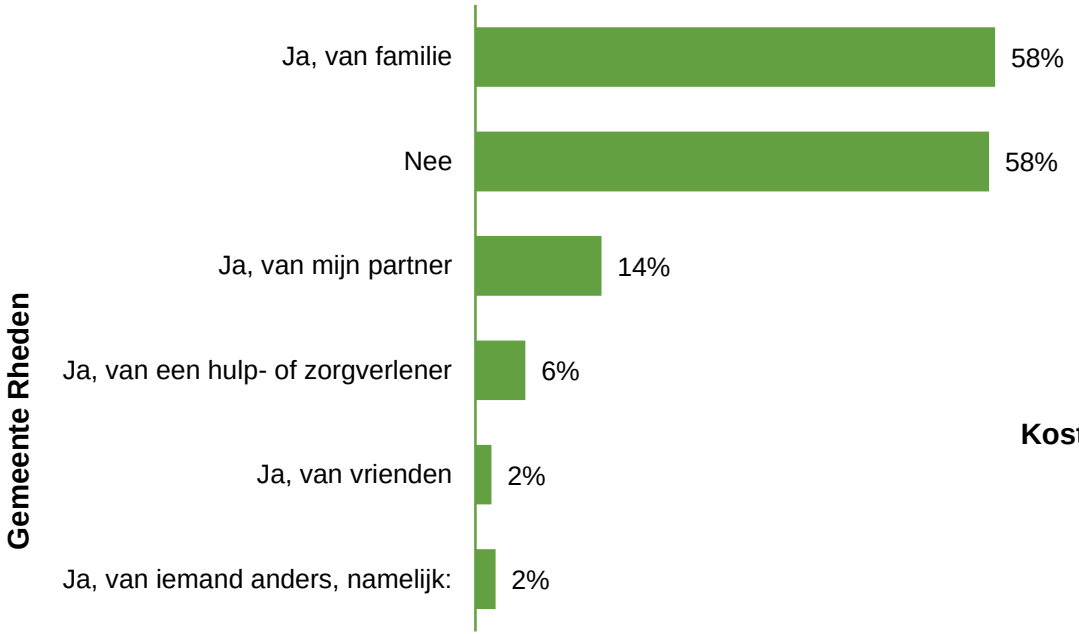

Kostte het invullen van de vragenlijst u veel moeite? (n=455)

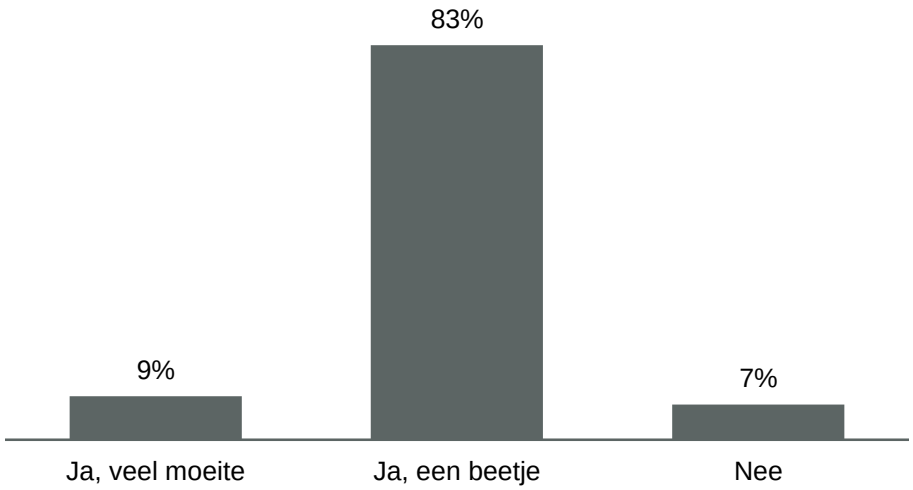

Bijlage I – Achtergrondgegevens respondenten

Gemeente Rozendaal

Geslacht (n=9)

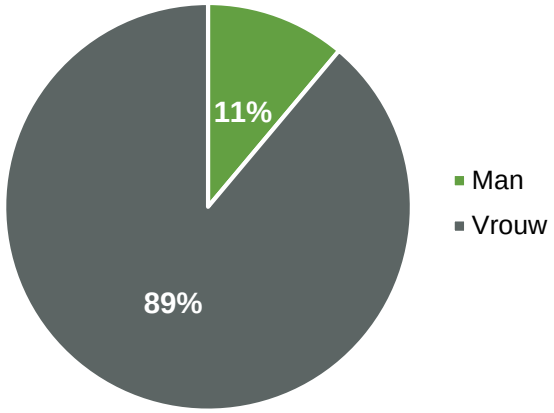

Woonsituatie (n=8)

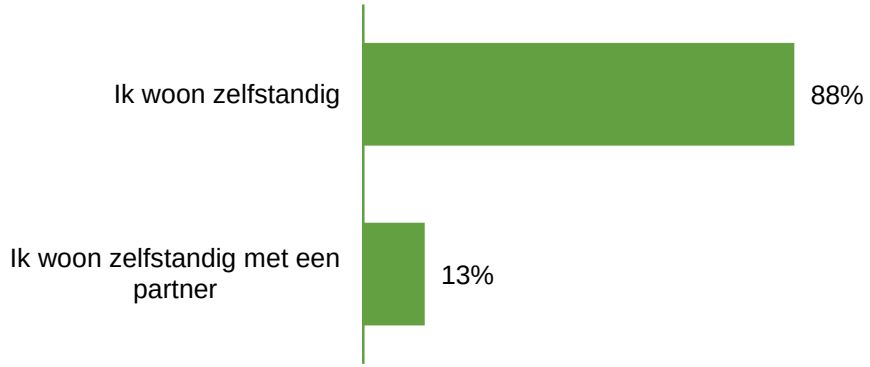

Leeftijd (n=9)

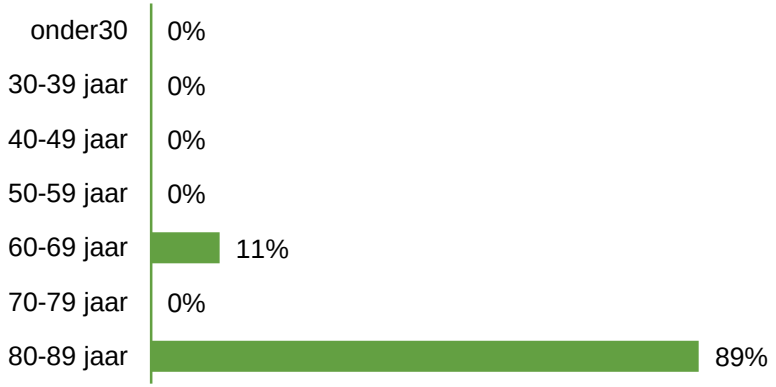

Bijlage I – Achtergrondgegevens respondenten

Gemeente Rozendaal

Heeft u hulp gehad bij het invullen van deze vragenlijst? (n=9)

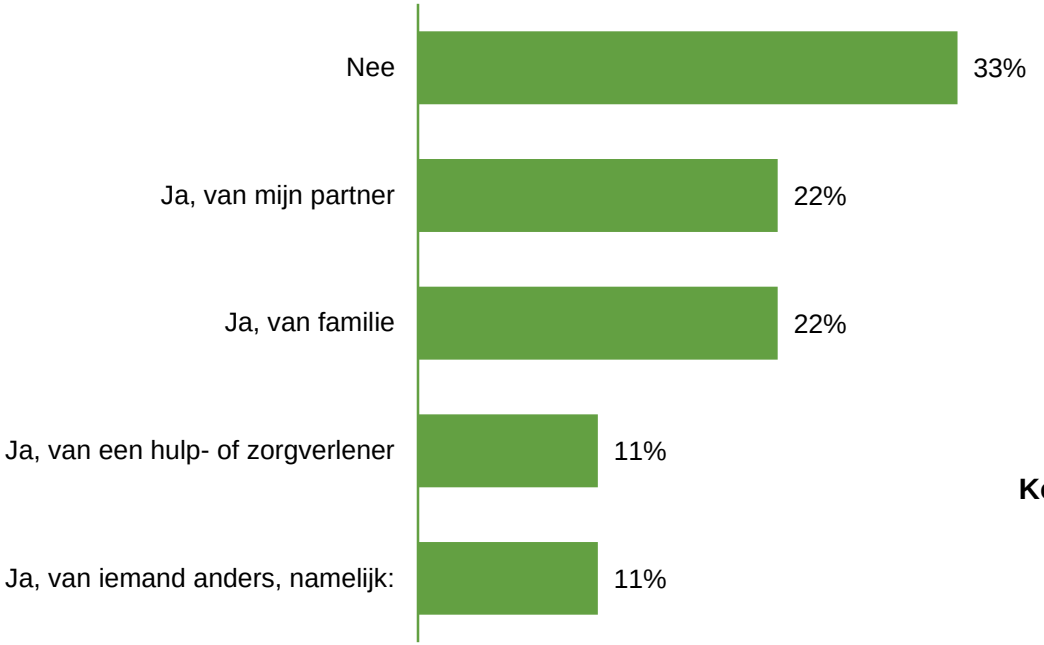

Kostte het invullen van de vragenlijst u veel moeite? (n=9)

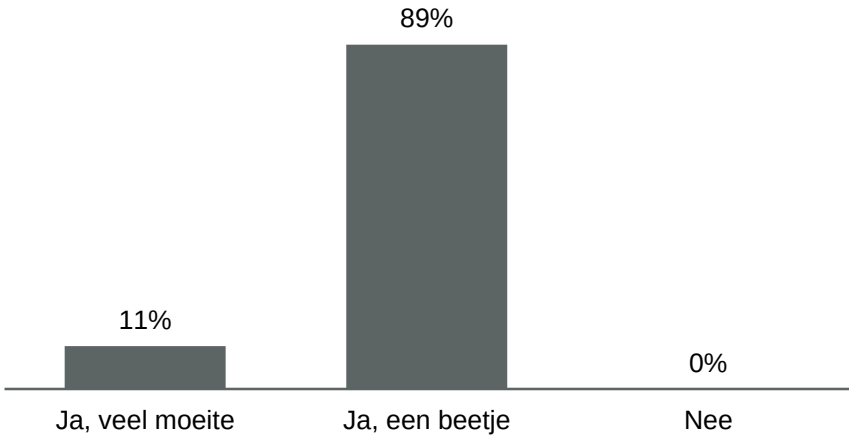

Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Elke steekproef geeft afwijkingen ten opzichte van de werkelijkheid, maar de uitkomsten moeten een zo goed mogelijk beeld geven van de populatie. In kwantitatief onderzoek is het gebruikelijk om te spreken van een statistisch betrouwbaar verschil, als de afwijking zo groot is dat deze niet door toeval wordt veroorzaakt. Het betrouwbaarheidsniveau is gedefinieerd als 1 (100%) minus het significantieniveau. Het is gangbaar uit te gaan van een significantieniveau van 5%. Dan is er sprake van een betrouwbaarheidsniveau van 95%. Dat wil zeggen dat, als het onderzoek op dezelfde wijze en op hetzelfde moment zou worden herhaald, de uitkomsten in 95% van de gevallen hetzelfde beeld zouden geven.

De nauwkeurigheid (uitgedrukt in foutmarge) geeft het gebied van waarden aan, waarbinnen de werkelijke waarde in de populatie ligt. Een foutmarge van bijvoorbeeld 5%, betekent dat de werkelijke waarde van de totale populatie 5% hoger of lager kan liggen dan de waarde van de steekproef. Concreet: indien een onderzoeksuitkomst van de steekproef aangeeft dat 50% van de respondenten een rapportcijfer 8 geeft voor een bepaald aspect, dan ligt dit percentage in werkelijkheid maximaal 5% boven of 5% onder deze 50%, ofwel tussen de 45% en 55%. Een foutmarge van 5% is gangbaar en algemeen geaccepteerd bij (statistisch) kwantitatief onderzoek.

Met het omvangrijke aantal respondenten uit Rheden dat heeft deelgenomen (455) kunnen met 95% betrouwbaarheid en 4,10% nauwkeurigheid uitspraken worden gedaan op een algemeen niveau. Deze betrouwbaarheid en nauwkeurigheid maken de data geschikt voor verdere analyses.

Vanwege het lage aantal respondenten uit Rozendaal (9) zijn de resultaten niet betrouwbaar en representatief voor alle (22) inwoners uit Rozendaal die Wmo ontvangen.

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Cliëntervaringsonderzoek Jeugd

Gemeente Rheden

Kwartaal 3, 2020

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Cliëntervaringsonderzoek Jeugd

Gemeente Rheden

Kwartaal 3, 2020
Projectnummer: 20031

Auteurs:
Hannemarie Hardeman, Senior onderzoeker
Jessica Tuenter, Onderzoeker
Roanne van de Wijgaart, Trainee

Moventem BV
T 0575 84 3738
E info@moventem.nl
W www.moventem.nl

Moventem werkt conform de Gedragscode voor Onderzoek & Statistiek van de Nederlandse Marktonderzoek Associatie (MOA) en mag het Fair Data Keurmerk voeren, waarmee wordt aangetoond dat op verantwoorde wijze met data en persoonsgegevens wordt omgaan. Tevens is Moventem aangesloten bij de Europese Vereniging voor Marktonderzoek (ESOMAR) en wordt voldaan aan de Internationale Code voor Markt- en Sociaalwetenschappelijk onderzoek. Dit rapport is met grote zorg samengesteld. Desondanks kan het voorkomen dat informatie fout en/of onvolledig is. Moventem is niet aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade die zou kunnen ontstaan door het gebruik van de aangeboden informatie.

MOA
Center for Information Based Decision Making & Marketing Research

ESOMAR WORLD RESEARCH ESOMAR MEMBER

Inhoudsopgave

Management samenvatting **Pagina 4**

1 Inleiding **Pagina 8**
1.1 Onderzoeksopzet Pagina 9

2 Resultaten **Pagina 10**
2.1 Resultaten contact over hulp/ zorgvraag Pagina 11
2.2 Resultaten ondersteuning/ zorg Pagina 18
2.3 Dienstverlening in de coronatijd Pagina 25
2.4 Opmerkingen en verbetersuggesties Pagina 27

Bijlagen **Pagina 28**
Bijlage I – Achtergrondvariabelen Pagina 29

Moventem

Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Management samenvatting

Management samenvatting

In deze samenvatting worden de belangrijkste resultaten besproken van het Cliëntervaringsonderzoek (CEO) Jeugd. De resultaten zijn verkregen door middel van telefonische interviews. In totaal hebben 83 (ouders van) cliënten met jeugdhulp uit Rheden deelgenomen en 1 uit Rozendaal. In verband met anonimiteit zijn de resultaten van de gemeenten Rheden en Rozendaal in deze rapportage samengevoegd.

Contact over hulp/ zorgvraag

50% van de respondenten heeft contact gehad met een consulent van de gemeente voor de zorg/ ondersteuning van hun kind. **19%** heeft met contact gehad met iemand anders. Zij noemen daarbij voornamelijk school als contactpersoon.

58% van de respondenten wist waar ze moesten zijn met hun hulpvraag. Respondenten die niet wisten waar zij moesten zijn met hun hulpvraag geven voornamelijk aan dat het onduidelijk is waar/ bij wie ze moeten beginnen, dat ze van de ene partij naar de andere worden doorgestuurd en dat het daardoor lang duurt voordat zij de juiste hulp/ ondersteuning krijgen.

63% is het (helemaal) eens met de stelling dat zij snel werden geholpen.

34% van de respondenten wist dat zij gebruik konden maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner. **35%** was er niet van op de hoogte, maar had dit wel gewild.

Van de respondenten die een (keukentafel) gesprek hebben gehad met een consulent van de gemeente, geeft **69%** aan dat er nog iemand anders bij dit gesprek aanwezig was. Voornamelijk familie (**49%**), iemand anders (**28%**) en de zorgverlener/ ondersteuning (**26%**) waren hierbij aanwezig. Bij ‘iemand anders’ wordt voornamelijk een extra consulent van de gemeente genoemd.

73% heeft na het gesprek met de consulent een (Integraal) Plan/ Gespreksverslag ontvangen.

Van de respondenten die contact hebben gehad met een consulent van de gemeente, vond **89%** het keukentafel gesprek een prettig gesprek.

85% vindt dat de consulent de gemaakte afspraken nakomt.

Van de respondenten die contact hebben gehad met een consulent van de gemeente, geeft **88%** aan dat de consulent samen met hen heeft gekeken naar oplossingen in hun netwerk en omgeving.

Het contact met de gemeente/ consulent wordt gemiddeld met een **7,8** beoordeeld. 18% geeft een onvoldoende

Respondenten die contact hebben gehad met de gemeente/ een consulent hebben benoemd wat zij hier goed en minder goed aan vonden. De meest genoemde positieve punten zijn dat de consulent goed luisterde, begripvol was en/of goed meedacht (**32%**) en dat zij goede hulp/ goed advies hebben gegeven (**32%**). **32%** van de respondenten noemt dat zij niets minder goed vonden aan het contact met de gemeente/ hun consulent. De meest genoemde verbeterpunten zijn onvoldoende kennis en deskundigheid over de hulp/ ondersteuning (**13%**), slechte bereikbaarheid (**13%**), zaken omtrent vervanging consulent onduidelijk (**13%**) en slechte communicatie (**13%**).

Ondersteuning/ zorg
De drie meest genoemde vormen van ondersteuning die kinderen vanuit de Jeugdwet ontvangen zijn: begeleiding algemeen (**46%**), behandeling bij een GGZ instelling of psychologenpraktijk (**40%**) en dagactiviteit/ dagbesteding (**26%**).

Meer dan twee derde van de respondenten (**69%**) krijgt al langer dan een jaar hulp/ ondersteuning voor hun kind. **13%** krijgt tussen de 6 en 12 maanden hulp.

Bijna driekwart van de respondenten (**74%**) vindt dat de ondersteuning die hun kind krijgt, past bij hun hulpvraag.

Respondenten die gebruik maken van vervoer naar school, werk, dagbesteding of ondersteuning hebben aangegeven in hoeverre zij tevreden zijn over dit vervoer. **75%** is tevreden. Vanwege het lage aantal respondenten (20) zijn deze resultaten indicatief.

Respondenten beoordelen de hulp/ ondersteuning die hun kind ontvangt gemiddeld met een **7,9**. 5% geeft een onvoldoende.

Respondenten hebben benoemd wat zij goed en minder goed vinden aan de hulp of begeleiding. Het meest genoemde positieve punt is dat de hulp/ ondersteuning effectief is (**26%**). **26%** van de respondenten geeft aan dat zij tevreden zijn over de hulp en dat zij geen negatieve punten kunnen noemen. Het meest genoemde verbeterpunt is dat zij niet de juiste hulp/ ondersteuning ontvangen (**20%**).

84% van de respondenten geeft aan dat het door de hulp een beetje/ veel beter gaat met hun kind.

De meeste respondenten (**92%**) geven aan dat hun kind de ondersteuning/ zorg heeft gekregen zoals afgesproken met de gemeente.

Meer dan de helft van de respondenten (**57%**) noemt dat de ondersteuning bedoeld is om o.a. de veiligheid van hun kind te verbeteren. Hiervan geeft **79%** aan dat het een beetje/ veel beter gaat met de veiligheid van hun kind door de ondersteuning/ hulp.

6% maakt gebruik van sportinstuif, jongerenwerk, jongerencoach, jongerennetwerk en training op school. **2%** gebruikt schoolmaatschappelijk werk, buurthuis/ jongerencentrum en een vrijwilliger vanuit een organisatie. De meerderheid (**69%**) van de respondenten maakt geen gebruik van de genoemde voorzieningen.

Dienstverlening in de coronatijd
Ten tijde van de coronamaatregelen heeft **19%** van de respondenten contact gehad met het Sociaal Meldpunt van de gemeente. Van die respondenten heeft **60%** het contact als goed ervaren en **40%** als niet goed. De personen die het contact als niet goed hebben ervaren geven voornamelijk aan dat het lang duurde voordat er gereageerd werd en wanneer dat wel gebeurde dat dit niet op een goede manier gebeurde.

Ongeveer twee derde (**66%**) van de respondenten heeft ten tijde van de coronamaatregelen hulp of ondersteuningen ontvangen vanuit de Jeugdwet. Van die respondenten heeft **79%** de hulp/ ondersteuning als goed ervaren en **15%** als niet goed. Zij geven met name aan dat het (video-) bellen persoonlijk contact niet goed kan vervangen.

Opmerkingen en verbetertips
Respondenten hebben aangegeven of ze nog verbetersuggesties of tips hebben voor de gemeente en/of de hulpverlening/ ondersteuning. **48%** heeft geen verbetersuggesties of tips. **43%** heeft tips of suggesties voor de gemeente. Zij noemen onder andere dat de communicatie beter en sneller kan, dat de medewerkers van de gemeente goede kennis moeten hebben, dat er serieus geluisterd moet worden (ook naar het kind) en dat er moet worden gekeken naar de specifieke situatie. **13%** heeft verbetersuggesties of tips voor de hulpverlening of ondersteuning. Zij noemen voornamelijk dat de communicatie beter kan, dat er goed geluisterd moet worden (ook naar het kind) en dat er moet worden gekeken naar de specifieke situatie.

Moventem

Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

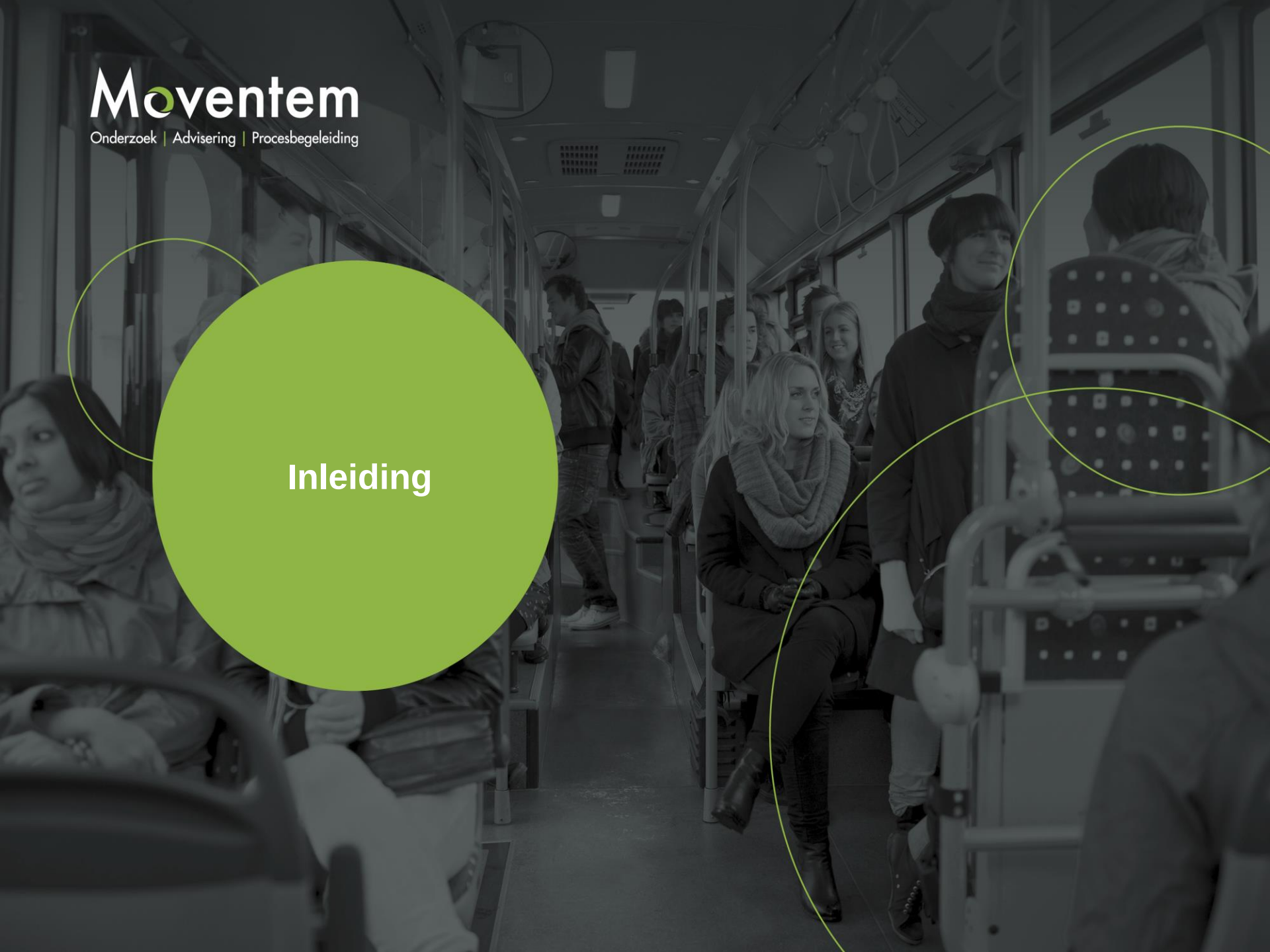

Inleiding

1.1 Onderzoeksopzet

- In dit rapport worden de resultaten gepresenteerd van een onderzoek naar de ervaringen van cliënten met jeugdhulp in de gemeenten Rheden en Rozendaal. Het onderzoek is van juli 2020 uitgevoerd, in nauwe samenwerking met gemeente Rheden.

- De gemeente Rheden heeft behoefte aan inzichten over ervaringen van de cliënten met betrekking tot de jeugdzorg. Tevens zijn alle gemeenten wettelijk verplicht een cliëntervaringsonderzoek uit te voeren voor jeugdzorg. In de Regeling Jeugdwet zijn de eisen waar het onderzoek aan moet voldoen uitgewerkt. Het onderzoek naar de ervaringen met jeugdzorg is vormvrij. Er is gekozen voor een telefonisch interview aan de hand van een vragenlijst. Ook hadden de respondenten veel mogelijkheden om toelichtingen te geven.

- Er is onderscheid gemaakt tussen twee groepen respondenten. De kinderen die jeugdzorg ontvangen en 12 jaar of ouder zijn en de kinderen die jonger dan 12 jaar oud zijn. De kinderen van 12 jaar of ouder zijn zelf benaderd om deel te nemen aan het onderzoek. Van de kinderen jonger dan 12 jaar zijn de ouders of verzorgers benaderd. De resultaten van deze twee groepen worden in dit document gezamenlijk weergegeven.

- Er zijn in de gemeenten Rheden en Rozendaal in totaal ongeveer 900 cliënten die hulp vanuit de jeugdwet ontvangen. Van 254 van deze cliënten is het telefoonnummer bekend, 3 daarvan wonen in Rozendaal. De cliënten waarvan het telefoonnummer bekend is hebben een brief ontvangen. Indien het kind jonger dan 12 jaar is hebben de ouders/verzorgers een brief ontvangen. De kinderen boven de 12 jaar zijn rechtstreeks aangeschreven. Met de brief zijn ze op de hoogte gesteld van het onderzoek en is aangegeven hoe ze zich eventueel konden afmelden voor deelname. Er hebben zich 9 respondenten afgemeld voor deelname. De overige 245 respondenten zijn allemaal gebeld. Bij geen gehoor zijn er 3 belpogingen gedaan.

- Er hebben 84 respondenten aan het onderzoek meegedaan, 83 uit Rheden en 1 uit Rozendaal. Dit komt neer op een respons-rate van 34% {(84/245)*100} voor gemeente Reden. Het onderzoek is op totaalniveau statistisch 95% betrouwbaar met 10,19% nauwkeurigheid (foutmarge).

- De resultaten van dit onderzoek worden in het voorliggende document beschreven middels diagrammen en tabellen. Waar mogelijk en relevant is een vergelijking met de resultaten van 2019, 2018 en 2017 weergegeven in de tekst.

- In verband met anonimiteit zijn de resultaten van de gemeenten Rheden en Rozendaal in deze rapportage samengevoegd.

- Door routes in de vragenlijst en vragen waarbij meerdere antwoorden mogelijk zijn, kan het voorkomen dat het aantal respondenten en/of het aantal antwoorden niet overal gelijk is in deze rapportage. Ook geven respondenten soms geen antwoord op de vraag, of is de vraag niet van toepassing (aantallen worden weergegeven). Om deze redenen wordt ter volledigheid bij de resultaten aangegeven hoeveel respondenten (‘n’) de betreffende vraag hebben beantwoord. Door afrondingsverschillen telt niet alles op tot 100%. Bij sommige vragen konden respondenten meerdere antwoorden geven. Het totale percentage komt dan hoger dan 100% te liggen.

- In bijlage 1 van deze rapportage staan de achtergrondgegevens van de respondenten weergegeven. Deze bijlage is aan het einde van deze rapportage te vinden.

- Er is een aantal open vragen gesteld aan de respondenten. Alle open antwoorden worden getoond in ‘Bijlagenboek bij Rapportage Cliëntervaringsonderzoek Jeugd’.

Moventem

Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Resultaten

2.1 Resultaten contact over hulp/ zorgvraag

Met wie heeft u contact gehad voor de zorg/ ondersteuning van uw kind? (n=84)

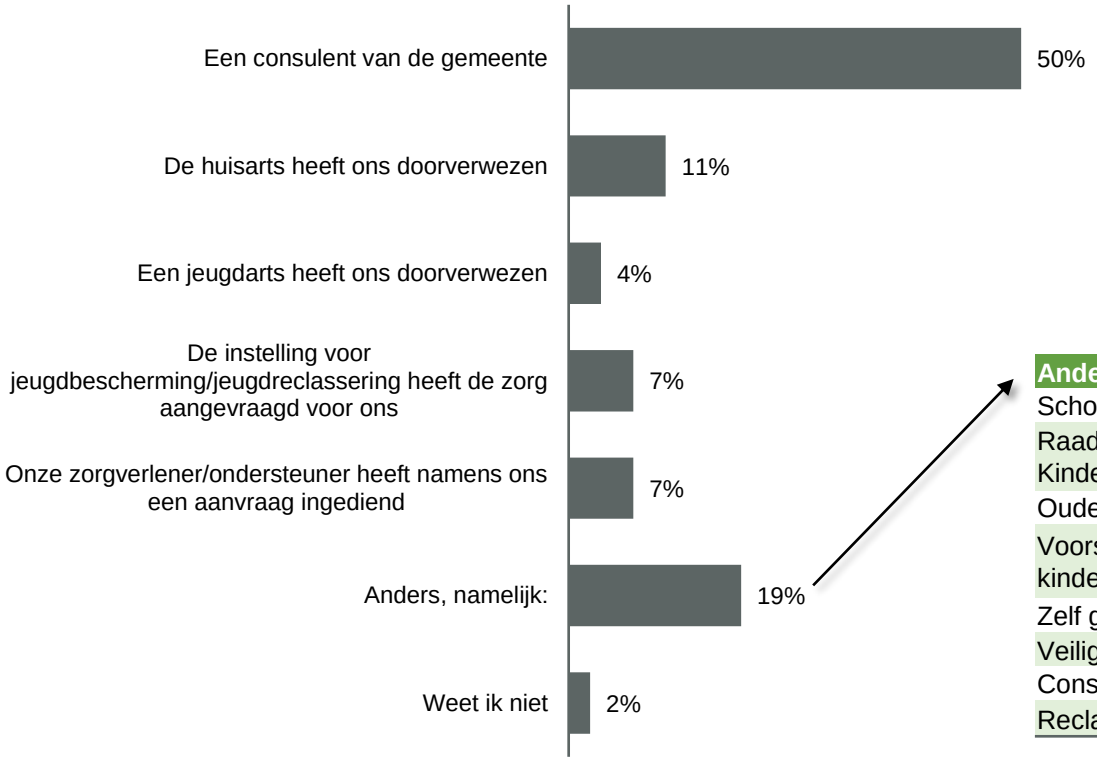

Anders, namelijk:	%	n
School	38%	6
Raad voor de Kinderbescherming	13%	2
Ouders/ voogd	13%	2
Voorschoolse opvang/ kinderdagverblijf	13%	2
Zelf geregeld	6%	1
Veilig thuis	6%	1
Consultatiebureau	6%	1
Reclassering	6%	1

50% van de respondenten heeft contact gehad met een consulent van de gemeente voor de zorg/ ondersteuning van hun kind. **19%** heeft met iemand anders contact gehad over de zorg/ ondersteuning van hun kind. Zij noemen daarbij voornamelijk school als contactpersoon.

2.1 Resultaten contact over hulp/ zorgvraag

Ik wist waar ik moest zijn met mijn hulpvraag (n=77)

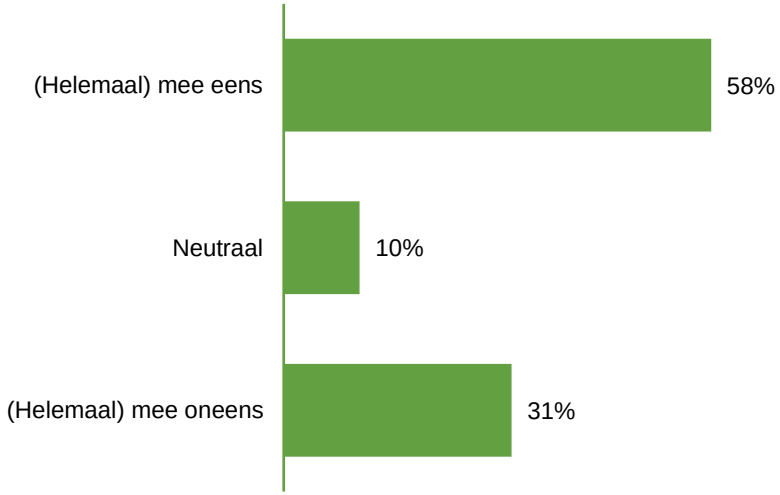

Weet niet/ n.v.t.: n=7

Ik werd snel geholpen (n=83)

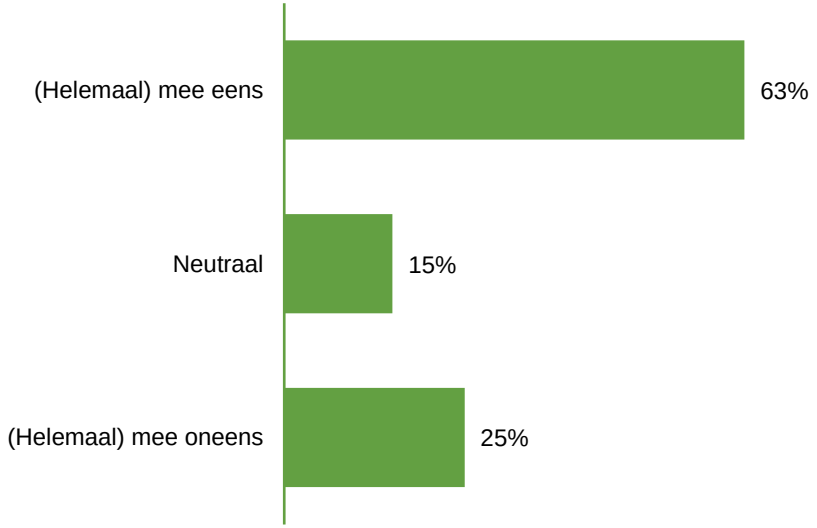

Weet niet/ n.v.t.: n=1

58% van de respondenten wist waar ze moesten zijn met hun hulpvraag. Dit percentage ligt lager dan in voorgaande jaren (2019: **69%**, 2018: **66%**, 2017: **72%**). **63%** is het (helemaal) eens met de stelling dat zij snel werden geholpen. Ook dit percentage ligt lager dan voorgaande jaren (2019: **80%**, 2018: **77%**, 2017: **80%**).

Respondenten die niet wisten waar zij moesten zijn met hun hulpvraag geven voornamelijk aan dat het onduidelijk is waar/ bij wie ze moeten beginnen, dat ze van de ene partij naar de andere worden doorgestuurd en dat het daardoor lang duurt voordat zij de juiste hulp/ ondersteuning krijgen.

2.1 Resultaten contact over hulp/ zorgvraag

Wist u dat u gebruik kon maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner (iemand die u helpt uw weg te vinden naar zorg en ondersteuning)? (n=78)

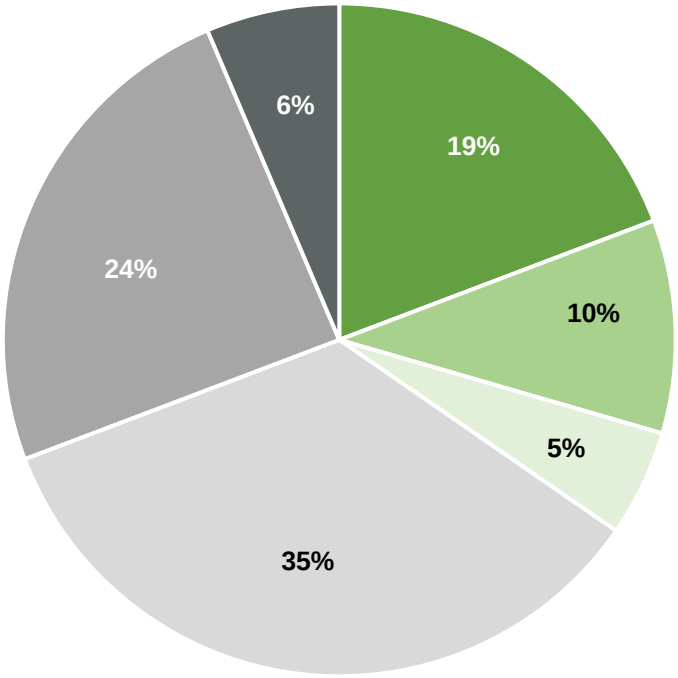

- Ja, ik wist dat ik gebruik kon maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner
- Ja, de gemeente wees mij erop dat ik gebruik kon maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner
- Ja, anders namelijk:
- Nee, ik wist niet dat ik gebruik kon maken van een onafhankelijke cliëntondersteuning, maar had dat wel gewild
- Nee, ik wist niet dat ik gebruik kon maken van een onafhankelijke cliëntondersteuning, maar had hier ook geen behoefte aan gehad
- Nee, anders namelijk:

Geen antwoord: n=6

34% wist dat zij gebruik konden maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner. Dit percentage ligt hoger dan in voorgaande jaren (2019: **22%**, 2018: **14%**, 2017: **21%**). **35%** was er niet van op de hoogte dat ze hier gebruik van konden maken, maar had dit wel gewild. In 2019 was dit **22%** en in 2018 was dit **28%**.

2.1 Resultaten contact over hulp/ zorgvraag

Alleen de respondenten die contact hebben gehad met een consulent van de gemeente hebben de volgende vragen beantwoord.

Was er bij het (keukentafel)gesprek nog iemand anders aanwezig? (n=39)
Meer antwoorden mogelijk

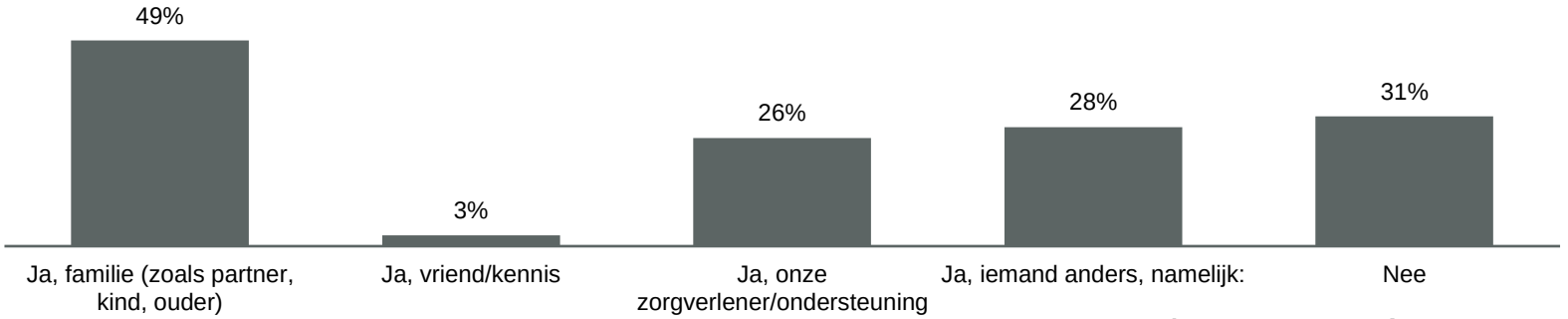

N.v.t./ Geen antwoord: n=3

Heeft u na het gesprek met de consulent een (Integraal) Plan/ Gespreksverslag ontvangen? (n=41)

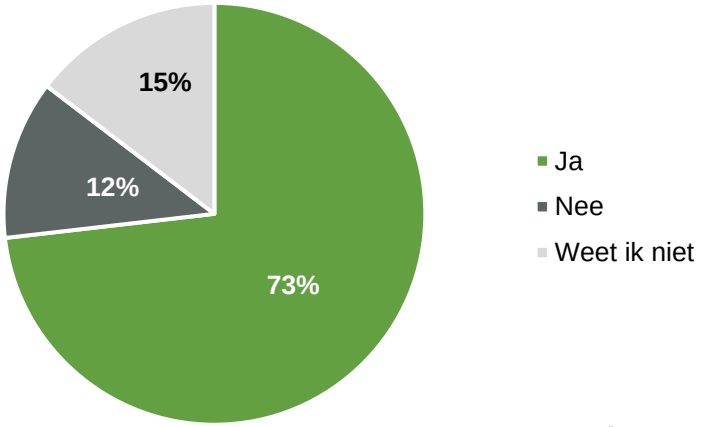

Geen antwoord: n=1

Van de respondenten die een (keukentafel) gesprek hebben gehad met een consulent van de gemeente geeft **69%** aan dat er nog iemand anders bij dit gesprek aanwezig was. Voornamelijk familie (**49%**), iemand anders (**28%**) en de zorgverlener/ ondersteuning (**26%**) waren hierbij aanwezig. Bij 'iemand anders' wordt voornamelijk een extra consulent van de gemeente genoemd.

73% heeft na het gesprek met de consulent een (Integraal) Plan/ Gespreksverslag ontvangen (2019: **80%**, 2018; **70%**, 2017: **60%**).

2.1 Resultaten contact over hulp/ zorgvraag

Alleen de respondenten die contact hebben gehad met een consulent van de gemeente hebben de volgende vragen beantwoord.

Het 'keukentafel gesprek' met de consulent was een prettig gesprek (n=38)

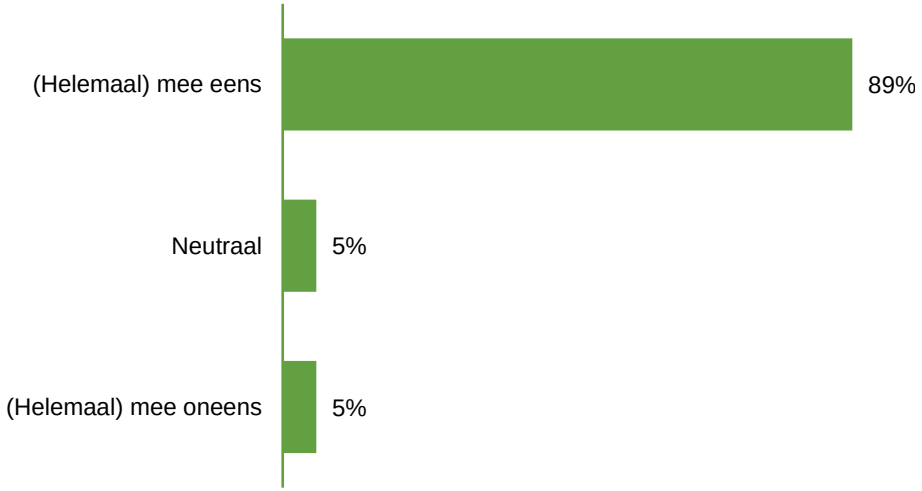

N.v.t.: n=4

De consulent komt de gemaakte afspraken na (n=40)

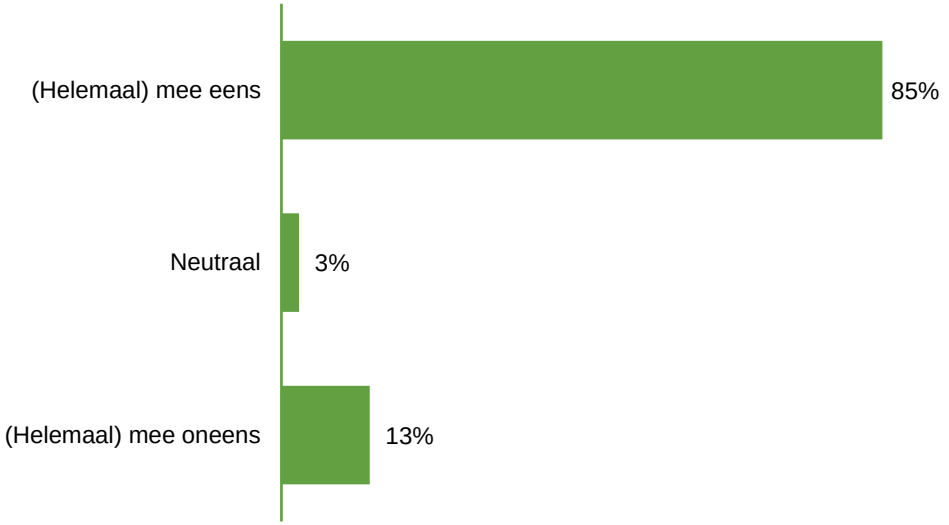

Weet niet/ n.v.t.: n=2

Van de respondenten die contact hebben gehad met een consulent van de gemeente vond **89%** het keukentafel gesprek een prettig gesprek. Dit is vergelijkbaar met vorig jaar (**87%**). In 2018 was dit **96%** en in 2017 was dit **91%**.

85% vindt dat de consulent de gemaakte afspraken nakomt. Ook dit is vergelijkbaar met vorig jaar (**83%**). In 2018 was dit **89%** en in 2017 was dit **90%**.

2.1 Resultaten contact over hulp/ zorgvraag

Alleen de respondenten die contact hebben gehad met een consulent van de gemeente hebben de volgende vraag beantwoord.

De consulent heeft samen met mij gekeken naar oplossingen in mijn netwerk en omgeving (vrienden, familie, school, vrijwilligers) (n=24)

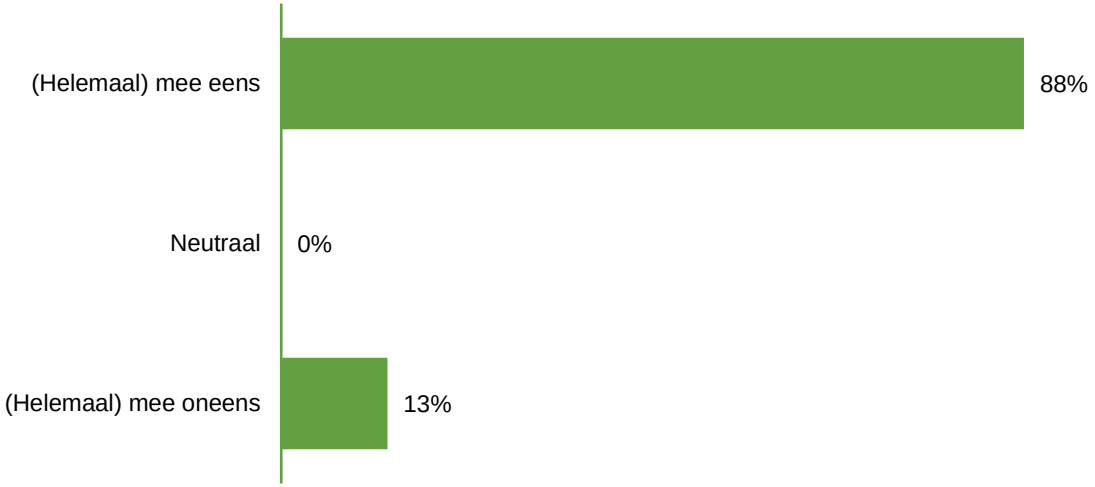

Weet niet/ n.v.t./ geen antwoord: n=18

Van de respondenten die contact hebben gehad met een consulent van de gemeente geeft **88%** aan dat de consulent samen met hen heeft gekeken naar oplossingen in hun netwerk en omgeving. Dit percentage ligt hoger dan in voorgaande jaren (2019: **80%**, 2018: **82%**, 2017: **80%**).

Het contact met de gemeente/ consulent wordt gemiddeld met een **7,8** beoordeeld. 18% geeft een onvoldoende (5 of lager) en het meest gegeven cijfer is een 9 (30%). Vorig jaar werd er gemiddeld een **7,1** gegeven. In 2018 was dit een **7,7** en in 2017 een **7,2**.

2.1 Resultaten contact over hulp/ zorgvraag

Alleen de respondenten die contact hebben gehad met een consulent van de gemeente hebben de volgende vragen beantwoord.

Wat vindt/vond u goed aan het contact met de gemeente / uw consulent? (n=37)
Meer antwoorden mogelijk

	%	n
Luisteren/ begripvol/ meedenkend	32%	12
Goede hulp/ advies	32%	12
Snel handelen	30%	11
Prettig in de omgang	19%	7
Goed bereikbaar	14%	5
Proactief	11%	4
Deskundig	8%	3
Afspraken nakomen	8%	3
Transparant	8%	3
Niets/ weinig	5%	2
Overig	8%	3

Geen antwoord: n=5

Wat vindt/vond u minder goed aan het contact met de gemeente / uw consulent? (n=31)
Meer antwoorden mogelijk

	%	n
Niets	32%	10
Onvoldoende kennis en deskundigheid over de hulp/ ondersteuning	13%	4
Slechte bereikbaarheid	13%	4
Zaken omtrent vervanging consulent onduidelijk	13%	4
Slechte communicatie	13%	4
Beperkingen m.b.t. regels en geld vanuit de gemeente	13%	4
Weinig inzet vanuit de gemeente	6%	2
Ik word van de een naar de ander doorgestuurd	6%	2
Overig	6%	2

Geen antwoord: n=11

Respondenten die contact hebben gehad met de gemeente/ een consulent hebben benoemd wat zij hier goed en minder goed aan vonden. De meest genoemde positieve punten zijn dat de consulent goed luisterde, begripvol was en/of goed meedacht (**32%**) en dat zij goede hulp/ goed advies hebben gegeven (**32%**). **32%** van de respondenten noemt dat zij niets minder goed vonden aan het contact met de gemeente/ hun consulent. De meest genoemde verbeterpunten zijn onvoldoende kennis en deskundigheid over de hulp/ ondersteuning (**13%**), slechte bereikbaarheid (**13%**), zaken omtrent vervanging consulent onduidelijk (**13%**) en slechte communicatie (**13%**).

2.2 Resultaten ondersteuning/ zorg

Welke ondersteuning ontvangt uw kind vanuit de gemeente (Jeugdwet)? (n=84)
Meer antwoorden mogelijk

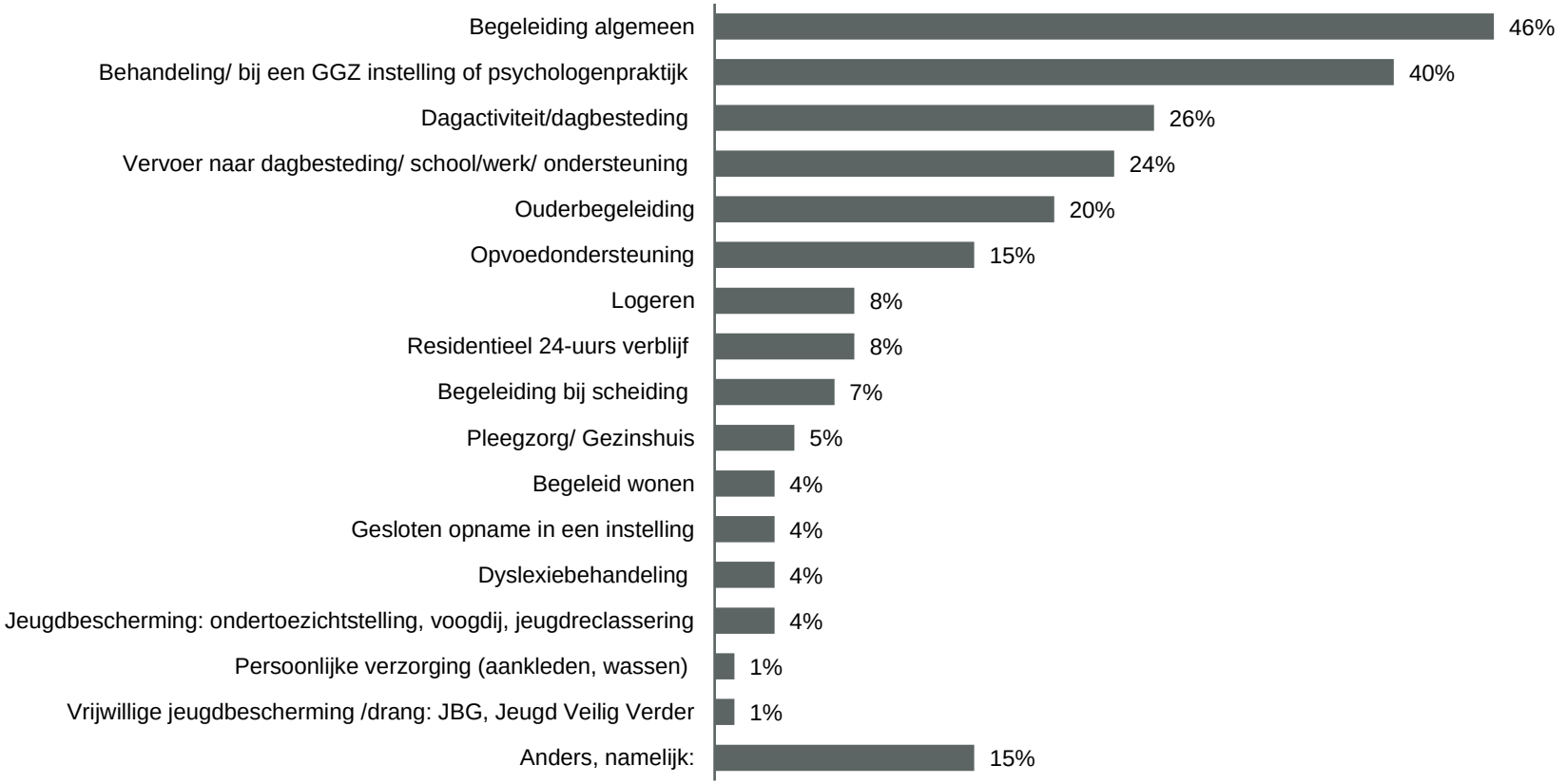

De drie meest genoemde vormen van ondersteuning die kinderen vanuit de Jeugdwet ontvangen zijn: begeleiding algemeen (**46%**), behandeling/ bij een GGZ instelling of psychologenpraktijk (**40%**) en dagactiviteit/ dagbesteding (**26%**). In 2019 waren de drie meest genoemde vormen van ondersteuning dyslexiebegeleiding (**23%**), begeleiding algemeen (**20%**) en opvoedondersteuning (**15%**).

2.2 Resultaten ondersteuning/ zorg

Hoe lang krijgt uw kind al hulp/ ondersteuning? (n=84)

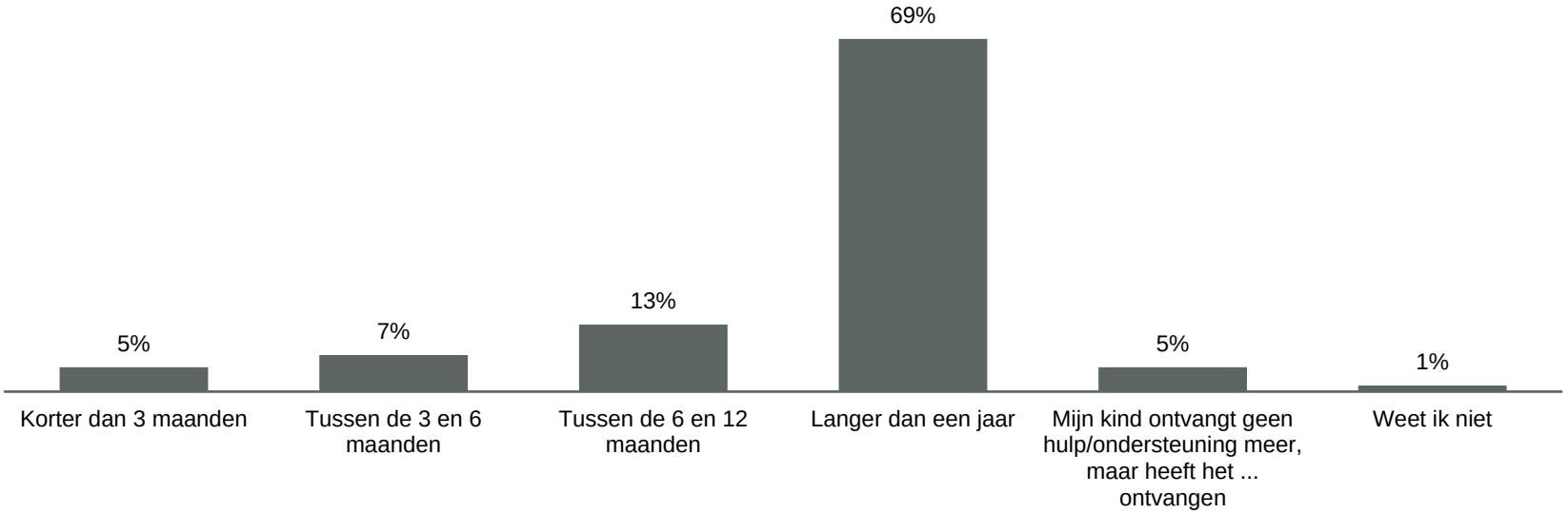

Meer dan twee derde van de respondenten (**69%**) krijgt al langer dan een jaar hulp/ ondersteuning voor hun kind. In 2019 was dit **51%. 13%** krijgt tussen de 6 en 12 maanden hulp. In 2019 was dit **17%.**

2.2 Resultaten ondersteuning/ zorg

De ondersteuning die mijn kind krijgt past bij onze hulpvraag (n=80)

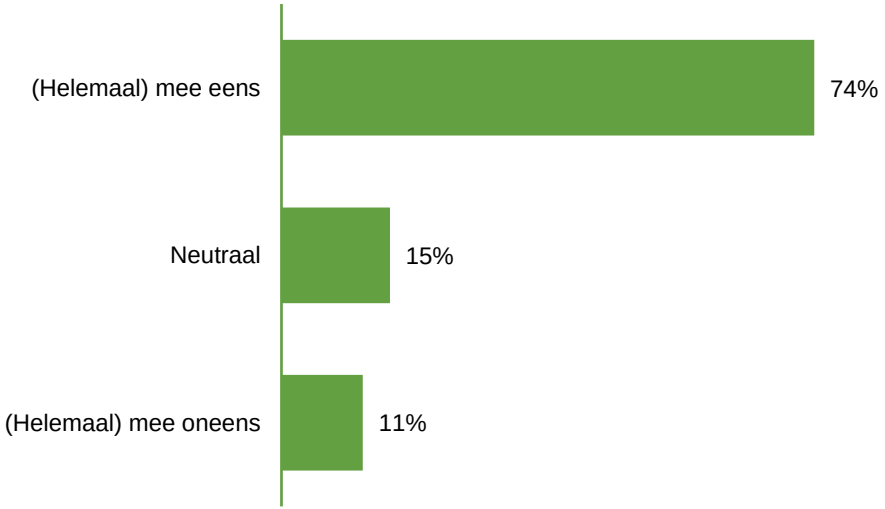

Ik ben tevreden over het vervoer (n=20)

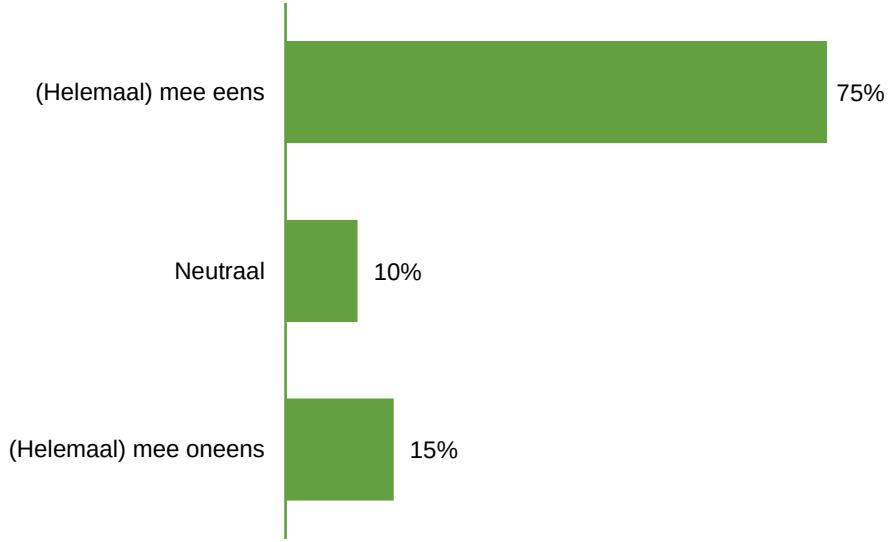

Weet niet/ n.v.t.: n=4

Bijna driekwart van de respondenten (**74%**) vindt dat de ondersteuning die hun kind krijgt, past bij hun hulpvraag. Dit percentage ligt lager dan in voorgaande jaren (2019: **83%**, 2018: **85%**, 2017: **70%**). Respondenten die gebruik maken van vervoer naar school, werk, dagbesteding of ondersteuning hebben aangegeven in hoeverre zij tevreden zijn over dit vervoer. **75%** is tevreden. Vanwege het lage aantal respondenten (20) zijn deze resultaten indicatief.

Respondenten beoordelen de hulp/ ondersteuning die hun kind ontvangt gemiddeld met een **7,9**. 5% geeft een onvoldoende (5 of lager). Het meest gegeven cijfer is een 8 (30%). De gemiddelde beoordeling is vergelijkbaar met voorgaande jaren (2019: **7,8**, 2018: **7,9**, 2017: **7,4**).

2.2 Resultaten ondersteuning/ zorg

Wat vindt/vond u goed aan de hulp of begeleiding? (n=77)
Meer antwoorden mogelijk

	%	n
Hulp/ ondersteuning is effectief	26%	20
Luisteren/ begripvol/ meedenkend	22%	17
Goed/ prettig in de omgang	16%	12
Ik ben tevreden	12%	9
Hulp/ ondersteuning op maat	10%	8
Best doen/ betrokken	10%	8
Deskundigheid	9%	7
Goede hulp/ advies	9%	7
Goed bereikbaar	8%	6
Flexibel	5%	4
Proactief	5%	4
Transparant	4%	3
Goede communicatie	4%	3
Snel handelen	3%	2
Weinig/ niets	3%	2
Eigen regie	3%	2
Stiptheid	1%	1

Geen antwoord: n=7

Wat vindt/vond u minder goed aan de hulp of begeleiding? (n=69) *Meer antwoorden mogelijk*

	%	n
Niets	26%	18
Niet de juiste hulp/ ondersteuning	20%	14
Slechte communicatie	13%	9
Proces duurt lang	12%	8
Wisseling van medewerkers	10%	7
Afspraken worden niet nagekomen	6%	4
Niet de juiste personen betrokken	4%	3
Te weinig kennis	3%	2
Vervoer te laat	3%	2
Overig	19%	13

Geen antwoord: n=15

Respondenten hebben benoemd wat zij goed en minder goed vinden aan de hulp of begeleiding. Het meest genoemde positieve punt was dat de hulp/ ondersteuning effectief is (**26%**). **26%** van de respondenten geeft aan dat zij tevreden zijn over de hulp en dat zij geen negatieve punten kunnen noemen. Het meest genoemde verbeterpunt is dat zij niet de juiste hulp/ ondersteuning ontvangen (**20%**).

2.2 Resultaten ondersteuning/ zorg

Door de hulp gaat het beter met mijn kind (n=75)

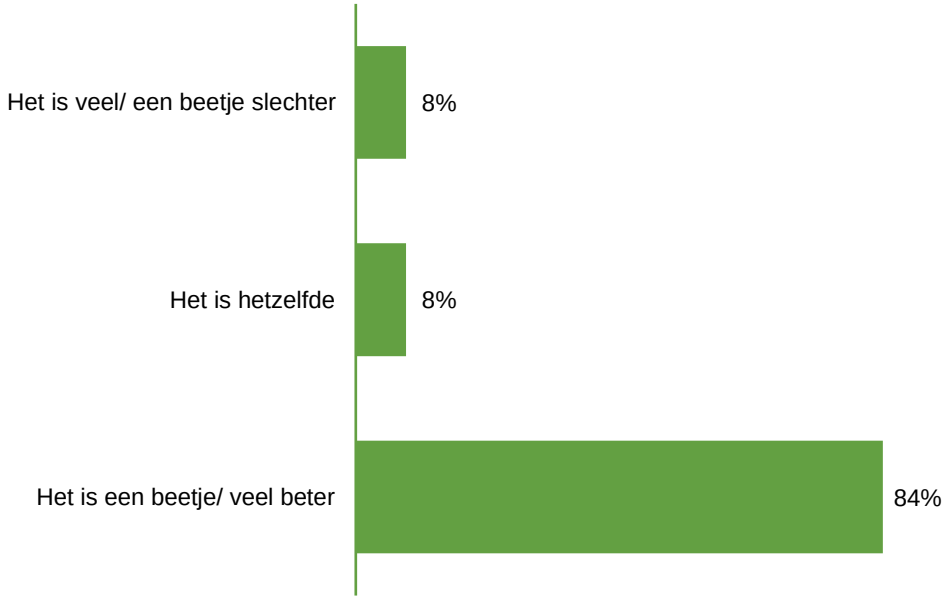

Weet niet/ n.v.t./ geen antwoord: n=9

Heeft uw kind de ondersteuning/ zorg gekregen zoals afgesproken met de gemeente? (n=73)

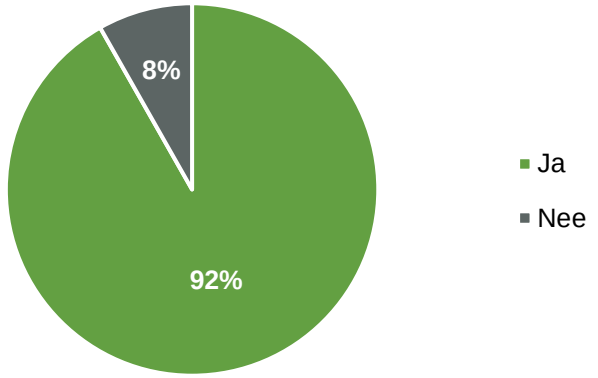

Weet niet/ geen antwoord: n=11

84% van de respondenten geeft aan dat het door de hulp een beetje/ veel beter gaat met hun kind. Dit percentage is gelijk aan de percentages van voorgaande jaren. De meeste respondenten (**92%**) geven aan dat hun kind de ondersteuning/ zorg heeft gekregen zoals afgesproken met de gemeente. Vorig jaar was dit **94%**, in 2018 **97%** en in 2017 **77%**.

2.2 Resultaten ondersteuning/ zorg

Was de ondersteuning van uw kind bedoeld om (o.a.) de veiligheid van uw kind te verbeteren? (n=81)

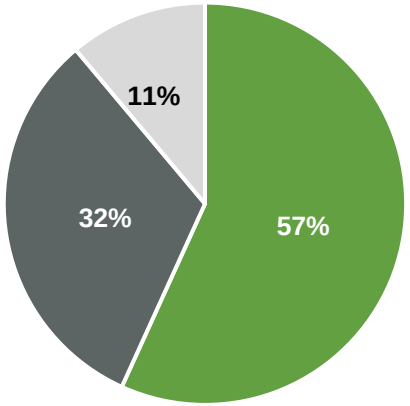

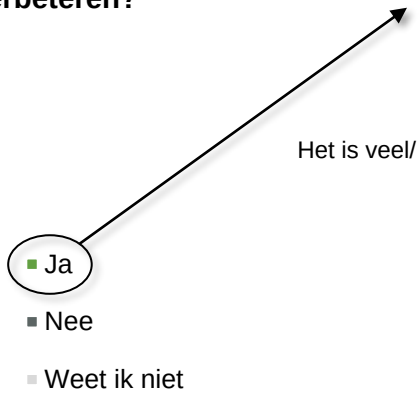

Door de ondersteuning/ hulp voelt mijn kind zich veiliger (n=39)

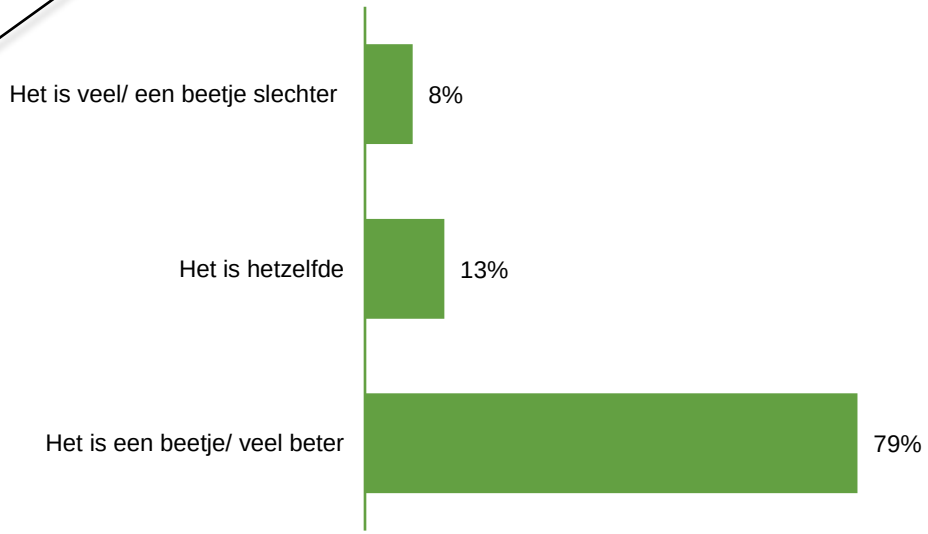

Geen antwoord: n=3

Weet niet/ n.v.t.: n=7

Meer dan de helft van de respondenten (**57%**) noemt dat de ondersteuning bedoeld is om o.a. de veiligheid van hun kind te verbeteren. Hiervan geeft **79%** aan dat het een beetje/ veel beter gaat met de veiligheid van hun kind door de ondersteuning/ hulp. Dit percentage ligt hoger dan in voorgaande jaren (2019: **72%**, 2018: **65%**, 2017: **65%**).

2.2 Resultaten ondersteuning/ zorg

Maakt u gebruik van een van onderstaande voorzieningen voor uw kind? (n=84)
Meer antwoorden mogelijk

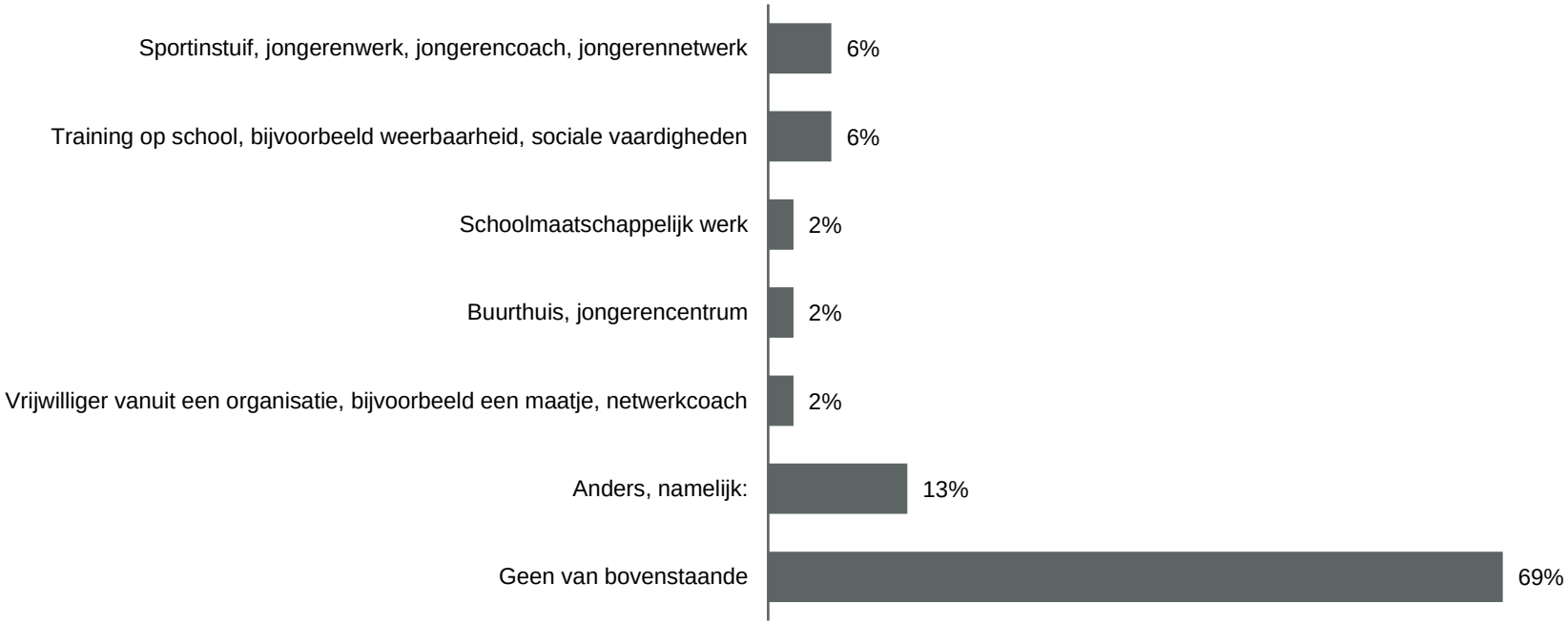

6% maakt gebruik van sportinstuif, jongerenwerk, jongerencoach, jongerennetwerk en training op school. **2%** gebruikt schoolmaatschappelijk werk, buurthuis/ jongerencentrum en een vrijwilliger vanuit een organisatie. De meerderheid (**69%**) van de respondenten maakt geen gebruik van de bovenstaande voorzieningen. In 2019 was dit **64%.**

2.3 Dienstverlening in de coronatijd

De volgende vragen gaan over de periode vanaf maart 2020 tot en met nu.

Heeft u ten tijde van de overheidsmaatregelen door corona contact gehad met het Sociaal Meldpunt van de gemeente? (n=83)

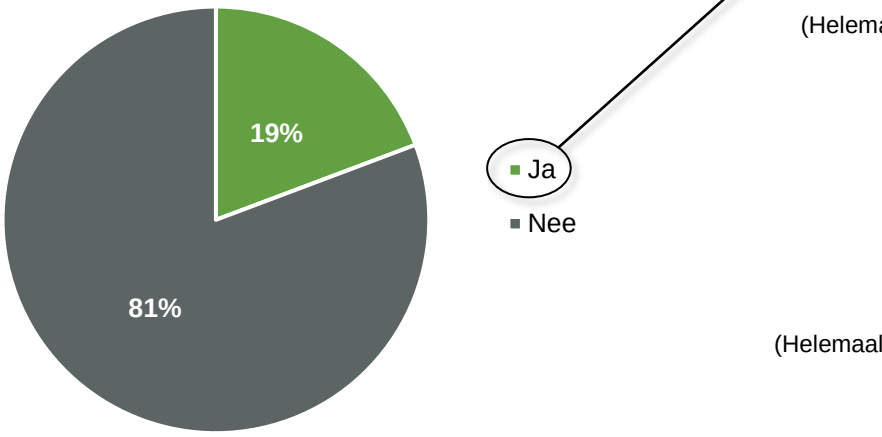

Geen antwoord: n=1

Ik heb het contact met het Sociaal Meldpunt als goed ervaren (n=15)

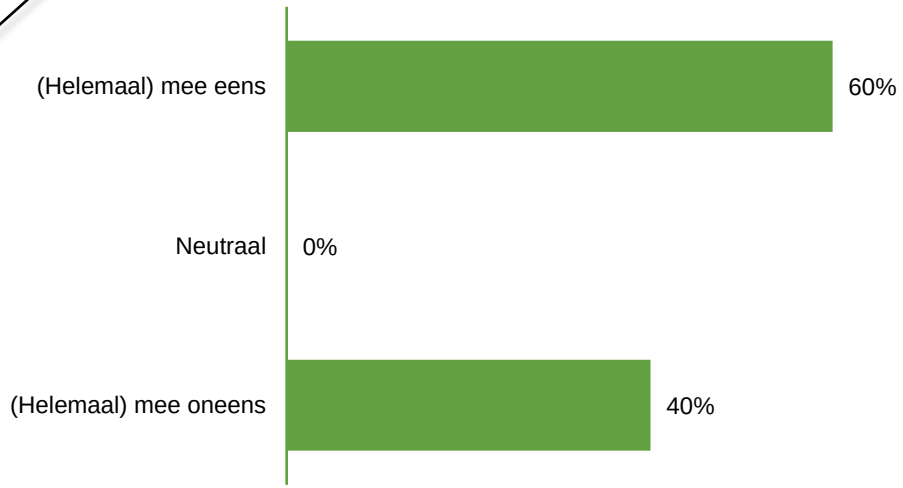

Geen antwoord: n=1

Ten tijde van de coronamaatregelen heeft **19%** van de respondenten contact gehad met het Sociaal Meldpunt van de gemeente. Van die respondenten heeft **60%** het contact als goed ervaren en **40%** als niet goed. De personen die het contact als niet goed hebben ervaren geven voornamelijk aan dat het lang duurde voordat er gereageerd werd en wanneer dat wel gebeurde dat dit niet op een goede manier gebeurde.

2.3 Dienstverlening in de coronatijd

Heeft uw kind ten tijde van de overheidsmaatregelen door corona hulp of ondersteuning ontvangen vanuit de Jeugdwet? (n=83)

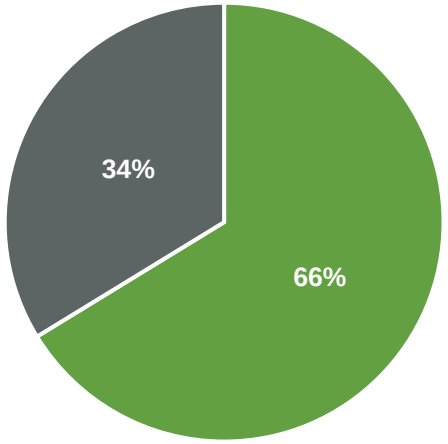

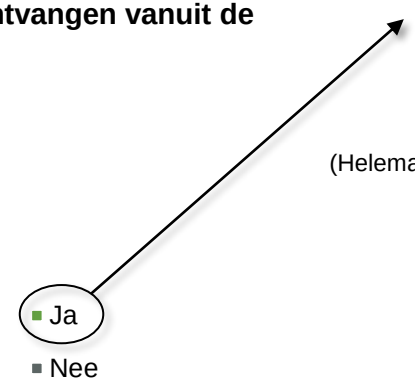

Ik heb de hulp of ondersteuning als goed ervaren (n=52)

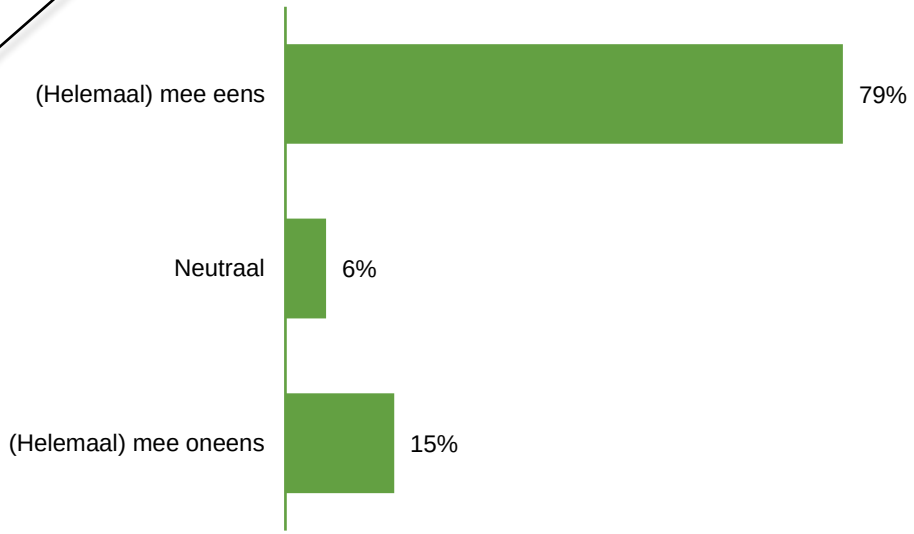

Geen antwoord: n=1

Weet ik niet/ n.v.t./ geen antwoord: n=1

Ongeveer twee derde (**66%**) van de respondenten heeft ten tijde van de coronamaatregelen hulp of ondersteuningen ontvangen vanuit de Jeugdwet. Van die respondenten heeft **79%** de hulp/ ondersteuning als goed ervaren en **15%** als niet goed. Zij geven met name aan dat het (video-) bellen persoonlijk contact niet goed kan vervangen.

2.4 Opmerkingen en verbetersuggesties

Heeft u nog verbetersuggesties of tips voor de gemeente, de hulpverlening, of ondersteuning? (n=83)
Meer antwoorden mogelijk

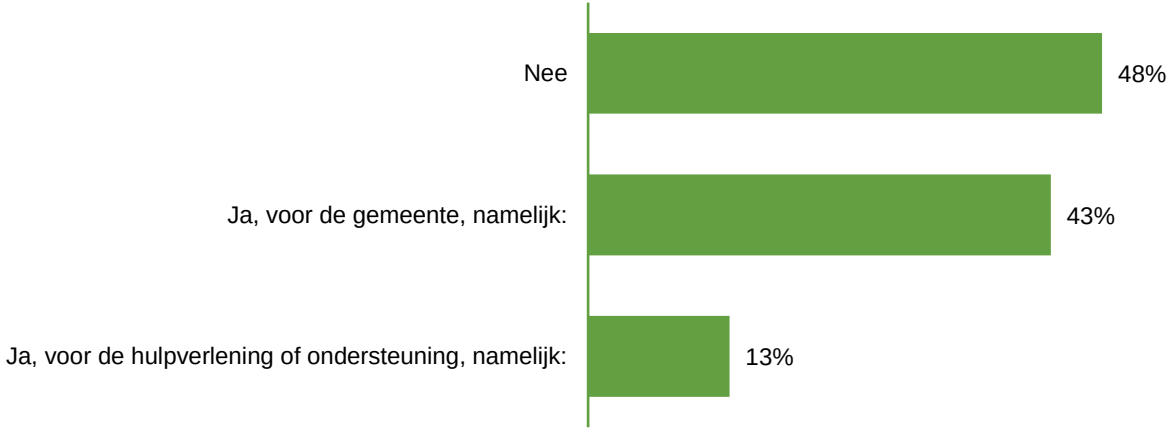

Geen antwoord: n=1

Respondenten hebben aangegeven of ze nog verbetersuggesties of tips hebben voor de gemeente en/of de hulpverlening/ ondersteuning. **48%** heeft geen verbetersuggesties of tips en **43%** heeft wel tips of suggesties voor de gemeente. Zij noemen onder andere dat de communicatie beter en sneller kan, dat de medewerkers van de gemeente goede kennis moeten hebben, dat er serieus geluisterd moet worden (ook naar het kind) en dat er moet worden gekeken naar de specifieke situatie. **13%** heeft verbetersuggesties of tips voor de hulpverlening of ondersteuning. Zij noemen voornamelijk dat de communicatie beter kan, er goed geluisterd moet worden (ook naar het kind) en dat er moet worden gekeken naar de specifieke situatie.

Daarnaast is de respondenten gevraagd of het beantwoorden van de vragen hen moeite kostte. Vier personen hebben specifiek aangegeven dat het hen wel moeite kostte. Dit kwam door een taalbarrière en een laag energieniveau. Daarnaast gaf één respondent aan dat zij al langer hulp krijgen en het lastig is om de situatie in 2019 los te zien van de eerdere hulp.
Verder geven anderen nog aan dat ze soms iets langer moesten nadenken, omdat het gaat om een complexe situatie.

Moventem

Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Bijlagen

Bijlage I - Achtergrondvariabelen

Geslacht (n=83)

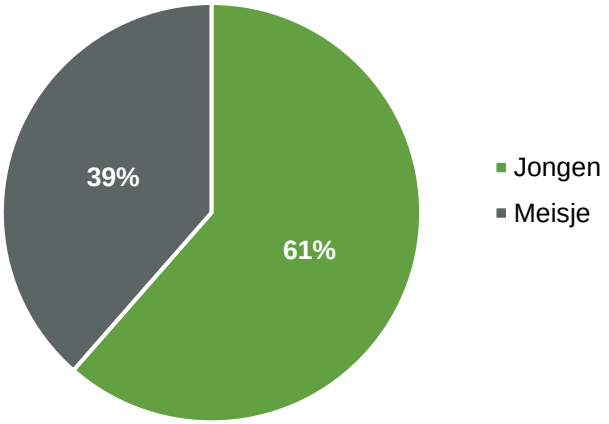

Woonplaats (n=84)

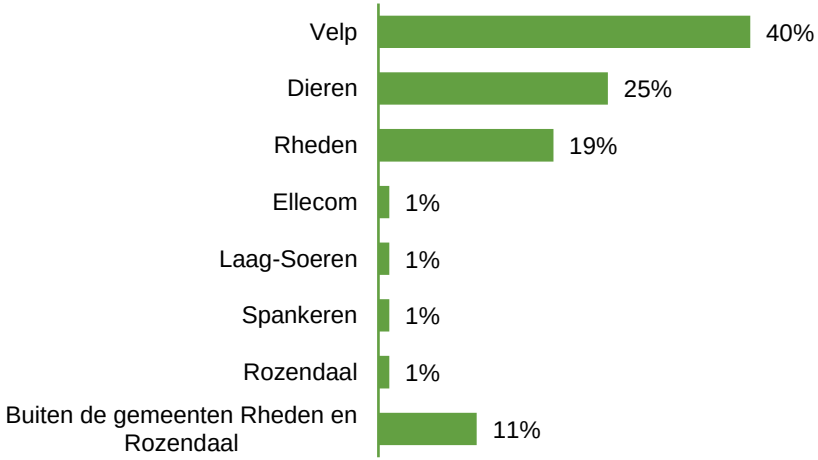

Leeftijd (n=84)

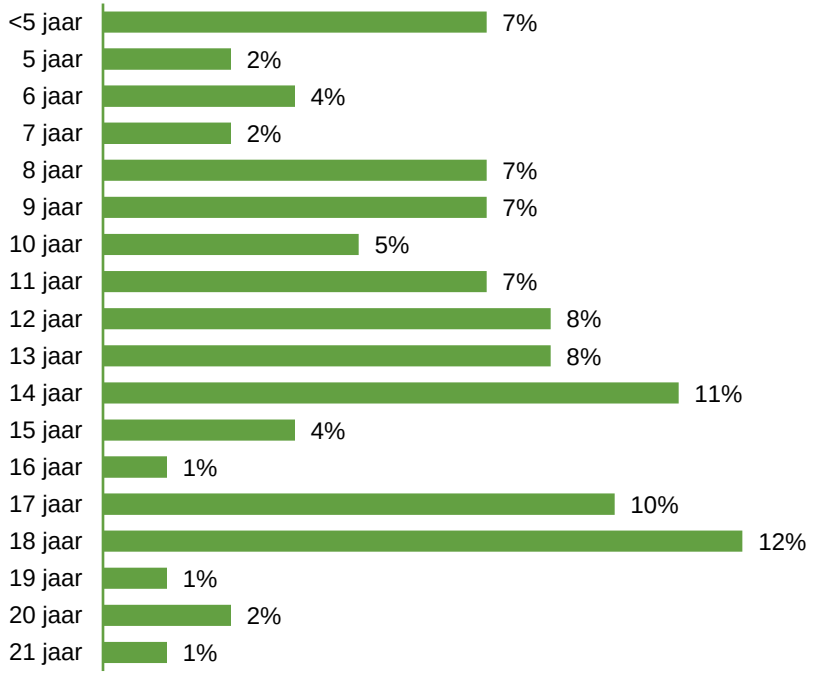

Zeven kinderen/jongeren hebben de vragen zelf beantwoord. Vijf daarvan wonen bij hun ouders/ verzorgers, één in een tehuis/ instelling en één logeert op verschillende locaties. Verder hebben ouders de vragen beantwoord, in twee gevallen een casemanager en in één geval een pleegouder.

Vier personen kregen hulp van familie bij het doen van het interview.

Collegevoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Definitief rapport kwaliteit vve gemeente Rozendaal

Adviseur	: M. Jansma	**Behandeldatum**	:2 maart 2021
Programma	: Sociaal domein	**Kenmerk**	: MJ-21-07
Programmanummer	: 6	**Openbaar**	: **ja**
Portefeuillehouder	: A. Logemann		

Advies
1. Kennis nemen van het definitieve rapport kwaliteit vve gemeente Rozendaal
2. Geen zienswijze indienen
3. Het rapport op de lijst van ingekomen stukken zetten voor de raad van 23 maart 2021

Aanleiding
Op 3 september 2020 heeft de Inspectie van het Onderwijs een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van vve (voor- en vroegschoolse educatie) in Rozendaal. Dit leverde een concept-rapport op, waarop uw college een bestuurlijke reactie heeft geformuleerd (B&W besluit d.d. 8 december 2020). Deze is opgenomen in hoofdstuk 3 van bijgevoegd definitieve rapport.
Indien uw college binnen twee weken na dagtekening (22 februari) geen zienswijze indient, wordt voorliggend rapport vier weken na dagtekening openbaar gemaakt. Mocht er wel een zienswijze worden ingediend, dan wordt deze als extra hoofdstuk aan het rapport toegevoegd.

Beoogd effect
Doelstelling is uw college de mogelijkheid te bieden een zienswijze in te dienen op het definitieve onderzoeksrapport.

Argumenten
Aangezien de bestuurlijke reactie (bijgevoegd als bijlage 3) in zijn geheel is opgenomen in het definitieve rapport, is het niet nodig een zienswijze in te dienen. Voor de volledigheid kunt u dit nog aan de Inspectie laten weten. We zijn al begonnen met de uitvoering van de toegezegde maatregelen. We hebben met de gemeente Rheden afgesproken dat we aansluiten bij het beleid van Rheden waar het de afspraken met schoolbestuur en kinderopvang betreft (maatregel 2 en 3). Deze vertalen we in maart/april naar onze gemeente in overleg met het schoolbestuur en de kinderopvang (Puck&Co). Eveneens in maart/april maken we afspraken met de GGD (maatregel 1).

Kanttekeningen
Geen.

Personele gevolgen
Het implementeren van de maatregelen vraagt ambtelijke capaciteit, waarin niet voorzien was.

Financiën
N.v.t.

Vervolg
Zie bij communicatie

Communicatie

1. Een mail naar de Inspectie van het Onderwijs dat er geen zienswijze wordt ingediend
2. Het definitieve rapport op de lijst van ingekomen stukken zetten voor de raad van 23 maart

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief definitief rapport
2. Definitief rapport kwaliteit vve gemeente Rozendaal
3. Bestuurlijke reactie op het concept-rapport

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

> Retouradres Postbus 2730 3500 GS Utrecht

Rozendaal
T.a.v. Wethouder van het Onderwijs
Postbus 9106
6880 HH Velp

Locatie Utrecht
St.-Jacobsstraat 200
Postbus 2730
3500 GS Utrecht

T 088 669 6060
www.onderwijsinspectie.nl

Contact
mevr. M. Thoen-van den Berg
Medewerker toezicht

T 06-5525 05 86
M.Thoen-vandenBerg@owinsp.nl

Onze referentie
302548

Kopie aan
Mevrouw M. Jansma
beleidsmedewerker vve/onderwijs

Bijlage(n)
- Definitief rapport vve

Datum 22 februari 2021
Betreft Definitief rapport kwaliteit vve gemeente

Geachte wethouder van het onderwijs,

Hierbij ontvangt u het definitieve rapport van het onderzoek dat wij op 3 september 2020 bij uw gemeente hebben uitgevoerd.

Het conceptrapport is naar aanleiding van uw reactie niet aangepast.

U heeft ons op 15 december 2020 uw beleidsreactie toegestuurd. Daarin geeft u aan welke aanpakken u inzet om te komen tot kwaliteit van vve in uw gemeente. Deze beleidsreactie is in het hoofdstuk Reactie van het bestuur van het rapport integraal opgenomen.

Vier werkweken na dagtekening van deze brief wordt het rapport openbaar gemaakt. Mocht u het niet eens zijn met het definitieve rapport, dan kunt u binnen deze twee werkweken uw zienswijze schriftelijk aan ons kenbaar maken. Uw zienswijze wordt dan als extra hoofdstuk aan het rapport toegevoegd.

Voor vragen of opmerkingen kunt u contact opnemen met de in de colofon vermelde contactpersoon.

Met vriendelijke groet, hoogachtend,

Mevr. drs. Christine C. Goedhart
Inspecteur van het onderwijs en VVE

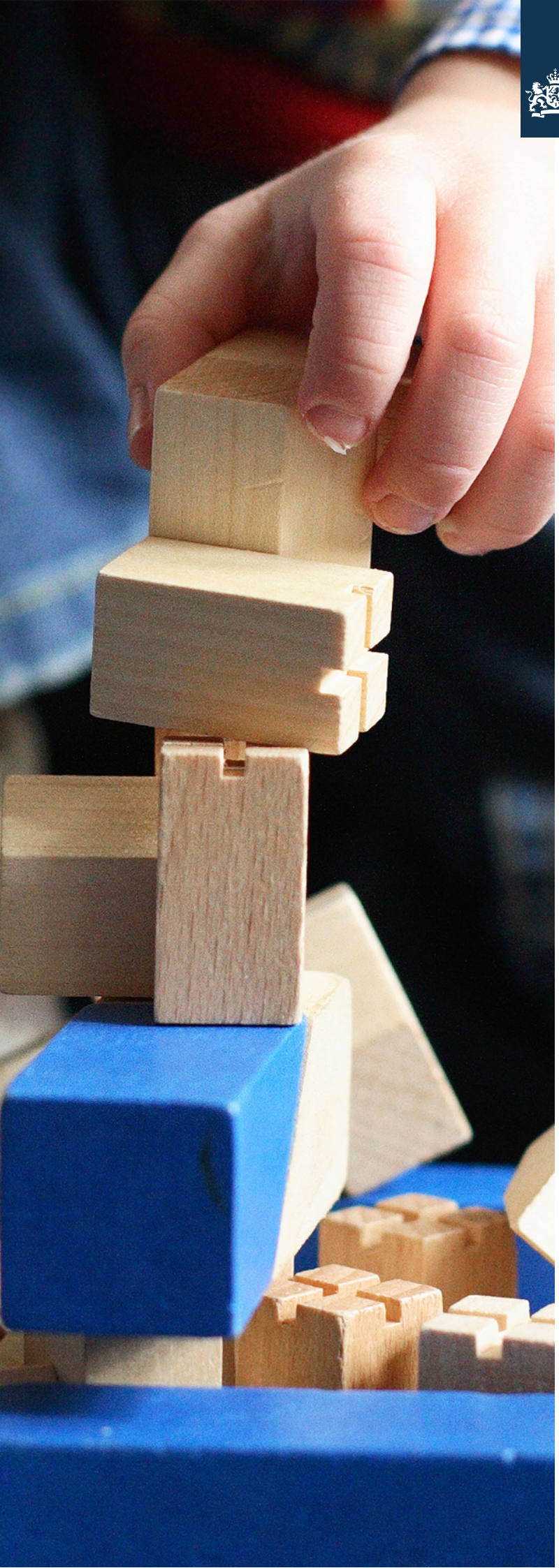

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Rozendaal

Onderzoek gemeente

Onderzoek naar voor- en vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 22 februari 2021

Samenvatting

De inspectie houdt toezicht op de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen aangaande het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) nakomen. Gemeenten die al voor 2019 een GOAB-budget kregen, hebben hiervoor een digitale vragenlijst ingevuld. Gemeenten die sinds 2019 ook een GOAB-budget ontvangen, krijgen in 2019-2020 een eerste onderzoek naar de kwaliteit van het vve-beleid.

Het onderzoek is bedoeld om de kwaliteit van het vve-beleid van de gemeente een eerste keer in beeld te brengen en te onderzoeken in hoeverre de gemeente daarmee voldoet aan de wettelijke eisen.

We hebben een gesprek gevoerd met de betrokkene van de gemeente en aangeleverde documenten geanalyseerd. Vervolgens hebben we de wettelijke eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Beeld van de kwaliteit van vve binnen de gemeente

Wat gaat goed bij vve?
De gemeente heeft in samenwerking met de buurgemeente Rheden geregeld dat het aldaar geldende beleid voor vve ook wordt uitgevoerd voor de gemeente Rozendaal. Dit hangt samen met de zeer kleine omvang van Rozendaal en het tot nog toe zeer kleine aantal doelgroepkinderen binnen de gemeente.

Wat moet beter bij vve?
De gemeente blijft - ook bij uitbesteding van taken -verantwoordelijk voor de uitvoering en evaluatie daarvan. Op dat punt moet de gemeente zich verbeteren. Dat geldt voor de toeleiding van peuters naar de voorschool, voor het realiseren van een doorgaande lijn voor peuters en kleuters, en voor het maken van resultaatafspraken met het schoolbestuur.

Wat kan beter bij vve?
De gemeente kan beter sturen op het maken van ouderbeleid door het kindercentrum en de basisschool, op het realiseren van interne kwaliteitszorg op deze vve-locaties en op systematische evaluatie van de effecten van vve. Ook is het van belang dat de gemeente de coördinatie op gemeentelijk niveau duidelijk neerzet.

Gemeente: Rozendaal
Gemeente nummer: 277

OAB-budget gemeente 2020: € 60.100

Aantal houders in de gemeente zonder voorschoolse educatie: -

Aantal houders in de gemeente met voorschoolse educatie: 1

Aantal kinderdagverblijven met voorschoolse educatie in de gemeente:1

Aantal schoolbesturen in de gemeente: 1

GGD-regio: Gelderland Midden

Vervolg
Op dit moment voldoet de gemeente Rozendaal niet aan alle wettelijke vereisten. In hoofdstuk 2.2. zijn de afspraken voor vervolgtoezicht vastgelegd.

Inhoudsopgave

1.	Opzet onderzoek	5
2.	Resultaten onderzoek op gemeenteniveau	7
3.	Reactie van de gemeente	13

1. Opzet onderzoek

De inspectie heeft onderzoek uitgevoerd bij de gemeente Rozendaal.

Werkwijze

- Een telefonisch startgesprek met de gemeente om toe te lichten wat ons toezicht inhoudt en aanvullende informatie te verkrijgen;
- Een telefonisch gesprek met de betrokken beleidsambtenaar over het vve-beleid van de gemeente;
- Analyse van opgevraagde en aangeleverde beleidsdocumenten;
- Beoordeling en waardering van de kwaliteit van het vve-beleid van de gemeente Rozendaal.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie.

Bij het onderzoek naar vve-gemeenten worden de volgende standaarden onderzocht.

Standaarden gemeente	Onderzocht
1. Gemeentelijk beleid	
1.1 Definitie doelgroepkind	•
1.2 Bereik	•
1.3 Toeleiding	•
1.4 Doorgaande lijn	•
1.5 Resultaten	•
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau	•
2. Vve beleidscontext	
2.1 Integraal vve-programma	•
2.2 Ouders	•
2.3 Externe zorg	•
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•
3. Vve condities	
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt	•
3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader	•

Legenda

De beoordeling en waardering van standaarden wordt in dit rapport aangegeven door de hiernaast geplaatste legenda.

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het gemeentelijke onderzoek naar vve en de afspraken over het vervolgtoezicht.
In hoofdstuk 3 hebben we de reactie van de gemeente op het onderzoek naar vve en de rapportage daarover opgenomen.

Legenda

Beoordelingen en waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

O Onvoldoende
K Kan beter
V Voldoende
G Goed

2 . Resultaten onderzoek op gemeenteniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek bij de gemeente Rozendaal op de standaarden voor vve.

Samenvattend oordeel

De gemeente Rozendaal voldoet voor het merendeel niet aan haar wettelijke verplichtingen voor wat betreft vve. In het startgesprek gaf de gemeente aan dit onderzoek als een 0-meting te zien. We zien veel ruimte voor verbetering op de gestelde wettelijke vereisten.

Om aan alle wettelijke verplichtingen te voldoen is het nodig afspraken te maken met het bestuur van de basisschool in de gemeente over de resultaten van vve.
Ook het vastleggen van afspraken over de doorgaande lijn vraagt aandacht van de gemeente.
Daarnaast is het nodig afspraken te maken of te verhelderen/zich te laten informeren over de toeleiding van doelgroepkinderen naar vve. Rozendaal voldoet al wel aan de wettelijke verplichtingen voor wat betreft het definiëren van de doelgroepkinderen en het realiseren van voldoende plaatsen. Ook heeft de gemeente georganiseerd dat de GGD de kwaliteit van de voorschool beoordeelt en er is een subsidiekader vastgesteld voor vve (augustus 2020, Herziene Nadere Regels Peuteropvang en vve).

De gemeente kan haar sturing op kwaliteit vergroten door met de betrokken partijen nader te bespreken en vast te leggen welke kwaliteit van vve men nastreeft, bijvoorbeeld als het gaat om het ouderbeleid en de interne kwaliteitszorg rond vve op de twee voor- en vroegschoolse locaties.

In de beleidsdocumenten die de inspectie heeft bestudeerd is met name de wettelijke basis van het beleid belegd bij de gemeente Rheden en in toezichthoudende zin bij de GGD. De gemeente heeft echter ook een meer sturende, coördinerende rol te vervullen, bijvoorbeeld ten aanzien van het ouderbeleid, de interne kwaliteitszorg op de locaties betreffende vve en de systematische evaluatie van de uitvoering en effecten van vve. Dat betekent dat de kleine gemeente Rozendaal meer aandacht moet geven aan een constructieve werkrelatie met de betrokken uitvoerende partners.

2.1. Voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van de kwaliteitsgebieden ‘Gemeentelijk vve-beleid (1)’, ‘Vve-beleidscontext (2)’ en ‘Vve-condities (3)’.

Gemeentelijk vve-beleid	O	K	V	G
1.1 Definitie doelgroepkind			●	
1.2 Bereik			●	
1.3 Toeleiding	●			
1.4 Doorgaande lijn	●			
1.5 Resultaten	●			
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau		●		

Vve-beleidscontext	K	V	G
2.1 Integraal vve-programma		●	
2.2 Ouders	●		
2.3 Externe zorg		●	
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	●		
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	●		

Vve-condities	O	K	V	G
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt			●	
3.2 Er is een gemeentelijk subsidiekader			●	

Gemeentelijk vve-beleid

Context

De gemeente Rozendaal krijgt sinds 2019 een budget voor het voeren van gemeentelijk achterstanden beleid. De gemeente heeft, vanwege haar kleine omvang, in overleg met de gemeente Rheden de wettelijke taken zo goed als overgedragen. Dat betekent dat Rozendaal het beleid van de gemeente Rheden volgt. De inspectie stelt vast dat de gemeente niet op alle aspecten inzicht heeft in of geïnformeerd is over de voor- en vroegschoolse educatie in Rozendaal en ook niet stuurt op een aantal essentiële onderdelen. De gemeente is zich er van bewust dat er eisen aan haar gesteld worden voor wat betreft vve. De oriëntatie op in hoeverre zij haar taken scherper moet formuleren is op gang gekomen.

De gemeente beschikt over een doelgroepdefinitie
De standaard Definitie doelgroepkind beoordelen we als Voldoende. De definitie is voornamelijk geënt op taalachterstand, communicatie problemen en een taalarme omgeving.

Er zijn voldoende kindplaatsen
De standaard Bereik beoordelen we als Voldoende omdat de gemeente er sinds augustus 2020 samen met de kinderopvangorganisatie voor zorgt dat er voldoende plaatsen voor voorschoolse educatie zijn. In Rozendaal biedt één organisatie voorschoolse educatie aan. Het kindercentrum heeft twee gemengde groepen met een totale opvangcapaciteit voor 32 kinderen. De plaatsen op het kindercentrum voldoen aan de eisen die aan voorscholen gesteld worden (GGD rapport incidenteel onderzoek juli 2020). De gemeente heeft slechts na navraag bij de GGD zicht op het aantal peuters dat gebruik maakt van dit aanbod: op het moment van het onderzoek is er geen enkel kind met een indicatie geplaatst; in respectievelijk 2019 en 2018 waren er twee kinderen, die weliswaar niet binnen Rozendaal, maar binnen Velp gebruik maakten van het vve-aanbod.

De toeleiding naar de voorschool is ten dele geregeld
De standaard Toeleiding beoordelen wij als Onvoldoende. Dat is niet omdat er geen kinderen toe geleid worden naar vve-aanbod of dat er geen indicatie voor toeleiding gesteld zou worden. Dat komt omdat de gemeente slechts ten dele op de hoogte is van afspraken met de GGD over welke instantie, bijvoorbeeld het consultatiebureau, verantwoordelijk is voor het afgeven van indicaties op basis van de doelgroepdefinitie en voor de toeleiding naar de voorschoolse educatie. Op het moment van het onderzoek weet de gemeente niet of er kinderen zijn met een indicatie die niet deelnemen. De gemeente heeft dan ook geen zicht op het eventuele non-bereik: welke kinderen komen in aanmerking voor vve, maar maken er geen gebruik van? De gemeente moet er voor zorgen dat zij voldoet aan artikel 167, lid 1a onder 2 van de WPO.

De doorgaande lijn voldoet nog niet aan de wettelijke eisen
De standaard Doorgaande lijn beoordelen wij als Onvoldoende omdat de gemeente geen afspraken heeft gemaakt met de houder van het kindercentrum en het bestuur van de basisschool in Rozendaal over de overdracht van de kind gegevens. De gemeente is hier nog niet betrokken bij een dergelijk gesprek. Een stap die de gemeente moet maken is de regie nemen op het voeren van overleg en het maken van afspraken over de doorlopende leerlijn van de voor- naar de vroegschoolse educatie. Als de gemeente dat doet voldoet zij aan artikel 167 (lid a onder 3) van de WPO. Daarin staat dat de gemeente verantwoordelijk is voor het voeren van dit overleg.

Er zijn geen resultaatafspraken gemaakt
We beoordelen de standaard Resultaten als Onvoldoende omdat de

gemeente met het bestuur van de basisschool in Rozendaal nog geen afspraken heeft gemaakt over de resultaten van de vroegschoolse educatie. In artikel 167 (lid b) van de WPO staat dat de gemeente dit moet doen. Het gaat er daarbij om dat duidelijk wordt wat het gewenste ontwikkelingsniveau is van de doelgroepkinderen aan het eind van groep 3, vanuit het perspectief dat ze door de voor- en vroegschoolse educatie achterstand hebben ingehaald en met een goede basis kunnen starten in groep 3.

Het is nodig dat de gemeente de regie versterkt
De standaard Coördinatie op gemeentelijk niveau Kan beter.
De gemeente neemt nauwelijks de regie waar het gaat om kwaliteit en effect van vve. En dat is wel nodig waar het gaat om het realiseren van kansengelijkheid. In Rozendaal vinden - zij het op beperkte schaal - in het kindercentrum en op de school activiteiten plaats die zijn gericht op het doelgericht stimuleren van de ontwikkeling van jonge kinderen met ontwikkelingsachterstand. Beleidskaders, met doelen, ambities en resultaten ontbreken echter en het overleg met betrokken organisaties wordt niet structureel en gericht gevoerd. Dat betekent dat het sturen op effect (nog) niet ten volle plaats vindt.

Vve-beleidscontext
De voorschool gebruikt een integraal vve-programma
De standaard Integraal vve-programma is in orde. In het subsidiekader heeft de gemeente opgenomen dat de voorscholen moeten voldoen aan de wettelijke kaders. Het kindercentrum waar vve wordt aangeboden werkt met een programma dat de ontwikkeling van jonge kinderen op de vier ontwikkelingsgebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling stimuleert. De ontwikkeling van de kinderen wordt gevolgd met een betrouwbaar observatie-instrument.

Ouderbeleid is een ontwikkelpunt
De standaard Ouders kan beter omdat in Rozendaal nog geen concreet ouderbeleid is geformuleerd. Met een gemeentelijk kader of kwaliteitseisen voor de manier waarop de locaties ouders bij de ontwikkeling van hun kind betrekken, kan de gemeente meer gaan sturen op de kwaliteit van vve. De gemeente kan haar beleid met het kindercentrum en de school ontwikkelen: om welke ouders gaat het en wat hebben zij nodig? Op basis van zo'n analyse kunnen doelen voor ouderbetrokkenheid worden vastgesteld, samen met de betrokken partijen.

Er is een zorgstructuur voor jonge risicokinderen
In het Jaarverslag van de GGD (2019) staat dat er in de gemeente Rheden en Rozendaal een netwerk is van zorgverleners, zodat ook jonge kinderen dìe zorg en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Het betreft een systeem van Basiszorg en Extra zorg; volgens de evaluatie van de GGD van het jaar 2019 is het zodanig georganiseerd dat ouders en peuters/kleuters gezien worden en ondersteund

worden in hun zoektocht naar hulp. Welke rol sturing en evaluatie door de gemeente Rozendaal daarin spelen is echter onduidelijk.

Met de voor- en de vroegscholen afspraken maken over hun interne kwaliteitszorg
De gemeente kan meer doen om de interne kwaliteitszorg rond vve op het kindercentrum en de school te stimuleren en daarom krijgt deze standaard de waardering Kan Beter. De gemeente heeft nog geen zicht op hoe de beide locaties nu de kwaliteit van vve evalueren en zo nodig verbeteren en heeft daarover ook geen afspraken met hen gemaakt. Het past bij de coördinerende rol van de gemeente om dat wel te doen. De gemeente kan daarmee beter zicht krijgen op de kwaliteit en sturen op eventuele verbeterpunten.

Evaluatie van gemeentelijk vve-beleid kan verder vorm krijgen
De gemeente heeft nog niet vastgesteld hoe ze de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie wil monitoren. Het is nu een passend moment om dat - mogelijk met de gemeente Rheden samen - op een systematische manier te gaan doen en daarvoor een werkwijze in te richten. Het gaat er daarbij om welke gegevens de gemeente nodig heeft om vast te kunnen stellen in hoeverre het gemeentelijk beleid het gewenste effect heeft en om zo nodig bij te kunnen sturen. Zo kan de gemeente zorgen voor een duurzaam en geborgd gemeentelijk beleid om alle jonge kinderen in Rozendaal ontwikkelingskansen te bieden.

Vve-condities
De GGD beoordeelt de kwaliteit van de voorschool
De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorschool beoordeelt. Daarmee is deze standaard Voldoende. Uit het onderzoek in oktober 2020 komt naar voren dat de voorschool voldoet aan de basiskwaliteit.

Er is een gemeentelijk subsidiekader
De gemeente heeft in augustus 2020 een gemeentelijk subsidiekader vastgesteld en hanteert dit. Daarmee is deze standaard Voldoende.

2.2. Afspraken vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij?	Wat doen wij?
Vve gemeente	**... van de gemeente**	
		Wij hebben een voortgangsgesprek met de gemeente in de maand maart 2021. Daarnaast controleren wij na 1 juni in hoeverre de gemeente aan de onderstaande herstelopdrachten heeft voldaan.

Tekortkoming	Wat verwachten wij?	Wat doen wij?
De gemeente heeft geen zicht op het non-bereik. De gemeente voldoet daardoor niet aan de eis dei in art. 167, lid a1 onder 2, WPO staat.	De gemeente inventariseert hoeveel geïndiceerde peuters een vve programma volgen. en stuurt deze gegevens uiterlijk 1 juni 2020 aan de inspectie toe.	Wij controleren na 1 juni 2021 of de gemeente deze inventarisatie structureel gemaakt.
De gemeente heeft met de houder van het kindercentrum en het bestuur van de basisscholen nog geen afspraken gemaakt en vastgelegd over de overdracht van de kindgegevens tussen de voorschool en de vroegschool. De gemeente voldoet daardoor niet aan de wettelijke eis die in art.167, lid 1a van de WPO staat.	De gemeente legt in overleg met de houder van het kindercentrum en het bestuur van de basisscholen vast hoe de overdracht van kindgegevens plaatsvindt en stuurt deze afspraken uiterlijk 1 juni 2021 aan de inspectie toe.	Wij controleren na 1 juni 2021 of de gemeente deze afspraken heeft gemaakt.
De gemeente heeft met het schoolbestuur nog geen afspraken gemaakt en vastgelegd over de resultaten van de vroegschoolse educatie. De gemeente voldoet daardoor niet aan de wettelijke eis die in art.167, lid 1b van de WPO staat.	De gemeente legt in overleg met het schoolbestuur vast wat de resultaten van de vroegschoolse educatie moeten zijn en stuurt deze afspraken uiterlijk 1 juni 2021 aan de inspectie toe.	Wij controleren na 1 juni 2021 of de gemeente deze afspraken heeft gemaakt

3 . Reactie van de gemeente

Hieronder geeft het college van B en W een reactie op de uitkomsten van het onderzoek. De gemeente Rozendaal geeft aan hoe zij hiermee aan de slag gaat.

Onze beleidsreactie

Op drie punten stelt u dat er sprake is van tekortkomingen. Alvorens wij inhoudelijk op uw constateringen reageren, willen wij graag toelichten waarom wij het vve-beleid hebben uitgewerkt zoals dat tot nog toe bij ons van kracht is. Samen met u vinden wij vve belangrijk. Maar ons beeld is dat het aantal Rozendaalse kinderen met een onderwijsachterstand zeer gering is. Dit komt omdat veel inwoners van Rozendaal (totaal 1.704 inwoners) een hoge SES kennen. Dit bekent echter niet, dat er geen enkel kind is met een onderwijsachterstand. Om die reden vinden wij het van belang dat alle peuters, ongeacht hun achtergrond, naar de peuteropvang kunnen gaan om hun talenten te ontwikkelen. Zoals bekend, kennen wij een subsidieregeling Peuteropvang en voorschoolse opvang. En hebben wij in ons jaarlijkse overleg met de GGD aandacht gevraagd voor Rozendaalse kinderen met een onderwijsachterstand. (De JGZ 0-4 jaar wordt in onze gemeente uitgevoerd door de GGD.)

Wij gingen er daarmee uit dat wij - gezien de geringe aantal kinderen met onderwijsachterstanden - voldoende op vve-gebied deden. U stelt echter dat wij dit niet hard kunnen maken en dit erkennen wij ook. Om die reden zien wij het belang van de door u aangegeven maatregelen.

Voor onze inhoudelijke beleidsreactie hebben wij uw tabel met het overzicht van de tekortkomingen als uitgangspunt genomen. Hieronder herhalen wij eerst uw opsomming en de door uw Inspectie aangegeven maatregelen. Daarna gaan wij in op de acties die wij als gemeente voornemens zijn te ondernemen.

1. De gemeente heeft geen zicht op het non-bereik

Maatregel

De gemeente inventariseert hoeveel geïndiceerde peuters een vve programma volgen, en stuurt deze gegevens uiterlijk 1 juni 2021 aan de inspectie toe.

Aanpak gemeente

Onze gemeente maakt in het eerste kwartaal van 2021 afspraken met de GGD, meer in het bijzonder het consultatiebureau, over het aanmelden van doelgroepkinderen. Wij leggen de doelgroepdefinitie vast en maken afspraken over de toeleiding. En als onderdeel van deze afspraken rapporteert de GGD hoeveel kinderen een vve indicatie krijgen.

Op basis van nog te maken afspraken met schoolbestuur en kindcentrum krijgen wij inzicht in het aantal kinderen dat al dan niet een vve programma gaat volgen. En daarmee op mogelijk non-bereik.

2. De gemeente heeft met de houder van het kindercentrum en het bestuur van de basisscholen nog geen afspraken gemaakt en vastgelegd over de overdracht van de kindgegevens tussen de voorschool en de vroegschool

Maatregel

De gemeente legt in overleg met de houder van het kindercentrum en het bestuur van de basisscholen vast hoe de overdracht van kindgegevens plaatsvindt en stuurt deze afspraken uiterlijk 1 juni 2021 aan de inspectie toe.

Aanpak gemeente

Wij nemen in het eerste kwartaal van 2021 contact op met het bestuur van onze basisschool over deze en de hierna genoemde tekortkoming. Wij maken afspraken over de doorlopende leerlijn van de voor- naar de vroegschoolse educatie. Met het oog hierop nemen wij ook contact op met de houder van het kindercentrum. Daarna blijven wij de resultaten van ons vve-beleid volgens tijdens periodieke overleggen met het schoolbestuur en de houder van het kindercentrum. Dit biedt ons ook mogelijkheden om zo nodig bij te sturen.

3. De gemeente heeft met het schoolbestuur nog geen afspraken gemaakt en vastgelegd over de resultaten van de vroegschoolse educatie

Maatregel

De gemeente legt in overleg met het schoolbestuur vast wat de resultaten van de vroegschoolse educatie moeten zijn en stuurt deze afspraken uiterlijk 1 juni 2021 aan de inspectie toe.

Aanpak gemeente

In het gesprek dat wij in het eerste kwartaal van 2021 gaan voeren met het schoolbestuur, agenderen wij ook de resultaten van de vroegschoolse educatie.

Tot slot

Zoals u ziet, hebben wij er vertrouwen in de tekortkomingen te kunnen aanpakken.

Wij verwachten overigens dat aanpak van deze tekortkomingen zal leiden tot betere resultaten op andere onderdelen van ons vve-beleid, door een vergroting van de samenhang tussen de verschillende elementen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

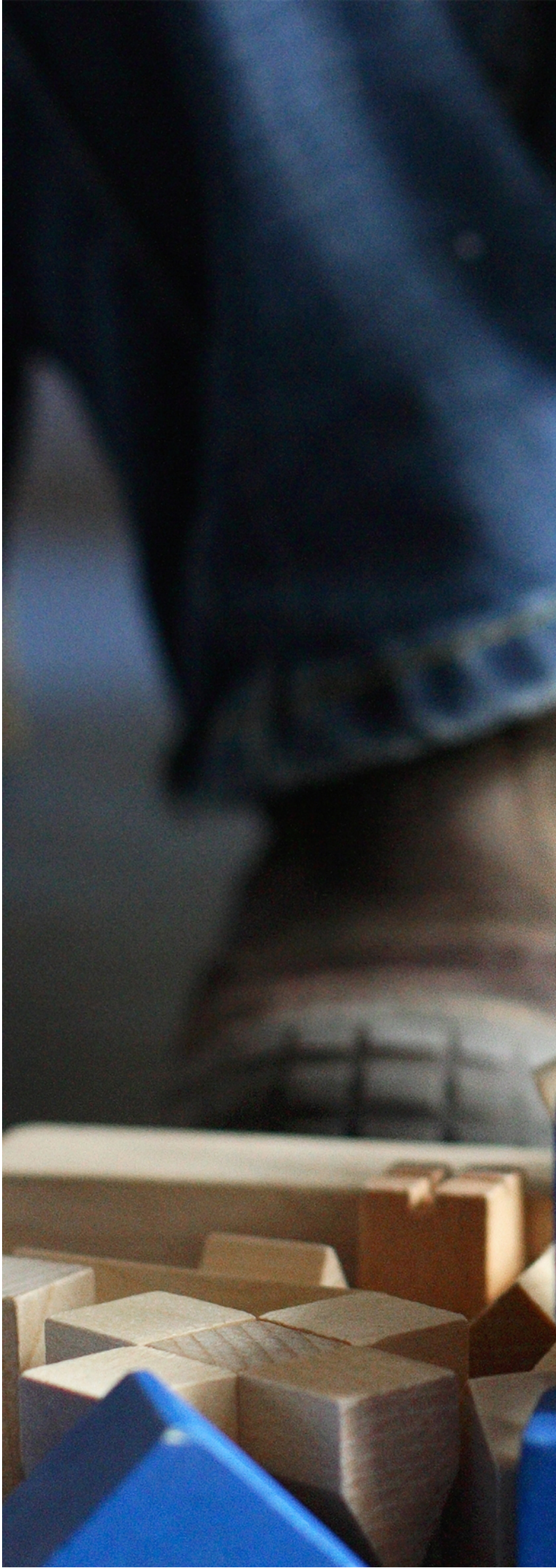

GEMEENTE ROZENDAAL

Kerklaan 1, 6891 CL Rozendaal

Aan de inspectie van het Onderwijs
t.a.v. mevrouw drs. Christine C. Goedhart
Postbus 2730
3500 GS Utrecht

Briefnr.: 20/00670	
Behandeld door:	MJ-20-41 Mevrouw M. Jansma
Doorkiesnr:	026- 3843664; m.jansma@rozendaal.nl
Uw brief/kenmerk:	11 november 2020
Bijlage(n):	
Datum:	15 DEC. 2020
Onderwerp:	Beleidsreactie gemeente Rozendaal op conceptrapport kwaliteit vve gemeente Rozendaal

Geachte mevrouw Goedhart,

Op 11 november 2020 hebben wij het conceptrapport 'Kwaliteit vve gemeente Rozendaal' ontvangen. In onze vergadering van 8 december 2020 hebben wij dit rapport uitgebreid besproken. Wij maken gaarne gebruik van de mogelijkheid, door u geboden, een beleidsreactie te geven op uw conceptrapport.

Zoals ook bleek uit het gesprek dat u heeft gevoerd met onze beleidsmedewerkster, kreeg het vve-beleid bij de gemeente Rozendaal tot voor kort relatief weinig aandacht. Dit had in de eerste plaats te maken met het kleine aantal kinderen dat in onze gemeente met onderwijsachterstanden te maken heeft. Daarnaast speelt een rol, dat er sprake is van een nauwe verwevenheid tussen onze gemeente en onze buurgemeente Rheden, en dan vooral de kern Velp. Rozendaal en Velp lopen in geografisch opzicht in elkaar over. Velpse kinderen zitten op de Rozendaalse kinderopvang en basisschool en omgekeerd. Het consultatiebureau in Velp is ook werkzaam ten behoeve van de kinderen uit Rozendaal.

In de praktijk is de begeleiding van kinderen met een vve-indicatie beter geregeld dan op papier lijkt, maar wij onderschrijven uw observatie, dat wij ons moeten verbeteren in de vormgeving van de verantwoordelijkheid die wij, ook bij uitbesteding van taken, als gemeente hebben.

Onze beleidsreactie
Op drie punten stelt u dat er sprake is van tekortkomingen. Alvorens wij inhoudelijk op uw constateringen reageren, willen wij graag toelichten waarom wij het vve-beleid hebben uitgewerkt zoals dat tot nog toe bij ons van kracht is. Samen met u vinden wij vve belangrijk. Maar ons beeld is dat het aantal Rozendaalse kinderen met een onderwijsachterstand zeer gering is. Dit komt omdat veel inwoners van Rozendaal (totaal 1.704 inwoners) een hoge SES kennen. Dit bekent echter niet, dat

er geen enkel kind is met een onderwijsachterstand. Om die reden vinden wij het van belang dat alle peuters, ongeacht hun achtergrond, naar de peuteropvang kunnen gaan om hun talenten te ontwikkelen. Zoals bekend, kennen wij een subsidieregeling Peuteropvang en voorschoolse opvang. En hebben wij in ons jaarlijkse overleg met de GGD aandacht gevraagd voor Rozendaalse kinderen met een onderwijsachterstand. (De JGZ 0-4 jaar wordt in onze gemeente uitgevoerd door de GGD.)

Wij gingen er daarmee uit dat wij - gezien de geringe aantal kinderen met onderwijsachterstanden - voldoende op vve-gebied deden. U stelt echter dat wij dit niet hard kunnen maken en dit erkennen wij ook. Om die reden zien wij het belang van de door u aangegeven maatregelen.

Voor onze inhoudelijke beleidsreactie hebben wij uw tabel met het overzicht van de tekortkomingen als uitgangspunt genomen. Hieronder herhalen wij eerst uw opsomming en de door uw Inspectie aangegeven maatregelen. Daarna gaan wij in op de acties die wij als gemeente voornemens zijn te ondernemen.

1. De gemeente heeft geen zicht op het non-bereik
Maatregel
De gemeente inventariseert hoeveel geïndiceerde peuters een vve programma volgen, en stuurt deze gegevens uiterlijk 1 juni 2021 aan de inspectie toe.
Aanpak gemeente
Onze gemeente maakt in het eerste kwartaal van 2021 afspraken met de GGD, meer in het bijzonder het consultatiebureau, over het aanmelden van doelgroepkinderen. Wij leggen de doelgroepdefinitie vast en maken afspraken over de toeleiding. En als onderdeel van deze afspraken rapporteert de GGD hoeveel kinderen een vve indicatie krijgen.
Op basis van nog te maken afspraken met schoolbestuur en kindcentrum krijgen wij inzicht in het aantal kinderen dat al dan niet een vve programma gaat volgen. En daarmee op mogelijk non-bereik.

2. De gemeente heeft met de houder van het kindercentrum en het bestuur van de basisscholen nog geen afspraken gemaakt en vastgelegd over de overdracht van de kindgegevens tussen de voorschool en de vroegschool
Maatregel
De gemeente legt in overleg met de houder van het kindercentrum en het bestuur van de basisscholen vast hoe de overdracht van kindgegevens plaatsvindt en stuurt deze afspraken uiterlijk 1 juni 2021 aan de inspectie toe.
Aanpak gemeente
Wij nemen in het eerste kwartaal van 2021 contact op met het bestuur van onze basisschool over deze en de hierna genoemde tekortkoming. Wij maken afspraken over de doorlopende leerlijn van de voor- naar de vroegschoolse educatie. Met het oog hierop nemen wij ook contact op met de houder van het kindercentrum. Daarna blijven wij de resultaten van ons vve-beleid volgens tijdens periodieke overleggen met het schoolbestuur en de houder van het kindercentrum. Dit biedt ons ook mogelijkheden om zo nodig bij te sturen.

3. De gemeente heeft met het schoolbestuur nog geen afspraken gemaakt en vastgelegd over de resultaten van de vroegschoolse educatie
Maatregel
De gemeente legt in overleg met het schoolbestuur vast wat de resultaten van de vroegschoolse educatie moeten zijn en stuurt deze afspraken uiterlijk 1 juni 2021 aan de inspectie toe.

Aanpak gemeente
In het gesprek dat wij in het eerste kwartaal van 2021 gaan voeren met het schoolbestuur, agenderen wij ook de resultaten van de vroegschoolse educatie.

Tot slot
Zoals u ziet, hebben wij er vertrouwen in de tekortkomingen te kunnen aanpakken.
Wij verwachten overigens dat aanpak van deze tekortkomingen zal leiden tot betere resultaten op andere onderdelen van ons vve-beleid, door een vergroting van de samenhang tussen de verschillende elementen.

Wij vertrouwen er op, u hiermee naar behoren te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Rozendaal,

de secretaris,	de burgemeester
B. Boelens	drs. E. Weststeijn

Collegevoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Overzicht 2020 Welzijnssubsidies

Adviseur	: M. Jansma	**Behandeldatum**	:9 maart 2021
Programma	: Sociaal domein	**Kenmerk**	: MJ-21-09
Programmanummer	: 6	**Openbaar**	: **ja**
Portefeuillehouder	: A. Logemann		

Advies
1. De overzichten welzijnssubsidies 2020 inclusief toelichting voor kennisgeving aannemen;
2. De overzichten op 23 maart 2021 ter kennisname aanbieden aan de raad

Aanleiding
Volgens onze Algemene Subsidieverordening gemeente Rozendaal 2019 (vanaf nu: ASV) artikel 4, dient het college in het eerste kwartaal na het subsidiejaar aan de raad verantwoording af te leggen over de verstrekking van welzijnssubsidies hoger dan € 5.000. Het gaat hierbij over de beleidsterreinen sport, kunst en cultuur, maatschappelijke zorg en welzijn inclusief Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) en toerisme en recreatie.
Daarnaast dient het college aan de raad verantwoording af te leggen over het gebruik van de Hardheidsclausule (art. 17 ASV) in dat jaar.

Beoogd effect
De doelstelling van voorliggend advies is transparantie, in de vorm van verantwoording achteraf, over de verstrekking van welzijnssubsidies.

Dit gebeurt aan de hand van twee overzichten en een toelichting. Het gebruik van de Hardheidsclausule wordt toegelicht in de toelichting (*bijlage 3).
1. Jaarlijkse welzijnssubsidies 2020 hoger dan € 5.000,- (*bijlage 1).
In dit overzicht worden de subsidieontvangers die meer dan € 5.000,- ontvangen, genoemd, verder bevat het aantallen en een vergelijking tussen de begrote en werkelijke uitgaven.
2. Incidentele welzijnssubsidies 2020 (*bijlage 2).
Incidentele subsidies worden onder mandaat verleend door de portefeuillehouder, waarbij verantwoording wordt afgelegd aan uw college. Een uitzondering wordt gemaakt voor aanvragen waarbij sprake is van persoonlijke betrokkenheid (‘dubbele pet’). In dat geval wordt deze aanvraag aan het college in zijn geheel voorgelegd. Dit overzicht, dat zowel de verleende als de geweigerde subsidies bevat, kan zonder bezwaar aan de raad worden voorgelegd.
3. Toelichting op beide overzichten en op het gebruik van de Hardheidsclausule (* bijlage 3).

Argumenten
Transparantie bij subsidieverstrekking is van belang omdat het om de aanwending gaat van publieke middelen.

Kanttekeningen

1. Privacy

Omdat het om kleine aantallen en bekende partijen gaat, bestaat het risico dat informatie tot personen te herleiden is.

2. Rechtmatigheid

Vanwege de coronapandemie kon een aantal activiteiten in 2020 niet doorgaan, terwijl hiervoor wel subsidie was verleend. Over de mogelijke gevolgen voor de rechtmatigheid worden in samenspraak met onze Bedrijfsvoering, afspraken gemaakt met de accountant.

Personele gevolgen

N.v.t.

Financiën

N.v.t. De uitgaven zijn al gedaan.

Vervolg

De informatie uit de overzichten wordt meegenomen bij het opstellen van de Jaarrekening 2020 en de Begroting 2022.
Zie bij 'communicatie'

Communicatie

De overzichten worden inclusief toelichting op de lijst van ingekomen stukken geplaatst voor de raad van 23 maart

Bijlagen

1. Jaarlijkse welzijnssubsidies 2020 hoger dan € 5.000,-
2. Incidentele welzijnssubsidies 2020.
3. Toelichting op beide overzichten en op het gebruik van de Hardheidsclausule

Jaarlijkse Welzijnssubsidies 2020	*Datum overzicht 02-03-2021*				
Deelterrein	**Organisatie**		**Bedrag**	**Gemiddeld**	**Toelichting**
1. Subsidies Sport	Subsidiebedrag 5.000 of lager	6 organisaties	2.962,74	493,79	
	Uitvoering 2020 Sport- en beweegakkoord Rheden-Rozendaal		10.000,00		Het gaat hier om het doorsluizen van een rijksbijdrage ad 10.000
	Uitgaven totaal		***12.962,74***		
	Begroot		***2.920,00***		
	Rijksbijdrage 2020 Sportakkoord		***10.000,00***		
	Saldo		***-42,74***		
2. Subsidies Kunst en Cultuur					
Product K&C/ Subsidies K&C	Subsidiebedrag 5.000 of lager	3 organisaties	3.025,00	1.008,35	
	Uitgaven totaal		*3.025,00*		
	Begroot		*4.370,00*		
	Saldo		*1.345,00*		
Product Media/ Subsidies K&C	Bibliotheek		34,704,00		
	Subsidiebedrag 5.000 of lager	1 organisatie	758,05	758,05	
	Uitgaven Totaal		*35.462,05*		
	Begroot		*35.460,00*		
	Saldo		*-2,05*		
Kunst en cultuur totaal	***Uitgaven totaal***		***38.487,05***		
	Begroot		***39.830,00***		
	Saldo		***1.342,95***		

3. Subsidies Maatschappelijke zorg/welzijn en Wmo					
	Incluzio (voorheen Radar Uitvoering Oost)		15,932,00		
	Stichting MEE		6.524,00		
	Subsidiebedrag 5.000 of lager	17 organisaties	15.452,25	908,96	
	Terugontvangen over 2018 of 2019	3 organisaties	-11.680,67		Na subsidievaststelling
	Uitgaven Totaal		***26.227,58***		37.908,25 - 11.680,67
	Begroot		***40.570,00***		
	Saldo		***14.342,42***		
4. Subsidies Toerisme en Recreatie					
Product Economische promotie/ Subsidies T & R	Subsidiebedrag 5.000 of lager	2 organisaties	2.851,45	1.425,73	
	Uitgaven Totaal		*2.851,45*		
	Begroot		*3.600,00*		
	Saldo		*748,55*		
Product Toerisme en recreatie en VVV/ Subsidies T & R	Subsidiebedrag 5.000 of lager	3 organisaties	318,00	106,00	
	Uitgaven Totaal		*318,00*		
	Begroot		*265,00*		
	Saldo		*-53,00*		
Toerisme en recreatie totaal	***Uitgaven Totaal***		***3.169,45***		
	Begroot		***3.865,00***		
	Saldo		***695,55***		

Eenmalige welzijnssubsidies 2020
Overzicht d.d. 2 maart 2021
Nummers: aanvragen, afgehandeld onder mandaat door de portefeuillehouder; Letters: B&W besluit.
Product 606102/44381 Overige algemene voorzieningen SD/Incidentele subsidies instellingen

	Bedrag	***Toelichting***	***Verantwoordelijk portefeuillehouder***	***Indien van toepassing: datum B&W***
0. Kapel	€ 500,00	Besluit d.d. 18 december 2019 o.b.v. Hardheidsclausule (art. 17 ASV)	AL	
A. Buurtvereniging Leermolens Enk	€ 250,00	Bijdrage ten behoeve van de activiteiten		21-1-2020
B. Arnhemsche Hockey Club (AHC)	€ 250,00	Bijdrage ten behoeve van de activiteiten		3-2-2020
1. Stg. Vrienden van het Nationaal Orgelmuseum	€ 0,00	Bijdrage ten behoeve van CD bij boek "Het Veluws Orgellandschap"	AL	
2. Stg. Velp voor Oranje	€ 500,00	Bijdrage ten behoeve van herdenking 75 jaar Bevrijding Velp en Rozendaal	AL	
3. Stg. Cross Your Borders	€ 0,00	Bijdrage aan activiteit	AL	
C. Walk and Talk leefstijlwandelgroep	€ 0,00	Bijdrage in opstartkosten		10-11-2020

Totaal	€ 1.500,00
Begroot	€ 6.575,00
Saldo	€ 5.075,00

Toelichting op overzichten welzijnssubsidies 2020 **Bijlage 3**

1. Overzicht met jaarlijkse welzijnssubsidies 2020 hoger dan € 5.000 (* bijlage 1)
Toelichting per deelterrein

1. Sport

Bij Sport gaat het om zes organisaties die geen van alle meer dan € 5.000,- ontvangen. Daarnaast participeert onze gemeente vanaf 2020 samen met Rheden in een Lokaal sport- en beweegakkoord. Hiervoor is in 2020 vanuit het Rijk een bedrag van € 10.000 ontvangen. Deze middelen zijn eind 2020 doorgesluisd naar Rheden.

2. Kunst en cultuur

Bij Kunst en cultuur wordt onderscheid gemaakt tussen subsidies die gerelateerd zijn aan media (de bibliotheek en onze lokale omroep) en andere.
In zijn totaliteit gaat het om één grote subsidieontvanger, de Bibliotheek, en vier organisaties die € 5.000,- of minder ontvangen.

3. Maatschappelijke zorg, welzijn en Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning)

Bij Maatschappelijke zorg, welzijn en Wmo gaat het om twee grote subsidieontvangers: welzijnsorganisatie Incluzio (voorheen: Radar Uitvoering Oost) en stichting MEE. Daarnaast zijn er zeventien organisaties die € 5.000,- of minder ontvangen.
In 2020 is sprake van een relatief grote onderbesteding. Dit heeft twee oorzaken:

1. Terugbetaling van teveel ontvangen subsidies, op basis van subsidievaststellingen. Het gaat hier om een afrekening van de 'bloemetjesactie' 2018 van het Meldpunt Vrijwillige Thuishulp en Mantelzorg, een terugbetaling van een niet-besteed voorschot 2019 voor Buddyzorg en niet-bestede middelen 2019 voor stichting MEE. Het gaat hier om een incidentele 'meevallers' die leiden tot bijstelling van de begroting. Bijvoorbeeld: Buddyzorg vraagt geen voorschot meer aan omdat er de laatste jaren geen beroep op is gedaan.
2. Geen gebruik van de subsidie voor Puck&Co voor peuteropvang van 'niet doelgroepkinderen'. Dit zijn kinderen van ouders die de peuteropvang niet nodig hebben vanwege werk of opleiding. Deze ouders, die voor opvang van hun peuter(s) geen beroep kunnen doen op kinderopvangtoeslag, kunnen hun kind(eren) met korting op de peuteropvang onderbrengen. De peuteropvang (in ons geval meestal Puck & Co) ontvangt van de gemeente een tegemoetkoming in de hierdoor gederfde inkomsten. Hiervoor is een subsidieplafond ingesteld; dit budget is ondergebracht bij Maatschappelijke zorg c.a.

In 2020 is geen gebruik van gemaakt. De oorzaak ligt vrijwel zeker in de gevolgen van de coronacrisis.

4. Toerisme en recreatie

De subsidies voor de VVV en het lidmaatschap van het toeristisch platform vallen onder Programma 3 Economie.
De overige subsidies T&R blijven vallen onder Programma 5 Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie. Het gaat in totaal hier om vijf organisaties die geen van alle meer dan € 5.000,- ontvangen.

2. Overzicht incidentele welzijnssubsidies (bijlage 2)

Het budget incidentele subsidies was in 2020 eenmalig opgehoogd vanwege de activiteiten die verwacht werden in het kader van 75 Jaar Bevrijding. Vanwege de coronapandemie zijn deze activiteiten niet of in zeer bescheiden, aangepaste vorm doorgegaan. Dit verklaart de grote onderschrijding op dit budget.

3. Toelichting op gebruik Hardheidsclausule in 2020

Verantwoording afleggen over het toepassen van de hardheidclausule, met andere woorden, de handelswijze in uitzonderingssituaties, is in de lijn met het beleid van ons college om naar uw raad toe transparant te zijn over subsidieverstrekking.

In 2020 is één keer gebruik gemaakt van de Hardheidsclausule (ASV art. 17). Het ging om een aanvraag van De Kapel voor eenmalige subsidie voor een Bevrijdingsconcert in 2020. Hierbij was sprake van de mogelijkheid van provinciale cofinanciering, met als gevolg een langere doorlooptijd. Hierdoor moest eerder dan twintig weken voorafgaand aan de activiteit (de termijn uit de ASV) een besluit worden genomen.

4. Vervolg

4.1. Stroomlijning proces

Het subsidieproces is in 2020 gestroomlijnd. Dit heeft zijn uitwerking gehad in de overzichten, die minder gedetailleerd zijn. Om dezelfde reden heeft ons college over alle welzijnssubsidies 2021 zelf een besluit genomen:
- bij de grote subsidies (meer dan € 5.000) gebeurde dat, net als voorheen, met een separaat advies;
- het besluit over de kleine jaarlijkse subsidies hebben wij genomen aan de hand van een overzicht waarin alle aanvragen waren opgenomen.

Voor de subsidieaanvragen voor 2022 kiezen wij dezelfde aanpak.
Een oplossing voor de langere termijn is, het opnieuw gaan werken met een subsidielijst, waarmee we kleine lokale organisaties voor een langere periode zekerheid kunnen bieden. Het is aan een nieuw college om een nieuwe opzet te kiezen, waarin subsidies, uiteraard onder begrotingsvoorbehoud, bijvoorbeeld voor een periode van vier jaar worden verleend.

4.2 Gevolgen coronacrisis

In 2021 zal ons college zich ook buigen over de gevolgen van de coronacrisis. Een aantal activiteiten waarvoor in 2020 subsidie was verleend, is in 2020 niet doorgegaan. Het laat zich aanzien dat voor (een deel van) 2021 hetzelfde zal gelden. Dit kan mogelijk gevolgen hebben voor de rechtmatigheid. Wij zijn ons hiervan bewust en zullen onze aanpak ter kennis brengen van uw raad.

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Vragen en antwoorden Sociaal domein

Adviseur : M. Jansma
Portefeuillehouder : A. Logemann
Datum : 26 februari 2021

Aan de Raad

Inleiding
In de voorbereiding van de raadsinformatiebijeenkomst over het sociale domein op 23 februari hebben de fracties vragen gesteld. Afspraak is dat we de overgebleven vragen via een nazending zouden beantwoorden. De antwoorden op alle schriftelijk ingediende vragen treft u hierbij aan.
De vragen van het PAK zijn overigens eind vorig jaar al bij ons ingediend.

PAK
1. In september 2019 hebben we ingestemd met de wijzigingen in inkoopbeleid van de gemeente Rheden met de bedoeling om de uitgaven in het sociaal domein te beperken. Klopt het dat er niets veranderd in de voorzieningen voor inwoners? En dat er geen sprake is van lagere individuele voorzieningen voor woningaanpassingen, rolstoelen en hulp bij huishouden? (zoals BGR motie suggereert)
Er is wel iets veranderd in de voorzieningen voor inwoners. Er is bij een aantal voorzieningen sprake van een verschuiving van maatwerk- naar algemene voorzieningen. Dit heeft betrekking op een deel van de hulp bij het huishouden en op de lichtere vormen van Wmo-begeleiding (groepsbegeleiding (dagbesteding) en individuele begeleiding). Bij de hulp bij het huishouden gaat het om huishoudelijke hulp gedurende max. 1 ½ uur per week, voor inwoners die tamelijk zelfredzaam zijn en hun huishouden zelf kunnen organiseren.
Als er meer hulp nodig is, volgt een maatwerkvoorziening. Hierbij is de gemeente Rheden een pilot gestart met een schoonmaakbedrijf. Onze meest recente Wmo-verordening (d.d. 29 oktober 2019) heeft hier het kader voor geschapen.
Bij de begeleiding gaat het om lichte vormen. Dit is in de lijn met de tendens naar de-medicalisering en normalisering, die niet alleen voor de jeugd opgeld doet, maar ook voor volwassenen en ouderen. Waar sprake is van Wmo-maatwerkvoorzieningen, is er geen sprake van een beleidswijziging. Er is dus niet a priori sprake van lagere individuele voorzieningen. Maar, net zoals voorheen, wordt bij maatwerkvoorzieningen wel gekeken naar wat de inwoner zelf kan, al dan niet samen met zijn naaste omgeving. Dit is overigens de kern van de beweging naar zelfredzaamheid en samenredzaamheid in de decentralisatie van zorg en ondersteuning, door de gemeente Rheden weergegeven in Het Rhedens Model.

2. Klopt het dat alle voorzieningen voor jeugd en WMO beschikbaar blijven maar vaker aangeboden worden als groepsbegeleiding en minder als individuele begeleiding?
Ook individuele begeleiding kan als algemene voorziening worden aangeboden.

3. Is inzichtelijk te maken wat de verschillen zijn in beschikbaarheid van voorzieningen/producten nu en voordat de lokale inkoop voor een deel van het aanbod is gerealiseerd?
Grofweg zit bij de Jeugdhulp de verandering daarin, dat het aantal aanbieders sterk is teruggebracht. Het aanbod echter niet. De gemeente Rheden heeft ervoor gezorgd dat de gegunde partijen de hele range aan jeugdhulp blijven bieden. Er is nu sprake van overgangsperiode waar niet gegunde partijen en inwoners soms moeite mee hebben. Er is soms sprake van een vertrouwensrelatie met een niet-

gegunde aanbieder. In zo'n situatie is sprake van een overgangsperiode en kan een maatwerkoplossing worden gezocht. Ter relativering: ook bij een zelfde zorgaanbieder kan het gebeuren, dat van zorgverlener moet worden gewisseld. Of om een andere vergelijking te maken: bij bezoek aan een huisarts is het tegenwoordig ook gemeengoed dat je niet de eigen huisarts spreekt, maar een collega-huisarts binnen de praktijk.

4. Met de lokale inkoop bij een beperkt aantal zorginkopers en lumpsum financiering blijft het hele jaar hulp beschikbaar voor inwoners die een indicatie hebben. Ik heb daar enig wantrouwen bij. Zorgaanbieders hebben voor het bedrag wat aan zorg ingekocht capaciteit beschikbaar. Als de vraag deze capaciteit overschrijdt is het risico dat hulpvragers moeten wachten. Zijn er afspraken gemaakt om dit risico te vermijden?
Deze afspraken zullen worden gemaakt. De gemeente Rheden is bereid de uitgaven ten behoeve van onze inwoners ten laste te brengen van de lump sum. In verhouding tot gemeente Rheden is de Rozendaalse 'zorgbehoefte' zo gering dat dit naar verwachting geen gevolgen heeft. Dit moet nog worden vastgelegd, inclusief een clausule voor een situatie waarin wel sprake is van een grote Rozendaalse uitgave.

5. Als Rheden en Rozendaal, en mogelijk meer gemeenten, lokaal gaan inkopen heeft dat gevolgen voor MGR. Wordt daar al over gesproken en nagedacht?
Vooralsnog heeft dit geen directe gevolgen voor de financiering van de van de MGR, omdat is gerelateerd deelname aan modules en submodules. Rheden en Rozendaal hebben enkele zorgvormen lokaal aanbesteed, maar zijn uit geen submodule ('perceel') van de MGR uitgetreden. Door de recente ontwikkelingen is de Module Inkoop zich nog meer bewust geworden van het belang van aansluiting bij de gemeenten. Nu de, zeer arbeidsintensieve, tweede regionale aanbesteding achter de rug is, is er ook meer tijd voor verdieping.

6. Zowel binnen lokale inkoop en inkoop via MGR zijn er kosten voor relatiebeheer/kwaliteitsbewaking. Is de lokale inkoop dan echt goedkoper?
Wij zullen dat in de toekomst zien. Wij verwachten dat het werken met minder aanbieders (Jeugd) in combinatie met het verschuiven van maatwerk- naar algemene voorzieningen (Jeugd en Wmo-begeleiding en deels Hulp bij het huishouden) leidt tot een besparing in programmakosten. Hier staan naar verwachting hogere uitvoeringskosten tegenover voor contractmanagement, maar lagere uitvoeringskosten voor de toegang vanwege een verschuiving van maatwerk- naar algemene voorzieningen.

7. Veel gemeenten hebben al aan de bel getrokken dat de transformatie die in 2015 in gang is gezet financieel te belastend is. Is te verwachten dat er meer geld beschikbaar komt voor het sociaal domein?
Dat is wel de inzet van de VNG bij de Kabinetsformatie. Voor de Jeugdwet krijgen gemeenten vooralsnog voor drie jaar extra middelen.
Voor alle duidelijkheid: ik vind het een gezonde ontwikkeling dat er minder gemedicaliseerd en geproblematiseerd wordt. Ik verwacht ook veel van de praktijkondersteuner die bij de huisartsen gaat aansluiten.

R'74:
1. Welke ontwikkelingen in het sociaal domein zijn relevant? Wat gaat de komende tijd spelen en zal dus ook nog voorbijkomen in de raad? Nieuwe wet inburgering? Ontwikkelingen rondom schuldhulpverlening (recentelijk in Rheden behandeld), etc.
De belangrijkste nieuwe ontwikkelingen stellen wij aan de orde bij het gesprek over de Kadernota. Het gaat dan inderdaad om onderwerpen zoals de nieuwe wet Inburgering. De ontwikkelingen rondom schuldhulpverlening staan op de agenda voor de raad van 23 maart.

Ons college werkt overigens aan een lange(re)termijnagenda, zodat meer inzichtelijk wordt wanneer u bepaalde onderwerpen kunt verwachten.

2. Overall willen we graag beter geïnformeerd worden. We zouden op de hoogte gehouden worden van momenten waarop de raad van Rheden relevante stukken in dit kader bespreekt.
Wij begrijpen dit en houden de ontwikkelingen ook bij, maar we zijn daarbij afhankelijk van informatie van de gemeente Rheden. Dit vraagt een tijdsinvestering zowel van bestuurlijke als ambtelijke zijde.

3. Plannen Rheden 'Transformatieplan 2.0'
Wat is de laatste stand van zaken m.b.t. Transformatieplan 2.0? Wat is globaal de planning? Welke onderwerpen worden nog voorgelegd aan de raad van de gemeente Rheden?|
Hier komen wij later op terug.

4. Wat is de stand van zaken m.b.t. de Lokale Maatwerkdiensten Jeugd? Aanbesteding is in januari 2021 opgestart. Wanneer worden keuzes gemaakt en wat betekent dit concreet voor Rozendaal?
De lokale aanbesteding Maatwerkdiensten Jeugd is afgerond, de nieuwe werkwijze met een beperkt aantal aanbieders is per 1 januari 2021 in werking getreden. Incluzio heeft de eenvoudige jeugdhulp opgepakt.

5. Adviesraad sociaal domein
Is de adviesraad al samengekomen en waar kunnen wij volgen wat de adviesraad zoal behandelt en doet? Er was eerder een website en facebookpagina.
De adviesraad komt bij elkaar, maar door corona tot nog toe vooral online. Er is, voor zover ons bekend, nog geen sprake van een website of iets dergelijks.

6. Monitor Sociaal domein
De cijfers lijken bijgewerkt t/m juli 2019. Heeft dit nog aandacht?
Dit heeft inderdaad de aandacht. Deze monitor fungeert inmiddels niet meer. Cijfers over 2020 sturen wij u binnenkort toe. Deze willen wij graag toelichten in een nog te organiseren raadsinformatiebijeenkomst.

BGR
1. Lokale aanbesteding jeugd en WMO
Eerst zou HH ook lokaal worden aanbesteed, dat is niet gebeurd. Nemen wij daardoor weer deel aan de subcategorie HH onder MGR? Hebben wij ons opnieuw aangemeld bij MGR?
Dat klopt. In de raadsinformatiebijeenkomst hebben wij toegelicht wat de achtergrond hiervan was.

2. Hoe zit dat kostentechnisch inzake MGR, betaalt Rozendaal voor diensten die nu niet via MGR worden afgenomen?
Zie het antwoord op vraag 5 van het PAK.

3. Van hulpverleners krijgen wij signalen dat de wachtlijsten oplopen, weet Rozendaal dit?
Dit varieert. Bij de lokale aanbesteding is wel sprake van enkele overgangsproblemen, maar daar wordt aan gewerkt.
Regionaal worden de wethouders zorg meerdere keren per jaar geïnformeerd over de wachttijden en wachtlijsten. Door de bank genomen blijven alle zorgaanbieders (op een na) onder de landelijke norm voor wachttijden (de zogenoemde Treeknormen). In het geval van de ene zorgaanbieder die deze norm niet haalt gaat het om zeer gespecialiseerde zorg, die moeilijk door andere zorgaanbieders geboden kan worden. Zorgaanbieders (zowel bij de lokale aanbesteding als bij de regionale aanbesteding) zijn overigens verplicht om bij oplopende wachttijden te overleggen of de zorg door een collega-zorgaanbieder kan worden overgenomen.

4. Van huisartsen krijgen wij signalen dat alleen gefortuneerde inwoners nog naar praktijken in Rheden/Rozendaal gaan. Kan Rozendaal dit nagaan/signaleren?
Dit is bij ons niet bekend. Sterker nog dit vinden wij niet aanvaardbaar en het past niet binnen de regels.
Wat we wel signaleren is dat bewoners in sommige gevallen niet willen wachten totdat hun aanvraag door de gemeenten en de gecontracteerde zorgaanbieders in behandeling is genomen. Ze accepteren in zo'n geval niet dat zowel de gemeente als de zorgaanbieder tijd nodig hebben om de aanvraag af te handelen. Ze kiezen dan hun eigen zorgaanbieder. Het staat bewoners vrij om dit voor eigen kosten te doen.

5. Kan Rozendaal eventuele vertraging in indicatiestelling zien/signaleren?
Nee, dat is niet mogelijk.

6. Hebben Rozendaalse klanten zich bij de gemeente gemeld met klachten over de keuze onvrijheid inzake zorgaanbieders?
Ja, er zijn enkele inwoners die zich bij ons als gemeente hebben gemeld. Na onze uitleg kunnen sommige inwoners zich vinden in de situatie. Anderen kiezen hun eigen weg (zie ook antwoord op een vorige vraag).

7. Voor- en vroegschoolse educatie in Rozendaal
De onderwijsinspectie heeft onderzoek gedaan en concept rapport opgemaakt, B&W heeft daarop gereageerd. Wanneer ontvangt de gemeenteraad het rapport ter info?
Het definitieve rapport is dinsdag 23 februari door de gemeente ontvangen. Dit wordt geagendeerd voor de B&W-vergadering van 2 maart. Het advies is om dit rapport op de lijst van ingekomen stukken voor de raad van 23 maart te plaatsen (en dus door u eerder in te zien via de digitale leesmap).

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens,
Secretaris

Ester Weststeijn,
Burgemeester

Bijlage(n)
Geen

Besluitenlijst Commissie vergadering

Datum	09-02-2021
Tijd	19:00 - 21:00
Locatie	digitale vergadering
Voorzitter	GJ Willemse
Toelichting	Digitale vergadering via iBabs

1	**Opening Blok Algemene Zaken en Financiën** Aanwezig: de heer Willemse (voorzitter), de heren van Gorkum en de Jonge (Rosendael '74), de heren Van den Akker en Jansen (PAK), de heren Zendijk en Bischerbosch (BGR, mevrouw Weststeijn (burgemeester), mevrouw Albricht (wethouder) de heer Logemann (wethouder) en de heer Schaap (griffier) Opening door de voorzitter
2	**Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad** *Mededelingen:* Geen mededelingen *Ingekomen stukken:* De heer Bisterbosch en de heer Jansen over de brief van de minister van onderwijs c.a. over extra gelden voor cultuur in verband met corona.
3	**Notulen van de vergadering van de commissie van advies van 15 december 2020** Er zijn geen opmerkingen over de notulen van de vergadering van de commissie van advies van 15 december 2020.
4	**Bespreking van de agendapunten van de raadsvergadering van 9 februari 2021** • Agendapunt 5: MOT-lijst: Mededeling wethouder Albricht dat een voorstel over het kunstwerk op de Kapellenberg zal worden ingebracht bij de kadernota. • Agendapunt 7: Onderzoek De Del: Voorstel met verdeeld advies naar de raad • Agendapunt 9, Regionaal Programma Werklocaties: Voorstel met verdeeld advies naar de raad • Agendapunt 15, Tijdbestedingsnorm wethouder : Voorstel met positief advies naar de raad

5 **Rondvraag**

• De heer Bisterbosch over de toegang tot het kasteelpark voor inwoners van Rozendaal. De burgemeester geeft aan dit op te nemen met het Geldersch Landschap.

6 **Schorsing**

7 **Heropening met blok Sociaal Domein**

Aanwezig: de heer Willemse (voorzitter), mevrouw Ter Brugge en mevrouw Jurriens (Rosendael '74), de heer Van den Akker en mevrouw Van der Pas (PAK), mevrouw Hupkes en de heer Bisterbosch (BGR), mevrouw Weststeijn (burgemeester), mevrouw Albricht (wethouder) de heer Logemann (wethouder) en de heer Schaap (griffier)

Heropening door de voorzitter:

8 **Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad**

Geen mededelingen en geen opmerkingen over de ingekomen stukken.

9 **Notulen van de vergadering van de commissie van advies van 15 december 2020**

Geen opmerkingen over de notulen van de vergadering van de commissie van advies van 15 december 2020

10 **Bespreking van de agendapunten van de raadsvergadering van 9 februari 2021**

Agendapunt 5, MOT-lijst:
- Mevrouw Hupkes over de informatiebijeenkomst Sociaal Domein.

11 **Rondvraag**

---

12 **Schorsing**

13 **Heropening met blok Volkshuisvesting, RO, Milieu, Verkeer en Vervoer en Openbare Werken**

Aanwezig: de heer Willemse (voorzitter), de heren Van Gorkum en Hoek (Rosendael '74), de heren Jansen en Boers (PAK), de heren Diepenbroek en Ruseler (BGR), mevrouw Weststeijn (burgemeester), mevrouw Albricht (wethouder), de heer Logemann (wethouder) en de heer Schaap (griffier)

Heropening door de voorzitter

14 Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad

Geen mededelingen, geen opmerkingen over de ingekomen stukken.

15 Notulen van de vergadering van de commissie van advies van 15 december 2020

Geen opmerkingen over de notulen van de vergadering van de commissie van advies van 15 december 2020

16 Bespreking van de agendapunten van de raadsvergadering van 9 februari 2021

- Agendapunt 5, MOT-lijst: De heer Jansen over het akoestisch rapport.
- Agendapunt 6, Verkeersaanpassing Kerklaan/Beekhuizenseweg: Wethouder Albricht geeft aan de ter vergadering gedane suggesties ter overweging mee te nemen bij de uitvoering van het plan. Voorstel met positief advies door naar de raad.
- Agendapunt 8, Milieuprogramma 2021: Voorstel met positief advies door naar de raad
- Agendapunt 10, Nota Ruimtelijke kwaliteit: Voorstel met positief advies door naar de raad
- Agendapunt 11, Bestemmingsplan Pinkenberg 7: Voorstel met positief advies door naar de raad.

17 Rondvraag

---

18 Sluiting

Lijst van Moties en Toezeggingen (MOT) gemeenteraad Rozendaal

In de MOT-lijst worden naast de toezeggingen gedaan in de raads- en commissievergadering, ook de aanvaarde raadsmoties meegenomen

Moties

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Strekking motie	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
26-5-20	Raad	Verkeerstechnische aanpassingen Kerklaan	Een voorstel te doen voor een deugdelijke en afdoende verkeerstechnische oplossing over de gehele lengte van de Kerklaan, met als doel om genoemde onveilige verkeerssituaties op zo kort mogelijke termijn op te heffen	Warmerdam	Een voorstel ter zake is aangenomen in de raadvergadering van 9 februari 2021.	*Voorstel: van de lijst afvoeren.*

Toezeggingen

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
11-2-20	Raad	Akoestisch rapport IKC Dorpsschool	De voorgestelde maatregelen naar aanleiding van het akoestisch rapport worden met de omwonenden besproken.	Warmerdam	De geluidsoverlast en het rapport maken deel uit van het lopende mediationtraject met de omwonenden.	Onbekend
8-9-20	Raad	Onderzoek grondexploitatie de Del	Er vindt intern onderzoek plaats. De raad wordt daarbij	Warmerdam	Een raadsvoorstel is behandeld in de vergadering van 9 februari 2021.	*Voorstel: Van de lijst afvoeren*.

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
			betrokken. De rol van de accountant wordt bezien.			
3-11-20	Raad	Versterking regio Arnhem-Nijmegen	De wens om tijdig nader geïnformeerd te worden over het versterkingsproces inbrengen in de regio.	Weststeijn	In diverse gemeenten zijn tijdens de besluitvorming over het versterkingsproces moties aangenomen over de informatievoorziening en de rol en positie van de raden. Het AB van de nieuwe Groene Metropoolregio is inmiddels met deze moties aan de slag. Raadsleden kunnen hun ideeën onder meer inbrengen via de regioagendacommissie. In de meivergadering wordt het informatieprotocol van de regio aan uw raad voorgelegd. We vragen u nadrukkelijk om inbreng en ideeën over informatievoorziening en betrokkenheid bij ons onder de aandacht te brengen.	Voorjaar 2021
3-11-20	Commissie	Plan van aanpak omgevingsvisie	Om het gedeelte van het beschikbaar gestelde krediet bestemd voor een MER-procedure, alleen daar voor te gebruiken	Warmerdam	De eerste uitvraag heeft door overvraagde markt voor advies Omgevingswet geen resultaat opgeleverd. Een tweede uitvraag wordt in januari voorbereid.	1e helft 2021
10-11-20	Raad	Informatiebijeenkomst Sociaal Domein	Op korte termijn op een nader te bepalen tijdstip een informatiebijeenkomst sociaal domein te	Logemann	De informatiebijeenkomst heeft plaatsgevonden op 23 februari 2021.	23 februari 2021 *Voorstel: Van de lijst afvoeren*.

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
			houden			
15-12-20	Raad	Rondvraag/notulen inzake Verlichting kunstwerk Kapellenberg	Om bij de raad terug te komen met een voorstel over het al dan niet herstellen van de verlichting van het kunstwerk op de Kapellenberg	Warmerdam	Een voorstel wordt uitgewerkt voor de kadernota.	Juli 2021
15-12-20	Raad	Wijziging APV	Om in de eerste helft van 2021 bij de raad terug te komen met een voorstel om integraal een nieuwe APV vast te stellen, waarbij ten aanzien van alle artikelen heroverweging mogelijk is.	Weststeijn	Ambtelijk zijn de voorbereidingen gestart.	1e helft 2021

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Minimabeleid en schuldhulpverlening

Contactpersoon	: M. Jansma	**Datum B&W**	: 23 februari 2021
Programma	: 6. Sociaal domein	**Datum Raad**	: 23 maart 2021
Portefeuillehouder	: A. Logemann	**Openbaar**	: ja

Aan de Raad

Aanleiding
De notitie Minimabeleid en het beleidsplan schulddienstverlening lopen af. Deze documenten worden vervangen door bijgevoegd Beleidskader minima en schuldhulpverlening 2021-2024 van de gemeente Rheden, waarvan wij u willen voorstellen het op onze gemeente van toepassing te verklaren. In het kader van onze samenwerkingsafspraken Sociaal domein met Rheden nemen wij het beleid van deze gemeente over voor zover dit direct de uitvoering aangaat.
Ook willen we uw raad kennis laten nemen van het Landelijk Convenant Vroegsignalering schulden, dat ons college onlangs heeft afgesloten. Als uitwerking van het Beleidskader stellen wij uw raad voor, een verordening Schuldhulpverlening vast te stellen, waarin de beslistermijn op aanvragen schuldhulp wordt geregeld.

Gevraagde beslissing
1. Instemmen met het beleidskader ‘Iedereen doet mee!’. Beleidskader minima en schuldhulpverlening 2021-2024.
2. Kennisnemen van het Convenant Vroegsignalering gemeente Rozendaal
3. Vaststellen: de Verordening beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Rozendaal 2021

Wat willen we bereiken?
Het hoofddoel van het Beleidskader minima en schuldhulpverlening is, alle inwoners in staat stellen om mee te doen in de samenleving. Ook de inwoners met financiële zorgen die schulden hebben of een inkomen onder de 120% van het sociale minimum (de bijstandsnorm) en die voor meedoen zelf onvoldoende financiële mogelijkheden vinden.
Met voorliggend voorstel willen wij het minima- en schuldhulpverleningsbeleid actualiseren. Het Beleidskader is bijgevoegd als bijlage 1. Dit beleidskader rust op vijf pijlers: preventie, vroegsignalering, kinderarmoede, schulden oplossen en laagdrempelige toegankelijkheid. Het bevat feiten over armoede in de gemeente Rheden. Bijlage 2 bevat informatie over aantallen in de gemeente Rozendaal. Het convenant Vroegsignalering, bijgevoegd in bijlage 3, vormt een vervolg op een in 2019 afgesloten convenant Vroegsignalering Rheden-Rozendaal.

Argumenten
1. Belang van een integrale nota minimabeleid en schuldhulpverlening
Bij minimabeleid en schuldhulpverlening is er sprake van een grote overlap tussen de doelgroepen. Ook al is er geen sprake van een laag inkomen, het hebben van problematische schulden betekent vrijwel altijd dat een huishouden niet meer in staat is de noodzakelijke uitgaven te doen. Schulden leiden dus vrijwel altijd tot armoede. Daarnaast lopen mensen met een laag inkomen meer risico op schuldenproblematiek. Een integrale aanpak ligt dus voor de hand.

2. Wettelijk kader
Ad 1) Beleidskader

Het is wettelijk verplicht elke vier jaar een beleidskader schuldhulpverlening vast te stellen (art 2 Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, Wgs). Minimabeleid, een niet in de wet geregelde inkomensondersteunende voorziening, krijgt mede vorm door gebruik te maken van de autonome raadsbevoegdheid tot het vaststellen van een verordening (art 149 Gemeentewet).

Ad 2) Convenant vroegsignalering
Vroegsignalering van schulden is vanaf 2021 verplicht op grond van de Wgs. Gemeenten moeten op ieder signaal van betalingsachterstanden een actief aanbod doen om inwoners te helpen. Overigens geldt deze verplichting pas nadat de vaste-lastenpartners die het Convenant hebben ondertekend, hun eigen incassotraject hebben gevolgd. De vorm van dit aanbod is niet nauw omschreven: dit kan ook in de vorm van een mail of een brief.

Ad 3) Verordening
Op grond van een wijziging in de Wgs moeten gemeenten vanaf 2021 in een verordening een termijn opnemen waarbinnen zij na het eerste gesprek over de hulpvraag moeten besluiten of iemand voor een schuldenregeling in aanmerking komt. Volgens de Algemene wet bestuursrecht is de maximale beschikkingstermijn acht weken. Deze termijn wordt opgenomen in bijgevoegde verordening.

Kanttekeningen
Risico van onrechtmatigheid
Niet vaststellen van de verordening betekent, dat de gemeente Rheden geen besluiten kan nemen over aanvragen voor schuldhulpverlening van inwoners van Rozendaal. Een verordening van de gemeente Rheden biedt hiervoor geen juridische basis.

Toename aanvragen
Bij de uitvoering van het inkomensondersteunende beleid zijn wij voor een deel afhankelijk van de trends en ontwikkelingen die op ons afkomen. Als gevolg van Covid-19 verwacht de gemeente Rheden bijvoorbeeld een toename van 30% bij schuldhulpverlening. Dit zal ook doorwerken voor onze gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?
a) Planning
De verordening wordt gepubliceerd en de gemeente Rheden wordt geïnformeerd dat hij ook in onze gemeente is vastgesteld. In Rheden wordt hij naar verwachting op 23 februari 2021 vastgesteld.

b) Evaluatie
Het beleid wordt elke twee jaar geëvalueerd door de gemeente Rheden. In 2021 worden er twee nulmetingen uitgevoerd: 1. naar de uitstroom uit schuldhulptrajecten; 2. naar de bekendheid van ondersteuningsmogelijkheden op het gebied van minimabeleid en schuldhulpverlening.

Binnen de vijf pijlers zijn de volgende ambities geformuleerd, die tweejaarlijks worden gemonitord en teruggekoppeld aan de gemeenteraad:
- Preventie: onze inwoners zijn in staat zelf (met hulp) hun financiële situatie op orde te houden door stabiele inkomsten en overzicht op de administratie.
- Vroegsignalering: de gemiddelde schuld van inwoners die een schuldentraject starten, daalt van ca. € 43.000,- in 2019 naar € 38.000,- in 2024 doordat wij er eerder bij zijn.

@ Dit is een doelstelling van de gemeente Rheden. Voor Rozendaal is deze niet bruikbaar aangezien er nu geen inwoners bekend zijn met een schuldhulpverleningstraject.
- Kinderarmoede: In 2024 is het gebruik van het Kindpakket gestegen van 75% in 2019 naar 85% in 2024.

@ Ook hier geldt, dat er vanwege de zeer geringe aantallen statistisch geen goede uitspraken te doen zijn voor onze gemeente.

- Schulden oplossen: De hulpverlening leidt tot 80% succesvolle uitstroom uit formele schuldhulptrajecten (0-meting in 2021)
@ Ook de uitstroom voor Rozendaal wordt gemonitord.
- Laagdrempelige toegankelijkheid: Inwoners zijn bekend met alle ondersteuningsmogelijkheden en beoordelen deze met een 7 (0-meting in 2021)
@ Wij nemen contact op met Rheden om de communicatie ook te richten op onze inwoners.

c) Participatie en communicatie
Ad 2) Convenant Vroegsignalering
Onze signaalpartners, zoals Vitens en Menzis, krijgen een uitnodiging om het nieuwe convenant te tekenen. Hierbij trekken we waar mogelijk met Rheden op, deels betreft het dezelfde partners.
En we laten onze inwoners weten dat in bepaalde situaties signalen over betalingsachterstanden op vaste lasten gedeeld kunnen worden en dat de gemeente Rheden namens onze gemeente dan hulp aanbiedt en in welke vorm. Dit gebeurt via 'In de Roos' en de website.

d) Publicatie verplicht?
De verordening dient te worden gepubliceerd. Dit gebeurt via het Gemeenteblad en in 'In de Roos'.

Wat mag het kosten?
Gezien het zeer kleine aantal cliënten schuldhulpverlening wordt verwacht dat de meerkosten van de vroegsignalering mee zullen vallen. Vanuit het Rijk komen hiervoor ook geen aanvullende middelen mee. De verwachting is, dat meer inzet op vroegsignalering op den duur zal leiden tot minder schuldhulptrajecten.
Over de uitvoeringskosten bij vroegsignalering (personele inzet) worden aanvullend afspraken gemaakt met Rheden. Over de financiering van schuldhulpverleningstrajecten zijn afspraken gemaakt. Maar bij het 'vroeg erop af gaan' gaat het om een andere vorm van dienstverlening.
De uitgaven aan schuldhulpverlening en minimabeleid nemen wellicht toe door betere communicatie en autonome ontwikkelingen zoals de naweeën van de Covid-19 maatregelen. Maar ook dan gaat het in onze gemeente om kleine aantallen.

Burgemeester en wethouders van Rozendaal,

Boele Boelens,	Ester Weststeijn,
Secretaris	Burgemeester

Bijlagen:
1. 'Iedereen doet mee' Beleidskader minima en schuldhulpverlening 2021- 2024
2. Overzicht met aantallen inwoners 2020 met inkomen tot en met 150% sociaal minimum gemeente Rozendaal
3. Landelijk Convenant Vroegsignalering: ter kennisname

Raadsbesluit

Onderwerp
Beleidskader minimabeleid en schuldhulpverlening

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel burgemeester en wethouders d.d. 23 februari 2021, met het nummer MJ-21-06;

gelet op de artikelen
artikel 108, tweede lid jo. artikel 147, eerste lid van de Gemeentewet,
gelet op artikel 4a derde lid van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening,
gelet op artikel 4:13 van de Algemene wet bestuursrecht,

Besluit:

1. In te stemmen met het beleidskader 'Iedereen doet mee!'. Beleidskader minima en schuldhulpverlening 2021-2024.
2. Kennis te nemen van het Convenant Vroegsignalering gemeente Rozendaal
3. Vaststellen: de navolgende:

Verordening beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Rozendaal 2021

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, de Algemene wet bestuursrecht of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Artikel 2. Beslistermijn

De beschikking tot schuldhulpverlening zoals bedoeld in artikel 4a, eerste lid van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, dan wel de afwijzing of beëindiging ervan, wordt door het college gegeven binnen maximaal acht weken na het eerste gesprek, bedoeld in artikel 4, eerste lid van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

Artikel 3. Inwerkingtreding en citeertitel
1. Deze verordening treedt in werking de dag na bekendmaking en werkt terug tot en met 1 januari 2021.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Rozendaal 2021

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 23 maart 2021

Klaas Schaap,
Griffier

Ester Weststeijn,
Burgemeester

Iedereen doet mee!

Beleidskader minima- en schuldhulpverlening 2021-2024

gemeente Rheden

Voorwoord

Veel mensen krijgen te maken met schulden, namelijk één op de tien, en de verwachting is dat COVID-19 leidt tot nog meer mensen met schulden. Armoede en schulden, ze zijn nauw met elkaar verbonden, maar ook ingrijpende gebeurtenissen in je leven die ertoe kunnen leiden dat je in schulden geraakt. Hoe kom je er dan weer uit?

Het is belangrijk dat wij schulden vroeg signaleren bij onze inwoners.. Want de ervaring leert dat mensen vaak veel te lang wachten met het vragen van hulp en zich ook nog eens schamen over hun schuldensituatie. Eerder er op af en dan zo goed en snel mogelijk de zaken weer op orde krijgen, zodat er overzicht ontstaat. Niet meer bang zijn voor de volgende brief van de deurwaarder. Onze inzet is er vooral op gericht om onze inwoners te helpen en te ondersteunen zodat ze zelfstandig en langdurig een beter bestaan kunnen opbouwen.

Onze inwoners moeten weten dat ze er niet alleen voor staan. Naast de verantwoordelijkheid die wij voelen en hebben om onze inwoners met schulden zo goed mogelijk te helpen, vinden wij het ook belangrijk dat onze minimaregelingen voldoende zijn en goed vindbaar. Wij kennen veel regelingen in de gemeente. Maar maken die mensen, waar ze voor bedoeld zijn, er ook voldoende gebruik van? Wij willen dat onze regelingen goed, duidelijk en eenvoudig te vinden zijn. Zodat iedereen, ook mensen die er tot nu toe niet op aangewezen waren, ze weten te vinden.

Speciale aandacht is er voor kinderen. Zij verdienen het om, ongehinderd vanwege geldzorgen, een goede basis te leggen voor de rest van hun leven. Wij kiezen dan ook voor een Kindpakket, waar alle kinderen uit een gezin van het sociaal minimum gebruik van kunnen maken. Zij kunnen hierdoor meedoen aan sport of cultuur, activiteiten op school en andere uitjes.

Deze nota is niet gericht op meer, maar vooral beter. Beter vindbaar, beter toegankelijk en sneller hulp wanneer dat nodig is. Zo willen wij eraan bijdragen dat iedereen mee kan doen in de Rhedense samenleving.

Gea Hofstede
Wethouder gemeente Rheden

gemeente Rheden

Overzicht & inhoudsopgave

hfdst 1
INLEIDING
4

1.1 Kaders, Wet- en regelgeving **6**
1.2 Totstandkoming van dit beleidskader **6**

hfdst 2
WAAR STAAN WIJ
7

2.1 Minima - armoede **8**
2.2 Schuldhulpverlening **8**
2.3 Wat gaat goed en wat kan beter **11**
2.4 Trends en ontwikkelingen **11**

hfdst 3
HOE ORGANISEREN WIJ HET
13

3.1 Context **15**
3.2 Beleidsterreinen **16**
3.3 Netwerk **17**

hfdst 4
ONZE AANPAK
18

4.1 Ambities **20**
4.2 Dit gaan we doen **22**

bijlagen
24

1 Woordenlijst **24**
2 Toelichting wettelijke en gemeentelijke kaders **25**
3 Rhedens model en rol gemeente **27**
4 Uitgevoerde evaluaties en betrokken organisaties **28**
5 Samenvatting beleidsterreinen **29**
6 Aanbevelingen rekenkamercommissie oktober 2017 **30**

hoofdstuk 1

Inleiding

Voor u ligt het beleidskader minima en schuldhulpverlening in de gemeente Rheden. Dit beleidskader rust op 5 pijlers:

Preventie | Vroegsignalering | Kinderarmoede | Schulden oplossen | Laagdrempelige toegankelijkheid

Wij zetten in op laagdrempelige toegang en optimalisering van gebruik van onze regelingen en voorzieningen. We leggen de nadruk op preventie en vroegsignalering en het bestrijden van kinderarmoede.

Armoede en schulden zijn hardnekkige problemen, met vaak een structureel karakter. Dat betekent dat individuen of huishoudens die ermee te maken krijgen, daar veelal langdurig de consequenties van ondervinden. Veel mensen die in armoede leven of schulden hebben, hebben behalve met een financieel probleem vaak ook te maken met andere problemen. Deze problemen beïnvloeden elkaar en kunnen elkaar ook versterken.

In de doelgroepen, de oorzaken, de gevolgen en de oplossingen van armoede en schulden zien we veel overlap. Dit is de achtergrond van een integraal minima- en schuldhulpverleningsbeleid. Wij leggen de verbinding met andere beleidsterreinen die invloed hebben of invloed kunnen uitoefenen om tot oplossingen van de problematiek te komen. Slechts een kleine groep mensen met een langdurig (zeer) laag inkomen slaagt er in om uit (grote) schulden te blijven. Ook al is er geen sprake van een laag inkomen, het hebben van een problematische schulden betekent vrijwel altijd dat een huishouden niet meer in staat is de normale noodzakelijke uitgaven te doen, waardoor het gezin als arm te kwalificeren is.

1.1 Kaders, Wet- en regelgeving

Met het minima- en schuldhulpverleningsbeleid hebben wij te maken met wettelijke kaders die invloed hebben op de gemeentelijke beleidskaders en onze uitvoering. De wettelijke kaders op het gebied van minima en schuldhulpverleningsbeleid zijn:

- Gemeentewet
- Participatiewet
- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
- Wet adviesrecht gemeenten bij schuldenbewindzaken

Gemeentelijk beleidskaders

Dit beleidskader is de opvolger van de Kadernota Minimabeleid *Samen armoede aanpakken 2015-2018* en het schulddienstverleningsbeleid *Samen werken aan schulden 2016-2019*. In paragraaf 3.2 benoemen wij de beleidsterreinen die invloed hebben op de minima en schuldhulpverlening. Bij onze inzet en uitvoering verbinden wij, maken wij gebruik en houden wij rekening met de hier geldende beleidskaders.

Coalitieakkoord 2018-2022 Rheden geeft Energie

In het Coalitieakkoord 2018-2022 *Rheden geeft Energie* staat dat wij een doelmatig minimabeleid voeren en streven naar het voorkomen van armoede en participatie bevorderen. Bij schulddienstverlening streven wij naar een schuldenvrije toekomst met speciale aandacht voor jongeren en jongvolwassenen.

Voor een overzicht en korte toelichting van wettelijke en gemeentelijke kaders verwijzen we naar Bijlage 2.

Verantwoordelijkheid gemeente

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om de inwoner de juiste vormen van hulp en ondersteuning aan te bieden. Het is de rol van de gemeente om te zorgen dat de hulp uit alle cirkels van het Rhedens Model (Bijlage 3) naadloos op elkaar aansluiten en ook aansluit op de behoeften van onze inwoners. Wij zien het als onze rol om (andere) organisaties die een potentiele bijdrage kunnen leveren aan het vraagstuk rondom financiële problematiek te benaderen en te verbinden met het brede, reeds bestaande netwerk gericht op minima- en schuldenproblematiek.

1.2 Totstandkoming van dit beleidskader

Om tot dit beleidskader te komen zijn er evaluaties uitgevoerd. In 2019 is het minimabeleid geëvalueerd en in 2020 is een evaluatie van het schuldhulpverleningsbeleid uitgevoerd.

Bij de evaluaties en de totstandkoming van dit beleidskader, zijn verschillende organisaties, beleidsmedewerkers en collega's van de gemeentelijke dienstverlening betrokken geweest (Bijlage 4). De bijdragen en aanbevelingen uit de evaluaties zijn meegenomen en verwerkt in dit beleidskader.

De aanbevelingen van de rekenkamercommissie in haar rapportage 'Evaluatie Armoede- en Minimabeleid' van oktober 2017 en de wijze waarop deze in dit beleidskader zijn verwerkt, zijn opgenomen in bijlage 6 (zijnde de antwoorden op vraag 1 van S21/26 d.d. 18 februari 2021).

hoofdstuk 2

Waar staan wij

In dit hoofdstuk omschrijven we wat we verstaan onder de termen armoede en schulden en geven we inzicht in de aard en omvang van de minima- en schuldenproblematiek binnen de gemeente Rheden.

2.1 Armoede

Het begrip 'armoede' definiëren we als "een tekort aan financiële mogelijkheden, waardoor iemand niet meer kan voorzien in de minimaal noodzakelijke goederen en voorzieningen" .

In deze betekenis van het begrip, is arm wanneer iemand gedurende langere tijd onvoldoende inkomen heeft voor bijvoorbeeld voeding, kleding of een woning: voorzieningen die in onze samenleving als minimaal noodzakelijk gelden.* Het sociaal cultureel planbureau gaat daarbij uit van een minimale levensstandaard, dus van beperkte uitgaven aan deze posten.

In de bredere betekenis van het begrip gaat het ook om (het gebrek aan) werk, onderwijs en opleiding(sniveau), maatschappelijke participatie, zelfredzaamheid, gezondheid en leefomgeving, discriminatie, veiligheid, toekomstperspectief en levensverwachting. Het gaat dus niet alleen om (financiële) welvaart maar zeker ook om welzijn.

In de uitvoering van hun beleid hanteren gemeenten meestal een inkomensgrens om vast te kunnen stellen wie tot de doelgroep behoort. In Rheden hanteren wij voor het gros van onze regelingen de grens van 120% van het sociaal minimum inkomen.

Armoede in cijfers uitgedrukt (zie pag 9)

2.2 Schulddienstverlening

Bijna iedereen heeft schulden, zoals huiseigenaren met een hypotheekschuld, starters met een studieschuld en wie met een creditcard betaalt, heeft een tijdelijke lening bij de creditcard-verstrekker. In deze gevallen gaat het om een schuld waarbij 'een ander nog geld van je krijgt' ofwel een betalingsverplichting. Voor de meeste mensen zijn schulden geen probleem, omdat ze voldoende inkomen of spaargeld hebben om hun betalingsverplichtingen na te komen.

Er zijn echter ook huishoudens die zo diep in de schulden zitten, dat ze hun situatie niet zelf-standig kunnen oplossen. We spreken hier van problematische schulden. Bij deze schulden zijn mensen niet in staat om binnen 36 maanden aan hun afbetaalverplichtingen te voldoen. Hier gaat het niet om de omvang of de aard van de schulden, maar om de capaciteit om de schulden af te lossen.

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening hanteert de volgende definitie van schuldhulp-verlening: het ondersteunen bij het vinden van een adequate oplossing gericht op de aflossing van schulden indien redelijkerwijs is te voorzien dat een natuurlijke persoon niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, alsmede de nazorg.

Schulden in cijfers uitgedrukt (zie pag 10)

* bron: Sociaal Cultureel Planbureau, 2019

Armoede de feiten

cijfers over 2019

OMVANG MINIMA

Landelijk

14,2% **VAN DE HUISHOUDENS**
leeft van een inkomen tot 120% van het sociaal minimum

Gemeente Rheden

15,9% **VAN DE HUISHOUDENS**
leeft van een inkomen tot 120% van het sociaal minimum

4.597 **INWONERS**

2.846 **HUISHOUDENS** (totaal)

890 **KINDEREN**

10% **VAN ALLE RHEDENSE KINDEREN**

INKOMEN VAN MINIMA

netto p.m. / geënt op een alleenstaande , ≥ 21 jr,

BIJSTAND **€ 1025,55**
BIJSTANDSUITKERING

100% **€ 1030,50** = 100%
SOCIAAL MINIMUM

120% **€ 1236,50** = 120%
INKOMENSGRENS MINIMA

MIN. LOON **€ 1635,60**
WETTELIJK MINIMUM LOON

GEMIDDELDE TEKORTEN

BIJSTAND per huishouden op bijstandsniveau

€ 250 per maand

€ 3000 per jaar

HERKOMST INKOMEN

120%

van 4597 inwoners uit de gemeente Rheden die leeft van een inkomen tot 120% van het sociaal minimum

14,7% **UIT LOON**
werknemer/ zzp-er

85,3% **UIT UITKERING**

waarvan

→ **48,8%** uitkering inkomensverzekering, o.a. WW en WAO

→ **36,5%** uitkering sociale voorzieningen, o.a. bijstand en wajong

GEMEENTELIJKE VOORZIENINGEN

120%

voor 4597 inwoners van de gemeente Rheden die leeft van een inkomen tot 120% van het sociaal minimum

75% maakt gebruik van één of meer **MINIMA REGELINGEN VAN DE GEMEENTE.**

waarvan

→ **50%** gebruik maakt van **bijzondere bijstand**

→ **30%** betrof het een **bewindvoering gerelateerde aanvraag**

→ **38%** gebruik maakt van **collectieve zorgverzekering**

700 **KINDEREN** maken gebruik van één of meer voorzieningen van het **HET KINDPAKKET**

59 **BRUGKLASKINDEREN KREGEN EEN SMARTPHONE**

Schuldhulpverlening de feiten

cijfers over 2019

RISICOVOLLE / PROBLEMATISCHE SCHULDEN

20% **VAN DE HUISHOUDENS** (landelijk)

4.000 **HUISHOUDENS**

(in de gemeente Rheden)

PROFIEL VAN AANVRAGER

27-65 **JAAR** gemiddeld

65% **IS ALLEENSTAAND**

99% **HEEFT EEN HUURWONING**

GEMIDDELDE RHEDENSE SCHULD

€ 43.628
verdeeld over 14 schuldeisers

Dit ligt gelijk aan het landelijke beeld.

200 **MELDINGEN VAN INWONERS MET GELD ZORGEN** per jaar

VAN DEZE MELDINGEN WORDT

60% een **AANVRAAG**
gemiddeld 120 aanvragen per jaar

VAN DEZE AANVRAGEN

70% wordt een **GESLAAGDE SCHULDREGELING**

waarvan
- **11%** saneringskrediet
- **59%** schuldbemiddeling

30% komt **GEEN MSNP** tot stand

waarvan
- **40%** WSNP
- **60%** overig
  bijv. tussentijdse beëindiging op verzoek van inwoner of schuldhulpverlener

HERKOMST INKOMEN

Van de huishoudens uit de gemeente Rheden die leeft met problematische schulden

10% **UIT LOON**

80% **UIT UITKERING** (evt. aangevuld met andere inkomsten)

10% **ANDERS** (pensioen o.d.)

VROEGSIGNALERING

280 **SIGNALEN VAN BETALINGS-ACHTERSTANDEN** per maand

1.275 **ADRESSEN GEVEN SIGNALEN VAN BETALINGSACHTERSTANDEN**

waarvan
- **638** van deze adressen gaat het slechts om één signaal gedurende het jaar
- **175** adressen gaat het binnen een jaar om 5 signalen of meer
- **272** matches hebben Alle signalen opgeleverd in één jaar

25 **ADRESSEN WORDEN LANGS GEGAAN** per maand

waarvan
- **58%** Van de inwoners bij wie we langs gaan wordt bereikt.
- **48%** van de mensen die wij bereiken, accepteert hulp

CRISISSITUATIES

% van meldingen die binnen komen

9% 2016
8% 2017
9% 2018
3% 2019

2.3 Wat gaat goed en wat kan beter?

In deze paragraaf kijken we terug op het minima- en schuldhulpverleningsbeleid van de afgelopen jaren. We trekken conclusies uit de uitgevoerde evaluaties en de gepresenteerde cijfers en delen de bevindingen, inzichten, ervaringen en opvattingen van de gemeente, onze maatschappelijke partners en overige deskundigen en betrokkenen.

Highlights evaluaties

Minimabeleid

Bij de evaluaties minimabeleid blijkt dat de uitvoering van het minimabeleid een positief effect heeft op het bestrijden van armoede. Aandacht is nodig voor tweeoudergezinnen met oudere kinderen.
Het gebruik van zowel de minimaregelingen als het kindpakket is de afgelopen jaren toegenomen en voldoet aan de behoefte en wordt positief gewaardeerd. Onze inwoners gebruiken de Gelrepas niet volledig en de pas kan stigmatiserend zijn. Er is behoefte aan het blijven inzetten op het stimuleren van het gebruik van minimaregelingen en het vergroten van de bekendheid van de regelingen.

Schuldhulpverlening

Evaluatie van onze schuldhulpverlening laat zien dat inwoners tevreden zijn over de schuldhulpverlening vanuit de gemeente Rheden. Toch zien wij en onze partners verschillende mogelijkheden om de schuldhulpverlening verder te ontwikkelen.
Het aantal mensen dat zich meldt bij de hulpverlening is afgenomen, terwijl de schulden landelijk niet dalen. We kunnen werken aan onze toegankelijkheid en bekendheid. Ook kan nog niet iedereen terecht bij onze schuldhulpverlening, we sluiten zzp'ers en jongeren nu nog uit.
Met onze inzet zijn we sterk gericht op het oplossen van de schulden. De inwoners zijn hierover tevreden. Er is nog weinig aandacht voor duurzame financiële zelfredzaamheid; de manier waarop een inwoner zelfstandig verder kan wanneer de gemeentelijke hulpverlening stopt.
Er is de afgelopen jaren gewerkt aan de werkprocessen. Er vallen minder inwoners uit tussen de hulpaanvraag en het starten van een traject, maar nog steeds meer dan wat we zouden willen. We zien nog mogelijkheden om onze uitvoering beter in te richten, bijvoorbeeld door meer gebruik te maken van automatisering in processen.

Minimabeleid

De gemeente Rheden heeft een doelmatig minimabeleid, met oog voor verschillen in de doelgroepen en een goed bereik van haar voorzieningen. De uitgevoerde evaluaties geven geen aanleiding het minimabeleid drastisch te wijzigen. Verbetering van het minimabeleid zit hem niet in het maken van wéér een nieuwe regeling, maar in het vergroten van de bekendheid, het verbinden van de bestaande regelingen en voorzieningen en het nog laagdrempeliger maken van het gebruik van de regelingen en voorzieningen. Het vergroten van het bereik van minimaregelingen blijft een aandachtspunt.
Bijstandsgerechtigden zijn goed in beeld bij de gemeente en maken veel gebruik van de diverse minimaregelingen. Overige minima zoals werkenden (in loondienst en zelfstandigen) en pensioengerechtigden hebben we minder goed in beeld. Het zijn vooral deze groepen die we de komende jaren beter willen bereiken. Ook willen we meer dan voorheen bij een aanvraag voor inkomensondersteuning doorvragen naar de oorzaken van de financiële problematiek, zodat we tijdig hulp kunnen bieden. Bijvoorbeeld door het inzetten van bestaande regelingen of andere passende mogelijkheden van ondersteuning.

Schuldhulpverlening

Met schuldhulpverlening bereiken wij goede resultaten. De ervaring is echter dat mensen zich pas heel laat melden voor schuldhulpverlening. We steken daardoor noodgedwongen veel tijd en energie in het oplossen van de schulden. In het nieuwe beleid verschuiven we het accent naar preventie. Hiermee voorkomen wij grotere schulden voor de inwoners en wij voorzien een besparing op de lange termijn. In de uitvoering hebben verschillende partijen een rol. We maken schuldhulpverlening efficiënter en effectiever door het werkproces te stroomlijnen en de vaak verschillende disciplines te verbinden. Wij zetten bijvoorbeeld de Doorbraakmethode in, een landelijk beproefde methode met goede resultaten. Bij deze Doorbraakmethode werken wij vanuit verschillende wetten en beleidsterreinen samen. Wij selecteren hierin multiproblemgezinnen die met o.a. Jeugdwet, Participatiewet, de Wet schuldhulpverlening en/of Wmo te maken hebben.

2.4 Trends en ontwikkelingen

Niemand kan de toekomst voorspellen, wel kunnen we ons zo organiseren dat we flexibel blijven om tijdig op trends en ontwikkelingen in te spelen. Daarvoor is inzicht nodig in wat deze trends en ontwikkelingen zijn. De trends en ontwikkelingen, van invloed op dit beleidskader benoemen wij hieronder.

Corona
Het Covid-19 virus (Corona) en de maatregelen die nodig zijn om ons tegen het virus te beschermen, hebben een forse impact op onze samenleving. De NVVK, branchevereniging voor schuldhulpverlening, sociaal bankieren en bewindvoering, verwachten voor de komende periode een toename van 30 procent bij de schuldhulpverlening. Vooral mensen met een migratieachtergrond, alleenstaanden, eenoudergezinnen en laagopgeleiden lopen risico, omdat zij bovengemiddeld vaak een laagbetaalde flexibele aanstelling hebben in een sector waar economische krimp in de lijn der verwachting ligt.

De reserves van de meest kwetsbare groepen in deze crisis – jongeren, zzp'ers en flexwerkers – raken op. We weten dat de gemiddelde tijd tussen het ontstaan van de eerste schuld tot het moment dat mensen daadwerkelijk bij de schuldhulpverlening belanden, gemiddeld vijf jaar is. Nu opgebouwde schulden zijn pas over jaren zichtbaar.

Demografie
26% van de Rhedense inwoners is 65 jaar of ouder (tegenover ruim 19% landelijk). Komende jaren zal het aandeel senioren nog verder toenemen. Senioren blijven langer zelfstandig thuis wonen, waarmee zij ook langer verantwoordelijk zijn voor hun eigen huishoudboekje. Senioren maken weinig tot geen gebruik van de rechten die zij hebben op toeslagen en andere inkomens-ondersteunende maatregelen. Dit komt mede voort uit de cultuur: 'dat lossen wij zelf wel op'. Net als bankzaken vraagt ook gebruik van deze voorzieningen om digitale vaardigheden. De verwachting is dat er een steeds grotere groep inwoners een vorm van (lichte) langdurige administratieve ondersteuning nodig heeft.

Flexibilisering van de arbeidsmarkt
De arbeidsmarkt flexibiliseert, het aandeel werkgevers dat gebruik maakt van tijdelijke contracten is verdubbeld. Naast tijdelijke contracten zetten werkgevers ook in op andere vormen van flexwerk zoals ZZP-ers, uitzend- en oproepkrachten en payrollers . Nieuwe groepen die hierdoor de aandacht verdienen, zijn: jongeren, flexwerkers en zelfstandigen met een middeninkomen.
In het kielzog van de toename van de armoede onder de beroepsbevolking zal ook de armoede onder kinderen stijgen. De toename van de armoede zal leiden tot een toename van het aantal mensen met problematische schulden. Doordat zelfstandigen, vanwege hun gebrek aan WW-rechten, terugvallen op bijstandsniveau is hun risico op problematische schulden groter dan dat van werknemers, met name wanneer zelfstandigen hoge vaste lasten hebben.

Complexe samenleving
De samenleving wordt steeds ingewikkelder, met name voor inwoners met beperkte taal-, reken- en digitale vaardigheden. De taal in brieven van de overheid en andere instanties is niet eenvoudig en het stelsel van tegemoetkomingen en (belasting)regelingen is complex. Dit leidt tot betalingsachterstanden, schulden en sociaal-maatschappelijke schade. Om te zorgen dat deze groep niet buiten de boot valt, kan de gemeente zorgen voor laagdrempelige hulp en ondersteuning.

hoofdstuk 3

Hoe organiseren wij het

In dit hoofdstuk gaan we in op de manier waarop de thema's minima en schuldhulpverlening zich verhouden tot andere beleidsvelden en tot onze gemeentelijke visie op 'samenredzaamheid' (en daarmee de wijze waarop wij onze inwoners willen ondersteunen).

Als startpunt daarvoor schetsen we in 3.1 met behulp van een infographic de oorzaken en gevolgen van minima en schulden, zowel op micro- (persoonlijk- en gezinsniveau) als op macroniveau (niveau van wijk, dorp en regio). Vanuit dit brede overzicht zoomen we in op raakvlakken met de verschillende gemeentelijke beleidsterreinen, de organisaties in het maatschappelijk middenveld, en komen we uiteindelijk uit bij diegene waar het feitelijk om draait: onze inwoners.

3.1 Context

De problematiek rondom een minimaal inkomen en schulden staat zelden op zich: zij is bijna altijd verweven met problematiek op gebied van werk- en opleiding, tijdsbesteding, huisvesting, relaties, geestelijke en/of lichamelijke gezondheid, sociaal netwerk etc.

Zowel oorzaken als gevolgen zijn op bovengenoemde gebieden te vinden. Een en ander speelt zowel in de persoonlijke levenssfeer van inwoners ('micro niveau'), als op het niveau van een wijk of dorp ('macro niveau'). Onderstaande infographic geeft een en ander beeldend weer.

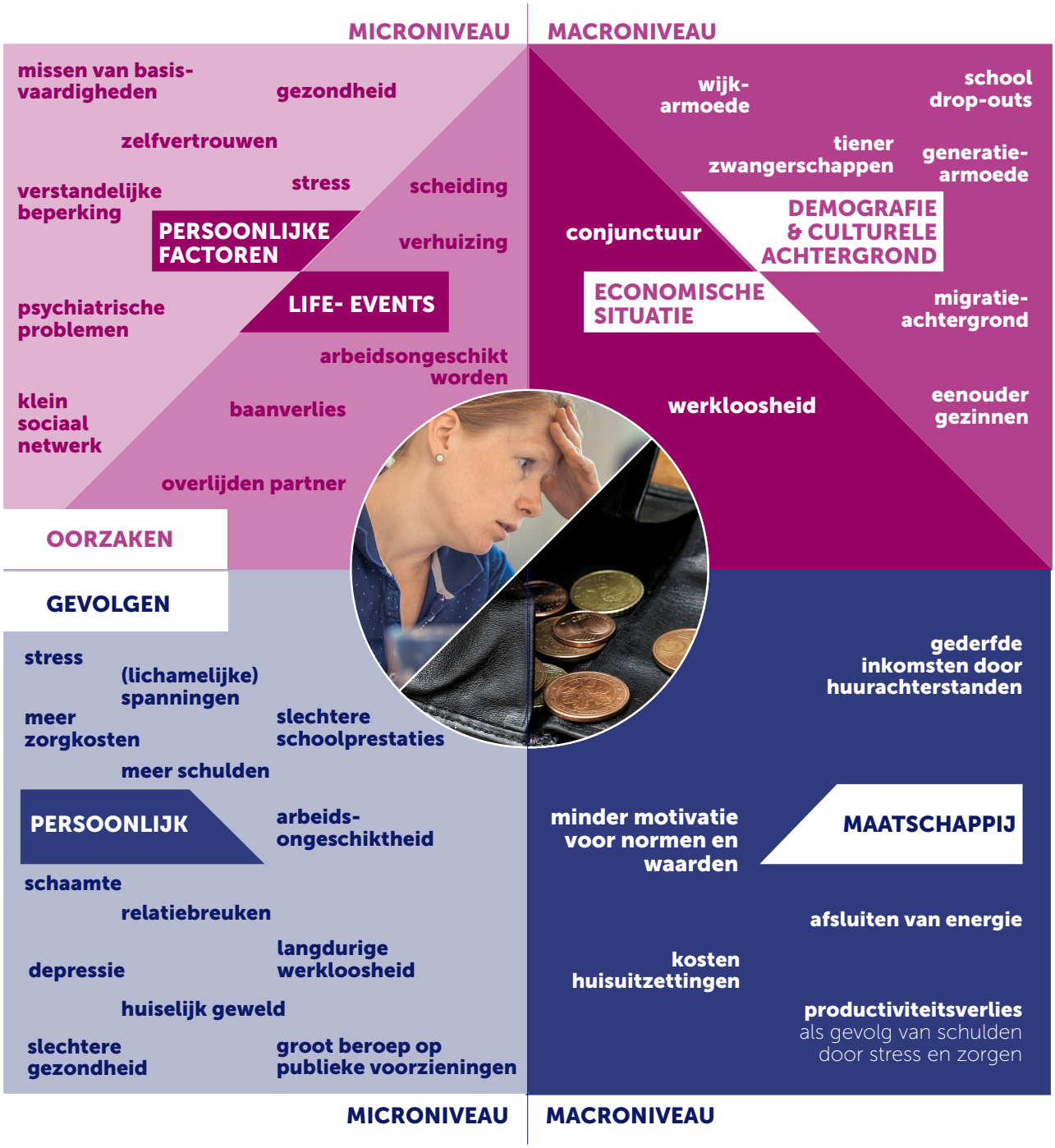

3.2 Beleidsterreinen

De aanpak van de oorzaken en gevolgen van het hebben van een minimuminkomen en schulden, ligt op verschillende beleidsterreinen. Het hebben van schulden heeft bijvoorbeeld invloed op een re-integratietraject naar werk. Voor de bestrijding van armoede en schulden blijft het hebben van eigen inkomsten onze hoogste prioriteit. Daarom zal in samenwerking met de afdeling werk en re-integratie nadrukkelijker gekeken worden hoe we inwoners met een uitkering en schulden kunnen ondersteunen bij het genereren van voldoende inkomsten. Een oplossing van de schulden kan nodig zijn voor een succesvol re-integratietraject. Ook zal, indien er schulden zijn, tussen verschillende afdelingen, gekeken worden in hoeverre de inwoner in staat is de financiën te regelen.
Ook bij aanvragen op het gebied van jeugdzorg en Wmo, kijken wij of financiële zorgen het onderliggende probleem zijn. Financiële zorgen kunnen namelijk een oorzaak zijn dat inwoners een beroep doen op jeugdzorg en/of Wmo voorzieningen. Door de oorzaak aan te pakken kunnen problemen eerder opgelost worden. Dit vraagt afstemming en samenwerking, om tot een duurzame oplossing te komen.

Vanuit deze werkwijze, richten wij ons met een integrale wijkaanpak op een aantal wijken waar relatief veel mensen met een minimuminkomen, schulden, werkloosheid en omgevingsproblemen wonen. Een integrale afstemming en samenwerking tussen beleidsterreinen zoals wonen, participatie, gezondheid, minima- en schuldhulpverlening is hierbij gewenst.

Vanuit het minima- en schuldhulpverleningsbeleid helpen wij onze inwoners met financiële zorgen om mee te doen in de maatschappij en hierin ook een actieve bijdrage te leveren. Hieronder geven wij schematisch weer welke verbindingen hierin gezocht worden. In bijlage 5 worden deze inhoudelijk verder toegelicht.

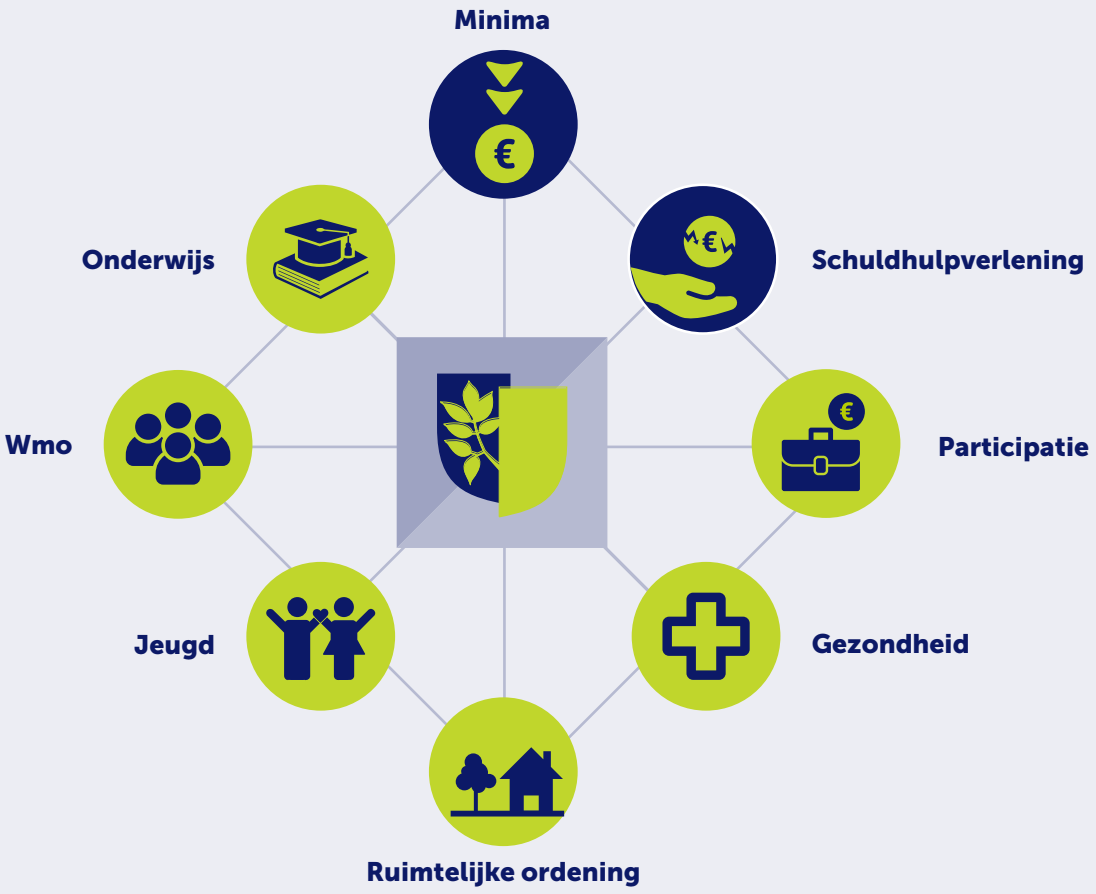

3.3 Netwerk

In deze laatste paragraaf van hoofdstuk 3 gaan we in op de inwoner en diens netwerk. Dit netwerk speelt een grote rol in de zelf- en samenredzaamheid . Wij volgen hierin ons Rhedens model met sterke sociale structuren en voorzieningen. Het uitgangspunt vormt de eigen potentie van de individuele inwoner en de mogelijkheden en kracht van zijn/haar netwerk van familie en vrienden.

Vanuit dit Rhedens model zoeken inwoners eerst naar hulp en ondersteuning dichtbij (oranje) maar als dat niet (meer) volstaat, kunnen ze een cirkel verder aanspreken (gele, groene en blauwe) om hun hulpvraag op te lossen.

Samen met onze inwoners en maatschappelijke partners maken wij deel uit van het model en zetten samen hulpstructuren op om de inwoner te ondersteunen. Voor een verdere toelichting op het Rhedens model en een (niet uitputtend) overzicht van de partners, zie bijlage 3.

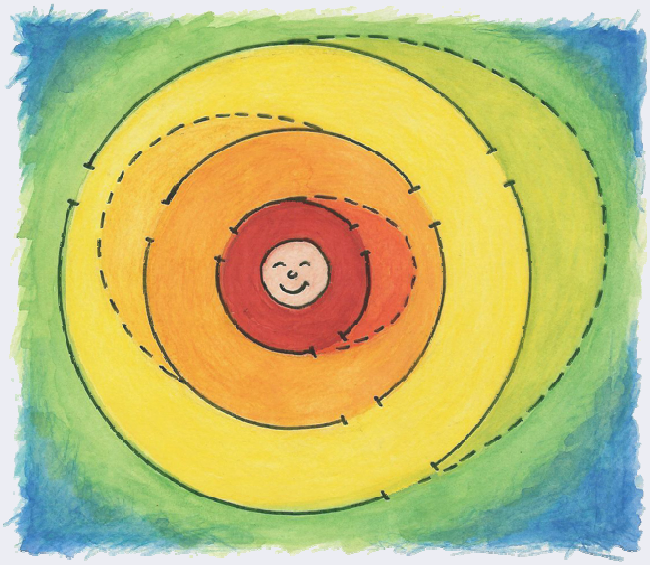

In het model staat de inwoner centraal.

De cirkels om de inwoner symboliseren de verschillende netwerken die er zijn: Hoe verder naar buiten, hoe meer de formele en professionele zorg in beeld komt.

partners van de gemeente Rheden

- Adviesraad Sociaal Domein
- Schuldhulpmaatje
- Stichting Strak
- Diaconaal Netwerk Armoedebestrijding (Diana)
- Stichting Urgente Noden (SUN)
- Formulierenhulp (humanitas)
- Thuisadministratie (humanitas)
- Voedselbank
- Vluchtelingenwerk
- Stichting Leergeld
- Gelrepas
- Jeugdfonds
- Sociale Raadslieden
- Incluzio
- Praktijkondersteuner Huisarts (POH)
- Ondernemers & werkgevers
- GGD (schoolarts)
- Zorgcoördinatoren en IB-ers (VO)
- Leerplicht (Regionaal Bureau)
- Leerlingzaken (RBL Midden-Gelre)

hoofdstuk 4

Onze aanpak

We hebben een beeld van de wettelijke kaders, de samenhang tussen de verschillende beleidsterreinen, de trends en ontwikkelingen die doorwerking hebben op armoede en schulden in de komende jaren als we aan de slag gaan met de financiële zorgen van inwoners.

Op basis hiervan richten wij ons de komende periode op de volgende thema's:

Preventie | Vroegsignalering | Kinderarmoede | Schulden oplossen | Laagdrempelige toegankelijkheid

Binnen de thema's hebben we ambities geformuleerd. In dit hoofdstuk lichten wij deze ambities verder toe. Een eerste invulling van de uitvoerende acties, die horen bij de ambities, zijn terug te vinden in paragraaf 4.3. Een concrete uitwerking van deze acties, inclusief een planning en kosten verwerken we in de begrotingscyclus.

4.1 Ambities

Preventie

Onze inwoners zijn in staat (met hulp) hun financiële situatie op orde te houden door stabiele inkomsten en overzicht op de administratie.

Voorkomen is beter dan genezen. Dat geldt zeker voor minima en schuldenproblematiek.

Aan een deel van de minima- en schulden-problematiek, ligt een gebrek aan educatie ten grondslag. Educatie gericht op omgaan met geld, maar ook tekstbegrip, reken- en digitale vaardigheden. We willen inwoners de mogelijkheid bieden hierin te ontwikkelen. Dit doen wij door de inzet van een onder andere het Taalhuis en cursusaanbod digisterker.

Voor hen die dit niet (direct) kunnen, bieden wij laagdrempelige, vrij toegankelijke vormen van ondersteuning om problemen te voorkomen. Dit doen wij in samenwerking met onder andere de thuisadministratie, de formulierenhulp, schuldhulpmaatje en de sociale raadslieden.

Vroegsignalering

De gemiddelde schuld van inwoner die een schuldentrajecten starten, daalt van ca. €43.000 in 2019, naar €40.000 in 2022 en uiteindelijk naar €38.000 in 2024, doordat wij er eerder bij zijn

Mensen schamen zich voor financiële problemen en komen pas in actie als de problemen groot zijn. Inwoners melden zich pas als de schuld is opgelopen. Gemiddeld gaat het om een schuld van ca. €43.000 en zijn er 14 schuldeisers betrokken. Vroegsignalering is een gerichte actie om in contact te komen met inwoners met (dreigende) problematische schulden en ze hulp aan te bieden. We wachten niet meer tot de inwoners zich melden, maar bieden actief onze hulp aan. Dit doen wij in samenwerking met onze partners zoals de woningcorporaties en energiebedrijven en zorgverzekeraars. Op basis van signalen van betalingsachterstanden nemen wij contact op met de inwoner.

Kinderarmoede

In 2024 is het gebruik van het Kind-pakket gestegen van 78% in 2019 naar 85% in 2024

10% van de Rhedense kinderen groeide in 2019 op in een gezin met een minimaal (tot 120% van het sociaal minimum) inkomen. Landelijk lag dit percentage volgens het Sociaal Cultureel Planbureau op 8,1%. Deze kinderen hebben een grote kans geconfronteerd te worden met tekorten en beperkingen. Het ministerie van SZW ambieert om dit percentage landelijk af te laten nemen tot 4,6% * in 2030.

Wij bieden kinderen een zo groot mogelijke kans om te participeren met behulp van het Kindpakket en de Gelrepas. Daarmee vergroten wij kansen voor kinderen en verkleinen we de kans dat ook hun kinderen in een situatie van tekort opgroeien (doorbreken van generatie-armoede). De inzet is gericht op gelijke kansen voor kinderen, maximale participatie en meedoen.

* Ten opzichte van 2015 waarin dit landelijk 9,2 bedroeg.

Schulden oplossen

Onze hulpverlening leidt tot succesvolle uitstroom** uit formele schuldhulp-trajecten

Hiertoe zal in 2021 een 0-meting worden uitgevoerd. Op basis van deze 0-meting bepalen we de ambitie.

Ondanks de inspanningen op preventie, krijgt een deel van de inwoners te maken met financiële zorgen en schulden. Voor het oplossen van de financiële zorgen volgen we een twee-sporen beleid:

Inzetten op duurzaam werk
Een van de wegen uit armoede is een structurele verbetering van het inkomen door werk dat loont. Hierin volgen wij ons participatiebeleid.

Inzetten op het regelen van de schulden
Schulden zorgen voor een uitzichtloze situatie die verlammend werkt. We zetten in op het oplossen van de schulden via onze partners, minnelijke regelingen, wettelijke regelingen en saneringskredieten.

Om de succesvolle uitstroom uit formele schuldhulptrajecten te meten, starten wij in 2021 een nulmeting. Dit onderzoek herhalen wij periodiek zodat wij de gestelde ambitie kunnen toetsen.

Laagdrempelige toegankelijkheid

Inwoners zijn bekend met alle ondersteuningsmogelijkheden en beoordelen deze met een 7 in 2024 (0-meting in 2021)

We willen dat alle inwoners makkelijk en snel toegang hebben tot de voorzieningen en dienstverlening waar zij recht op hebben.

In hoofdstuk 2 is te lezen dat er een groot verschil zit in het gebruik van de verschillende voorzieningen die de gemeente Rheden aanbiedt op het gebied van minima en schulden. De verschillende minimaregelingen in Rheden – vergeleken met andere gemeenten – worden relatief goed gebruikt. Voor de schuldhulpverlening van de gemeente Rheden geldt dat wij een grote groep inwoners nog niet bereiken. Vanuit de minimaregelingen en de schuldhulpverlening geldt dat de groepen: werkende minima, ouderen en jongeren de gemeente nog niet weten te vinden, en de gemeente hen ook nog onvoldoende weet te bereiken.

Om de inhoud van het aanbod en de bekendheid van de ondersteuningsmogelijkheden te onderzoeken, starten wij in 2021 een nulmeting. Op basis van de uitkomsten zorgen wij dat het aanbod aansluit bij de doelgroep en richten wij onze communicatie-agenda in.

** Met succesvolle uitstroom wordt verwezen formele schuldhulptrajecten die op zo'n manier worden afgerond dat de inwoner schuldenvrij een nieuwe start maakt

4.2 Dit gaan we doen?

Wij stellen alle inwoners van Rheden in staat om mee te doen in de samenleving.

Ook de inwoners van Rheden met financiele zorgen die schulden hebben en/of een inkomen onder <120% van de bijstandsnorm en voor meedoen zelf (dan wel binnen hun omgeving) onvoldoende mogelijkheden vinden.

AMBITIE	ACTIE
Alle inwoners zijn in staat zelf (met hulp) hun financiële situatie op orde te houden door stabiele inkomsten en overzicht op de administratie	Wij subsidiëren Formulierenhulp, Thuisadministratie, Schuldhulpmaatje en Sociale Raadslieden Wij zetten twee jongerencoaches in gericht op werk, dagbesteding of opleiding * Wij zetten een financieel jongerencoach in Wij subsidieren organisaties die zich inzetten voor het verbeteren van taal-, reken-, en digitale vaardigheden * Wij stimuleren en ondersteunen scholen om financiele educatie vast onderdeel uit te laten maken van het lesprogramma. *
De gemiddelde schuld van inwoner die een schulden-trajecten starten, daalt van ca. €43.000 in 2019, naar €40.000 in 2022 en uitein-delijk naar €38.000 in 2024, doordat wij er eerder bij zijn.	Wij sluiten ons in 2021 aan bij het landelijk convenant vroegsignalering De inwoners met gesignaleerde betalingsachterstanden krijgen een uitnodiging met hulpaanbod Wij voeren 25 huisbezoeken per maand uit bij inwoners met meerdere betalingsachterstanden
In 2024 is het gebruik van het Kindpakket gestegen van 78% in 2019 naar 85% in 2024	Wij continueren het kindpakket In 2022 evalueren wij de voorzieningen binnen het kindpakket Wij zetten in op laagdrempelig gebruik, zie acties onder ambitie 5 Wij brengen in 2021 de schoolkostenregeling onder in de GelrePas Samen met het onderwijs en maatschappelijke partners ontwikkelen wij een programma om kansenongelijkheid aan te pakken
Onze hulpverlening leidt tot succesvolle uitstroom uit formele schuldhulptrajecten.	Wij maken afspraken met schuldeisers om tot een passende betalings-regeling te komen, hierbij gaan wij uit van saneringskrediet tenzij 100% betaling mogelijk is Wij onderzoeken, binnen de regio, mogelijkheid om schulden collectief te regelen Wij zetten in op duurzame uitstroom van mensen in de bijstand * Wij zetten budgetbeheerders in om tijdelijk de administratieve taken van de inwoner over te nemen Wij geven de rechter advies over de inzet van schuldenbewind In 2021 zetten wij de Doorbraakmethode in voor minimaal 10 multi-problem gezinnen We onderzoeken de inzet in Rheden van elders succesvolle interventies.
Inwoners zijn bekend met alle ondersteunings-mogelijkheden en beoor-delen deze met een 7 in 2024	Wij stellen in 2021 een verordening schuldhulpverlening vast waarmee alle inwoners toegang krijgen schuldhulptrajecten Wij vereenvoudigen de aanvraagprocedure voor de minimavoor-zieningen en de schuldhulpverlening en monitoren deze procedures periodiek. We vergroten hiermee het gebruik van ons aanbod. *Toename gebruik regelingen in 2023 gestegen tot 80% t.o.v. 75% in 2019* Wij zetten communicatiekanalen in om de ondersteunings-mogelijkheden in beeld te brengen bij onze inwoners Samen met Vivare onderzoeken we in 2021 de mogelijkheden van een voorzieningenwijzer We zetten in op een sluitend netwerk tussen maatschappelijke partijen

* deze acties dragen bij aan onze doelen, maar worden inge-zet vanuit een ander beleidsterrein..

bijlage 1 **WOORDENLIJST**

Armoede/minima: armoede en minima zijn begrippen die in dit beleidskader als 1 begrip wordt gehanteerd. Een definitie van armoede: het structureel niet kunnen rondkomen door een tekort aan financiële middelen', waarbij voor een langere periode te weinig middelen beschikbaar zijn voor een 'niet-veel-maar-toereikend budget (SCP, 2019).

Doorbraakmethode: methode waarmee meerdere teams met hetzelfde hoofddoel, resultaatgericht werken aan verbetering van de situatie van multi-probleem gezinnen.

Formele zorg: zorg verleend door professionals

Informele hulp en ondersteuning: hulp en ondersteuning dat in enig georganiseerd verband, onverplicht en onbetaald wordt verricht ten behoeve van andere mensen of de samenleving

MNSP: de afkorting voor: Minnelijke Schuldhulpverlening Natuurlijke Personen. Een andere benaming voor het 'minnelijk traject'. Dit is een schuldenregeling die wordt afgesloten tussen de inwoner, met behulp van de schuldhulpverlener, met de schuldeiser.

NIBUD: de afkorting voor: Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting. Een onafhankelijke stichting die informeert en adviseert over financiën van huishoudens.

NVVK: de afkorting voor: vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren. Dit is de branchevereniging voor schuldhulpverlening

Saneringskrediet: een saneringskrediet is een manier om schulden te regelen. Hierbij wordt één bedrag geleend, van een sociale bank, waarmee de schulden worden afgelost. De schuldeisers krijgen meteen het bedrag uitgekeerd waar ze mee akkoord zijn gegaan in de schuldregeling. De schuldenaar betaalt het saneringskrediet in 3 jaar terug aan de sociale bank. De schuldeisers weten zo bij de start van een traject precies welk bedrag zij uitgekeerd krijgen en de inwoner heeft nog maar te maken met één schuldeiser.

Schuldhulpverlening: het ondersteunen bij het vinden van een adequate oplossing gericht op de aflossing van schulden indien redelijkerwijs is te voorzien dat een natuurlijke persoon niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, alsmede de nazorg;

SCP: Sociaal Cultureel Planbureau

Vroegsignalering: vroegsignalering binnen de schuldhulpverlening is het in een zo vroeg mogelijk stadium in beeld brengen van mensen met financiële problemen om vroegtijdige hulpverlening mogelijk te maken door gebruik te maken van daadwerkelijke signalen en outreachende hulpverlening.

WSNP: de afkorting voor: Wet Sanering Natuurlijke Personen. Een WSNP volgt na het minnelijk traject. Wanneer het niet lukt om met de schuldeisers te komen tot een minnelijke regeling, dan wordt de rechter gevraagd om een oplossing.

Voorzieningenwijzer: een instrument waarmee we in beeld brengen waar inwoners recht op hebben, waar inwoners op kunnen besparen en hoe inwoners kunnen aanvragen.
Een voorzieningenwijzer zetten wij in op specifieke onderwerpen, bijvoorbeeld: de zorgverzekering, toeslagen en vaste lasten.

Gemeentewet
Minimabeleid krijgt mede vorm door gebruik te maken van de autonome raadsbevoegdheid tot het vaststellen van een verordening die andere, niet in de wet geregelde, inkomensondersteunende voorzieningen in het leven roepen. Deze raadsbevoegdheid is geregeld in de gemeentewet (artikel 149).

Participatiewet
Iedereen die kan werken maar het op de arbeidsmarkt zonder ondersteuning niet redt, valt onder de Participatiewet. De wet moet ervoor zorgen dat meer mensen werk vinden, ook mensen met een arbeidsbeperking. De wet legt de nadruk op de eigen verantwoordelijkheid van een inwoner.

De gemeente is echter verantwoordelijk voor alle mensen die kunnen werken maar daarbij wel ondersteuning nodig hebben. De gemeente moet deze doelgroep ondersteuning bieden zodat zij aan de slag kunnen gaan. Tot die tijd kan de gemeente een inkomen bieden in de vorm van een bijstandsuitkering. Of ondersteuning bieden om het salaris aan te vullen als dit niet toereikend is. Deze wet vormt ook de basis waarop de gemeente deze doelgroep tegemoet kan komen als zij geconfronteerd worden met onverwachte –noodzakelijke-kosten. De onderstaande figuur vat een en ander beeldend samen.

Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
De verantwoordelijkheid om inwoners met schulden te helpen, is vastgelegd in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). De wet regelt dat inwoners met problematische schulden bij de gemeente terecht kunnen voor het vinden van een oplossing gericht op de aflossing van schulden en de daarbij behorende nazorg. De wet geeft een ruim kader waarbinnen de gemeente de integrale schuldhulpverlening zelf kan vormgeven.

Per 1 januari 2021 is een wijziging doorgevoerd in de Wgs. De wijziging gaat in op de taak van de gemeenten om schulden vroeg te signaleren. De wijziging geeft gemeenten de mogelijkheid om gegevens van burgers met betalingsachterstanden vroegtijdig uit te wisselen met partijen als woningcorporaties, nutsbedrijven en zorgverzekeraars. Vroegsignalering wordt hiermee een wettelijke taak. Op ieder signaal van betalingsachterstanden dat de gemeente ontvangt, doen wij een aanbod tot een gesprek.

Ook voor de verdere uitvoering van schuldhulpverlening is veel informatie nodig over de (financiële) situatie van de persoon. Betere ontsluiting van de persoonsgegeven is als middel ingevoerd om effectiever hulpverlening te maken. Als laatste is met de wetswijziging verduidelijkt gericht op de brede toegang tot schuldhulpverlening, ook voor zelfstandigen.

Wet adviesrecht gemeenten bij schuldenbewindzaken
Naast de Wgs is er het Adviesrecht gemeenten bij schuldenbewindzaken. Deze wet is op 1 januari 2021 in werking getreden. Mensen met problematische schulden krijgen hierbij hulp met schuldenbewind. Een bewindvoerder beheert de financiën en stabiliseert de situatie. Schuldenbewind is een ingrijpende maatregel. Gemeenten kunnen mensen met schulden ook ondersteunen met lichtere vormen

van hulp. De wet regelt dat gemeenten drie maanden nadat schuldenbewind is ingesteld, de rechter mogen adviseren of een inwoner het beste kan worden geholpen door voortzetting van het bewind, of door een lichtere vorm van gemeentelijke ondersteuning. Mensen met problematische schulden krijgen hulp die beter is toegespitst op hun situatie.

Verder regelt het wetsvoorstel dat schuldenbewind alleen nog voor bepaalde tijd kan worden ingesteld. Op dit moment mag dat ook voor onbepaalde tijd. Het wetsvoorstel draagt er zo aan bij dat een schuldenbewind niet langer loopt dan noodzakelijk.

Wetten buiten gemeentelijke verantwoordelijkheid
Er zijn wetten die wij niet uitvoeren maar die wel van invloed zijn op ons beleid en onze financiën. Een rechter kan bijvoorbeeld curatele of bewind uitspreken. De uitspraak van de rechter dienen wij te accepteren en wij moeten ook de uitvoering betalen.

Wet financiële dienstverlening: Deze wet gaat in op de verantwoordelijkheid die kredietverstrekkers hebben in het tegengaan van schuldenproblematiek

Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp): Wanneer het niet lukt om tot een minnelijke schuldenregeling te komen vanuit de gemeentelijke schuldhulpverlening, kan een beroep worden gedaan op de Wsnp. De schuldhulpverlening vanuit de gemeente moet aangeven dat een minnelijk traject niet is geslaagd. Inwoners kunnen zelf geen aanvraag doen, hierin ligt een rol voor de gemeente.

Wet curatele, beschermingsbewind en mentorschap (Wcbm): Inwoners die onvoldoende zelfredzaam zijn, hebben toegang tot curatele, beschermingsbewind en mentorschap. Deze vorm van hulpverlening wordt uitgesproken door de rechter.

Gemeentelijke beleidskaders
Onderstaande lijst geeft een overzicht van de meest van toepassing zijnde vastgestelde beleidskaders:

- Programmabegroting 2021 e.v.
- Visie op publieke dienstverlening (2020)
- Woonvisie 2020-2026 (2020)
- Transformatieplan 2.0 (2019)
- Coalitieakkoord ‘Rheden geeft energie 2018-2022’ (2018)
- Nota samenredzaamheid 2018-2022 (2018)
- Peuterbeleid 2019-2022 (2018)
- Meerjarenbeleidskader Sociaal Domein Meedoen! (2017)
- Nota Integrale Veiligheid 2017-2020 (2017)
- Lokale nota publieke gezondheid (2016)
- Regionale visie publieke gezondheidszorg Gelderland Midden (2016)
- Visie Wonen, welzijn en zorg (2016)
- Economische visie en uitvoeringsprogramma ‘Een actuele economische beleidsnota van en voor de gemeente Rheden 2016-2020’ (2016)
- Sociale visie Rheden ‘Van zelfredzaamheid naar samenredzaamheid’ (2013)

Het Rhedens Model
Een netwerk rondom onze inwoners is belangrijk om zelf- en samenredzaam te (kunnen) zijn. Wij volgen hierin ons Rhedens model met sterke sociale structuren en voorzieningen. Het uitgangspunt vormt de eigen potentie van de individuele inwoner en de mogelijkheden en kracht van zijn/haar netwerk van familie en vrienden. Hoe dichter je bij de inwoner blijft en hier rondom organiseert, hoe meer de inwoner zelf kan doen, maar ik wil doen en hoe minder de kans op formele verplichtingen. Vanuit dit Rhedens model zoeken inwoners eerst naar hulp en ondersteuning dichtbij (oranje) maar als dat niet (meer) volstaat, kunnen ze een cirkel verder aanspreken (gele, groene en blauwe) om hun hulpvraag op te lossen (Nota samenredzaamheid en Rhedens model 2018-2022).

Rol en verantwoordelijkheid gemeente
De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om de inwoner de juiste vormen van hulp en ondersteuning aan te bieden.

Het is de rol van de gemeente om te zorgen dat de hulp uit alle cirkels van het Rhedens Model naadloos op elkaar aansluiten en ook aansluiten op de behoeften van onze inwoners. Wij zien het als onze rol om (andere) organisaties die een potentiele bijdrage kunnen leveren aan het vraagstuk rondom minima en schulden te benaderen en te verbinden met het brede, reeds bestaande netwerk gericht op minima en schuldenproblematiek.

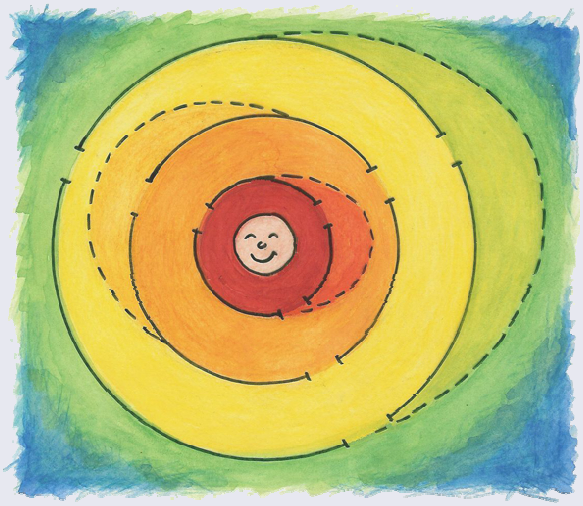

In het model staat de inwoner centraal.

De cirkels om de inwoner symboliseren de verschillende netwerken die er zijn: Hoe verder naar buiten, hoe meer de formele en professionele zorg in beeld komt.

partners van de gemeente Rheden

- Adviesraad Sociaal Domein
- Schuldhulpmaatje
- Stichting Strak
- Diaconaal Netwerk Armoedebestrijding (Diana)
- Stichting Urgente Noden (SUN)
- Formulierenhulp (humanitas)
- Thuisadministratie (humanitas)
- Voedselbank
- Vluchtelingenwerk
- Stichting Leergeld
- Gelrepas
- Jeugdfonds
- Sociale Raadslieden
- Incluzio
- Praktijkondersteuner Huisarts (POH)
- Ondernemers & werkgevers
- GGD (schoolarts)
- Zorgcoördinatoren en IB-ers (VO)
- Leerplicht (Regionaal Bureau)
- Leerlingzaken (RBL Midden-Gelre)

bijlage 4 **UITGEVOERDE EVALUATIES EN BETROKKEN ORGANISATIES**

- Evaluatie beleidsplan 'Samen werken aan Schulden', 2020
- Klanttevredenheidsonderzoek Schulddienstverlening, 2020
- Evaluatie project 'Vroeg erop af', 2020
- Evaluatie minimabeleid gemeente Rheden, november 2019
- Minima effect rapportage gemeente Rheden, NIBUD, april 2019
- Project Speaking Minds i.s.m. Astrumcollege, 2018-2019
- Evaluatie Kindpakket Stichting Leergeld, februari 2019
- Evaluatie Armoede- en Minimabeleid gemeente Rheden, Rekenkamercommissie, december 2017.
- Minima effect rapportage gemeente Rheden, NIBUD, april 2017

Betrokken organisaties

- Humanitas Thuisadministratie
- Humanitas Formulierenhulp
- Schuldhulpmaatje
- Stichting Urgente Noden Rheden
- Vluchtelingenwerk
- Inloophuis
- Adviesraad Sociaal Domein Rheden-Rozendaal
- Stichting Leergeld
- Jeugdfonds Sport en Cultuur
- Klanttevredenheidsonderzoek Schulddienstverlening
- Faith budgetbeheer en bewindvoering
- Menzis
- Factus
- RIBW
- Rijnstad
- Vivare

Participatie
Een van de wegen uit armoede is een structurele verbetering van het inkomen door werk dat loont. Dat doen we onder andere door het begeleiden van mensen naar passend werk en door werk-integratieprojecten. Niet voor iedereen is passend werk haalbaar. De Participatiewet draagt ook zorg voor dagbestedingsactiviteiten en meedoen.

Gezondheid
Welvaartsziekten komen meer voor onder mensen met financiële problemen – slechtere en goedkopere voeding leidt tot meer overgewicht en, samen met psychische klachten als stress, tot meer gezondheidsklachten. Zonder geld is er geen mogelijkheid deel te nemen aan sporten.

Ruimtelijke ordening/wonen
Een stabiele basis begint vaak bij een thuis. De beschikbaarheid van betaalbare woningen is noodzakelijk voor de inwoners die te maken krijgen met armoede en schulden. De samenstelling van de woningvoorraad is van invloed op de demografie van de gemeente. Hiernaast heeft de inrichting van de openbare ruimte ook invloed op het welbevinden van onze inwoners.

Jeugd
Opgroeien in een gezin met financiële zorgen heeft veel effect op de kinderen. Het heeft een negatief effect op de levenstevredenheid van kinderen, zij presteren slechter op school en schamen zich voor de thuissituatie. Daarnaast hebben ouders weinig ruimte over (bandbreedte), om zich te richten op het opvoeden van de kinderen wat leidt tot opvoedings-problematiek. In sommige gevallen zelfs tot huiselijk geweld. Het aanpakken van de financiële problematiek kan de inzet vanuit jeugdhulp dus verminderen of voorkomen.

Wmo
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het volwaardig deel kunnen nemen aan de samenleving van inwoners en gemeenten zijn verantwoordelijk voor toegankelijke algemene en matwerkvoorzieningen. Hieronder vallen ook voorzieningen gericht op sociale activering en hulp bij geldproblemen. Inwoners met financiële problemen leven ongezonder, waardoor het beroep op maatschappelijke ondersteuning en maatwerk vanuit de Wmo binnen deze groep hoger ligt.

Onderwijs
Aan een deel van de armoede en schuldenproblematiek problemen ligt een gebrek aan educatie ten grondslag. Educatie gericht op omgaan met geld, maar ook tekstbegrip, reken- en digitale vaardigheden. Daarnaast is er het effect op kinderen dat het opgroeien in een gezin met financiële problematiek met zich meebrengt. Kinderen leveren vanuit deze gezinnen vaak slechtere schoolprestaties en laten vaker achterstanden zien (zie ook jeugdhulp). Dit komt door de stress vanuit thuis die doorwerkt in de kinderen en doordat ouders weinig ruimte vinden om kinderen te begeleiden in huiswerk. Uiteindelijk kan deze problematiek ook leiden tot uitval.

Vraag 1:
Waar kunnen we de aanbevelingen terugvinden uit het rapport van de Rekenkamer (dec. 2017) in het 'Beleidskader minima en schuldhulpverlening Iedereen doet mee'?

Antwoord:
Het Rekenkamerrapport dateert uit 2017. Vanaf 2017 zijn wetswijzigingen doorgevoerd en zijn de aanbevelingen opgepakt, wat ook blijkt uit de evaluaties minimabeleid (2019) en schuldhulpverlening (2020). Zowel de aanbevelingen als de hierop volgende uitgevoerde evaluaties uit 2019 en 2020 zijn verwerkt in het voorliggend beleidskader minima en schuldhulpverlening. Wij hebben op pagina 11 de highlights van de meest recente evaluaties aangegeven. De evaluaties zijn de basis voor dit beleidskader.

Graag geven wij naar aanleiding van uw vragen, een overzicht van de aanbevelingen en hoe deze terugkomen in ons beleidskader.

De aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek:
- *Zet in op een integrale visie en preventie om curatieve maatregelen te verminderen*

Het beleidskader minima en schuldhulpverlening is integraal waarbij wij inzetten op integraliteit van werken en meer inzetten op preventie en vroegsignalering (zie hoofdstuk 3 en ambities preventie).

- *Bied cursussen en begeleiding en – voor kinderen – positieve rolmodellen en budgeteducatie*

Wij bieden al een aantal jaren cursussen aan op het gebied van taal-, reken- en digitale vaardigheden. Daarnaast zetten wij financieel jongerencoaches en organisaties als schuldhulpmaatje, de formulierenbrigade en Thuisadministratie in. Ook stimuleren wij scholen om financiële educatie een vast onderdeel te laten uitmaken van het lesprogramma. Ook hierbij kan de financieel jongerencoach ondersteunen, door de leraren hierin te trainen. Vanuit het traject 'Speaking Minds' is de aanbeveling gedaan jongeren eerder te informeren. Daarvoor wordt nu gewerkt aan een informatiemap voor jongeren die zij krijgen wanneer zij 18 worden.

- *Benut bewindvoerders en mogelijke vroegsignaleerders*

Sinds april 2019 zijn wij aan de slag met Vroegsignalering. Het aantal signaalpartners breiden wij per 1 mei 2021 nog verder uit. In het voorjaar van 2019 hebben wij een bijeenkomst georganiseerd met de bewindvoerders om kennis en ervaring uit te wisselen. Binnen het traject Bewindvoering Anders' onderzoeken wij verdere mogelijkheden om de samenwerking te versterken. Dit alles is erop gericht eerder betrokken te worden bij problematische schulden en daarmee de schuld te reduceren.

- *Blijf ondersteuningsaanbod uitventen*

Dit blijft een constant aandachtspunt. Uit de uitgevoerde evaluaties minimabeleid en schuldhulpverlening blijkt dat het gebruik van de minimaregelingen de afgelopen jaren istoegenomen en positief wordt gewaardeerd en onze inwoners hier tevreden over zijn. Wij blijven ons aanbod onverminderd aanbieden via onze consulenten, partners en verschillende

media kanalen. Een voorbeeld waarin dit samenkomt uit het afgelopen jaar is de geldkrant, waarmee wij huis-aan-huis onze inwoners hebben geïnformeerd. Ook de partners hebben positief gereageerd op de krant en deze verder verspreid.

- *Verlaag drempels*

Wij zetten in op laagdrempelige toegankelijkheid. Om dit te kunnen beoordelen, voeren wij in 2021 een nulmeting uit zodat wij de ambitie kunnen toetsen.

- *Werk aan bewustwording kanteling bij ouderen met vermogen*

Het Rekenkamerrapport uit 2017 wijst op de bewustwording bij ouderen om zelf ook (financieel) een bijdrage te leveren aan zorg en ondersteuning. Deze insteek sluit aan bij het Rhedens model, waarbij altijd eerst wordt uitgegaan van de kracht van de inwoner zelf en diens netwerk. Hulpvragen die binnenkomen pakken wij op vanuit het Rhedens Model. Onze consulenten besteden aandacht aan het aspect (financiële) zelfredzaamheid in de gesprekken. Hierbij opgemerkt dat met publicatie van het Rekenkamerrapport in 2017 er wettelijk een aantal wijzigingen is doorgevoerd die invloed hebben op deze aanbeveling. Zo is het abonnementstarief in werking getreden voor hulp en ondersteuning vanuit de Wmo. Vanuit de Wmo (de zorgvraag) mogen wij niet kijken naar de mogelijkheden die inwoners zelf hebben om ondersteuning financieel in te zetten.

- *Zet actieve en gerichte promotie van bepaalde regelingen in*

Wij blijven onze regelingen continue inzetten via onze communicatiekanalen – en die van onze partners- om ons aanbod bekend te maken onder de doelgroep. Een voorbeeld is de schoolkostenregeling die in 2021 wordt ondergebracht bij de Gelrepas waarmee wij meer en beter onze doelgroep kunnen wijzen op deze regeling. (zie ambitie kindpakket, actie: wij brengen in 2021 de schoolkostenregeling onder in de Gelrepas; pag. 23). De regeling krijgt hierdoor meer bekendheid en kan gemakkelijker gebruikt worden.

- *Besteed aandacht aan chronisch zieken en de stapeling van zorgkosten*

Ook dit heeft evenals de vorige aanbeveling onze continue aandacht. We bieden al een aantal jaren een collectieve aanvullende zorgverzekering aan voor minima.Hierin zijn verschillende (wettelijke) eigen bijdragen meeverzekerd (waaronder die voor de Wmo en ziekenvervoer). Daarnaast biedt de verzekering extra bijdragen aan verschillende zorgsoorten, die een ‘reguliere’ verzekering niet biedt.

- *Verbeter afstemming registratiesystemen*

De afstemming binnen het sociaal domein strekt breder dan alleen minima en schuldhulpverlening. De mogelijkheid is er om in het administratieve systeem individuen aan elkaar te relateren, zodat sneller inzichtelijk kan worden welke hulp wordt geleverd aan een huishouden. Hierbij moeten wij wel rekening moeten houden met de bescherming van de privacy van de inwoner. Een consulent Wmo mag niet zo maar alle gegevens van een inwoner inzien. We nemen deze privacyregels in acht bij de verdere ontwikkeling van de integrale samenwerking en de doorontwikkeling van onze registratiesystemen.

- Ko*ester de constructieve samenwerking met maatschappelijke partners*

Wij organiseren een Sociaal Café om onze partners periodiek te informeren over verschillende onderwerpen. De Werkgroep Armoede betrekken wij nauw bij de uitvoering van ons beleid evenals alle andere partners zoals vermeld op pagina 17. Wij koesteren, conform aanbeveling,deze goede relatie met onze partners. Ook de nieuwe Adviesraad Sociaal Domein speelt hierin een belangrijke rol.

- *Benut ervaringsdeskundigen binnen de Adviesraad Sociaal Domein voor beter begrip van armoede*

De Adviesraad Sociaal Domein is sinds september 2020 weer actief. Een aantal leden van deze Adviesraad is ervaringsdeskundige op het vlak van armoede vanuit de organisatie waar zij zichinzetten. Deze leden spelen een belangrijke rol bij de toetsing van onze uitvoering van beleid en wij benutten deze experts.

- *Maak doelen SMART(er)*

Deze aanbeveling is sinds 2017 actief opgepakt. De doelen op het gebied van minima zijn SMART en wij monitoren periodiek de stand van zaken via o.a. NIBUD en de benchmark Divosa. Ook via het nieuwe Gelrepas systeem kunnen wij realtime informatie ontvangen.

Van de 5 ambities voldoen er drie aan de SMART criteria (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden). Voor 1 ambitie voeren wij in 2021 een nulmeting uit waarmee vier van de vijf ambities SMART geformuleerd zijn. De ambitie Preventie is niet SMART geformuleerd. De effecten en resultaten van deze ambitie komen terug in de factsheet minima en schuldhulpverlening die tweejaarlijks aan uw Raad wordt gepresenteerd.

Jaarlijks koppelen wij de gemonitorde resultaten terug via de P&C cyclus en tweejaarlijks presenteren wij een uitgebreide factsheet met de behaalde resultaten en de stand van zaken.

- *Ontwikkel een monitor sociaal domein en leg evaluatie- en rapportagemomenten vast*

Wij monitoren veel gegevens, zowel intern gemeentelijk als via externe bureaus die voor ons de stand van zaken weergeven (o.a. NIBUD). Deze rapportagemomenten liggen vast en worden periodiek uitgevoerd om onze ambities te toetsen. Een Monitor sociaal domein is reeds beschikbaar via 'Waarstaatjegemeente'. Daarnaast zijn wij bezig om nog meer datagedreven te gaan werken. Hierbij leggen wij verbinding met andere beleidsterreinen die ook invloed hebben op het minima en schuldhulpverleningsbeleid.

Selecteer hier uw gemeente of provincie: Rozendaal

Rozendaal
2020

Tabel 1. Aantal huishoudens met inkomen tot ...% van het sociaal minimum

	Aantal huishoudens met inkomen tot ...% van het sociaal minimum								
	101%	105%	110%	115%	120%	125%	130%	140%	150%
Inkomen als werknemer	4	4	4	4	4	5	6	7	8
Inkomen als zelfstandige	6	6	7	7	8	8	9	10	11
Uitkering inkomensverzekering	6	6	7	8	10	11	12	17	21
Uitkering sociale voorzieningen	14	18	21	22	9	10	10	25	25
Totaal	**29**	**33**	**38**	**41**	**30**	**33**	**36**	**58**	**66**

Tabel 2a. Percentage huishoudens met een inkomen tot ..% van het sociaal minimum

	101%	105%	110%	115%	120%	125%	130%	140%	150%
Rozendaal	2,2	2,3	2,5	2,7	4,3	3,4	5,1	4,8	5,7

Tabel 2b. Percentage huishoudens met een inkomen tot ..% van het sociaal minimum (doelpopulatie)

	101%	105%	110%	115%	120%	125%	130%	140%	150%
Rozendaal	2,4	2,5	2,7	3,0	4,7	3,7	5,6	5,2	6,3

Tabel 3. Aantal personen in huishoudens met een inkomen tot ...% van het sociaal minimum

	101%	105%	110%	115%	120%	125%	130%	140%	150%
Rozendaal	29	29	31	32	34	38	42	49	50

Tabel 4. Aantal huishoudens met kinderen < 18 jaar met inkomen tot ..% van het sociaal minimum

	101%	105%	110%	115%	120%	125%	130%	140%	150%
Rozendaal	3	4	5	6	6	7	7	9	9

Tabel 5. Aantal kinderen < 18 jaar in huishoudens met inkomen tot ...% van het sociaal minimum

	101%	105%	110%	115%	120%	125%	130%	140%	150%
Rozendaal	7	7	7	6	7	8	8	8	8

Tabel 6. Aantal inwoners en particuliere huishoudens per 1 januari

Aantal inwoners	1.705
waarvan kinderen < 20 jaar	433
waarvan ouderen ≥ 65 jaar	434
Aantal particuliere huishoudens	704

Tabel 7. Aantal uitkeringen inkomensverzekering en sociale voorzieningen per 1 juli

Aantal uitkeringen inkomensverzekering (WW, WAO, Wajong, WIA, AOW)	476
waarvan WW-uitkeringen	20
waarvan arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (WAO, Wajong, WIA)	51
waarvan AOW-uitkeringen	405
Aantal uitkeringen sociale voorzieningen	10

Bron: Stimulansz Minimascan 2020

Landelijk Convenant Vroegsignalering

DE ONDERGETEKENDEN:

NVVK, vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren, statutair gevestigd te Amsterdam, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer M. Florijn, hierna te noemen **"NVVK"**

NVVK, vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren, statutair gevestigd te Amsterdam, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer R.C.H. van den Tillaar, hierna te noemen **"NVVK"**

VNG, vereniging van Nederlandse Gemeenten, statutair gevestigd te 's-Gravenhage, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer L.K. Geluk, hierna te noemen **"VNG"**

en:

Aedes, vereniging van woningcorporaties, statutair gevestigd te 's-Gravenhage, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer M. van Rijn, hierna te noemen **"Aedes"**

Energie-Nederland, brancheverenigingvan energiebedrijven, statutair gevestigd te 's-Gravenhage, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw M. van der Laan, hierna te noemen **"Energie-Nederland"**

Vewin, vereniging van drinkwaterbedrijven, statutair gevestigd te 's-Gravenhage, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer P.A.C.M. van der Velden, hierna te noemen **"Vewin"**

Zorgverzekeraars Nederland, vereniging van zorgverzekeraars, statutair gevestigd te Zeist, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer D.J. van den Berg, hierna te noemen **"Zorgverzekeraars Nederland"**

tezamen te noemen: **Partijen,**
OVERWEGENDE DAT:

a. Er sprake is van een groeiend aantal personen dat in een problematische schuldsituatieverkeert of dreigt te verkeren, wat leidt tot tal van maatschappelijke problemen zoals armoede, sociale uitsluiting en gezondheidsproblemen;
b. Problematische schuldsituaties zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen en schuldsituatiesin een zo vroeg mogelijk stadium dienen te worden gesignaleerd, zodat tijdig kan worden ingegrepen en passende ondersteuning kan worden aangeboden;
c. Partijen landelijk een samenwerking wensen aan te gaan om hun leden te stimuleren om, doormiddel van het tijdig signaleren van betalingsachterstanden en het inzetten van gerichte ondersteuning op lokaal niveau, het hiervoor geschetste doel te bereiken;

d. Partijen hun leden willen faciliteren met vroegsignalering aan de slag te gaan vanuit degedachte dat een gecoördineerde aanpak een grotere kans geeft op het structureel oplossen van betalingsproblemen van huishoudens en daarmee ook in het belang is van Partijen, schuldenaren en de maatschappij;
e. Vroegsignalering met ingang van 1 januari 2021 een plicht is voor gemeenten binnen de Wetgemeentelijke schuldhulpverlening;
f. In het kader van verschillende (afsluit-)regelingen energiemaatschappijen, zorgverzekeraars,drinkwaterbedrijven en woningverhuurders verplicht zijn om, na het voeren van een sociaal incassotraject, betalingsachterstanden aan gemeenten te melden;
g. Persoonlijk contact bij betalingsachterstanden preventief werkt om verdere escalatie endaarmee schuldsituaties te voorkomen en het vroegtijdig aanpakken van de oorzaken van wanbetalingen de kans vergroot op een structurele oplossing;
h. Sommige klanten van leden van Aedes, Energie-Nederland, Vewin en ZorgverzekeraarsNederland hun vaste lasten niet (kunnen) betalen, waarna een incassotraject in gang gezet wordt met mogelijk daarop volgend een gerechtelijke procedure, hetgeen kosten met zich mee brengt;
i. De NVVK als belangenbehartiger van de bij haar aangesloten gemeentelijke kredietbanken,publieke en private instellingen, streeft naar uniformiteit en hoogwaardige onafhankelijke dienstverlening op het terrein van schuldhulpverlening;
j. VNG vertegenwoordiger is van alle gemeenten, die vanuit hun publieke taak verantwoordelijkzijn voor schuldhulpverlening;
k. Aedes, Energie-Nederland, Vewin en Zorgverzekeraars Nederland brancheverenigingen zijnvan respectievelijk de woningcorporaties, energiemaatschappijen, drinkwaterbedrijven en zorgverzekeraars;
l. Dat verschillende leden van de NVVK en VNG met verschillende leden van Aedes, Energie-Nederland, Vewin en Zorgverzekeraars Nederland onderling convenanten hebben afgesloten en de behoefte bestaat om eenduidige afspraken tussen alle leden van de NVVK, de VNG en leden van Aedes, Energie-Nederland, Vewin en Zorgverzekeraars Nederland vast te leggen in een bij dit Convenant behorende (model) Overeenkomst;
m. De Overeenkomst als doel heeft om een basis te leggen voor nieuwe afspraken tussen partijendie nog geen convenant of overeenkomst met elkaar hebben afgesloten. Met de ondertekening van deze (model) Overeenkomst blijven voorgaande convenanten en overeenkomsten op het gebied van gegevensuitwisseling ten behoeve van vroegsignalering tussen partijen geldig, tenzij anders wordt overeengekomen;
n. Vaste lasten partner en uitvoerder kunnen, binnen de kaders van de Wet gemeentelijkeschuldhulpverlening (Wgs) in onderling overleg, van bepalingen in de (model) Overeenkomst afwijken, wanneer de afwijking passend is bij de doelstellingen van het Landelijk Convenant Vroegsignalering en deze afwijking uitdrukkelijk tussen de vaste lasten partner en uitvoerder wordt overeengekomen.;
o. Partijen meer uniformiteit nastreven in de aanpak van vroegsignalering met als doel meerpersonen te bereiken;
p. Partijen hun afspraken wensen vast te leggen in dit Convenant;
q. Partijen hun leden stimuleren gebruik te maken van deze uniforme afspraken door een formatvan een Overeenkomst waarin deze afspraken zijn vastgelegd bij dit Convenant te voegen als bijlage horende Overeenkomst.

KOMEN HET VOLGENDE OVEREEN:

Algemene bepalingen

Definities

Partijen hanteren in het kader van vroegsignalering de onderstaande definities:

- **Betalingsregeling:** een overeenkomst tussen een klant en een vaste lasten partner, doorgaans tot stand gekomen door bemiddeling via de uitvoerder, waarbij wordt bepaald dat de vastgestelde vordering wordt terugbetaald in een vooraf vastgesteld aantal termijnen; - **Datalek:** ongeoorloofde of onbedoelde toegang tot persoonsgegevens en ongewenst vernietigen, verliezen, wijzigen en verstrekken van persoonsgegevens;
- **Digitaal Meldpunt:** het digitale meldpunt waaraan betalingsachterstanden door een vaste lasten partner worden gemeld en waarbinnen de uitvoerder communiceert met iedere vaste lasten partner afzonderlijk;
- **Huisbezoek:** betreden van de woning of persoonlijk contact aan de deur waaruit een afspraak op kantoor van de hulpverlener volgt, om zicht te krijgen op de situatie en op wat er speelt in de leefomgeving;
- **Huishouden:** financiële eenheid van één of meerdere inwoners van de gemeente en klant bij één of meerdere van de vaste lasten partners, woonachtig op één adres;
- **Inwoner:** een natuurlijk persoon woonachtig in de betreffende gemeente;
- **Klant:** een natuurlijk persoon die klant is bij één of meerdere van de vaste lasten partner(s) en (potentieel) klant van de uitvoerder;
- **Overeenkomst:** de landelijke standaard overeenkomst waarin uniforme afspraken tussen uitvoerders en vaste lasten partners voor vroegsignalering zijn opgenomen;

- **Persoonsgegevens:** alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon ('de betrokkene'), die verwerkt wordt door partijen in het kader van dit Convenant; - **Plan van aanpak:** document waarin de afgesproken acties met de klant door de uitvoerder zijn vastgelegd;
- **Problematische schuldsituatie:** situatie waarin redelijkerwijs is te voorzien dat een huishouden niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn/haar schulden of waarin het huishouden al is opgehouden met het nakomen van zijn/haar betaalverplichting(en);
- **Signaal:** een betalingsachterstand die door een vaste lasten partner is ingevoerd in het digitaal meldpunt;
- **Uitvoerder:** de uitvoeringsorganisatie(s) binnen de gemeente, dan wel aangesteld door de gemeente, die inwoners van de gemeente benaderen om hen ondersteuning te bieden binnen het kader van vroegsignalering en die verantwoordelijk zijn voor het verlenen van tijdige en adequate ondersteuning aan de betreffende inwoners;
- **Vaste lasten:** betalingsverplichtingen voor gas, water, elektriciteit, (collectieve) warmte, huur en zorgverzekering bij (één van) de vaste lasten partners;
- **Verwerkingsverantwoordelijke:** de organisatie die bepaalt met welk doel de persoonsgegevens worden verwerkt en hoe dit gebeurt;
- **Vroegsignalering:** vroegtijdig contact zoeken met klanten die hun vaste lasten niet meer (kunnen) betalen en het risico lopen op problematische schulden;
- **Vaste lasten partner:** de leden van Aedes, Energie-Nederland, Vewin en Zorgverzekeraars Nederland in hun rol van schuldeiser en tevens dataleverancier in het kader van vroegsignalering.

1. Doelstelling

1.1 De samenwerking is gericht op uniformering van uitvoeringsafspraken inzake vroegsignalering, met als doel het voorkomen van het verder oplopen van betalingsachterstanden, op het hervatten van (toekomstige) betalingsverplichtingen, op het terugdringen van het aantal klanten met betalingsproblemen en op het bieden van een toekomst zonder (problematische) schulden voor klanten van de vaste lasten partners.

Hierbij willen Partijen (dreigende) escalaties voorkomen zoals de inzet van een deurwaarder, woningontruiming, afsluiting van drinkwater en energie, instroom in de Regeling wanbetalers in de Zorgverzekeringswet en tevens uitstroom uit de Regeling wanbetalers in de Zorgverzekeringswet stimuleren.

1.2 Vroegsignalering beoogt een aanvulling te zijn op de huidige praktijk van schuldhulpverlening met als doel in een eerder stadium klanten te bereiken en hulp aan te bieden.

1.3 De samenwerking is gericht op het vaststellen van een landelijke standaard Overeenkomst voor vroegsignalering, waarin uniforme afspraken tussen uitvoerders en vaste lasten partners zijn opgenomen. De format Overeenkomst is opgenomen in de bijlage.

1.4 Partijen stimuleren het gebruik van de Overeenkomst en de daarin opgenomen uniforme afspraken, bij het aangaan van nieuwe samenwerkingen onder hun leden.

2. Uitgangspunten

2.1 Uitgangspunt bij dit Convenant is dat schulden van klanten volledig aan de vaste lasten partners worden betaald. Indien volledige betaling van de schuld door middel van een betalingsregeling of herfinanciering niet mogelijk is op grond van de criteria in de betreffende modules[1] van de NVVK, zal (worden verwezen naar) de schuldhulpverlener (om) een schuldregeling op (te) zetten.

2.2 Naast de bepalingen uit dit Convenant gelden in een problematische schuldsituatie de volgende uitgangspunten:

a. De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs), het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening, de Regeling wanbetalers in de Zorgverzekeringswet (Zvw), de Regeling afsluitbeleid voor kleinverbruikers van elektriciteit en gas, de Warmteregeling en de Regeling afsluitbeleid voor kleinverbruikers van drinkwater.
b. De NVVK Gedragscode Schuldhulpverlening en onderliggende modules.
c. Het incassobeleid van de vaste lasten partners.
d. Het uitvoeringsbeleid van schuldhulpverlening van de desbetreffende gemeente.

2.3 Vroegsignalering wordt primair gefinancierd door de gemeenten in het kader van hun publieke taak op het gebied van schuldhulpverlening. Eventuele financiële afspraken over bijdrage van vaste lasten partners zijn vastgelegd in de Overeenkomst.

3. Vroegsignalering

3.1 Partijen zijn uniforme afspraken overeengekomen betreffende de wijze van melden van betalingsachterstanden, door de vaste lasten partner aan de uitvoerder, ten behoeve van het doel als geformuleerd in artikel 1.1. Deze afspraken zijn opgenomen in artikel 3 van de Overeenkomst.

---

[1] Zie voor Module Betalingsregeling & Module Herfinanciering:https://www.nvvk.nl/gedragscodes-en-modules

3.2 Partijen zijn uniforme afspraken overeengekomen betreffende het behandelen van de signalen van de vaste lasten partners door de uitvoerder. Deze afspraken zijn opgenomen in artikel 3 van de Overeenkomst.

4. Incassobeleid

Partijen zijn uniforme afspraken overeengekomen betreffende het opschorten van incassomaatregelen zoals vastgelegd in artikel 4 van de Overeenkomst.

5. Evaluatie

5.1 Partijen verplichten zich de in dit Convenant gemaakte afspraken minimaal 1 keer per jaar gezamenlijk te evalueren. In het startjaar van het Convenant is de intentie frequenter te evalueren. Een (tussentijdse) evaluatie vindt tevens plaats als de praktijk en/of enige wetswijziging daar aanleiding toe geeft.
5.2 Wetswijzigingen en evaluaties kunnen leiden tot aanpassingen van het Convenant.
5.3 De NVVK verplicht zich daarbij om het initiatief te nemen voor de jaarlijkse evaluatie. 5.4 Partijen evalueren de mate waarin doelstellingen zijn bereikt, de samenwerking en communicatie.
5.5 Partijen bevelen aan op lokaal niveau de samenwerking en communicatie, zoals vastgelegd in de Overeenkomst, frequenter te bespreken.
5.6 De resultaten van vroegsignalering worden gemonitord volgens het door de landelijke projectgroep `Vroegsignalering Schulden landt in Nederland opgezette monitoringsysteem aangevuld met informatie over aantallen huisuitzettingen, afsluitingen van energie en drinkwater en wanbetalers zorgverzekering. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van de voor de uitvoering van het Convenant verzamelde anonieme gegevens.

6. Looptijd

Dit Convenant, met de bijbehorende format Overeenkomst, heeft een looptijd van 1 jaar, te rekenen vanaf de dag van ondertekening. Deze looptijd wordt steeds stilzwijgend verlengd met een periode van 1 jaar, tenzij één of meerdere partijen 3 maanden voor deze verlenging het Convenant schriftelijk heeft of hebben opgezegd. Door middel van een schriftelijk opzegging kan iedere partij eenzijdig besluiten zich terug te treden uit de samenwerking.
Partijen zullen tussentijds in overleg treden als men niet tevreden is over de uitvoering van het Convenant, dan wel de Overeenkomst. Als partijen niet tot een gezamenlijke oplossing
kunnen komen, zijn partijen afzonderlijk gerechtigd het Convenant of de Overeenkomst te beëindigen met een opzegtermijn van 3 maanden.

7. Uitbreiding deelnemende partijen

De samenwerking kan gedurende de looptijd worden uitgebreid met vertegenwoordigers van andere vaste lasten partners die in de rol van partij willen deelnemen onder dezelfde condities. In dat geval ondertekenen de NVVK, VNG en de nieuwe partij het samenwerkingsconvenant middels een addendum.

8. Bijlagen

De bijlage bevat de format Overeenkomst waarmee lokaal invulling wordt gegeven aan de afspraken in het Convenant.

Aldus overeengekomen en in zesvoud getekend:

NVVK

M. Florijn

Voorzitter NVVK

Datum: 09 november 2020

NVVK

R.C.H. van den Tillaar

Secretaris NVVK

Datum: 10 november 2020

VNG

L.K. Geluk

Algemeen directeur

Datum: 09 november 2020

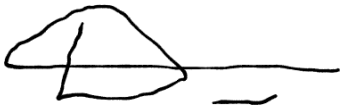

Energie-Nederland

M. van der Laan

Voorzitter Energie-Nederland

Datum: 10 november 2020

Zorgverzekeraars Nederland

D.J. van den Berg

Bestuursvoorzitter ZN

Datum: 16 november 2020

Vewin

P.A.C.M. van der Velden

Voorzitter Vewin

Datum: 09 november 2020

Aedes

M. van Rijn

Voorzitter Aedes

Datum: 10 november 2020

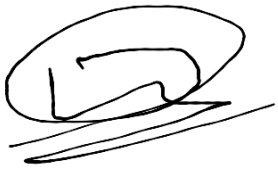

Gemeente ROZENDAAL

Raadsvergadering 23 maart 2021

lijst ingekomen stukken en mededelingen

Memo's/notities van B&W voor de raad	B&W stellen voor
1. Oordeel provincie over begroting en meerjarenraming	Voor kennisgeving aannemen
2. Cliëntervaringsonderzoeken Wmo en Jeugd	Voor kennisgeving aannemen
3. Definitief rapport kwaliteit voor en vroegschoolse educatie	Voor kennisgeving aannemen
4. Overzicht 2020 Welzijnssubsidies	Voor kennisgeving aannemen
5. Vragen en antwoorden raadsinformatiebijeenkomst sociaal domein op 23 februari 2021	Voor kennisgeving aannemen
6. Cijfers criminaliteit en overlast 2020	Voor kennisgeving aannemen
7. Verkoop aandelen Leisurelands	Voor kennisgeving aannemen

Ingekomen stukken door raads-/commissieleden opgevoerd ter bespreking
A. Besluitenlijst Algemeen bestuur Groene Metropoolregio

Besluitenlijst Commissie vergadering

Datum	09-02-2021
Tijd	19:00 - 21:00
Locatie	digitale vergadering
Voorzitter	GJ Willemse
Toelichting	Digitale vergadering via iBabs

1	**Opening Blok Algemene Zaken en Financiën** Aanwezig: de heer Willemse (voorzitter), de heren van Gorkum en de Jonge (Rosendael '74), de heren Van den Akker en Jansen (PAK), de heren Zendijk en Bischerbosch (BGR, mevrouw Weststeijn (burgemeester), mevrouw Albricht (wethouder) de heer Logemann (wethouder) en de heer Schaap (griffier) Opening door de voorzitter
2	**Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad** *Mededelingen:* Geen mededelingen *Ingekomen stukken:* De heer Bisterbosch en de heer Jansen over de brief van de minister van onderwijs c.a. over extra gelden voor cultuur in verband met corona.
3	**Notulen van de vergadering van de commissie van advies van 15 december 2020** Er zijn geen opmerkingen over de notulen van de vergadering van de commissie van advies van 15 december 2020.
4	**Bespreking van de agendapunten van de raadsvergadering van 9 februari 2021** • Agendapunt 5: MOT-lijst: Mededeling wethouder Albricht dat een voorstel over het kunstwerk op de Kapellenberg zal worden ingebracht bij de kadernota. • Agendapunt 7: Onderzoek De Del: Voorstel met verdeeld advies naar de raad • Agendapunt 9, Regionaal Programma Werklocaties: Voorstel met verdeeld advies naar de raad • Agendapunt 15, Tijdbestedingsnorm wethouder : Voorstel met positief advies naar de raad

5 **Rondvraag**

• De heer Bisterbosch over de toegang tot het kasteelpark voor inwoners van Rozendaal. De burgemeester geeft aan dit op te nemen met het Geldersch Landschap.

6 **Schorsing**

7 **Heropening met blok Sociaal Domein**

Aanwezig: de heer Willemse (voorzitter), mevrouw Ter Brugge en mevrouw Jurriens (Rosendael '74), de heer Van den Akker en mevrouw Van der Pas (PAK), mevrouw Hupkes en de heer Bisterbosch (BGR), mevrouw Weststeijn (burgemeester), mevrouw Albricht (wethouder) de heer Logemann (wethouder) en de heer Schaap (griffier)

Heropening door de voorzitter:

8 **Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad**

Geen mededelingen en geen opmerkingen over de ingekomen stukken.

9 **Notulen van de vergadering van de commissie van advies van 15 december 2020**

Geen opmerkingen over de notulen van de vergadering van de commissie van advies van 15 december 2020

10 **Bespreking van de agendapunten van de raadsvergadering van 9 februari 2021**

Agendapunt 5, MOT-lijst:
- Mevrouw Hupkes over de informatiebijeenkomst Sociaal Domein.

11 **Rondvraag**

---

12 **Schorsing**

13 **Heropening met blok Volkshuisvesting, RO, Milieu, Verkeer en Vervoer en Openbare Werken**

Aanwezig: de heer Willemse (voorzitter), de heren Van Gorkum en Hoek (Rosendael '74), de heren Jansen en Boers (PAK), de heren Diepenbroek en Ruseler (BGR), mevrouw Weststeijn (burgemeester), mevrouw Albricht (wethouder), de heer Logemann (wethouder) en de heer Schaap (griffier)

Heropening door de voorzitter

14 Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad

Geen mededelingen, geen opmerkingen over de ingekomen stukken.

15 Notulen van de vergadering van de commissie van advies van 15 december 2020

Geen opmerkingen over de notulen van de vergadering van de commissie van advies van 15 december 2020

16 Bespreking van de agendapunten van de raadsvergadering van 9 februari 2021

- Agendapunt 5, MOT-lijst: De heer Jansen over het akoestisch rapport.
- Agendapunt 6, Verkeersaanpassing Kerklaan/Beekhuizenseweg: Wethouder Albricht geeft aan de ter vergadering gedane suggesties ter overweging mee te nemen bij de uitvoering van het plan. Voorstel met positief advies door naar de raad.
- Agendapunt 8, Milieuprogramma 2021: Voorstel met positief advies door naar de raad
- Agendapunt 10, Nota Ruimtelijke kwaliteit: Voorstel met positief advies door naar de raad
- Agendapunt 11, Bestemmingsplan Pinkenberg 7: Voorstel met positief advies door naar de raad.

17 Rondvraag

---

18 Sluiting

Lijst van Moties en Toezeggingen (MOT) gemeenteraad Rozendaal

In de MOT-lijst worden naast de toezeggingen gedaan in de raads- en commissievergadering, ook de aanvaarde raadsmoties meegenomen

Moties

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Strekking motie	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
26-5-20	Raad	Verkeerstechnische aanpassingen Kerklaan	Een voorstel te doen voor een deugdelijke en afdoende verkeerstechnische oplossing over de gehele lengte van de Kerklaan, met als doel om genoemde onveilige verkeerssituaties op zo kort mogelijke termijn op te heffen	Warmerdam	Een voorstel ter zake is aangenomen in de raadvergadering van 9 februari 2021.	*Voorstel: van de lijst afvoeren.*

Toezeggingen

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
11-2-20	Raad	Akoestisch rapport IKC Dorpsschool	De voorgestelde maatregelen naar aanleiding van het akoestisch rapport worden met de omwonenden besproken.	Warmerdam	De geluidsoverlast en het rapport maken deel uit van het lopende mediationtraject met de omwonenden.	Onbekend
8-9-20	Raad	Onderzoek grondexploitatie de Del	Er vindt intern onderzoek plaats. De raad wordt daarbij	Warmerdam	Een raadsvoorstel is behandeld in de vergadering van 9 februari 2021.	*Voorstel: Van de lijst afvoeren*.

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
			betrokken. De rol van de accountant wordt bezien.			
3-11-20	Raad	Versterking regio Arnhem-Nijmegen	De wens om tijdig nader geïnformeerd te worden over het versterkingsproces inbrengen in de regio.	Weststeijn	In diverse gemeenten zijn tijdens de besluitvorming over het versterkingsproces moties aangenomen over de informatievoorziening en de rol en positie van de raden. Het AB van de nieuwe Groene Metropoolregio is inmiddels met deze moties aan de slag. Raadsleden kunnen hun ideeën onder meer inbrengen via de regioagendacommissie. In de meivergadering wordt het informatieprotocol van de regio aan uw raad voorgelegd. We vragen u nadrukkelijk om inbreng en ideeën over informatievoorziening en betrokkenheid bij ons onder de aandacht te brengen.	Voorjaar 2021
3-11-20	Commissie	Plan van aanpak omgevingsvisie	Om het gedeelte van het beschikbaar gestelde krediet bestemd voor een MER-procedure, alleen daar voor te gebruiken	Warmerdam	De eerste uitvraag heeft door overvraagde markt voor advies Omgevingswet geen resultaat opgeleverd. Een tweede uitvraag wordt in januari voorbereid.	1e helft 2021
10-11-20	Raad	Informatiebijeenkomst Sociaal Domein	Op korte termijn op een nader te bepalen tijdstip een informatiebijeenkomst sociaal domein te	Logemann	De informatiebijeenkomst heeft plaatsgevonden op 23 februari 2021.	23 februari 2021 *Voorstel: Van de lijst afvoeren*.

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
			houden			
15-12-20	Raad	Rondvraag/notulen inzake Verlichting kunstwerk Kapellenberg	Om bij de raad terug te komen met een voorstel over het al dan niet herstellen van de verlichting van het kunstwerk op de Kapellenberg	Warmerdam	Een voorstel wordt uitgewerkt voor de kadernota.	Juli 2021
15-12-20	Raad	Wijziging APV	Om in de eerste helft van 2021 bij de raad terug te komen met een voorstel om integraal een nieuwe APV vast te stellen, waarbij ten aanzien van alle artikelen heroverweging mogelijk is.	Weststeijn	Ambtelijk zijn de voorbereidingen gestart.	1e helft 2021

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Regionaal Programma Werklocaties 2021 – 2024

Contactpersoon	: H. Jacobsen	**Datum B&W**	: 5 januari 2021
Programma	: 2 Verkeer en vervoer	**Datum Raad**	: 23 maart 2021
Portefeuillehouder	: S. Warmerdam	**Openbaar**	: ja

Aan de Raad

Aanleiding
Het Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem-Nijmegen (vanaf nu: RPW) dat sinds 2017 de kaders vormt voor het regionaal beleid ten aanzien van bedrijventerreinen, kantoren en perifere detailhandel, is toe aan een actualisatie voor de periode 2021 tot en met 2024.

Voor de onderdelen Bedrijventerreinen, Kantoren en Perifere Detailhandelsbedrijven is de afgelopen periode een uitvoerige analyse gemaakt van vraag en aanbod.
Deze rapportages zijn inclusief het advies over de Monitoring Regionaal Programma Werklocaties in 2020 aan uw raad voorgelegd. Uw raad heeft ingestemd met de beleidsaanpassingen in het RPW door de toetsingskaders voor bedrijfskavels voor XXL-logistiek (inclusief de randvoorwaarden voor de vestiging van de zgn. witte raaf) vast te stellen, te stoppen met de schrapopgave voor bedrijventerreinen en het Regionaal Programma Werklocaties te herzien in 2020. Het herziene RPW 2021-2024 ligt nu voor.

Gevraagde beslissing
1. In te stemmen met het RPW 2021-2024; meer in het bijzonder met:
    - De verdeling van de ontwikkelruimte voor bedrijventerreinen:
    - De verdeling van de ontwikkelruimte voor regionale bedrijventerreinen;
    - De verdeling van de ontwikkelruimte voor XXL-logistiek:
2. De afspraken om te komen tot een duurzame ruimtelijke invulling van de werklocaties in de regio Arnhem-Nijmegen in het kader van de Groene Metropoolregio (pagina 10 e.v. RPW 2021-2024);
3. Het RPW 2021-2024 medio 2022 te monitoren.

Wat willen we bereiken?
Doel is om het Regionaal Programma Werklocaties 2021-2024 met de voorgestane beleidsaanpassingen aan u voor te leggen en u te vragen hiermee in te stemmen en dit schriftelijk aan de voorzitter van het Portefeuillehouders Overleg Economie kenbaar te maken.

Argumenten
<u>Beoogde impact</u>
Doel is om het Regionaal Programma Werklocaties 2021-2024 met de voorgestane beleidsaanpassingen aan u voor te leggen en u te vragen hiermee in te stemmen en dit schriftelijk aan de voorzitter van het Portefeuillehouders Overleg Economie kenbaar te maken.
<u>De marktsituatie is voor het onderdeel bedrijventerreinen veranderd</u>
Aanzienlijke uitgifte op bedrijventerreinen in de periode 2016 tot en met 2019 heeft ertoe geleid dat het overaanbod is teruggedrongen en er zicht is op nieuwe ontwikkelruimte in de periode tot 2030.

Vooral de nieuwe ontwikkelruimte bij bedrijventerreinen, met bijbehorende verdeling per werkmilieu is hierbij van grote betekenis. Er is met name ontwikkelruimte voor XXL-logistiek.
Voor de omvang en de verdeling van de ontwikkelruimte bedrijventerreinen is aangesloten bij de eerder door de regio gemaakte keuze voor het midden scenario economische groei en waarop ook de vraag- en aanbodcijfers zijn gebaseerd. Flexibiliteit is belangrijk bij de verdeling van de ontwikkelruimte.

Ontwikkelruimte regionale bedrijventerreinen
De ontwikkelruimte voor regionale bedrijventerreinen wordt vrijgegeven op basis van tranches. Deze ontwikkelruimte heeft betrekking op het regionale deel van het klassiek-gemengd werkmilieu, reguliere logistiek, (maak)industrie en agrifood.
Het uitgangspunt is om in eerste instantie in 2021 50% van de ontwikkelruimte open te stellen. Hiervan kan op basis van geschiktheid plannen en maatwerk worden afgeweken tot een maximum van 70% van de totale ontwikkelruimte. De 2e tranche in 2022 op basis van de uitkomst van tussentijdse monitoring.

Ontwikkelruimte XXL-logistiek
Binnen het werkmilieu XXL-logistiek is de ruimtevraag het grootst. De ontwikkelruimte voor XXL-logistiek bedraagt in totaal 42 hectare (peildatum 1 mei 2020). Van deze ontwikkelruimte wordt 32,5 ha toegewezen aan de logistieke knooppunten XXL, zijnde Knooppunt Nijmegen en Knooppunt EMZ.
Ook bij XXL-logistiek is het niet wenselijk om alle ruimte in 1 keer op de markt te brengen. Bij de monitoring medio 2022 zal worden beoordeeld hoe om te gaan met het resterend aantal hectaren en/of hier wijzigingen op moeten worden doorgevoerd (als gevolg van marktomstandigheden of anderszins). De ontwikkelruimte XXL-logistiek is in 2021 als volgt verdeeld:
- Gemeente Nijmegen: 12,5 ha netto ontwikkelruimte voor uitbreiding van de Grift, deelgebied Noord
- Gemeente Montferland: 20 ha netto ontwikkelruimte voor uitbreiding van DocksNLD op locatie C

Ook hier geldt (in verband met flexibiliteit, terreinafbakening, plankwaliteit, maatwerk, marktsituatie, financiële uitvoerbaarheid) een maximale afwijking naar boven van 20%.
Verder moet worden voldaan aan de eisen welke zijn gesteld in de notitie “Uitgangspunten XXL-logistiek” (d.d. 31 maart 2020) waarmee al eerder door de meeste gemeenten is ingestemd, maar in Rozendaal niet aan de orde is gesteld omdat wij geen bedrijventerreinen bezitten.

Over de resterende 10 ha XXL-logistiek worden op basis van de monitoring in 2022 nadere afspraken gemaakt.
Over de gehele regio gezien is er sprake van over-programmering PDV
Ook voor het onderdeel perifere detailhandel blijven de kwantitatieve conclusies uit het RPW 2017 overeind, dit betekent dat de regionale afspraken voor Perifere Detailhandel worden gecontinueerd. Daarnaast is in het RPW 2021-2024 het regionaal beleid voor de reguliere detailhandel (voorheen het Regionaal Programma Detailhandel; RPD 2013) met perifere detailhandel geïntegreerd in het hoofdstuk Detailhandel.

Een uitgebalanceerde economische ontwikkeling van werklocaties van belang is met aandacht voor landschap, duurzaamheid en leef kwaliteit
Met de regionale visie “Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio” is het speelveld veranderd. Van belang is een uitgebalanceerde economische ontwikkeling, met daarin ruimte voor landschap, duurzaamheid en een ontspannen leef kwaliteit. In het nieuwe RPW wordt hierop aangesloten. Vanuit deze visie wordt gewerkt aan een duurzame ruimtelijke invulling van de regio, waarin

verschillende functies op de daarvoor meest geschikte locatie ingevuld worden. In dit RPW zijn per onderdeel, te weten bedrijventerreinen, kantoorlocaties en detailhandelsgebieden, afspraken gemaakt om te komen tot een duurzame ruimtelijke invulling van de regio Arnhem-Nijmegen. Zie hiervoor pagina 10 en volgende van het RPW 2021-2024.

Monitoring medio 2022 maakt het mogelijk tijdig bij te sturen
Tijdige monitoring maakt het mogelijk om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen in de markt zodat bij gestuurd kan worden wanneer de economische situatie verandert. Dan kan ook beoordeeld worden of de ontwikkelruimte voor de 2e tranche regionale bedrijventerreinen en de resterende 10 ha XXL-logistiek kan worden vrijgegeven. Per 1 juli 2022 zal de eerste monitoring starten.

<u>Het overaanbod voor kantoren is kleiner, maar er is nog steeds overaanbod</u>
Voor kantoren is het overaanbod weliswaar teruggedrongen, maar nog steeds aanwezig. Op de centraal stationslocaties wordt, net als in het RPW 2017, nog steeds een tekort geconstateerd. Dit betekent dat het regionale beleid voor kantoren gecontinueerd wordt. Kantoorontwikkelingen op potentiele (her)ontwikkelingslocaties rondom het centraal station in Arnhem en Nijmegen worden gestimuleerd. Daarnaast worden naast de twee Centraal Stationslocaties, de stations Arnhem Velperpoort, Arnhem Zuid, Elst Centraal, Heijendaal en Nijmegen Lent als potentiële overlooplocaties aangewezen indien rondom Nijmegen Centraal en Arnhem Centraal onvoldoende kantoorruimte gerealiseerd kan worden.

<u>Over de gehele regio gezien is er sprake van over-programmering PDV</u>
Ook voor het onderdeel perifere detailhandel blijven de kwantitatieve conclusies uit het RPW 2017 overeind, dit betekent dat de regionale afspraken voor Perifere Detailhandel worden gecontinueerd. Daarnaast is in het RPW 2021-2024 het regionaal beleid voor de reguliere detailhandel (voorheen het Regionaal Programma Detailhandel; RPD 2013) met perifere detailhandel geïntegreerd in het hoofdstuk Detailhandel.

<u>Een uitgebalanceerde economische ontwikkeling van werklocaties van belang is met aandacht voor landschap, duurzaamheid en leef kwaliteit</u>
Met de regionale visie “Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio” is het speelveld veranderd. Van belang is een uitgebalanceerde economische ontwikkeling, met daarin ruimte voor landschap, duurzaamheid en een ontspannen leef kwaliteit. In het nieuwe RPW wordt hierop aangesloten. Vanuit deze visie wordt gewerkt aan een duurzame ruimtelijke invulling van de regio, waarin verschillende functies op de daarvoor meest geschikte locatie ingevuld worden. In dit RPW zijn per onderdeel, te weten bedrijventerreinen, kantoorlocaties en detailhandelsgebieden, afspraken gemaakt om te komen tot een duurzame ruimtelijke invulling van de regio Arnhem-Nijmegen. Zie hiervoor pagina 10 en volgende van het RPW 2021-2024.

<u>Monitoring medio 2022 maakt het mogelijk tijdig bij te sturen</u>
Tijdige monitoring maakt het mogelijk om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen in de markt zodat bij gestuurd kan worden wanneer de economische situatie verandert. Dan kan ook beoordeeld worden of de ontwikkelruimte voor de 2^{e} tranche regionale bedrijventerreinen en de resterende 10 ha XXL-logistiek kan worden vrijgegeven. Per 1 juli 2022 zal de eerste monitoring starten.

Kanttekeningen
Er is een risico dat niet alle 18 gemeenten (volledig) instemmen met het RPW 2021-2024

Het Portefeuillehouders Overleg Economie heeft de totstandkoming van het RPW begeleid. De 18 gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen en de Provincie Gelderland maken deel uit van dit overleg. Het Portefeuillehouders overleg Economie heeft op 2 december 2020 ingestemd om het RPW 2021-2024 via de colleges voor besluitvorming aan de gemeenteraden aan te bieden.
Er is een klein risico dat de enkele raden van de 18 regiogemeenten niet of op onderdelen niet instemmen met het RPW 2021-2024. Indien echter meer dan 50 % van de gemeenteraden instemt, zal het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland, het RPW 2021-2024 als ruimtelijk toetsingskader overnemen en vaststellen.

De verdeling van de ontwikkelruimte voor bedrijventerreinen is maatwerk
In zijn algemeenheid kan worden opgemerkt, dat de toe te kennen ontwikkelruimte in de praktijk vaak onderdeel wordt van een integraal ruimtelijk plan (totaal plangebied, aanvullend programma/functie, infra, openbare ruimte, integrale financiële uitvoerbaarheid, etc.). Dit betekent dat bij de definitieve invulling er steeds ruimte (flexibiliteit) moet zijn om de specifieke situatie in deze context te kunnen beoordelen.

Wat gaan we daarvoor doen?
Het RPW bevat de keuzes die de gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen maken voor het in balans brengen van vraag en aanbod naar werklocaties, inclusief afspraken over monitoring, evaluatie en herijking. Het RPW 2021-2024 is (met de onderliggende adviezen van Ecorys en Posad Maxwan en de reactienota d.d. 20 november 2020) op 2 december 2020 in het Portefeuillehouders Overleg Economie besproken. Het PFO Economie heeft ingestemd met de voorstellen voor de verdeling van de ontwikkelruimte voor bedrijventerreinen, met de monitoring van het RPW medio 2022 en met het voorstel om het RPW 2021-2024 via de colleges aan de raden voor besluitvorming aan te bieden.

Na besluitvorming in de colleges en raden (naar verwachting 1e kwartaal 2021) zal het RPW 2021-2024 aan het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland worden aangeboden ter besluitvorming. Na vaststelling door Gedeputeerde Staten (naar verwachting maart 2021) is het RPW mede onderdeel van het regionale toetsingskader voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Overgangssituatie naar nieuwe organisatie “de Groene Metropoolregio”
In verband met de continuïteit van de projecten en de advisering in het kader van het RPW, zal het huidige Intergemeentelijk Overlegorgaan Werklocaties (IOW) als adviesorgaan blijven voortbestaan (als overgangsmaatregel naar de nieuwe regionale samenwerkingsvorm) tot tenminste 1 juli 2021. Initiatieven op het gebied van bedrijventerreinen, kantoren en perifere detailhandel zullen in deze overgangssituatie door het IOW worden getoetst aan het RPW 2021-2024 en met advies voor besluitvorming worden voorgelegd aan PFO Economie/Productieve regio.

Proces indienen zachte plannen bedrijventerreinen
Tot 1 maart 2021 kunnen zachte plannen voor de 1e tranche van de ontwikkelruimte voor regionale bedrijventerreinen ter beoordeling worden ingediend. Hierover zal het IOW adviseren richting het PFO/Productieve regio. Inzet is om voor 1 juli 2021 tot verdeling en instemming vanuit de regio te komen. Bij de beoordeling van deze plannen worden de stappen op pagina 11 van het RPW (onderdeel van de samenvatting) doorlopen. Hierbij hoort ook een kwalitatieve beoordeling (duurzaamheid, inpassing in de omgeving, bereikbaarheid, financiële uitvoerbaarheid en regionaal DNA).

Dit proces is niet van toepassing op de verdeling van de ontwikkelruimte voor XXL-logistiek. Specifiek voor XXL-logistiek is afgesproken dat een deel (van de totale ontwikkelruimte van XXL-logistiek van 42 hectare) nu verdeeld wordt over Knooppunt Nijmegen en omgeving en Knooppunt EMZ.

Wat mag het kosten?
Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

Burgemeester en wethouders van Rozendaal,

Boele Boelens, Secretaris	Ester Weststeijn, Burgemeester

Bijlage(n)
1. aanbiedingsbrief RPW 2021-2024
2. RPW Arnhem-Nijmegen 2021-2024
3. Advies Ecorys benutten ontwikkelruimte RPW Arnhem-Nijmegen
4. Notitie advies invulling en beoordeling XXL-logistiek
5. Reactienota stukken concept RPW
6. Voorbereidende vragen en antwoorden herziening RPW 2021-2024

Aan de colleges van Burgemeester en wethouders
van de gemeenten in de regio Arnhem Nijmegen

Datum	:	16-12-2020
Uw kenmerk	:	
Ons kenmerk	:	
Zaaknummer	:	382683
Contactpersoon	:	Y. Hazelaar
Telefoonnummer	:	026-3774827

Onderwerp: RPW 2021-2024

Geacht college,

Bijgaand ontvangt u het Regionaal Programma Werklocaties 2021-2024 (RPW) zoals op 2 december 2020 is besproken tijdens het regionaal Portefeuillehoudersoverleg Economie.
Het portefeuillehoudersoverleg heeft na een inhoudelijk debat ingestemd met dit RPW met de bijbehorende bijlagen. Gedeputeerde P. Kerris was bij deze (digitale) vergadering aanwezig en heeft zijn waardering voor het RPW 2021-2024 en het doorlopen proces uitgesproken.

Middels een persbericht en publicatie op de website van de regio Arnhem Nijmegen worden de RPW-stukken en de daaraan ten grondslag liggen onderzoeksrapporten in de tweede week van 2021 (uiterlijk 15 januari) openbaar gemaakt. Tot dit moment verzoek ik u deze stukken als zijnde geheim te behandelen.

Het is aan de afzonderlijke gemeenteraden om over dit RPW een besluit te nemen. Nadat de besluitvorming in de raden is afgerond wordt het document aan de provincie Gelderland aangeboden met het verzoek om het RPW definitief vast te stellen. Daarmee krijgt het RPW formeel toetsingskracht.

Het vriendelijke verzoek is om voor 1 april 2021 de besluitvorming binnen uw gemeente af te ronden. Dan kan de besluitvorming door de provincie Gelderland zo snel mogelijk zijn beslag krijgen waardoor het nieuwe RPW formeel ook zijn plek krijgt.
Conform afspraak is bij deze brief een concept-raadsvoorstel gevoegd. Het staat u natuurlijk vrij om dit concept aan te vullen met lokale politiek-bestuurlijke punten.

Met vriendelijke groeten,

Jan van Dellen,
Voorzitter PFO Economie

Bijlagen:

1. RPW 2021-2024
2. concept-raadsvoorstel
3. Advies Ecorys benutten ontwikkelruimte RPW Arnhem-Nijmegen 20-11-2020
4. Notitie advies invulling en beoordeling XXL-logistiek, Ecorys 20 -11-2020
5. Ontwikkelkaart XXL logistiek Arnhem-Nijmegen, Posad Maxwan oktober 2020
6. bijlage bij Posad Maxwan-rapport: Landschappelijke analyse uitbreidingslocaties DocksNLD
7. Reactienota gemeenten op concept-RPW 20-11-2020

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel burgemeester en wethouders d.d. 5 januari 2021, met het nummer HJ200061.

Besluit:

1. In te stemmen met het RPW 2021-2024; meer in het bijzonder met:
   - De verdeling van de ontwikkelruimte voor bedrijventerreinen;
   - De verdeling van de ontwikkelruimte voor regionale bedrijventerreinen;
   - De verdeling van de ontwikkelruimte voor XXL- logistiek:
2. De afspraken om te komen tot een duurzame ruimtelijke invulling van de werklocaties in de regio Arnhem – Nijmegen in het kader van de Groene Metropoolregio (pagina 10 e.v. RPW 2021 - 2024;
3. Het RPW 2021 – 2024 medio 2022 te monitoren.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 23 maart 2021.

Klaas Schaap,
Griffier

Ester Weststeijn,
Burgemeester

Concept Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem-Nijmegen

Periode 2021 t/m 2024

Opdrachtgever: PFO Economie Regio Arnhem-Nijmegen

2 december 2020

Concept Regionaal Programma Werklocati em-Nijmegen

Periode 2021 t/m 202

Opdrachtgever: PFO Economie Regio Arnhem-Nijmegen

2 december 2020

DRAFT

regio arnhem nijmegen

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 5

Samenvatting 9
De invloed van corona op het RPW 9
Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio 9
Bedrijventerreinen 10
Verduurzaming van bedrijventerrein 10
Lokale en regionale bedrijventerreinen 10
Kantoren 13
Detailhandel 15
Perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen 15

1 Inleiding 17
1.1 Aanleiding en achtergrond 17
1.1.1 Nieuwe ontwikkelruimte op bedrijventerreinen in de periode tot 2030 17
1.1.2 Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio 17
1.1.3 Arnhem en Nijmegen zijn de motoren van de regionale en Gelderse economie, met sterke regionale bedrijventerreinen nabij de snelwegen. 18
1.1.4 De invloed van corona op het RPW 18
1.1.5 Geografische afbakening 19
1.2 Doelstellingen Regionaal Programma Werklocaties 19
De doelstellingen van het RPW zijn: 19
1.3 Benutten nieuwe ontwikkelruimte en realisatie evenwicht tussen vraag en aanbod 19
1.4 Leeswijzer 20

2 Uitgangspunten Regionaal Programma Werklocaties 21
2.1 Ruimte voor regionale initiatieven 21
2.2 Ruimte voor lokale initiatieven 21
2.3 Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio 21
Balans tussen groei en leefkwaliteit 21
Regionale agenda 22
2.4 Gebiedsopgave Logistics Valley 22
Railterminal Gelderland (RTG) 23
Doortrekken A15 en aanpak A12 23
2.5 Eerdere programma's werklocaties 23
Regionaal Programma Detailhandel 2013 (RPD) 23
Regionaal Programma Werklocaties 2017 (RPW) 23

3 Uitvoering Regionaal Programma Werklocaties 25
3.1 Regionale afstemming en monitoring 25

Regionale afstemming 25
Regionale monitoring 25
Herziening RPW 25
3.2 Voorzienbaarheid werklocaties 25

4 Bedrijventerreinen 27
4.1 Uitdagingen op bedrijventerreinen 27
4.2 Toekomstbestendige Gelderse bedrijventerreinen 27
4.2.1 Toekomstbestendige bedrijventerreinen 27
4.2.2 Verduurzaming van bedrijventerreinen 28
4.3 Regionale bedrijventerreinen 28
4.3.1 Ruimte voor regionale initiatieven 28
4.3.2 Vraag en aanbod 30
4.3.3 Schrapopgave op bedrijventerreinen is komen te vervallen 30
4.3.4 De herstructureringsbehoefte is beperkt 31
4.3.5 Afspraken ten aanzien van regionale bedrijvigheid 31
4.4 XXL-logistiek 32
4.4.1 Marktoriëntatie is bepalend voor regionale binding 32
4.4.2 Beleidskaart XXL-logistiek 32
4.4.3 Vraag en aanbod XXL-logistiek 33
4.4.4 Conclusies XXL-logistiek 34
4.4.5 Afspraken ten aanzien van XXL-logistiek 35
4.5 Watergebonden bedrijventerreinen 35
4.5.1 Beleidskaart watergebonden bedrijventerreinen 35
4.5.2 Watergebonden bedrijventerreinen 35
4.5.3 Afspraken ten aanzien van watergebonden bedrijvigheid 36
4.6 Bijzondere werklocaties 36
4.6.1 Afspraken ten aanzien van de bijzondere werklocaties 37
4.7 Zachte plannen 37
4.8 Lokale bedrijventerreinen 41
4.9 Solitaire bedrijven 42

5 Kantoren 43
5.1 Uitdagingen op kantoorlocaties 43
5.1.1 Kwalitatieve en kwantitatieve mismatch 43
5.1.2 Centraal stationslocaties meer in trek door corona 43
5.2 Voorstel tot (her)programmering van de kantorenmarkt 43
5.2.1 Vraag en aanbod 43
5.2.2 Centraal stationslocaties 44
5.2.3 Kantoren op kantorenparken 45
5.2.4 Kantoren op bedrijventerreinen 45

6 Detailhandel 47
6.1 Regionale beleidsdoelstellingen detailhandel 47
6.2 Regionaal beleid voor reguliere detailhandel 48
6.2.1 Onderdelen reguliere detailhandel 48
6.2.2 Toetsingscriteria reguliere detailhandel 48

6.3 Perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen 48
6.3.1 Vraag en aanbod 48
6.3.2 Concentratiegebieden 49
6.3.3 Overige winkellocaties 50
6.3.4 Stappenplan 51
6.3.5 Afspraken voor herprogrammering 51

Bijlage I 55
Definitielijst 55

Bijlage II 59
Regionale afspraken ten aanzien van reguliere detailhandel 59
Regionale hoofdstructuur reguliere detailhandel 59
Impact doorgroei internetretail 59
Schaalvergroting van supermarkten 60
Branchevervaging 61
Specifieke vormen van detailhandel 62

Bijlage III 65
Werkmilieus 65
Klassiek-gemengd werkmilieu 65
Werkmilieu (maak)industrie 66
Logistiek 67
Agrifood68
Werkmilieu hoogwaardig/kantoren 69

DRAFT

Samenvatting

Het Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem-Nijmegen (vanaf nu: RPW) dat sinds 2017 de kaders vormt voor het regionaal bedrijventerreinenbeleid is toe aan een actualisatie voor de periode 2021 tot en met 2024. Aanzienlijke uitgifte op bedrijventerreinen in de periode 2016 tot en met 2019 heeft ertoe geleid dat het overaanbod is teruggedrongen en er zicht is op nieuwe ontwikkelruimte in de periode tot 2030.

In het licht van de tijdsduur van ontwikkelprocedures (3 tot 5 jaar) is het, om als regio aantrekkelijk te blijven voor vestiging van nieuwe bedrijven en uitbreiding en verplaatsing van bestaande bedrijven, zaak op korte termijn te starten met nieuwe ontwikkelingen. Op die manier blijft de aantrekkingskracht van de regio Arnhem-Nijmegen op bedrijven en werknemers gewaarborgd. De Ladder van Duurzame Verstedelijking blijft hierbij het toetsingskader voor zowel lokale als regionale ontwikkelingen, waarbij bij die laatste regionale afstemming noodzakelijk blijft.

Op kantoorlocaties is het overaanbod weliswaar teruggedrongen, maar nog steeds aanwezig. Op de centraal stationslocaties is, net als in het RPW 2017, echter juist een tekort geconstateerd. Ook voor het onderdeel perifere detailhandel blijven de kwantitatieve conclusies uit het RPW 2017 overeind. Bovendien wordt reguliere detailhandel toegevoegd aan het RPW 2021 tot en met 2024 en met perifere detailhandel gebundeld in het hoofdstuk detailhandel.

De invloed van corona op het RPW

De maatregelen als gevolg van de uitbraak van het coronavirus begin 2020 hebben geleid tot een economische krimp. Welke impact corona gaat krijgen op de economie en hoe lang het herstel hierna duurt zijn op het moment van schrijven nog onzekerheden. Een vraag die daarmee samenhangt is: I*n welke mate is de coronacrisis van invloed op (de herziening van) het RPW*?

Het antwoord op die vraag luidt dat de prognose van de ruimtevraag op werklocaties is gebaseerd op een lange termijn perspectief op de economische ontwikkeling van Nederland en in het bijzonder de regio Arnhem-Nijmegen. In het lange termijn perspectief zijn ook periodes van laagconjunctuur meegenomen. De economische krimp als gevolg van de coronacrisis geeft daarom geen aanleiding om aan de onderliggende berekeningen en daarmee de afspraken in het RPW te tornen.

Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio

Uitgangspunt van het RPW is de regionale visie *Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio*, waarin wordt gestreefd naar een gebalanceerde economische ontwikkeling, met daarin ruimte voor landschap, duurzaamheid en een ontspannen leefkwaliteit. In de visie zijn vijf uitdagingen benoemd. Werklocaties spelen hierin een belangrijke rol en kunnen dan ook een belangrijke bijdrage leveren bij het aangaan daarvan, waarbij het RPW met name aansluit op de opgave Productieve regio.

Vanuit dit uitgangspunt wordt gewerkt aan een duurzame ruimtelijke invulling van de regio, waarin verschillende functies op de daarvoor meest geschikte locatie ingevuld worden. In het RPW zijn daarom per onderdeel, te weten bedrijventerreinen, kantoorlocaties en detailhandelsgebieden,

afspraken opgesteld om te komen tot een duurzame ruimtelijke invulling van de regio Arnhem-Nijmegen.

Bedrijventerreinen

Verduurzaming van bedrijventerrein

In het kader van de verduurzaming van bedrijventerreinen worden bij de ontwikkeling van nieuwe werklocaties maatregelen getroffen in het kader van klimaatadaptatie, de energietransitie en circulaire grondstoffenstromen. Bovendien worden ontwikkelplannen in een vroeg stadium besproken met de Provincie Gelderland om op grond daarvan tot een regionaal afgestemde invulling van de duurzaamheidsdoelstellingen te komen.

Op bestaande terreinen werkt de regio samen met ondernemers aan de verduurzaming van gebieden, gebouwen en bedrijfsprocessen. De provincie ondersteunt de partijen bij deze opgave en helpt om projecten verder te brengen.

Lokale en regionale bedrijventerreinen

Bij de afspraken binnen het onderdeel bedrijventerreinen wordt onderscheid gemaakt tussen lokale en regionale bedrijventerrein. De verantwoordelijkheid voor de (door)ontwikkeling van lokale bedrijventerreinen ligt, onder voorwaarden die in dit RPW worden beschreven, bij de gemeenten. Voor de (door)ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen, met daarbinnen specifiek aandacht voor watergebonden bedrijvigheid, XXL-logistiek en enkele bijzondere werklocaties, is regionale afstemming nodig.

Afspraken ten aanzien van regionale bedrijvigheid

- Nieuwe initiatieven moeten voldoen aan de indicatieve ruimtelijk-economische beleidskaart voor regionale bedrijvigheid;
- De locaties voor uitbreiding moeten zoveel als mogelijk aansluiten op de huidige structuur van een bestaand regionaal bedrijventerrein.
- Voor de uitbreiding van regionale bedrijven met een kaveloppervlakte <0,5 ha volstaat een melding in het IOW;
- Voor de uitbreiding van regionale bedrijven met een kaveloppervlakte > 0,5 ha is regionale afstemming vereist;
- Voor nieuwe ontwikkeling en uitbreiding van regionale bedrijventerreinen is regionale afstemming vereist;
- Voor nieuwe ontwikkeling en uitbreiding van regionale bedrijventerreinen moet Stappenplan voor de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen doorlopen worden;
- Voor inbreiding en transformatie van regionale bedrijventerreinen die geen regionale vervangings- en/of verplaatsingsvraag tot gevolg hebben volstaat een melding in het IOW;
- Voor inbreiding en transformatie van regionale bedrijventerreinen die wel regionale vervangings- en/of verplaatsingsvraag tot gevolg hebben is regionale afstemming vereist;

Afspraken ten aanzien van XXL-logistiek

- Er is behoefte aan uitbreiding ten behoeve van XXL-logistiek. Nieuwe ontwikkelingen moeten passen binnen de ruimtelijk-economische logistieke beleidskaart;
- Nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van XXL-logistiek moeten voldoen aan de gestelde kaders in de notitie *Randvoorwaarden voor XXL-logistiek*.

Afspraken ten aanzien van watergebonden bedrijvigheid

- Voor nieuwe ontwikkelingen of uitbreiding van watergebonden bedrijvigheid met een kaveloppervlakte > 0,5 ha is regionale afstemming vereist;
- Initiatieven ten behoeve van watergebonden bedrijvigheid op daarvoor aangewezen watergebonden bedrijventerreinen volstaan met een melding in het IOW;
- Bij vestiging van een bedrijf op een daartoe geprofileerd waterverbonden bedrijventerrein moet de binding met het water aangetoond worden. Hierover vindt regionale afstemming plaats.

Afspraken ten aanzien van de bijzondere werklocaties

- Herbevestiging van de status van de daarvoor in het RPW 2017 aangewezen bedrijventerreinen als bijzondere werklocatie, te weten het Engie-terrein, Innofase, IPKW en Novio Tech Campus;
- Ook voor de bijzondere werklocaties geldt dat bij uitbreiding van bestaande bedrijvigheid en/of uitbreiding van het bedrijventerrein met een kaveloppervlakte > 0,5 ha regionale afstemming moet plaatsvinden.
- Dit betekent dat:
  - Deze locaties losstaan van de vraagraming die ten grondslag ligt aan het RPW en als bijzondere werklocaties worden meegenomen in de vraag-aanbodconfrontatie;
  - Uitgifte op deze terreinen een connectie moet hebben met de specifieke thematische profilering. Dit kan worden afgedwongen op het moment dat regionale afstemming vereist is.
  - Ondanks dat deze terreinen zijn uitgezonderd van de vraag-aanbodconfrontatie, moet ook voor uitbreiding van de bijzondere werklocaties een integrale ruimtelijk afweging gemaakt worden en is regionale afstemming vereist onder dezelfde voorwaarde als reguliere regionale bedrijventerreinen.

Afspraken ten aanzien van zachte plannen

Om er zorg voor te dragen dat ontwikkelingen plaatsvinden op de meest optimale locatie is een integrale ruimtelijke afweging noodzakelijk. Voor zachte plannen geldt het volgende:

- Regionale afstemming over het in ontwikkeling nemen van zachte plannen vindt plaats aan de hand van onderstaand stappenplan.
- Indien dit niet mogelijk is, en de nieuwe ontwikkeling vanuit de regionale beleidsmatige opgaven toch wenselijk geacht wordt, moet een integrale ruimtelijke afweging plaatsvinden. Hierover is regionale afstemming vereist. Bij de integrale ruimtelijk afweging wordt onder meer gekeken naar:
  - De nabijheid van woningen en/of andere (toekomstige) conflicterende functies en ruimteclaims;
  - De nabijheid van en bereikbaarheid voor geschikt personeel;
  - Zoveel mogelijk aansluiten op bestaande infrastructuur, zowel fysiek als digitaal.
  - Kansen en bedreigingen in relatie tot klimaatadaptatie en de energietransitie.

Stappenplan voor de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen

Regionale afstemming over het in ontwikkeling nemen van zachte plannen geschiedt aan de hand van het volgende stappenplan (voor verdere uitwerking, zie paragraaf 4.7):

Stap 1 - Plannen die niet binnen de indicatieve ruimtelijke economische beleidskaart passen vallen af;

Stap 2 - Plannen die niet (fysiek) aansluiten op bestaande terreinen vallen af;

Stap 3 - Ordening van plannen per werkmilieu;

Stap 4 - Kwalitatieve beoordeling plannen (op basis van: duurzaamheid, bereikbaarheid, financiële haalbaarheid, bijdrage aan regionaal DNA);

Stap 5 - Ruimtevraag per werkmilieu;

Stap 6 - Match vraag en planaanbod;
Stap 7 - Bij overvraging mogen alleen de beste plannen doorgang vinden (o.b.v. ranglijst).

Verdeling ontwikkelruimte regionale bedrijventerreinen

In het RPW wordt afgesproken dat de ontwikkelruimte wordt vrijgeven op basis van tranches. Hiermee wordt een gestuurde fasering beoogd. Het uitgangspunt voor de reguliere regionale bedrijventerreinen is om in eerste instantie 50% van de ontwikkelruimte open te stellen. Van dit uitgangspunt kan, wanneer bij beoordelen blijkt dat er meerdere geschikte plannen zijn die de regio wil faciliteren en om maatwerk te leveren, tot een maximum van 70% worden afgeweken. Op basis van de tweejaarlijkse monitoring, die medio 2022 plaatsvindt, wordt bepaald hoe met de resterende ontwikkelruimte wordt omgegaan en of bijstelling nodig is..

Het proces voor de kwalitatieve beoordeling van de eerste tranche van zachte plannen voor regionale bedrijvigheid is als volgt:

- Tot 1 maart 2021: indienen zachte plannen met onderbouwing aan de hand van het stappenplan en de criteria voor kwalitatieve beoordeling. De stukken worden ingediend bij het huidig IOW.
- 1 maart t/m 30 april 2021: kwalitatieve beoordeling ingediende zachte plannen. Beoordeling wordt uitgevoerd door het IOW, aangevuld met een externe adviseur.
- 1 mei t/m 30 mei 2021: uitkomsten kwalitatieve beoordeling ter besluitvorming voorleggen aan het bevoegd bestuurlijk overleg.
- Vanaf 1 juni 2021 kunnen plannen in ontwikkeling genomen worden.
- Voor de tweede tranche wordt hetzelfde proces doorlopen. Planning en uitgangspunten worden bepaald op basis van de monitoring die medio 2022 plaatsvindt.

Verdeling ontwikkelruimte XXL-logistiek

Specifiek voor XXL-logistiek wordt afgesproken dat in eerste instantie 32,5 ha ontwikkelruimte verdeeld wordt over Knooppunt Nijmegen en omgeving en Knooppunt EMZ. Deze verdeling is tot stand gekomen op basis van de ruimtelijke mogelijkheden die beide aangewezen locaties bieden en is als volgt:

- Knooppunt EMZ: DocksNLD 2, locatie C[1], gemaximeerd tot 20 hectare netto ontwikkelruimte;
- Knooppunt Nijmegen en omgeving: De Grift, deelgebied Noord, gemaximeerd tot 12,5 hectare netto ontwikkelruimte.

Ook hier geldt een afwijkingsmogelijkheid naar boven. In dit geval maximaal. 20% in verband met omvang kavels, uitgiftemogelijkheden en maatwerk.

Dit betreft een eerste tranche van in totaal 42 hectare ontwikkelruimte voor XXL-logistiek. Het is aan de gemeenten Nijmegen en Montferland zelf om binnen deze kaders een bestemmingsplan vorm te geven.

Op basis van de tweejaarlijkse monitoring, die medio 2022 plaatsvindt, wordt bepaald hoe met het resterende deel van de in totaal 42 ha ontwikkelruimte wordt omgegaan. Beoordeling van nieuwe uitbreidingsplannen ten behoeve van XXL-logistiek geschiedt aan de hand van het beoordelingskader, zoals beschreven in de notitie advies en invulling XXL-logistiek, die als bijlage aan het RPW is toegevoegd. Het proces voor beoordeling van nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van XXL-logistiek is kort als volgt te beschrijven:

- Plannen worden ter beoordeling ingediend bij het regionaal ambtelijk overlegorgaan, aangevuld met een externe adviseur;

[1] PosadMaxwan (oktober 2020) Ontwikkelkaart XXL-logistiek Arnhem-Nijmegen, p. 40.

- Uitkomsten van de beoordeling worden ter advies voorgelegd aan het regionaal bestuurlijk overlegorgaan;
- Na regionaal bestuurlijk akkoord vindt besluitvorming plaats door GS van de Provincie Gelderland;
- Besluitvorming over het faciliteren van een *witte raaf* vindt primair plaats door de Provincie op het moment dat er een aanvraag ingediend wordt.

Afspraken ten aanzien van lokale bedrijventerreinen

Voor lokale bedrijventerreinen geldt dat deze ontwikkeling de toets van de ladder voor duurzame verstedelijking moet kunnen doorstaan. Daarbij zijn de volgende voorwaarden van toepassing:

- Bij ontwikkelingen van een nieuw lokaal bedrijventerrein met kavels met een oppervlakte < 0,5 hectare volstaat een melding in het IOW;
- Bij uitbreiding van een bestaand lokaal bedrijventerrein met kavels <0,5 hectare volstaat een melding in het IOW;
- Bij uitbreiding van een bestaand bedrijf met een kaveloppervlakte <0,5 hectare volstaat een melding in het IOW;

Bij uitbreiding van een bestaand bedrijf zijn de volgende voorwaarden van toepassing:

- Uitbreiding moet leiden tot een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit
- Uitbreiding moet vraaggericht zijn
- Bij uitbreiding gaat het om bedrijventerrein ten behoeve van een eindgebruiker en niet om kavels die als uitgeefbaar aanbod op de markt komen.

- Bij uitbreiding en ontwikkeling van lokale bedrijventerreinen met kavels > 0,5 hectare of uitbreiding van (lokale en regionale) bedrijven met een kaveloppervlakte > 0,5 hectare is regionale afstemming vereist.

Afspraken ten aanzien van solitaire bedrijven

Nieuwe solitaire vestigingen mogen zich niet buiten bedrijventerreinen vestigen. Hierop is een uitzondering mogelijk, wanneer de lokale situatie hier om vraagt. Hiervoor is regionale afstemming vereist.

Uitbreiding van bestaande solitaire vestigingen is niet gewenst. Indien aangetoond kan worden dat verplaatsing van dit solitaire bedrijf naar een bedrijventerrein onmogelijk is, kan een kleine uitbreiding van maximaal 10% van de kaveloppervlakte plaatsvinden met een maximum van 0,5 ha. Hiervoor volstaat een melding in het IOW.

Indien de oppervlakte van de uitbreiding groter is dan 0,5 hectare is regionale afstemming vereist.

Kantoren

Bij de spelregels ten aanzien van kantoorlocaties wordt onderscheid gemaakt tussen kantoren op centraal stationslocaties, kantorenparken en kantoren op bedrijventerreinen. De centraal stationslocaties zijn en blijven ook in tijden van corona de meest gewilde locaties voor zowel wonen als werken. De afweging tussen wonen en werken op en rondom centraal stationslocaties is daarom een bestuurlijke prioriteit.

Centraal stationslocaties meer in trek door corona

De corona-uitbraak lijkt een definitieve omschakeling teweeggebracht te hebben naar meer thuis werken dan op kantoor. Kantoren worden daarom nog meer een plek om elkaar gedurende een of enkele dagen per week kortstondig te ontmoeten. Bedrijven kiezen daarbij vaker voor spreiding over enkele kleinere, goed bereikbare locaties met spreiding over het land. Centraal stations bieden op dat vlak vanwege de centrale ligging en de toegankelijkheid van het openbaar vervoer, zeker wanneer de coronamaatregelen voorbij zijn, de beste mogelijkheden.

Bestuurlijke prioritering: afweging tussen wonen en werken

Hoewel de (her)ontwikkelingspotentie om additionele kantoorruimte te realiseren in Nijmegen en in mindere mate in Arnhem aanwezig is, wordt door de markt de laatste jaren vooral ingezet op woningbouw. Dit is zelfs het geval wanneer er ruimte voor kantoren wordt opgenomen in het bestemmingsplan. Met het oog op het versterken van de regionale economische structuur ligt hier een bestuurlijke taak om naast woningbouw rondom de centraal stations ook van ruimte voor werken een prioriteit te maken.

Afspraken ten aanzien van kantoren op centraal stationslocaties

- Stimuleren van kantoorontwikkelingen op potentiele (her)ontwikkelingslocaties rondom het centraal station in Arnhem en Nijmegen;
- Aanwijzen van geschikte (of geschikt te maken) locaties met ruimte[2] die kunnen dienen als overlooplocatie indien rondom Nijmegen Centraal en Arnhem Centraal onvoldoende kantoorruimte gerealiseerd kan worden.
- Naast de twee centraal stations worden de stations Arnhem Velperpoort, Arnhem Zuid, Elst Centraal, Heijendaal en Nijmegen Lent aangewezen als HOV-locaties, die kunnen dienen als overlooplocatie indien rondom Nijmegen Centraal en Arnhem Centraal onvoldoende kantoorruimte gerealiseerd kan worden.

Afspraken ten aanzien van kantoren op kantorenparken

- Concentratie van kantoorvolumes op de meest toekomstbestendige kantorenparken: Velperweg, Arnhems Buiten, Gelderse Poort[3], Brabantse Poort en Heijendaal;
- Onderzoek de geschiktheid van kantorenparken als overloop voor CS-locaties, voorwaarden hierbij zijn:
  - Een goede ov-verbinding;
  - Toekomstbestendigheid van de locatie;
  - Multifunctionaliteit – aandacht voor voldoende voorzieningen en groen;
- Ruimte bieden aan het overig plan Lent tot maximaal 5.000 m² bvo:
  - ter versterking lokaal vestigingsklimaat Waalsprong; en
  - als overlooplocatie indien rondom Nijmegen Centraal en Arnhem Centraal onvoldoende ruimte gerealiseerd kan worden).
- Herstructurering en/of transformatie van incourant aanbod;

Afspraken ten aanzien kantoren op bedrijventerreinen

- Het onbebouwd aanbod op IJsseloord II wordt teruggebracht tot 10.000m². Daarmee voldoet de gemeente Arnhem aan de regionale afspraken in het RPW 2017-2021;
- De Hes West in Renkum is in het RPW verder niet meer meegenomen als toekomstige kantoorlocatie. Deze locatie wordt herontwikkeld naar een woonomgeving met een gedeeltelijke

---

2 Onbebouwd, courant of geschikt te maken incourant.

3 Gelderse Poort is toegevoegd aan de toekomstbestendige kantoorparken vanwege de plannen van de gemeente Arnhem om de aansluiting met station Arnhem-Zuid te verbeteren.

woon-werkfunctie. Hiermee heeft de gemeente Renkum voldaan aan de regionale afspraken in het RPW 2017-2021.

- Voor de nog te ontwikkelen kavels op Mercurion Zevenaar wordt de bestemming gewijzigd naar lokaal bedrijventerrein. Voor bestaand vastgoed wijzigt er niets. Hiermee voldoet de gemeente Zevenaar aan de regionale afspraken in het RPW 2017-2021.
- Inzetten op functieverandering van locaties met overaanbod naar gelang de behoefte op de locatie. Dit kan bijvoorbeeld de functie bedrijventerrein (Mercurion) of campus-gerelateerde kantoorfunctie zijn. Met de functieverandering naar een kantoorfunctie gerelateerd aan de campus wordt specifiek gedoeld op de Novio Tech Campus op Winkelsteeg.

Detailhandel

Bij de spelregels ten aanzien van detailhandelsgebieden wordt in het RPW onderscheid gemaakt tussen reguliere detailhandel enerzijds en perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen (PDV/GDV) anderzijds.

Afspraken ten aanzien van reguliere detailhandel

Bij nieuwe initiatieven in reguliere detailhandelsgebieden is onder bepaalde omstandigheden regionale afstemming d.m.v. toetsing van het initiatief vereist. Toetsing op regionaal niveau vindt plaats bij detailhandelsinitiatieven die mogelijk negatieve effecten hebben op de bestaande of beoogde structuur van de reguliere detailhandel. Initiatieven kunnen voorgedragen worden door zowel gemeenten als andere partijen. Er is geen regionale afstemming nodig indien het detailhandelsinitiatief kleiner is dan 1.500 m².

Initiatieven voor winkelvestiging of –uitbreiding in de reguliere detailhandel worden, *voor regionale toetsing* voorgedragen indien:

- groter dan 1.500 m² bvo in de **niet-dagelijkse detailhandel** in de **lokaal verzorgende** reguliere winkelcentra;
- groter dan 1.500 m² bvo in de **dagelijkse detailhandel buiten stads-, dorps- wijk en buurtcentra**, met een bovengemeentelijk effect op de verzorgingsstructuur (bijvoorbeeld door de grensligging van een initiatief).
- Voor initiatieven groter dan 1.500 m2 bvo in de bovenregionaal en regionaal verzorgende reguliere winkelcentra volstaat een melding in het IOW.

Deze afspraken zijn van toepassing op alle initiatieven in de reguliere detailhandel. Voor bepaalde vormen van reguliere detailhandel is een verbijzondering vereist. Deze zijn uitgewerkt in hoofdstuk 6.

Perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen

Algemene afspraken ten aanzien van PDV/GDV

- Lokaal verzorgende perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen buiten concentratiegebieden < 1.500 m² bvo blijven mogelijk. Gemeenten maken zelf de afweging voor dergelijke kleine ontwikkelingen met een vooral lokale functie. Indien (na vaststelling van het RPW) door uitbreiding een bestaande detailhandelsvoorziening groter wordt dan 1.500 m² bvo is regionale afstemming vereist;
- Nieuwe initiatieven voor perifere detailhandel met een oppervlakte > 1.500 m² worden, na regionale afstemming, bij voorkeur in concentratiegebieden gevestigd. Daarbij is maatwerk

belangrijk. Per geval wordt bekeken of de ontwikkeling wenselijk is vanuit de doelen van het RPW en/of het past binnen de gestelde beleidskaders.

- Binnen de perifere detailhandelsvestigingen is het toegestaan om niet aan het kernassortiment gerelateerde artikelen te voeren tot maximaal 10% van de winkelverkoopoppervlakte met een maximum van 100 m2 wvo.
- Uitbreiding van bestaande perifere detailhandel is mogelijk tot 1.500 m². Als de vestiging na uitbreiding groter is dan 1.500 m² bvo is regionale afstemming vereist;
- Dit geldt ook voor verplaatsingen, waarbij de som van de winkeloppervlakte van het nieuwe pand en het vrijkomende pand hoger is dan 1.500m². In dat geval wordt bekeken wat publiekrechtelijke en/of privaatrechtelijke is vastgelegd over de detailhandelsbestemming van het pand dat na de verplaatsing vrij komt. Dit vraagt om een zorgvuldige onderbouwing, (o.a. toetsing aan de ladder voor duurzame verstedelijking). Aangetoond moet worden dat de uitbreiding bedrijfseconomisch nodig is en verplaatsing niet nodig/mogelijk is.
- Na bedrijfsbeëindiging op solitaire locaties wordt het gebruik ‘bevroren’: bestaande vestiging en gebruik wordt gehandhaafd, maar er kunnen geen vierkante meters detailhandel toegevoegd worden. Bedrijfsopvolging is dus toegestaan, zolang de locatie in gebruik blijft voor dezelfde functie. Het gaat om voortgezet identiek gebruik (zelfde soort perifere detailhandel).
- Bij bedrijfsbeëindiging op solitaire (en/of overige perifere) winkellocaties zet de gemeente na een periode van langdurige leegstand in op het wegnemen van de detailhandelsbestemming en/of transformatie.
- In dit RPW is geïnventariseerd hoe groot het aanbod verborgen plan- en restcapaciteit voor pdv is. We gaan ervan uit dat het overgrote deel van deze plan- en restcapaciteit nu bekend is. Wanneer in de toekomst blijkt dat er toch nog verborgen capaciteit is binnen een gemeente, dan zal de betreffende gemeente zich inspannen om deze ruimte zo spoedig mogelijk uit de markt te nemen en de planologische maatregelen nemen die daarvoor nodig zijn.

Op basis daarvan zijn voor de concentratiegebieden en de overige winkellocaties per deelregio specifieke afspraken gemaakt. Deze zijn uitgewerkt in hoofdstuk 6.

DRAFT

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en achtergrond

Het Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem-Nijmegen (vanaf nu: RPW) dat sinds 2017 de kaders vormt voor het regionaal bedrijventerreinenbeleid is toe aan een actualisatie. Deze herziening van het RPW is opgesteld voor de periode 2021 tot en met 2024. In dit hoofdstuk worden de aanleiding tot de herziening en de context waarbinnen dat plaatsvindt uiteengezet.

1.1.1 Nieuwe ontwikkelruimte op bedrijventerreinen in de periode tot 2030

Uitgifte op bedrijventerreinen gaat hard, waardoor het aanbod in 2023-2025 uitgegeven is
Dankzij de aanzienlijke uitgifte op bedrijventerreinen in de periode medio 2016 t/m medio 2020 is het overaanbod in de regio Arnhem-Nijmegen teruggedrongen en ontstaat in de periode tot 2030 nieuwe ontwikkelruimte op bedrijventerreinen. Binnen meerdere werkmilieus is over 3 tot 5 jaar reeds behoefte aan nieuw aanbod. De meest urgente behoefte aan uitbreiding op regionale bedrijventerreinen komt vanuit het werkmilieu logistiek en watergebonden bedrijvigheid[4]. Voor de (maak)industrie speelt de behoefte aan nieuwe ruimte vooral in de periode vanaf 2025. Daarnaast is in enkele gebieden binnen de regio op korte termijn behoefte aan klassiek-gemengd aanbod, juist vanwege het vaak sterk lokale karakter van deze ruimtevraag.

In het licht van de tijdsduur van ontwikkelprocedures is het, om als regio aantrekkelijk te blijven voor vestiging van nieuwe bedrijven en uitbreiding en verplaatsing van bestaande bedrijven, zaak op korte termijn te starten met nieuwe ontwikkelingen. Op die manier blijft de aantrekkingskracht van de regio Arnhem-Nijmegen op bedrijven en werknemers gewaarborgd.

De Ladder van Duurzame Verstedelijking blijft hierbij het toetsingskader voor zowel lokale als regionale ontwikkelingen, waarbij bij die laatste regionale afstemming noodzakelijk blijft. Dit houdt in dat:

1. De ruimtevraag per beoogd werkmilieu moet worden aangetoond;
2. In kaart gebracht moet worden in hoeverre deze ruimtevraag binnen bestaand stedelijk gebied ingepast kan worden. Dat betekent dat onderzocht moet worden in hoeverre bestaand bedrijventerrein geschikt is en/of gemaakt kan worden door middel van herstructurering en/of transformatie.
3. Indien dit niet mogelijk is nieuwe ontwikkelingen in aanmerking komen.

Kantoor- en detailhandelslocaties
Op kantoorlocaties is het overaanbod weliswaar teruggedrongen, maar nog steeds aanwezig. Op de centraal stationslocaties is, net als in het RPW 2017, echter juist een tekort geconstateerd. Ook voor het onderdeel perifere detailhandel blijven de kwantitatieve conclusies uit het RPW 2017 overeind. Bovendien wordt reguliere detailhandel toegevoegd aan het RPW 2021-2024 en met perifere detailhandel gebundeld in het hoofdstuk detailhandel.

1.1.2 Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio

Het RPW is ingebed in de regionale visie *Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio*, waarin wordt gestreefd naar een gebalanceerde economische ontwikkeling, met daarin ruimte voor landschap,

[4] Watergebonden bedrijvigheid komt voor binnen meerdere werkmilieus en is derhalve niet als apart werkmilieu benoemd.

duurzaamheid en een ontspannen leefkwaliteit. Om de balans tussen die waarden en groei te waarborgen werkt de regio vanuit drie uitdagingen, waarin

- behoud van de identiteit van de regio,
- de ontwikkeling van het stedelijk netwerk met daarin een belangrijke rol voor de topsectoren energy, food en health & hightech, en
- de koers naar een veerkrachtige regio voor energie en klimaat, met een brede inzet op circulariteit, centraal staan.

Vanuit die drie uitdagingen wordt vanuit een opgavegerichte samenwerking gewerkt aan een vijftal opgaven die gericht zijn op kwalitatieve groei, circulaire duurzaamheid en een goede balans met behoud en versterking van de bijzondere leefomgeving die de regio typeert. Het RPW sluit aan op de opgave Productieve regio. In paragraaf 2.3 wordt de aansluiting van het RPW op de regionale visie *Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio*, nader toegelicht.

1.1.3 Arnhem en Nijmegen zijn de motoren van de regionale en Gelderse economie, met sterke regionale bedrijventerreinen nabij de snelwegen.

Arnhem en Nijmegen zijn de motoren van de regionale en Gelderse Economie. Ze bepalen voor een belangrijk deel de aantrekkelijkheid en het succes van onze regio op nationale en internationale schaal. Sterke steden kunnen echter niet zonder sterke regio en andersom. Om de concurrentiekracht van de regio optimaal te benutten en te versterken ligt de focus op het bieden van ruimte op de meest optimale locatie voor ieder type bedrijvigheid. Ontwikkellocaties voor de uitbreiding van regionale bedrijventerrein worden daarom vooral nabij de snelwegen rond het stedelijk gebied gezocht. Daarnaast zijn er enkele werklocaties die vanwege hun specifieke profilering een bijzondere status hebben. De ruimtelijk-economische beleidskaarten in hoofdstuk 4 bieden hier meer inzicht in.

1.1.4 De invloed van corona op het RPW

Na de hoogconjunctuur vanaf 2016 t/m 2019 lijkt (onder andere) de coronacrisis de Nederlandse (en de wereldwijde) economie in ander vaarwater gebracht te hebben. Welke impact Corona gaat krijgen op de economie en hoe lang het herstel hierna duurt zijn op dit moment nog onzekerheden. Een vraag die daarmee samenhangt is: *in welke mate is de coronacrisis van invloed op (de herziening van) het RPW*?

De coronacrisis is qua aanleiding niet vergelijkbaar met andere crises die wij in het recente verleden hebben meegemaakt, zoals de kredietcrisis in 2008. Feit blijft dat we te maken hebben met een sterke krimp van de economie en het consumentenvertrouwen op de korte termijn. Op de lange termijn zijn de consequenties hiervan nog onzeker en vooral afhankelijk van hoelang de crisis voortduurt.

Het is eveneens een feit dat de WLO-scenario's, waarop de vraagraming voor bedrijventerreinen en kantoren voor de Provincie Gelderland zijn gebaseerd, inzicht geven in de economische ontwikkeling op de lange termijn (tot 2050). De scenario's zijn voor de vraagraming vertaald naar de periode t/m 2030. Hierin is bovendien gekozen voor een middenscenario. In het lange termijn perspectief zijn daarmee ook periodes van laagconjunctuur meegenomen. Wat dat betreft is er geen reden om aan de vraagraming, die ten grondslag ligt aan het RPW, te tornen.

Het is wel van belang om goed te monitoren wat de (korte termijn) effecten zijn op ondernemers en hun uitbreidingsplannen (worden opties nog gelicht of worden deze geannuleerd? is er nog sprake van uitbreidings- en/of verplaatsingsbehoefte bij ondernemers?) en in hoeverre er sprake is van een verandering van de vestigingseisen. Zo weten de gemeenten en de regio wat er op korte

termijn speelt bij ondernemers en kan het beleid op de langere (RPW-)termijn voortgezet worden op basis van de uitgangspunten die in dit RPW worden opgesteld.

1.1.5 Geografische afbakening

De regio Arnhem-Nijmegen omvat de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.

1.2 Doelstellingen Regionaal Programma Werklocaties

De doelstellingen van het RPW zijn:

- Zorgen voor nieuwe economische ontwikkeling op de juiste locatie in de regio met maximaal rendement voor de werkgelegenheid. Dit geldt zowel voor bedrijventerreinen, kantoren als detailhandel.
- Ruimte geven aan uitbreiding van lokale en regionale bedrijvigheid.
- Zorgen voor voldoende ontwikkelmogelijkheden op de middellange en lange termijn, met in achtneming van het belang van een economisch evenwicht tussen vraag en aanbod.
- De economische marktontwikkelingen nauwlettend volgen en optimaal benutten. In het licht van internationale ontwikkelingen en nationale groeiverwachtingen voor de komende periode gaat de regio Arnhem-Nijmegen uit van een lichte groei. Daarmee is de regio voorzichtig positief en wordt niet gerekend op het meest positieve scenario, wat aansluit bij de kwalitatieve groei die wordt nagestreefd in de visie *Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio*.
- Aansluiten bij de duurzame en circulaire ambities in de regionale toekomstvisie *Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio*.

1.3 Benutten nieuwe ontwikkelruimte en realisatie evenwicht tussen vraag en aanbod

Doel van het RPW is de regionale aantrekkingskracht voor bedrijven en werknemers te versterken. Een van de randvoorwaarden is dat er voldoende geschikte ruimte is om te ondernemen. Met het oog op een evenwicht tussen vraag en aanbod, is de behoefte ontstaan om tussen 2023 en 2025 nieuwe ontwikkelingen gereed te hebben. Om de nieuwe ontwikkelruimte optimaal te benutten wordt gewerkt volgens twee parallelle sporen:

Spoor 1: Ruimte voor marktwerking

De ruimte voor marktwerking in het RPW 2017 heeft ervoor gezorgd dat er op bedrijventerreinen nieuwe ontwikkelruimte in zicht is voor enkele werkmilieus. Om de ontwikkelruimte te benutten is afgesproken dat eerst bestaande bedrijventerreinen benut en, indien noodzakelijk en mogelijk, geschikt gemaakt worden alvorens nieuwe ontwikkelingen in gang gezet kunnen worden.

Spoor 2: De juridische procedure

Naar aanleiding van het RPW 2017 is de voorzienbaarheidsprocedure ingezet om vanaf 2021 aan de slag te kunnen met de ruimtelijke uitwerking van de schrapopgave. De voorzienbaarheidsprocedure loopt af per 31-12-2020. Hierna zou de ruimtelijke uitwerking in gang gezet worden. Voor bedrijventerreinen is met instemming van de Provincie besloten dat de schrapopgave komt te vervallen. De Provincie onthoudt zich daarom van verdere juridische procedures. Uitvoering van de schrapopgave voor kantoren en PDV wordt voorgezet in overleg tussen de betreffende gemeente, de regio Arnhem-Nijmegen en de Provincie Gelderland.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 is een toelichting gegeven op achtergrond en aanleiding, de doelstellingen en functies van het RPW, het benutten van de ontwikkelruimte en de realisatie van het evenwicht in vraag en aanbod.

Hoofdstuk 2 gaat over de uitgangspunten van het RPW. Het programma is gebaseerd op het bestaande regionaal economisch beleid. De kern van dit RPW is het optimaal benutten van de ontwikkelruimte die ontstaat in de periode tot 2030 en, indien geen ontwikkelruimte ontstaat, voortzetting van de afspraken in het RPW 2017. Uitgangspunt is dat het RPW aansluit op de ambities in de visie *Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio* en nieuwe ontwikkelingen op de meest optimale locatie moeten 'landen', dus daar waar dat logisch en passend is. In hoofdstuk 3 komt de uitvoering van het RPW aan de orde. Hierin wordt onder meer beschreven hoe zowel ambtelijk als bestuurlijk omgegaan wordt met nieuwe ontwikkelingen in de regio op het gebied van werklocaties.

In hoofdstuk 4 t/m 6 worden de afspraken voor respectievelijk het onderdeel bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel, waar nodig, geactualiseerd aan de hand van de nieuwste inzichten.

DRAFT

2 Uitgangspunten Regionaal Programma Werklocaties

2.1 Ruimte voor regionale initiatieven

Om de concurrentiekracht van de regio optimaal te benutten en te versterken ligt de focus op het bieden van ruimte op de meest optimale locatie voor ieder type bedrijvigheid. Ontwikkellocaties voor regionale bedrijventerrein, waar ruimte wordt geboden aan regionale bedrijvigheid, worden daarom vooral nabij de snelwegen rond het stedelijk gebied gezocht. Daarnaast zijn er enkele bedrijventerreinen die vanwege hun specifieke profilering een bijzondere status hebben.

2.2 Ruimte voor lokale initiatieven

Gemeenten behouden de ruimte om lokale bedrijven te faciliteren op de eigen lokale werklocaties voor zover die beschikbaar zijn in de vorm van een onherroepelijk bestemmingsplan. Wanneer er een tekort wordt voorzien, dan mag de gemeente onder voorwaarden nieuwe lokaal initiatieven in ontwikkeling nemen.

2.3 Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio

Balans tussen groei en leefkwaliteit

Het RPW Arnhem-Nijmegen is ingebed in de ambities die in de visie *Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio* zijn gepresenteerd. De regio Arnhem-Nijmegen zoekt naar balans in de opgaven waar de regio voor staat. Het doel daarvan is een meer onderscheidend profiel, dat voortbouwt op de eigen identiteit van onze regio en de ontwikkelingslijnen die zijn ingezet.

De regio manifesteert zich enerzijds door het bijzondere karakter van haar landschap en anderzijds zit duurzaamheid de regio in het DNA. Die mooie combinatie van landschap, duurzaamheid en ontspannen leefkwaliteit kan echter op gespannen voet komen te staan met de regionale groeiambities in economie en wonen. Zo heeft zich de grote uitdaging gevormd waar de regio met elkaar voor staat, namelijk: kwalitatieve groei.

De regio Arnhem-Nijmegen wil daarmee staan voor kwalitatieve groei, voor stedelijke ontwikkeling in balans met groene en ontspannen leefkwaliteit. Het doel daarvan is behoud en versterking van de voor de regio typische landschappelijke en culturele waarden, vanuit de volgende uitdagingen:

- Samenwerken aan het behoud van de identiteit van de regio: zich inzetten voor een gevarieerd cultuurlandschap; we houden de regio strategisch bereikbaar; we ontwikkelen de culturele netwerken in de regio.
- Samenwerken aan de ontwikkeling van de regio: de regio ontwikkelen als compleet stedelijk netwerk; met energy, food, health & hightech als topsectoren; benutten van talent en het menselijk kapitaal in de regio.
- Samenwerken aan de koers van de regio: Een veerkrachtige regio voor klimaat en energie; een brede inzet op de circulariteit van de economie; en werken aan een gezonde, vitale en ontspannen leefomgeving.

Regionale agenda

Om slagkracht en legitimatie te kunnen verenigen is gekozen voor een opgavegerichte samenwerking, via een jaarlijks voortschrijdende regionale agenda met een beperkt aantal maatschappelijke opgaven.

De nieuwe visie op de regio Arnhem-Nijmegen beschrijft de uitdagingen waar de gemeenten afzonderlijk en de regio voor staat. Vanuit de ambitie van kwalitatieve groei onderscheidt de regio een vijftal opgaven, die zijn gevat in een agenda voor de periode 2020-2025. De agenda is opgesteld in de geest van de visie op de Regio Arnhem-Nijmegen en vloeit voort uit de ambities die in de visie worden beschreven. De opgaven die samen de agenda vormen zijn gericht op kwalitatieve groei, circulaire duurzaamheid en een goede balans met behoud en versterking van de bijzondere leefomgeving die de regio typeert. Het RPW sluit met name aan op de opgave **Productieve regio**:

In de regionale opgave Productieve regio staan ontwikkeling van de regionale clusters rondom health, hightech en energy en crossovers met food centraal. Bovendien is er aandacht voor de verbetering van de kwaliteit van werklocaties, verbeterde samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven, versterking van ondernemerschap in de regio en de versterking van de positie van de regio in logistiek, handel en transport. De regio zet met een verminderde milieubelasting en slimmer en bewuster gebruik van de ruimte en door samenwerking tussen logistieke bedrijven, transporteurs, kennisinstellingen en overheden in op versterking van duurzame logistiek.

2.4 Gebiedsopgave Logistics Valley

De regionale identiteit, die centraal staat in de regionale visie, kan ook vanuit een ruimtelijk-economische perceptie worden gezien: de strategische ligging van de regio in combinatie met de goede aansluiting op regionale en (inter)nationale infrastructuurnetwerken. De ligging op de corridor tussen Randstad en het Rhein-Ruhrgebied heeft altijd gezorgd voor een goede basis voor diverse economische activiteiten.

De Gelderse Corridor is dan ook een van de centrale opgaven van het huidige provinciale coalitieakkoord. Het doel daarbij is het zorgen voor een betrouwbare doorstroming van goederen op de corridor. En daarnaast zorgen voor economische spin-off en werkgelegenheid en het garanderen van een goed werk- en leefklimaat. Het gaat om activiteiten die meerwaarde bieden bovenop de inzet die de provincie levert vanuit de kerntaken: doorstroming van goederenvervoer verbeteren en daarbij primair inzetten op de drie regio's binnen de provincie Gelderland. De drie regio's en de deelnemende gemeenten daarbinnen zijn te vinden in Tabel 2.1.

Tabel 2.1 Actieve gemeenten per regio in Logistics Valley

Regio Rivierenland	Regio Nijmegen en omstreken	Regio Achterhoek Liemers
Culemborg	Druten/ Wijchen (Samenwerking)	Duiven
West Betuwe	Overbetuwe	Zevenaar
Zaltbommel	Beuningen	Montferland
Buren	Heumen	Westervoort
Tiel	Nijmegen	Oude IJsel streek
Maasdriel	Berg en Dal	Doetinchem
West Maas en Waal	Lingewaard	Doesburg
Neder Betuwe		Bronckhorst

Binnen deze regio's zijn gebieden aangewezen voor knooppuntontwikkeling, waarbinnen ruimte is voor ontwikkelingen ten behoeve van XXL-logistiek. Een belangrijke voorwaarde voor het mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen is clustering en aansluiting op bestaande bedrijventerreinen die specifiek zijn ingericht op XXL-logistiek. Binnen de regio Arnhem-Nijmegen zijn dit de volgende knooppunten:

- Knooppunt Nijmegen en omgeving: de gemeenten Nijmegen en Overbetuwe, aansluitend aan bedrijventerreinen Park15 en De Grift.
- Knooppunt EMZ: de gemeenten Emmerich (D), Montferland en Zevenaar, in Nederland aansluitend aan de bedrijventerreinen DocksNLD en 7Poort.

Railterminal Gelderland (RTG)

Binnen knooppunt Nijmegen en omgeving is sprake van een project met de naam Knoop 38 (naar afrit 38 van de A15). Ter versterking van de multimodaliteit van Knooppunt Nijmegen en omgeving zet de Provincie Gelderland in op de ontwikkeling van de Railterminal Gelderland (RTG). Door toevoeging van een modaliteit (namelijk overslag per spoor) rondom Knoop 38 wordt de kwaliteit van het knooppunt verbeterd en neemt de aantrekkelijkheid van de bedrijventerreinen in de regio toe. De ontwikkeling van RTG draagt niet alleen bij aan de economische structuurversterking van Knooppunt Nijmegen en omgeving, maar ook aan de verkeersdoorstroming, doordat goederen minder over de weg en meer over het spoor aan- en afgevoerd kunnen worden.

In maart 2020 is de marktconsultatie ter voorbereiding op de openbare aanbestedingsprocedure voor de aanleg en exploitatie van de Railterminal Gelderland afgerond. Via deze marktconsultatie heeft Provincie Gelderland marktpartijen geïnformeerd over de plannen om een railterminal te realiseren, de wijze waarop zij straks een exploitant zoeken en welke kaders hiervoor worden vastgelegd in het inpassingsplan, waarvan de vaststelling in 2021 gepland staat.

Doortrekken A15 en aanpak A12

Het doortrekken van de A15, verbreding van de A12 en de aansluiting van beide Rijkswegen zorgt voor een sterke verbetering van de doorstromingen in de regio Arnhem-Nijmegen. Plannen voor deze ingreep bestaan al geruime tijd en na een aantal keer vertraging te hebben opgelopen, zijn in 2018 zijn de voorbereidende werkzaamheid van start gegaan. Met inachtneming van de vertraging die PAS mogelijk met zich meebrengt is de planning anno juni 2020 dat medio 2020 een definitief besluit genomen wordt over het tracé. In 2020 nog gaat de realisatie van start. De geplande openstelling vindt plaats in 2022 t/m 2024.

2.5 Eerdere programma's werklocaties

Regionaal Programma Detailhandel 2013 (RPD)

Het RPD 2013 vormt de basis voor het detailhandelsbeleid in dit nieuwe RPW. In het vorige RPW werd het deel van het beleid in het RPD 2013 over perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen opgenomen en geactualiseerd. In dit nieuwe RPW wordt ook het deel van het beleid over reguliere detailhandel opgenomen en geactualiseerd. In hoofdstuk 6 zijn de beleidskeuzes (bijvoorbeeld ten aanzien van de vraag: wat moet op regionaal niveau worden geregeld, aanvullend op hetgeen op lokaal niveau wordt geregeld?) overgenomen. Het RPD 2013 is vanaf de datum van vaststelling van dit RPW niet meer geldig.

Regionaal Programma Werklocaties 2017 (RPW)

Het RPW 2017 vormt de basis voor de afspraken die in deze herziening van het RPW, geldig voor de periode 2021 t/m 2024, worden vastgesteld. In vergelijking met het RPW 2017 is het aantal gemeenten afgenomen van 19 naar 17. De gemeente Rijnwaarden is gefuseerd met de gemeente

Zevenaar. De gemeente Mook en Middelaar heeft besloten zich qua werklocatiebeleid weer op de provincie Limburg te richten.

Het RPW 2017 is aangepast op de onderdelen waarvoor dat noodzakelijk is als gevolg van de veranderde match tussen vraag en aanbod.

DRAFT

3 Uitvoering Regionaal Programma Werklocaties

3.1 Regionale afstemming en monitoring

Regionale afstemming

Regionale afstemming over nieuwe initiatieven vindt bij voorkeur plaats door een ambtelijke werkgroep, die een vertegenwoordiging vormt van de regio. Het Intergemeentelijk Overleg Werklocaties (IOW) heeft gedurende de eerste RPW-periode haar nut bewezen. Het is wenselijk om het IOW in een vergelijkbare vorm te laten voortbestaan. Dat wil zeggen, een ambtelijke werkgroep om de advisering in het kader van het RPW ook in de toekomst te continueren. Het is belangrijk dat een vertegenwoordiging van gemeenten in de regio zitting heeft in de werkgroep. Dat wil zeggen dat deelregio Noord, Midden en Zuid evenredig vertegenwoordigd zijn.

Voorstel is om, met het oog op de continuïteit, het huidig IOW tot 1 juli 2021 te laten voortbestaan. Voor 1 juli moet er een voorstel liggen voor de invulling van dit overlegorgaan gerelateerd aan de vernieuwde regionale samenwerkingsstructuur, die vanaf 2021 gelanceerd wordt. Dit ambtelijk overleg brengt advies uit aan de verantwoordelijke regionale bestuurders over ingediende nieuwe ontwikkelingen in de regio op het gebied van werklocaties. De behandeling van het initiatief door regionale bestuurders is voor GS van belang bij de beoordeling van nieuwe ruimtelijke plannen.

Regionale monitoring

Monitoring van de afspraken en marktontwikkelingen heeft in de eerste RPW periode haar waarde bewezen. Voor uitvoering van het RPW is het van groot belang dat regionale afspraken gebaseerd zijn op juiste en actuele gegevens over vraag en aanbod voor zowel bedrijventerreinen, kantoren als detailhandel. Alleen op die manier wordt goede uitvoering van het beleid en afstemming op de marktsituatie gewaarborgd.

De monitoring vindt tweejaarlijks plaats, tenzij vaker noodzakelijk geacht wordt als gevolg van onvoorziene economische ontwikkelingen. De uitkomsten hiervan worden tweejaarlijks in het najaar aan regionale bestuurders voorgelegd met ambtelijk advies over de te volgen koers. De monitoringsgegevens kunnen aanleiding zijn om het RPW op onderdelen te wijzigen. De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten kunnen daarover samen met Gedeputeerde Staten besluiten nemen.

Herziening RPW

Het RPW wordt vierjaarlijks herzien en ter vaststelling worden aangeboden aan de gemeenteraden voor besluitvorming. Het voorstel voor herziening wordt in principe uitgewerkt in het najaar van 2024.

3.2 Voorzienbaarheid werklocaties

Op 14 juli heeft GS Provincie Gelderland per brief aan de regio medegedeeld dat zij instemt met de herziening van het RPW. Dit houdt in dat de Provincie zich onthoudt van de procedure voor een inpassingsplan en dan de Ruimtelijke Uitwerking van de schrapopgave voor het onderdeel bedrijventerreinen wordt ingetrokken. Voor de in de RPW genoemde onderdelen perifere detailhandel en kantoren blijft op grond van de uitkomsten uit de monitoring de Ruimtelijke

Uitwerking nog wel van kracht. De randvoorwaarden voor XXL-logistiek krijgen een plek in het nieuw op te stellen RPW en worden meegenomen in dat besluitvormingsproces.

Daarnaast worden de afspraken voor perifere detailhandel in het hoofdstuk detailhandel samengevoegd met afspraken met betrekking tot reguliere detailhandel.

DRAFT

4 Bedrijventerreinen

4.1 Uitdagingen op bedrijventerreinen

De regio Arnhem-Nijmegen staat in de periode tot 2030 op de bedrijventerreinen voor twee grote, samenhangende, uitdagingen:

1. Behoud en versterken van de regionale aantrekkingskracht op nieuwe en bestaande lokale en regionale ondernemers. Daarbij is een duurzaam evenwicht tussen vraag en aanbod essentieel.
2. Aansluiten bij de ambities en kaderstellende opgaven uit de visie *Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio.*

Om voldoende en kwalitatief goede ruimte te bieden aan lokale en regionale ondernemers, en daarmee de werkgelegenheid die zij bieden, is het noodzakelijk in deze herziening van het RPW de invulling van de ontwikkelruimte die voor de periode tot 2030 is geconstateerd, in te kaderen. Daarom is een inventarisatie uitgevoerd van:

a. De geschiktheid en toekomstbestendigheid van bestaand aanbod; en
b. De kwaliteit van de zachte plannen voor regionale bedrijventerreinen.

Deze inventarisatie vormt de basis voor de afspraken over bedrijventerreinen.

4.2 Toekomstbestendige Gelderse bedrijventerreinen

4.2.1 Toekomstbestendige bedrijventerreinen

In het rapport ‘Gelderse bedrijventerreinen: klaar voor de toekomst’ heeft de provincie Gelderland met de regio’s het begrip toekomstbestendigheid nader uitgewerkt. De volgende definitie van toekomstbestendige bedrijventerreinen is gehanteerd: ‘*Toekomstbestendige Gelderse bedrijventerreinen zijn terreinen waar bedrijven, overheden en beheerders samenwerken aan toekomstige kansen en aanpak van knelpunten op het gebied van economie, duurzame energie, klimaat, gezondheid en ecologie, waarmee een aantrekkelijker vestigingsklimaat wordt gecreëerd en wordt toegewerkt naar energieneutrale en klimaatbestendige bedrijventerreinen in 2050*’. Dit geldt ook in de regio Arnhem-Nijmegen. Een belangrijke pijler in de toekomstbestendigheid van bedrijventerreinen is de factor duurzaamheid. Duurzaamheid wordt onderverdeeld in de volgende onderdelen:

- Energietransitie: het streven om het energieverbruik te verminderen en te vergroenen (aardgasvrij) en daarnaast het benutten van het potentieel van bedrijventerreinen voor het opwekken van groene energie;
- Klimaatadaptatie: maatregelen om de werkomgeving klimaatbestendig te maken en de leefbaarheid te vergroten door meer (openbaar) groen en water(opvang). In de brochure ‘’vergroenen van bedrijventerreinen’’ van de Provincie worden deze maatregelen verder uiteengezet.
- Circulaire economie: in het kader van de transitie van een lineaire naar een circulaire economie worden afvalstromen van het ene bedrijf de grondstoffen van het andere bedrijf. Op die manier zijn minder primaire grondstoffen nodig en wordt er minder afval geproduceerd. Het is tegelijkertijd een verdienmodel waar steeds meer bedrijven(terreinen) zich op richten. In relatie tot de energietransitie bestaat de mogelijkheid panden te voorzien van een circulaire energievoorziening.

4.2.2 *Verduurzaming van bedrijventerreinen*

Duurzaamheid en de transitie naar een circulaire leefomgeving zijn de kernpunten van de regionale visie *Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio* en de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland. De opgaven in de regionale visie die samen de agenda vormen zijn gericht op kwalitatieve groei, circulaire duurzaamheid en een goede balans met behoud en versterking van de leefomgeving. In dit kader zijn randvoorwaarden voor XXL-logistiek opgesteld. Voor nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van XXL-logistiek is in de randvoorwaarden een BREEAM Excellent-certificering op zowel pand- als gebiedsniveau als minimumeis vastgelegd

De opgaven op het terrein van circulariteit, de energietransitie en duurzaamheid zijn eveneens van toepassing op reguliere lokale en regionale bedrijventerreinen (incl. watergebonden en bijzondere werklocaties). Zowel bij de ontwikkeling van nieuwe terreinen als met het oog op bestaande terreinen, worden de duurzaamheidsdoelstellingen toegepast, waarbij rekening gehouden wordt met de locatie-specifieke situatie. Voor de uitbreiding of aanleg van nieuwe bedrijventerreinen betekent dit concreet het volgende:

- Het benutten van daken voor zonnepanelen
- Gasloos bouwen (tenzij noodzakelijk voor het productieproces);
- Uitwisseling restwarmte, elektriciteit en grondstoffen binnen het terrein en de directe omgeving
- Het reserveren van ruimte voor bijvoorbeeld (elektrische) oplaadpunten, waterstof tanken, batterij/voorzieningen t.b.v. opslaan elektriciteit;
- het opstellen van een materialenpaspoort voor gebouwen;
- voldoende waterberging, natuurinclusief bouwen en het vergroenen van de openbare ruimte waardoor samen een goede groene structuur en aantrekkelijkere omgeving ontstaat;
- parkmanagement of een andere vorm van organisatiegraad.

Ontwikkelplannen worden (onder andere) op deze onderwerpen vroegtijdig afgestemd met de Provincie Gelderland, om op grond daarvan tot een goede invulling komen.

De ambities voor verduurzaming hebben eveneens betrekking op bestaande bedrijventerreinen. Op bestaande bedrijventerreinen is, tenzij het een uitbreiding betreft, in principe geen regionale afstemming van toepassing. Verduurzaming is echter per definitie een regionale opgave, waardoor een regionaal afgestemde aanpak bij de verduurzaming van bestaande bedrijventerreinen op bepaalde vlakken wenselijk is.

Een regionaal afgestemde aanpak heeft bijvoorbeeld betrekking op klimaatadaptie, met meer ruimte voor groen en de als gevolg daarvan veranderende verhouding tussen netto en bruto oppervlakte. De grootste opgave is echter het aardgasvrij maken van de bebouwde omgeving in het kader van de warmtetransitie, waarbinnen bedrijventerreinen een aanzienlijke potentie bieden. Bedrijventerreinen bieden vanwege het grote energieverbruik zowel kansen om grote stappen te zetten bij de vermindering van energieverbruik als in de transitie naar andere energiebronnen dan aardgas. Daarnaast bieden bedrijventerreinen ook kansen voor het opwekken van energie en het gebruik van restwarmte. Op dit vlak is een regionaal gecoördineerde aanpak daarom noodzakelijk, waarbij per locatie in kaart gebracht moet worden wat de energiebehoefte is en welke kansen benut kunnen worden richting aardgasvrije bedrijventerreinen.

4.3 Regionale bedrijventerreinen

4.3.1 *Ruimte voor regionale initiatieven*

Uitgangspunt is dat nieuwe ontwikkelingen moeten ‘landen’ op de meest optimale locatie voor dat type bedrijvigheid, dus daar waar dat logisch en passend is. Om die reden zijn in het kader van de

herziening van het RPW drie ruimtelijk economische-beleidskaarten opgesteld. De kaarten maken in een oogopslag duidelijk welke ontwikkelingen waar gewenst zijn.

Beoordeling van nieuwe initiatieven die van regionale betekenis zijn, vindt plaats aan de hand van deze kaarten. Hierin wordt op hoofdlijnen immers duidelijk waar ontwikkelingen gewenst zijn. Lokale initiatieven worden niet beoordeeld aan de hand van deze kaarten. Hiervoor zijn andere afspraken vastgelegd (zie paragraaf 4.6).

In Figuur 4.1 wordt met een kaartbeeld duidelijk gemaakt waar ruimtevraag vanuit regionale bedrijvigheid bij voorkeur moet landen. In de volgende paragrafen zijn tevens kaartbeelden opgenomen die specifiek gericht zijn op 1. XXL-logistiek en 2. de bijzondere werklocaties, te weten energie en circulaire economie, watergebonden bedrijvigheid en hightech. In de drie kaarten is het beoogde tracé van de doortrekking van de A15 reeds ingetekend.

In Figuur 4.1 is afgebeeld dat Arnhem en Nijmegen de regionale motoren zijn en daarmee de aangewezen locaties voor regionale bedrijvigheid. Echter, Arnhem en in mindere mate Nijmegen hebben weinig tot geen ruimte beschikbaar voor bedrijvigheid. Dit betekent dat voor uitbreidingsruimte gekeken wordt naar de omliggende gemeente en specifiek daar waar dit geclusterd nabij de snelwegen kan. Dit kaartje toont het indicatief zoekgebied voor de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen en is de basis voor integrale afstemming over op welke locaties uitbreiding van regionale bedrijventerreinen wenselijk is.

Figuur 4.1 Indicatief zoekgebied voor de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen.

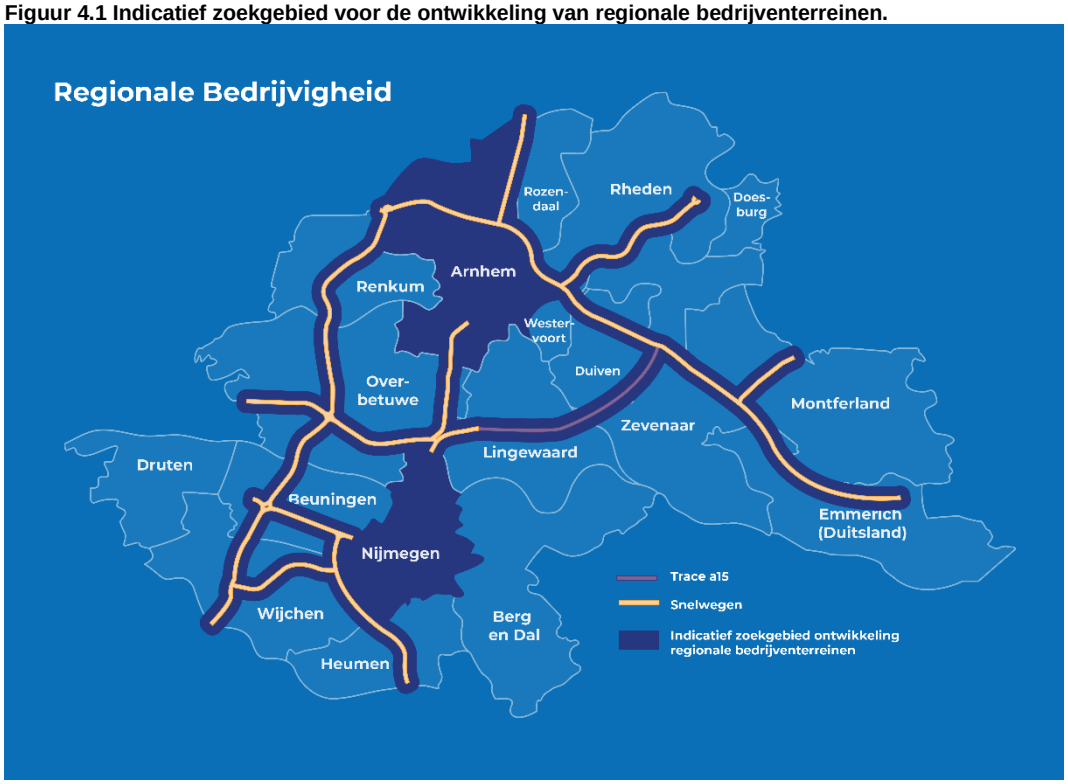

4.3.2 *Vraag en aanbod*

De ontwikkelruimte waaraan invulling gegeven kan worden in de periode tot 2030 is bepaald aan de hand van een match tussen vraag en aanbod. De ruimtevraag op bedrijventerreinen in de periode 2020 tot 2025 bedraagt 136 hectare, terwijl er in totaal 171,5 hectare aanbod is. Dat is inclusief 21,5 hectare aanbod op bedrijventerreinen die een status aparte toegewezen hebben gekregen (bijzondere werklocaties) vanwege het toekomstgerichte thema waarop deze gericht zijn (hightech en health, energie en circulaire economie) en waarvoor geen ruimtevraag geraamd is. Indien de bijzondere werklocaties afzonderlijk gezien worden van het reguliere aanbod, dan bedraagt het aanbod nog 150 hectare. Dat betekent dat een evenwicht tussen vraag en aanbod binnen handbereik is en dat de regio zich moet voorbereiden op het invullen van de ontwikkelruimte die ontstaat in de periode tot 2030.

Figuur 4.2 Vraag (2020-2025 en 2025-2030) en aanbod (peildatum 1 mei 2020) per werkmilieu.

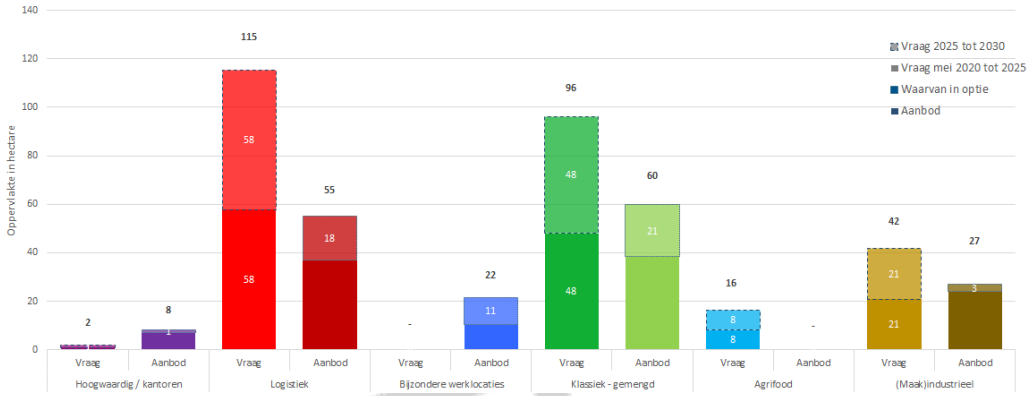

Voor de gehele periode 2020-2030 bedraagt de ruimtevraag in totaal 271 hectare. Dat wil dus zeggen dat in de periode tot 2030 121,5 hectare ontwikkelruimte ontstaat. Deze ontwikkelruimte is in Tabel 4.1 uitgesplitst per werkmilieu.

Tabel 4.1 Ontwikkelruimte tot 2030 per werkmilieu.

Werkmilieu	Ruimtebehoefte 2020 – 2030	Uitgeefbaar aanbod	Ontwikkelruimte
Klassiek – gemengd[5]	96 ha	60 ha	36 ha
Logistiek[6]	115,5 ha	55 ha	60,5 ha
Waarvan regulier	*46,5 ha*	*28 ha*	*18,5 ha*
Waarvan XXL[7]	*69 ha*	*27 ha*	*42 ha*
(Maak)industrie	42 ha	27 ha	15 ha
Agrifood	16 ha	0 ha	16 ha
Hoogwaardig/kantoren	2 ha	8 ha	-6 ha
Totaal	**271 ha**	**150 ha**	**121,5 ha**

4.3.3 *Schrapopgave op bedrijventerreinen is komen te vervallen*

Met het besluit tot herziening van het RPW, is ervoor gekozen af te zien van de schrapopgave op bedrijventerreinen. De toewijzing van de schrapopgave was mede gebaseerd op de kwalitatieve beoordeling van de regionale bedrijventerreinen.

5 Betreft ruimtevraag van zowel lokale als regionale bedrijvigheid.

6 Ruimtebehoefte vanuit bovenregionale distributiecentra en/of *witte raven* maakt geen onderdeel uit van de vraag-aanbodconfrontatie. De ontwikkelruimte kan in de praktijk dus groter zijn. Het ontbreken van regionale binding moet daarvoor wel aangetoond worden volgens de spelregels die zijn vastgelegd in de randvoorwaarden voor XXL-logistiek.

Teneinde ook op termijn de markt optimaal te kunnen blijven bedienen is in het kader van dit RPW onderzocht in hoeverre deze bedrijventerreinen geschikt zijn of te maken zijn voor de doelgroep. Hieruit is geconcludeerd dat het aanbod op bedrijventerreinen in de regio van voldoende kwaliteit is en de leegstand beperkt. Daarnaast zijn plannen voor nieuwe ontwikkelingen (zachte plannen) geïnventariseerd. Met het doel de markt optimaal te bedienen en met het oog op de duur van een ontwikkelprocedure van een bedrijventerrein is het immers nodig de ontwikkelruimte die is ontstaan optimaal te benutten en ontwikkelingen te laten landen op de meest logische en passende locatie.

4.3.4 De herstructureringsbehoefte is beperkt

De kwaliteit en profilering van het bestaande aanbod in de regio Arnhem-Nijmegen is over het algemeen van goede kwaliteit. Dat betekent dat de herstructureringsbehoefte op bedrijventerreinen in de regio Arnhem-Nijmegen beperkt is. Dit stemt overeen met de constatering in het onderzoek naar de toekomstbestendigheid van bedrijventerreinen in de provincie Gelderland dat de bedrijventerreinen in de regio Arnhem-Nijmegen er relatief goed voorstaan[8]. Niettemin is er in de regio spraken van plannen voor revitalisering van (met name lokale) bedrijventerreinen, herprofilering ten behoeve van een ruimtelijke kwaliteitsverbetering en enkele transformatieplannen.

Transformatie levert echter geen regionale vervangingsvraag op. Plannen voor herprofilering leveren in enkele gevallen wel additionele ruimte op. Dit geldt voor herontwikkelingsplannen van het Engie-terrein, Drutensche Waarden buitendijks en het Veilingterrein in Bemmel. Een overzicht van deze plannen is te vinden in het rapport ‘Monitoring RPW Arnhem-Nijmegen 2020’ dat als bijlage aan dit RPW is toegevoegd.

De beperkte herstructureringsbehoefte leidt ertoe dat de nog beschikbare kavels op bedrijventerreinen naar verwachting door de markt worden opgenomen. Hiervoor is in de meeste gevallen geen ingreep nodig of volstaat een beperkte ingreep. Daarmee is antwoord gegeven op de eerste vraag wat betreft het invullen van de ontwikkelruimte die ontstaat in de periode tot 2030, namelijk het benutten van bestaand aanbod. Dit maakt de weg vrij voor ontwikkeling van zachte plannen. Dit neemt niet weg dat, waar mogelijk bestaande bedrijventerreinen zo goed mogelijk benut moeten worden. De afspraken ten aanzien van de zachte plannen worden in paragraaf 4.7 nader uitgewerkt.

4.3.5 Afspraken ten aanzien van regionale bedrijvigheid

Gewenste ontwikkelingen

Vanuit het perspectief van de *Groene metropoolregio*, namelijk duurzame en groene groei, vinden de regiogemeenten de volgende ontwikkelingen gewenst:

1. Uitbreiding bestaande bedrijven op bestaande bedrijventerreinen, (incl. watergebonden bedrijven). Als deze uitbreidingen kunnen aantonen dat zij niet kunnen verplaatsen - niet geheel en niet gedeeltelijk - naar een andere locatie dan kunnen zij in principe uitbreiden op de huidige locatie als daar geen ruimtelijk-planologische bezwaren tegen zijn Detailhandel is hierbij uitgesloten. Voorwaarde is dat het bedrijf gebonden is aan de locatie waar ze gevestigd zijn en verplaatsen bedrijfseconomisch geen optie is. In geval van watergebonden bedrijvigheid is de gebonden aan ligging aan een kade aantoonbaar bewijs dat verplaatsing niet mogelijk is. Bij een uitbreiding met een kaveloppervlakte >0,5 ha en indien uitbreiding ruimte oplevert voor andere (watergebonden) bedrijven is regionale afstemming vereist. In andere gevallen volstaat een melding in het IOW.

[8] Bureau Buiten (2019) Toekomstbestendige Gelderse bedrijventerreinen.

2. Inbreiding en transformatie: ontwikkeling van een bedrijventerrein dat bijdraagt aan een ruimtelijk gewenste situatie in de zin van inbreiding en transformatie. Het terrein wordt vervolgens op de markt gebracht. Een succesvol voorbeeld is het Veilingterrein in Huissen. Herinrichting ten behoeve van verduurzaming, klimaatadaptatie en biodiversiteit valt hier ook onder.
3. Nieuwe ontwikkelingen. Indien bestaande bedrijventerreinen niet kunnen voorzien in de ruimtebehoefte dan kunnen plannen voor nieuwe bedrijventerreinen in ontwikkeling genomen worden.

Voorwaarden gewenste ontwikkelingen

De hierboven genoemde ontwikkelingen zijn gebonden aan de volgende voorwaarden:

- Nieuwe initiatieven moeten voldoen aan de indicatieve ruimtelijk-economische beleidskaart voor regionale bedrijvigheid;
- De locaties voor uitbreiding moeten zoveel als mogelijk aansluiten op de huidige structuur van een bestaand regionaal bedrijventerrein.
- Voor de uitbreiding van regionale bedrijven met <0,5 ha volstaat een melding in het IOW;
- Voor de uitbreiding van regionale bedrijven met > 0,5 ha is regionale afstemming vereist;
- Voor ontwikkeling en uitbreiding van regionale bedrijventerreinen is regionale afstemming vereist;
- Voor nieuwe ontwikkeling en uitbreiding van regionale bedrijventerreinen moet Stappenplan voor de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen doorlopen worden;
- Voor inbreiding en transformatie van regionale bedrijventerreinen die geen regionale vervangings- en/of verplaatsingsvraag tot gevolg hebben volstaat een melding in het IOW;
- Voor inbreiding en transformatie van regionale bedrijventerreinen die wel regionale vervangings- en/of verplaatsingsvraag tot gevolg hebben is regionale afstemming vereist;

4.4 XXL-logistiek

4.4.1 Marktoriëntatie is bepalend voor regionale binding

Binnen XXL-logistiek is onderscheid naar Europese, nationale en regionale distributiecentra (EDC's, NDC's en RDC's). Binnen de regio Arnhem-Nijmegen biedt knooppunt Nijmegen en omgeving vooral ruimte aan NDC's en RDC's, maar ook enkele EDC's. Knooppunt EMZ huisvest voor Europees georiënteerde dc's.

EDC-activiteiten zijn over het algemeen flexibeler qua vestigingslocatie dan activiteiten die gebonden zijn aan het landsdeel of de regio. De binding van NDC's en RDC's is door hun hogere plaats in de distributieketen over het algemeen sterker dan bij EDC's, waarbij meestal alleen zekerheid bestaat over de contractduur van 3-5 jaar. Hierbij is het van belang aan te tekenen dat de historische binding van sommige EDC's (bijvoorbeeld Mainfreigth, 's Heerenberg) kan bijdragen aan de regionale en lokale geworteldheid van een bedrijf.

4.4.2 Beleidskaart XXL-logistiek

In Figuur 4.3 is aangegeven binnen welke gemeenten uitbreiding van bedrijventerreinen ten behoeve van XXL-logistiek mogelijk gemaakt kan worden. De (potentiële) ontwikkellocaties zijn beperkt tot Knooppunt Nijmegen en omgeving, te weten Park15 en De Grift, en Knooppunt EMZ, te weten DocksNLD en 7Poort. Knooppunt EMZ is tevens de aangewezen locatie om de zogenaamde *witte raven* te faciliteren.

Figuur 4.3 Locaties voor XXL-logistiek.

4.4.3 Vraag en aanbod XXL-logistiek

Per 1 mei 2020 bedraagt het uitgeefbaar aanbod voor XXL-logistiek nog 27 hectare:

- Op Park15 zijn nog twee geschikte kavels beschikbaar voor XXL-logistiek: een kavel van 4,3 hectare en een kavel van 19,1 hectare. In totaal bedraagt het aanbod voor XXL-logistiek op Park15 nog 23,4 hectare. Daarnaast zijn 2 kavels met een gezamenlijke oppervlakte van 24,2 hectare verkocht aan een ontwikkelaar. Voor 10 hectare hiervan is een eindgebruiker gecontracteerd. Daarmee resteert nog 14 hectare bebouwd aanbod (zie Tabel 4.2).

- Op 7Poort is de situatie danig veranderd ten opzichte van 1 juni 2019. Voor de kavel met een oppervlakte van 19 hectare is een bouwvergunning afgegeven voor een pand van 130.000 m². Op dit moment is reeds 52.000 m² gebouwd. Er zijn eindgebruikers in beeld, echter vanwege vertraging in de aanleg van het netwerk voor stroomvoorziening zijn er nog geen contracten getekend. Voorlopig zijn deze 130.000 m² dus nog beschikbaar voor de markt.

  De kavel van 6 hectare is opgesplitst in drie kavels, waarvan een kavel met een oppervlakte van 2,15 ha inmiddels verkocht en bebouwd is. Het tweede deel van 1 ha is verkocht maar nog niet uitgegeven. De overgebleven 2,8 hectare is beschikbaar voor de markt. De kavels van 3,2 hectare en 3,7 hectare zijn nog beschikbaar. Deze zijn niet samen te voegen tot een groter perceel. Op de kavel van 3,2 hectare is een optie genomen.

- DocksNLD is, op een kavel van 3,9 hectare na, uitgegeven. Op deze kavel is een optie genomen.

De ruimtebehoefte van XXL-logistiek voor de periode tot 2030 bedraagt 69 hectare, excl. witte raven en EDC's zonder regionale binding. In de XXL-logistiek draait het vaak om nieuwe partijen die van buiten de regio komen en zich vestigen op kavels van meer dan 4 hectare en vaak nog groter. De geraamde ruimtevraag naar XXL Logistiek betreft de (uitbreidings)vraag van al in de regio gevestigde bedrijvigheid. Daarom valt de ruimtebehoefte van witte raven (groter dan 10 ha en zonder binding met de regio) en EDC's zonder regionale binding buiten de prognoses. Dit betekent

dat andere, ruimtelijke en landschappelijke afwegingen primair ten grondslag liggen aan de afbakening van potentiële ontwikkellocaties. De afweging over het faciliteren van een witte raaf ligt primair bij de Provincie Gelderland en wordt gemaakt indien zich een ruimtevraag aandient. Bovendien bekijkt de regio in de tweejaarlijkse monitoring in hoeverre zij nog XXL-logistiek wil faciliteren.

Uit Tabel 4.2 blijkt dat er ten behoeve van XXL-logistiek in totaal nog circa 64 hectare beschikbaar is (totaal aanbod + verkocht zonder eindgebruiker). Daarvan is reeds 33 hectare verkocht aan een ontwikkelaar zonder eindgebruiker. voor deze percelen zijn op zowel 7Poort als Park15 zijn reeds eindgebruikers in beeld. Daarnaast is 3,9 hectare in optie uitgegeven. In het best case scenario, dus wanneer de opties en verkochte gronden zonder eindgebruiker ingevuld worden, bedraagt het direct beschikbare aanbod nog 27,3 hectare.

Tabel 4.2 Vraag en aanbod t.b.v. XXL-logistiek per 1 mei 2020

Bedrijventerrein	Totaal aanbod XXL	Verkocht zonder eindgebruiker	Opties	Doorkijk best case	Ruimtevraag XXL-logistiek 2020 - 2030
Knooppunt Nijmegen e.o.					
Park15	23,4 ha	14 ha	-	23,4 ha	
Knooppunt EMZ					
7Poort	3,7 ha	19 ha		*3,7 ha*[9]	
DocksNLD	3,9 ha	-	3,9 ha	3,9 ha	
Totaal	**31 ha**	**33 ha**	**3,9 ha**	**27,3 ha**	**69 ha**[10]

4.4.4 *Conclusies XXL-logistiek*

- De ruimtevraag naar XXL-logistiek bedraagt minimaal 69 hectare in de periode 2020-2030. In de huidige ruimtevraag is XXL-logistiek meegenomen. Dit geldt echter niet voor witte raven en EDC's die aantoonbaar van buiten de regio komen (zie Randvoorwaarden XXL-logistiek, 31 maart 2020). Het maximum aan ruimtebehoefte dat wordt gefaciliteerd in de regio is primair een ruimtelijke afweging.
- Uit de vraag-aanbodconfrontatie in het kader van de herziening van het RPW blijkt dat het aanbod voor XXL-logistiek bijna volledig uitgegeven is. Enkel op Park15 is nog 23,4 hectare beschikbaar. Voor het merendeel van de kavels die door ontwikkelaars zijn gekocht, zijn contracten getekend met eindgebruikers of zijn eindgebruikers in beeld. Deze ruimte is nog slechts beperkt voor de markt beschikbaar.
- Omdat met 23 hectare het grootste gedeelte van het aanbod op Park15 te vinden is, komt met name in de knoop EMZ de status volledig uitgegeven snel in zicht. Knooppunt EMZ komt daarmee cijfermatig gezien als eerst in aanmerking om nieuwe ontwikkelprocedures van start te laten gaan.
- De beoogde doortrekking van de A15 en aanpak van de A12 zorgt voor een verbetering van de bereikbaarheid van en doorstroming in de regio Arnhem-Nijmegen, wat de aantrekkingskracht op bedrijvigheid vergroot. Volgens de huidige planning (juni 2020) worden de doortrekking van de A15 en aanpak van de A12 uiterlijk in 2024 afgerond.
- Aanleg van de Rail Terminal Gelderland (RTG) zorgt voor een verbreding van de multimodaliteit van Knoop38, hetgeen het knooppunt eveneens aantrekkelijker maakt voor logistieke partijen. In 2020 is gestart met de aanbesteding voor dit project.

[9] Is meegenomen onder het klassiek-gemengd aanbod. Was voorheen XXL, maar valt net buiten de ondergrens voor XXL-logistiek.

[10] Exclusief ruimtebehoefte vanuit bovenregionale partijen en/of witte raven.

- Knooppunt Nijmegen en omgeving en knooppunt EMZ blijven de aangewezen locaties voor ontwikkeling van XXL-logistiek. Deze clusters zijn in het kader van deze herziening voorzien van een nadere ruimtelijke inkadering.

4.4.5 *Afspraken ten aanzien van XXL-logistiek*

- Er is op korte termijn behoefte aan beschikbare uitbreidingsruimte ten behoeve van XXL-logistiek. Nieuwe ontwikkelingen moeten passen binnen de ruimtelijk-economische beleidskaart;
- De ontwikkelruimte voor XXL-logistiek wordt verdeeld over beide knooppunten. Hiervoor wordt verwezen naar de afspraken in paragraaf 4.7.Nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van XXL-logistiek moeten voldoen aan de gestelde kaders in de notitie *Randvoorwaarden voor XXL-logistiek*.

4.5 Watergebonden bedrijventerreinen

4.5.1 *Beleidskaart watergebonden bedrijventerreinen*

Watergebonden bedrijventerreinen zijn van groot belang voor zowel logistiek als industrie in de Provincie Gelderland. In Figuur 4.4 zijn de kansrijke watergebonden ontwikkellocaties en de locatie van de bijzondere werklocaties (zie volgende paragraaf) aangegeven.

Figuur 4.4 Beleidskaart watergebonden bedrijvigheid en bijzondere werklocaties .

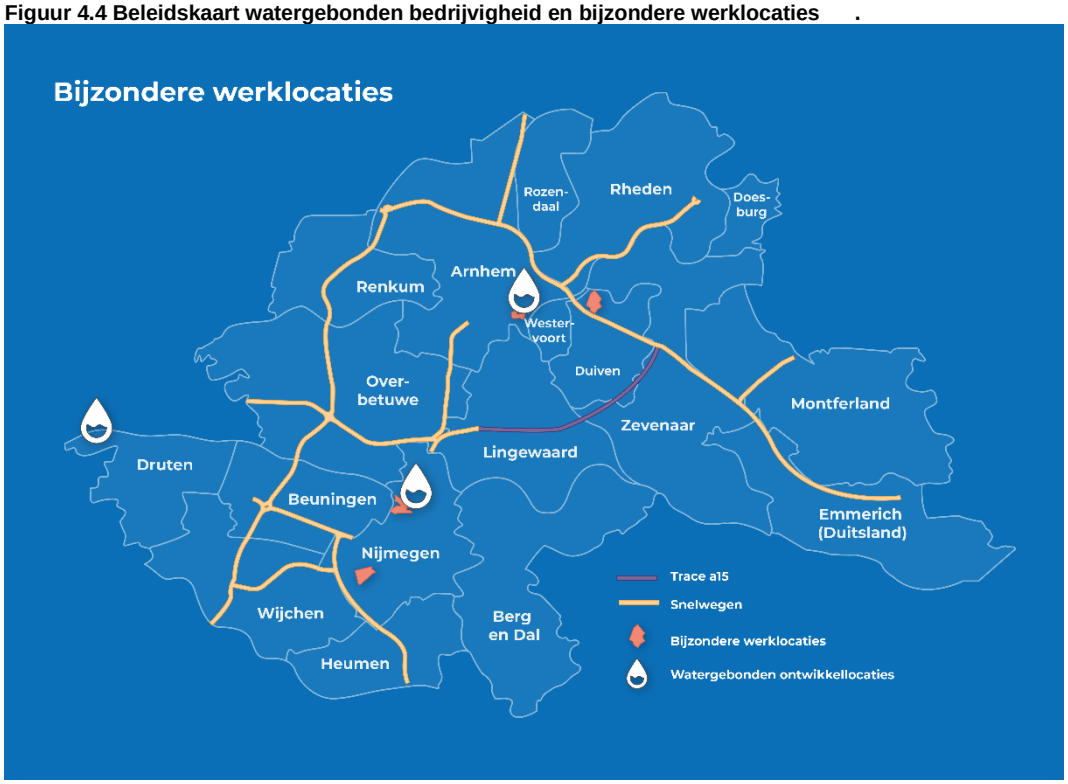

4.5.2 *Watergebonden bedrijventerreinen*

Uit de monitoring van het RPW is gebleken dat er in de regio Arnhem-Nijmegen geen uitgeefbaar watergebonden kavels beschikbaar zijn op watergebonden bedrijventerreinen[11]. Dit leidt ertoe dat ondernemers die een kade nodig hebben voor hun bedrijfsproces nu moeten uitwijken naar andere regio's. De Provincie stimuleert bovendien watergebonden bedrijvigheid die in het kader van duurzaamheid en circulariteit aansluit bij de *Groene metropoolregio*.

[11] Ecorys (2018) Monitoring RPW Arnhem-Nijmegen. Ontwikkelingen april 2016 - juli 2018 in beeld gebracht

In kwantitatief opzicht is in 2014 voor de periode 2014 – 2020 een ruimtebehoefte geraamd van 11 hectare voor watergebonden[12] en -verbonden bedrijvigheid[13]. Vanwege het toenemende belang van duurzaamheid, circulariteit en multimodaliteit wordt aangenomen dat deze ruimtevraag voor de periode tot 2030 toeneemt.

Naar aanleiding daarvan zijn in aanvullend onderzoek kansrijke potentiële ontwikkellocaties voor watergebonden bedrijvigheid geïdentificeerd[14]. Met betrekking tot watergebonden bedrijvigheid worden de volgende afspraken vastgesteld:

- Uitbreiding van bestaande watergebonden bedrijven is toegestaan, mits aan de voorwaarden voor uitbreiding van regionale bedrijvigheid in paragraaf 4.3.5 voldaan wordt;
- Ruimte voor watergebonden bedrijvigheid is een prioriteit. De mogelijkheden tot ontwikkeling nemen van kansrijke ontwikkellocaties worden daarom nader onderzocht. In het onderzoek naar kansrijke locaties voor watergebonden bedrijvigheid zijn de volgende (her)ontwikkelings-locaties als meest kansrijk geïdentificeerd:
  - Engie-terrein
  - Koningspleij-Noord
  - Druten (Drutensche Waarden buitendijks & een potentiële nieuwe ontwikkellocatie)

Het is nu aan gemeenten en ontwikkelaars om procedures te starten voor de ontwikkeling van deze kansrijke locaties

4.5.3 Afspraken ten aanzien van watergebonden bedrijvigheid

- Voor nieuwe ontwikkelingen of uitbreiding van watergebonden bedrijvigheid met een kaveloppervlakte > 0,5 ha is regionale afstemming vereist;
- Initiatieven ten behoeve van watergebonden bedrijvigheid op daarvoor aangewezen watergebonden bedrijventerreinen volstaan met een melding in het IOW;
- Bij vestiging van een bedrijf op een daartoe geprofileerd waterverbonden bedrijventerrein moet de binding met het water aangetoond worden. Hiervoor is regionale afstemming vereist.

4.6 Bijzondere werklocaties

De terreinen die in het RPW 2017 als campus en groene hubs zijn aangewezen, behouden hun aparte status. Deze locaties ontlenen hun status aan een specifieke thematische profilering (hightech en een positie als koploper in duurzaamheid, energie en circulaire economie). De invulling daarvan is weergegeven in de ruimtelijk-economische beleidskaart (Figuur 4.4). Omdat de ruimtevraag voor deze terrein door alle werkmilieus heenloopt, is voor de bijzondere werklocaties geen specifieke ruimtevraag geraamd, omdat. Vanwege het beleidsmatige belang van doorontwikkeling van deze terreinen, worden deze losgetrokken van andere bedrijventerreinen in de regio. De volgende terreinen zijn als special benoemd:

- Engie-terrein (koploper in duurzaamheid, energie en circulaire economie; watergebonden);
- Novio Tech Campus (hightech);
- IPKW (koploper in duurzaamheid, energie en circulaire economie); en
- Innofase (koploper in duurzaamheid, energie en circulaire economie; hmc).

[12] Watergebonden bedrijven: bedrijven die direct aan het vaarwater liggen met vaak een eigen kade of gebruikmaken van een direct naastliggende openbare kade of het water zelf gebruiken in het productieproces en/of voor koeling. Vaak bulkbedrijven, zoals betonbedrijven, zand- en grindbedrijven, etc.

[13] Waterverbonden bedrijven: bedrijven die voor hun bedrijfsproces gebruikmaken van een kade maar goed op enige afstand van het water gelegen kunnen zijn. Bijvoorbeeld bij containerterminals.

[14] Ecorys (2019) Watergebonden bedrijvigheid in de regio Arnhem-Nijmegen.

4.6.1 *Afspraken ten aanzien van de bijzondere werklocaties*

- Herbevestiging van de status van de daarvoor in het RPW 2017 aangewezen bedrijventerreinen als bijzondere werklocatie, te weten het Engie-terrein, Innofase, IPKW en Novio Tech Campus;
- Ook voor de bijzondere werklocaties geldt dat bij uitbreiding van bestaande bedrijvigheid en/of uitbreiding van het bedrijventerrein met een kaveloppervlakte > 0,5 ha regionale afstemming moet plaatsvinden.
- Dit betekent dat:
  - Deze locaties losstaan van de vraagraming die ten grondslag ligt aan het RPW en als bijzondere werklocaties worden meegenomen in de vraag-aanbodconfrontatie;
  - Uitgifte op deze terreinen een connectie moet hebben met de specifieke thematische profilering. Dit kan worden afgedwongen op het moment dat regionale afstemming vereist is. Hiervoor gelden dezelfde voorwaarden als reguliere regionale bedrijvigheid.
  - Ondanks dat deze terreinen zijn uitgezonderd van de vraag-aanbodconfrontatie, moet ook voor uitbreiding van de bijzondere werklocaties een integrale ruimtelijk afweging gemaakt worden en een ladderonderbouwing doorlopen worden. Bovendien is regionale afstemming vereist onder dezelfde voorwaarde als reguliere regionale bedrijventerreinen

4.7 Zachte plannen

Om invulling te geven aan de ontwikkelruimte die ontstaat in de periode tot 2030 is het zaak zachte plannen in ontwikkeling te brengen. Een overzicht van de zachte plannen per werkmilieu in de regio Arnhem-Nijmegen is opgenomen in Tabel 4.3.

Tabel 4.3 Zachte plannen en ontwikkelruimte per werkmilieu

	Netto opp. zachte plannen	Potentieel Aanbod	Voor 2025	Na 2025
Klassiek - gemengd	24,3	23,5	15,0	8,5
Logistiek	120,1	120,1	45,0	75,1
(Maak)industrieel	74,5	52,0	47,0	5,0
Overig gemengd/ nnb	39,5	39,5	23,0	16,5
Totaal	**258,4**	**235,1**	**130,1**	**105,0**
Watergebonden	42,6	22,0	17,0	5,0

In totaal tellen de zachte plannen op tot 235 hectare potentieel aanbod in de periode tot 2030. Daarvan kan circa 130 hectare in de RPW-periode in ontwikkeling genomen worden en/of gerealiseerd zijn. De zachte plannen zijn verdeeld over de werkmilieus klassiek-gemengd, logistiek en (maak)industrieel. Daarnaast zijn er nog zachte plannen waarvan de invulling nog minder concreet is (overig gemengd/ nnb). Ruim 42 hectare van de zachte plannen heeft betrekking op watergebonden bedrijvigheid. Deels is dit ter uitbreiding van bestaande bedrijven. Dat betekent dat in potentie 22 hectare additionele ruimte kan worden toegevoegd, waarvan 17 hectare voor 2025.

Uit de match tussen vraag en aanbod op de lange termijn is geconcludeerd dat in de periode tot 2030 121,5 hectare ontwikkelruimte ontstaat[15]. In kwantitatieve zin bestaat er daarmee een overschot aan zachte plannen. In Tabel 4.4 zijn de ontwikkelruimte en het zacht planaanbod per werkmilieu weergegeven. Hierbij zijn twee kanttekeningen van belang:

- De ruimtebehoefte vanuit bovenregionale XXL-distributiecentra en/of witte raven maakt geen onderdeel uit van de vraag-aanbodconfrontatie. De ontwikkelruimte kan in de praktijk dus groter zijn. Het ontbreken van regionale binding moet daarvoor wel aangetoond worden volgens de

15 Het aanbod op de terreinen die als bijzondere werklocatie zijn aangemerkt zijn niet opgenomen in deze kwantitatieve match, omdat deze terreinen vanwege de specifieke profilering slechts beperkt concurreren met andere locaties in de regio.

spelregels die zijn vastgelegd in de randvoorwaarden voor XXL-logistiek. De ontwikkelruimte voor logistiek bedraagt daarmee minimaal 60 hectare.

- De klassiek-gemengde zachte plannen hebben grotendeels betrekking op lokaal bedrijventerrein. Hiervoor gelden de regels die in paragraaf 4.8 zijn opgenomen. Het totaal aan zachte plannen specifiek voor het klassiek-gemengd werkmilieu ligt lager dan de ontwikkelruimte tot 2030. Om lokale bedrijvigheid te huisvesten moet daarom bekeken worden op de categorie overig gemengd geschikt is voor lokale bedrijvigheid.

Desondanks noopt dit tot het opstellen van spelregels voor het in ontwikkeling brengen van regionale bedrijventerreinen

Tabel 4.4 Ontwikkelruimte en zacht planaanbod tot 2030 per werkmilieu.

	Ontwikkelruimte		Zacht planaanbod	
	2020 - 2030	Totaal	voor 2024	Na 2024
Klassiek - gemengd	36 ha	23,5	15,0	8,5
Logistiek[16]	60,5 ha	120,1	45,0	75,1
(Maak)industrieel	15 ha	52,0	47,0	5,0
Overig gemengd/ nnb[17]	10 ha	39,5	23,0	16,5
Totaal	**121,5 ha**	**235,1 ha**	**130,1**	**105,0**

4.7.1 Afspraken ten aanzien van zachte plannen

Om er zorg voor te dragen dat ontwikkelingen plaatsvinden op de meest optimale locatie is een integrale ruimtelijke afweging noodzakelijk. Voor zachte plannen geldt het volgende:

- Regionale afstemming over het in ontwikkeling nemen van zachte plannen vindt plaats aan de hand van onderstaand stappenplan. Indien dit niet mogelijk is, en de nieuwe ontwikkeling vanuit de regionale beleidsmatige opgaven toch wenselijk geacht wordt, moet een integrale ruimtelijke afweging plaatsvinden. Hierover is regionale afstemming vereist. Bij de integrale ruimtelijk afweging wordt onder meer gekeken naar:
  - De nabijheid van woningen en/of andere (toekomstige) conflicterende functies en ruimteclaims;
  - De nabijheid van en bereikbaarheid voor geschikt personeel;
  - Zoveel mogelijk aansluiten op bestaande infrastructuur, zowel fysiek als digitaal.
  - Kansen en bedreigingen in relatie tot klimaatadaptatie en de energietransitie.

Stappenplan voor de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen

Om te beoordelen welke zachte plannen in aanmerking komen om in ontwikkeling genomen te worden wordt een stappenplan gehanteerd. Dit stappenplan bestaat uit zeven stappen, die als het ware een trechter vormen om ervoor te zorgen dat enkel de meest kansrijke zachte plannen ontwikkeld worden. De meest kansrijke zachte plannen zijn de plannen met de juiste locatie(kwaliteiten) voor het juiste werkmilieu:

Stap 1 - Plannen die niet binnen de indicatieve ruimtelijk economische beleidskaart passen vallen af;

In de ruimtelijke economische beleidskaarten die in dit RPW zijn opgenomen wordt indicatief aangegeven welke locaties in aanmerking komen voor de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen. Daarbij zijn specifieke kaarten opgenomen voor XXL-logistiek, watergebonden bedrijvigheid en bijzondere werklocaties. Indien een zacht plan

[16] Minimaal 60 hectare. Bovenregionale ruimtevraag voor XXL en/of witte raven zijn hierin niet meegenomen.

[17] incl. ontwikkelruimte agrifood en negatieve ontwikkelruimte werkmilieu hoogwaardig/kantoren

niet binnen de locaties, die in de ruimtelijke economische beleidskaart aangewezen zijn, komt dit plan niet in aanmerking voor ontwikkeling[18].

Stap 2 - Plannen die niet (fysiek) aansluiten op bestaande terreinen vallen af;

Een volgende randvoorwaarde die gesteld wordt aan de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen is clustering. Clustering wil zeggen dat een nieuwe ontwikkeling aansluitend aan bestaand bedrijventerrein plaatsvindt. Hiervan kan enkel vanuit regionale beleidsmatige opgaven worden afgeweken. Hiervoor dient een integrale ruimtelijke afweging gemaakt te worden, die in dat geval eveneens beoordeeld wordt in stap 4.

Stap 3 - Ordening van plannen per werkmilieu;

In de uitwerking van het plan dient te worden opgenomen wat de beoogde doelgroep is van het bedrijventerrein. De beoogde doelgroep wordt bepaald aan de hand van een of enkele werkmilieus.

Stap 4 - Kwalitatieve beoordeling plannen;

De werkmilieus kennen elk specifieke locatie-eisen. Na vaststelling van de doelgroep wordt het plan op basis van de aanwezige locatiekwaliteiten en de locatiekwaliteiten die in het plan beoogd worden beoordeeld op geschiktheid. In de beoordeling wordt onderbouwd welke afwegingen leiden tot een positief of negatief oordeel en in hoeverre het zinvol is het plan te richten op een andere doelgroep. Indien het plan niet geschikt bevonden wordt komt het niet in aanmerking voor ontwikkeling. Plannen worden beoordeeld op:

- Bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen die in dit RPW zijn vastgelegd;
- Fysieke en digitale bereikbaarheid. De bereikbaarheid per weg, water en spoor, de bereikbaarheid voor werknemers en digitale bereikbaarheid.
- Financiële haalbaarheid. Dat wil zeggen dat een financiële haalbaarheidsanalyse onderdeel is van het ingediende plan.
- Bijdrage aan en aansluiting op het regionale DNA. Dat wil zeggen gericht op of ondersteunend aan de topsectoren of passend binnen de opgaven in de *Groene metropoolregio*.
- Stap 5 en stap 6.

Stap 5 - Ruimtevraag per werkmilieu

In het RPW is per werkmilieu bepaald wat de te verwachten ruimtevraag is voor de periode tot 2030. Op basis van de ruimtevraag per werkmilieu en het marktgebied waarop de ontwikkeling zich richt wordt de ruimtevraag voor de beoogde doelgroep vastgesteld. Eventuele vervangings- en/of verplaatsingsvraag kan hierin worden meegenomen.

Stap 6 - Match vraag en planaanbod

De te verwachten ruimtevraag wordt vervolgens geconfronteerd met het bestaande aanbod binnen de regio dat zich richt op de beoogde werkmilieus.

Stap 7 –Bij overvraging mogen alleen de beste plannen doorgang vinden (o.b.v. ranglijst);

Indien de match van vraag en aanbod uitwijst dat het aanbod de vraag overstijgt, dan komen de kwalitatief meest geschikt plannen als eerst in aanmerking voor ontwikkeling. Dit houdt in dat per werkmilieu een ranglijst wordt opgesteld aan de hand van de kwalitatieve beoordeling van de plannen. Indien er sprake is van meer (plan)aanbod dan vraag en zachte plannen met elkaar concurreren wordt op basis van deze ranglijst de keuze voor het best beoordeelde plan gemaakt.

[18] Uitzondering op deze regel is mogelijk indien er sprake is van een regionale gewenste ontwikkeling. Hierover dient regionale afstemming plaats te vinden.

Verdeling ontwikkelruimte

Bij de verdeling van de ontwikkelruimte zijn enkele zaken waarmee rekening gehouden dient te worden:

- De tijdsduur van ontwikkelprocedures van 3 tot 5 jaar;
- De urgentie voor nieuw aanbod verschilt per werkmilieu. Voor het ene werkmilieu is het aanbod sneller uitgegeven dan voor het andere;
- Het zoekgebied van bedrijvigheid verschilt per werkmilieu. Er is een verschil tussen lokale en regionale ondernemers en nieuwe bedrijven ten aanzien van het gebied waarbinnen ondernemers een locatie zoeken. Dit betekent dat in een bepaald gebied al behoefte is aan nieuwe ontwikkelingen, terwijl elders in de regio nog wel ruimte is;
- De ontwikkelruimte is geraamd voor de periode tot 2030. Vestigingseisen en -wensen zijn gedurende die periode aan verandering onderhevig. Bovendien staat een gezond evenwicht tussen vraag en aanbod steeds centraal.

De ontwikkeling van zachte plannen moet dus passen binnen de kaders van de ontwikkelruimte die ontstaat in de periode tot 2030. De regio wenst daarom sturing te geven aan het benutten van de ontwikkelruimte. Met het oog op gestuurde fasering van de zachte plannen, wordt in het RPW afgesproken dat de ontwikkelruimte wordt vrijgeven op basis van tranches.

In zijn algemeenheid kan worden opgemerkt, dat de toe te kennen ontwikkelruimte in de praktijk vaak onderdeel wordt van een integraal ruimtelijk plan (totaal plangebied, aanvullend programma/functie, infra, openbare ruimte, integrale financiële uitvoerbaarheid, etc) Dit betekent dat bij de definitieve invulling er steeds ruimte (flexibiliteit) moet zijn om de specifieke situatie in deze context te kunnen beoordelen.

Verdeling ontwikkelruimte regionale bedrijventerreinen

Het uitgangspunt voor de reguliere regionale bedrijventerreinen is om in eerste instantie 50% van de ontwikkelruimte open te stellen. Van dit uitgangspunt kan, wanneer bij beoordelen blijkt dat er meerdere geschikte plannen zijn die de regio wil faciliteren en om maatwerk te leveren, tot een maximum van 70% worden afgeweken. Op basis van de tweejaarlijkse monitoring, die medio 2022 plaatsvindt, wordt bepaald hoe met de resterende ontwikkelruimte wordt omgegaan en of bijstelling nodig is.

Het proces voor de kwalitatieve beoordeling van de eerste tranche van zachte plannen voor regionale bedrijvigheid is als volgt:

- Tot 1 maart 2021: indienen zachte plannen met onderbouwing aan de hand van het stappenplan en de criteria voor kwalitatieve beoordeling. De stukken worden ingediend bij het huidig IOW.
- 1 maart t/m 30 april 2021: kwalitatieve beoordeling ingediende zachte plannen. Beoordeling wordt uitgevoerd door het IOW, aangevuld met een externe adviseur.
- 1 mei t/m 30 mei 2021: uitkomsten kwalitatieve beoordeling ter besluitvorming voorleggen aan het bevoegd bestuurlijk overleg.
- Vanaf 1 juni 2021 kunnen plannen in ontwikkeling genomen worden.
- Voor de tweede tranche wordt hetzelfde proces doorlopen. Planning en uitgangspunten worden bepaald op basis van de monitoring die medio 2022 plaatsvindt.

Dit proces is niet van toepassing op de verdeling van de ontwikkelruimte voor XXL-logistiek.

Het uitgangspunt bij de beoordeling van de plannen per 1 maart 2021 is dat per werkmilieu, m.u.v. XXL-logistiek, 50% van de ontwikkelruimte wordt ingevuld. Per werkmilieu betekent dit indicatief het volgende:

- Klassiek-gemengd: 18 hectare
- Reguliere logistiek: 9 hectare
- (Maak)industrie 7,5 hectare
- Agrifood: 8 hectare

Indien bij de beoordeling blijkt dat er meerdere plannen geschikt zijn, dan kan hier tot een maximum van 70% van de totale ontwikkelruimte per werkmilieu worden afgeweken.

Verdeling ontwikkelruimte XXL-logistiek

Specifiek voor XXL-logistiek wordt afgesproken dat in eerste instantie 32,5 ha ontwikkelruimte verdeeld wordt over Knooppunt Nijmegen en omgeving en Knooppunt EMZ. Deze verdeling is tot stand gekomen op basis van de ruimtelijke mogelijkheden die beide aangewezen locaties bieden en wordt als volgt toegekend:

- Knooppunt EMZ: DocksNLD 2, locatie C[19], gemaximeerd tot 20 hectare netto ontwikkelruimte;
- Knooppunt Nijmegen en omgeving: De Grift, deelgebied Noord, gemaximeerd tot 12,5 hectare netto ontwikkelruimte.

Hier geldt een afwijkingsmogelijkheid naar boven. In dit geval maximaal 20% in verband met omvang kavels, uitgiftemogelijkheden en maatwerk. De toekenning aan Nijmegen en Montferland betreft een eerste tranche van in totaal 42 hectare ontwikkelruimte voor XXL-logistiek. Het is aan de gemeenten Nijmegen en Montferland zelf om met deze kaders een bestemmingsplan vorm te geven en in procedure te brengen.

Op basis van de tweejaarlijkse monitoring, die medio 2022 plaatsvindt, wordt bepaald hoe met het resterende deel van de in totaal 42 ha ontwikkelruimte wordt omgegaan.

.

Beoordeling van nieuwe uitbreidingsplannen ten behoeve van XXL-logistiek geschiedt aan de hand van het beoordelingskader, zoals beschreven in de notitie advies en invulling XXL-logistiek, die als bijlage aan het RPW is toegevoegd. Het proces voor beoordeling van nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van XXL-logistiek is kort als volgt te beschrijven:

- Plannen worden ter beoordeling ingediend bij het regionaal ambtelijk overlegorgaan, aangevuld met een externe adviseur;
- Uitkomsten van de beoordeling worden ter advies voorgelegd aan het regionaal bestuurlijk overlegorgaan;
- Na regionaal bestuurlijk akkoord vindt besluitvorming plaats door GS van de Provincie Gelderland;
- Besluitvorming over het faciliteren van een *witte raaf* vindt primair plaats door de Provincie op het moment dat er een aanvraag ingediend wordt.

4.8 Lokale bedrijventerreinen

Voor lokale bedrijventerreinen is het uitgangspunt dat alle gemeenten de mogelijkheid hebben nieuwe ontwikkelingen te starten voor lokale ondernemers, mits de kavels een oppervlakte hebben van maximaal 0,5 hectare en de ladder van duurzame verstedelijking succesvol doorlopen wordt. Het is immers belangrijk dat lokaal gebonden bedrijvigheid een plek kan hebben en houden binnen

[19] PosadMaxwan (oktober 2020) Ontwikkelkaart XXL-logistiek Arnhem-Nijmegen, p. 40.

de gemeente. Voor ontwikkelingen met een kaveloppervlakte > 0,5 ha en/of regionale bedrijventerreinen is regionale afstemming vereist.

Indien een ontwikkeling voldoet aan bovenstaande omschrijving van een lokaal initiatief, incl. het succesvol doorlopen van de ladder van duurzame verstedelijking, volstaat een melding in het IOW.

Afspraken ten aanzien van lokale bedrijventerreinen

Voor lokale bedrijventerreinen geldt dat deze ontwikkeling de toets van de ladder voor duurzame verstedelijking moet kunnen doorstaan. Daarbij zijn de volgende voorwaarden van toepassing:

- Bij ontwikkelingen van een nieuw bedrijventerrein met kavels met een oppervlakte < 0,5 hectare volstaat een melding in het IOW;
- Bij uitbreiding van een bestaand lokaal bedrijventerrein met kavels <0,5 hectare volstaat een melding in het IOW;
- Bij uitbreiding van een bestaand bedrijf met een kaveloppervlakte <0,5 hectare volstaat een melding in het IOW;

Bij uitbreiding van een bestaand bedrijf zijn de volgende voorwaarden van toepassing:

- Uitbreiding moet leiden tot een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit
- Uitbreiding moet een lokaal probleem oplossen
- Bij uitbreiding gaat het om bedrijventerrein ten behoeve van een eindgebruiker en niet om kavels die als uitgeefbaar aanbod op de markt komen.

- Bij uitbreiding en ontwikkeling van lokale bedrijventerreinen met kavels > 0,5 hectare of uitbreiding van (lokale en regionale) bedrijven met een kaveloppervlakte > 0,5 hectare is regionale afstemming vereist.

4.9 Solitaire bedrijven

Nieuwe solitaire vestigingen mogen zich niet buiten bedrijventerreinen vestigen. Hierop is een uitzondering mogelijk, wanneer de lokale situatie hier om vraagt, zowel ruimtelijk, economisch, functioneel en het gaat om een kleinschalig lokaal initiatief. Dit is het zgn. maatwerk, waarvoor regionale afstemming vereist is.

Uitbreiding van bestaande solitaire vestigingen is niet gewenst, tenzij aangetoond kan worden dat verplaatsing van dit solitaire bedrijf naar een bedrijventerrein onmogelijk is. Dan kan een kleine uitbreiding plaatsvinden van 10% van de oppervlakte van de bestemming bedrijventerrein van die solitaire vestiging, tot een maximum van 0,5 hectare. Hiervoor volstaat een melding in het IOW.

Indien de oppervlakte van de uitbreiding groter is dan 0,5 hectare is regionale afstemming vereist.

DRAFT

5 Kantoren

5.1 Uitdagingen op kantoorlocaties

5.1.1 Kwalitatieve en kwantitatieve mismatch

Op kantoorlocaties in de regio Arnhem-Nijmegen is sprake van een kwantitatieve (tekort en/of overaanbod) en een kwalitatieve (voldoet niet aan de vestigingseisen) mismatch. Het overaanbod en de kwalitatieve mismatch manifesteert zich voornamelijk op bedrijventerreinen en kantorenparken, omdat op basis van de trends en ontwikkelingen op de kantorenmarkt wordt verwacht dat de ruimtevraag naar kantoren zich voor een groot deel concentreert op de centrum- & stationsgebieden in Arnhem en Nijmegen. Op deze locaties is het aanbod echter beperkt[20].

Vanuit het perspectief van de ladder voor duurzame verstedelijking is het wenselijk om de kwantitatieve mismatch te verkleinen en de kwalitatieve mismatch op te lossen, zodat er voldoende aanbod en/of ontwikkelruimte beschikbaar blijft op die locaties waar de marktvraag zich voordoet. Om te komen tot een kwantitatief en bovenal kwalitatief evenwicht op de kantorenmarkt wordt ingezet op:

a. Aanwijzen van Arnhem en Nijmegen als dé locaties voor kantoorontwikkeling.
b. Het reduceren van het overaanbod op alle overige locaties.
c. Een nee, tenzij beleid voor kleinschalige initiatieven met een duidelijk lokaal karakter.

5.1.2 Centraal stationslocaties meer in trek door corona

De corona-uitbraak lijkt een definitieve omschakeling teweeggebracht te hebben naar meer thuis werken dan op kantoor. Hoewel het kantoorgebruik en het gebruik van het openbaar vervoer gedurende de eerste maanden van de corona-uitbraak drastisch afnam, is de verwachting toch dat de populariteit van stationslocaties voor kantoren blijvend is. Op de langere termijn worden kantoren immers nog meer een plek om elkaar gedurende een of enkele dagen per week (kortstondig) te kunnen ontmoeten. Oftewel, het kantoor als middel om te werken in plaats van als standaard werkplek. Bedrijven kiezen daarbij vaker voor spreiding over enkele kleinere locaties met spreiding over het land. Dergelijke locaties moeten goed bereikbaar zijn en de stations bieden op dat vlak vanwege de centrale ligging en de toegankelijkheid van het openbaar vervoer, zeker wanneer de coronamaatregelen voorbij zijn, de beste mogelijkheden.

5.2 Voorstel tot (her)programmering van de kantorenmarkt

5.2.1 Vraag en aanbod

Het doel van het RPW is het bieden van voldoende kwalitatief goede ruimte aan lokale en regionale bedrijvigheid ter versterking van de regionale economische structuur. Voor de kantorenmarkt worden daarbij de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Centrum en stationslocaties zijn het meest toekomstbestendig en gewild, vooral door de veelheid aan voorzieningen in een hoogwaardige stedelijke omgeving met een multimodale ontsluiting. Het belang van deze kwaliteiten neemt, evenals de centrale ligging in relatie tot de behoefte aan spreiding over het land, toe door de veranderde manier van werken als gevolg van de corona-uitbraak.
- Het courante aanbod ligt niet op de juiste plek. Er is namelijk een tekort op centrumlocaties en toekomstbestendige kantorenparken en overschot op andere locaties.
- Ingrijpen op de kantorenparken en bedrijventerreinen lijkt noodzakelijk, want:

[20] Ecorys (2019), *De kantorenmarkt op centraal stationslocaties in de regio Arnhem-Nijmegen*

- het courante beschikbare aanbod overtreft de vraag ruimschoots;
- daarnaast is er nog een groot volume incourant aanbod, met name op overige kantorenparken;
- en moet een deel van de afspraken met betrekking tot het schrappen van onbebouwd aanbod op bedrijventerreinen nog uitgevoerd worden.

In Tabel 5.1 wordt het courante, incourante en onbebouwde aanbod op de drie locatietypen uiteengezet. De hierboven geconstateerde mismatch wordt hierin ook cijfermatig duidelijk. In de volgende paragrafen wordt per locatietype een korte beschrijving van de vraag-aanbodsituatie en de daaruit resulterende afspraken gegeven.

Tabel 5.1 Kwalitatieve confrontatie vraag en aanbod.

	Centraal stationslocaties	Kantorenparken toekomstbestendig	Kantorenparken overig	Bedrijventerreinen
Ruimtevraag RPW	32.000 – 52.000 m²	24.000 – 36.000 m²		4.800 - 7.200m²
Courant aanbod	10.235 m²	26.950 m²	1.400 m²	20.750 m²
Onbebouwd aanbod	17.000 m²	-	5.000 m²	14.250 m²
Aanbod-	Tekort 5.000 – 25.000 m²	Evenwicht		Overschot 27.800 - 30.200 m²
Incourant aanbod	1.700 m²	27.750 m²	15.800 m²	3.425

5.2.2 *Centraal stationslocaties*

De centraal stationsgebieden van Arnhem en Nijmegen zijn de aangewezen locaties voor nieuwe en herontwikkelingen ten behoeve van kantoorruimte. In potentie bieden (her)ontwikkelingslocaties rondom Nijmegen Centraal voldoende potentie om in de ruimtevraag aldaar te voldoen. In Arnhem is wat dat betreft niet voldoende potentie.

Onder meer vanwege woningbouwontwikkelingen worden niet alle potentiele (her)ontwikkelings-locaties per definitie benut worden voor kantoorruimte. Dit leidt tot de noodzaak om buiten de centraal stationsgebieden op zoek te gaan naar geschikte overlooplocaties. Daarnaast ligt er een bestuurlijke taak in de prioritering van de afweging tussen wonen en werken.

Bestuurlijke prioritering: afweging tussen wonen en werken

Hoewel de (her)ontwikkelingspotentie om additionele kantoorruimte te realiseren in Nijmegen en in mindere mate in Arnhem aanwezig is, wordt door de markt de laatste jaren vooral ingezet op woningbouw. Dit is zelfs het geval wanneer er ruimte voor kantoren wordt opgenomen in het bestemmingsplan. Met het oog op het versterken van de regionale economische structuur ligt hier een bestuurlijke taak om naast woningbouw rondom de centraal stations ook van ruimte voor werken een prioriteit te maken.

Afspraken ten aanzien van kantoren op centraal stationslocaties

- Stimuleren van kantoorontwikkelingen op potentiele (her)ontwikkelingslocaties rondom het centraal station in Arnhem en Nijmegen;
- Naast de twee centraal stations worden de stations Arnhem Velperpoort, Arnhem Zuid, Elst Centraal, Heijendaal en Nijmegen Lent aangewezen als HOV-locaties, die kunnen dienen als

overlooplocatie indien rondom Nijmegen Centraal en Arnhem Centraal onvoldoende kantoorruimte gerealiseerd kan worden.
  - Nabij station Arnhem-Zuid zet de gemeente in op verbetering van kantorenpark Gelderse Poort;
  - Op Elst Centraal is een kantoorontwikkeling tot maximaal 5000 m² bvo voor lokale (en regionale) kantoorgebruikers passend.
  - Nabij station Lent wordt ruimte geboden aan maximaal 5.000 m² bvo, ter versterking van het lokale vestigingsklimaat in de Waalsprong.

5.2.3 Kantoren op kantorenparken

Op kantorenparken is sprake van een evenwicht tussen vraag en aanbod als gekeken wordt naar het courant en onbebouwde aanbod. Daarnaast is er echter nog een aanzienlijke oppervlakte aan incourant aanbod. Bovendien is nog de tweedeling tussen toekomstbestendige[21] en overige[22] kantorenparken van belang:

- Op de toekomstbestendige kantorenparken is sprake van een evenwicht;
- Inclusief het courante en onbebouwde aanbod op overige kantorenparken is over het geheel gezien nog steeds sprake een evenwicht tussen vraag en aanbod;
- Daarnaast is er op toekomstbestendige (m.n. Gelderse Poort) en overige kantorenparken een aanzienlijke oppervlakte aan incourant aanbod. Na afronding van de transformatie van in totaal 26.000 m² incourant aanbod op Kronenburg, zal het resterende overaanbod op de overige kantorenparken voor uit courant aanbod bestaan.

Afspraken ten aanzien van kantoren op kantorenparken

- Concentratie van kantoorvolumes op de meest toekomstbestendige kantorenparken: Velperweg, Arnhems Buiten, Gelderse Poort[23], Brabantse Poort en Heijendaal;
- Benutten van geschikte kantorenparken als overloop voor CS-locaties, voorwaarden hierbij zijn:
  - Een goede ov-verbinding;
  - Toekomstbestendigheid van de locatie;
  - Multifunctionaliteit – aandacht voor voldoende voorzieningen en groen;
- Ruimte bieden aan het overig plan Lent tot maximaal 5.000 m² bvo (ter versterking lokaal vestigingsklimaat Waalsprong).
- Herstructurering en/of transformatie van incourant aanbod;

5.2.4 Kantoren op bedrijventerreinen

Er is sprake van een overschot aan kantoren op bedrijventerreinen. Dit overschot is met name terug te voeren op de aanzienlijke hoeveelheid courant en onbebouwd aanbod.

Afspraken ten aanzien kantoren op bedrijventerreinen

- Het onbebouwd aanbod op IJsseloord II wordt teruggebracht tot 10.000m². Daarmee voldoet de gemeente Arnhem aan de regionale afspraken in het RPW 2017-2021;
- De Hes West in Renkum is in het RPW verder niet meer meegenomen als toekomstige kantoorlocatie. Deze locatie wordt herontwikkeld naar een woonomgeving met een gedeeltelijke woon-werkfunctie. Hiermee heeft de gemeente Renkum voldaan aan de regionale afspraken in het RPW 2017-2021.
- Voor de nog te ontwikkelen kavels op Mercurion Zevenaar wordt de bestemming gewijzigd naar lokaal bedrijventerrein. Voor bestaand vastgoed wijzigt er niets. Mercurion krijgt de status van

---

21 Velperweg, Arnhems Buiten, Gelderse Poort, Arnhem; en Brabantse Poort en Heijendaal, Nijmegen

22 Kronenburg/Vredenburg/Kroonpark, Arnhem

23 Gelderse Poort is toegevoegd aan de toekomstbestendige kantoorparken vanwege de plannen van de gemeente Arnhem om de aansluiting met station Arnhem-Zuid te verbeteren.

lokaal bedrijventerrein en valt dus onder de afspraken ten aanzien van lokale bedrijventerreinen. Hiermee voldoet de gemeente Zevenaar aan de regionale afspraken in het RPW 2017-2021.

- Inzetten op functieverandering van locaties met overaanbod naar gelang de behoefte op de locatie. Dit kan bijvoorbeeld de functie bedrijventerrein (Mercurion) of campus-gerelateerde kantoorfunctie zijn. Met de functieverandering naar een kantoorfunctie gerelateerd aan de campus wordt specifiek gedoeld op de Novio Tech Campus op Winkelsteeg.

DRAFT

6 Detailhandel

6.1 Regionale beleidsdoelstellingen detailhandel

Het hoofddoel van het regionale beleid voor de detailhandel is het in onderlinge samenwerking tussen de tot de regio behorende gemeenten creëren en in stand houden van een evenwichtige en duurzame regionale structuur voor de detailhandel en perspectief voor ondernemers/ marktpartijen, zodat zij kunnen en willen investeren in vernieuwing.

In feite gaat het er om dat de (groeiende) regiobevolking voorzien wordt van een zo compleet en gevarieerd mogelijk pakket aan winkels en aanverwante publieksgerichte voorzieningen passend bij het beoogde verzorgingsniveau, zo veel mogelijk geclusterd op goed bereikbare locaties en in voor de consument herkenbare centra, die ieder een eigen taak en functie hebben binnen de gehele detailhandelsstructuur.

Het regionale detailhandelsbeleid streeft naar de volgende doelstellingen.

- Het in stand houden en versterken van een evenwichtige en duurzame regionale detailhandelsstructuur met een zo compleet mogelijk voorzieningenpakket voor de consument én perspectief voor ondernemers/marktpartijen, zodat zij kunnen en willen investeren in vernieuwing;
- Het beschermen van de vitaliteit van binnensteden, dorpen en wijkcentra: perifere ontwikkelingen mogen niet concurreren met de reguliere detailhandel. Uitgangspunt is dat detailhandelsontwikkelingen in de centra een plek dienen te krijgen als ze ruimtelijk (qua volume en veiligheid) inpasbaar zijn.
- Het bereiken van een kwantitatief en kwalitatief evenwicht tot het jaar 2025. Overaanbod moet worden teruggedrongen, waarbij keuzen nodig zijn met betrekking tot de zachte en harde planvoorraad en onbenutte bestemmingsplancapaciteit.
- Gezien de beperkte uitbreidingsbehoefte focus op versterking van bestaande concentraties en het voorkomen van versnippering van het aanbod.

Om dit te bereiken, zullen de randvoorwaarden voor een goed functioneren van dergelijk aanbod geschapen moeten worden. Het gaat daarbij om:

- een goede bereikbaarheid en voldoende en goede parkeermogelijkheden;
- passende combinaties met andere winkels en voorzieningen;
- het zorgen voor aantrekkelijke verblijfsmilieus met een bijzonder karakter;
- inspelen op de vragen die de opkomst van internet aan ons stelt.

Het bovenstaande past in het streven om zodanige omstandigheden voor de detailhandel te creëren, dat een rendabele exploitatie van de ondernemingen mogelijk wordt gemaakt en perspectief voor de langere termijn wordt geboden.

Deze beleidsdoelstellingen gelden voor zowel de reguliere detailhandel als voor de perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen (PDV/GDV). Onder reguliere detailhandel wordt verstaan: detailhandel die in de bebouwde kom en in de gangbare winkelcentra gevestigd is.

6.2 Regionaal beleid voor reguliere detailhandel

6.2.1 Onderdelen reguliere detailhandel

In het RPW 2017 werd het deel van het RPD dat betrekking heeft op het beleid voor de perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen (= PDV/GDV) reeds opgenomen, maar niet dat voor de reguliere detailhandel. Dit hoofdstuk 6 vervangt volledige RPD 2013. Daarbij komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Regionale structuur van de reguliere detailhandel;
- Impact trends reguliere detailhandel;
  - Doorgroei internetretail
  - Schaalvergroting supermarkten
  - Branchevervaging
- Specifieke vormen van detailhandel.

Voor ieder van deze onderdelen zijn in dit RPW spelregels vastgelegd die bijdragen aan de (door)ontwikkeling van de reguliere detailhandel op regionaal niveau. Voor de afspraken ten aanzien van deze onderdelen wordt verwezen naar bijlage II.

6.2.2 Toetsingscriteria reguliere detailhandel

Bij nieuwe initiatieven in reguliere detailhandelsgebieden is onder bepaalde omstandigheden regionale afstemming d.m.v. toetsing van het initiatief vereist. Toetsing op regionaal niveau vindt plaats bij detailhandelsinitiatieven die mogelijk negatieve effecten hebben op de bestaande of beoogde structuur van de reguliere detailhandel. Initiatieven kunnen voorgedragen worden door zowel gemeenten als andere partijen. Er is geen regionale afstemming nodig indien het detailhandelsinitiatief kleiner is dan 1.500 m² bvo.

Initiatieven voor winkelvestiging of –uitbreiding in de reguliere detailhandel worden, *voor regionale toetsing* voorgedragen indien:

- groter dan 1.500 m² bvo in de **niet-dagelijkse detailhandel** in de **lokaal verzorgende** reguliere winkelcentra;
- groter dan 1.500 m² bvo in de **dagelijkse detailhandel buiten stads-, dorps- wijk en buurtcentra**, met een bovengemeentelijk effect op de verzorgingsstructuur (bijvoorbeeld door de grensligging van een initiatief).
- Voor initiatieven groter dan 1.500 m2 bvo in de bovenregionaal en regionaal verzorgende reguliere winkelcentra volstaat een melding in het IOW.

6.3 Perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen

Er zijn twee redenen om detailhandel buiten centrumgebieden en buurt, wijk- en stadsdeelcentra te vestigen: volume of veiligheid. Op alle perifere winkellocaties (d.w.z. winkellocaties buiten de reguliere detailhandelsgebieden) is detailhandel in de PDV/GDV-branches enkel toegestaan indien die ruimtelijk niet inpasbaar is in de reguliere detailhandel.

Tot de perifere detailhandelsbranches (PDV) worden gerekend detailhandel in wonen, detailhandel in doe-het-zelf en de tuincentra. Grootschalige detailhandelsvestigingen (GDV) wordt alleen in enkele concentratiegebieden (zie: paragraaf 6.3.2) toegestaan en dienen ten minste 1.500 m² bvo groot te zijn. Tot de GDV-branches wordt gerekend: detailhandel in sport; detailhandel in hobby, spel & media en detailhandel in elektro.

6.3.1 Vraag en aanbod

Uit de marktruimteberekeningen voor PDV/GDV wordt geconcludeerd dat:

- Er over de regio gezien sprake is van overprogrammering, waarvan het zwaartepunt in deelregio Noord ligt. In deelregio Midden is sprake van een evenwicht, terwijl in deelregio Zuid enige ontwikkelruimte bestaat. Voor overige winkellocaties is overal sprake van een overschot, wederom met het zwaartepunt in deelregio Noord (zie Tabel 6.1 en Tabel 6.2).
- De kwaliteit van het aanbod van een aantal locaties onvoldoende is en niet aansluit bij de kwaliteiten die de markt vraagt;
- Vigerende bestemmingsplannen in een aantal gevallen ruimte bieden voor nieuwe detailhandelsontwikkelingen die strijdig zijn met het RPW. Hierbij gaat het om ontwikkelingen die leiden tot een toename van reeds bestaand overaanbod, of concurrentie met centrumgebieden, stadsdeelcentra en wijken buurtcentra. Het betreft zowel onbenutte planvoorraad in bestemmingsplannen voor nieuwe detailhandel (bijvoorbeeld op bedrijventerreinen) maar ook ruimte die kan vrijkomen na de beëindiging van de bestaande detailhandelsactiviteit.

Tabel 6.1 Marktruimte en planaanbod in concentratiegebieden

Concentratiegebieden	Noord	Midden	Zuid	Totaal regio
Netto-marktruimte	-123	-3.332	12.333	8.878
Harde planvoorraad	59.050	6.000	20.000	85.050
Zachte planvoorraad	0	0	0	0
Totaal planvoorraad	**59.050**	**6.000**	**20.000**	**85.050**
Strategische reserve	*0*	*0*	*8.000*	*8.000*
Verschil	-59.173	-9.332	-333	-68.172

Bron: Ecorys (2019) Bouwstenenrapport PDV/GDV Herijking Regionaal Programma Werklocaties.

Tabel 6.2 Marktruimte en planaanbod op overige winkellocaties[24]

Overige winkellocaties	Noord	Midden	Zuid	Totaal regio
Netto-marktruimte	718	-3.442	13.895	9.719
Harde planvoorraad	32.770	0	27.250	60.020
Zachte planvoorraad	0	0	0	0
Totaal planvoorraad	**32.770**	**0**	**27.250**	**60.020**
Strategische reserve	5.000	0	0	5.000
Verschil	-27.052	-3.442	-13.355	-43.849

Bron: Ecorys (2019) Bouwstenenrapport PDV/GDV Herijking Regionaal Programma Werklocaties.

6.3.2 *Concentratiegebieden*

In het RPW is een aantal locaties benoemd als concentratiegebied voor perifere detailhandel met een bovenlokale verzorgingsfunctie. Het gaat om de onderstaande 13 concentratiegebieden:

- Arnhem-Zuid, meubelplein Elden;
- Arnhem-Zuid, Olympus Park;
- Beuningen, de Heuve (Hadrianussingel, Claudiuslaan);
- Duiven, Nieuwgraaf (IKEA, Makro, Praxis);
- Duiven, Graafstaete (Gamma, Intratuin);
- Huissen, 't Pannenhuis (Janssen);
- Nijmegen, woonboulevard Novium;
- Elst, Intratuin
- Wijchen, Woondrome;
- Zevenaar, Hengelder;
- Zevenaar, Tatelaar.

[24] Dit is exclusief de onbenutte bestemmingsplanruimte voor PDV op de bedrijventerreinen in de gemeente Druten en Hengelder, Zevenaar. Hierover worden afspraken gemaakt met de gemeente, regio en de Provincie.

Ook de twee toekomstige locaties Ressen in Nijmegen-Noord en Spoorallee Zevenaar zijn als concentratiegebied aangewezen, zij het onder voorwaarden. Voor de locatie Nijmegen Ressen is inmiddels een bestemmingsplan vastgesteld. De locatie Zevenaar Spoorallee (Factory Outlet) heeft een status aparte.

De locaties Duiven, Nieuwgraaf en Graafstaete beschouwen wij in dit RPW als één locatie. Voor de locaties Zevenaar Hengelder en Tatelaar is de gemeente Zevenaar van plan om in verband met aanpassingen aan de infrastructuur de bestaande PDV op Tatelaar te herstructureren en die te concentreren op Hengelder. De planologische mogelijkheden voor uitbreiding of versterking van de bovengenoemde concentratieplekken is beperkt. Toch is het wenselijk om dynamiek (vernieuwing, verplaatsing, uitbreiding) juist op deze plekken mogelijk te maken. Om dit te faciliteren moeten de mogelijkheden voor herstructurering, herinvulling en herontwikkeling verkend worden.

Voor concentratiegebieden Duiven Graafstaete, Zevenaar Spoorallee (FOC), Zevenaar Hengelder, Zevenaar Tatelaar, Huissen Pannenhuis, Elst Aamsepoort, Nijmegen Ressen, Nijmegen woonboulevard Novium worden geen detailhandelsvestigingen in de GDV-branches[25] toegestaan. Met betrekking tot de toelaatbaarheid van GDV-branches in de overige concentratiegebieden zijn en worden specifieke afspraken gemaakt door provincie en gemeente[26].

FOC Spoorallee Zevenaar (status aparte)

Op deze locatie zal een factory outlet center (FOC) worden gerealiseerd met een assortiment met hoofdzakelijk detailhandel in kleding, sport en luxe en daarnaast een supermarkt. Alleen de component detailhandel in sport en vrije tijd overlapt met de marktruimte voor PDV/GDV-branches. Inmiddels bestaat er een onherroepelijk bestemmingsplan met mogelijkheden voor maximaal 12.000 m² (in de benoemde branches). Voor eventuele uitbreiding in de toekomst zal opnieuw (onderzoek) en besluitvorming nodig zijn.

6.3.3 Overige winkellocaties

Op de winkellocaties op bedrijventerreinen die in het RPW niet als concentratiegebied voor PDV/GDV- zijn aangewezen (zowel cluster als solitair), kan in principe geen nieuw pdv/gdv aanbod toegevoegd worden. Er geldt een “nee, tenzij” beleid in de regio. Er wordt verschil gemaakt tussen locaties waar nu al meer dan 1.500 m² wvo aan PDV/GDV aanwezig is en locaties waar nu nog minder dan 1.500 m² wvo PDV/GDV aanwezig is (maar waar wel harde of zachte planvoorraad voor nieuwe PDV/GDV bestaat om 1.500 m² te overstijgen).

Nieuwe detailhandel is op de bedrijventerreinen niet toegestaan, tenzij de ontwikkeling qua omvang en verkeersaantrekkende werking past bij de functie van het verzorgingsgebied. Bij ‘tenzij’-ontwikkelingen moet worden aangetoond dat er:

- Geen ruimte is in concentratiegebieden;
- Sprake is van lokale uitbreiding/verplaatsing; en/of
- Elders in de gemeente/subregio planologische ruimte voor PDV/GDV wordt wegbestemd.

In het kader van dit RPW wordt voorgesteld om marktinitiatieven onder voorwaarden te concentreren op de overige winkellocaties (> 1.500 m² bvo). Het betreft circa 34 kleinere concentraties van perifere detailhandelslocaties en een aanzienlijk aantal solitaire winkels (veelal lokaal verzorgend) met meer dan 1.500 m² wvo aan pdv/gdv-aanbod.

---

25 Detailhandelsvestigingen in de GDV-branches in de concentratiegebieden dienen ten minste 1.500 m² BVO groot te zijn. Tot de GDV-branches worden de volgende branches gerekend: detailhandel in sport, detailhandel in hobby, spel & media en detailhandel in elektro.

26 De provinciale verordening staat GDV op perifere locaties in principe niet toe. Voor eventuele uitzonderingen is regionale afstemming vereist.

6.3.4 *Stappenplan*

Ter uitwerking van deze afspraken is per deelgebied een duidelijk voorstel gemaakt hoe te komen tot herprogrammering en evenwicht (rekening houdend met marktruimte etc.). Dit voorstel is uitgewerkt in drie stappen:

- Stap 1 - Zachte plancapaciteit laten vervallen (bij onvoldoende marktruimte). In deze eerste stap besluiten de regiogemeenten om te stoppen met alle zachte plannen, tenzij er juist sprake is van niet-bediende marktruimte. In die gevallen kunnen zachte plannen worden uitgewerkt.
- Stap 2: Regionale afspraak om geen gebruik te maken van afwijkingsmogelijkheden in bestemmingsplannen. In deze tweede stap besluiten alle regiogemeenten om geen gebruik te maken van bestaande afwijkingsmogelijkheden. Die planologische mogelijkheid valt dan weg. Dit geldt voor alle 13 concentratiegebieden en 35 overige winkellocaties.
- Stap 3: Voorzienbaarheid creëren voor (delen van) harde plancapaciteit om vervolgens vanaf 1 januari 2021 capaciteit definitief weg te nemen. In deze laatste stap wordt eerst gekeken naar de kwaliteiten van de locaties met harde plancapaciteit. Vervolgens wordt de volgorde in (deels) te schrappen harde plancapaciteit aangegeven. Hierbij spelen ook overwegingen als centrale ligging in de regio, grootschaligheid van de locatie/cluster, gericht op lokaal voorzieningenniveau en tegengaan van versnipperd aanbod, een rol. Bij overige winkellocaties zonder harde plancapaciteit kan marktruimte worden overgeheveld naar groene concentratiegebieden.

De gemeenten met een schrapopgave ten aanzien van PDV (o.a. Beuningen, Druten en Zevenaar) maken hierover in het eerste half jaar van 2021 nadere afspraken met de regio en de Provincie. Hierbij geeft de gemeente in overleg met de regio en de Provincie uitsluitsel over de uitvoering hiervan om te komen tot een gedragen en economische acceptabele oplossing voor de regio.

In de volgende paragrafen wordt aangegeven welke delen van de planvoorraad per deelregio op basis van deze drie selectiestappen dienen te worden geschrapt. Daarbij wordt verschil gemaakt tussen de planvoorraad in de concentratiegebieden en de planvoorraad van de overige perifere winkellocaties.

6.3.5 *Afspraken voor herprogrammering*

Algemene afspraken ten aanzien van PDV/GDV

- Lokaal verzorgende perifere detailhandel buiten concentratiegebieden < 1.500 m² bvo blijft mogelijk. Gemeenten maken zelf de afweging voor dergelijke kleine ontwikkelingen met een vooral lokale functie. Indien (na vaststelling van het RPW) door uitbreiding een bestaande detailhandelsvoorziening groter wordt dan 1.500 m² bvo, is regionale afstemming vereist;
- Nieuwe initiatieven voor perifere detailhandel met een oppervlakte > 1.500 m² worden, na regionale afstemming bij voorkeur in concentratiegebieden gevestigd. Daarbij is maatwerk belangrijk. Per geval wordt bekeken of de ontwikkeling wenselijk is vanuit de doelen van het RPW en/of het past binnen de gestelde beleidskaders.
- Binnen de perifere detailhandelsvestigingen is het toegestaan om niet aan het kernassortiment gerelateerde artikelen te voeren tot maximaal 10% van de winkelverkoopoppervlakte met een maximum van 100 m2 wvo.
- Uitbreiding van bestaande perifere detailhandel is mogelijk tot 1.500 m². Als de vestiging na uitbreiding groter is dan 1.500 m² bvo is regionale afstemming vereist.
- Dit geldt ook voor verplaatsingen, waarbij de som van de winkeloppervlakte van het nieuwe pand en het vrijkomende pand hoger is dan 1.500m². In dat geval wordt bekeken wat

publiekrechtelijke en/of privaatrechtelijke is vastgelegd over de detailhandelsbestemming van het pand dat na de verplaatsing vrij komt. Dit vraagt om een zorgvuldige onderbouwing, (o.a. toetsing aan de ladder voor duurzame verstedelijking). Aangetoond moet worden dat de uitbreiding bedrijfseconomisch nodig is en verplaatsing niet nodig/mogelijk is.

- Na bedrijfsbeëindiging op solitaire locaties wordt het gebruik 'bevroren': bestaande vestiging en gebruik wordt gehandhaafd, maar er kunnen geen vierkante meters detailhandel toegevoegd worden. Bedrijfsopvolging is dus toegestaan, zolang de locatie in gebruik blijft voor dezelfde functie. Het gaat om voortgezet identiek gebruik (zelfde soort perifere detailhandel).
- Bij bedrijfsbeëindiging op solitaire (en/of overige perifere) winkellocaties zet de gemeente na een periode van langdurige leegstand in op het wegnemen van de detailhandelsbestemming en/of transformatie.
- In dit RPW is geïnventariseerd hoe groot het aanbod verborgen plan- en restcapaciteit voor pdv is. We gaan ervan uit dat het overgrote deel van deze plan- en restcapaciteit nu bekend is. Wanneer in de toekomst blijkt dat er toch nog verborgen capaciteit is binnen een gemeente, dan zal de betreffende gemeente zich inspannen om deze ruimte zo spoedig mogelijk uit de markt te nemen en de planologische maatregelen nemen die daarvoor nodig zijn.

Meer specifiek betekent dat het volgende voor de concentratiegebieden en de overige winkellocaties:

Afspraken ten aanzien van PDV/GDV in concentratiegebieden

Deelregio Noord

Er is voor deelregio Noord gekozen voor concentratiegebied Duiven Centerpoort hier is nog ruimte voor 32.000 m² PDV met bovenregionale aantrekkingskracht. Hieraan zijn enkele restricties verbonden[27].

Voorstel voor vermindering om plannen in balans met marktruimte te krijgen:

1. Geen zachte plannen;
2. Geen afwijkingsmogelijkheden;
3. Schrappen harde plannen (voorzienbaarheid opleggen):
    a. Zevenaar Hengelder vanwege de beperkte kwaliteit van de locatie[28].
    b. Duiven Centerpoort/Nieuwgraaf (18.000 m²), reserveren voor pdv in-en-om-het-huis met bovenregionale aantrekkingskracht.
4. Behoud van de mogelijkheden Duiven Centerpoort met omvang 14.000 m² bvo voor reguliere PDV en reservering van 18.000 m² voor PDV met bovenregionale aantrekkingskracht aansluitend op de aanwijzing als themacentrum op het gebied van wonen/ in-en-om-het-huis[29]

[27] Het IOW kan een positief advies afgeven voor deze ontwikkelingen als wordt voldaan aan de randvoorwaarden: voorziet in een bovenregionale behoefte, een grootschaligheid van > 5.000 m² WVO, uitsluitend in de branches wonen/in-en-om-het-huis (nader te preciseren), beperkingen op het nevenassortiment (nader te preciseren) en geen detailhandelsstructuur-verstorende werking voor omliggende gemeenten. Daarnaast moet het bestaande bestemmingsplan worden aangepast/aangescherpt op de branchering en nevenassortiment.

[28] Uitwerking van de schrapopgave vindt in de eerste helft van 2021 plaats door de gemeente, regio en Provincie Gelderland.

[29] Het IOW kan een positief advies afgeven voor deze ontwikkelingen als wordt voldaan aan de randvoorwaarden: voorziet in een bovenregionale behoefte, een grootschaligheid van > 5.000 m2 WVO, uitsluitend in de branches wonen/in-en-om-het-huis (nader te preciseren), beperkingen op het nevenassortiment (nader te preciseren) en geen detailhandelsstructuur-verstorende werking voor omliggende gemeenten. Daarnaast moet het bestaande bestemmingsplan worden aangepast/aangescherpt op de branchering en nevenassortiment.

Deelregio Midden

Ondanks beperkte marktruimte blijven er mogelijkheden (tot 2.000 m² bvo) op de Aamsepoort Zuid (concentratiegebied).

Voorstel voor vermindering om plannen in balans met marktruimte:

1. Geen zachte plannen;
2. Wegnemen harde plancapaciteit voor Elst Aamsepoort Noord;
3. Schrappen harde plannen (voorzienbaarheid opleggen):
    a. Niet van toepassing.
4. De afwijkingsmogelijkheden van Elst Aamsepoort Zuid overeind houden ondanks kleine overschrijding marktruimte.

Deelregio Zuid

De marktruimte in concentratiegebieden in regio Zuid is ingevuld met de ontwikkeling van max. 20.000 m² bvo marktruimte in Ressen voor een solitaire bouw- en tuinmarkt. Daarmee is ook de strategische reserve van 8.000 m² benut.

De plannen en marktruimte in concentratiegebieden in deelregio Zuid zijn, met de invulling van Nijmegen Ressen, in evenwicht.

Afspraken ten aanzien van PDV/GDV op overige winkellocaties

Deelregio Noord

Voorstel voor vermindering om plannen in balans met marktruimte te krijgen:

1. Geen zachte plannen.
2. Wegnemen afwijkingsmogelijkheden, Arnhem-IJsseloord I, Arnhem-Rijkerswoerd, Arnhem-Overmaat, Lobith-Halve Maan, Herwen-Nijverheidsstraat en Pannerden-Industrieweg.
3. Schrappen harde plannen (voorzienbaarheid opleggen): IJsseloord II (26.000 m2), vanwege beperkte kwaliteit locatie.
4. Strategisch reserveren van de marktruimte (5.000 m2 bvo) en op termijn invullen op een overige winkellocatie van voldoende kwaliteit.

Deelregio Midden

Voor de regio Midden bestaan geen geschikte overige winkellocaties. Er is tevens geen marktruimte.

Deelregio Zuid

De marktruimte voor regio Zuid (overige winkellocaties) wordt ingevuld door benutting van de mogelijkheden Nijmegen Mercuriuspark (tot 10.000 m² bvo), Wijchen Nieuweweg (tot 2.500 m² bvo) en Druten-Westerhout (tot 4.000 m² bvo).

Voorstel voor vermindering om plannen in balans met marktruimte te krijgen:

1. Geen zachte plannen, stoppen met Nijmegen-Wolfkuilseweg.
2. Aanpassen afwijkingsmogelijkheden Berg en Dal De Mies conform regels RPW.
3. Schrappen harde plannen (voorzienbaarheid opleggen):
    a. Beuningen-Van Heemstraweg[30].
    b. Druten-Westerhout en Klepperheide, bestaande pdv kan blijven. De rest van de plancapaciteit schrappen met uitzondering van de overeengekomen 4.000 m2.

[30] Uitwerking van de schrapopgave vindt in de eerste helft van 2021 plaats door de gemeente, regio en Provincie Gelderland.

4. Behoud van de mogelijkheden Nijmegen-Mercuriuspark (max. 10.000 m2 bvo), Wijchen-Nieuweweg (max. 3.000 m2 bvo) en clusteren mogelijkheden in Druten op Westerhout (max. 4.000 m2 bvo).

DRAFT

Bijlage I

Definitielijst

- **Regionaal bedrijventerrein**: Een bedrijventerrein met een overwegende kavelgrootte >0,5 ha en/of een aantoonbaar regionale werkgelegenheidsfunctie.
- **Lokaal bedrijventerrein:** Een bedrijventerrein met een overwegende kavelgrootte <0,5 ha en een lokale werkgelegenheidsfunctie.
- **XXL-logistiek**: kavels > 4ha, opstal >25.000m²
- **Europees distributiecentrum (EDC)**: magazijnen van waaruit een bedrijf klanten in heel Europa of een groot deel van Europa beleverd met het volledige assortiment of een substantieel deel van zijn assortiment.
- **Nationaal distributiecentrum (NDC):** Deze distributiecentra hebben feitelijk dezelfde functies als een EDC, maar bedienen hoofdzakelijk klanten in een kleinere regio bijvoorbeeld Benelux, Nederland of Oost-Nederland.
- **Regionaal distributiecentrum (RDC)**: Deze distributiecentra hebben feitelijk dezelfde functies als een EDC, maar bedienen hoofdzakelijk klanten in een kleinere regio bijvoorbeeld Benelux, Nederland of Oost-Nederland.
- **Witte raaf**: De zogenaamde witte raaf is, vanwege de (kavel)omvang en de reikwijdte van het zoekgebied, een bijzondere vorm van XXL-logistiek. Deze witte raven worden gedefinieerd als logistieke partijen die veelal zoeken naar kavels met een omvang van meer dan 10 hectare en geen binding hebben met de regio. Dit wil zeggen dat het zoekgebied regio- en zelfs landgrensoverschrijdend is (bijvoorbeeld de Benelux en Duitsland). De witte raaf vormt daarmee een uitzondering binnen de XXL-logistiek. Besluitvorming over het faciliteren van deze uitzonderlijke vorm van XXL-logistiek valt buiten de prognoses van de ruimtebehoefte. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt daarom primair bij de Provincie Gelderland.
- **BREEAM**: Het keurmerk BREAAM (Building Research Establishment Environmental Assessment Method) is een meet instrument voor de beoordeling van de duurzaamheid van projecten. De Dutch Green Building Council (DGBC) is een stichting die het BREAAM-NL duurzaamheidskeurmerk heeft ontwikkeld voor Nederlandse gebouwen (renovatie en nieuwbouw), gebieden en infrastructuur.
- **Watergebonden bedrijvigheid**: bedrijven die direct aan het vaarwater liggen met vaak een eigen kade of gebruikmaken van een direct naastliggende openbare kade. Vaak bulkbedrijven, zoals betonbedrijven, zand- en grindbedrijven, etc.
- **Waterverbonden bedrijvigheid**: bedrijven die gebruik maken van het water of een kade maar goed op enige afstand van het water gelegen kunnen zijn. Bijvoorbeeld bij containerterminals of gebruik van het water in het productieproces.
- **Detailhandel** - Verkoopkanaal voor goederen rechtstreeks aan de eindgebruiker
- **Detailhandel (als activiteit)** - Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, alsmede de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan de uiteindelijke gebruiker of verbruiker
- **Reguliere detailhandel** - De detailhandel die in de bebouwde kom en in de gangbare winkelcentra gevestigd is. Reguliere detailhandel wordt aangeduid om het verschil aan te geven met GDV- en PDV/GDV-aanbod op perifere locaties.
- **Vloerproductiviteit** - Gemiddelde omzet in gevestigde winkels per m² winkelvloeroppervlak (wvo)
- **Winkelvloeroppervlakte (wvo)** - De voor publiek toegankelijke, zichtbare, overdekte en ommuurde winkelruimte (dus excl. magazijn, kantoor, etalage, etc.)
- **Bruto vloeroppervlakte (bvo)** - Ook wel bebouwd oppervlak van een ruimte of een groep van ruimten, is de oppervlakte, gemeten op vloerniveau langs de buitenomtrek van de opgaande

scheidingsconstructies, die de desbetreffende ruimte of groep van ruimten omhullen. Meten vindt plaats op basis van NEN 2580.

- **Koopstromenonderzoek** Onderzoek middels een enquête gehouden onder de bevolking van een bepaald gebied (zoals kern, gemeente, regio of provincie) om te bepalen waar (in welke winkels, concentraties) hun detailhandelsbestedingen terecht komen. Hiermee is het koopgedrag vast te stellen voor een bepaalde aankoopplaats
- **Haalbare omzet** - De vermenigvuldiging van aantal inwoners 2020, voor inkomenselasticiteit gecorrigeerd bestedingsbedrag en haalbare regionale binding, verhoogd voor omzettoevloeiing
- **Haalbaar aantal m2 wvo** - De uitkomst van de deling van haalbare omzet door normatieve vloerproductiviteit per PDV/GDV-branche, dit is het totaal aantal m2 wvo dat in de regio of de deelregio beschikbaar zou kunnen zijn per PDV/GDV-branche in het jaar 2020.
- **Bruto-marktruimte (= distributieve ruimte)** - De vermindering van het haalbaar aantal m2 wvo en het aanwezig aantal m2 wvo, met andere woorden het aantal m2 winkelvloeroppervlakte dat toegevoegd kan worden**.**
- **Netto-marktruimte** - De vermindering van bruto-marktruimte met het verwachte toekomstige hergebruik van leegstaande winkelpanden voor detailhandel.
- **Overcapaciteit** - Indien de vermindering van het haalbaar aantal m2 wvo en het aanwezig aantal m2 wvo leidt tot een negatieve uitkomst. Er is relatief te veel winkelvloeroppervlakte aanwezig.
- **Harde planvoorraad (bij recht)** - Het aantal m2 bvo dat volgens het geldende bestemmingsplan kan worden gerealiseerd.
- **Harde planvoorraad (via ontheffing)** - Het aantal m2 bvo dat volgens het geldende bestemmingsplan pas na een ontheffing en/of de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid door het bevoegd gezag kan worden toegelaten.
- **Zachte planvoorraad** - De plannen die wel circuleren, maar die volgens het geldende bestemmingsplan niet kunnen worden gerealiseerd Verborgen planvoorraad De bestemming van een locatie volgens het geldende bestemmingsplan laat ander functioneel gebruik dan het bestaande functioneel gebruik toe
- **Overprogrammering** - De totale planvoorraad is groter dan de netto-marktruimte
- **Onderprogrammering** - De totale planvoorraad is kleiner dan de netto-marktruimte
- **ABC-goederen** - Groothandel, tussenhandel en detailhandel in auto's, boten, caravans, motoren en landbouwwerktuigen, alsmede reparatie van en handel in onderdelen voor deze vervoersmiddelen. De ABC-goederen worden in bestemmingsplannen vaak geschaard onder 'volumineuze detailhandel'.
- **Volumineuze detailhandel** - Meestal: detailhandel (als activiteit) in PDV, in brand- en explosiegevaarlijke goederen en in volumineuze goederen zoals ABC-goederen en grove bouwmaterialen en daarmee rechtstreeks samenhangende artikelen zoals accessoires, onderhoudsmaterialen, onderdelen en/of materialen. De definitie kan per bestemmingsplan verschillen.
- **PDV** - Tot de perifere detailhandelsbranches (= PDV) worden gerekend detailhandel in wonen, detailhandel in doe-het-zelf en de tuincentra.
- **GDV** - (= grootschalige detailhandelsvestigingen) Winkels die ten minste 1.500 m² bvo groot zijn in andere branches dan de PDV-branches. Grootschalige detailhandel heeft oppervlakte als criterium, niet de branchering (zoals PDV). Tot de GDV-branches wordt gerekend detailhandel in sport, detailhandel in elektro en detailhandel in hobby, spel en media.
- **PDV/GDV-locatie** - Plaats waar detailhandel gevestigd is buiten het reguliere winkelaanbod en waar detailhandel in de PDV-branches en (voorwaardelijk) van detailhandelsvestigingen met meer dan 1.500 m2 bvo in de GDV-branches wordt toegelaten.
- **Centraal stationslocatie** - Kantoorlocatie rondom centraal stations. De locatie is afgebakend op basis van een loopafstand van 12 minuten, oftewel circa 1.000 meter, gemeten vanaf alle in- of uitgangen.
- **Kantorenpark** - Formele werklocatie met enkelbestemming kantoor.

- **Kantoren op bedrijventerreinen** – Formele werklocatie met een bedrijfsbestemming, inclusief de kantoren.

DRAFT

Bijlage II

Regionale afspraken ten aanzien van reguliere detailhandel

Regionale hoofdstructuur reguliere detailhandel

Het beleid van de regio is in eerste instantie gericht op het in stand houden en versterken van een evenwichtige en duurzame regionale detailhandelsstructuur, met een zo compleet mogelijk voorzieningenpakket voor de consument. Tot de regionale hoofdstructuur voor reguliere detailhandel worden de volgende winkelgebieden gerekend:

- de bovenregionaal verzorgende kernwinkelgebieden van Arnhem en Nijmegen,
- de regionaal verzorgende centra, te weten de hoofdwinkelcentra van Elst, Wijchen en Zevenaar en de grote stadsdeelcentra Kronenburg en Dukenburg en
- de lokaal verzorgende dorps-, wijk- en buurtcentra, alsmede stadsdeelcentrum Presikhaaf.

Uit het regionaal koopstromenonderzoek blijkt dat de regionale hoofdstructuur (zoals deze voor het eerst werd omschreven in het RPD 2013) geen wijziging behoeft.

Met betrekking tot de omvang en samenstelling van de regionale hoofdstructuur van de reguliere detailhandel wordt geconcludeerd dat:

- vraag en aanbod voor de dagelijkse detailhandel op regionaal niveau (nagenoeg) in evenwicht zijn;
- er op regionaal niveau enige uitbreidingscapaciteit is voor niet-dagelijkse detailhandel;
- hoewel de winkelleegstand in de laatste jaren is afgenomen, de winkelleegstand op regionaal niveau nog boven frictieniveau ligt.

Op lokaal niveau of op het niveau van de deelgebieden van de regio kan er echter sprake zijn van een andere situatie: overcapaciteit, uitbreidingscapaciteit of hoge winkelleegstand. Het blijft de ambitie om de concurrentiekracht van de totale reguliere detailhandel te versterken. Eventuele toename van winkelruimte in de regionale hoofdstructuur voor reguliere detailhandel blijft allereerst een kwestie van lokaal beleid. Daar waar sprake is van bovenlokale implicaties (> 1.500 m2) worden de spelregels voor het regionale beleid voor de reguliere detailhandel toegepast.

Afspraken ten aanzien van de regionale structuur van de reguliere detailhandel

- De regionale hoofdstructuur voor de reguliere detailhandel blijft ongewijzigd;
- Op nieuwe initiatieven zijn de spelregels voor de reguliere detailhandel reguliere detailhandel, zoals beschreven in paragraaf 6.2.6, van toepassing.

Impact doorgroei internetretail

Door de toenemende verkoop via internet neemt de omzetpotentie voor fysieke winkels af. Veel winkels spelen hierop in door zelf ook via internet te verkopen. Daarnaast komt het voor dat webshops fysieke winkels openen. De omzet van internet-retail zal naar verwachting blijven groeien in de komende jaren. Omdat niet alle producten zich even goed lenen voor online verkoop, verschilt het effect van internet-retail op de omzetpotentie voor fysieke detailhandel sterk per branche. De komende vijf tot tien jaren moet in de regio Arnhem-Nijmegen rekening gehouden worden met een (nieuwe) uitval van 5 tot 7,5% van het aantal winkels. De uitval van winkelvloeroppervlakte zal relatief minder zijn, omdat de winkels in de risicobranches over relatief minder wvo beschikken.

In zoverre gemeenten controle kunnen en willen uitoefenen op de uitval van winkels (en uitgaande van de lokale omzetmogelijkheden) kan er bijvoorbeeld naar worden gestreefd om het aantal winkels in de branches die het nu al moeilijk hebben in de gemeente te saneren via geleidelijke weg en de leegkomende panden anders in te vullen, bijvoorbeeld als kantoorruimte, woning of in de detailhandelsbranches met een positieve groeiverwachting.

Daarnaast is specifiek beleid gewenst voor het planologisch mogelijk maken van de benutting van bedrijfsruimte ten behoeve van internet-retail.

Afspraken ten aanzien van internetretail

De spelregels voor reguliere detailhandel, die zijn beschreven in paragraaf 6.2.6, zijn ook voor internetretail de leidraad. Meer specifiek worden met betrekking tot het ruimtelijk beleid voor internetretail vier vormen onderscheiden:

1. internet-retail waarbij goederen worden getoond aan de consument (detailhandel);
2. internet-retail met een afhaallocatie voor de consument, zonder tonen van goederen;
3. internet-retail met een afhaallocatie als nevenactiviteit;
4. Internet-retail zonder consument ter plaatse.

Voor deze vormen van internetretail gelden de volgende specifieke afspraken. De beoordeling van lokale initiatieven (d.w.z. initiatieven < 1.500m²) geschiedt op gemeentelijk niveau. In het RPD 2013 werden reeds enkele afspraken over internet-retail opgenomen. In verband met de ontwikkeling van internet-retail in de laatste jaren, worden nu de volgende vier afspraken onderscheiden.

1. *Internet-retail waarbij goederen worden getoond aan de consument (detailhandel)*
   - Internet-retail waarbij goederen worden getoond aan de consument moet worden gevestigd binnen de winkelcentra die tot de reguliere detailhandel worden gerekend.
   - Internet-retail waarbij goederen worden getoond aan de consument wordt buiten de reguliere detailhandelsgebieden in principe niet toegestaan.
   - Voor vestiging van internet-retail met een oppervlakte van meer dan 1.500 m² buiten de reguliere detailhandelsgebieden wordt verwezen naar het onderdeel PDV/GDV.

2. *Internet-retail met een afhaallocatie voor de consument, zonder tonen van goederen*
   - Er zijn geen ruimtelijke bezwaren voor afhaalpunten op bedrijventerreinen, hierop zijn de spelregels voor PDV/GDV van toepassing;
   - Indien het afhaalpunt wordt gecombineerd met een ruimte waarin goederen worden getoond aan consumenten, gelden de regels onder 1.

3. *Internet-retail met een afhaallocatie voor de consument, als nevenactiviteit*
   - Voor de afhaallocatie-ruimte gelden (ook in geval van grootschalige detailhandel) de regels voor detailhandel als nevenactiviteit (zie: p. 60).

4. *Internet-retail zonder consument ter plaatse*
   - Het gaat hier om het online kopen van goederen (waarbij de goederen zijn opgeslagen in een bedrijfsruimte, kantoor of woning in de regio), die direct bij de consument worden afgeleverd. Voor deze internet-retail gelden de regels in het bestemmingsplan, bijvoorbeeld die voor de uitoefening van aan huis verbonden beroep of een bedrijventerrein.

Schaalvergroting van supermarkten

In de Nederlandse supermarktbranche is de trend naar winkels van 1.700-2.000 m² bvo dominant. Daarnaast investeert de branche in twee specifieke marktsegmenten: in stadswinkels in de binnensteden (circa 250 m² wvo) en in megasupermarkten (> 2.500 m² wvo). Hoewel de

marktruimteberekening voor dagelijkse detailhandel op lichte overcapaciteit (gezond evenwicht) uitkomt, laat de marktruimteberekening voor de supermarktbranche in zijn geheel toch een ontwikkelingsruimte zien. Dit wordt veroorzaakt door de relatief lage omzet per m² in het andere deel van de dagelijkse detailhandel, versspeciaalzaken en drogisterijen. Daarnaast wordt verondersteld dat het supermarktaandeel doorgroeit ten koste van het aandeel van de versspeciaalzaken en drogisterijen en dat het marktsegment van de discounters een bepaalde niet-dagelijkse omzet realiseert.

De uitbreidingscapaciteit voor de supermarkten is in principe voldoende om in de komende tien jaren een of meer nieuwe megasupermarkten te accommoderen c.q. om de vergroting van een of meer supermarkten tot megaformaat mogelijk te gaan maken. Het is echter niet mogelijk om precies aan te geven welk deel van de winkelvloeroppervlakte van de supermarktbranche zou moeten worden ingevuld met megasupermarkten (> 2.500 m² wvo) om te zorgen voor een zo optimaal mogelijke bezetting van de supermarktbranche in de regio in totaliteit. Bovendien is de regio Arnhem-Nijmegen in verhouding met Nederland al relatief sterk bezet qua (mega)supermarkten.

Het is niet zonder meer zo dat de kwaliteit van de dagelijkse detailhandel met een verdere versterking van het marktsegment van de megasupermarkten vanzelfsprekend stijgt. Het is zelfs denkbaar dat het een averechts effect heeft, doordat de bestedingen in een megasupermarkt ten koste gaan van bestedingen elders. Het is daarom belangrijk per geval een afweging te maken aan de hand van de spelregels in dit RPW.

Afspraken ten aanzien van de schaalvergroting van supermarkten

- Solitaire vestiging, vestiging op PDV/GDV-locaties, bedrijventerreinen en/of vestiging in het buitengebied van supermarkten (waaronder megasupermarkten) wordt niet toegestaan[31];
- Indien er overwogen wordt om een nieuwe megasupermarkt in de regio te openen of om een bestaande supermarkt te laten doorgroeien tot megaformaat, dient zo'n initiatief te worden getoetst aan de spelregels die zijn beschreven in paragraaf 6.2.6.

Branchevervaging

Branchevervaging betekent dat een detailhandelsbedrijf gaat verbreden door goederen te gaan verkopen en diensten te gaan leveren die niet tot de hoofdactiviteit worden gerekend, oftewel: er worden nevenactiviteiten toegevoegd. Een specifieke vorm van branchevervaging is een shop-in-the-shop, waarbij een onderdeel van een winkel dat zodanig is afgescheiden van de rest van de winkel dat dit zelfstandig kan worden bezocht. Soms worden kleine delen van een winkelpand verhuurd aan een concessionair of in consignatie gegeven, om bepaalde collecties te verkopen. Daarnaast is het schenken van alcohol een belangrijk vraagstuk bij branchevervaging. Hiervoor volstaat het gemeentelijke drank- en horecabeleid.

Om te voorkomen dat nevenactiviteiten zo omvangrijk worden dat het tot een onaanvaardbaar leegstandrisico elders leidt, moeten op regionaal niveau enkele afspraken worden vastgelegd om de risico's van branchevervaging voor de regionale structuur van de reguliere detailhandel zo klein mogelijk te maken.

Afspraken ten aanzien van branchevervaging

- De bruto-vloeroppervlakte voor nevenactiviteit moet ondergeschikt blijven aan dat van de hoofdactiviteit, waarbij een maximum van 20% van het bvo voor alle nevenactiviteiten samen gebruikelijk is, eventueel beperkt tot een maximum aan m² bvo.

[31] Afspraken ten aanzien van reguliere supermarkten vallen onder reguliere detailhandel.

- Shops-in-the-shops zijn toegestaan voor zover er geen strijdigheid ontstaat (qua omvang en branchering) met het geldende beleid en het geldende bestemmingsplan.

Specifieke vormen van detailhandel

Er worden vanuit distributieplanologisch oogpunt enkele specifieke vormen van detailhandel onderscheiden Deze specifieke vormen van detailhandel werden reeds als zodanig benoemd in het RPD 2013:

- Verkoop aan huis;
- Detailhandel als nevenactiviteit;
- Detailhandel bij trafficlocaties[32];
- Detailhandel in het buitengebied;
- Vliegende winkels[33] en rommelmarkten;
- Kringloopwinkels.

In de meeste gevallen bepaalt de gemeente of dergelijke initiatieven toegestaan zijn. De regionale afspraken ten aanzien de specifieke vormen van detailhandel geven de gemeenten een richting of een maximum waarop de besluitvorming over deze initiatieven wordt gebaseerd. Hiervoor is geen melding in het IOW noodzakelijk. Indien initiatieven hiervan afwijken is regionale afstemming vereist.

Afspraken ten aanzien van specifieke vormen van detailhandel

- Detailhandel in de vorm van verkoop van goederen vanuit een woning is ongewenst, tenzij er aantoonbaar geen sprake is van verstoring van de voorzieningenstructuur. Dit kan verband met een bedrijfsmatige activiteit bij een woning in het kader van de regelingen aan thuisgebonden beroepen/bedrijvigheid, bijvoorbeeld als internet-retail.

- Detailhandel als nevenactiviteit naast een andere functie (bijvoorbeeld agrarisch en productie of assemblage):
  - De detailhandel dient ondergeschikt te blijven in termen van vloeroppervlakte. De verkoopruimte van de detailhandel mag maximaal 10% van de totale vloeroppervlakte zijn en tot een maximaal van 100 m² wvo.
  - Ondergeschikte detailhandel bij groothandel is niet toegestaan.

- Voor detailhandel op trafficlocaties[34] gelden de volgende beleidsrichtlijnen. De gemeente toetst de gemeente de wenselijkheid. Indien het om meer dan 1.500 m2 bvo gaat, zijn de spelregels voor het regionaal beleid voor de reguliere detailhandel van toepassing. Verder gelden de volgende regels.
  - Detailhandel in en direct aansluitend op traffic-locaties dient hoofdzakelijk gericht te zijn op de klanten/reizigers en werknemers en toeristisch-recreatieve bezoekers. Deze detailhandel mag niet concurreren met de reguliere detailhandel, in bestaande of beoogde winkelcentra. In specifieke gevallen kan de detailhandel van de traffic-locatie tevens een functie vervullen voor andere consumentengroepen, bijvoorbeeld voor omwonenden.
  - De detailhandelsoppervlakte dient ondergeschikt te zijn aan de totale oppervlakte.
  - Ter voorkoming van een versnippering van het detailhandelsaanbod wordt geen detailhandel toegestaan bij traffic-locaties op bedrijventerreinen. Hiervan kan worden afgeweken indien de detailhandel gericht is op de bedrijven en hun medewerkers en mag maximaal 250 m² bvo omvatten, met units van maximaal 100 m² bvo.

---

32 Locaties waar veel potentiële consumenten voor hun dagelijkse bezigheden samenkomen, zoals luchthavens, treinstations, ziekenhuizen en universiteiten

33 Een vliegende winkel is een winkel die op een tijdelijke locatie producten tegen spotprijzen verkoopt.

34 Locaties waar veel potentiële consumenten voor hun dagelijkse bezigheden samenkomen, zoals luchthavens, treinstations, ziekenhuizen en universiteiten

- Voor tankstations geldt een maximale omvang van 100 m² bvo. Er kan voor tankstations langs de snelwegen gemotiveerd afgeweken worden van deze richtlijn tot een maximum van 150 m² bvo.

- Detailhandel in het buitengebied, ondersteunend aan agrarische bestemming:
  - Mag geen verstorend effect hebben op de regionale structuur van reguliere detailhandel.
  - Voorwaarde is verder dat er zoveel mogelijk eigen producten verkocht worden, aangevuld met andere lokale en streekproducten.
  - Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de detailhandel in oppervlakte ondergeschikt is aan de reguliere agrarische activiteiten.
  - Tot een maximum van 50 tot 100 m² wvo

- Vliegende winkels[35] en rommelmarkten:
  - Initiatieven worden lokaal getoetst op basis van het bestemmingsplan.

- Kringloopwinkels:
  - De regio wil de optie van kringloopwinkels op bedrijventerreinen open houden. Daartoe kunnen flexibiliteitsregelingen worden opgenomen in bestemmingsplannen, met inachtneming van het streven naar beperking van vestigingsmogelijkheden voor en ruimtelijke clustering van detailhandel op perifere locaties.

DRAFT

[35] Een vliegende winkel is een winkel die op een tijdelijke locatie producten tegen spotprijzen verkoopt.

Bijlage III

Werkmilieus

Regionale afspraken over het bedrijventerreinenbeleid leiden veelal tot een discussie over hectaren (in kwantitatieve zin). Bedrijventerreinen zijn echter dikwijls niet met elkaar te vergelijken. Het is daarom belangrijk zowel vraag als aanbod ook te analyseren op basis van kwaliteiten. Om dit te bewerkstelligen heeft Ecorys een methodiek ontwikkeld die vraag en aanbod indeelt in werkmilieus. De toedeling naar werkmilieus levert inzicht op in het type ruimtevraag en de bijbehorende vestigingseisen van de ruimtevrager. Door vraag en aanbod op werkmilieu met elkaar te confronteren, heeft een vraag-aanbodconfrontatie daadwerkelijk waarde. Hiermee wordt immers zichtbaar voor welke doelgroep en in welk marktgebied vraag en aanbod al dan niet in evenwicht zijn.

In de regio Arnhem Nijmegen zijn een vijftal werkmilieus geïdentificeerd. We onderscheiden de volgende werkmilieus:

- Klassiek-gemengd;
- Agrifood;
- Logistiek;
- (Maak)industrieel;
- Hoogwaardig/ kantoren;

De werkmilieus worden in het vervolg van dit hoofdstuk nader toegelicht.

Klassiek-gemengd werkmilieu

Een traditioneel werkmilieu, ook wel “functioneel gemengd” genoemd. De term klassiek duidt niet op de leeftijd van het terrein of de (werkzaamheden van) de gevestigde bedrijvigheid, maar op het feit dat dit type bedrijventerrein van oudsher in zo goed als iedere gemeente te vinden is: Een monofunctioneel werkmilieu met een diversiteit aan bedrijven op overwegend kleine(re) kavels.

Bedrijventerreinen met een klassiek, gemengd werkmilieu zijn ook geschikt om kleinschalige activiteiten uit andere werkmilieus te huisvesten. Bijvoorbeeld kleinschalige logistiek of (maak)industrie met een lage milieu-/hindercategorie. Dit sluit niet uit dat er enkele bedrijven uit de hogere milieu/hinder-categorie zijn gehuisvest of grotere kavels aanwezig zijn, vaak mogelijk gemaakt door zonering. Met een lagere milieucategorie wordt gedoeld op bedrijvigheid tot en met categorie 3.1. Vanaf categorie 3.2 wordt aangeduid als hogere milieucategorie.

Dit type terreinen is belangrijk voor de werkgelegenheid en dynamiek in stedelijke gebieden en kernen.

Belangrijkste vestigingsfactoren van het klassiek-gemengd werkmilieu (Tabel 3).

DRAFT

Tabel 3 Belangrijkste vestigingsfactoren van het klassiek-gemengd werkmilieu.

Vestigingsfactoren	Toelichting
Bereikbaarheid en nabijheid personeel	Het personeel op dit type locaties is over het algemeen minder bereid tot een lange reistijd. De belangrijkste vervoerswijze is vaak de fiets of lokaal ov, zeker binnenstedelijk.
Nabijheid voorzieningen	De nabijheid van bijvoorbeeld een supermarkt of eetgelegenheid wordt gewaardeerd.
Kwaliteit openbare ruimte	Een veilige, nette omgeving om in te werken met voldoende ruimte voor groen en water.
Lokale gebondenheid	Ondernemers op dit type bedrijventerreinen komen veelal uit de directe omgeving en hebben een sterke voorkeur ook bij uitbreiding nabij hun woonplaats gevestigd te blijven.
Prijs	Voor bepaalde segmenten waarvoor de uitstraling van de vestigingslocatie minder belangrijk is (bijvoorbeeld autosloperijen) is een lage prijs een belangrijke vestigingsfactor. Voor andere segmenten die zich binnen dit werkmilieu vestigen zijn kwaliteit en bereikbaarheid belangrijkere factoren.

Werkmilieu (maak)industrie

Een werkmilieu met een industrieel karakter waarbinnen bedrijven produceren en verwerken. Dit vindt vaak plaats op grote(re) kavels, veelal met een milieucategorie van 3.2 of meer.

Industriële terreinen bieden in de regel ruimte aan bedrijvigheid met een hoge milieucategorie (hmc-bedrijvigheid). Grootschalige bouwbedrijven vestigen zich eveneens in dit werkmilieu. Bedrijventerreinen binnen het werkmilieu (maak)industrie zijn zodoende vaak eveneens gemengde bedrijventerreinen met ruimte voor verschillende typen bedrijvigheid, waarbij productie en verwerking de hoofdmoot is.

De productiefaciliteiten voor Smart Industry vestigen zich bij voorkeur ook binnen dit werkmilieu.

Het verschil met het klassiek-gemengd werkmilieu is de schaalgrootte van de gevestigde bedrijven en kavels, alsmede een overwegend hogere milieucategorie (3.2 en hoger). Net als bij het klassiek-gemengde werkmilieu is vestiging van een kleinschaliger bedrijf met een lagere milieucategorie niet per definitie uitgesloten. Dit kan enkel in het bestemmingsplan geregeld worden.

Belangrijkste vestigingsfactoren van het werkmilieu (maak)industrie (Tabel 4).

Tabel 4 Belangrijkste vestigingsfactoren van het werkmilieu (maak)industrie

Vestigingsfactoren	Toelichting
Bereikbaarheid	Bereikbaarheid voor aan- en afvoer is van groot belang, in ieder geval via de weg. Over water is in een aantal gevallen een pré.
Nabijheid klanten/ ketenpartners	Hierdoor kunnen bedrijven elkaar aanvullen waar nodig en een netwerk vormen.
Arbeidspotentieel	Praktisch en middelbaar opgeleid personeel hecht er over het algemeen waarde aan dat zij niet te lang hoeven te reizen naar hun werk.
Hogere milieucategorie	(Maak)industrie brengt in veel gevallen hinder met zich mee. Een hogere milieucategorie, vanaf categorie 3.2 is daarom wenselijk.
Kavelgrootte	Grote(re) kavels met een praktische inrichting en bij voorkeur ook uitbreidingsmogelijkheden.
Digitale infrastructuur	Voor de Smart Industry is een goede internetverbinding onmisbaar.

Logistiek

Reguliere logistiek en stadsdistributie

Een netwerk van bedrijven in de logistiek, handel en opslag. Dit zijn vaak grootschalig opgezette terreinen met veel ruimte voor vrachtverkeer en bij voorkeur parkeren. Reguliere logistiek vestigt zich doorgaans op kavels met een oppervlakte tussen de 5.000m2 en 2 hectare. De tussencategorie daarboven, met oppervlaktes van 2 tot 4 hectare wordt XL-logistiek genoemd.

Het werkmilieu reguliere logistiek is dus gevarieerd en omvat lokale vervoersbedrijven die zich bezighouden met cross-docking tot relatief grote distributiecentra die net niet in de categorie XXL-logistiek vallen. Hiermee kan door middel van een flexibele kavelgrootte rekening gehouden worden. Dat vraagt tegelijkertijd om goede planning om restkavels zoveel mogelijk te voorkomen.

Een specifieke vorm van logistiek is stadsdistributie. Het belang van dit type logistiek neemt door de groei van e-commerce nog steeds toe. Stadsdistributie is gericht op het verzorgen van de last mile naar de klant. Vanuit deze locaties worden vervoersstromen van verschillende leveranciers gebundeld voor efficiënter transport binnen de stad. Stadsdistributie vindt vooral plaats vanuit een *local spoke* met een veelal geringe kavelgrootte van 0,5 tot 1 hectare, soms zelfs kleiner.

Belangrijkste vestigingsfactoren van de reguliere logistiek en stadsdistributie (Tabel 5)

Tabel 5 Belangrijkste vestigingsfactoren van de reguliere logistiek en stadsdistributie

Vestigingsfactoren	Toelichting
Bereikbaarheid	De ligging ten opzichte van de transportassen en de multimodale verbinding met het achterland.
Nabijheid klanten/ ketenpartners	Aanwezigheid van andere logistieke bedrijven en toeleveranciers, zodat voorzieningen gedeeld kunnen worden.
Parkeeraanbod	Het is van belang dat voldoende parkeeraanbod gerealiseerd kan worden voor het stallen van de (vracht)wagens. Voor stadsdistributie is de mogelijkheid elektrische laadpalen te realiseren belangrijk, aangezien deze stadsdistributie idealiter plaatsvindt met elektrisch transport.
Arbeidspotentieel	Praktisch en middelbaar opgeleid personeel hecht er over het algemeen waarde aan dat zij niet te lang hoeven te reizen naar hun werk. Nabijheid van arbeid is dus een vereiste.
Kavelgrootte	Kavels met een praktische inrichting vanaf 5.000m2 tot 4 hectare.
Prijs	De grondprijs speelt een rol, maar is niet de meest belangrijke vestigingsfactor. Bereikbaarheid en de beschikbaarheid van personeel zijn van groter belang.

XXL-Logistiek

Een netwerk van bedrijven in de logistiek, handel en opslag. Dit zijn vaak grootschalig opgezette terreinen met veel ruimte voor vrachtwagens. De echt grootschalige logistiek (>4ha) vestigt zich binnen Nederland met name langs de grenzen in de zuid- en zuidoostelijke provincies, waaronder zuidoost Gelderland

Binnen de XXL-logistiek wordt onderscheid gemaakt tussen regionale, nationale en europese distributiecentra (respectievelijk RDC, NDC en EDC). E-commerce en supermarkt-gerelateerde distributiecentra maken het meest gebruik van XXL-locaties.

Ontwikkeling van XXL-distributiecentra gebeurt deels door eindgebruikers, maar vaak is er sprake van een ontwikkelaar/belegger die al dan niet op risico ontwikkelt ten behoeve van verhuur van (delen) van het pand.

De regio Arnhem-Nijmegen heeft in samenspraak met de provincie Gelderland randvoorwaarden opgesteld voor de verdere ontwikkeling van bedrijventerreinen ten behoeve van XXL-ogistiek. De

inhoud van deze notitie is toegelicht in het tweede hoofdstuk met de beschrijving van het plangebied.

Belangrijkste vestigingsfactoren van de XXL-logistiek (Tabel 6).

Tabel 6 Belangrijkste vestigingsfactoren van de XXL-logistiek.

Vestigingsfactoren	Toelichting
Bereikbaarheid	De ligging ten opzichte van de transportassen en de multimodale verbinding met het achterland.
Kavelgrootte	Grotere kavels (>4 ha) met een praktische inrichting. Bij voorkeur is de oppervlakte flexibel.
Aanvullende faciliteiten	Nabijheid van parkeervoorzieningen (voor vrachtwagens) is voor deze sector van belang, aangezien vrachtwagenchauffeurs behoefte hebben aan overnachtingsruimte. Clean Energy Hubs zijn in opkomst.
Bereikbaarheid personeel	Praktisch en middelbaar opgeleid personeel hecht er over het algemeen waarde aan dat zij niet te lang hoeven te reizen naar hun werk.
Complementaire bedrijvigheid	Aanwezigheid van andere logistieke bedrijven en toeleveranciers, zodat voorzieningen gedeeld kunnen worden.
Digitale infrastructuur	Snel en betrouwbaar internet wordt door digitalisering en robotisering steeds belangrijker.

Agrifood

Een netwerk van bedrijven met aan de basis productiebedrijven gericht op teelt en veredeling van landbouwproducten. Verderop in de keten vinden we agrologistieke bedrijven zoals importeurs, exporteurs, verpakkingsbedrijven en logistiek dienstverleners. Agrifood is daarmee een mix van productie en logistiek gerelateerd aan de agrarische sector. De link met voedsel en de agrarische sector onderscheidt het werkmilieu agrifood dan ook van logistiek en (maak)industrie. Het werkmilieu kent grotendeels een combinatie van vestigingseisen van logistiek en (maak)industrie, waarbij bijvoorbeeld voedselverwerkende industrie in veel gevallen vraagt om specifieke milieucontouren.

Belangrijkste vestigingsfactoren van het werkmilieu agrifood (**Error! Not a valid bookmark self-reference.**).

Tabel 7 Belangrijkste vestigingsfactoren van het werkmilieu agrifood.

Vestigingsfactoren	Toelichting
Bereikbaarheid	Voor agrologistiek is de ligging ten opzichte van de transportassen en de multimodale verbinding met het achterland van groot belang.
Agro-gelieerde bedrijvigheid	Clustervorming een factor van belang voor agrifood. De connectie met de agrarische sector is nog sterk aanwezig, zowel in de zin van logistiek als in de ontwikkeling van (landbouw)machines en hulpmiddelen.
Bereikbaarheid personeel	Lager en middelbaar opgeleid personeel hecht er over het algemeen waarde aan dat zij niet te lang hoeven te reizen naar hun werk.
Kavelgrootte	Grotere kavels met een praktische inrichting.
Digitale infrastructuur	Snel en betrouwbaar internet wordt door digitalisering en robotisering steeds belangrijker
Specifieke milieucontouren	Voedselverwerking vraagt in veel gevallen om specifieke maatregelen, die gewaarborgd worden door strengere milieucontouren.

Werkmilieu hoogwaardig/kantoren

Een werkmilieu hoogwaardig/kantoren kenmerkt zich door de aanwezigheid van m.n. kantoor-gerelateerde bedrijfsfuncties op een vaak nog monofunctioneel bedrijventerrein. Het betreft veelal bedrijfsverzamelgebouwen, waar bedrijven uit bijvoorbeeld de zakelijke dienstverlening zich vestigen. Een hoogwaardig werkmilieu kan tevens productiefaciliteiten voor hoogwaardigere sectoren, zoals de medische sector, huisvesten.

Belangrijkste vestigingsfactoren van het werkmilieu hoogwaardige/kantoren (Tabel 8).

Tabel 8 Belangrijkste vestigingsfactoren van het werkmilieu hoogwaardige/kantoren.

Vestigingsfactoren	Toelichting
Bereikbaarheid per ov	De bereikbaarheid per ov is van groot belang. Bij voorkeur per intercitytrein
Nabijheid voorzieningen	Van belang zijn met name voorzieningen gedurende de werkuren, zoals een eetgelegenheid
Stedenbouwkundige uitstraling	Een nette, moderne uitstraling van de bedrijfspanden en de openbare ruimte
Bereikbaarheid per auto	Voor bedrijvigheid dat zich op dit type locaties vestigt en haar werknemers is en blijft de auto nog steeds het belangrijkste vervoersmiddel
Zichtlocatie	Met name grotere bedrijven willen zichtbaar zijn voor de buitenwereld

DRAFT

Sound analysis, inspiring ideas

Advies benutten ontwikkelruimte RPW Arnhem-Nijmegen

In de visie Groene metropool staat de opgave groene groeiregio centraal, met daaraan gekoppeld de voor bedrijventerreinen met name relevante opgave Productieve regio. Daarin stelt de regio zich duurzame economische groei en het (door)ontwikkelen van regionale clusters op kwalitatief goede werklocaties tot doel. Dit betekent dat waar mogelijk zoveel mogelijk bestaande bedrijventerreinen worden benut voordat nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt worden. Omdat het ene marktsegment eenvoudiger in te passen is in bestaand terrein en de ruimtebehoefte urgenter is dan in het andere, is een onderscheid naar marktsegmenten essentieel bij het benutten van de ontwikkelruimte in het RPW. De Productieve regio is het gremium waar het RPW vanaf 2021 en de verdeling van de ontwikkelruimte wordt behandeld.

Ontwikkelruimte

Het RPW Arnhem-Nijmegen biedt voor de periode 2020 tot 2030 regionaal 121,5 hectare ontwikkelruimte. De ontwikkelruimte is het resultaat van de confrontatie tussen 150 hectare hard aanbod en een ruimtevraag van 271 hectare. Dat wil zeggen dat er in de periode tot 2030 behoefte is aan 121,5 hectare additionele ruimte op bedrijventerreinen in de regio Arnhem-Nijmegen.

Tabel 1 laat de ontwikkelruimte per werkmilieu zien. De ontwikkelruimte per werkmilieu is het resultaat van de vergelijking tussen vraag en aanbod per werkmilieu. Een positief getal betekent dus meer vraag dan aanbod in de periode tot 2030 en daarmee behoefte aan additionele ruimte.

De totale ontwikkelruimte voor XXL-logistiek bedraagt 42 hectare (peildatum 1 mei 2020). Om flexibiliteit en maatwerk te bieden bij de ontwikkelingen voor XXL-logistiek binnen de daarvoor aangewezen gebieden, wordt de ontwikkelruimte op basis van een logische ruimtelijke invulling van beide ontwikkellocaties verdeeld over uitbreiding van DocksNLD en de Grift. Hiervoor geldt met het oog flexibiliteit en maatwerk bij de planvorming een afwijking naar boven met maximaal 20%.

Bij de monitoring medio 2022 wordt geadviseerd hoe verder te gaan met de resterende ontwikkelruimte voor zowel XXL-logistiek als andere werkmilieus.

Tabel 1 Ontwikkelruimte 2020-2030 per werkmilieu.

Werkmilieu	Ontwikkelruimte
Klassiek-gemengd	36 ha
Reguliere logistiek	18,5 ha
XXL-logistiek	42 ha
(Maak)industrie	15 ha
Agrifood	16 ha
Hoogwaardig/kantoren	-6 ha
Totaal	**121,5 ha**

Spelregels benutten ontwikkelruimte

Voor het benutten van de ontwikkelruimte zijn regionaal de volgende spelregels afgesproken[1]:

- Voor nieuwe ontwikkeling gelden de regels van de Ladder van Duurzame Verstedelijking. Dit betekent dat eerst onderzocht moet worden in hoeverre bestaand bedrijventerreinen kwalitatief geschikt (ook voor maakindustrie en het klassiek-gemengd werkmilieu) gemaakt kan worden, voordat nieuwe ontwikkellocaties in aanmerking komen;
- Inventariseren mogelijk nieuwe ontwikkellocaties. In het kader van duurzaam ruimtegebruik zijn enkel uitbreidingen aansluitend aan bestaande bedrijventerreinen toegestaan.

Oftewel, nieuwe ontwikkelingen komen pas in aanmerking indien aangetoond wordt dat een ruimtevraag niet in bestaand stedelijk gebied, dat wil zeggen bestaand aanbod, leegstaande panden of door middel van herstructurering, gehuisvest kan worden. Nieuwe ontwikkeling vinden uitsluitend plaats in aansluiting op bestaande bedrijventerreinen.

Inventarisatie (plan)aanbod

Bij de inventarisatie van het harde en zachte (plan)aanbod is het volgende geconstateerd:

- Het uitgeefbaar aanbod bedraagt per 1 mei 2020 150 hectare[2];
- Het totaal aan zachte plannen bedraagt 235 hectare: 130 ha voor 2025; en 105 ha na 2025.

Het uitgeefbaar aanbod is verdeeld naar werkmilieus. Ook van de zachte plannen is op basis van de beschikbare informatie en onderverdeling gemaakt**.** De peildatum is steeds 1 mei 2020**.** Deze onderverdeling is zichtbaar in onderstaande tabellen.

Tabel 2 Uitgeefbaar aanbod per 1 mei 2020[3].

Werkmilieu	Aanbod
Klassiek-gemengd	60 ha
Reguliere logistiek	28 ha
XXL-logistiek	27 ha
(Maak)industrie	27 ha
Agrifood	0 ha
Hoogwaardig/kantoren	8 ha
Totaal	**150 ha**

Tabel 3 Zachte plannen vs. ontwikkelruimte per werkmilieu[4].

	Zacht planaanbod	Ontwikkelruimte
Klassiek - gemengd	23,5 ha	36 ha
Reguliere logistiek	55 ha	28 ha
XXL-logistiek	65 ha	42 ha
(Maak)industrieel	52,0 ha	15 ha
Agrifood	-	16 ha
Hoogwaardig/kantoren	-	-6 ha
Overig gemengd/ nnb	39,5 ha	-
Totaal	**235,1 ha**	**121,5 ha**
Waarvan watergebonden	22,0	prioriteit

1 PFO Economie, 11 maart 2020.

2 Bijzondere werklocaties zijn buiten beschouwing gelaten in de vraag-aanbodconfrontatie. Het aanbod op deze locaties bedraagt in totaal 21,5 hectare.

3 Aanbod 7Poort is verdeeld over klassiek-gemengd en XXL-logistiek. Daarmee wijkt deze tabel af van het concept RPW.

4 Zachte plannen voor watergebonden bedrijvigheid komen voor in meerdere werkmilieus en zijn daarom apart weergegeven. Van het totaal van 235 hectare is 42,5 hectare watergebonden. Een deel van de zachte plannen is ter uitbreiding van bestaande bedrijven. Er is in potentie 22 hectare additionele ruimte, waarvan 17 hectare voor 2025 in ontwikkeling genomen kan worden.

Er is daarmee 150 + 235 = 385 hectare planaanbod in de regio Arnhem-Nijmegen. Voor de periode 2020-2030 overstijgt dit de ruimtevraag van 271 hectare met 114 hectare. Het totale planaanbod bedraagt dus 142% van de ruimtevraag.

Benutten ontwikkelruimte

Een van de doelstellingen in het RPW is gezond evenwicht tussen vraag en aanbod. Dit betekent dat er in de regio voldoende ruimte beschikbaar is om de ruimtebehoefte van ondernemers te faciliteren, zonder daarmee de regio op slot te zetten. Oftewel, zonder ervoor te zorgen dat elders in de regio niet ingespeeld kan worden op marktontwikkelingen doordat de Ladder van Duurzame Verstedelijking niet meer doorlopen kan worden.

De regio staat nu voor de keuze hoe de ontwikkelruimte van 121,5 hectare de komende 10 jaar in te vullen. Daarvoor presenteren we hier vier opties:

1. Gestuurde fasering door tranchering;
2. Volledig vrijgeven ontwikkelruimte (wie het eerst komt, …);
3. Stoplichtmodel;
4. Bewuste overprogrammering (130% van de ruimtebehoefte).

1. Gestuurde fasering door tranchering

Voorstel:

- De ontwikkelruimte wordt in twee tranches van 50% procent opengesteld voor inschrijving.
  - De eerste 50% per 01-03-2021,
  - de resterende 50% na tweejaarlijkse monitoring per 01-01-2023.

- Uitgangspunt is de ontwikkelruimte per werkmilieu.

- De monitoring dient ter beoordeling van het aantal en de oppervlakte van inschrijvingen en kan leiden tot overheveling van ontwikkelruimte tussen werkmilieus. Dit is het geval indien er in werkmilieu A meer vraag is dan de ontwikkelruimte toelaat, terwijl er in werkmilieu B juist minder vraag is.

- Kwalitatieve beoordeling van een zacht plan vindt plaats op het moment van indienen voor regionale afstemming.

- Kwalitatieve beoordeling vindt ambtelijk plaats en wordt voorzien van een advies ter besluitvorming voorgelegd aan het bestuurlijk overleg.

- Bij overvraging voorkeur voor het kwalitatief best beoordeelde plan. De indicatoren voor kwalitatieve beoordeling worden in het RPW vastgelegd.

Voordelen:

- Gestuurde fasering, waardoor in regionaal overleg meer grip gehouden wordt op nieuwe ontwikkelingen;
- Nieuwe locaties bij bestaande regionale bedrijventerreinen komen gespreid beschikbaar. Daarmee is de kans op regionale concurrentie op grondprijs kleiner.
- Inspelen op marktontwikkelingen is eenvoudiger op het moment dat een bestemmingsplan nog niet vastgesteld is.
- Er is meer sturing op kwaliteit mogelijk. Door gestuurde fasering blijft de noodzaak om bestaand en mogelijk verouderd bedrijventerrein eerst aan te pakken voordat er nieuw ontwikkeld wordt.

- Plannen die nu nog minder concreet zijn en daarmee minder kans maken op een goede kwalitatieve beoordeling sluiten over enkele jaren mogelijk beter aan bij de marktbehoefte.

Nadelen:

- Kans op versnipperd aanbod, doordat kleinere oppervlaktes kunnen worden gerealiseerd. Uitbreiding vindt echter uitsluitend plaats in aansluiting op bestaande bedrijventerrein, waardoor deze kans minimaal is.
- Het is lastiger een business case rond te krijgen indien kleinere oppervlaktes kunnen worden gerealiseerd.
- Bepaalde werkmilieus / marktsegmenten vragen om direct beschikbaarheid van grote oppervlaktes

Overzicht voor- en nadelen:

Voordelen	Nadelen
Gestuurde fasering	Kleinere oppervlaktes
Inspelen op marktontwikkelingen	Lastigere business case
Gespreide beschikbaarheid	Inspelen op behoefte aan directe beschikbaarheid grote oppervlaktes
Meer sturing op kwaliteit	
Nu minder concrete plannen mogelijk over enkele jaar geschikter	

2. Volledig vrijgeven ontwikkelruimte (wie het eerst komt, …);

Voorstel:

- De ontwikkelruimte wordt per 01-01-2021 volledig vrijgegeven.
- Uitgangspunt is de ontwikkelruimte per werkmilieu.
- De Ladder van Duurzame Verstedelijking is het primaire toetsingsinstrument.
- De monitoring van het RPW wordt gebruikt om de inschrijvingen per werkmilieu in kaart te brengen. Daarmee kan de monitoring leiden tot overheveling van ontwikkelruimte tussen werkmilieus. Dit is het geval indien er in werkmilieu A meer vraag is dan de ontwikkelruimte toelaat, terwijl er in werkmilieu B juist minder vraag is.
- Kwalitatieve beoordeling van een zacht plan vindt plaats op het moment van indienen voor regionale afstemming.
- Kwalitatieve beoordeling vindt ambtelijk plaats en wordt voorzien van een advies ter besluitvorming voorgelegd aan het bestuurlijk overleg.
- Bij overvraging voorkeur voor het kwalitatief best beoordeelde plan.

Voordelen:

- Er ontstaat op korte termijn zekerheid over de te ontwikkelen locaties de komende tien jaar.
- Door de in potentie grotere oppervlaktes die in ontwikkeling genomen kunnen is de business case gemakkelijker rond te krijgen.

- Flexibiliteit om in te spelen op veranderende marktbehoefte kan binnen bestemmingsplannen geregeld worden.

Nadelen:

- Op dit moment minder concrete plannen, die over enkele jaren mogelijk beter aansluiten bij de marktbehoefte, hebben minder kans om in aanmerking te komen voor ontwikkeling. Alleen nu concrete plannen komen in aanmerking.
- Door de ontwikkelruimte nu volledig in te vullen biedt de regio zichzelf minder flexibiliteit om in te spelen op een veranderende markt.
- Er is in potentie sprake van een snelle toename van het aanbod, waardoor grondprijzen mogelijk onder druk komen te staan.
- Er is minder sprake van sturing op kwaliteit. Bij ruime beschikbaarheid van nieuw aanbod is de stimulans om bestaande terreinen te benutten kleiner.

Overzicht voor- en nadelen:

Voordelen	Nadelen
Zekerheid over regionale ontwikkellocaties	Alleen nu concrete plannen komen in aanmerking
Eenvoudigere business case	Minder flexibel bij veranderende markt
Flexibiliteit bieden binnen bestemmingsplan	In potentie een snelle toename van het aanbod
	Minder sturing op kwaliteit

3. Stoplichtmodel;

Voorstel:

- De ontwikkelruimte wordt per 01-03-2021 volledig vrijgegeven.
- Uitgangspunt is de ontwikkelruimte per werkmilieu.
- De kwalitatieve beoordeling van zachte plannen vindt vooraf plaats en wordt vastgelegd in het RPW. Beoordeling vindt plaats aan de hand van het stappenplan in het RPW.
- De beste plannen per werkmilieu komen in aanmerking voor ontwikkeling.
- De monitoring dient ter beoordeling van inschrijvingen en kan leiden tot overheveling van ontwikkelruimte tussen werkmilieus. Dit is het geval indien er in werkmilieu A meer vraag is dan de ontwikkelruimte toelaat, terwijl er in werkmilieu B juist minder vraag is.
- De beoordeling van zachte plannen kan bij monitoring en RPW worden herzien, waardoor een plan kan opklimmen in status.

Voordelen:

- Er is vooraf duidelijkheid en transparantie over de beoordeling van zachte plannen. Zo is per werkmilieu bekend waaraan een plan moet voldoen om in aanmerking te komen voor ontwikkeling.
- Enkel de beste plannen per werkmilieu komen in aanmerking.
- Er kan per plan een fasering worden vastgelegd dat past bij de fasering van andere plannen en de dynamiek van het werkmilieu waarop het plan zich richt.
- Plannen kunnen bij monitoring en een nieuw RPW opklimmen in status.

Nadelen:

- Net als bij het volledig vrijgeven van de ontwikkelruimte komen de plannen die nu het meest concreet zijn als eerst in aanmerking voor ontwikkeling.
- Niet alle zachte plannen kunnen nu openbaar worden gemaakt.

Overzicht voor- en nadelen:

Voordelen	Nadelen
Transparantie	Nu concrete plannen komen het eerst in aanmerking
Beste plannen komen in aanmerking	
Mogelijkheid tot fasering	

4. Bewuste overprogrammering (130% van de ruimtebehoefte).

Voorstel:

- Net als bij woningbouw programmeren op 130% van de regionale ruimtebehoefte

- Op die manier wordt rekening gehouden met 30% uitval van (harde en zachte) plannen.

Voordelen:

- Door te plannen op 130% van de geraamde ruimtebehoefte garandeert de regio voldoende aanbod voor de periode tot 2030.
- Gemeenten kunnen eenvoudiger inspelen op de behoefte aan beschikbare grootschalige kavels voor XXL-logistiek.
- Er is in principe al sprake van een programmering op (ruim) 130% van de ruimtebehoefte. Het totale aanbod (incl. zachte plannen) bedraagt namelijk 142% van de geraamde ruimtebehoefte.

Nadelen:

- Door in te zetten op planontwikkeling voor 130% van de regionale ruimtebehoefte ontstaat het risico op regionaal overaanbod. Binnen de Ladder van Duurzame Verstedelijking is geen ruimte voor 130%. Dit gaat bovendien in tegen de regionale keuze voor het middenscenario.
- Inzetten op 130% draagt niet bij aan een keuze over de prioritering van zachte plannen.
- Er is minder sprake van sturing op kwaliteit. Bij ruime beschikbaarheid van nieuw aanbod is de stimulans om bestaande terreinen te benutten kleiner.
- De vergelijking met de woningmarkt gaat niet een-op-een op. Op de woningmarkt is sprake van structurele tekorten. Op regionaal niveau is op bedrijventerreinen nog 150 hectare aanbod beschikbaar. Bovendien bedraagt het harde en zachte planaanbod 142% van de geraamde ruimtebehoefte voor de periode tot 2030, waardoor in wezen al rekening gehouden wordt met planuitval.

Overzicht voor- en nadelen:

Voordelen	Nadelen
Garantie op voldoende aanbod	Kans op regionaal overaanbod
Inspelen op behoefte aan grote beschikbare kavels	Draagt niet bij aan prioritering
Planaanbod bedraagt nu 142% van de ruimtevraag	Vergelijking met de woningmarkt gaat niet op
	Minder sturing op kwaliteit

Advies

Na afweging van de voor- en nadelen van de verschillende opties komen we tot de conclusie dat er niet 1 model is die voor alle type bedrijvigheid toegepast kan worden. In de verdeling van de ontwikkelruimte is maatwerk per werkmilieu wenselijk. Op die manier kan ingespeeld worden op de

lokale ruimtebehoefte, die in een aantal gebieden urgent is, en de dynamiek in met name XXL-logistiek.

We stellen daarom een maatwerkalternatief voor, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen verschillende werkmilieus/ marktsegmenten. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar lokale en regionale bedrijvigheid en XXL-logistiek.
Het alternatief voorstel, opgesteld door Ecorys, luidt dan als volgt:

- *Lokale bedrijventerreinen* (d.w.z. het lokale deel van het klassiek-gemengd werkmilieu) is de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Lokale ontwikkelruimte wordt bij de verdeling van de ontwikkelruimte cijfermatig buiten beschouwing gelaten. Invulling geven aan lokale terreinen, door de betreffende gemeente, geschiedt volgens de regels in het RPW (Ladder van Duurzame Verstedelijking);
- *Regionale bedrijventerreinen*, te weten het regionale deel van het klassiek-gemengd werkmilieu, reguliere logistiek, (maak)industrie en agrifood wordt middels Optie 1: Gestuurde fasering door tranchering ingevuld. Het uitgangspunt is om in eerste instantie 50% van de ontwikkelruimte open te stellen. Van dit uitgangspunt kan, wanneer bij beoordelen blijkt dat er meerdere geschikte plannen zijn die de regio wil faciliteren en om maatwerk te leveren, tot een maximum van 70% worden afgeweken.

  Op basis van de tweejaarlijkse monitoring, die medio 2022 plaatsvindt, wordt bepaald hoe met het resterende deel van de ontwikkelruimte wordt omgegaan.

- *XXL-Logistiek*: Specifiek voor XXL-logistiek wordt afgesproken dat een deel (van de totale ontwikkelruimte van XXL logistiek van 42 hectare) verdeeld wordt over Knooppunt Nijmegen en omgeving en Knooppunt EMZ. Deze verdeling is tot stand gekomen op basis van de ruimtelijke mogelijkheden die beide aangewezen locaties bieden en wordt als volgt toegekend:
  - Knooppunt EMZ: DocksNLD 2, locatie C[5], gemaximeerd tot 20 hectare netto ontwikkelruimte;
  - Knooppunt Nijmegen en omgeving: De Grift, deelgebied Noord, gemaximeerd tot 12,5 hectare netto ontwikkelruimte.

  Hier geldt een afwijkingsmogelijkheid naar boven. In dit geval maximaal 20% in verband met omvang kavels, uitgiftemogelijkheden en maatwerk. De toekenning aan Nijmegen en Montferland betreft een eerste tranche van in totaal 42 hectare ontwikkelruimte voor XXL-logistiek. Het is aan de gemeenten Nijmegen en Montferland om deze ontwikkeling in de kaders van een bestemmingsplan vorm te geven en in procedure te brengen.

  Op basis van de tweejaarlijkse monitoring, die medio 2022 plaatsvindt, wordt bepaald hoe met het resterende deel van de 42 ha ontwikkelruimte wordt omgegaan.

Indien de opengestelde ontwikkelruimte op korte termijn uitgegeven is, dan biedt het RPW en de monitoring daarvan de mogelijkheid om bij te sturen. Gemeenten hebben de mogelijkheid snel te schakelen middels een uitwerkingsbevoegdheid in het bestemmingsplan. Daarmee is tegelijkertijd garantie op fasering van het beschikbaar komen van aanbod.

Tenslotte is het hanteren van een stoplichtmodel ter bevordering van de transparante een overweging die meegenomen kan worden in de besluitvorming.

[5] PosadMaxwan (oktober 2020) Ontwikkelkaart XXL-logistiek Arnhem-Nijmegen, p. 40.

Bijlage I Aanbod per werkmilieu

Tabel 4 Aanbod klassiek-gemengd werkmilieu.

Werkmilieu	Gemeente	Bedrijventerrein	Aanbod (incl. optie)	In optie
Klassiek-gemengd	Arnhem	Rijnpark	3,4	0,6
	Arnhem	Het Broek	0,5	0,5
	Arnhem	Merwedeterrein	1,9	0,0
	Berg en Dal	Lieskes Wengs	0,2	0,0
	Berg en Dal	Hulsbeek fase 1	1,8	1,8
	Berg en Dal	Mies	1,1	0,0
	Druten	Industrie terrein Westerhout	0,6	0,3
	Druten	Klepperheide	0,4	0,0
	Druten	Westerhout Zuid	4,6	0,0
	Duiven	De Nieuweling	2,7	0,0
	Heumen	Werklandschap Overasselt	0,9	0,9
	Lingewaard	Agropark 2e fase	6,3	6,3
	Lingewaard	Houtakker 2	3,0	1,0
	Montferland	Matjeskolk uitbreiding	1,7	0,9
	Nijmegen	Winkelsteeg Compaq	4,0	0,0
	Overbetuwe	De Aam (Luxanterrein)	3,0	0,5
	Overbetuwe	De Aam (Spoorallee)	0,6	0,1
	Overbetuwe	Stationsomgeving Zetten-Andelst	0,0	0,0
	Rheden	Dieren Oost	2,4	0,0
	Westervoort	Het Ambacht	1,0	1,0
	Zevenaar	7Poort	17,5	7,5
	Zevenaar	Tatelaar	0,0	0,0
	Zevenaar	Hengelder	0,0	0,0
	Zevenaar	De Koppeling	2,0	0,0
Totaal			**60 ha**	**21,4 ha**
Reguliere logistiek	Duiven	Seingraaf	8,7	8,7
	Montferland	DocksNLD	-	-
	Montferland	't Goor - de Immenhorst	0,5	0,5
	Montferland	EBT I	0,1	0,0
	Overbetuwe	Park15	6,5	1,4
	Wijchen	Bijsterhuizen (Nijmegen/Wijchen)	12,1	3,7
	Zevenaar	7Poort	-	-
Totaal			**28 ha**	**14,3 ha**
XXL-logistiek	Duiven	Seingraaf	-	-
	Montferland	DocksNLD	3,9	3,9
	Montferland	't Goor - de Immenhorst	-	-
	Montferland	EBT I	-	-
	Overbetuwe	Park15	23,4	0,0
	Wijchen	Bijsterhuizen (Nijmegen/Wijchen)	-	-
	Zevenaar	7Poort	0,0	0,0
Totaal			**27 ha**	**3,9 ha**

Werkmilieu	Gemeente	Bedrijventerrein	Aanbod (incl. optie)	In optie
Agrifood	Nvt	-	-	-
Totaal			**60 ha**	**21,4 ha**
(Maak) industrie	Arnhem	Kleefse Waard Westervoortsedijk	0,5	0,0
	Arnhem	Industriepark Kleefse Waard[6]	5,6	0,0
	Arnhem	Kleefse Waard BASF	0,5	0,0
	Beuningen	Schoenaker	5,6	0,0
	Duiven	Graafstaete	1,9	1,9
	Lingewaard	Pannenhuis 2	1,5	0,2
	Nijmegen	Noord-Kanaalhaven	0,8	0,0
	Nijmegen	Oost-Kanaalhaven	3,1	0,8
	Overbetuwe	Poort van Midden-Gelderland Zuid	0,0	0,0
	Overbetuwe	Merm Oost	2,4	0,0
	Rheden	Beemd	0,9	0,0
	Rheden	Kanaal II - uitbreiding	4,1	0,0
	Zevenaar	Spijksedijk	0,0	0,0
Totaal			**27 ha**	**2,9 ha**
Hoogwaardig/ kantoren	Arnhem	IJsseloord II	7,4	1,2
	Zevenaar	Technopark Mercurion	0,9	0,0
Totaal			**8 ha**	**1,2 ha**
Bijzondere werklocaties	Duiven	Innofase uitbreiding	15,5	11,4
	Nijmegen	Winkelsteeg NXP	6,2	0,0
Totaal			**21,5 ha**	**11,4 ha**

[6] IPKW is eveneens een bijzondere werklocatie. Het aanbod is onderdeel van het werkmilieu (maak)industrie.

20 november 2020

Advies invulling en beoordeling XXL-logistiek

De ligging aan de Gelderse corridor maakt de regio Arnhem-Nijmegen aantrekkelijk voor XXL-logistiek. Vanuit de Groen metropoolregio bestaat dan ook de ambitie om XXL-logistiek in de regio te faciliteren. Duurzaamheid, de koppeling met onderwijs en overheid en slim en bewust ruimtegebruik staan hierin centraal. Vanuit die gedachte is de behoefte ontstaan locaties aan te wijzen waarbinnen XXL-logistiek gefaciliteerd wordt.

In de afweging is aandacht voor de volgende inzichten over XXL-logistiek:
Overzicht van de inzichten over de XXL-logistiek, met aandacht voor:

- Statenbrief XXL-logistiek (zaaknummer: 2019-012873)
- De ontwikkelruimte XXL-logistiek voor de periode 2020-2030
- Advies Ecorys over de mogelijkheden voor XXL-logistiek
- Randvoorwaarden voor XXL-logistiek
- Locatieadvies (clustering) XXL logistiek (advies Posad Maxwan)
- Economisch belang XXL-logistiek (Stec Groep)
- Redenen voor multinationals om zich in Nederland te vestigen

De notitie wordt afgesloten met een beoordelingskader, met daarin de overwegingen uit deze deelonderzoeken en -adviezen.

Statenbrief XXL-logistiek (zaaknummer: 2019-012873)

In de Statenbrief dd. 13 november 2019 stelt Gedeputeerde Staten het volgende:
Ten aanzien van XXL logistiek zijn wij van mening dat de vraag naar XXL geclusterd moet worden op de corridors (Rhine-Alpine (A15/A12) en Northsea-Baltic (A1)) in de logistieke knooppunten (Tiel, Nijmegen en Emmerich/Montferland/Zevenaar) met als doel het beperken van de ruimtelijke impact op het landschap.

Wij vragen gemeenten en regio's om erop aan te sturen dat de XXL logistiek bijdraagt aan de regionale werkgelegenheid en aan bedrijven om zich hiervoor in te spannen. Op korte termijn zullen wij dit standpunt inbrengen in de gesprekken met onze partners en in de RPW's van Rivierenland en Arnhem-Nijmegen, waar de discussie rond XXL logistiek zich concentreert.

Bij de verdere inkleuring van de Omgevingsvisie in onder andere de Omgevingsverordening en economische visie zullen wij dit standpunt verder uitwerken waarbij wij integraal naar de totale opgave zullen kijken. Hierbij zullen wij de aanbevelingen meenemen uit het rapport dat in opdracht van ons is opgesteld (Rapport 'Toegevoegde waarde logistiek in Gelderland') en het advies van het College van Rijksadviseurs over (X)XL logistiek.

In het proces van de economische visie zullen wij met u in gesprek gaan om te discussiëren over het verder focussen van onze inzet op sterke clusters in onze provincie (agrofood, health, sustainability en de high tech-maakindustrie) en maatschappelijk relevante bedrijven zoals op het gebied van gezondheidszorg, voeding en schonere en duurzame technologieën. Dit kan mogelijk leiden tot prioritering.

Ontwikkelruimte[1]

De geraamde ruimtebehoefte voor de periode 2020-2030 voor XXL-logistiek bedraagt minimaal **69 hectare**. Dit is exclusief ruimtebehoefte van witte raven en EDC's zonder binding met de regio.

De cijfers voor XXL:-logistiek zijn vanwege de dynamiek op bestaande locaties, met name de percelen die verkocht zijn aan ontwikkelaars, zoveel mogelijk geactualiseerd. Hiervoor is peildatum 1 mei 2020 gehanteerd (zoals ook voor de overige bedrijventerreinen is toegepast). Hieruit blijkt dat er in totaal 31 hectare aanbod is, dat geschikt is voor XXL-logistiek. Daarvan is 27 hectare direct beschikbaar.[2] Het direct beschikbare aanbod bedraagt daarmee **27 hectare**.

Daaruit blijkt dat in totaal **42 hectare** ontwikkelruimte voor XXL-logistiek beschikbaar is. Om ruimte te houden voor flexibiliteit in de planvorming, komt de ontwikkelruimte in tranches beschikbaar.

Afgesproken wordt dat een deel (van de totale ontwikkelruimte van XXL logistiek van 42 hectare) verdeeld wordt over Knooppunt Nijmegen en omgeving en Knooppunt EMZ. Deze verdeling is tot stand gekomen op basis van de ruimtelijke mogelijkheden die beide aangewezen locaties bieden en wordt als volgt toegekend:

- Knooppunt EMZ: DocksNLD 2, locatie C), gemaximeerd tot 20 hectare netto ontwikkelruimte;
- Knooppunt Nijmegen en omgeving: De Grift, deelgebied Noord, gemaximeerd tot 12,5 hectare netto ontwikkelruimte.

Voor beide locaties geldt een afwijkingsmogelijkheid naar boven tot 20%. De verdeling is gemaakt vanuit de ruimtelijke mogelijkheden die beide locaties bieden. De resterende hectaren ontwikkelruimte worden aangehouden om maatwerk en flexibiliteit te kunnen bieden naar de toekomst. Hoe om te gaan met het resterende deel van de ontwikkelruimte is onderdeel van de monitoring in 2022.

Advies Ecorys over de mogelijkheden voor XXL-logistiek[3]

Belangrijkste vestigingseisen XXL-logistiek

- Multi-/synchromodaliteit – efficiënte koppeling verschillende vervoerswijzen, zoals (vracht)auto, trein, schip of vliegtuig, op een locatie. Digitale infrastructuur is eveneens van groot belang.
- Vertakking van de XXL-logistiek – De ontwikkeling van grootschalige distributiecentra zet zich naar verwachting ook op de middellange termijn, terwijl er tegelijkertijd een beweging te zien is richting kleinere hubs nabij stedelijk gebied ten behoeve van stadsdistributie. Beide zijn in de meeste gevallen onderdeel van dezelfde keten, waarbij de kleinere hubs in stedelijk gebied bevoorraad worden vanuit grootschalige distributiecentra in het zuiden en oosten van het land. De logistieke keten ziet er dan, van groot naar klein, als volgt uit:
  - XXL-logistiek: vanaf 4 hectare tot groter dan 10 hectare.
  - XL-logistiek: kleinere distributiecentra aan de rand van stedelijk gebied met een oppervlakte van 1 à 2 tot 4 hectare.
  - In zogeheten city hubs, met een oppervlakte van 0,5 tot max. 2 ha worden vervoersstromen van verschillende leveranciers gebundeld voor efficiënter transport binnen de stad.
- Maatvoering – oppervlakte en vorm is van belang, de gangbare maatvoering binnen de XXL-logistiek is gelijk gebleven aan die van 2017. Door automatisering kan de (verticale) ruimte steeds efficiënter worden benut.

---

1 Ecorys (2020) Monitoring RPW medio 2019 - medio 2020.

2 Daarnaast is er nog 33 hectare verkocht zonder eindgebruiker. Voor het merendeel van de kavels die door ontwikkelaars zijn gekocht, zijn contracten getekend met eindgebruikers of zijn eindgebruikers in beeld. Deze ruimte is daarmee nog slechts beperkt voor de markt beschikbaar.

3 Ecorys (16 april 2019) XXL-logistiek Regio Arnhem-Nijmegen

- Snel beslissen – Door schaarste aan ruimte wordt er steeds vaker gekozen voor herontwikkeling verouderde locaties of ontwikkeling op niet toegewezen locaties.
- Ligging nabij Duitsland – De nabijheid van de Duitse grens en met name de middelgrote steden Emmerich en Kleve geeft de regio toegang tot een extra afzetmarkt en potentiële arbeidsmarkt.
- Nabijheid en kwaliteit arbeidsmarkt – De vraag naar personeel veranderd door ontwikkelingen op het gebied van robotisering en automatisering. Veel praktisch geschoolde arbeid verdwijnt hierdoor ten koste van technisch en hooggeschoold personeel. Verder kan vergrijzing leiden tot een toekomstig arbeidstekort.

Verschillende typen ontwikkelaars, verschillende effecten op het aanbod

We onderscheiden vier verschillende typen beleggers en/of ontwikkelaars van XXL-logistiek vastgoed. Daaruit dat de logistieke markt divers is. Grondverkoop betekent niet automatisch dat een kavel uitgegeven en daarmee van de markt is:

1. Kopen grondpositie ten behoeve van beleggers/investeerders.

Dit betekent dat de grond van de vorige eigenaar, bijvoorbeeld de gemeente of een agrariër, eigendom wordt van een beleggingsfonds. Dit heeft geen effect op het uitgeefbaar aanbod.

2. Ontwikkelen logistiek bedrijventerrein voor belegging(sfonds): bouwer/ ontwikkelaar

Dit type ontwikkelaar ontwikkelt een bedrijventerrein als investering. De bestemming van de aangekochte gronden wordt gewijzigd naar een bedrijfsbestemming en er komt aanbod op de markt.

3. Ontwikkelen voor verhuur/verkoop aan een eindgebruiker.

Een ontwikkelaar van vastgoedgoed voor verhuur of verkoop aan een eindgebruiker neemt grond af van de grondeigenaar. Vervolgens zijn er twee scenario's:

- de ontwikkelaar ontwikkelt voor een (on)bekende eindgebruiker, die het vastgoed direct in gebruik neemt. Dit betekent een afname van het aanbod, of
- de ontwikkelaar ontwikkelt op risico. Oftewel, er moet nog een eindgebruiker gevonden worden. Wanneer op risico ontwikkeld wordt en er nog geen eindgebruiker gevonden is, betekent dit leegstand. Voor de Ladder van duurzame verstedelijking geldt dit als bestaand stedelijk gebied en daarmee aanbod.

4. Ontwikkelen voor eigen gebruik

De vierde optie is een eindgebruiker die een distributiecentrum laat ontwikkelen voor eigen gebruik. Dit betekent bij definitieve verkoop van de grond een directe afname van het aanbod.

Bijzondere positie XXL-logistiek in de ruimtevraag

Ook aan de vraagkant is XXL-logistiek bijzonder. In de XXL-logistiek draait het vaak om nieuwe partijen die van buiten de regio komen en zich vestigen op kavels van meer dan 4 hectare en vaak nog groter. Dergelijke bovenregionale partijen zijn lastig te vatten in een vraagraming, omdat de raming in essentie gebaseerd is op autonome groei van reeds in de regio gevestigde bedrijvigheid. Daarom valt de ruimtebehoefte van witte raven (d.w.z. incidentele ruimtevragers met een oppervlakte van meer dan 10 ha) en EDC's zonder regionale binding buiten de prognoses. Dit betekent dat andere, ruimtelijke en landschappelijke overwegingen primair ten grondslag liggen aan de afbakening van potentiële ontwikkellocaties.

Randvoorwaarden voor XXL-logistiek[4]

In samenspraak met de provincie Gelderland zijn vooruitlopend op de herziening van het RPW Arnhem-Nijmegen Randvoorwaarden voor XXL logistiek opgesteld. Sturing van de ontwikkelingen voor XXL-logistiek is hiervan het gemeenschappelijk doel. Om nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van XXL-logistiek mogelijk te maken moeten gemeenten, ontwikkelaars en eindgebruikers voldoen aan die randvoorwaarden.

Deze randvoorwaarden zijn op te delen in vijf thema's: clustering, landschappelijke inpassing, duurzaamheid, toegevoegde waarde voor de regio en organisatiegraad. Daarnaast is als overkoepelende randvoorwaarde opgenomen dat een gezond evenwicht tussen vraag en aanbod centraal staat en dat door middel van de Ladder van duurzame verstedelijking aangetoond moet worden dat er voldoende marktvraag is voor de ontwikkeling.

Locatieadvies (clustering) XXL logistiek (advies Posad Maxwan)

Naar aanleiding van de randvoorwaarden voor XXL-logistiek heeft de regio het adviesbureau PosadMaxwan gevraagd om advies over de meest geschikte locatie voor uitbreiding ten behoeve van XXL-logistiek. Vanuit het perspectief van clustering en landschappelijk inpassing komt PosadMaxwan tot een prioritering van ontwikkellocaties binnen knooppunt Nijmegen e.o. en knooppunt EMZ. Zij adviseren de potentiële ontwikkellocaties in overweging te nemen, met op volgorde een voorkeur voor:

- Park15 (locatie A en B);
- De Grift (D t/m H)
- 7Poort (D)
- DocksNLD (D) – Duits grondgebied

Zij beoordelen deze locaties als meest geschikt, omdat uitbreiding geen (of slechts zeer beperkt) negatieve gevolgen heeft voor bestaand aantrekkelijk en open landschap. Dit is met nadruk een prioritering vanuit landschappelijk oogpunt. Daarnaast zijn ook andere, economische overwegingen en de visie en besluitvorming van lokale en regionale overheden in Nederland en Duitsland van belang.

Na deze locaties volgen in de prioritering:

- DocksNLD (C)
- 7 Poort (B, C, E en F) en DocksNLD (A en B): pas nadat de andere locaties in overweging zijn genomen.

PosadMaxwan heeft een voorkeur voor kavel D op Duits grondgebied. Deze locatie is door het Regierungsbezirk Düsseldorf aangewezen als reservelocatie. De locatie kan in de toekomst worden ontwikkeld ten behoeve van XXL logistiek. Het initiatief daarvoor moet vanuit externe investeerders dit oppakken. Gemeinde Emmerich heeft zelf vooralsnog voldoende ha in portefeuille. Op dit moment is ontwikkeling op deze locatie daarom niet aan de orde.

Bij de afweging tussen locatie AB en locatie C in Montferland concludeert PosadMaxwan dat uitbreiding van DocksNLD in beide ontwikkelrichtingen, oost én noord, een impact heeft op de beleving van het landschap en de omgeving. Omdat kavel C een meer compacte keuze is dan de uitbreiding op kavels AB, geeft PosadMaxwan een voorkeur aan ontwikkeling op kavel C.

[4] Notitie: Randvoorwaarden XXL-logistiek. 31 maart 2020.

Economisch belang XXL-logistiek[5]

Logistiek levert een bijdrage van 6% van het bruto regionaal product en direct circa 5% van de banen in de regio Arnhem-Nijmegen. De logistiek is daarnaast een enabler voor andere sectoren; ze zorgt ervoor dat producten uit de industrie of retail bij de klant terecht komen. Daarnaast zijn er in de regio veel aan de logistiek verwante ondernemers, zoals truckservice, catering, beveiliging en schoonmaakbedrijven.

Binnen XXL-logistiek is onderscheid naar Europese, nationale en regionale distributiecentra (EDC's, NDC's en RDC's). Binnen de regio Arnhem-Nijmegen biedt knooppunt Nijmegen en omgeving vooral ruimte aan NDC's en RDC's, maar ook enkele EDC's. Knooppunt EMZ huisvest voor Europees georiënteerde dc's. EDC-activiteiten zijn over het algemeen flexibeler qua vestigingslocatie dan activiteiten die gebonden zijn aan het landsdeel of de regio. De binding van NDC's en RDC's is door hun hogere plaats in de distributieketen over het algemeen sterker dan bij EDC's, waarbij meestal alleen zekerheid bestaat over de contractduur van 3-5 jaar. Hierbij is het van belang aan te tekenen dat de historische binding van sommige EDC's (bijvoorbeeld Mainfreigth, 's Heerenberg) kan bijdragen aan de regionale en lokale geworteldheid van een bedrijf.

Stec concludeert dat XXL-logistiek belangrijk is voor de regionale economie en vindt het daarom wenselijk om het marktsegment economisch te blijven faciliteren, vanwege:

1. XXL-logistiek levert een substantiële bijdrage aan de werkgelegenheid in de regio Arnhem-Nijmegen (5.000-5.500 banen in 2019, circa 25% van de totale logistiek). Gemiddeld gezien kent de sector een multiplier van 1,5. Grofweg resulteert dit in een halve arbeidsplaats aan indirect gecreëerde werkgelegenheid (hierboven genoemde activiteiten) per logistieke baan.
2. Logistiek draagt voor 6% bij aan het regionaal product van Arnhem-Nijmegen. De bijdrage van EDC-vestigingen aan de regionale economie van Arnhem-Nijmegen is over het algemeen iets beperkter. Bij een RDC / NDC worden met name klanten in Nederland bediend en zal dit volume aan Nederlandse netwerken worden overgedragen of met eigen chauffeurs worden beleverd. In het geval van een EDC zal een groot deel van het uitgaande volume door buitenlandse chauffeurs worden afgehaald. De werkgelegenheid bij EDC's komt wel ten goede aan de regionale economie. Er is geen verschil tussen EDC's en RDC's/NDC's wat betreft de inzet van arbeidsmigranten. De hoogste regionaal economische waarde hebben die activiteiten die vanwege aard, oriëntatie en activiteit verbonden zijn met de regio.
3. Investeringsdynamiek de XXL-logistiek is en blijft hoog.
4. De logistieke sector (en XXL-logistiek) is sterk verbonden met lokale MKB en de Gelderse topsectoren. De Gelderse topsectoren zijn grotendeels afhankelijk van logistieke activiteiten en diensten. Een goed functionerende logistieke sector is van cruciaal belang voor deze topsectoren. Minstens zo belangrijk; de Gelderse topsectoren zorgen voor een ladingbasis die weer aantrekkelijk is voor logistiek dienstverleners om op- of over te slaan of te vervoeren.
5. De regio heeft een sterke logistieke infrastructuur.

Redenen voor multinationals om zich in Nederland te vestigen

EDC's vestigen zich binnen Nederland vaak langs de grens. Hiervoor zijn verschillende redenen:

- Nabijheid grote consumenten concentraties / hoog bestedingsniveau
- Regeldruk / flexibiliteit overheid (gemeentes/provincies, maar ook douane)
- Beschikbaarheid van arbeid: zowel nabijheid als kosten van arbeid. Bevolking langs de grenzen is relatief laag opgeleid en is minder bereid tot reizen.
- Infrastructuur voor goederenvervoer: beschikbaarheid van multimodaliteit (spoor, weg, water en data)
- Beschikbaarheid van geschikte XXL-locaties; met de juiste marktoriëntatie (EDC's vs. NDC's en RDC's)

[5] Stec Groep (9 september 2019) Economische analyse XXL-logistiek Regio Arnhem-Nijmegen.

- Rijtijdenbesluit, waarin de rij- en verplichte rusttijden van chauffeurs zijn vastgelegd
- Verschillen in fiscaal klimaat: Körperschaftssteuer en Gewerbesteuer in Duitsland ten opzichte van Vennootschapsbelasting en OZB in Nederland.

Met name de combinatie van de laatste twee beslispunten maakt dat het aantrekkelijk een EDC in Nederland aan de grens met Duitsland te vestigen. Indien een bedrijf met een (overwegend) Duitse afzetmarkt zich vanwege het fiscale klimaat in Nederland vestigt, doet zij dit vanwege het rijtijdenbesluit bij voorkeur zo dicht mogelijk bij Duitsland. Op die manier wordt de rijtijd zo efficiënt mogelijk benut.

Beoordelingskader

Op basis van bovenstaande deelonderzoeken en -adviezen komen we tot het volgende beoordelingskader:

1. Ruimtebehoefte
   a. Voorziet het plan in een onderbouwde ruimtebehoefte? Ja/nee
   b. Zijn er meerdere plannen die aanspraak maken op de ruimtebehoefte? Ja/nee
   c. Kan de ruimtebehoefte in bestaand stedelijk gebied (aanbod, leegstand, herstructurering) gehuisvest worden? Ja/Nee

2. Clustering en landschappelijke inpassing
   a. Is het plan een aansluiting op of uitbreiding van een bestaand bedrijventerrein? Ja/nee
   b. Wordt de aantasting van het landschap in het plan zoveel mogelijk beperkt? (of zijn er betere alternatieven in de nabijheid/binnen het knooppunt/ binnen de regio?) Ja/nee
   c. Sluit het plan aan op bestaande infrastructuur? Ja/Nee
   d. Voldoet het plan aan minimaal BREEAM gebied Excellent? Ja/nee

3. Vestigingseisen
   a. Voldoet het plan aan de volgende vestigingseisen? Ja/nee
      - Multimodaliteit
      - Goede fysieke en digitale infrastructuur
      - Nabijheid en kwaliteit arbeidsmarkt
      - Maatvoering
      - Snel beslissen
      - Nabijheid Duitsland
      - Aansluiting op positie in de logistieke keten
      - Past het bedrijf in de DNA van de regio

4. Marktoriëntatie en toegevoegde waarde voor de regio
   a. Heeft het plan de juiste marktoriëntatie (EDC vs. NDC en RDC)? Ja/nee
   b. Voorziet het plan in werkgelegenheid die past bij het regionale arbeidsaanbod? Ja/nee
   c. Draagt het plan bij aan de samenwerking in de triple helix? Ja/nee
   d. Heeft het plan een aantoonbare spin-off voor de regio (minimaal 0,5 fte per fte logistiek)? Ja/nee

5. Duurzaamheid
   a. Voldoet het plan aan minimaal BREEAM Nieuwbouw en renovatie Excellent? Ja/nee
   b. Is er voldoende aandacht voor klimaatadaptatie en de energietransitie? Ja/nee
   c. Is er sprake van meervoudig ruimtegebruik (bijv. zonnepanelen op de daken)? Ja/nee
   d. Is er sprake van circulair bouwen? Ja/nee

6. Voorzieningen en huisvesting van arbeidsmigranten
   a. Voldoet het plan aan de inspanningsverplichting voor het verzorgen van huisvesting aan arbeidsmigranten van goede kwaliteit? Ja/nee
   b. Is er in het plan/in de nabijheid ruimte voor de benodigde voorzieningen, zoals een clean energy hub (truckparking, laadpunt voor duurzame brandstof, eet- en slaapgelegenheid, etc.)? Ja/nee

7. Organisatiegraad
   a. Voorziet het plan in een verplichting om te komen tot een bepaalde organisatiestructuur?

Datum: 2 dec. 2020

Reactienota stukken concept RPW

Inhoudsopgave

Reactienota stukken concept RPW 1
- Samenvatting 2
- Inleiding 3
- Uitgangspunten RPW 4
- Uitvoering RPW 5
- Bedrijventerreinen 6
  - Uitdagingen op bedrijventerreinen 6
  - Toekomstbestendige bedrijventerreinen 6
  - Regionale bedrijventerreinen 7
  - XXL-logistiek 11
  - Bijzondere werklocaties en watergebonden bedrijvigheid 13
  - Zachte plannen 14
  - Stappenplan 17
  - Verdeling Ontwikkelruimte 19
  - Einde hoofdstuk 4 23
- Kantoren 24
- Detailhandel 27
  - Reguliere detailhandel 27
  - PDV/GDV 32
- Bestuurlijke gesprekken 38
- Moties 44
- Notitie XXL-logistiek 46
- Notitie advies benutten ontwikkelruimte 46

Samenvatting

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Zevenaar	**p.9** zoeklocaties XXLlogistiek moeten nog bepaald worden in de nog nader uit te werken ruimtelijk-economisch logistieke beleidskaart	De bedrijventerreinen zijn in de definitieve versie expliciet benoemd.	Ja
Arnhem	**p.10** in randvoorwaarden XXL staat dat we aansluiten bij ambitie groene metropool regio, en duurzaamheidsdoelstellingen van de provincie. Dan staat er letterlijk; Deze doelstellingen zijn nog niet concreet uitgewerkt, dus input van de regio hierin is van groot belang. Raad van Arnhem heeft hier vragen over gesteld, wanneer deze dan concreet worden en hoe we daarmee omgaan in de XXL-randvoorwaarden. Zij hebben hiertoe ook enkele moties aangenomen. (Zie brief Arnhem aan PFO EZ). Passen we hierop de Randvoorwaarden XXL nog aan bij het herzien van het totale RPW of laten we dit voor wat het is?	Dit gaat niet over het RPW. Notitie XXL-logistiek is geschreven toen de visie nog beperkt uitgewerkt was. Een verwijzing naar de uitgewerkt versie moet voldoende zijn.	Nee
IOW	**p.10, p.11** Op pagina 10 staan ‘Afspraken ten aanzien van regionale bedrijvigheid’ en op pagina 11 staan ‘Afspraken ten aanzien van zachte plannen’. Nu lijkt het dat ontwikkelingen voor nieuwe ontwikkelingen op regionale bedrijventerreinen niet het stappenplan moeten doorlopen. Benoem bij het kopje ‘Afspraken ten aanzien van regionale bedrijvigheid’ dat het stappenplan moet worden doorlopen.	Toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
IOW	**p.12** *Beoordeling van de plannen voor de eerste tranche (de regionale bedrijventerreinen) vindt plaats per 1 maart 2021*. Moet het niet zijn: plannen voor de eerste tranche kunnen worden ingediend tot 1 maart 2021. De beoordeling vindt plaats in maart 2021, keuzes voor 1 april???? Belangrijk om heel duidelijk over het proces te zijn.	Aangepast in de definitieve versie van het RPW: • Indienen zachte plannen tot 1 maart 2021 • Beoordeling ingediende plannen 1 maart – 1 mei 2021 • Advies nav beoordeling ter instemming voorleggen aan de regio 1 mei - 1 juni 2021	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Duiven/ Westervoort	**p.12** Er wordt op blz 12 staat aangegeven dat gemeenten tot 1 maart 2021 voor de 1e tranche plannen kunnen indienen, dat de beoordeling plaats vindt tot en met 31 maart 2021 en dat de uitkomsten van deze beoordeling door het huidige IOW per 1 april 2021 ter instemming worden voorgelegd aan de regio. Dit strookt niet met de opmerking van Wout van Hees tijdens platform economie overleg van 10/11/2020, dat hij aangaf dat er voor de zomer een besluit moet zijn genomen. Welke variant wordt het nu?	Zie voorgaande reactie	Ja
Zevenaar	**p.12, p.30** Verdeling ontwikkelruimte regionale bedrijventerreinen	Zie de reactie op opmerking Regionale bedrijventerreinen, p.7	Nee
IOW	Samenvatting van detailhandel is veel te uitgebreid. Deze opmerking is ook in het IOW gemaakt.	Dit is in de definitieve versie aangepast.	Ja

Inleiding

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
IOW	**p.18 en verder** Er staat nu langs snelwegen, is nabij snelwegen niet een betere omschrijving (hiermee kom je ook Montferland en Lingewaard tegemoet). Op pagina 18 van versie 4 RPW staat in de kop van de subparagraaf wel nabij de snelwegen.	*Langs* aangepast in *nabij* in de definitieve versie van het RPW	Ja
Montferland	**p.21** Waarom is er behoefte om een ontwikkeling pas gereed te hebben in 2023-2025 en niet al eerder? Er is toch helemaal niets op tegen als je al eerder voorraad in gereedheid hebt. Breng anders op zijn minst een nuancering aan voor het werkmilieu XXL-Logistiek. Op pagina 37 wordt immers omschreven dat de status volledig uitgegeven snel in zicht komt in knoop EMZ? Zoals het nu omschreven is doet vermoeden alsof	Hiermee pogen we juist aan te geven dat er nu gestart moet worden met procedures, zodat nieuwe ontwikkelingen tijdig (er is nog 150 ha aanbod, weliswaar niet geschikt voor ieder marktsegment) gerealiseerd zijn.	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	binnen alle werkmilieus nog volop voorraad aanwezig is, terwijl er vanwege de mismatch in vraag/aanbod er in enkele werkmilieus al wel degelijk eerder behoefte is aan ontwikkelruimte.	Vanuit de ruimtebehoefte eens met de nuancering. Is aangepast.	

Uitgangspunten RPW

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Zevenaar	**p.21** ruimte voor lokale initiatieven: wanneer is er sprake van een tekort: bij 0 of een 'frictie' voorraad?	Meer vraag dan aanbod, volgens de regels van de Ladder voor duurzame verstedelijking. Dit staat in de voorwaarden waarnaar verwezen wordt.	Nee
Overbetuwe	**p.23** Ter versterking van de multimodaliteit van Knooppunt Nijmegen en omgeving is de ontwikkeling van de Railterminal Gelderland (RTG) door de provincie Gelderland voorzien. Overbetuwe heeft tekstuele wijziging voor gesteld. De rode tekst is niet overgenomen. Graag nog aanpassen (zo is er geen twijfel over mogelijk).	Is het alleen de Provincie Gelderland? Of speelt het Rijk en/of het bedrijfsleven hierin ook nog een rol? Aangepast in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Lingewaard	**p.25** Onder de tabel. Wordt gesproken over knooppunt Nijmegen en omgeving bestaande uit Nijmegen, Overbetuwe en Wijchen. Knoop 38 wordt niet langer genoemd, cluster A15/A73 wordt niet langer genoemd. In een STEC rapportage wordt tot knoop 38 gerekend: Bijsterhuizen, Oost en Noord Kanaalhaven, Westkanaaldijk en Park A15. Daarmee veranderen de definities van RPW 1.	De bedrijventerreinen zijn in de definitieve versie expliciet benoemd.	Ja
Lingewaard	De raad van de gemeente Lingewaard heeft een motie aangenomen. Wij verwachten een reactie op deze motie. Duidelijk is dat het streven in het RPW niet is om een economisch cluster en samenwerking te realiseren maar om alle logistieke bedrijven XXL aaneengesloten te vestigen op aansluitende bedrijventerrein. Een gemiste kans voor een programma: economisch gaat het om schaalvoordelen, etc	Zie onderdeel moties.	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Zevenaar	**p.25** Wijchen is onderdeel van Regio Nijmegen en omstreken, maar is Wijchen al eerder als XXL locatie in beeld geweest? Ook niet de gehele regio Achterhoek Liemers is in beeld als XXL-logistiek zoeklocatie.	De bedrijventerreinen zijn in de definitieve versie expliciet benoemd.	Ja

Uitvoering RPW

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Overbetuwe	**p.27** Benoem welke gemeenten in het IOW zitten en welk deelgebied ze vertegenwoordigen.	Het lijkt logisch om het IOW in een vergelijkbare vorm te laten voortbestaan. Dat wil zeggen, een ambtelijke werkgroep om de advisering in het kader van het RPW ook in de toekomst te continueren. Het is belangrijk dat een vertegenwoordiging van gemeenten in de regio zitting heeft in de werkgroep. Dat wil zeggen dat deelregio Noord, Midden en Zuid evenredig vertegenwoordigd zijn. Voorstel is om, met het oog op de continuïteit, het huidig IOW tot 1 juli 2021 te laten voortbestaan. Voor 1 juli moet er een voorstel liggen voor de invulling van dit overlegorgaan gerelateerd aan het nieuwe regionale samenwerkingsverband.	Ja
Lingewaard	**p.27** Het is verstandig om duidelijk vast te leggen wie zitting krijgt in het IOW en hoe lang leden zitting nemen in het IOW.	Zie voorgaande reactie.	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Duiven/ Westervoort	**p.27** Het huidige PFO Economie overleg komt per 1 jan 2021 te vervallen. Het is niet duidelijk of het IOW eenzelfde beslissende rol krijgt in de nieuwe regionale overlegstructuur?	Tot juli is er sprake van een overgangssituatie. Tussentijds wordt ruimte gezocht om voorstellen te doen hoe het regionale overleg na 1 juli vormgegeven wordt in een adviesorgaan/werkgroep.	Nee

Bedrijventerreinen

Uitdagingen op bedrijventerreinen

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
IOW	**p.29** b. … voor *uitbreiding van bestaande* regionale bedrijventerreinen	Er is een inventarisatie uitgevoerd van alle zachte plannen. Een van de voorwaarden in de kwalitatieve beoordeling is dat het een uitbreiding van bestaand betreft.	Nee

Toekomstbestendige bedrijventerreinen

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Lingewaard	**p.30** Dat op bedrijventerreinen een kwaliteitsslag moet worden gemaakt is duidelijk. Daar zit ook een prijskaartje aan. Bedrijfsgronden zullen duurder worden. Uit recente rapportages o.a. van Overmorgen dat tussen beleidswensen en realiteit nog een kloof zit.	Dat hier een prijskaartje aanhangt ontkent niemand. Dat wil niet zeggen dat er regionaal geen ambitie uitgesproken mag worden. Bovendien zijn er subsidies waar aanspraak op gemaakt kan worden, die zullen niet verdwijnen naarmate verduurzaming belangrijker wordt.	Nee

Regionale bedrijventerreinen

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Lingewaard	**p.30** De ontwikkel ruimte is 121 ha. Dit is incl. ontwikkelruimte klassiek gemengd lokaal. Lokaal mogen gemeenten buiten het RPW ontwikkelen. Dan is het toch niet logisch dat de lokale ontwikkeling ook in de 121 ha. zit?	De ontwikkelruimte is het resultaat van de match tussen de ruimtevraag en het aanbod op alle bedrijventerreinen in de regio Arnhem-Nijmegen. Het resultaat van die match is 271 (vraag) – 150 (aanbod) = 121,5 (ontwikkelruimte). Bij ontwikkeling van lokale bedrijventerreinen volstaat een melding in het IOW. Op basis van die melding kan heel eenvoudig bijgehouden worden hoeveel ha lokaal bedrijventerrein er ontwikkeld is en hoeveel ontwikkelruimte voor het klassiek-gemengd werkmilieu resteert.	Nee
Lingewaard	**p.21 en p.31** Ontwikkellocaties voor regionale bedrijventerreinen worden vooral langs snelwegen nabij stedelijk gebied gezocht. Initiatieven moeten voldoen aan de ruimtelijke economische beleidskaart (figuur 4.1). Veel gronden langs de A15, maar ook aan de A325 in Lingewaard behoren tot park Lingezegen, een regionaal park. De blauwe gebieden vallen hiermee samen. Op blz. 11 staat in de paragraaf zachte plannen, dat nieuwe ontwikkelingen plaats moeten vinden in de daarvoor aangeduide gebieden in de ruimtelijk economische kaart. In onze gemeente is dat Park Lingezegen? Regionale terreinen ontwikkelen in dit park lijkt ons niet wenselijk en niet realistisch. De zachte plannen zijn in onze beleving ook aan de snelweg, in stedelijk gebied en goed bereikbaar vanaf de snelweg. Wij verzoeken u de beleidskaart aan te passen (= maatwerk).	Deze locaties zijn de primaire zoeklocaties, tenzij een andere bestemming de ontwikkeling van een bedrijventerrein niet toelaat. Dit staat ook in de begeleidende tekst. De kaart kan vanuit dat oogpunt dus ongewijzigd blijven. De boodschap is dat eerst naar Arnhem en Nijmegen gekeken wordt als regionale economische motoren. Is daar geen ruimte, dan zijn gebieden nabij de snelwegen de volgende zoeklocatie, waar	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	Het is opmerkelijk dat zowel Arnhem als Nijmegen volledig blauw gekleurd zijn, terwijl het evident is dat hier grote gebieden bij zitten waar wij planologisch vooral geen regionale bedrijven willen zoals in de binnensteden en parken. Wij zien het belang van de 2 steden voor de regionale economie, maar door het op deze wijze te benadrukken doet geen eer aan de overige regio.	vervolgens een integrale afweging gemaakt moet worden of een bedrijventerrein wenselijk is.	
Lingewaard	Kunt u aangeven of de vlakken […] volgens u binnen het blauw gekleurde deel van figuur 4.1 vallen?	De zachte plannen vallen daarbinnen.	Nee
Lingewaard	**p.31** Op de beleidskaart zijn snelwegen ingetekend en een Tracé A15. Lingewaard heeft zachte plannen in de nabijheid van dit tracé. Wij nemen aan, dat dit ook als snelweg wordt gezien? De kaart wekt de suggestie dat er nieuwe bedrijventerreinen kunnen komen in de uiterwaarden langs de Pleyroute en aan de A325.	Ook het beoogde tracé van de A15 is aangewezen als zoekgebied voor regionale bedrijventerreinen. Uit het RPW: "*Dit kaartje is de basis voor integrale afstemming over op welke locaties uitbreiding van regionale bedrijventerrein wenselijk is*".	Nee
Montferland	**p. 31** Nieuwe ontwikkelingen van regionale bedrijventerreinen vinden plaats in de daarvoor aangeduide gebieden in de ruimtelijk economische beleidskaart. De arcering waarbinnen een regionaal terrein moet vallen is met een straal van circa 1000 meter krap bemeten. In veel gevallen ligt een deel van het regionaal bedrijventerrein binnen deze 1000 meter, maar ook voor een deel erbuiten. In mijn optiek moet je het zo omschrijven dat indien een deel van het regionale bedrijventerrein in deze zone valt en je vervolgens direct aansluitend een zacht plan in ontwikkeling wenst te brengen, maar buiten deze zone ligt dit gewoon mogelijk gewoon zijn. Concreet is de situatie in Montferland dat het oudere deel van het bedrijventerrein binnen deze 1000 meter ligt, maar het beoogde nieuwe deel net buiten deze 1000 meter valt. Als deze criteria overeind zou blijven zet je Montferland op slot.	De harde grens van 1km wordt in het RPW nergens genoemd.	Nee
Nijmegen	**Kaartjes** Over de kaartjes is al veel gezegd. Ik hoop dat de nieuwe kaartjes een beter beeld geven. Ik vind het kaartje met de bijzondere werklocaties ook erg onduidelijk. Staat bijvoorbeeld het ENGIE terrein er op? Ik zie alleen een symbool voor circulair en watergebonden maar dat lijkt "ergens boven Nijmegen" te liggen. Ik vind de aanduiding High Tech ook geen recht doen aan de Novio Tech Campus, kunnen niet gewoon de campuslocatie er op?	De kaarten zijn in de definitieve versie van het RPW inhoudelijk aangepast op basis van de opmerkingen. Indien noodzakelijk kunnen we ook de vormgeving verbeteren.	Ja, vernieuwde kaartjes ingevoegd.

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
		De bijzondere werklocaties zijn in de kaart nu aangeduid als 'bijzondere werklocatie'.	
IOW	**p.31** • Ook hier benoemen dat het om uitbreiding gaat en niet om nieuwe bedrijventerreinen. • Figuur 4.1: Laat hier de regionale bedrijventerreinen zien waar liggen ze en waar kan je uitbreiding dus verwachten.	• Is toegevoegd. • Deze kaart is niet zo gedetailleerd bedoeld. Deze kaart laat zien in welke gebieden regionale bedrijventerreinen kunnen uitbreiden indien dit mogelijk is na een integrale afweging.	Nee
Zevenaar	**p.31** hoe strak is de grens van de aangewezen gebieden in de ruimtelijk economische beleidskaart?	Dit staat in de tekst: "Arnhem en in mindere mate Nijmegen hebben weinig tot geen ruimte beschikbaar voor bedrijvigheid. Dit betekent dat voor **uitbreidingsruimte** gekeken wordt naar de omliggende gemeente en **specifiek daar waar dit geclusterd nabij de snelwegen kan**."	Nee
Lingewaard	**p.31** Op blz. 5 geeft u aan dat de beleidskaart aangepast is en er sprake is van zoeklocaties. U geeft in figuur 4.1. van het RPW aan dat sprake van een indicatieve zoekgebieden. Wij verzoeken u dit indicatieve karakter ook in de teksten van zowel de reactienota als het RPW (o.a. pagina's 32,38) op te nemen.	De beleidskaart voor regionale bedrijventerreinen toont indicatieve zoekgebieden voor ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen. Dit is in de definitieve versie van het RPW in voldoende mate aangegeven. Dit is van toepassing op alle reacties ten aanzien van Figuur 4.1 Indicatief zoekgebied voor de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen.	
IOW	**p.32** • Klassiek-gemengd: regionale ontwikkelruimte		Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	• dit komt niet overeen met het advies wat begin 2020 is gedeeld. Ik denk dat hierin ook de lokale vraag in zit.	• Dit is zoals het er nu staat de totale ontwikkelruimte, lokaal en regionaal. Voetnoot toegevoegd in tabel 4.1. • Dat klopt. Bovendien zijn de cijfers veranderd na de monitoring.	
Lingewaard	**p.33** wordt het stoplichtmodel genoemd voor de beoordeling van terreinen. Wij hebben destijds aangegeven, dat Agropark en Pannenhuis ten onrechte op rood stonden. De verkoopcijfers voor Pannenhuis tonen dit ons inziens aan. Het beoordelen van bedrijventerreinen kan aan de hand criteria en scores maar blijft fitness for use. Bedrijven bepalen uiteindelijk de geschiktheid. Er wordt gesproken over zachte plannen. Een lijst met plannen ontbreekt in de bijlagen.	Waarvan akte. Er is bewust geen lijst met zachte plannen opgenomen vanwege vertrouwelijkheid.	Nee
Beuningen	**p.35** “Daarmee kan geconcludeerd worden dat de herstructureringsbehoefte op bedrijventerreinen in de regio Arnhem-Nijmegen beperkt is” Zoals het er nu staat (als 1e zin) komt deze conclusie uit de lucht vallen.	De alinea is aangepast.	Ja

XXL-logistiek

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Montferland	**p.32** in tabel 4.1 is opgenomen dat er een totaal van 115,5 hectare ruimtebehoefte is aan logistiek. De 69 hectare ruimtevraag XXL logistiek in tabel 4.3 maakt hier toch onderdeel vanuit? Als dit zo is dan is er dus een ruimtebehoefte van 115,5 - 69 = 46,5 aan reguliere logistiek. Voor de volledigheid/duidelijkheid zou ik deze cijfers opnemen in tabel 4.1.	De cijfers zijn in de definitieve versie definitief gemaakt. De rekensom is als volgt: • 115,5 ha ruimtevraag voor logistiek; • 69 ha daarvan voor XXL-logistiek • 27 ha aanbod voor XXL-logistiek (peildatum 01-05-2020) • 42 ha ontwikkelruimte. Dit wordt als volgt verdeeld: • DocksNLD 2, locatie C (EMZ): 20 ha netto • De Grift (Nijmegen e.o.): 12,5 ha netto Ook hiervoor geldt voor beide locaties een afwijkingsmogelijkheid naar boven tot 20%. De verdeling is gemaakt vanuit de ruimtelijke mogelijkheden die beide locaties bieden. De resterende hectaren ontwikkelruimte worden aangehouden om maatwerk en flexibiliteit te kunnen bieden bij de planontwikkeling van beide locaties.	Ja
Lingewaard	Voor logistiek XXL zijn op grond van een actualisatie het aantal hectares omhoog gegaan. Wij hebben u verzocht ook de overige vraagsegmenten te actualiseren. Of om voor alle hectares uit te gaan van informatie uit mei 2020. Dit betekent dat de verdeling weer wordt aangepast (o.a. pagina 40)	Peildatum voor alle werkmilieus is 1 mei 2020.	

Lingewaard	**p.35** Wijchen (Bijsterhuizen) wordt hier weer marktgebied XXL genoemd net als de Grift.	De bedrijventerreinen zijn in de definitieve versie expliciet benoemd.	
Beuningen	**p.36** Ook deze kaart zegt weinig. De grondgebieden van de betreffende gemeenten zijn geheel ingekleurd. Niet enkele de zones waar het om gaat. Ik snap dat je met een kaart grondspeculatie niet in de hand wil werken. Maar je kunt ook met globale vlekken gebieden aanduiden	In de aangepaste kaart zijn in de definitieve versie enkel de bedrijventerreinen weergegeven.	
Montferland	**P.37** Als we ons houden aan de definitie reguliere- en XXL logistiek dan is er geen aanbod meer in knoop EMZ. DocksNLD omvat 1 perceel van 3,9 ha en de beide percelen op 7Poort zijn beide ruim 3 hectare en voldoen daardoor ook niet aan de definitie XXL Logistiek. Samenvoegen van beide percelen op 7Poort is een theoretisch verhaal omdat de weg die tussen beide percelen ligt het achterliggende net nieuw gebouwde pand ontsluit, tevens kun je op deze weg rondrijden (eis brandveiligheid). Met inachtneming van de constatering bij 10a en 10b. zou tabel 4.3 deels moeten worden aangepast waarbij een nuancering moet komen bij de kolom 'verkocht zonder eindgebruiker', immers er zijn al wel degelijk eindgebruikers. Tevens dien je kolom 'totaal aanbod' bij te stellen zodanig dat binnen knoop EMZ geen aanbod meer resteert.	3,9 ha valt nog binnen de marge. Het is bovendien een kavel met de juiste maatvoering. Cijfers zijn in de definitieve versie definitief gemaakt. Dit geldt ook voor de situatie m.b.t. verkopen aan ontwikkelaars.	Ja
Lingewaard	**p.37** • Citaat: De beoogde doortrekking van de A15 en aanpak van de A12 zorgt voor een verbetering van de bereikbaarheid van en doorstroming in de regio Arnhem Nijmegen wat een stimulans is voor de aantrekkingskracht op met name de logistieke bedrijvigheid. ‘’ Wij delen deze observatie en zijn van mening dat hetzelfde geldt voor andere bedrijvigheid. • Logistiek XXL. Veel van de ‘’logistieke’’ bedrijventerrein laten planologisch naast logistieke bedrijvigheid ook ander bedrijvigheid toe en zijn de facto gemengde terreinen. Hoe gaan wij daar mee om?	• ‘op met name de logistiek’ verwijderd; • Dit is geregeld in het bestemmingsplan. Bij bestaande bedrijventerreinen kan dus niet afgedwongen worden dat zich hier enkel logistieke bedrijvigheid vestigt. Voor nieuwe bestemmingsplannen is die mogelijkheid er wel. In de praktijk past de ‘andere’ bedrijvigheid wel binnen een logistiek profiel, denk aan de voorzieningen op Park15.	Ja Nee

		Bovendien wordt daar in de monitoring rekening mee gehouden.	
Lingewaard	XXL locaties zoals Park 15 en de Grift (oude bestemmingsplan) laten naast logistieke bedrijven ook niet logistieke bedrijvigheid toe. M.a.w. kavels worden uitgegeven als regulier. Hoe wordt hier mee omgegaan?	Op Park15 wordt daar in de monitoring rekening mee gehouden. Bovendien gaat het om een klein percentage, vaak passend binnen een logistiek profiel (o.a. voorzieningen). De Grift (bestaand bestemmingsplan) heeft geen uitgeefbaar aanbod, dus daarvoor gaat dit niet op.	Nee

Bijzondere werklocaties en watergebonden bedrijvigheid

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Lingewaard	**p.38** Figuur 4.5 Er worden bijzondere werklocaties aangeduid. NEXTgarden is eveneens een dergelijke werklocatie met specialisatie energie. Weliswaar binnen een werklocatie met tuinbouw maar wel waar een proeftuin voor de energietransitie is gerealiseerd: (drijvende) zonneparken, HTO, aquathermie, etc.. Provinciaal wordt het belang van NEXTgarden als bijzondere werklocatie op het gebied van duurzaamheid en energie erkend.	De status bijzondere werklocatie is toegekend aan bedrijventerreinen met aanbod. Op die manier garandeert de regio dat er voldoende aanbod beschikbaar is en blijft voor deze specifieke clusters, terwijl er in de vraag-aanbodconfrontatie geen concurrentie is met reguliere bedrijventerreinen en XXL-logistiek.	Nee
Lingewaard	**p.38** Wij missen het Looveer op de kaart	Looveer is een uitbreiding van bestaand watergebonden bedrijventerrein. Dit wordt toegestaan onder bepaalde voorwaarden die in het RPW benoemd zijn. Dit kaartje betreft zoeklocaties voor nieuwe bedrijventerreinen voor watergebonden bedrijvigheid.	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	Moet er in deze paragraaf niet iets gezegd worden over GroeneWaarden in Renkum, dat weliswaar over een kadevergunning van RWS beschikt, maar een nieuwe haven wil graven? Of gaat dat via afstemming in het IOW en/of het pfo?	Dit is een solitair bedrijf, hiervoor gelden dezelfde regels als voor bijvoorbeeld Looveer.	Nee
Nijmegen	**p.39** Waarom wordt hier enkel Novio Tech Campus aangewezen als bijzonder werkgebied. Zou hier niet ook de rest van de Nijmeegse campus (Heijendaal) meegenomen moeten worden? Ook op Pagina 39 graag Heijendaal toevoegen als bijzondere werklocatie.	Deze locaties ontlenen hun status aan een specifieke thematische profilering (hightech en een positie als koploper in duurzaamheid, energie en circulaire economie). Heijendaal valt hier niet onder.	Nee
Nijmegen	**p. 39** Voor nieuwe ontwikkelingen of uitbreiding van watergebonden bedrijvigheid met een kaveloppervlakte > 0,5 ha is regionale afstemming vereist; Waarom moet dit zo streng zijn? Uitbreiding van watergebonden bedrijvigheid is toch juist wenselijk?	Vanwege het regionale belang van watergebonden bedrijvigheid. Regionale afstemming betekent niet per definitie regionale afkeuring. Zie het als een controlestap in het doorlopen van de Ladder.	Nee
Nijmegen	**P.39** Ook voor de bijzondere werklocaties geldt dat bij uitbreiding van bestaande bedrijvigheid en/of uitbreiding van het bedrijventerrein met een kaveloppervlakte > 0,5 ha regionale afstemming moet plaatsvinden Lijkt me erg streng voor deze bijzondere werklocaties. Die 0,5 hectare komt overeen met wat overal lokaal mag. Lijkt me logisch om hier iets meer toe te staan voordat regionaal overleg noodzakelijk.	Zie reactie hierboven. Bovendien is het overzichtelijker als een lijn getrokken wordt.	Nee

Zachte plannen

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Lingewaard	Een onderscheid in werkmilieus wordt gemaakt. Veel regionale terreinen vertonen een mix van klassiek gemengd, logistiek en maakindustrie/overig gemengd. Hoe wordt hier mee omgegaan?	Het bestemmings-/omgevingsplan is hierin altijd leidend. De onderverdeling naar werkmilieus is gemaakt, zodat de Ladder van Duurzame Verstedelijking gemakkelijker doorlopen kan worden. De ruimtevraag is immers	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
		duidelijk gesegmenteerd, zodat nieuwe ontwikkelingen daarop afgestemd kunnen worden.	
Lingewaard	**P.10, p. 11, p.31 en p.38** Uitbreiding van het watergebonden terrein Looveer wordt niet genoemd in de teksten en is niet opgenomen op kaart 4.5. In het vastgestelde RPW 1 staat: ‘’Uitbreiding bestaande bedrijven op bestaande bedrijventerreinen, (incl. watergebonden bedrijven) is onder voorwaarden mogelijk. Hierbij wordt gedacht aan de voorstellen voor uitbreiding van Lingewaard, Looveer; Druten, Excluton; Doesburg, Rotra’’ . Dit is staand beleid waarvan wij aannemen, dat dit ongewijzigd is? De uitbreiding van het Looveer is bedoeld voor 2 majeure bedrijven in Lingewaard, beiden uit de circulaire economie. Bovendien is er al een laad-en loskade.	Het plan is bekend, het beleid ten aanzien van watergebonden bedrijven is ongewijzigd. De uitbreiding valt onder de definitie van uitbreiding watergebonden bedrijven.	Nee
Lingewaard	**p.40** Tabel 4.4 worden zachte plannen genoemd. Als plannen afvallen onstaat meer ontwikkelruimte. Hoe weten wij of onze zachte plannen meegenomen zijn?	1. Zachte plannen tellen niet mee in het aanbod en het afvallen daarvan zorgt dus niet voor meer ontwikkelruimte; 2. Alle plannen die bij de uitvraag zijn aangeleverd zijn hierin meegenomen	Nee
Montferland	**P.40** tabel 4.4 wat wordt weergegeven in de kolom netto opp.? Kan dit niet plaatsen.	Netto oppervlakte, omdat enkele zachte plannen uitbreiding betreffen t.b.v. bestaande bedrijvigheid (bijv. Looveer in Lingewaard). Toelichting toegevoegd in de tabel.	Ja
IOW	**p.40** Vallen bovenregionale XXL bedrijven niet in de vraag raming. Het ging toch alleen over Witte Raven, die als zoekgebied West-Europa (bijvoorbeeld) hebben?	Zie advies notitie XXL-logistiek: EDC’s zonder regionale binding en Witte raven. Bovenregionaal is aangepast naar EDC’s.	Ja
Zevenaar	**p.11, p.41** nieuwe ontwikkelingen aansluiten op regionale of geldt dit ook voor lokale bedrijventerreinen?	Dit geldt ook voor lokale bedrijventerreinen.	Nee

Stappenplan

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Zevenaar	**p.11, p.41** • stap 4: wat zijn de toetsingscriteria? En door wie vindt de beoordeling plaats? graag nader duiden • stap 6: welke datum registratie geldt?	Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Duiven/ Westervoort	Stap 4 en stap 6 van het stappenplan willen wij nader geobjectiveerd hebben. Wat zijn de wegingsfactoren en wat is kwaliteit? Hoe wordt de ruimtevraag geconfronteerd met het beschikbare aanbod binnen de regio? Volgens ons moet dat op subregionaal niveau plaatsvinden.	Zie voorgaande reactie	Ja
Lingewaard	**p.11** De beleidskaarten voldoen niet: te vaag of onduidelijk en voor allerlei uitleg mogelijk. Hier kan en moet een kwaliteitsslag gemaakt worden. De kaarten vormen immers straks een toetssteen voor bestemmingsplannen.	De beleidskaarten zijn in de definitieve versie aangepast op de reacties daarover.	Ja
Montferland	op pagina 41 derde bullet staat dat er een integrale ruimtelijke afweging moet plaats vinden onder het kopje 'afspraken ten aanzien van zachte plannen'. Welke relatie is er met de 7 stappen die eronder zijn uitgeschreven? Ziet dit enkel toe op stap 2 - als je dus een nieuw bedrijventerrein wenst te ontwikkelen dat niet grenst aan een al bestaand terrein dan moet deze integrale ruimtelijke afweging plaats vinden? Of dient een zacht plan sowieso te worden voorzien van een integrale ruimtelijke afweging - dit betreft toch ook stap 4?	Nieuwe ontwikkelingen die niet grenzen aan een bestaand bedrijventerrein worden in principe niet toegestaan, tenzij hier vanuit regionale beleidsmatige opgaven behoefte aan is (bijvoorbeeld een nieuw watergebonden bedrijventerrein of nog onbekende toekomstige ontwikkelingen). Als van de uitzondering gebruik gemaakt wordt moet, net als bij alle zachte plannen, een integrale ruimtelijk afweging gemaakt worden. Dit is verduidelijkt in de definitieve versie van het RPW	Ja
Montferland	Erg nieuwsgierig hoe stap 4, de kwalitatieve beoordeling, enigszins objectief wordt uitgevoerd. Wat zijn belangrijke wegingscriteria, betreft dit bijvoorbeeld economische meerwaarde/banen, landschappelijke inpassing, de mate van circulariteit of de bijdrage aan de energietransitie. Hoe bepaald het IOW wat kwaliteit is? Ook stap 6 het confronteren van de ruimtevraag met het aanbod is nu aan de eigen	Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja

	interpretatie overgelaten. Staat bijvoorbeeld aanbod in de aangrenzende gemeente een ontwikkeling van een zacht plan in de weg of wordt dit op subregionaal of regionaal niveau bepaald? Aanvullend hoorde ik de term stoplichtmodel voorbij komen, maar met stap 4 heb je als het ware al een soort stoplicht. Een slecht plan zal nooit groen worden lijkt mij.	In de notitie ten behoeve van advies XXL-logistiek is daarnaast een beoordelingskader voor XXL-logistiek opgesteld.	
Zevenaar	**p.11, p.39** Stappenplan stap 4: toetsingscriteria zouden toch in een bijlage worden opgenomen? Dit is wel erg dun.	De vestigingseisen per werkmilieu zijn toegevoegd in bijlage 3.	Ja
Zevenaar	**p. 39** Stap 4: toevoegen bovenlokale DNA. Niet de gehele regio zet in op Food, Health&High-Tech en Energy. In de Liemers wordt ingezet op Maakindustrie en logistiek, omdat dit het DNA van de Liemers is.	Vandaar de toevoeging: of passend binnen de opgaven in de *Groene metropoolregio*.	Nee
Duiven/ Westervoort	Het IOW zal de zachte plannen gaan beoordelen per 1/3/2021. Wij willen graag dat de alle gemeenten die regionale bedrijventerreinen willen gaan ontwikkelen (circa 10 gemeenten) straks worden vertegenwoordigd in het IOW, zodat er een evenredige stem is bij de beoordeling.	Het IOW heeft een evenredige vertegenwoordiging van gemeenten in de regio. Dit is vanaf het begin belangrijk gevonden. Daarnaast wordt een extern adviseur betrokken bij de beoordeling. Vanwege de evenredige vertegenwoordigingen en betrokkenheid extern adviseur is er geen aanleiding om hier nu op aan te passen.	Nee

Verdeling Ontwikkelruimte

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Duiven/ Westervoort	De verdeling van ontwikkelruimte zal op basis van werkmilieus gebeuren. Dit uitgangspunt gaat wel heel erg uit van een maakbaarheidsgedachte en dat wij als gemeenten kunnen sturen welk bedrijf zich waar wil vestigen. Vooral ook omdat regionale bedrijventerreinen meerdere type bedrijven uit verschillende werkmilieus kunnen bedienen. Voor ons is klassiek-gemengd, regulier logistiek en (maak)industrie uitwisselbaar. Kan dit niet praktischer worden ingericht?	Die sturing kan bij een nieuwe ontwikkeling in een nieuw bestemmings-/omgevingsplan. Het is mogelijk om meerdere typen bedrijvigheid toe te laten op een bedrijventerrein. De indeling in werkmilieus is juist gemaakt om de ruimtevraag inzichtelijker te maken en te helpen bij het doorlopen van de Ladder.	Nee
Duiven/ Westervoort Zevenaar	Wij lezen ook nergens in het RPW aan welke voorwaarden regionale bedrijventerreinen voor deze specifieke doelgroepen moeten voldoen en vragen ons af of daar voor deze type milieus ook wezenlijke verschillen zijn? >> Waar is de bijlage?	Er zijn zowel generieke vestigingseisen als verschillen in de vestigingseisen per werkmilieu. Die voegen we in een bijlage toe. >> Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Duiven/ Westervoort	De voorgestelde optie om te werken in 2 tranches (in 2021 en 2023) is niet werkbaar, want: • In praktijk zullen dan relatief kleine bedrijventerreinen toegewezen worden als er maar 60 hectare per tranche valt te verdelen, waardoor er geen haalbare business case mogelijk is. Dit geldt in grote mate voor XXL-logistiek. • Er is geen gemeente die het exploitatierisico wil nemen als niet zeker is als ook de 2e tranche van hun bedrijventerrein toegewezen wordt. In praktijk zal dan pas een gemeente gaan starten met de ontwikkeling in 2023 als ook de 2e tranche toegewezen is en dus verspeel je 2 kostbare jaren. • Na een ontwikkeltijd van 3-5 jaar om te komen tot een onherroepelijk plan resteert te weinig tijd om voor 2030 de kavels nog te kunnen uitgeven.	Ecorys heeft o.b.v. voor- en nadelen van de opties een advies opgesteld. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja

Montferland	De voorgestelde optie om te werken in 2 tranches (in 2021 en 2023) is niet werkbaar, want: • In praktijk zullen dan relatief kleine bedrijventerreinen toegewezen worden als er maar 60 hectare per tranche valt te verdelen, waardoor er geen haalbare business case mogelijk is. • Er is geen gemeente die het exploitatierisico wil nemen als niet zeker is als ook de 2e tranche van hun bedrijventerrein toegewezen wordt. In praktijk zal dan pas een gemeente gaan starten met de ontwikkeling in 2023 als ook de 2e tranche toegewezen is en dus verspeel je 2 kostbare jaren. • Na een ontwikkeltijd van 3-5 jaar om te komen tot een onherroepelijk plan resteert te weinig tijd om voor 2030 de kavels nog uit te kunnen uitgeven. • Er vallen gaande weg een aantal bedrijventerreinen af vanwege stikstofdiscussies, waardoor je snel zonder voorraad komt te zitten. • Een XXL Logistiek bedrijventerrein is per definitie omvangrijk. Met een minimum omvang van 32,5 hectare (meer is beter) kun je de markt iets bieden, met de helft ervan ben je niet interessant/betreft het geen XXL. Als je op 130% programmering gaat zitten dan kom je voornoemde problemen iets tegemoet.	• Dat betekent enkel dat er keuzes gemaakt moeten worden waar regionale bedrijventerreinen kunnen uitbreiden. • Er is op dit moment nog 150 hectare aanbod verspreid over de regio. Dit is in 2023 niet allemaal uitgegeven. Voor XXL-logistiek en lokale bedrijven (in sommige gebieden) is de ruimtebehoefte urgenter. • Harde en zachte plannen bedragen op nu 142% van de ruimtebehoefte tot 2030. • Zie voorstel Ecorys over verdeling ontwikkelruimte.	Nee
Montferland	In de Monitoring 2019 is omschreven dat de omschakeling naar een circulaire economie tijdelijk fors meer ruimte vraagt. Deze constatering en er invulling aan geven komt nu als zodanig niet terug in het RPW terwijl het wel een heel logisch verhaal is. Het tijdelijk naast elkaar bestaan van de lineaire en circulaire economie - anders is er geen ruimte om om te schakelen. Hieronder volgt de letterlijke passage zoals weergegeven in Monitoring 2019 onder het kopje 3.2 "trends en ontwikkelingen": Tot slot is er steeds meer aandacht voor de circulaire economie. Er wordt ook steeds meer duidelijk over het mogelijke ruimtebeslag hiervan. De verwachting is dat er in de transitieperiode van lineair naar circulair tijdelijk fors meer ruimtebehoefte ontstaat. Het ruimtebeslag na de transitieperiode hangt af van het type circulaire economie. Voor de bouw wordt opslagruimte belangrijker, bij het gebruik van restwarmte of CO2 moet infrastructuur aangelegd worden. De circulaire economie zal zich ook uiten in toenemende en veranderende goederenstromen.	Terecht punt al wordt die tijdelijke ruimte wel op specifieke bedrijventerreinen gezocht, met name industriële terreinen.	Nee
Duiven/ Westervoort	Er vallen gaande weg een aantal bedrijventerreinen af vanwege stikstofdiscussies, waardoor je snel zonder voorraad komt te zitten. Overprogrammeer daarom op 130% (net zoals bij woningbouw gedaan wordt),	De programmering (harde en zachte plannen) bedraagt nu 142% van de ruimtebehoefte.	Ja

	waardoor je niet 121 ha maar 157 hectare aan ontwikkelruimte gaat verdelen. Als blijkt dat er in 2030 nog enig aanbod over is dan is dat geen probleem, want na 2030 is er ook nog ontwikkelruimte geprognotiseerd tot 2040. Ook na 2030 zal er nog volop vraag worden voorzien voor onze regio conform de vraagraming tot 2050. Ook leek er 5-6 jaar geleden met de oversprogrammering een enorm probleem te zijn. Achteraf heeft dit probleem zich in enkele jaren opgelost. Kortom hoe erg is het nu daadwerkelijk als je iets wat royaler gaat zitten met je programmering. Het lijkt mij kwalijker dat je op een gegeven moment een aantal jaren 'nee' moet verkopen en je ontwikkelingen van toegevoegde waarde niet kunt accommoderen. Uiteraard, en dat is een groot verschil met het verleden, dien je nu weloverwogen de beschikbare hectare ontwikkelruimte toe te kennen. Een goede aanzet hiertoe met de 7 stappen zit nu ook in het dit concept RPW.	Ecorys heeft o.b.v. voor- en nadelen van de opties een advies opgesteld. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	
Zevenaar	zet in op 130% ontwikkelruimte verdeling ontwikkelruimte in 1 tranche ipv in 2 tranches	Zie voorgaande reactie	Ja
Duiven/ Westervoort	De ontwikkelruimte moet in een keer (begin 2021) helemaal worden toegekend, waarbij rekening moet worden gehouden met het markmechanisme. Hiervoor moet een nieuwe optie worden toegevoegd. **Voorstel toevoeging optie Marktmechanisme:** Om recht te doen aan het marktmechanisme (waar willen bedrijven zich daadwerkelijk vestigen) willen wij voorstellen dat bij de verdeling van de ontwikkelruimte: • Gemeenten die regionale of XXL logistieke bedrijventerreinen willen ontwikkelen (zachte plannen) moeten op basis van een gedegen analyse (vraag/aanbod confrontatie) aantonen dat er een ruimtevraag is en dat er een marktbehoefte is voor de doelgroepen, dat er geen mogelijkheden meer zijn op bestaande bedrijventerreinen en dat het beschikbare aanbod onvoldoende is om de ruimtebehoefte te accommoderen. • Ingediende plannen dienen kwalitatief beoordeeld te worden door alle gemeenten die zachte plannen hebben ingediend voor nieuwe regionale of XXL logistieke bedrijventerreinen (dus niet alleen door IOW leden). • Wijs de ontwikkelruimte dan in 1 keer toe.	Dit komt grotendeels overeen met beoordeling via de Ladder van Duurzame verstedelijking. Bullet 2 is een toevoeging. Het is belangrijk dat het IOW gesteund door een externe adviseur advies uitbrengt en dat dit vervolgens regionaal besproken wordt. Zo is de huidige werkwijze en zo willen we dat continueren.	Nee

Duiven/ Westervoort	• Conform de Contourennota Verstedelingsstrategie volgt de Liemers de lijn “Werken volgt Wonen”. Met het doortrekken van de A15 (uitspraak RvS verwacht voor eind dit jaar) zijn de woonconcentratie gebieden tussen Arnhem en Nijmegen namelijk binnen 10 minuten bereikbaar. Hiermee wordt niet alleen de oostflank van de regio Arnhem-Nijmegen bediend, maar ook nadrukkelijk de zuidkant. • Gezien de historisch hoge kaveluitgifte van de afgelopen jaren, de goede ligging langs de A12/A15 en het bedienen van de marktvraag van Arnhem (NB: Arnhem heeft nagenoeg geen ruimte meer voor ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen) wenst de subregio De Liemers 50% van de ontwikkelruimte toegewezen te krijgen.	De ontwikkelruimte wordt verdeeld over verschillende typen locaties (werkmilieus), met daarbij een onderscheid tussen regionale en lokale bedrijventerreinen. De kwalitatieve beoordeling van de plannen is daarbij leidend. Er wordt geen onderverdeling naar subregio’s gemaakt.	Nee
Duiven/ Westervoort	De Liemers zal in onderling overleg komen met een gezamenlijk voorstel hoe de ontwikkelruimte van 78 hectare binnen de Liemers verdeeld gaat worden in hectares, locaties en milieucategorieën. De insteek zal zijn dat iedere gemeente wel afzonderlijk zijn plan indient, maar wel met instemming van de overige Liemerse gemeenten.	Zie voorgaande reactie	Nee
Duiven/ Westervoort	Er wordt aangegeven dat gemeenten per 1 januari 2021 plannen kunnen indienen, maar er wordt daarbij geen sluitingsdatum, beoordelingsperiode en beslissingsdatum aangegeven? Deze duidelijkheid is wel gewenst.	Beoordeling vindt plaats vanaf 1 maart 2021. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Duiven/ Westervoort	Is het mogelijk om een tranche open te stellen voordat het RPW is vastgesteld door de raden en PS? In dat geval zou de inschrijftijd voor de 1e tranche namelijk op moeten schuiven of lopen tot een periode na vaststelling.	Nieuwe ontwikkelingen kunnen starten op basis van de kwalitatieve beoordeling. Gemeenten kunnen dus aan de slag met planvorming.	Nee
Lingewaard	p.42 . De verdeling kan leiden tot versnippering en de ontwikkeling van te kleine regionale terreinen. Bij de verdeling van ontwikkelruimte moet voorkomen worden, dat willekeur en lobbyisme de norm worden.	Uitbreiding kan uitsluitend in aansluiting op bestaand aanbod. Versnippering zal in de praktijk beperkt zijn.	Nee
Nijmegen	**p. 43** Zijn de gegevens over de behoefteraming voor XXL logistiek nog de meest actuele? Ik begrijp van collega’s dat bijvoorbeeld Park 15 zo goed als volledig uitgegeven is. Is dat al meegenomen in de berekeningen?	1. De behoefteraming is opgesteld voor de periode tot 2030; 2. De behoefteraming en uitgifte is niet hetzelfde; 3. De 16,5 hectare die hier benoemd wordt is de helft van de totale ontwikkelruimte 4. Het aanbod voor XXL-logistiek op Park15 is actueel tot medio september 2020. Dat geldt dus	Nee

		voor zowel uitgeefbaar aanbod als ‘verkocht aan ontwikkelaar zonder eindgebruiker’. In de cijfers zijn de verkopen van VGP aan eindgebruikers in 2020 meegenomen, zie RPW, p.34.	

Einde hoofdstuk 4

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Overbetuwe	**p.44** misschien goed om een conclusie te geven: • Nieuw aanbod is nodig • Bij uitbreiding regionale bt, geen nieuwe locaties • Gemeenten hebben de mogelijkheid lokale bedrijventerreinen te ontwikkelen. • Schema met te ontwikkelen tot 2025. na 2024 afspraken maken over vervolg.	Stroomschema toevoegen is nuttig. Dit is een volgende stap, nadat de inhoud vaststaat.	Ja

Kantoren

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Arnhem	**p.12, p.46** voor Arnhem geldt dat we het belang om behoefte aan kantoren in het centrum niet willen beperken tot gebied rondom station, maar de gehele binnenstad. Denk bijvoorbeeld aan bestuurskwartier met alle overheidsinstanties. de gehele binnenstad is makkelijk te bereiken vanaf station met 12 minuten lopen. Dit in tegenstelling tot de tekening die eerder is gemaakt in het rapport over Centraal stations Arnhem en Nijmegen. (zie ook bestuurlijke reactie) >> Waarom is de grens van 12 minuten lopen vanaf station zo strak. Kantorencluster justitie/provincie (waar ontwikkelingen gaan spelen) valt hier dan bijna buiten (of je moet heel hard lopen, dat kan ook). Ben toch bang dat we ons teveel beperken hier.	De 12 minuten lopen is leidend. >> 12 minuten is gebaseerd op meerdere onderzoeken. Gemiddeld genomen zijn mensen bereid 10 tot 15 minuten te lopen vanaf/naar een treinstation en 1.000 meter naar hun werk (500 vanaf een P). 1.000 meter is 12 minuten bij 5km/h. (Zie hiervoor de notitie: Slimme inzet van voetgangerskennis maakt meer mogelijk, Bijdrage aan het Colloquium Vervoersplanologisch Speurwerk 24 en 25 november 2016, Zwolle). De opmerking 12 minuten lopen is leidend is een directe reactie op de opmerking over het kaartje uit het rapport kantoren op CS locaties Arnhem en Nijmegen. (Dit kaartje kan worden herzien obv 12 minuten lopen vanaf de hoofdingang van Arnhem CS. Dit lijkt nu de oostelijke ingang te zijn.)	Nee
Arnhem	**p.13, p.47**		Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	Is dit niet tegenstrijdig: Lent ruimte bieden ter versterking van lokaal vestigingsklimaat, als overlooplocaties voor Arnhem en Nijmegen centraal. Dan zou het toch voor regionaal georienteerde partijen moeten gelden? Volgens mij is de conclusie dat Arnhem en Nijmegen CS onvoldoende ruimte hebben voor vraag en dan Lent oa. als overlooplocatie kan dienen. moet dat hier dan niet de nadruk krijgen?	Versterking lokaal vestigingsklimaat is overgenomen uit het RPW 2017. Het toelaten van regionale bedrijvigheid hoeft evenwel geen verzwakking van het lokale vestigingsklimaat op te leveren.	
IOW	**p.13, p. 47** Lent is geen kantorenpark. Benoem dat ook zo. Misschien met een voetnoot bij Nijmegen Lent als HOV-locatie. >> Het klopt dat Lent in het huidige RPW als kantorenpark (en ook bij station) is benoemd, staat dus op 2 plekken. Is dat de juiste keuze? Het is een gebied (nog) zonder solitaire kantoren?, bij een station, 5.000 m2 lokale ontwikkelruimte. Je kunt niet spreken van een kantorenpark, wel als een zeer kansrijke locatie vanwege de ligging aan het station (nu is het een kantorenpark en locatie bij station) en lokaal verzorgend tot 5.000 m2.	Lent is in het RPW 2017 wel aangewezen als kantorenpark. Willen we dit beleid voortzetten of hiervan afwijken omdat er in deze periode nog geen ontwikkeling als zodanig van de grond is gekomen? >> Lent is daarmee nu aangewezen als 1. Kantorenpark, ter versterking van het lokale vestigingsklimaat (voorstel: beleid doorzetten) en één van de mogelijke overlooplocaties van Arnhem CS en Nijmegen CS. Daarmee kan kantoorvestiging rondom station Lent bijdragen aan het lokale vestigingsklimaat én de regionale economie. Het is daarmee niet per se een dubbele status, eerder een aanvullende.	Nee Nee
Arnhem/IOW	**p.13, p.47** Stations Heyendaal en Velperpoort (beiden toekomstbestendig) toevoegen?	Dit sluit aan bij de verstedelijkingsstrategie en groene metropoolregio (bereikbaarheid ov). Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	>> Is het slim om te verwijzen naar de verstedelijkingsstrategie? Deze is nog niet vastgesteld of in concept klaar.	>> Hieraan wordt gerefereerd n.a.v. de bestuurlijke reactie van Arnhem over dit onderwerp, zie p.29. In het RPW wordt deze verwijzing niet gemaakt.	

Detailhandel

Reguliere detailhandel

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Overbetuwe	**p.14,p.54** Initiatieven groter dan 1.500 m² in (boven)regionaal verzorgende centra zijn mogelijk zonder afstemming. Dus daar is alles vrij?	Indien passend binnen het bestemmingsplan, ja. Bij deze initiatieven volstaat melding vooraf in het IOW.	Nee
Beuningen	**Paragraaf 6.2.1 en 6.2.6, p.50 en p.54** Met een korte verwijzing naar het Koopstromenonderzoek van 2016 wordt geconcludeerd dat de regionale hoofdstructuur geen wijziging behoeft. Dit betekent echter niet dat de deze structuur onaangetast blijft! In diverse onderzoeken en artikelen worden sombere scenario's geschetst voor de centra, als gevolg van diverse factoren (o.a. internetshoppen) die worden versterkt door corona. De winkelleegstand in grote steden neemt toe en met name de middelgrote centra functioneren minder goed. De centra waar boodschappen doen/dagelijkse artikelen de belangrijkste functie doen het relatief goed. Wat ons betreft is de hoofdstructuur uit het RPD 2013 niet bepalend voor de toetsingscriteria. Gelet op de onzekere en weinig positieve scenario's in de retail, moeten regiobreed initiatieven in centra goed afgewogen worden. Dus een toetsing van initiatieven in alle centra, en niet alleen de lokaal verzorgende centra. Het is daarnaast achterhaald om bij nieuwe initiatieven alleen nog maar te kijken naar m2 uitbreiding. Ook andere punten zijn van belang: wat is de ruimtelijke kwaliteit, worden elders in het centrum vierkante meters retail herbestemd/getransformeerd?, gaat het om uitbreiding van bestaande winkels, of gehele nieuwe?, etc. Deze tekst onder aan paragraaf 6.2.1 dus schrappen/aanpassen:	In het nieuwe RPW worden afspraken en procedures herbevestigd en vastgesteld, die bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen van het regionaal detailhandelsbeleid (paragraaf 6.1). Deze afspraken en procedures maken het mogelijk (onder meer rekening houdend met de drie hiernaast genoemde omstandigheden) om tot een samenhangende en zo sterk en vitaal mogelijke totale regionale detailhandelsstructuur te komen. In het RPD 2013 is regionaal vastgesteld dat enkel in lokaal verzorgende toetsing plaatsvindt bij nieuwe initiatieven. In het nieuwe RPW wordt dit overgenomen. De 1.500 m² is opgenomen als grenswaarde om te bepalen wanneer toetsing plaatsvindt. Bij de toetsing zijn de kwalitatieve aspecten ook van belang.	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	Afspraken ten aanzien van de regionale structuur van de reguliere detailhandel • De regionale hoofdstructuur voor de reguliere detailhandel blijft ongewijzigd; • Op nieuwe initiatieven zijn de spelregels voor de reguliere detailhandel, zoals beschreven in paragraaf 6.2.6, van toepassing.		
Arnhem	**p.50** Voor Arnhem geldt vanuit onze detailhandelsvisie 2016-2020 dat Winkelcentrum Presikhaaf ook een stadsdeelcentra is met regionale aantrekkingskracht. (zie ook bestuurlijke reactie)	De status stadsdeelcentrum van Winkelcentrum Presikhaaf is niet in het geding, noch een bepaalde regionale aantrekkingskracht van specifiek dit winkelcentrum. In het RPD 2013 werd dit winkelcentrum niet tot de regionaal verzorgende winkelcentra (zoals de stadsdeelcentra Kronenburg en Dukenburg) gerekend, maar tot de lokaal verzorgende winkelcentra. Dit heeft te maken met het relatieve verschil in omzethoogte en -herkomst van de diverse winkelgebieden. In het regionaal koopstromenonderzoek zijn deze verschillen bevestigd.[1] Presikhaaf blijft aangemerkt als lokaal verzorgend winkelcentrum. Dit heeft enkel invloed op wanneer regionale toetsing plaatsvindt.	Nee
Arnhem	**p.51** Dit betreffen ook de kleine zelfstandige zaken in de binnensteden, die je juist niet wilt verliezen om een aantrekkelijke binnenstad te behouden met beleving. de volgende alinea is daarmee ook iets te kort door		Nee

[1] Zie figuur 4.3 van hoofdrapport KSO 2016, alsmede deelrapporten gemeenten Arnhem en Nijmegen. Welk KSO? 2016

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	de bocht en behoeft een toelichting. zeker omdat het RPD in het RPW komt en het in het RPD ook gaat over krachtige binnensteden.	Hierop doelt de zinsnede: ‘of in de detailhandelsbranches met een positieve groeiverwachting’.	
Zevenaar	Is er een onderscheid tussen nevenactiviteit en ondergeschikte detailhandel?	De termen liggen in elkaars verlengde. Ondergeschikt is strikt genomen: minder dan 50%. In jurisprudentie en bestemmingsplannen wordt dit nader ingevuld met maximaal 10-12% van de omzet of (veelal) 10% of 20% van het bvo, voor alle nevenactiviteiten samen	Nee
Zevenaar	**p.14, p.54** Hoe zit dat dan met de verderop in het RPW uitgewerkte specifieke vormen van reguliere detailhandel, zoals branchevervaging, detailhandel in buitengebied of ondergeschikt?	Hier wordt van dezelfde definities uitgegaan. Bij detailhandel in het buitengebied ondersteunend aan agrarische bestemming wordt over een omzetdeelmaximum gesproken (ondergeschikt aan reguliere agrarische activiteiten), overigens zonder dat een maximum wordt genoemd. ‘naar omzet’, geschrapt bij detailhandel in buitengebied.	Ja, ‘
Overbetuwe	**p.14, p.54** *Voor initiatieven groter dan 1.500 m2 bvo in de bovenregionaal en regionaal verzorgende reguliere winkelcentra volstaat een melding in het IOW.* Dit geldt dan voor binnensteden Arnhem en Nijmegen, centra Zevenaar, Wijchen en Elst, Dukenburg en Kronenburg?	Ja	Nee
Overbetuwe	**p.15, p.55** ‘’De bruto-vloeroppervlakte voor nevenactiviteit moet ondergeschikt blijven aan dat van de hoofdactiviteit, waarbij een maximum van 20% van het bvo voor de nevenactiviteit gebruikelijk is, eventueel beperkt tot een maximum aan bvo. ‘’	Deze afspraak heeft betrekking op reguliere detailhandel.	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	In het huidige RPD staat het volgende over nevenactiviteit: Binnen de perifere detailhandelsvestigingen is het toegestaan om niet aan het kernassortiment gerelateerde artikelen te voeren tot maximaal 10% van de winkelverkoopoppervlakte met een maximum van 100 m2 wvo. Er staat niet toegevoegd waarom dit veranderd is in het nieuwe RPW. Voorstel: Niet aanpassen en laten zoals in het vorige RPD 2013	Deze afspraak heeft betrekking op PDV/GDV-locaties. Aandachtspunt met afspraak maximum nevenactiviteiten PDV toegevoegd aan eerste deel paragraaf 6.3.5	
Overbetuwe	**p. 15, p.55** Alcohol: mag dit?	Het gemeentelijk drank- en horecabeleid volstaat. Aandachtspunt is geschrapt in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Zevenaar	**p.15, p.53** Waarom is ondergeschikte detailhandel bij groothandel niet toegestaan? Ik zie het verschil met productie of assemblage niet.	In het RPD 2013 werd ondergeschikte detailhandel bij groothandel nog toegestaan. De meeste gemeenten staan dit echter niet toe, omdat de reguliere detailhandel daar snel door kan worden geschaad, omdat de grens tussen detailhandel en groothandel dun is. De bedrijfsactiviteit van een groothandel heeft veel raakvlakken met detailhandel. Groothandel, die zich hoort te richten op bedrijfsmatige afnemers, kan	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
		zich vrij eenvoudig richten tot particulieren. Doordat een bedrijf zich profileert als groothandel kan het bedrijf zich veelal op een bedrijventerrein vestigen. Daar zijn de huur/koopprijzen lager dan in de reguliere detailhandel. Hierdoor kan een groothandel voordeligere prijzen voor een product bieden dan reguliere detailhandel. Mede daarom heeft de Raad van State zeer strenge beperkende voorwaarden gesteld aan ondergeschikte detailhandel in groothandel.[2] Hier bestaat een parallel met ondergeschikte detailhandel van 'internet retail' (p. 51).	
IOW	**p. 53** Ik mis afspraken over de fietsbranche.	Fietsenwinkels die groter zijn dan 1.500 m² vallen onder de branche hobby, spel & media. De branche hobby, spel & media wordt (net zoals de branche sport) tot de GDV-branches gerekend. Die zijn alleen toelaatbaar op de PDV/GDV-locaties waar GDV-branches worden toegelaten, onder de voorwaarden die daarvoor zijn vastgesteld. Op alle overige PDV-locaties zijn de GDV-branches niet toegelaten.	Nee

[2] De Raad van State heeft bepaald dat bij een bedrijfsbestemming die groothandel toelaat incidenteel en in beperkte mate, voortvloeiend uit en ondergeschikt aan de groothandelsactiviteiten verkoop aan particulieren niet verboden is. Als richtlijn wordt hierbij in de praktijk zo nu en dan aangehouden dat, voor zover er detailhandel (= levering aan particulieren) plaatsvindt deze minder dan 10 tot 12% van de totale omzet van de groothandel mag bedragen. Daarnaast moet de detailhandel als incidenteel, ondergeschikt aan en voortvloeiend uit de groothandelsactiviteiten kunnen worden aangemerkt. Bij deze beoordeling moeten de aard, indeling en inrichting van het pand in aanmerking worden genomen en voorts, hoe geregeld het bedrijf door particulieren wordt bezocht en hoeveel detailhandelstransacties ter plaatse hebben plaatsgevonden. Vier keer per jaar een magazijnverkoop voor particulieren voldoet bijvoorbeeld volgens de Raad van State al niet meer aan het criterium dat de detailhandel incidenteel, voortvloeiend uit en ondergeschikt is aan de groothandelsactiviteiten.

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	>> Fietsenbranche groter dan 1.500 m2 mag nu op GDV locaties. Moeten we dit niet aanpassen (kijkend naar de huidige ontwikkelingen), we zien veel ontwikkelingen buiten de toegewezen GDV locaties.	Fietsenwinkel <1.500m² vallen onder de reguliere detailhandel. >> Vooralsnog volstaat vigerend beleid.	Nee

PDV/GDV

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Lingewaard	Het beleid m.b.t. PDV/GDV is weinig vernieuwend. Er zijn veel PDV locaties met weinig ruimtelijke uitstraling en bedrijven die omvallen. Er moet meer rekening worden gehouden met internetontwikkelingen en binnensteden/leefbaarheid. Vernieuwing is nodig en niet voortborduren op een negatieve spiraal. Onze verwachting is dat deze markt problemen gaat krijgen.	De PDV/GDV-locaties die 'groen' zijn beoordeeld, hebben zich in het algemeen bij het herstel op de recessies 2008-2009 en 2011-2013 en tijdens de coronacrisis 2020 als relatief stabiel en veerkrachtig bewezen. Vernieuwing is altijd nodig. Uitval bij de zwakkere PDV-locaties is niet uitgesloten. Verwezen wordt naar de doelstellingen van het regionaal detailhandelsbeleid, zie: paragraaf 6.1.	Nee
Duiven/ Westervoort	In paragraaf 6.3.2 staat onterecht de Makro genoemd, omdat Makro geen PDV is.	De afspraken hebben betrekking op PDV- en GDV-locaties	Nee
Zevenaar	**p.55** overcapaciteit in Noord in concentratiegebieden is 39.000. Volstaat de schrapopgave op Hengelder daar dan mee?	Dit moet zijn: 59.000, ipv 39.000.	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
		Voorstel: Uitgaan van bestaande PDV op Hengelder en onbenutte plancapaciteit schrappen.	
Overbetuwe	**p.55** Welke 9.000 m2 is dit? Zijn volgens mij geen zachte plannen voor PDV!	Overgenomen uit RPW 2017. In het bouwstenenrapport PDV 2019 is geen zachte planvoorraad voor PDV in deelregio Midden vastgesteld. Dit is aangepast in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Beuningen	**Paragraaf 6.3.4, p.57** <u>Stappenplan herprogrammering</u>: Voor gemeente Beuningen is het onacceptabel om per 1 januari 2021 de uitbreidingscapaciteit (9.000 m2) van de locatie Van Heemstraweg weg te nemen. Wij gaan niet akkoord met de tekst in deze paragraaf. Medio 2020 besloten Gedeputeerde Staten om de regio op de schrapopgave PDV/GDV uit handen te geven en over te laten aan de gemeenten in de regio. Zie ook blz. 22 van het RPW: “Uitvoering van de schrapopgave voor kantoren en PDV wordt voorgezet in overleg tussen de betreffende gemeente, de regio Arnhem-Nijmegen en de Provincie Gelderland.” In deze casus heeft gemeente Beuningen de regie en bepaalt zij in overleg met regio en provincie het moment waarop de uitbreidingscapaciteit van deze locatie definitief geschrapt wordt. Dat zal niet eerder zijn dan het moment waarop de raad van Beuningen een besluit neemt over de toekomst van dit gebied (met het vaststellen van de Omgevingsvisie Beuningen). Dat is zeker niet voor 1 januari 2021 het geval. Overigens hebben wij dit eerder dit jaar al ambtelijk besproken met de provincie en met de regionale coördinator RPW.	Hoewel de schrapopgave formeel nog steeds overeind staat, is afgesproken dat de uitvoering van de schrapopgave voor kantoren en PDV wordt voorgezet in overleg tussen de betreffende gemeente, de regio Arnhem-Nijmegen en de Provincie Gelderland. Om de voortgang van de herziening van het RPW niet te vertragen is het wenselijk om het eerste half jaar van 2021 nadere afspraken te maken voor de schrapopgaven die er ligt voor Beuningen, Druten en Zevenaar waar het gaat om PDV en kantoren. Hierbij geeft de gemeente in overleg met de regio en de Provincie uitsluitsel over hoe hiermee verder te gaan om te komen tot een gedragen en economische acceptabele oplossing voor de regio.	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Berg en Dal	Bij ‘’ Afspraken ten aanzien van PDV/GDV op overige winkellocaties’’ is het volgende opgenomen: Wegnemen afwijkingsmogelijkheden Berg en Dal De Mies. Op bedrijventerrein De Mies hebben wij inderdaad een afwijkingsmogelijkheid voor volumineuze detailhandel. Maar volumineuze detailhandel is hier niet bij recht toegestaan. Een partij moet eerst aan ons aantonen (met een onderzoek) dat o.a. de bestaande detailhandel sector niet wordt verstoord. Wij willen voorstellen om een aanvullende beleidsregel uit te werken waarin wij opnemen dat hierbij ook voldaan moet worden aan de regels uit het RPW. Dus maximaal 1.500 m2 bvo. Als het plan meer dan 1.500 m2 bvo bevat, dan is regionale instemming vereist. Dus dan wordt het bijvoorbeeld: ‘’Aanpassen afwijkingsmogelijkheden Berg en Dal De Mies naar regels RPW’’	In de definitieve versie van het RPW aangepast naar: “Aanpassen afwijkingsmogelijkheden Berg en Dal De Mies conform regels RPW.	Ja
Overbetuwe	**p.17, p.60** Wegnemen afwijkingsmogelijkheden voor Elst Aamsepoort Noord. In het huidige RPW staat: Voor het concentratiegebied Overbetuwe Elst Aamsepoort geldt dat in het deel Aamsepoort Noord de gemeente in de vorige planperiode de inspanningsverplichting heeft aanvaard om circa 6.100 m 2 weg te bestemmen. Er is geen afwijkingsmogelijkheid voor Aamsepoort Noord maar harde plancapaciteit detailhandel tuincentrum. Het wegnemen van de bestemming detailhandel tuincentrum op Aamsepoort Noord is onderdeel van een transformatie naar bedrijventerrein. Mogelijk staat het ook niet goed in het huidige RPW. Voor Aamsepoort Zuid geldt dat er een afwijkingsmogelijkheid is (die blijft in stand).	Het tekstfragment is aangepast voor wegnemen bestemming Elst Aamsepoort Noord	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Zevenaar	**p.18, p.61** wegnemen afwijkingsmogelijkheden: We nemen aan dat dit gaat over meer dan 1.500 m2? >> Waarom moeten detailhandelsvestigingen in de PDV/GDV branches minimaal 1.500 m2 bvo zijn?	Detailhandelsvestigingen op PDV/GDV-locaties moeten ten minste 1.500 m2 bvo zijn (p. 55 bovenaan en voetnoot 34). Detailhandelsvestigingen kleiner dan 1.500 m2 bvo zijn op de PDV-locaties niet toegelaten. Het gaat daarom over het wegnemen van afwijkingsmogelijkheden bij zowel meer als minder dan 1.500 m2 per detailhandelsvestiging. >> Zin is overgenomen uit het RPW 2017, maar stond daar ten onrechte in. Het minimum van 1.500m² geldt enkel voor GDV. Zie ook de definitielijst in het RPW. Zin is verwijderd in de definitieve versie van het RPW.	Nee Ja
Zevenaar	**p.48** In dit RPW geldt een andere definitie van PDV als in de Ruimtelijke Uitwerking. Hier zijn ABC goederen en brand- en milieugevaarlijke stoffen weer opgenomen.	Was overgenomen uit het RPW 2017. Dit is geactualiseerd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Zevenaar	**p.53** Wat zijn overige winkellocaties (in relatie tot perifere detailhandel)? Zijn dit de winkellocaties buiten de reguliere detailhandelsgebieden? Waarom zijn Lobith-Halve Maan, Herwen Nijverheidsstraat en Pannerden-Industrieweg aangemerkt als overige winkellocatie? Dit zijn lokale bedrijventerreinen.	Zie paragraaf 6.3.3, p.50: *“6.3.3 Overige winkellocaties* *Op de winkellocaties op bedrijventerreinen die in het RPW niet als concentratiegebied voor PDV/GDV- zijn aangewezen (zowel cluster als solitair), kan in principe geen nieuw pdv/gdv aanbod toegevoegd worden. Er geldt een “nee, tenzij” beleid in de regio.*”	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
		Dit is overgenomen uit het RPW 2017.	
Zevenaar	We zien een voorstel in het concept RPW staan om 6.500 m2 onbenutte plancapaciteit PVD op Hengelder te schrappen. Onze gemeenteraad is het hier – op basis van het vorige RPW – niet mee eens. Echter als de provincie en de regio hiermee akkoord kunnen gaan, dan lijkt een oplossing gevonden te zijn. De provincie gaat in haar Ruimtelijke Uitwerking nog uit van 265.000 m2. Als de provincie/regio niet akkoord gaat, kunnen wij ons voorstellen dat wij in plaats van te kijken naar de schrapopgave, kijken naar het aantal PDV-meters wat behouden moet worden: 1. Bestaande PDV op Hengelder 2. Bestaande PDV op Tatelaar (schuifruimte zoals is opgenomen in RPW) 3. Ontwikkelruimte voor kop van Hengelder (als gevolg van opwaardering in gebied met verplaatsing van op- en afrit A12) 4. Ruimte voor planvorming van pandeigenaren die zienswijze hebben ingediend en plannen hebben.	1. Behoud bestaande PDV op Hengelder is akkoord. Dit gaat om ca. 24.000 m². 2. Verplaatsing van Tatelaar naar Hengelder (afspraak RPW 2017) is akkoord. Dit gaat om ca. 23.000 m² 3. Voor opwaardering van de Kop van Hengelder (nieuwe entree Zevenaar als gevolg van verplaatsing afrit A12) komen er geen extra meters PDV bij. Hier is geen ruimte voor in de regionale markt. De Kop van Hengelder kan wel worden ingevuld met: a. Verplaatsing van PDV vanaf Tatelaar naar Hengelder, dit valt binnen de 23.000 m². b. Verplaatsing op PDV binnen Hengelder, dit valt binnen de 24.000m²; c. Het totaal mag bij deze verplaatsingen niet uitkomen boven de optelsom van de huidige PDV invulling op Hengelder en Tatelaar (ca. 47.000m²). d. Lokaal of regionaal bedrijventerreinen. Hierop zijn de	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
		regels in het onderdeel bedrijventerreinen van toepassing. Ten aanzien van de zienswijzen op de schrapopgave van dubbelbestemming PDV stellen we voor om hierover het komend half jaar daar in samenwerking met provincie, gemeente en regio uitvoeringsafspraken te maken. Formeel bestaat deze opgave er nog steeds.	

Bestuurlijke gesprekken

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Arnhem (schriftelijk)	Belang kantoren in het centrum van Arnhem niet beperken tot Centraal Station, maar gehele binnenstad. De gehele binnenstad is makkelijk te bereiken vanaf het station binnen 15 minuten lopen danwel fietsen of ov. (denk aan kansen voor bestuurskwartier!)	12 minuten loopafstand is leidend. Indien noodzakelijk wordt hiervoor een nieuw kaartje opgemaakt.	Nee
Arnhem (schriftelijk)	vanuit regionale opgaven, omgevingsvisie en verstedelijkingstrategie wordt ingezet op hubs rond stationslocaties qua wonen en werken. In RPW ligt nu accent op Centraal Stations Arnhem en Nijmegen en overlooplocaties als Gelderse poort (station Schuytgraaf, ligt nog een kavel die potentie heeft voor kantoor), Lent en Overbetuwe. Voor Arnhem is ook Velperweg (station Velperpoort) een belangrijke hub.	Dit sluit aan bij de verstedelijkingsstrategie en groene metropoolregio (bereikbaarheid ov). Is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Arnhem (schriftelijk)	Presikhaaf winkelcentrum staat nu in RPW als lokaal verzorgende wijkcentra, maar heeft is winkelcentrum voor Bovenlokaal. Zo staat het ook in onze detailhandelsvisie - Stadsdeelcentra met regionale aantrekkingskracht. (idem als Kronenburg).	De status stadsdeelcentrum van Winkelcentrum Presikhaaf is niet in het geding, noch een bepaalde regionale aantrekkingskracht van specifiek dit winkelcentrum. In het RPD 2013 werd dit winkelcentrum niet tot de regionaal verzorgende winkelcentra (zoals de stadsdeelcentra Kronenburg en Dukenburg) gerekend, maar tot de lokaal verzorgende winkelcentra. Dit heeft te maken met het relatieve verschil in omzethoogte en -herkomst van de diverse winkelgebieden. In het regionaal koopstromenonderzoek zijn deze verschillen bevestigd.[3]	Nee

[3] Zie figuur 4.3 van hoofdrapport KSO 2016, alsmede deelrapporten gemeenten Arnhem en Nijmegen.

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
		Presikhaaf blijft aangemerkt als lokaal verzorgend winkelcentrum. Dit heeft enkel invloed op wanneer regionale toetsing plaatsvindt.	

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Lingewaard	Zoals al besproken lijkt het me zinvol om aan te bieden dat jij met de regio-afvaardiging van het IOW een gesprek aangaat met de betreffende bestuurders. Ik denk nl dat veel bestuurders vragen/opmerkingen hebben. Deze moeten bilateriaal (of met een paar gemeenten tegelijk) plaatsvinden.	Gesprekken hebben plaatsgevonden.	Nee
Lingewaard	Daarnaast kan je ook overwegen om, net als bij programma wonen, om te kiezen voor 130% (dus een stuk overprogrammering). Na 1 of 2 jaar kan je dan bekijken of plannen ook echt van de grond komen. Niet alle plannen halen nl de eindstreep. Daarnaast zijn de criteria voor meerdere uitleggen vatbaar. Ik snap ook dat dat lastig is, maar wellicht dat we daar nog wel een verdieping in moeten maken.	Feitelijk is hier met 142% harde en zachte plannen ten opzichte van de ruimtebehoefte al sprake van. Ecorys heeft o.b.v. voor- en nadelen van de opties een advies opgesteld. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Lingewaard	Ontwikkelruimte verdelen. Wellicht naar 75%?	Ecorys heeft o.b.v. voor- en nadelen van de opties een advies opgesteld. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Lingewaard	-Nieuwe bedrijventerreinen aan de snelweg. Als je de lijn dun tekent dan zouden we als Lingewaard eerder in Park Lingezegen moeten bouwen, dan net daarbuiten. Dat is natuurlijk uiterst ongewenst. De strekking van deze regel is uiteraard dichtbij bestaande terreinen en dicht bij ontsluiting/snelweg. Onze nieuwe plannen voorzien oi daarin. En ons beeld is ook dat onze huidige terreinen ook dichtbij de snelweg liggen. Dat laat de uitgifte van de laatste jaren wel zien waaruit blijkt dat we heel interessant zijn voor grotere logistieke bedrijven (i.v.m. doortrekking A15) die kavels bij ons hebben gekocht.	De zachte plannen van Lingewaard voldoen aan de ligging nabij de snelweg	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Lingewaard	Lingewaard wil nieuwe bedrijventerrein aansluitend aan bestaande bedrijven (clustering) langs A15 met goed inpassing en groen.	Zachte plannen worden vanaf 1 maart 2021 beoordeeld.	Nee
Lingewaard	Afbakening van knoop 38 in combinatie met de motie van onze raad. Graag overleg over.	Overleg heeft plaatsgevonden. De motie wordt in deze notitie beantwoord.	Nee
Lingewaard	Onduidelijkheid over terreinen die in het eerste rpw stonden (bijv watergebonden terrein Looveer) en nu weg zijn. Terwijl daar ook afspraken over zijn gemaakt.	De afspraken blijven behouden. Zie ook het antwoord onder bijzondere werklocaties en watergebonden bedrijvigheid.	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Zevenaar	**PDV** We zien een voorstel in het concept RPW staan om 6.500 m2 onbenutte plancapaciteit PVD op Hengelder te schrappen. Onze gemeenteraad is het hier – op basis van het vorige RPW – niet mee eens. Echter als de provincie en de regio hiermee akkoord kunnen gaan, dan lijkt een oplossing gevonden te zijn. De provincie gaat in haar Ruimtelijke Uitwerking nog uit van 265.000 m2. Als de provincie/regio niet akkoord gaat, kunnen wij ons voorstellen dat wij in plaats van te kijken naar de schrapopgave, kijken naar het aantal PDV-meters wat behouden moet worden: 1. Bestaande PDV op Hengelder 2. Bestaande PDV op Tatelaar (schuifruimte zoals is opgenomen in RPW) 3. Ontwikkelruimte voor kop van Hengelder (als gevolg van opwaardering in gebied met verplaatsing van op- en afrit A12)	Gemeente, regio en Provincie werken dit nader uit.	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	4. Ruimte voor planvorming van pandeigenaren die zienswijze hebben ingediend en plannen hebben.		
Zevenaar	**Ontwikkelruimte** Regio staat op slot, Zevenaar moet nee verkopen. Zorg ervoor dat er voldoende terreinen beschikbaar komen (met name voor logistiek en maak-industrie). Hierin trekt Zevenaar samen op met de Liemers	Ecorys heeft o.b.v. voor- en nadelen van de opties een advies opgesteld. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW. Bovendien mogen lokale bedrijventerreinen ontwikkeld worden als voldaan wordt aan de ladder van duurzame verstedelijking.	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Nijmegen (schriftelijk)	In het concept RPW van nu is niet verder verduidelijkt wat XXL logistiek en reguliere logistiek is en wordt ook het onderscheid in EDC, NDC en RDC niet meer gemaakt. Dit onderscheid en de uitleg maakte eerder wel onderdeel uit van de stukken die voor de zomer naar colleges/raden zijn gegaan. En dat staat er nu niet meer in. Waarschijnlijk ontstaat er een soort bedrijfsblindheid als je stukken tig keer leest. Maar aangezien juist de discussie rond logistiek zeer lastig is, is het misschien toch handig om hier nog een stuk tekst over op te nemen. Nu wordt alleen verwezen naar randvoorwaarden XXL logistiek.	Is	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Duiven	Geef markt de ruimte en zet alle ontwikkelingsruimte op de markt. Snel duidelijkheid, goede criteria en beoordelen. Wanneer er toch wordt gekozen voor tranchering, kies van voor een hard aantal ha uit te geven en het resterende deel voorwaardelijk toewijzen. Voorkom dat gemeenten straks eigendommen hebben aangekocht en dan niet door kunnen.	Ecorys heeft o.b.v. voor- en nadelen van de opties een advies opgesteld. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW. Ook zijn beoordelingscriteria toegevoegd.	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Overbetuwe	Bij het verdelen van de ontwikkelruimte: duidelijke criteria: werkgelegenheid, huisvesting en toevoeging regio. Tranchering: Ja. En harde voorwaarden dat men ook echt gaat ontwikkelen. Bijv. aanvraag moet voldoen aan: Financiële uitvoerbaarheid, RPW beleidseisen, ladder voor duurzame verstedelijking, etc.	Ecorys heeft o.b.v. voor- en nadelen van de opties een advies opgesteld. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Montferland	XXL moet snel verder kunnen. XXL in 1 tranche. Men zou geholpen zijn met 20 ha voor locatie A.	Ecorys heeft o.b.v. voor- en nadelen van de opties voor verdeling van de ontwikkelruimte een advies opgesteld. Hierin is voor de uitbreiding van DocksNLD 2, locatie C 20 ha ontwikkelruimte voor XXL-logistiek toebedeeld. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Montferland	Kwalitatieve beoordeling 7.b in de mail concreet maken.	Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Druten	Voorstel ontwikkelruimte: flexibiliteit behouden om op toekomstige economische ontwikkelingen goed te kunnen inspelen.	Ecorys heeft o.b.v. voor- en nadelen van de opties voor verdeling van de ontwikkelruimte een advies opgesteld. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Druten	Men is zich bewust van de claim die er nog ligt ten aanzien van PDV. Dubbelbestemming op bedrijventerrein. Hier moet de gemeente zelf actief worden om dit op te heffen. Op dit moment geen enkele prioriteit.	Gemeente, regio en Provincie werken dit nader uit.	Nee
Druten	Hoort Bijsterhuizen Wijchen nu wel bij Knoop Nijmegen/Park 15 of niet? Zien wel perspectief. Beleidskaart hoe staat Wijchen hier nu precies op?	Bijsterhuizen behoort niet tot de aangewezen locaties voor XXL-logistiek. In de Gelderse omgevingsverordening is hier de A12/A15 corridor voor aangewezen. De bedrijventerreinen zijn in de definitieve versie expliciet benoemd.	Nee

Moties

Gemeente	Motie	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Lingewaard	**Motie Lingewaard 11 juni 2020:** Daarenboven heeft de gemeenteraad zich bij motie expliciet uitgesproken over de begrenzing en definitie van knoop 38. De raad vraagt het volgende in overweging te nemen. Gezien de grote vraag naar ruimte voor logistiek, kunnen zich in Lingewaard bij voorkeur uitsluitend XL en kleinere bedrijven vestigen. Echter, wanneer zich incidenteel een bedrijf meldt met een omvang net boven de grens van vier hectare willen wij vestiging niet op voorhand uitsluiten. Wij willen bij voorkeur een kwalitatief geschikt aanbod bieden voor de doelgroepen logistiek XL (+) en gemengd klassiek. De doortrekking van de A15 kan extra ruimte genereren, waardoor Lingewaard zich bij uitstek leent onderdeel te zijn van knoop 38 voor waar het gaat om dit type bedrijvigheid.	In het nieuwe RPW wordt niet meer gesproken over knoop 38. Uitbreiding van XXL logistiek (vanaf 4 ha.) wordt toegestaan op alleen de bedrijventerreinen Park15 en de Grift (en op 7Poort en DocsNLD). Dit komt overeen met de keuze die gemaakt is door de provincie Gelderland. Uit de ruimtevraag blijkt dat er behoefte is aan nieuwe logistieke kavels zoals ook benoemd wordt in de motie. Voor reguliere logistiek en XL logistiek tot 4 ha. betekent dat deze kan landen in de regio en dat dit het meest passend is binnen het logistieke cluster Logistics Valley waarvan Lingewaard onderdeel van is. Dit betekent dat naar aanleiding van de motie vanuit Lingewaard er geen verder aanpassing wordt gedaan aan het RPW. Het RPW is niet de plek om de samenwerking binnen knooppunten te regelen. Dat kunnen gemeenten in het kader van Logistics Valley het beste oppakken via organisaties als het Logistiek Expertise Centrum Nijmegen. De regionale afspraken in het RPW bieden hiervoor de kaders.	Nee

Gemeente	Motie	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Arnhem	**Motie Arnhem 17 juni 2020** • Te pleiten voor het slim benutten van de platte daken van XXL-locaties om deze te voorzien (of in de bouw voor te bereiden op het plaatsen) van zonnepanelen. • Om in het vervolg bij het herijken van regionale vraagstukken, het energie vraagstuk integraal mee te nemen zodat dergelijk potentieel niet verloren gaat voor de regio. • bij de provincie en het Intergemeentelijk Overleg Werklocaties ter advisering van het Portefeuillehoudersoverleg Economie ook te pleiten voor biodiversiteit als subthema onder de randvoorwaarde duurzaamheid voor XXL-logistiek • Binnen het Intergemeentelijk Overleg Werklocaties ter advisering van het Portefeuillehoudersoverleg Economie te pleiten voor het opnemen van een visie op verantwoord maatschappelijk ondernemen op basis van de OESO-richtlijnen als randvoorwaarde voor XXL-locaties. • Met voortvarendheid te werken aan concepten en innovaties die leiden tot extra zuinig ruimtegebruik voor alle soorten bedrijvigheid, zowel in nieuwe als te herstructureren werklocaties; • Hierbij ruimtelijk ontwerpers, bedrijfsleven en regiopartners actief te betrekken. • Onze Raad periodiek te informeren over de voortgang, mogelijke programma's en resultaten;	De moties van Arnhem leiden niet tot aanpassing van het RPW, maar het RPW is wel aangepast door de ambitie Groene Metropool regio en de regionale versterkingsstrategie met de 5 opgaven. Duurzaamheid, XXL logistieke en bedrijfsleven breed is geborgd (ook in de uitgangspunten voor het nieuwe RPW). Duurzaamheid en de transitie naar een circulaire leefomgeving zijn de kernpunten van de regionale visie Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio en de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland. Dit is ook verwerkt in het nieuwe RPW. <u>Bedrijventerreinen</u> In het kader van de verduurzaming van bedrijventerreinen worden bij de ontwikkeling van nieuwe werklocaties maatregelen getroffen in het kader van klimaatadaptatie, de energietransitie en circulaire grondstoffenstromen. Bovendien worden ontwikkelplannen in een vroeg stadium besproken met de Provincie Gelderland om op grond daarvan tot een regionaal afgestemde invulling van de duurzaamheidsdoelstellingen in het RPW te komen.	Nee

Gemeente	Motie	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
		<u>Specifiek voor XXL logistiek</u> Voor nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van XXL-logistiek is in de randvoorwaarden een BREEAM Excellent-certificering op zowel pand- als gebiedsniveau als minimumeis vastgelegd. In het RPW is opgenomen dat er tweejaarlijks wordt gemonitord.	

Notitie XXL-logistiek

Nvt

Notitie advies benutten ontwikkelruimte

Gemeente	Motie	Reactie IOW
Zevenaar	• Pagina 1 de optelling in de tabel klopt niet, ik kom op 121,5 ha • Pagina 1 de 42 ha XXL-logistiek komt hier uit de lucht vallen. • Pagina 2 Tabel 3 hier staan nog de oude ha m.b.t. logistiek • Pagina 2 Dit planaanbod is het totaal aan ideeën, boterzachte en zachte plannen, waarvan maar de vraag is in hoeverre deze hard gemaakt kunnen worden. Volgens mij kan je dus nooit zeggen dat dit het planaanbod is. • Pagina 3 onder Voorstel 3e bullit: Onduidelijk voor mij. De monitoring na 2 jaar kan toch nooit de inschrijvingen in 2021 beoordelen? • Pagina 6 onder Voorstel 2e bullit: Uitval betekent in deze context dat 30% van de plannen niet wordt gerealiseerd, of gerealiseerd kan worden.	• Aangepast, ook in de definitieve versie van het RPW • Toelichting toegevoegd. • Aangepast, ook in de definitieve versie van het RPW • Woningbouw is als voorbeeld genomen bij het voorstel voor programmering op 130%. Ook bij woningbouw zijn zachte plannen inbegrepen in de 130%.

Gemeente	Motie	Reactie IOW
	• Pagina 6 onder Voordelen 3e bullit én onder Nadelen 4e bullit: Je kan nooit deze 142% als overprogrammering zien, omdat je nooit 142% ontwikkelruimte vrijgeeft. Deze stelling is onjuist. • Pagina 7 uitzonderingen: raar woord hier • Pagina 7 XXL-logistiek: Is hier al een besluit over genomen? Of is dit een voorstel, gebaseerd op het advies t.b.v. XXL-logistiek? Hoe, wanneer en door wie zijn de ruimtelijke mogelijkheden van deze locaties afgewogen? Graag uitleggen/motiveren. Kan Zevenaar, als onderdeel van EMZ hier ook nog een beroep op doen?	• Aangepast naar: *het aantal en de oppervlakte van de* inschrijvingen. • Klopt. • Het idee van programmeren op 130% bij woningbouw is dat uiteindelijk 100% van de behoefte ingevuld kan worden. Zo zien we de 142% van de ontwikkelruimte ook. Indien plan X geen doorgang vindt, biedt dat mogelijkheden voor plan Y. • Aangepast naar *Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar* • Dit is het definitieve voorstel, waarover in het PFO een besluit genomen dient te worden. In dit voorstel wordt om verschillende redenen binnen EMZ een voorkeur gegeven aan DocksNLD. Er is te weinig ontwikkelruimte voor uitbreiding van XXL-logistiek op beide locaties.
Nijmegen	• 42 ha versus 32,5 ha XXL Logistiek Er is 42 ha ontwikkelruimte maar omdat we 32,5 gehanteerd hebben, blijven we 32,5 hanteren? Dat is een vreemd argument. Als de cijfers achterhaald/verouderd zijn, is het beter om de actuele cijfers te hanteren. Als hectares uit de markt zijn (verkocht aan eindgebruiker) dan uitgaan van deze actuele marktsituatie. Hou hierbij ook voor ogen dat op het moment dat het RPW in colleges/raden komt (1e kwartaal 2021) de cijfers bijna 1 jaar oud zijn (1 mei 2020). • In het vorige IOW heeft Nijmegen aangegeven positief te zijn over het bieden van duidelijkheid over de ontwikkelruimte XXL logistiek, maar ongelukkig te zijn met de verdeelsleutel 1:2. Er is nu een kleine aanpassing gedaan wat betekent	De redenering is anders. De ontwikkelruimte voor XXL-bedraagt op peildatum 1 mei 2020 42 hectare. De ontwikkelruimte wordt verdeeld over uitbreiding van de Grift en DocksNLD, waarbij in de verdeling van de ontwikkelruimte rekening gehouden is met de beschikbare ruimte voor XXL-logistiek op

Gemeente	Motie	Reactie IOW
	12,5 ha de Grift en 20 ha DocksNLD, met een afwijkmogelijkheid van maximaal 20 % als dit voor de verkaveling handiger is. Toch wil ik nog een keer herhalen dat een 50/50 verdeling in onze ogen “eerlijker” is, juist ook vanuit een regionale gedachte. Dit doet meer recht aan de status van de bovengemiddelde logistieke Knoop Nijmegen in het Goederenvervoersprogramma van Rijk en Provincie: er ligt een opgave om de bovengemiddelde knoop Nijmegen e.o. ruimtelijk economisch af te ronden aan de A15 (Knoop 38), dit hangt samen met investeringen in de verbetering van de (ontsluitende) infrastructuur (viaduct A 15) waarover afspraken zijn gemaakt met Overbetuwe en de provincie Gelderland en waarvoor een MIRT bijdrage beschikbaar is gesteld. De logistieke dienstverlening is een van de kansrijke sectoren in de economische visie van Nijmegen en biedt m.n. werkgelegenheidskansen aan praktisch opgeleiden. Nijmegen heeft nu geen logistieke kavels meer beschikbaar. De Grift voorziet hierin. Het plan voor de Grift zal naast XXL logistiek ook ruimte bieden aan regionaal klassiek gemengd en kleinschalig.	respectievelijk De Grift Noord en DocksNLD 2, locatie C. Daarbij kan tot maximaal 20% naar boven afgeweken worden ten behoeve van ruimtelijke afronding van het de ontwikkeling. Bovendien is er op dit moment binnen knooppunt Nijmegen en omgeving op Park15 nog ruimte. Dit is binnen EMZ niet het geval. Het plan voor de Grift biedt daarnaast inderdaad nog ruimte aan reguliere regionale en lokale bedrijvigheid, waarvoor eveneens een (integraal) plan ingediend kan worden.

Voorbereidende vragen en antwoorden Herziening RPW 2021-2024

Datum: 30 november 2020

Vraag: ***Hoe kan het dat eerder gepresenteerde getallen qua ontwikkelruimte afwijken ten opzichte van de nu gepresenteerde getallen?***

Antwoord: De nu gepresenteerde getallen geven de situatie naar aanleiding van de monitoring 2020 met peildatum 1 mei 2020. Vanwege een bestemmingsplanwijziging is het aanbod voor het werkmilieu agrifood gewijzigd naar het klassiek-gemengd werkmilieu.

Vraag: ***Waarom krijgt Agrifood een relatief groot deel van de ontwikkelruimte toebedeeld?***

Antwoord: De regio huisvest veel bedrijvigheid met een relatie met voedsel of de agrarische sector (denk aan Bijsterhuizen en Park15, maar ook verschillende lokale bedrijventerreinen). Verwachte groei van deze bedrijven verklaart de ruimtevraag vanuit agrifood in de prognose. Omdat daar geen specifiek aanbod tegenover staat, vertaalt dit zich direct in de ontwikkelruimte. Deze ruimtevraag kan, zoals de praktijk uitwijst, goed gevestigd worden in combinatie met andere werkmilieus (zie ook bijlage III in het RPW)

Vraag: ***Hoe kunnen wij als Gemeente een zacht plan indienen? Vanaf wanneer? Hoe werkt dit als het RPW nog niet formeel is vastgesteld?***

Antwoord: Het proces is toegelicht op p.12 en p.40 van het RPW. Voorstel is om dit deel van de afspraken te effectueren na bestuurlijke instemming in het PFO van 2 december 2020. Dit om mee te bewegen met de economische ontwikkeling en snelheid te behouden met het oog op de duur van planprocedures. Dus vooruitlopend op vaststelling door de Raad van de herziening RPW. Dit komt ten goede aan de economische ontwikkeling van de regio.

Vraag: ***Hoe wordt er omgegaan qua ontwikkelruimte in relatie tot een bestemmingsplan, waar wij als Gemeente meer ha in procedure willen brengen?***

Antwoord: In het RPW op p.40 staat hierover het volgende: In zijn algemeenheid kan worden opgemerkt, dat de toe te kennen ontwikkelruimte in de praktijk vaak onderdeel wordt van een integraal ruimtelijk plan (totaal plangebied, aanvullend programma/functie, infra, openbare ruimte, integrale financiële uitvoerbaarheid, etc) Dit betekent dat bij de definitieve invulling er steeds ruimte (flexibiliteit) moet zijn om de specifieke situatie in deze context te kunnen beoordelen.

Vraag: ***Hoe vindt de verdeling qua ontwikkelruimte plaats? Wordt er strikt aan de hectares per werkmilieu vastgehouden?***

Antwoord: Het uitgangspunt voor de reguliere regionale bedrijventerreinen is om in eerste instantie 50% van de ontwikkelruimte per werkmilieu open te stellen, met een maximale afwijking naar boven tot 70%.. Op basis van de tweejaarlijkse monitoring, die medio 2022 plaatsvindt, wordt bepaald hoe met het resterende deel wordt omgegaan. Hierin kan tevens een verschuiving in werkmilieus plaatsvinden.

Vraag: ***Hoe strikt moeten de beleidsmatige kaarten beschouwd worden?***

Antwoord: De beleidskaart voor de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen toont een **indicatief** zoekgebied nabij de snelwegen waar uitbreiding en ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen mogelijk is, doelend op het belang van een goede bereikbaarheid en het zoveel mogelijk benutten van bestaande of geplande infrastructuur. Geschiktheid op basis van de beleidskaart voor regionale bedrijventerreinen wordt per aanvraag beoordeeld.

De beleidskaarten voor XXL-logistiek en watergebonden bedrijvigheid en bijzondere werklocaties moeten strikter genomen worden. Hierin is aangegeven op welke locaties dergelijke ontwikkelingen mogelijk zijn.

Vraag: ***Welk effect heeft corona op dit RPW?***

Antwoord: De prognoses die aan de basis liggen van de afspraken in het RPW gaan uit van de economische ontwikkeling op de lange termijn, dus inclusief periodes van laagconjunctuur. De regionale keuze in te zetten op het middenscenario kan in dat opzicht bovendien als voorzichtig positief gezien worden. Er is om die reden geen reden het RPW aan te passen naar aanleiding van corona. Nadere toelichting hierop is in het RPW opgenomen.

Vraag: ***Hoe om te gaan met het onderscheid tussen lokaal en regionaal in het klassiek-gemengd werkmilieu?***

Antwoord: Het is lastig dit in de prognose modelmatig te scheiden. Hier kan pragmatisch mee worden omgegaan. Het blijft zo dat lokale en regionale bedrijventerreinen moeten voldoen aan de Ladder en er een melding gedaan wordt van ontwikkelingen. Die kunnen op moment van melding in mindering gebracht worden op de ontwikkelruimte. Het is immers toch zo dat plannen niet meer door de Ladder komen als er meer aanbod dan vraag is (en de ontwikkelruimte dus 0 of negatief).

Vraag: ***Wat is de ontwikkelruimte in tranche 1?***

Antwoord: Op p.41 van het RPW is per werkmilieu 50% van de ontwikkelruimte per werkmilieu weergegeven. Dit is gebaseerd op de totale ontwikkelruimte die in tabel 4.1 is weergegeven. De negatieve ontwikkelruimte voor het hoogwaardig werkmilieu is geen onderdeel van de tranches.

Vraag: ***Hoe ziet er vervolgproces eruit?***

Antwoord: Wanneer het PFO economie instemt met voorliggend RPW dan moet dit document richting de gemeenteraden voor vaststelling. Daarna kan het worden aangeboden aan de Provincie met het verzoek om zich aan dit RPW te conformeren. Deze stappen kunnen in het eerste kwartaal van 2021 kunnen plaatsvinden.

Tussentijds kunnen tot 1 maart 2021 zachte plannen ter beoordeling worden ingediend. Hierover zal het IOW adviseren richting het PFO/Productieve regio. Inzet is om voor 1 juli 2021 tot verdeling en instemming vanuit de regio te komen.

Per 1 juli 2022 zal de eerste monitoring starten. Eind 2022 zal er een advies worden uitgebracht aan het PFO/Productieve regio.